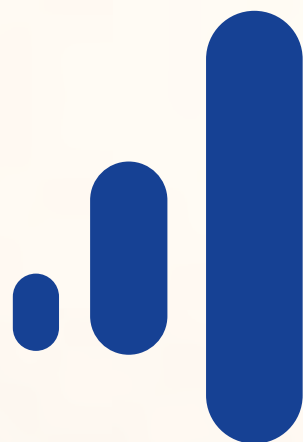

Nordea

Årsredovisning 2020

Årsredovisningen innehåller förutsägelser som avspeglar ledningens aktuella syn på vissa framtida händelser och på potentiellt finansiellt resultat. Även om Nordea bedömer att förutsägelserna grundar sig på rimliga förväntningar kan inga garantier ges för att förväntningarna visar sig korrekta. Utfallet kan alltså avvika markant från förutsägelserna, till följd av en rad faktorer såsom: (i) den makroekonomiska utvecklingen, (ii) förändringar i konkurrensförutsättningarna, (iii) förändringar i regelverk och andra statliga åtgärder, och (iv) förändringar i räntenivån och valutakurser. Denna rapport ska inte tolkas som att Nordea åtagit sig att revidera dessa förutsägelser utöver vad som krävs av gällande lag eller börsbestämmelser, om och när omständigheter uppstår som medför förändringar jämfört med tidpunkten när förutsägelserna gjordes.

Innehåll

- 4 Det här är Nordea
- 6 Vd-ord
- 8 Nordea som samhällsaktör
- 10 Våra prioriteringar och finansiella mål
- 12 Nordea som investeringsalternativ
- 14 Våra medarbetare
- 16 Affärsområden
- 26 Koncernfunktioner

Förvaltningsberättelse

- 28 Finansiell översikt 2020
- 30 Övrig information
- 31 Utsikter, risker och osäkerheter
- 33 Världsekonomin och finansmarknaden
- 34 Nordeaaktien och kreditbetyg
- 38 Kapitalhantering
- 42 Femårsöversikt
- 43 Nyckeltal
- 44 Affärsområdesresultat
- 45 Nya regelverk
- 47 Bolagsstyrningsrapport 2020
- 57 Icke-finansiell rapport
- 62 Riktlinjer för intressekonflikter
- 63 Ersättningar
- 67 Förslag till vinstdisposition
- 67 Händelser efter räkenskapsperiodens slut
- 68 Ordlista

Finansiella rapporter

- 69 Finansiella rapporter, Nordeakoncernen
- 80 Noter till finansiella rapporter, Nordeakoncernen
- 197 Finansiella rapporter, moderföretaget
- 203 Noter till finansiella rapporter, moderföretaget
- 277 Undertecknande
- 278 Revisionsberättelse

Organisation

- 284 Styrelse
 - 286 Koncernledning
 - 288 Huvudsaklig koncernstruktur
 - 289 Nordeas organisation
 - 290 Ordinarie bolagsstämma och finansiell kalender
-

Vilka vi är

Nordea är en nordisk fullservicebank med ett tydligt syfte. **Vi hjälper** våra kunder att **förverkliga sina drömmar och vardagliga önskningar** – och det har vi gjort i snart 200 år.

Vi vill **göra verklig skillnad** för våra kunder och de samhällen där vi har verksamhet. Det är vi stolta över, för när **våra kunder lyckas**, så lyckas även vi.

Vi är den största banken i Norden och vi har en **stark marknadsställning** i alla våra fyra affärsområden: Personal Banking, Business Banking, Large Corporates & Institutions och Asset & Wealth Management.

Vi vet att vi har ett **ansvar** för att hjälpa våra kunder och samhället att ställa om till **en hållbar framtid**. Vi ska **stödja** våra kunder i deras omställning, och hjälpa dem att göra **hållbara val**. Vi ska också vara **en aktiv ägare** och **driva på förändring** genom våra beslut avseende **utlåning och investeringar**.

Vårt syfte

Tillsammans visar vi vägen och förverkligar drömmar och vardagliga önskningar. För ett gemensamt bästa.

Vår vision

Vår vision är att bli en stark och personlig finansiell partner.

Vårt löfte till kunderna

Allt vi gör utgår ifrån våra kunder. Vi vill att våra kunder ska uppleva att vi är **enkla att ha att göra med, relevanta och kompetenta, var som helst och när som helst**, där de **personliga och digitala relationerna** gör Nordea till den **trygga, tillförlitliga partnern**.

Våra medarbetare och värderingar

Vår framgång är beroende av **skickliga expertteam** som brinner för våra kunder och att skapa positiva kundupplevelser. Vi ger våra medarbetare **lika möjligheter** att utvecklas och bli bäst på vad de gör.

Vi har ett antal grundläggande värderingar, som genomsyrar vår kultur och vägleder våra handlingar:

Collaboration

För det gemensamma bästa

Ownership

Allt börjar med mig

Passion

För att hjälpa våra kunder

Courage

Modet att göra det rätta

Bästa aktieägare,

Att vara en stark och personlig finansiell partner innebär för oss att våra kunder ska känna att vi bryr oss och finns där för dem – både i goda och svåra tider – och hjälper dem att förverkliga drömmar och vardagliga önskningar. För ett gemensamt bästa.

År 2020 var ett extraordinärt år, för enskilda, företag och samhällen. Covid-19-pandemin tvingade oss att anpassa oss efter nya och annorlunda sätt att leva, arbeta och konsumera. Men pandemin var inte bara en hälsokris. Den medförde också allvarliga konsekvenser för samhälle och ekonomi, och det kommer att ta tid innan världen har återhämtat sig helt.

Den här extraordinära situationen har verkligen tydliggjort vårt syfte som bank. Under det gångna året har vi gjort vårt allra bästa för att stötta våra kunder, skydda våra medarbetare och säkerställa kontinuitet i verksamheten.

I början av pandemin agerade vi snabbt och erbjöd amorteringsfria perioder på lån. Och trots att vi tillfälligt tvingades stänga ned kontor på vissa av våra hemmamarknader har vi, tack vare vår avancerade digitala kapacitet, kunnat fortsätta hjälpa och upprätthålla kontakten med våra kunder. Flertalet av våra kundmöten under 2020 hölls online.

Vi gjorde stora framsteg under 2020, vilket gläder mig mycket. Vi förbättrade vårt resultat och levererade på vår affärsplan och våra viktiga prioriteringar. Och vi fortsatte att göra framsteg mot våra mål för 2022. Våra affärsvolymerna steg och vi ökade våra marknadsandelar i hela Norden.

Vi förbättrade kundnöjdheten och minskade kundklagomålen med drygt 20 procent. Samtidigt minskade vi kostnaderna och ökade vår operativa effektivitet. Vårt arbete med att skapa en stark kostnadskultur har börjat bra och vi är fast beslutna att fortsätta på den inslagna vägen.

Vårt rörelseresultat för helåret 2020 var 2,96 md euro och vi förbättrade vårt K/I-tal till 54,8 procent – vårt mål är att nå 50 procent till 2022.

Kreditkvaliteten var fortsatt stark under pandemin. De realiserade kreditförlusterna har varit mycket låga, men vi har valt ett väl avvägt hållningssätt när det gäller avsättningar för kreditförluster, eftersom de samlade ekonomiska konsekvenserna av pandemin fortfarande är osäkra. Därför har vi bibehållit vår kapitalbuffert på 650 mn euro för 2021.

Vi gick in i covid-19-krisen med en robust kapitalposition, som vi har stärkt ytterligare. Vår kapitalposition är bland

de bästa i Europa, med en kärnprimärkapitalrelation på 17,1 procent. Tack vare vår finansiella styrka kan vi både stötta våra kunder och de samhällen vi har verksamhet i – och ge utdelning till våra aktieägare.

Utdelningar är viktiga för våra aktieägare och gynnar både dem och samhället i stort. Vi förstår resonemanget bakom de exceptionella åtgärderna gällande kapitaldistribution som Europeiska centralbanken (ECB) förespråkar för banksektorn. Vi har följt ECB:s rekommendationer även om de kan vara mindre relevanta för oss, i och med att vi är en mycket välkapitaliserad bank.

Vår kapital- och utdelningspolicy är oförändrad. Vi ser betalning av utdelning endast som en fråga om tidpunkt. Vår styrelse har föreslagit en utdelning på 0,39 euro per aktie för 2020, enligt vår utdelningspolicy. Inklusivt den försenade utdelningen för 2019 på 0,40 euro per aktie, skulle detta innebära en sammanlagd utbetalning på 0,79 euro per aktie under 2021.

"Även i de mest turbulenta tider är vi en stark, kundcentrerad och välkapitaliserad bank."

En av höjdpunkterna under 2020 var vår uppdaterade plan för att fullt ut integrera hållbarhet i vår affärsstrategi. Vissa mål har uppdaterats och vi har lagt till det långsiktiga målet att vi ska bli en bank med nettonollutsläpp senast år 2050.

Vi är övertygade om att en ökad efterfrågan på produkter och tjänster kopplade till hållbarhet är bra för vår affärsverksamhet och för samhället. Vi vill göra skillnad för ett gemensamt bästa – och för kommande generationer.

Vi ska uppnå våra mål genom att arbeta tillsammans med våra kunder mot en hållbar framtid. För att lyckas med vår hållbarhetsplan krävs att alla delar i banken tar en aktiv roll.

Vi anser att både våra medarbetare och vår kultur är centrala när det gäller att skapa värde på ett hållbart sätt. Vi är

också övertygade om att mångfald och inkludering bidrar till mer samarbete och ökat engagemang, så att vi kan fatta bättre beslut och förbättra resultaten.

Jag skulle inte kunna vara stoltare över våra medarbetares insatser. För det första har de gjort sitt yttersta för att hjälpa våra kunder. De har också infört nya arbetssätt – och de har engagerat sig i de samhällen där vi har verksamhet genom att hjälpa äldre med att använda digitala banktjänster, utbilda unga i ekonomi och stötta uppstarts företag.

Jag vill passa på att tacka våra engagerade och mycket kompetenta medarbetare, som också är nyckeln till våra fortsatta framgångar.

I dessa tider måste vi därför vara en ännu tryggare och mer tillförlitlig partner för våra kunder. Även i de mest turbulenta tider är vi en stark, kundcentrerad och välkapitaliserad bank.

Jag tror att 2020 har lärt oss att ingenting är säkert – utom att vi inte kan förutse framtiden. De kommande månaderna kommer vi sannolikt att få se en

återhämtning men även en del bakslag. De goda nyheterna är att det finns tecken på att vi går ljusare tider till mötes.

Vi är på god väg och är fast beslutna att följa vår plan för att nå våra finansiella mål. Vi behåller fokus på våra tre viktiga prioriteringar: att skapa positiva kundupplevelser, genomföra initiativ för ökade intäkter och optimera vår operativa effektivitet. Därigenom ska vi skapa hållbart värde för våra kunder, aktieägare och de samhällen där vi verkar när vi nu går vidare med siktet inställt mot 2022 – och framtiden.

Vänliga hälsningar,

Frank Vang-Jensen
Vd och koncernchef

Nordea som samhällsaktör¹

Kunder, investerare, lagstiftare och politiker räknar i allt större utsträckning med att bankerna ska ta ansvar för och bidra till att lösa världens växande samhälls- och miljöproblem.

För att leva upp till vårt ansvar och bli en ännu mer hållbar bank än vi är idag, har vi utarbetat en långsiktig plan för att fullt ut integrera hållbarhet i vår affärsstrategi. Vi fokuserar på att minska den negativa inverkan och öka den positiva inverkan av vår externa och interna verksamhet, och fastställa mål som är kopplade till hållbarhet och i linje med samhällets förväntningar. Planen, som är resultatet av ett intensivt arbete under 2020, vilar på fyra pelare: finansiell styrka, klimatåtgärder, socialt ansvarstagande samt bolagsstyrning och kultur.

Finansiell styrka

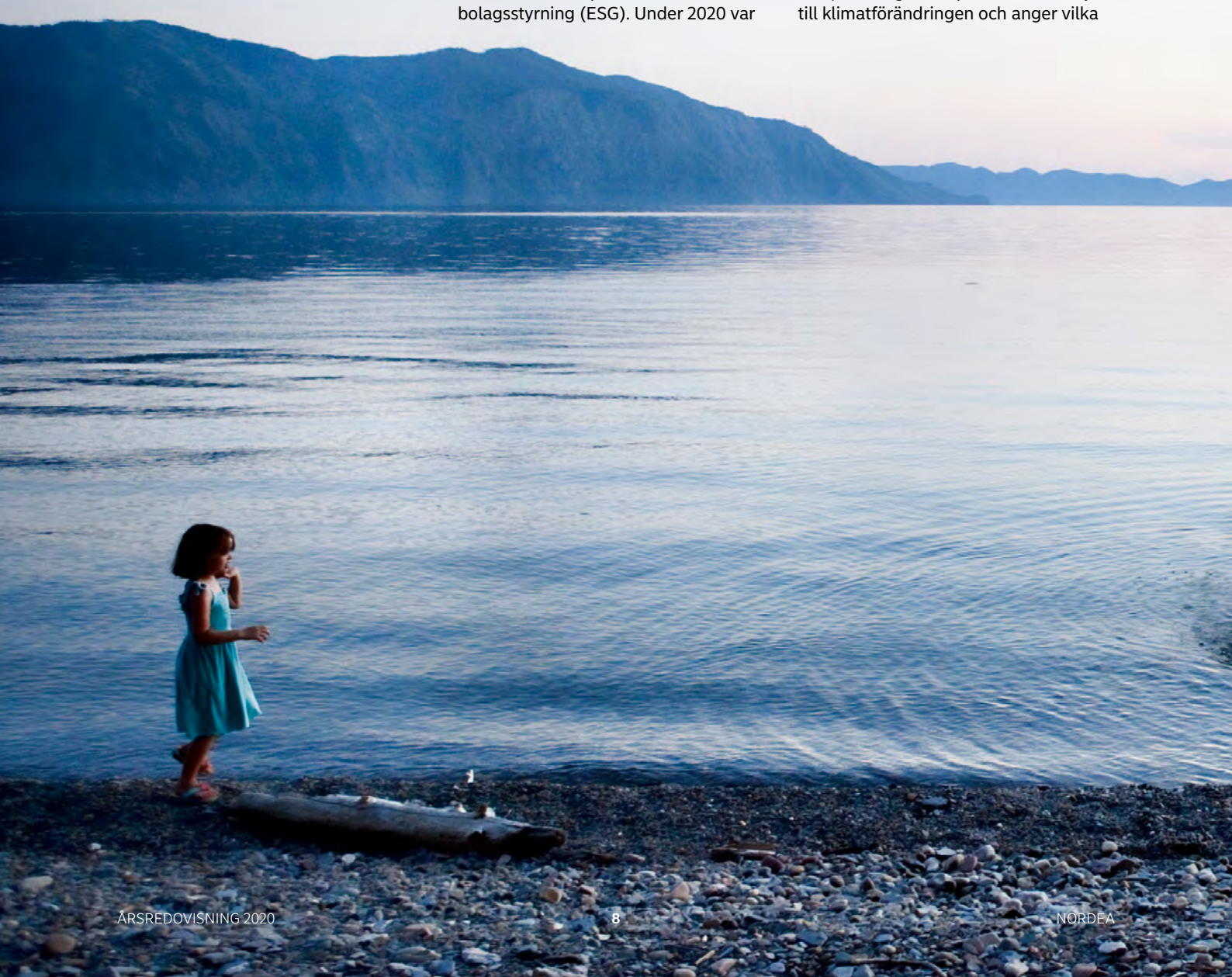
Vi är en finansiellt stark bank: vår verksamhet är väl diversifierad, vår kreditkvalitet är stark och vi har en solid upplåning och robust kapitalposition. Vår finansiella styrka gör det möjligt för oss att fullfölja vårt ansvar att stötta våra kunder och samhället i stort, även i svåra tider. Det är just i svåra tider som vi spelar en extra viktig roll. Under covid-19-pandemin var vi snabba med att erbjuda amorteringsfria perioder till våra nordiska privat- och företagskunder som behövde hjälp att klara sina tillfälliga likviditetsproblem.

För att bibehålla vår finansiella styrka är det avgörande att vi hanterar risker relaterade till miljö, socialt ansvar och bolagsstyrning (ESG). Under 2020 var

väsentlighetsbedömningen av ESG-relaterade risker i samband med våra exponeringar inriktad på klimatförändringsfaktorernas fysiska och övergångsrelaterade konsekvenser på vår kreditportfölj för företag. Bedömningen var att ESG-relaterade risker är väsentliga för vår kreditriskprofil. Vi ska därför hantera ESG-relaterade risker i enlighet med interna regler för alla väsentliga risktyper.

Klimatåtgärder

Vårt åtagande när det gäller klimatet beskrivs i vårt ställningstagande om klimatförändringen. Vi har dessutom flera riktlinjer för specifika branscher och placeringsriktlinjer som tar hänsyn till klimatförändringen och anger vilka

förväntningar vi har på kunder och företag som vi investerar i när det gäller deras åtagande att följa Parisavtalet.

Även om vår största positiva påverkan på klimatet sker genom investeringar och finansiering arbetar vi också med att minska klimatpåverkan från vår interna verksamhet. Genom flera åtgärder ska vi minska våra koldioxidutsläpp från bland annat affärsresor, energiförbrukning, post och distribution. Men trots det aktiva arbetet för att minska vårt koldioxidavtryck, är vissa utsläpp svåra att minska. Därför köper vi utsläppsrätter för att säkerställa att vi är koldioxidneutrala.

Socialt ansvarstagande

För oss handlar socialt ansvarstagande om omtanke – om individer, företag och

samhället i stort. Det handlar om att ta hänsyn till hållbarhetsfrågor som mänskliga rättigheter, arbetsvillkor och jämlikhet i hela vår värdekedja – att stärka och stötta våra kunder, investera ansvarsfullt, ha en hållbar leverantörskedja och vara en inkluderande arbetsgivare. Det handlar också om att vi engagerar oss i de samhällen där vi verkar: vi hjälper unga i hela Norden att utveckla sina ekonomikunskaper, utbildar äldre i att använda digitala banktjänster och stöttar uppstartsföretag genom finansiering och kunskaper.

Bolagsstyrning och kultur

Genom att dra nytta av styrkan i vår värderingsstyrda kultur och en sund verksamhetsmodell kan vi bidra till övergången till en grönare och mer

hållbar ekonomi och samtidigt begränsa våra hållbarhetsrelaterade risker.

Därför förbättrar vi nu även strukturen i vår bolagsstyrning och riskhantering, i linje med den långsiktiga planen för att fullt ut integrera hållbarhet i vår affärsstrategi och uppfylla lagkrav och våra intressenters förväntningar. Våra bolagsstyrningsinstanser kommer fortsättningsvis att främja den förestående integreringen av hållbarhet i vår affärsstrategi och i sin tillsyn, för att understryka vikten av en hållbar affärsmodell.

1) För mer information om hur Nordea arbetar med hållbarhet, se Icke-finansiell rapport i Förvaltningsberättelse (sidorna 57-61) och Nordeas hållbarhetsredovisning 2020, på nordea.com.

Våra prioriteringar och finansiella mål

Våra prioriteringar

Genomföra initiativ
för ökade intäkter

Skapa positiva
kundupplevelser

Optimera vår operativa
effektivitet

Genomförande och ansvar

En stark och personlig finansiell partner

Vi står fast vid att fullfölja våra tre viktigaste prioriteringar för att hjälpa våra kunder och samhället i stort. Våra prioriteringar vägleder oss i styrningen av banken och hjälper oss att få lojala och nöjda kunder, förbättra de finansiella resultaten och bli verkligt konkurrenskraftiga.

Vi skapar en stark och konsekvent prestationskultur. Fokus ligger på att genomföra vår affärsplan och affärsområdena har det fulla ansvaret för sina respektive verksamheter. Vi strävar efter att göra lite bättre ifrån oss, varje dag. Det hjälper oss att bli en stark och personlig finansiell partner för våra kunder, aktieägare och samhället i stort.

Våra finansiella mål

50 %

K/I-tal till 2022

>10 %

Avkastning på eget kapital till 2022

Vi fortsätter att ta steg på vägen mot att uppnå våra finansiella mål för 2022. K/I-talet förbättrades i linje med målet på 50 procent för 2022, och minskade till 55 procent under 2020 från 57 procent i fjol. Avkastningen på eget kapital under 2020 var 7,1 procent och visade på goda underliggande framsteg mot målet på över 10 procent. Vår finansiella styrka innebär att vi både kan stötta våra kunder och ge utdelning till våra aktieägare.

Vår kapital- och utdelningspolicy

Kapitalpolicy

150–200 punkter

Antal punkter som kapitalbufferten ska överstiga regelkravet för kärnprimärkapitalrelationen.

Utdelningspolicy

60–70 %

Andel av årets resultat som betalas ut till aktieägarna¹. Överskottskapital avses återföras till aktieägarna genom återköp av aktier.

1) För 2020 föreslår Nordea en utdelning på 0,39 euro per aktie.

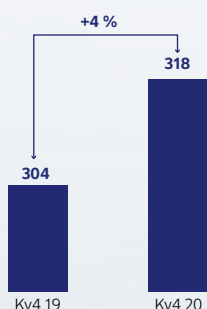

Nordea som investeringsalternativ

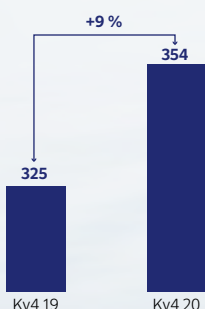
Vårt åtagande: att kontinuerligt öka intäkterna snabbare än kostnaderna

Stark affärsutveckling som bidrar till ökade intäkter ...

Utlåning till allmänheten (md euro)

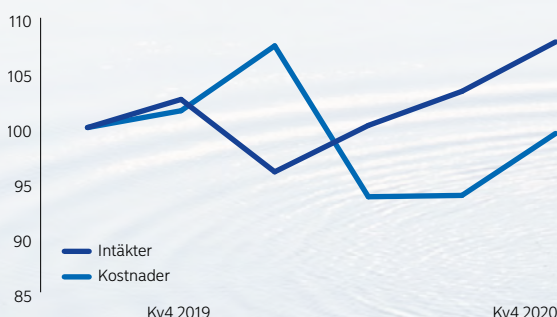

Förvaltad kapital (md euro)

... i kombination med god kostnadskontroll ger en hållbar verksamhet.

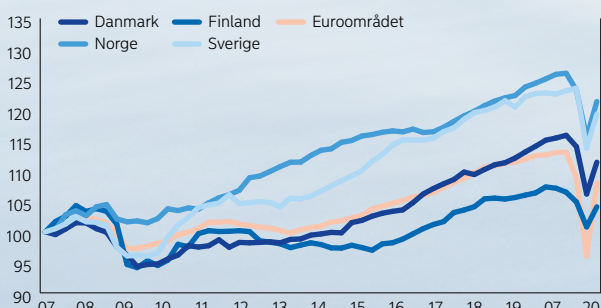
Intäkter och kostnader (indexerade)

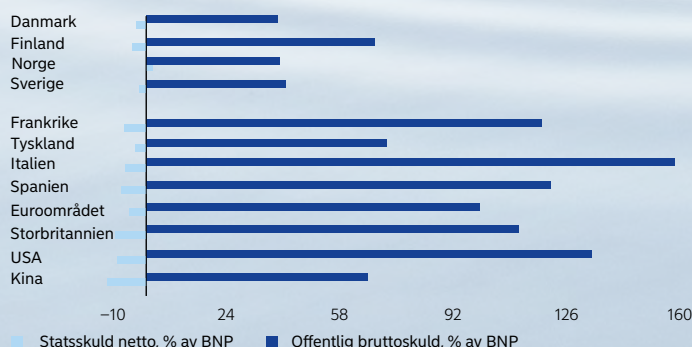
Vi verkar i Norden – i länder med gynnsam struktur, låg risk och utbredd digitalisering

Stadig BNP-tillväxt och stabila statsfinanser i alla de nordiska länderna.

BNP-utveckling (2007–2020)

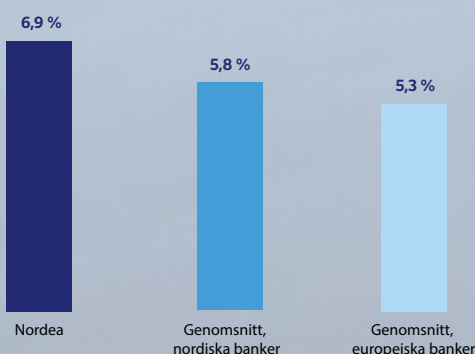
Statsskuld, % av BNP, 2021E

Vår kapitalposition är den starkaste i Norden och bland de bästa i Europa

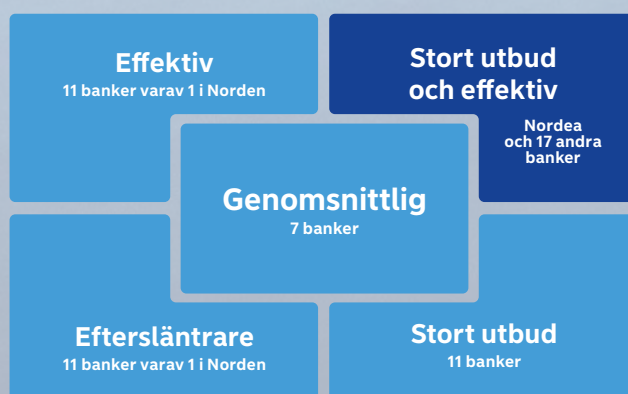
Betydande överskottskapital ger attraktiv utdelning, finansiellt handlingsutrymme och möjligheter till ökad avkastning.

Nordeas kärnprimärkapitalbuffert jämfört med konkurrenterna

Vi är rankade som en digital föregångare

Vår digitala kapacitet har nyligen prisats, dels för vårt breda utbud av funktioner och dels för våra effektiva digitala kundupplevelser och kontaktvägar.

Vi är en tillförlitlig och långsiktig finansiell partner med räckvidd

Vi är en nordisk bank med stark marknadsställning.

~9,2 miljoner

Privatkunder

~540 000

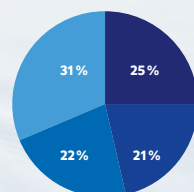
Små och medelstora företag

~2 350

Stora företag och institutionella kunder

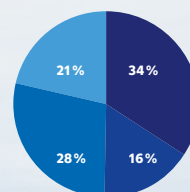
Kreditportfölj per land i december 2020

■ Danmark ■ Finland
■ Norge ■ Sverige

Fördelning av förvaltad kapital (354 md euro i december 2020)

■ Retail ■ Private banking
■ Institutionella kunder ■ Life & Pensions

Vi är ledande inom hållbara banktjänster

Vi har ett helhjärtat engagemang för att öka hållbarheten i den finansiella sektorn.

Förvaltad kapital i fonder med hållbarhetsprofil

36,3 md euro
(+265 %)

2020

Ökning av gröna företagslån

1,2 md euro
(+110 %)

2020

Ökade transaktionsvolymerna för hållbarhetsrelaterade lån

15,5 md euro
(+256 %)

2020

Ökning av gröna bolån

207 mn euro
(+143 %)

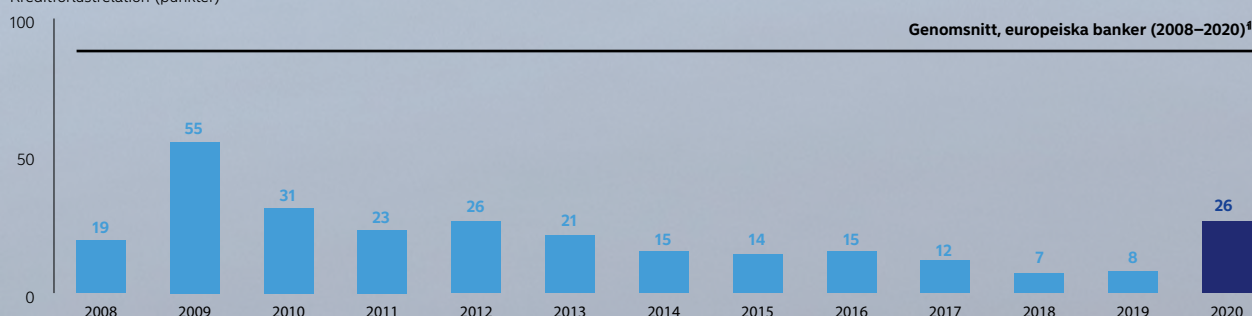
2020

Lägre kreditförluster än genomsnittet under konjunkturcykeln

Låga kreditförluster under konjunkturcykeln innebär hållbar tillväxt med låg risk.

Historiskt god kreditkvalitet med en diversifierad portfölj som vi har minskat risken i, under de senaste tio åren.

Kreditförlustrelation (punkter)

1) Företagsinformation, Deutsche Bank Research.

Våra medarbetare

Vårt syfte tydliggör kopplingen mellan allt vi gör i vardagen för att hjälpa våra kunder att förverkliga drömmar och nå sina mål och vårt åtagande att arbeta för ett gemensamt bästa och vara en hållbar kraft i de samhällen där vi verkar.

Våra värderingar är ett tydligt uttryck för den kultur vi vill bygga, där våra medarbetare kan brinna för att hjälpa kunderna, samarbeta över hela organisationen, uppleva ett verkligt ägarskap i sitt arbete och ha modet att säga sin mening och utmana varandra.

Vi fortsätter att ge våra medarbetare rätt befogenheter genom att skapa en enklare och plattare organisation. Det gör det enklare för oss att kommunicera på ett bra sätt och fatta snabba beslut, och det hjälper oss att ta ansvar och bli mer flexibla, särskilt med tanke på att vår arbetsmiljö blir alltmer virtuell.

En lärande organisation

Tillfällen till lärande och personlig utveckling är några av de viktigaste faktorer vi har för att locka nya medarbetare till Nordea och motivera befintliga att stanna kvar. För att ytterligare stärka och utveckla våra medarbetare arbetar vi med att erbjuda ett modernare utbildningsutbud via förbättrade digitala kanaler. De senaste kursutvärderingarna visar att virtuella kurser har mer nöjda deltagare än kurser i fysiska klassrum.

Vårt förnyade fokus på intern rekrytering innebär att kompetensutveckling blir allt viktigare i vår strävan att behålla fler medarbetare och främja en snabbare karriärutveckling. Under 2020 genomfördes nära 14 000 genomgångar med individuella talanger, och analysen från detta arbete kommer att ligga till grund för vår strategi för talanghantering 2021.

Nya arbetssätt i framtiden

Covid-19-pandemin blev ett snabbspår för Nordea att testa nya rutiner för flexibelt arbete. Vi kommer att följa upp och utvärdera hur de flexibla arbetssätten påverkar välmående, prestation, företagskultur och produktivitet på lång sikt.

Ledarskap på distans blir allt viktigare för att främja medarbetarnas prestation och engagemang. I ett tidigt skede tog vi fram instruktioner och e-kurser för ledare om hur de kunde hantera den utdragna period av distansarbete som blev nödvändig på grund av covid-19. Öppen och frekvent kommunikation bidrog också till att öka medarbetarnas engagemang, enligt vår medarbetar-

undersökning "People Pulse", som genomförs en gång per kvartal. I undersökningen höll 91 procent av de svarande med, helt eller delvis, om att de fått den vägledning och det stöd de behövde från sin ledare.

När vi under fjärde kvartalet 2020 inledde vår utvärdering av de flexibla arbetssätten tog vi hänsyn till alla dessa aspekter.

Intäktsutveckling, digitalisering och automatisering kommer sannolikt även i fortsättningen att innebära att vi behöver anpassa vår organisation och vårt sätt att arbeta om vi ska nå våra finansiella mål. I situationer där detta skulle kunna leda till vissa jobbförändringar kommer vi att ha en nyckelroll i att säkerställa att vi bemöter våra medarbetare på rätt sätt, samtidigt som vi följer gällande lagar och avtal. Vi gör vårt yttersta för att behandla våra medarbetare med respekt och hänsyn, i samverkan med de fackliga organisationerna.

Mångfald och inkludering gör oss bättre

Vår förmåga att växa hållbart är beroende av de medarbetare vi anställer, den arbetsmiljö vi erbjuder och i vilken omfattning vi lyckas skapa ett klimat som främjar en mångfald av tankar och idéer. Vi strävar efter att locka och behålla medarbetare, oavsett kön, ålder, etnisk eller nationell bakgrund, kulturell tillhörighet, sexuell läggning, fysisk funktionsförmåga eller andra aspekter.

Vi ska säkerställa lika möjligheter för alla våra medarbetare, lika lön för lika arbete och en inkluderande arbetsplats – och vi tar avstånd från alla former av diskriminering och trakasserier.

Vi arbetar aktivt med att öka medvetenheten och främja en ökad mångfald i vår successionsplanering.

Under 2020 bibehöll vi en jämn könsfördelning i vår totala personalstyrka. Vi har emellertid ännu inte uppnått en lika jämn könsfördelning i högsta ledningen.

Under 2020 startade vi ytterligare en medarbetarledd grupp, som kommer att fokusera på hänsyn till olika åldersperspektiv, eftersom åldersmässig mångfald är en viktig faktor för att förbättra organisationens resultat och öka produktiviteten.

Christina Gadeberg
Chief People Officer

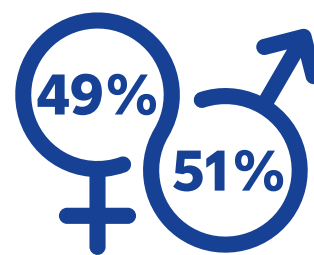
Våra värderingar Collaboration • Ownership Passion • Courage

Antal anställda
(omräknat till heltidstjänster)

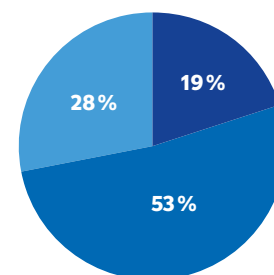
28 051

97

Antal nationaliteter
i den totala
personalstyrkan

Åldersfördelning

■ <30 ■ 30-50 ■ >50

Affärsområden

Våra fyra affärsområden ska vart och ett stödja vår relationsstrategi för respektive kundsegment. De förenas av en gemensam verksamhetsmodell och samma kompletta värdekedja, vilket säkerställer optimala leveranser, frigör tid för kundkontakter och gör att vi snabbare får ut nya produkter och tjänster. Varje affärsområde har fullt ansvar för sina respektive intäkter, kostnader, risker, kundupplevelse, placeringsbeslut och kapitalhantering.

Personal Banking

- Betjänar privatkunder i Norden
- Erbjuder ett komplett utbud av finansiella tjänster via fysiska och digitala kanaler
- Stark digital kapacitet och brett utbud av digitala produkter och tjänster
- Marknadsledande.

Business Banking

- Betjänar små och medelstora företagskunder i Norden
- Erbjuder finansiella lösningar, digitala tjänster samt relevant, kompetent rådgivning
- Stark digital kapacitet och brett utbud av digitala produkter och tjänster
- Marknadsledande.

Large Corporates & Institutions

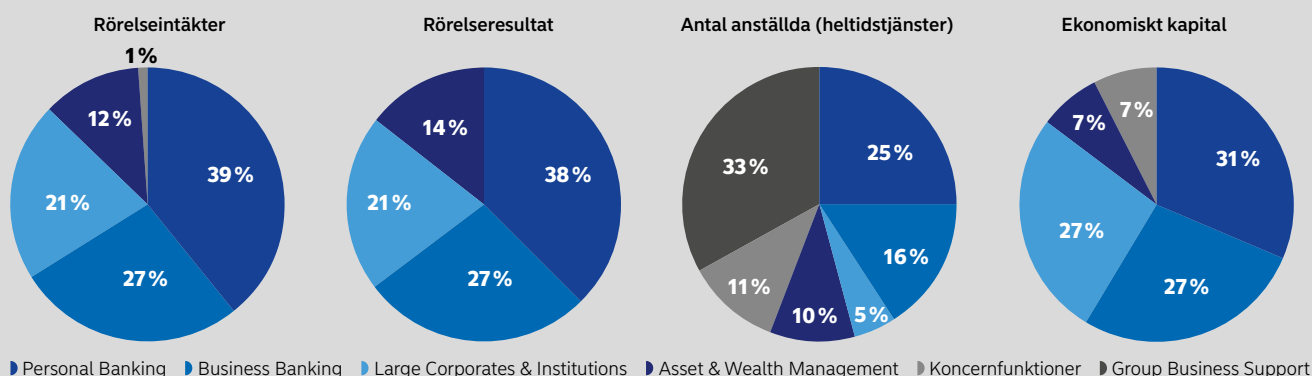
- Betjänar stora företag och institutionella kunder
- Erbjuder finansieringslösningar, betalningstjänster, investment banking och kapitalmarknadstjänster
- Högsta kundnöjdheten inom segmentet stora företag.

Asset & Wealth Management

- Betjänar förmögna kunder och institutionella investerare i Norden
- Erbjuder ett komplett utbud av produkter och tjänster inom kapitalförvaltning samt liv- och pensionsförsäkringar till alla affärsområden
- Marknadsledande.

Affärsområdenas och koncernfunktionernas bidrag, 2020

Personal Banking

I Personal Banking strävar vi efter att skapa positiva kundupplevelser för våra privatkunder. Vi erbjuder ett komplett utbud av finansiella tjänster och produkter genom både fysiska och digitala kanaler – enkla och bekväma vardagstjänster såväl som en sund rådgivning.

Sara Mella
Chef för Personal Banking

Affärsutveckling

Bolåneområdet utvecklades starkt under året och vi ökade vår marknadsandel på alla våra fyra nordiska hemmarknader jämfört med föregående år. Vi förbättrade även kundupplevelsen genom flera digitala tjänster. Bland annat lade vi till digitala lånelöften i Danmark och Norge. I Danmark minskade handläggningstiden i låneprocessen direkt med över 50 procent när kunderna använde våra digitala lösningar. Kunderna upplever den nya lösningen som intuitiv, tillförlitlig och lätt att använda.

Vi förbättrade vår sparanderådgivning och gjorde det enklare för våra kunder att komma igång med sitt sparande, både genom personliga rådgivningsmöten och i mobilbanken. Förbät-

ringarna har tagits väl emot av kunderna och lett till en betydande ökning i antalet rådgivningssessioner som hantades av vår sparrobot Nora (en ökning med 120 procent jämfört med 2019).

Inom konsumtionskrediter fortsatte satsningen på att utöka våra digitala lösningar. En viktig milstolpe på det här området var att förenkla ansökningsprocessen för våra kunder genom en ökad automatisering. I samband med turbulensen under covid-19-pandemin, såg vi noggrant och löpande över våra kreditrutiner för att kunna stötta våra kunder på bästa möjliga sätt och samtidigt fortsätta att vara en ansvarstagande långivare.

Den nya mobilbanken är nu tillgäng-

lig för kunderna i alla våra länder och vi fortsatte utbyggnaden av våra gemensamma digitala plattformar genom lanseringen av den nya internetbanken i Finland och Sverige. I Danmark, Norge och Sverige introducerade vi även en tjänst i mobilbanken, som innebär att våra kunder kan få en samlad överblick över sina konton – även konton i andra banker. Tjänsten, som lanserades i samarbete med fintechföretaget Tink, införs i Finland under första kvartalet 2021. Vi uppdaterade även vår chattrobot Nova som nu kan hjälpa kunder i Danmark, Finland och Sverige med vissa uppgifter.

Kundnöjdheten ökade i alla våra länder jämfört med 2019.

Resultat

Intäkterna minskade med 2 procent i lokala valutor, jämfört med i fjol, till följd av lägre intäkter från betalningar och kort, vilket berodde på effekterna av covid-19 och ett stort antal omläggningar av bolån i Danmark under 2019. Vi lyckades dock delvis motverka de negativa effekterna genom en rekordhög ökning av bolånevolymerna, som steg med 6 procent för helåret.

Räntenettot ökade med 1 procent i lokala valutor, i alla länder, till följd av de ökade bolånevolymerna och förbättrade inlåningsmarginaler i Sverige. Detta motverkades till viss del av lägre inlåningsmarginaler i Finland och Norge, på grund av ränteförändringar. Pandemin hade dessutom en negativ effekt på konsumtionsutlåningen.

Avgifts- och provisionsnettot minskade med 6 procent i lokala valutor, till följd av minskade intäkter från betalningar och kort under 2020 i alla länder, liksom det stora antalet omläggningar av bolån i Danmark 2019. Den underliggande affärsutvecklingen för utlånings-

avgifter var stark under året och intäkterna från sparande var i nivå med föregående år trots turbulensen till följd av pandemin.

Nettoresultat av poster till verkligt värde minskade med 29 procent i lokala valutor jämfört med föregående år, i och med de höga positiva omvärderingar som redovisades i Danmark.

Kostnaderna minskade med 8 procent i lokala valutor jämfört med föregående år till följd av generellt minskad aktivitetsnivå på grund av pandemin.

Kreditförluster och liknande nettore-sultat ökade betydligt jämfört med föregående år på grund av de ytterligare avsättningar enligt ledningens bedömningar, som gjordes under andra kvartalet. Till följd av detta minskade rörelse-resultatet med 10 procent jämfört med föregående år.

För att stötta våra privatkunder erbjöd vi covid-19-relaterade amorteringsfria perioder på lån till cirka 90 000 kunder, motsvarande ett totalt lånebe-
lopp om 13 md euro.

Strategiska fokusområden och värdedrivande faktorer

I Personal Banking har vi som mål att skapa positiva kundupplevelser och erbjuda alla de banktjänster som våra kunder behöver. Vi fokuserar framför allt på rådgivning inom sparande och bolån. Vi drar nytta av skalfördelar i vår nordiska verksamhet samtidigt som vi anpassar oss till våra lokala marknader för att skapa effektivitetsvinster och fortsätta utveckla våra digitala lösningar.

Vår strategi är inriktad på att bygga starka och personliga relationer med våra kunder, och att visa att vi är en trygg och tillförlitlig partner som verkligen mår om deras ekonomi. Vi ska vara personliga och visa omtanke i varje möte med våra kunder – oavsett om de är digitala eller fysiska – och öka antalet kundkontakter genom effektiv användning av digitala kanaler.

Vi fokuserar också på att skapa positiva kundupplevelser i alla våra kanaler, och att kunderna ska få samma förstklassiga rådgivning, oavsett var de möter oss, och kunna utföra allt fler

banktjänster digitalt. Vi vill att kunderna ska ha samma positiva upplevelse av Nordea – i alla våra kanaler.

Hållbara produkter

Antalet kunder som vill spara hållbart fortsätter att öka. Allt fler kunder drar dessutom nytta av våra gröna låneerbjudanden, bland annat gröna bolån, gröna billån och lån för att öka energieffektiviteten i sin bostad. Försäljningen av fonder med hållbarhetsprofil ökade med 300 procent och gröna bolån ökade med cirka 140 procent jämfört med föregående år.

Vi fortsätter att utöka vårt erbjudande av hållbara produkter. Vi bildar dessutom nya partnerskap för att hjälpa våra kunder att leva mer hållbart. Det senaste exemplet är vårt partnerskap med en dansk värmepumptillverkare för att hjälpa våra danska kunder att göra mer hållbara val och öka värdet på sin bostad genom att byta ut sin fossilbase-rade värmepanna mot en energieffektiv värmepump.

Framgångar under 2020

- Vi optimerade vår operativa effektivitet genom att sänka K/I-talet med 3 procentenheter till 55 procent
- Vi ökade intäkterna genom en årlig ökning av bolånevolymerna med 6 procent – den högsta tillväxten sedan 2011
- Vi skapade positiva kundupplevelser och det har lett till att kundnöjdheten ökade i alla våra länder.

Intäkter: 3 319 mn euro

Kostnader: –1 815 mn euro

Rörelseresultat: 1 233 mn euro

K/I-tal: 55 %

Försäljning av fonder med hållbarhetsprofil

+~300 %

under 2020

Prioriteringar för 2021

Optimera vår operativa effektivitet

- Dra nytta av digitala möjligheter för att öka vår kostnads-effektivitet
- Skapa en kostnadsmedveten kultur i hela affärsområdet.

Genomföra initiativ för ökade intäkter

- Fortsätta att öka bolånevolymerna genom snabbare handläggning och ökad tillgänglighet
- Lyfta intäkterna från sparande genom riktade kundsamtal och ett effektivt utnyttjande av digitala kanaler
- Skapa tillväxt inom konsumtionskreditområdet genom satsningar på lån och kreditkort, främst i digitala kanaler.

Skapa positiva kundupplevelser

- Stärka våra kundrelationer genom att visa omtanke och måna om kundens ekonomi.
- Dra nytta av de bästa digitala lösningarna och våra medarbetare för att skapa positiva kundupplevelser
- Engagera våra medarbetare och ge dem rätt befogenheter.

Mål för 2022

K/I-tal

~50 %

Business Banking

I Business Banking erbjuder vi produkter, tjänster och rådgivning till våra små och medelstora företagskunder. Business Banking består även av Transaction Banking, som tillhandahåller betalnings- och transaktionstjänster, och Nordea Finance som erbjuder företagshypotek och fakturafinansiering.

Nina Arkilahti
Chef för Business Banking

Affärsutveckling

Under 2020 fortsatte utlåningen och inlåningen att öka, med en uppgång på 8 procent respektive 20 procent jämfört med förra året. Affärsaktiviteten i Norge och Sverige var hög till följd av ökade kundkontakter med nya och befintliga kunder.

Fler kunder började använda våra digitala lösningar och vi fortsatte med lanseringen av vår förbättrade internetbank för företag, Nordea Business. Över 240 000 kunder i Finland och Sverige kan nu använda den förbättrade tjänsten, som vi planerar att lansera även i Danmark och Norge. Nu erbjuder vi även en mobilversion av vår förbättrade internetbank till kunder i Danmark och Finland samt till majoriteten av våra svenska kunder.

I april anordnade Nordea Startup & Growth ett hackaton tillsammans med Breakit, Sveriges ledande sajt för tek-

niknyheter. Över 40 uppstarts företag tävlade om att hitta den bästa lösningen för att hjälpa äldre att använda digitala lösningar och därigenom bryta isoleringen i samband med covid-19.

Vi fortsatte också att utveckla vår Digital Dashboard-lösning som hjälper företagskunder med likviditetsplaneringen och ger en snabböversikt över transaktioner och kommande betalningar. Plattformen har för närvarande 20 000 användare i Norden.

Under andra kvartalet började vi publicera statistik som gynnar samhället i stort genom lanseringen av Nordeas coronabarmeter, som är en veckorapport med analyser av hur covid-19-pandemin påverkar ekonomin och olika sektorer, baserat på statistik över kortköp. Det här är första gången som vi använt produktstatistik för att analysera konjunkturutvecklingen och

erbjuda den till marknaden i hela Norden. Nyheten mottogs väl av media och marknaden och omnämndes i nationella nyhetsmedier, i 134 artiklar som nådde ut till över fyra miljoner människor.

Kundnöjdheten förbättrades på alla våra fyra hemmamarknader jämfört med 2019. Att förbättra kundupplevelsen och kundnöjdheten i Business Banking är fortsatt ett av våra viktigaste fokusområden.

Vi slutförde förvärvet av SG Finans i oktober och döpte om företaget till Nordea Finance Equipment (NFE). Integreringen av NFE fortskrider enligt plan. Förvärvet ligger i linje med Nordeakoncernens strategi att fokusera på kärnverksamheten på den nordiska marknaden. Det kommer särskilt att öka vår konkurrenskraft inom maskin- och fakturafinansiering.

Resultat

Intäkterna ökade med 4 procent i lokala valutor jämfört med förra året till följd av god affärsutveckling och en kraftigt ökad utlåning.

Räntenettot ökade med 6 procent i lokala valutor, främst till följd av högre utlåning och inlåning. Utlåningen ökade med 8 procent i lokala valutor till följd av en stark tillväxt i Norge och Sverige och konsolideringen av NFE.

Avgifts- och provisionsnettot var oförändrat i lokala valutor jämfört med 2019. Högre intäkter från utlåning och en hög aktivitet på aktiemarknaden motverkades av lägre intäkter från betalningar och kort samt färre omläggningar av hypotekslån. Intäkterna från företagskort påverkades negativt av den minskade ekonomiska aktiviteten till följd av covid-19-pandemin.

Nettoresultat av poster till verkligt värde minskade med 2 procent jämfört med 2019, till följd av låg aktivitet för marknadsprodukter under den första vågen av coronapandemin. Lägre intäkter från ränteprodukter tyngde också, men motverkades delvis av ökade intäkter från valutainstrument.

Kostnaderna minskade med 2 procent i lokala valutor jämfört med förra året, vilket speglar vår fortsatta satsning på kostnadseffektivitet i värdeked-

jan samt lägre kostnader för resor och representation på grund av pandemin.

Kreditkvaliteten var fortsatt god tack vare vår väldiversifierade portfölj och begränsad exponering mot sårbara sektorer. Kreditförluster och liknande nettoresultat uppgick till 316 mn euro (34 punkter), och avsåg främst reservringarna avseende covid-19, till följd av ledningens bedömning. Rörelseresultatet uppgick till 894 mn euro, en minskning med 4 procent jämfört med 2019.

Avkastningen på ekonomiskt kapital (ROCAR) minskade från 11 procent till 10 procent för helåret, till följd av avsättningar för kreditförluster som delvis uppvägdes av högre intäkter, lägre kostnader och lägre ekonomiskt kapital.

För att stötta våra företagskunder erbjöd vi amorteringsfria perioder på lån till följd av covid-19, som uppgick till 6 md euro. Cirka 9 000 kunder beviljades tillfällig amorteringsfrihet. Efterfrågan på tillfällig amorteringsfrihet minskade under året och vi har nu återgått till vår normala kreditprocess för kunder som behöver en amorteringsfri period eller andra villkorlättnader. Hittills har de allra flesta kunder börjat amortera som vanligt efter att deras amorteringsfria period löpt ut.

Strategiska fokusområden och värdedrivande faktorer

Business Bankings målsättning är att vara den ledande banken för företag och entreprenörer i Norden och samtidigt uppnå ett K/I-tal på omkring 45 procent till 2022.

Vår strategi fokuserar på att bevara och vidareutveckla affärsrelationen med våra kunder, utveckla digitala lösningar och självbetjäningssalternativ för våra företagskunder och öka vår operativa effektivitet genom att förenkla och förbättra våra viktigaste processer.

Vi strävar efter att skapa positiva kundupplevelser i kontakten med våra kunder. I synnerhet vill vi att våra kunder ska känna sig värdefulla och uppskattade av våra rådgivare, som kan deras bransch och även kan förmedla kontakt med ett stort antal specialister på olika områden i banken. Vi arbetar därför på att frigöra mer tid som våra rådgivare kan lägga på kundkontakter, genom att förenkla och förbättra Känn din kund-processen (KDK) och kredit-processen.

Genom att frigöra mer tid kan vi också förbättra det finansiella resulta-

tet, i och med att medarbetarna kan vara mer proaktiva och arbeta mer mål-inriktat med kundförvärv och korsförsäljning.

En annan viktig prioritering är att fortsätta utveckla våra digitala lösningar och självbetjäningssalternativ, och att göra det enklare för våra kunder att utföra sina dagliga bankärenden. Därigenom kan vi förbättra kundupplevelsen, stärka vårt digitala erbjudande och sänka kostnaderna för att betjäna våra kunder.

Hållbara produkter

I Business Banking hjälper vi kunder som vill ha hållbara alternativ genom att erbjuda och öka medvetenheten om hållbar finansiering och hållbara placeringar, till exempel grön billeasing, gröna företagslån och hållbara placeringar. Under 2021 ska vi ytterligare stärka vårt fokus på vägledning i frågor som rör miljö, samhällsansvar och bolagsstyrning (ESG), samt utöka vår ESG-kapacitet för att uppfylla kundernas förväntningar.

Framgångar under 2020

- Vi optimerade vår operativa effektivitet genom att sänka K/I-talet med 3 procentenheter till 47 procent
- Vi genomförde initiativ för ökade intäkter genom integreringen av Nordea Finance Equipment (NFE)
- Vi skapade positiva kundupplevelser genom att lansera vår mobilbank, Nordea Business, i Danmark, Finland och Sverige.

Intäkter: 2 288 mn euro

Kostnader: -1 078 mn euro

K/I-tal: 47 %

Rörelseresultat: 894 mn euro

ROCAR: 10 %

Gröna lån

+80 %

under 2020

Prioriteringar för 2021

Optimera vår operativa effektivitet

- Förbättra Känn din kund-processen
- Förenkla kreditprocessen.

Genomföra initiativ för ökade intäkter

- Öka lönsamheten genom arbeta mer målinriktat med kundförvärv
- Frigöra tid för ökad korsförsäljning och affärsurval.

Skapa positiva kundupplevelser

- Fortsätta att ge kompetent rådgivning, både digitalt och i personliga möten
- Öka användningen av självbetjäningssalternativ för enklare vardagsärenden
- Fortsätta att lansera nya digitala lösningar och kontaktytor.

Mål för 2022

K/I-tal

~45 %

Large Corporates & Institutions

I Large Corporates & Institutions (LC&I) tillhandahåller vi finansiella lösningar till våra stora nordiska företagskunder och institutionella kunder. LC&I betjänar också ett brett spektrum av Nordeakunder via enheterna Markets, Investment Banking och International Division.

Martin Persson
Chef för Large Corporates
& Institutions

Affärsutveckling

Under 2020 förbättrades avkastningen på ekonomiskt kapital (ROCAR) avsevärt, från 4 procent till 7 procent, till följd av ökade intäkter, lägre kostnader och reducerat kapital.

Den höga efterfrågan på utlåning under toppen av covid-19-pandemin återgick gradvis till normala nivåer under andra halvåret 2020. Utlåningen, exklusive repor, minskade med 8 procent medan utlåningsmarginalerna ökade något jämfört med samma period 2019, i linje med vår strategi för att öka lönsamheten.

Kundaktiviteten var allmänt hög under hela året och inom obligationsområdet märktes detta särskilt för obligationer med högre kreditbetyg och hög risk. På den nordiska aktiekapitalmarknaden och inom fusioner och förvärv var

det ett händelserikt år med rekordhög intäkt för Investment Banking, som dessutom fick ta emot Euromoneys utmärkelse "Best Investment Bank" i Finland. Betydelsefulla affärstransaktioner under Nordeas ledning var bland många andra Finnairs nyemission, Hus-Compagniets börsintroduktion och fusionen mellan Cargotec och Konecranes.

Kundnöjdheten var fortsatt hög under ompositioneringen av vår verksamhet. I Prosperas mätning av kundnöjdhet 2020 rankade kunderna oss som nummer 1 i kategorierna Corporate Banking i Danmark (tredje året i rad), Debt Capital Markets Investment Grade Issuers i Norden, Finland och Sverige, samt Debt Capital Markets High Yield Issuers i Sverige.

Vi stärkte vårt fokus på miljö, sam-

hållsansvar och bolagsstyrning (ESG) och är fortsatt marknadsledande inom hållbara rådgivningstjänster.

Under 2020 var vi den ledande arrangören av hållbara obligationer för nordiska företag med en marknadsandel på 19 procent. Finansiering kopplad till hållbarhet ökade dessutom markant jämfört med 2019.

I Nordea Markets ökade kundaktiviteten och under pandemin rädde en mer gynnsam prisbild. Vi bibehöll dessutom en gedigen riskhantering under hela året. Genom att dra nytta av vår storlek och vårt diversifierade utbud genererade vi ökade aggregerade intäkter från riskhanteringsprodukter jämfört med 2019, främst inom handeln med valutor, risksäkring och derivat, samt finansiella instrument.

Resultat

Intäkterna uppgick till 1 790 mn euro, en ökning med 13 procent jämfört med 2019, främst till följd av hög affärsaktivitet.

Räntenettot var 877 mn euro, en ökning med 3 procent från föregående år. Utlåningen exklusive repor minskade med 8 procent, i linje med vår strategi.

Avgifts- och provisionsnettot ökade med 3 procent till 446 mn euro.

Nettoresultatet av poster till verkligt värde uppgick till 467 mn euro, en ökning med 58 procent från föregående år, främst till följd av en löpande och gedigen riskhantering under hela covid-19-pandemin.

Kostnaderna uppgick till 841 mn euro, en minskning med 10 procent jämfört med 2019, till följd av en strikt kostnadskontroll: under 2020 minskade personalkostnaderna med 16 procent och kostnaderna för resor och marknadsföring minskade avsevärt.

Rörelseresultatet uppgick till 681 mn euro, en ökning med 64 procent jämfört med föregående år, till följd av högre intäkter och lägre kostnader.

Det ekonomiska kapitalet fortsatte att reduceras och uppgick till 6 305 mn euro, en minskning med 15 procent jämfört med föregående år. Reduktionen berodde på ökad effektivitet i utlåningen, en gradvis reducering av outnyttjade åtaganden, minskat handelslager och en fortsatt normalisering av finansmarknaden. Förändrade regler gällande hanteringen av programvarutillgångar bidrog också till minskningen.

Avkastningen på ekonomiskt kapital (ROCAR) ökade från 4 procent 2019 till 7 procent under 2020, till följd av ökade intäkter, lägre kostnader och reducerat kapital, trots betydande inverkan av covid-19-relaterade avsättningar för kreditförluster som bokfördes under första och andra kvartalet.

Strategiska fokusområden och värdedrivande faktorer

I LC&I är vårt mål att bli den ledande banken för stora företag och finansiella institutioner i Norden och avsevärt förbättra vår lönsamhet samtidigt som vi bidrar positivt i de samhällen där vi har verksamhet.

Vår strategiska inriktning är att bli ett mer fokuserat och lönsamt affärsområde med minskad volatilitet för intäkter och kapital med en avkastning på ekonomiskt kapital (ROCAR) på över 10 procent till 2022. Strategin bygger på fyra grundstenar: att reducera lågavkastande tillgångar, effektivisera Markets affärsmodell, investera i miljö, samhällsansvar och bolagsstyrning (ESG) samt LC&I (vår digitala inkubator) och optimera den internationella verksamheten.

För att ytterligare reducera våra lågavkastande tillgångar förfinar vi löpande våra kundstrategier genom att fokusera på mindre kapitalkrävande kringförsäljning och prioritera kraven på avkastning. Inom Markets riktar vi fokus mot den lönsamma kärnverksamheten och fortsätter samtidigt att reducera kostnader och kapital genom prioriteringar när det gäller kunder, produkter och geografisk närvaro.

En ökad dialog med våra kunder kring ESG och att uppfylla lagkrav inom

detta område är viktiga faktorer för att fortsatt stärka vår ställning som ledande leverantör av hållbar rådgivning och finansiering. LC&I fortsätter att utveckla och utöka AutoFX IQ, en ny digital valutatjänst riktad till små och medelstora företag.

Vi optimerar vår internationella verksamhet genom att operera där våra viktigaste nordiska kunder har störst behov av våra tjänster. Vi har avvecklat verksamheten i Frankfurt och fortsätter att dra ned i både Singapore och den nordiska verksamheten i Ryssland, med minimal störning av befintliga tjänster.

Vidare kommer vår ambitiösa plan för att främja mångfald och inkludering samt att utveckla medarbetarnas kompetens och nya sätt att arbeta vara avgörande för vår fortsatta ompositionering av verksamheten.

Hållbara produkter

Vi har ett starkt fokus på hållbarhet och vi är marknadsledande inom hållbara obligationer för nordiska företag under 2020. Vi kommer att fortsätta att vidareutveckla vårt hållbara erbjudande till våra kunder, med fokus på ESG-analyser och gröna lån.

Framgångar under 2020

- Vi optimerade vår operativa effektivitet genom att reducera kostnaderna och det ekonomiska kapitalet med 90 mn euro respektive 1 113 mn euro
- Vi genomförde initiativ för ökade intäkter och bibehöll vår marknadsledande position inom hållbara obligationer för nordiska företag och syndikerade lån
- Vi skapade positiva kundupplevelser vilket bekräftades av att vi är en ledande bank i Prosperas mätning av kundnöjdhet inom segmentet stora företag.

Intäkter: 1 790 mn euro

Kostnader: –841 mn euro

K/I-tal: 47 %

Rörelseresultat: 681 mn euro

ROCAR: 7 %

Gröna obligationer (volym)

+61 %

under 2020

Prioriteringar för 2021

Optimera vår operativa effektivitet

- Reducera lågavkastande tillgångar
- Effektivisera Markets affärsmodell
- Optimera den internationella verksamheten.

Genomföra initiativ för ökade intäkter

- Investera i rådgivning om ESG-produkter och stärka vår ställning som ledande leverantör av hållbar rådgivning och finansiering
- Utveckla nya digitala valutatjänster för små och medelstora företag i Norden.

Skapa positiva kundupplevelser

- Försvara vår ledande position i kundsegmentet stora företag på den nordiska marknaden
- Förbättra kundnöjdheten
- Fortsätta att fokusera på våra medarbetares välbefinnande och engagemang samt talanghantering.

Mål för 2022

ROCAR

>10 %

Asset & Wealth Management

I Asset & Wealth Management erbjuder vi ett brett utbud av prisbelönta sparprodukter genom interna distributionsnät och med hjälp av våra samarbetspartners, samt tillhandahåller finansiell rådgivning till förmögna kunder och institutionella investerare.

Snorre Storset
Chef för Asset & Wealth
Management

Affärsutveckling

Under 2020 var inflödet större än någonsin och det förvaltade kapitalet nådde över 350 md euro. Vid årets slut uppgick det förvaltade kapitalet till 353,8 md euro, en årlig ökning med 29,1 md euro.

Kundernas investeringsvilja återvände under året, som var starkt präglad av covid-19-pandemin. Även om världens börser gick ned efter virusutbrottet i första kvartalet, innebar den snabba återhämtning som sedan följde att resten av 2020 kännetecknades av starka resultat och mycket starka flöden av nyinvesteringar.

Proaktivitet i kundrelationen stod

högt på dagordningen i Private Banking. Det osäkra läget kring covid-19 och de skakiga marknaderna krävde ännu starkare relationer mellan våra kunder och deras rådgivare. Kundnöjdheten i Private Banking var fortsatt hög på samtliga marknader, och i november tog vi hem Global Finances utmärkelse "Best Private Bank" i Danmark, Finland, Norge och Sverige.

Institutionella kunder och tredjepartsdistributionen av Nordeas fonder bidrog till fler förvaltningsuppdrag för Asset Management. Framför allt ökade efterfrågan på ansvarsfulla placeringslösningar med hållbarhetsprofil stadigt under

2020. Vår ledande ställning inom ansvarsfulla investeringar bekräftades när Asset Management tog hem Environmental Finances utmärkelse "ESG engagement initiative of the year 2020".

Life & Pensions redovisade fortsatt stigande affärsvolym under 2020, med särskilt fokus på att växa inom tjänstepensionsområdet. Som en del av vår tillväxtstrategi förvärvade Life & Pensions Norge Frende Livförsäkring AS pensionsportföljer. I affären ingick ett långsiktigt distributionsavtal som innebär att Nordeas pensionsprodukter kommer att erbjudas till kunderna i de norska sparbanker som äger Frende.

Resultat

Intäkterna uppgick till 982 mn euro, vilket är i nivå med 2019. Räntenettot uppgick till 67 mn euro, en ökning med 26 procent jämfört med i fjol. Ökningen berodde främst på att utlåningen i Private Banking ökade med 14 procent.

Avgifts- och provisionsnettot uppgick till 810 mn euro, en ökning med 3 procent jämfört med i fjol, vilket speglade ökningen i förvaltad kapital. Nettoresultat av poster till verkligt värde uppgick till 95 mn euro, en minskning med 4 procent jämfört med föregående år, till följd av försäljningen av Velliv och lägre avkastning på kapitalbasen i Life & Pensions.

Kostnaderna minskade med 9 procent jämfört med föregående år, främst till följd av strukturförändringar i Asset & Wealth Management och färre resor.

Kreditförluster och liknande nettoreultat uppgick till 3 mn euro, jämfört med -8 mn euro 2019.

Rörelseresultatet uppgick till 472 mn euro, en ökning med 10 procent jämfört med 2019. K/I-talet var 52 procent, vilket är 5 procentenheter lägre än i fjol.

Wealth Management

Intäkterna uppgick till 570 mn euro, en ökning med 1 procent jämfört med föregående år. Kostnaderna minskade med 1 procent jämfört med i fjol och rörelseresultatet uppgick till 253 mn euro, en minskning med 6 mn euro jämfört med 2019.

Förvaltad kapital i Private Banking uppgick till 100,8 md euro, en ökning med 10 procent jämfört med slutet av 2019. Kundbasen ökade med 8 procent till 99 406, jämfört med 91 873 i slutet av förra året. Ökningen berodde på för-

bättrad säljkapacitet och ett fokus på kundförvärv, särskilt på tillväxtmarknaderna i Norge och Sverige.

Förvaltad kapital i Life & Pensions uppgick till 53,2 md euro, en ökning med 9 procent jämfört med slutet av förra året. Life & Pensions resultat motsvarade en avkastning på eget kapital på 20 procent, vilket i stort är oförändrat jämfört med 2019.

Life & Pensions bruttopremier uppgick till 5,7 md euro, vilket är i nivå med 2019. Marknadsräntebaserade produkter och riskprodukter stod för 99 procent av bruttopremieintäkterna, vilket var samma nivå som i fjol. De marknadsräntebaserade produkternas andel av förvaltad kapital var stabil och uppgick till 81 procent.

Asset Management

Asset Managements intäkter uppgick till 405 mn euro, en minskning med 1 jämfört med 2019. Kostnaderna ökade med 2 procent jämfört med föregående år, främst till följd av en ökning av antalet anställda.

Rörelseresultatet uppgick till 238 mn euro, en minskning med 2 procent från föregående år. K/I-talet var 41 procent, vilket är 1 procentenhet högre än i fjol.

Det förvaltrade kapitalet i Asset Management uppgick till 253,8 md euro, en ökning med 8 procent eller 18,7 md euro jämfört med slutet av 2019. Aktiviteten i våra interna kanaler ökade och genererade nettoflöden på 3,3 md euro, medan den institutionella verksamheten och tredjepartsdistributionen av fonder bidrog med 5,9 md euro.

Placeringarna utvecklades fortsatt starkt och 75 procent av fonderna redovisade en överavkastning på treårsbasis.

Strategiska fokusområden och värde drivande faktorer

Vår målsättning är att Asset & Wealth Management ska bli den ledande förmögenhetsförvaltaren i alla nordiska länder och en ledande europeisk kapitalförvaltare med global räckvidd och kapacitet.

Vi har en tydlig tillväxtstrategi och en plan för att förbättra produktiviteten, som innebär att vi ska dra nytta av vårt starka produktutbud och distributionsnät för att skapa tillväxt och positiva nettoflöden.

Vi fokuserar på en välavvägd resurshantering och prioritering genom att väga nya investeringar mot effektivitetsvinster och utnyttja våra resurser där de skapar mest värde.

Hållbara produkter

Under 2020 uttryckte 55 procent av våra kunder i Private Banking att de önskade en portfölj med fokus på våra hållbara produkter, vilket är en ökning med 11 procent jämfört med 2019. För att till-

godose detta utökar vi fortlöpande vårt utbud av hållbara produkter, tillhandahåller publikationer om hållbara placeringar och erbjuder webinarier om hållbara finanser.

I Asset Management utökade vi vårt omfattande utbud av placeringsprodukter med hållbarhetsprofil, som svarade för omkring 29 procent av det förvaltrade kapitalet. Vi ser ett kontinuerligt och betydande inflöde till vår aktiestrategi inom klimat och miljö, och tillsammans med 29 andra ledande kapitalförvaltare tog vi initiativ till en global insats för att bidra till noll i nettoutsläpp av växthusgaser till 2050 eller tidigare.

Hållbarhet är fortsatt en viktig prioritering i Life & Pensions. Vi har åtagit oss att ställa om Life & Pensions investeringsportföljer till noll i nettoutsläpp senast 2050. Vi håller på att ta fram delmål för 2025 som ska offentliggöras under första kvartalet 2021.

Framgångar under 2020

- Vi optimerade vår operativa effektivitet genom att sänka K/I-talet med 5 procentenheter till 52 procent
- Vi genomförde initiativ för ökade intäkter genom att snabbt återta förvaltad kapital efter störningarna som orsakades av covid-19
- Vi skapade positiva kundupplevelser, vilket ledde till det högsta nettoinflödet under ett kvartal på fyra år.

Intäkter: 982 mn euro

Kostnader: -507 mn euro

Förvaltad kapital: 354 md euro

Nettoflöden: 13,6 md euro

K/I-tal: 52 %

Rörelseresultat: 472 mn euro

ROCAR: 23 %

Förvaltad kapital inom
placeringsprodukter
med hållbarhetsprofil

73,7 md euro

under 2020

Prioriteringar för 2021

Optimera vår operativa effektivitet

- Dra nytta av de interna kanalerna och stärka vårt produktutbud
- Öka vår digitala närvaro och förenkla kundupplevelsen i alla kanaler.

Genomföra initiativ för ökade intäkter

- Öka och fördjupa räckvidden i distributionsnätet genom utökad närvaro och utveckling av nya marknader
- Upprätthålla den starka fondutvecklingen genom lämpligt tillgångsurval.

Skapa positiva kundupplevelser

- Bli en ledande och transparent ESG-leverantör
- Utöka Life & Pensions produktutbud inom riskprodukter.

Mål för 2022

K/I-tal

<50 %

Koncernfunktioner

Erik Ekman
Chef för Group
Business Support

Group Business Support (GBS), roll och ansvar

GBS tillhandahåller tjänster, data och teknikinfrastruktur som affärsområdena behöver så att Nordea kan vara en stark och personlig finansiell partner. Funktionen fungerar även som ett viktigt operativt stöd för de tre största processerna: utlånings- och kreditprocessen samt bekämpning av penningtvätt. GBS ansvarar för att optimera effektiviteten i Nordeas verksamhet, så att affärsområdena kan fokusera på det som de gör bäst: att ta hand om våra kunder och driva initiativ för ökade intäkter.

Johan Ekwall
Chief of Staff

Chief of Staff Office (CoSO), roll och ansvar

CoSO hjälper organisationen att leverera enligt koncernens gemensamma prioriteringar genom att betjäna hela Nordea med rådgivning och tjänster inom områden av gemensamt intresse. CoSO ska främja hållbart värdeskapande i koncernen genom att samordna och leda initiativ som rör hållbara banktjänster, säkerställa en god intern styrning, ge stöd i strategifrågor och hantera fusioner och förvärv.

Matthew Elderfield
Chief Risk Officer

Group Risk & Compliance (GRC), roll och ansvar

GRC utgör Nordeas oberoende andra försvarslinje. Funktionen övervakar införandet av koncernens styrande principer för finansiell och icke-finansiell riskhantering, samt övervakar och kontrollerar styrdokumenterna för riskhantering, däribland styrdokumenterna för regelefterlevnadsrisk. Det innebär att GRC ska säkerställa att alla risker som Nordea är eller kan vara exponerad för identifieras, bedöms, övervakas, hanteras och rapporteras.

Christina Gadeberg
Chief People Officer

Group People (GP), roll och ansvar

GP hanterar hela medarbetarprocessen genom specialiserade tjänster, såsom att rekrytera nya medarbetare, introducera nyanställda, prestationsutvärdering, hantera ersättningar, främja personalens yrkesmässiga utveckling, samt hantera när en anställning avslutas. Tillsammans med affärsområdena och övriga koncernfunktioner driver GP koncerngemensamma strategiska frågor som rör planering av personalstyrkan, organisationsstruktur och utveckling av medarbetarna.

James Graham
Chief Audit Executive

Group Internal Audit (GIA), roll och ansvar

GIA utgör Nordeas oberoende tredje försvarslinje, som rapporterar direkt till Nordeas styrelse med uppdrag att hjälpa styrelsen och koncernledningen att skydda Nordeakoncernens tillgångar, anseende och hållbarhet. GIA bidrar till att uppnå Nordeas mål genom att systematiskt och disciplinerat utvärdera och förbättra effektiviteten i styrning, riskhantering och kontrollprocesser. Koncernrevisionschefen (CAE), rapporterar funktionellt till styrelsen och revisionskommittén, och administrativt till bolagets vd och koncernchef.

Jussi Koskinen
Chief Legal Officer

Group Legal (GL), roll och ansvar

GL tillhandahåller effektiv och högkvalitativ juridisk rådgivning inom Nordeakoncernen – bland annat inom områden som banktjänster, affärsverksamhet, avtal, fusioner och förvärv, tvister och många andra juridiska områden av betydelse för Nordea. GL ansvarar även för bolagsstyrning och hantering av förändringar i regelverk, inklusive rapportering till och kontakter med myndigheter. GL är en strategisk rådgivare och affärspartner med hög professionalism och integritet, som bistår Nordea inom alla områden där banken har verksamhet.

Ulrika Romantschuk
Chef för Brand, Communication
& Marketing

Group Brand, Communication & Marketing (GBCM), roll och ansvar

GBCM har som huvudsaklig ambition att stärka Nordeakoncernens varumärke, skydda dess anseende, samt skapa ett ökat engagemang och få människor att känna passionerat för Nordea. GBCM skyddar och utvecklar Nordeas varumärke och ansvarar för marknadsföring i hela koncernen samt all massmarknadskommunikation och betalda medier. GBCM anger inriktningen för Nordeas kommunikation genom att erbjuda både interna och externa intressenter rådgivning och innehåll som stöder koncernens viktigaste prioriteringar.

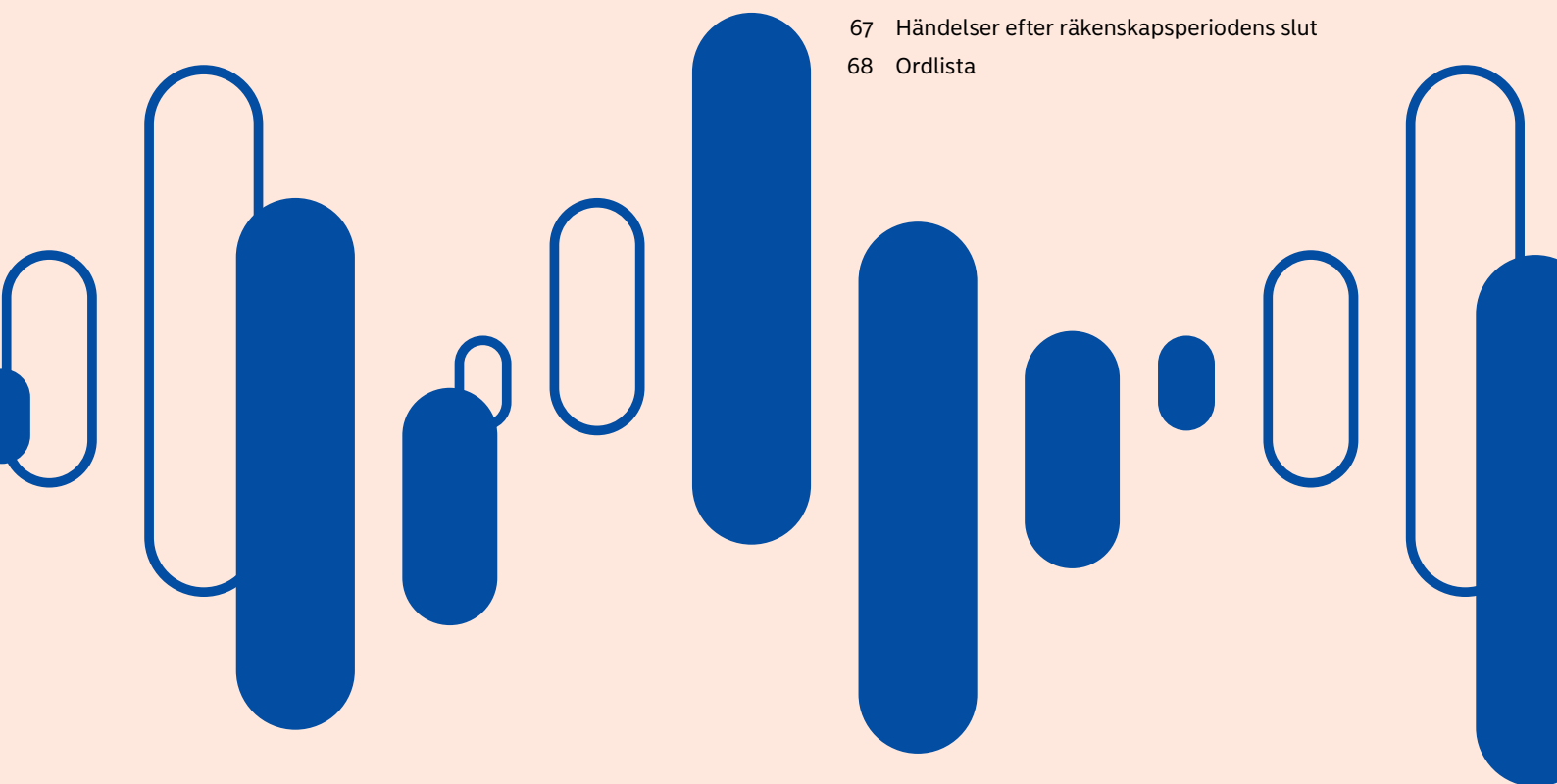
Ian Smith
Chief Financial Officer

Group Finance (GF), roll och ansvar

GF har ansvar för den finansiella resultatstyrningen, och för att tillhandahålla finansiell rapportering och planering för hela koncernen, inklusive finansiell kontroll och affärsstyrning, inköpstjänster och analyser som hjälper oss att uppfylla både affärsbehov och regelkrav. GF hanterar även Nordeas kapital, likviditet, finansiering och marknadsrisk, för att säkerställa regelefterlevnaden och hjälper samtidigt affärsområdena att ta hand om kunderna på bästa sätt. GF säkerställer en korrekt bild av Nordeas finansiella och operativa utveckling genom att förse investerare med transparent och relevant information.

Förvaltningsberättelse

28	Finansiell översikt 2020
30	Övrig information
31	Utsikter, risker och osäkerheter
33	Världsekonomin och finansmarknaden
34	Nordeaaktien och kreditbetyg
38	Kapitalhantering
42	Femårsöversikt
43	Nyckeltal
44	Affärsområdesresultat
45	Nya regelverk
47	Bolagsstyrningsrapport 2020
57	Icke-finansiell rapport
62	Riktlinjer för intressekonflikter
63	Ersättningar
67	Förslag till vinstdisposition
67	Händelser efter räkenskapsperiodens slut
68	Ordlista

Finansiell översikt 2020

Nyckeltal

- Rörelseintäkter 8 466 mn euro (0 %, 1 % i lokala valutor)
- Rörelsekostnader 4 643 mn euro (–5 %, –4 % i lokala valutor)
- Rörelseresultat 2 963 mn euro (–12 %, –11 % i lokala valutor)
- Kreditförlustrelation, upplupet anskaffningsvärde, 35 punkter (förra året: 22 punkter)
- Avkastning på eget kapital 7,1 % (förra året: 8,2 %)
- Kärnprimärkapitalrelation 17,1 % (förra året: 16,3 %)
- Förvaltad kapital upp 9 % till 353,8 md euro
- Föreslaget utdelningsbemyndigande 0,72 euro per aktie, vilket innefattar det resterande beloppet på 0,33 euro i bemyndigandet från bolagsstämman 2020 (utdelningsbemyndigande förra året 0,40 euro per aktie och utbetalning av 0,07 euro per aktie tidigast 1 mars 2021).

Resultatet 2020 i korthet

Rörelseintäkterna ökade under 2020 med 1 procent i lokala valutor (oförändrat i euro) jämfört med 2019, exklusive jämförelsestörande poster. Kostnaderna uppgick till 4 643 mn euro, en minskning med 4 procent i lokala valutor (ned 5 procent i euro), exklusive jämförelsestörande poster, och i linje med vår prognos. Kreditförlusterna ökade jämfört med föregående år till 35 punkter av utlåningen (22 punkter 2019). Rörelseresultatet minskade med 11 procent i lokala valutor (ned 12 procent i euro), exklusive jämförelsestörande poster.

Intäkter

Räntenettot ökade under 2020 med 7 procent i lokala valutor jämfört med 2019, till följd av en stark utveckling inom bolån under hela året. Avgifts- och provisionsnettot minskade med 1 procent i lokala valutor (2 procent i euro), till följd av lägre aktivitet inom framför allt betalningar och kort i samband med covid-19. Avgifts- och provisionsnettot från sparande återhämtade sig under andra halvåret när marknaderna stabiliserades och vårt förvaltade kapital ökade till rekordnivåer. Handelsintäkterna var högre än under fjolåret, men sammanlagt minskade nettoresultatet av poster till verkligt värde med 14 procent i lokala valutor.

Kostnader

Rörelsekostnaderna minskade med 4 procent i lokala valutor (ned 5 procent i euro) jämfört med 2019, exklusive jämförelsestörande poster, vilket var i linje med vår prognos. Personalkostnaderna minskade med 1 procent i lokala valutor (2 procent i euro), exklusive jämförelsestörande poster. Övriga kostnader minskade med 11 procent i lokala valutor (12 procent i euro), exklusive jämförelsestörande poster. Avskrivningarna ökade med 4 procent i lokala valutor (2 procent i euro), exklusive jämförelsestörande poster.

Kreditförluster och liknande nettoresultat

Kreditförlusterna för 2020 uppgick till 908 mn euro (536 mn euro). Det motsvarar en kreditförlustrelation på 35 punkter för upplupet anskaffningsvärde. Inklusive vinster från liknande nettoresultat på 48 mn euro uppgick kreditförlusterna till 860 mn euro, vilket motsvarar 26 punkter (16 punkter). 443 mn euro avser ökade reserveringar enligt ledningens bedömning, huvudsakligen för att ta höjd för osäkerheten kring framtida kreditförluster till följd av covid-19. De individuella reserveringarna avsåg huvudsakligen Olje-, gas- och offshore-verksamhet samt Sjöfart, främst till följd av förändrad säkerhetsvärdering. Det finns också stora kreditförluster inom konsumtionslån. Dessa omfattas i stor utsträckning av reserveringarna enligt ledningens bedömning som gjorts under året. Kreditförluster och liknande nettoresultat är för 2020 i nivå med det 5-åriga genomsnittet, före covid-19-krisen.

Skatter

Den effektiva skattesatsen 2020 var 23,6 procent, jämfört med 27 procent i fjol.

Årets resultat och avkastning på eget kapital

Resultatet minskade med 9 procent i lokala valutor (9 procent i euro) till 2 265 mn euro.

Avkastning på eget kapital uppgick till 7,1 procent (förra året 8,2 procent), exklusive jämförelsestörande poster.

Finansiell struktur

Tillgångarna i balansräkningen minskade under året med 2,7 md euro till 552,2 md euro. Skulderna minskade med 4,9 md euro till 518,4 md euro. Alla balansräkningsposter i utländska valutor räknas om till euro till de kurser som gällde vid årsskiftet, när de konsolideras i Nordeakoncernen. Se not K1 för ytterligare information om redovisningsprinciper och avsnitt 30 om vilka valutakurser som använts.

Euron stärktes under 2020 mot den norska kronan och försvagades mot den svenska kronan. Förändringar i valutakurser ledde till en minskning av koncernens tillgångar och skulder med 4 md euro respektive 4 md euro.

Utlåning

Utlåningen minskade med 4,8 md euro eller 1 procent.

Värdepapper

Placeringar i räntebärande värdepapper och aktier minskade med 4,0 md euro eller 5 procent.

In- och upplåning

In- och upplåningen ökade med 6,3 md euro eller 3 procent. Emitterade värdepapper uppgick vid årsskiftet till totalt 174,3 md euro.

Livförsäkringsrörelsen

Skulder till försäkringstagare minskade med 1,1 md euro eller 6 procent.

Derivatinstrument

Balansräkningsposten Derivatinstrument speglar nuvärdet av derivatkontrakt fördelat på positiva och negativa verkliga värden. Positiva marknadsvärden på derivat ökade från 39 md euro till 45 md euro, och negativa marknadsvärden ökade från 42 md euro till 47 md euro. För ytterligare information, se not K1 och K19.

Kapitalposition

Kärnprimärkapitalrelationen var 17,1 procent vid utgången av 2020, upp från 16,3 procent i fjol, och det nominella kärnprimärkapitalet var 26,6 md euro (24,4 md euro i fjol). Den totala kapitalrelationen var 20,5 procent och kapitalbasen uppgick till 31,7 md euro vid utgången av 2020.

Kapitalpositionen presenteras under Kapitalhantering på sidorna 38–41 och i Nordeas kapital- och riskhanteringsrapport på nordea.com.

Kreditportfölj

Utlåningen till allmänheten, exklusive omvända repor, ökade med 4 procent i lokala valutor (4 procent i euro) och uppgick till 317,6 md euro. Företagskundernas andel av utlåningen var 43 procent. Portföljen har en god spridning mellan de nordiska länderna. Den övergripande kreditkvaliteten är fortsatt stabil, med hög kreditvärdighet bland kunderna. Koncernens osäkra fordringar, brutto och värderade till upplupet anskaffningsvärde, uppgick vid årets slut till 3 979 mn euro. 45 procent av de osäkra fordringarna, brutto, utgörs av lån där kun-

derna fortfarande betalar (reglerade) och 55 procent är lån där kunderna ej betalar (oreglerade).

Nordeas upplåning

Nordea Bank Abp fortsatte under 2020 att dra nytta av sin väl avvägda hantering av likviditetsrisk, med en fortsatt diversifierad och stark finansieringsbas och en diversifierad likviditetsbuffert.

Nordea hade en stark likviditetsposition under hela den period som präglades av covid-19-relaterad marknadsstress. Under året emitterade Nordea Bank Abp cirka 15,0 md euro i långfristig skuld. Nordea Bank Abp uppfyllde under hela 2020 kravet gällande likviditetstäckningsgrad (LCR) i alla valutor tillsammans. Nordea Bank Abp tog del av olika centralbanksfaciliteter på nationell nivå, bland annat ECB:s riktade långfristiga refinansieringstransaktioner (TLTRO), för att ännu bättre kunna stötta kunderna och tillgodose deras behov. För ytterligare information, se not M2.

Under året emitterade koncernen cirka 23,4 md euro i långfristiga skuldinstrument, exklusive danska säkerställda obligationer och efterställda lån. Likviditetshanteringen presenteras på sidorna 135–136. En löptidsanalys finns i not K44. För ytterligare information, se även not K2.

Säkringsredovisning

Nordea tillämpar säkringsredovisning för att uppnå en symmetrisk behandling av förändringar i verkligt värde för de säkrade riskerna i de säkrade posterna och för säkringsinstrumenten, samt för att säkra sig mot risken för variationer i kassaflöden och nettoinvesteringar i utlandsverksamheten. Ytterligare information om säkrade risker finns i noterna K1 och K19.

Styrelsens bemyndiganden

Den ordinarie bolagsstämman den 28 maj 2020 beslutade, i enlighet med styrelsens förslag, att bemyndiga styrelsen att fatta beslut om utdelning av högst 0,40 euro per aktie för räkenskapsåret 2019, med utbetalning vid ett eller flera tillfällen.

Vidare bemyndigade den ordinarie bolagsstämman 2020 styrelsen att, för tiden fram till utgången av nästa ordinarie bolagsstämman, fatta beslut om emission av särskilda rättigheter som berättigar till att mot betalning erhålla nya aktier eller egna aktier som innehas av bolaget (konvertibler). Det högsta antalet aktier som kan komma att emitteras enligt detta bemyndigande är 404 995 191 aktier. Emission av särskilda rättigheter med stöd av bemyndigandet får ske med eller utan företrädesrätt för befintliga aktieägare och ska ske på marknadsmässiga villkor.

Den ordinarie bolagsstämman 2020 bemyndigade styrelsen att besluta om återköp av högst 225 000 000 aktier. Aktierna kan förvärfas vid ett eller flera tillfällen, antingen genom ett erbjudande till samtliga aktieägare på lika villkor eller på annat sätt och i annan proportion än till aktieägarnas aktieinnehav (riktade förvärv). Vid återköp av egna aktier får endast fritt eget kapital användas. Egna aktier får endast återköpas till ett pris som inte överskrider marknadspriset på den berörda börsen vid tidpunkten för återköpet eller till ett pris som fastställs på marknaden. Bemyndigandet är giltigt till och med det tidigare av (i) utgången av nästa ordinarie bolagsstämman, eller (ii) 18 månader från den ordinarie bolagsstämmans beslut.

Den ordinarie bolagsstämman 2020 bemyndigade styrelsen att besluta om emission av nya aktier eller överlåtelse av egna aktier motsvarande högst 30 000 000 aktier totalt. Aktierna kan emitteras eller överlåtas med avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt (riktade emissioner). Bemyndigandet är giltigt till och med det tidigare av (i) utgången av nästa ordinarie bolagsstämman, eller (ii) 18 månader från den ordinarie bolagsstämmans beslut.

Beslut om aktieemissioner

Den ordinarie bolagsstämman 2020 beslutade att Nordea, före utgången av den ordinarie bolagsstämman 2021, får överlåta egna aktier inom ramen för sin verksamhet inom värdepappersrörelsen med avvikelse från aktieägarnas företrädesrätt genom en riktad aktieemission. Främjandet av bolagets verksamhet i värdepappersrörelsen, som också förutsätter möjlighet till handel i egna aktier, utgör ett tungt vägande ekonomiskt skäl till riktade förvärv. Antalet egna aktier som överlåts får inte överstiga 175 000 000 aktier, vilket motsvarar cirka 4,32 procent av bolagets aktier.

För mer information om aktiebaserade incitamentsprogram, se not K8 Personalkostnader på sidorna 148–149.

Innehav av egna aktier

Den 31 december 2020 uppgick Nordea Bank Abp:s innehav av egna aktier till 11 862 171 aktier (0,3 procent av det totala antalet aktier), en ökning med 1 052 361 aktier jämfört med 31 december 2019. Totalt uppgick köpeskillingen för innehavet av egna aktier den 31 december 2020 till 33 mn euro.

Nordea innehar egna aktier dels i ersättningssyfte, dels i handelssyfte inom ramen för sin värdepappersrörelse. Se även "Beslut om aktieemissioner" ovan.

I maj och september 2020 överläts totalt 1 040 750 respektive 13 572 egna aktier, som innehades av Nordea, utan vederlag till deltagare i Nordeas program för rörlig ersättning.

Se även Rapport över förändringar i eget kapital på sidorna 74–77.

Personal

Personalkostnader, betydande avtal med nyckelpersoner i ledande befattningar och fördelning efter antal anställda, länder och kön presenteras i not K8. Ytterligare information finns i avsnittet Våra medarbetare på sidan 15.

Vinstandelar och aktiebaserade incitamentsprogram

De tre kriterier som avgör storleken på utbetalningen från vinstandelsprogrammet 2020 är: avkastning på eget kapital (ROE), K/I-tal och ett mål för kundnöjdheten. Om prestationskriterierna uppfylls blir kostnaden för programmet cirka 63 mn euro (68 mn euro 2019). Avsättningen för Nordeas vinstandelsprogram uppgick till 32,4 mn euro (13 mn euro 2019).

Vinstandelsprogrammet och de aktierelaterade incitamentsprogrammen såväl som övriga ersättningsprinciper presenteras i avsnittet Ersättningar på sidorna 63–66 och i not K8.

Pensionsförpliktelser

Det sammanlagda åtagandet i Nordeas förmånsbestämda pensionsplaner ökade under 2020 från 3 790 mn euro till 3 871 mn euro. Ökningen berodde i huvudsak på omvärderingar från förändringar i finansiella antaganden, framför allt till följd av lägre diskonteringsräntor. Ökningen i Sverige motverkades delvis av lägre inflations- och löneökningssantaganden.

Utbetalda pensioner minskade pensionsförpliktelserna, men minskningen uppvägdes av intjänade pensionsrätter och diskonterings effekter. Förvaltningstillgångarnas verkliga värde uppgick till 3 650 mn euro (3 524 mn euro). Trots ett besvärligt marknadsläge, framför allt på aktiesidan, fick räntepapper och räntesäkringsinstrument en stark utveckling som gjorde att den samlade avkastningen blev positiv. Pensionskulden, netto, uppgick till 221 mn euro (266 mn euro). För ytterligare information, se not K34.

Övrig information

Koncernstruktur, dotterföretag och utländska filialer

Nordea-koncernens huvudsakliga koncernstruktur, inklusive de större dotterföretagen, beskrivs på sidan 288.

Moderföretaget har utländska filialer i Danmark, Estland, Kina, Norge, Polen, Singapore, Storbritannien, Sverige och USA. Under 2020 stängdes Nordeas filial i Tyskland (Frankfurt) och arbetet med att stänga filialen i Singapore har inletts och förväntas vara klart under andra kvartalet 2021.

Förändringar i koncernstrukturen

Nordeas verksamhet i Ryssland

Nordea-koncernens strategi är att fokusera på verksamheten i Norden. Nordea har därför beslutat att lägga ner sin verksamhet i Ryssland och en process har inletts för att verkställa beslutet.

Nordea Direct-fusionen

Den 12 juni 2019 undertecknade styrelserna i Nordea Direct Bank ASA (tidigare Gjensidige Bank ASA) och Nordea Bank Abp en fusionsplan och beslutade att inleda den gränsöverskridande fusionen mellan de två bolagen. Fusionen godkändes formellt av styrelserna i oktober 2019 enligt meddelande från norska bolagsregistret. Fusionen beräknas bli slutförd mellan den 1 maj 2021 och den 1 juli 2021, med 1 juni 2021 som måldatum, och förutsätter godkännande från berörda myndigheter.

Förvärvet av pensionsportföljer från

Frende Forsikring i Norge

Den 6 juli 2020 tillkännagav Nordea det förestående förvärvet av tjänste- och privatpensionsportföljer från det norska bolaget Frende Livsforsikring AS. Förvärvet slutfördes under fjärde kvartalet 2020. Verksamheten slogs sedan samman med Nordeas norska pensionsbolag Livforsikringselskapet Nordea Liv Norge AS ("Nordea Liv"). Pensionsportföljerna har fondförsäkringstillgångar på omkring 4,2 md norska kronor och omfattar runt 5 600 företagskunder med cirka 32 000 individuella försäkringstagare.

Som en del av affären har Nordea Liv också tecknat ett långsiktigt distributionsavtal för pensionsprodukter med de norska sparbankerna som äger Frende Livsforsikring AS.

Förvärvet av SG Finans

Förvärvet av SG Finans, numera Nordea Finance Equipment ("NFE"), slutfördes den 1 oktober 2020. Förvärvet höjer Nordea-koncernens årliga intäkter med cirka 140 mn euro.

Affären innebär även en viss ökning av Nordea-koncernens vinst per aktie och avkastning på eget kapital.

Se även not K48 Förvärv på sidan 196.

Försäljningen av Automatia

Den 26 februari 2020 tecknade Nordea, tillsammans med de övriga ägarna, avtal med Loomis om att sälja sina andelar i Automatia, det ledande företaget för kontanthantering och uttagsautomater i Finland. Nordea ägde en tredjedel (cirka 33 procent) av aktierna i Automatia. Den överenskomna köpeskillingen uppgick till 42 mn euro på skuldfri basis. Försäljningen av Automatia slutfördes den 2 december 2020.

Försäljningen av Nordeas innehav i VP Securities

Den 23 april 2020 tecknade Nordea, tillsammans med de andra majoritetsägarna, avtal med Euronext om att gemensamt sälja cirka 70 procent av aktierna i den danska värdepapperscentralen VP Securities. Nordea ägde 11,8 procent av

aktierna. Den överenskomna köpeskillingen för Nordeas 11,8 procent uppgick till cirka 18 mn euro. Affären medförde en ökning av nettoresultat av poster till verkligt värde på cirka 9 mn euro som redovisades under andra kvartalet. Affären slutfördes den 3 augusti 2020.

Investeringar i IT

Under 2020 fortsatte Nordea att utveckla sina digitala erbjudanden till privat- och företagskunder. Open Banking-portalen vidareutvecklades så att tredje part får åtkomst till våra kunders betalningskonton på ett tryggt och säkert sätt. Nordea fortsatte också utvecklingen av sina lösningar för kundkännedom och förbättrade cybersäkerheten, med fokus även på bekämpning av penningtvätt. Dessutom har stödet för förfrågningar från myndigheterna och förbättringar av datahanteringen prioriterats. Fokus har varit och blir även framöver att förbättra kundnöjdheten, investera i digitala lösningar och effektivisera processerna.

Se även not K21 Immateriella tillgångar på sidan 163.

Bekämpning av ekobrott

Nordea fortsatte under året att förbättra sin förmåga att bekämpa ekobrott. Betydande förbättringar inom regelefterlevnad uppnåddes på följande områden: i) styrning, ii) IT-stöd i processerna för kundkännedom, iii) snabbare behandling av kundkännedomshandlingar, iv) transaktionsövervakning, v) uppdatering av Nordeas riktlinjer efter förändringar i regelverken, och vi) förstärkning av Nordeas sanktionsprogram.

Nordea följde under året noga de varningar som utfärdades av internationella rådgivningsorgan och nordiska myndigheter i fråga om pandemins eventuella inverkan på den ekonomiska brottsligheten (bedrägeri, cyberbrott, missbruk av statliga medel, med mera).

Vidare genomförde Nordea proaktiva och reaktiva analyser i samband med riskbedömningsprocessen, där även mönster och rödflaggning granskades i tillägg till de befintliga kontrollerna (t.ex. falska/bedrägliga anspråk på statligt stöd och misstänkta transaktionsmönster under nedstängningen). Dessutom utökade Nordea sitt samarbete med finanspolisen i de enskilda länderna till följd av ett större antal brådskande förfrågningar därifrån.

Se även not K2 Risk- och likviditetshantering på sidorna 103–136 och avsnittet Icke-finansiell rapport på sidorna 57–61.

Covid-19-pandemins inverkan

2020 präglades av covid-19-pandemin. Nordeas globala krishanteringsteam följde situationen i vart och ett av de nordiska länderna under hela året.

Information om hur covid-19-pandemin har påverkat Nordeas verksamhet och finansiella resultat, och om vilka åtgärder som har vidtagits i förhållande till detta, lämnas i olika avsnitt i den här årsredovisningen. Nordea har också identifierat betydande risker som uppkommit till följd av covid-19-pandemin, med tanke på osäkerheten om hur de marknader där koncernen har verksamhet kommer att påverkas ekonomiskt. Se även "Risker och osäkerheter" nedan.

Ordinarie bolagsstämma

Den ordinarie bolagsstämman 2021 hålls i Helsingfors onsdagen den 24 mars 2021.

För ytterligare information, se sidan 290.

Utsikter, risker och osäkerheter

Utsikter

Viktiga prioriteringar för att nå de finansiella målen för 2022

Nordeas affärsplan fokuserar på tre viktiga prioriteringar för att nå de finansiella målen för 2022: 1) att optimera vår operativa effektivitet, 2) att genomföra initiativ för ökade intäkter och 3) att skapa positiva kundupplevelser.

Finansiella mål för 2022

Nordeas finansiella mål för 2022 är

- en avkastning på eget kapital som överstiger 10 procent
- ett K/I-tal på 50 procent.

Kostnader

Kostnaderna för 2021 väntas understiga 4,6 md euro.

Kapitalpolicy

En kapitalbuffert på 150–200 punkter över regelkravet för kärnprimärkapitalrelationen, som gäller från 1 januari 2021.

Utdelningspolicy

Nordeas utdelningspolicy stipulerar en utdelningskvot på 60–70 procent, vilken gäller för resultat som genereras från och med 1 januari 2021. Nordea kommer löpande att utvärdera möjligheten att använda aktieåterköp för att dela ut över-skottskapital.

Uppföljning av kapitalmarknadsdagen 2019

Nordea fortsatte under 2020 att leverera enligt den plan som presenterades på kapitalmarknadsdagen i oktober 2019. K/I-talet förbättrades till 55 procent under 2020, ner från 57 procent 2019, och Nordea ligger i fas för att nå målet som är 50 procent under 2022. Avkastningen på eget kapital uppgick till 7,1 procent 2020, en minskning från 8,2 procent 2019. Avkastningen påverkades av avsättningar för kreditförluster som gjordes under första halvåret 2020 och ett betydligt högre eget kapital. Framstegen i förhållande till målet för 2022 – en avkastning på eget kapital som överstiger 10 procent – går enligt plan.

Risker och osäkerheter

Inom ramen för den normala affärsverksamheten ställs Nordea inför olika typer av risker och osäkerheter. Att upprätthålla riskmedvetenheten i organisationen är en del i Nordeas affärsstrategier. Nordea har tydliga styrdokument för sin risk- och likviditetshantering med bland annat policyer och instruktioner för olika typer av risk, kapitaltäckning och kapitalstruktur.

För ytterligare information, se not K2 Risk- och likviditetshantering på sidorna 103–136, not K33 Avsättningar på sidan 169 och not K38 Eventualförpliktelser på sidan 175.

Kreditrisk

Kreditrisk definieras som risken för förlust om en låntagare inte kan fullgöra sina betalningsskyldigheter för ett lån i enlighet med avtalade villkor. För att minska förlustrisken används olika metoder för riskhantering. Kreditrisk uppkommer huvudsakligen genom olika typer av utlåning, men också genom garantier och rembursar, och innefattar motpartskreditrisk, transfereringsrisk och avvecklingsrisk.

En beskrivning av kreditrisk finns på sidorna 106–107.

Motpartskreditrisk

Motpartskreditrisken består i att Nordeas motpart i ett valuta-, ränte-, råvaru-, aktie- eller kreditderivatkontrakt fallerar före förfallodagen och att Nordea vid den tidpunkten har en fordran på motparten.

En beskrivning av motpartskreditrisk finns på sidan 126.

Marknadsrisk

Marknadsrisk är risken för förluster hänförliga till Nordeas innehav i antingen handelslagret eller övrig verksamhet till följd av förändringar i marknadskurser och parametrar som påverkar marknadsvärdet eller räntenettet. Marknadsrisken finns oavsett vilken redovisningsmetod som används för innehaven.

En beskrivning av marknadsrisk finns på sidorna 129–132.

Operativ risk

Operativ risk definieras i Nordea som risken för förlust till följd av brister eller fel hänförliga till interna processer, eller till människor, system eller externa händelser, och innefattar legal risk.

En beskrivning av operativ risk finns på sidorna 132–133.

Risk i den finansiella rapporteringen

Risk i den finansiella rapporteringen definieras som risken för felaktigheter eller brister i den finansiella rapporteringen, lagstadgade rapporteringen och lämnade upplysningar. Risken kan hänföras till felaktig tolkning och tillämpning av redovisningsstandarder, användningen av bedömningar i rapporteringen samt till otillräckliga processer för styrning och kontroll gällande värdering och finansiell rapportering.

En beskrivning av risk i den finansiella rapporteringen finns på sidan 133.

Likviditetsrisk

Likviditetsrisk är risken att Nordea inte kan fullgöra sina kassaflödesåtaganden vid förfall, eller inte kan fullgöra dem utan avsevärt högre finansieringskostnad. Nordea är exponerad för likviditetsrisk inom utlåning, placeringar, upplåning, åtaganden utanför balansräkningen och annan verksamhet som ger underskott i kassaflödet. Underskott i kassaflödet kan uppstå vid dagens slut eller under dagen.

En beskrivning av likviditetsrisk finns på sidorna 135–136.

Regelefterlevnadsrisk

Nordea definierar regelefterlevnadsrisk som risken att inte lyckas efterleva gällande lagar och motsvarande interna bestämmelser.

Nordea omfattas av olika lagar och regler, bland annat från Norden, EU och USA. De tillsynsmyndigheter och statliga myndigheter som övervakar att dessa lagar och regler efterlevs ställer regelbundet frågor kring och genomför utredningar av Nordeas regelefterlevnad. Till de områden som omfattas av sådana utredningar hör bland annat placeringsrådgivning, bekämpning av penningtvätt, handel och sanktionsbevakning, skatt, konkurrens samt styrning och kontroll. Resultatet av dessa frågor och utredningar har ännu inte meddelats och tidpunkten är oklar. Det kan därmed inte utslutas att dessa frågor och utredningar leder till kritik mot banken, förlorat anseende, böter, sanktioner, tvister och/eller stämningar.

I juni 2015 genomförde danska finansinspektionen en utredning av hur Nordea Bank Danmark A/S följt reglerna för bekämpning av penningtvätt. Slutrapporten resulterade i kritik och i enlighet med dansk administrativ praxis överlämnades ärendet till polisen för ytterligare utredning och eventuella sanktioner. Som tidigare meddelats räknar Nordea med böter i Danmark för tidigare svaga processer och rutiner för bekämpning av penningtvätt, och en avsättning på 95 mn euro har gjorts för pågående penningtvättsärenden.

Det finns en risk att kostnaden för att hantera dessa ärenden kan bli högre (eller lägre) än den aktuella avsättningen och detta kan också påverka Nordeas finansiella resultat. Några av dessa utredningar kan också leda till stämningar. Givet denna osäkerhet håller Nordea fast vid den aktuella

nivån för avsättningar för pågående penningtvätsrelaterade ärenden samtidigt som Nordea fortsätter sin dialog med danska myndigheter kring tidigare svagheter i arbetet mot penningtvätt.

Nordea har gjort betydande investeringar för att åtgärda de brister som framkommit vid utredningarna. Bland annat startades under 2015 ett särskilt program för att bekämpa finansiell brottslighet (Financial Crime Change Programme) och Nordea har stärkt den del av organisationen som arbetar med bekämpning av penningtvätt och sanktionshantering. Nordea har också inrättat en kommitté för hållbarhet och affärsetik, Sustainability and Ethics Committee, och sjösatt ett särskilt program för att införliva starkare etiska normer i sin företagskultur. Nordea investerar också i förbättrade standarder, processer och resurser vad gäller regelefterlevnad i både första och andra försvarslinjen.

Danska skattemyndigheten har stämt Nordea och kräver ersättning på cirka 900 miljoner danska kronor för den assistans som Nordea gav en utländsk bank i samband med att denna bank krävde återbetalning av utdelningsskatt för en av sina kunders räkning. Nordeas bedömning är att Nordea inte kan hållas ansvarig för återbetalningen och Nordea bestrider kravet.

En beskrivning av regelefterlevnadsrisk finns på sidorna 133–134.

Krav i civilrättsliga processer

Inom ramen för den normala affärsverksamheten är Nordea föremål för ett antal krav i civilrättsliga stämningar och tvister, varav de flesta rör relativt begränsade belopp.

Ingen av de pågående tvisterna bedöms för närvarande komma att medföra någon väsentlig negativ effekt på Nordea eller dess finansiella ställning.

Se även not K1 Redovisningsprinciper, not K2 Risk- och likviditetshantering, not K33 Avsättningar och not K38 Eventualförpliktelser.

ESG-risker

För information om risker som rör miljö, socialt ansvar och bolagsstyrning ("ESG"), se avsnittet Icke-finansiell rapport på sidorna 57–61 och not K2 Risk- och likviditetshantering på sidorna 103–136.

Covid-19

Covid-19-pandemin har medfört betydande risker med tanke på osäkerheten om hur de marknader där Nordea har verksamhet kommer att påverkas ekonomiskt. Beroende på hur framtiden utvecklas kan covid-19-pandemin påverka intäkterna negativt till följd av lägre räntenetto, marknadsvolatilitet och minskad affärsaktivitet som i sin tur påverkar affärsvolymerna och kundaktivitet.

Beroende på hur länge situationen varar och hur omfattande den blir, är det möjligt att Nordea inte klarar att nå sina finansiella mål i mycket negativa scenarier.

Världsekonomin och finansmarknaden

Ekonomiska utsikter

Covid-19-pandemin innebar att världsekonomin drabbades av en kraftig nedgång 2020. Den ekonomiska aktiviteten beräknas ha sjunkit med 3,5 procent jämfört med föregående år till följd av de nedstängningar som genomfördes i många länder för att förhindra smittspridning. Men tack vare snabba, samordnade och mycket omfattande ekonomiska stödåtgärder kunde en stor del av produktionsbortfallet hämtas in när samhällena öppnade upp igen under sommaren. Mot slutet av året tog emellertid den andra smittvågen fart, och framför allt Europa drabbades av nya omfattande restriktioner. Återigen med allvarliga konsekvenser för den ekonomiska aktiviteten. Framför allt har tjänstesektorn drabbats hårt, medan tillverkningssektorn har återhämtat sig under krisen.

De nordiska länderna har klarat sig relativt bra genom pandemin. Samtliga länder drabbades av omfattande nedgångar i den ekonomiska aktiviteten under andra kvartalet, men under sommaren och hösten ökade den kraftigt igen. När den andra smittvågen kom infördes emellertid nya restriktioner, vilket begränsade aktiviteten mot årets slut.

Återhämtningen i världsekonomin väntas fortsätta under 2021, för att mot årets slut globalt komma upp i de BNP-nivåer som rådde före covid-19.

Länderna i Norden har hört till de ekonomier i världen som klarat sig bäst under pandemin. Under 2021 förväntas BNP-tillväxt i alla dessa länder, efter en relativt svag avslutning på 2020 till följd av nya restriktioner.

Danmark

Danmarks BNP sjönk med 3,7 procent under 2020 – det största bakslaget sedan finanskrisen 2009. Det största BNP-tappet skedde under andra kvartalet 2020 när hårda restriktioner infördes för att förhindra spridningen av coronaviruset. Under andra halvåret ökade emellertid aktiviteten igen, till följd av kraftigt ökad privatkonsumtion. Mot slutet av året infördes nya restriktioner, vilket försvagade den ekonomiska återhämtningen. Läget på arbetsmarknaden har förbättrats sedan arbetslösheten toppade i maj 2020. Trots krisen har bostadsmarknaden varit stark, med stigande priser och betydligt fler bostadsförsäljningar än under tidigare år. I mars 2020 gjorde Danmarks Nationalbank en oberoende räntehöjning för att försvara sin fasta växelkurs. Sedan dess har danska kronan stärkts mot euron och centralbanken har inte intervenerat på valutamarknaden. Inga förändringar i styrräntan väntas förrän tidigast 2023.

Finland

Finsk ekonomi stod emot covid-19-krisen 2020 bättre än förväntat. För helåret 2020 sjönk Finlands BNP med 3,2 procent. Den ekonomiska återhämtningen försvagades mot årets slut

till följd av den andra smittvågen, och i tjänstesektorn är situationen fortfarande allvarlig. Exportsektorn har klarat sig relativt bra under covid-19-pandemin och varuexporten ökade markant mot årets slut när världshandeln började ta fart. Arbetslösheten var 8,2 procent i december och årssnittet för 2020 var 7,8 procent. Covid-19-pandemins inverkan på den finska bostadsmarknaden blev kortlivad och vi såg en snabb återhämtning under andra halvåret. Bostadspriserna var 2,3 procent högre i december jämfört med året före. Inga förändringar i ECB:s styrräntor väntas förrän tidigast 2023.

Norge

Norges fastlands-BNP sjönk under 2020 med 2,5 procent, vilket gör Norge till ett av de länder som klarat sig igenom covid-19-krisen bäst. Återhämtningen märktes också tydligt på arbetslösheten, som sjönk från över 10 procent under andra kvartalet till 3,9 procent vid utgången av 2020. Norge hade under 2020 bland de lägsta smittotalen och minst strikta restriktionerna jämfört med andra industriländer. Bostadspriserna utvecklades starkt under hela året och steg med 8,7 procent på årsbasis i december 2020. Bostadspriserna gynnades i hög grad av Norges Banks räntesänkningar från 1,5 procent till noll. Centralbanken har flaggat för en första räntehöjning under första kvartalet 2022. Mot bakgrund av de senaste vaccinationsutsikterna räknar vi emellertid med en tidigare normalisering än Norges Bank och tror på en första räntehöjning under fjärde kvartalet 2021. Den norska kronan försvagades avsevärt under den största marknadspaniken i mars. Sedan dess har norska kronan stärkts i takt med de stigande oljepriserna.

Sverige

Svensk ekonomi utvecklades relativt bra under 2020, där BNP sjönk med 2,8 procent. Efter ett tufft andra kvartal tog återhämtningen fart i samband med en kraftigt ökad privatkonsumtion. Även varuexporten ökade kraftigt i linje med återhämtningen i världshandeln och i vissa sektorer närmade sig orderingången rekordnivåer. Tillväxten dämpades mot slutet av 2020 till följd av den andra vågen av covid-19-pandemin, och delar av tjänstesektorn befinner sig fortfarande i ett mycket besvärligt läge. Arbetslösheten var i genomsnitt 8,3 procent under 2020, men var högre vid årets slut på strax under 9 procent. Bostadspriserna steg med 12 procent under 2020. Riksbanken lämnade reporäntan oförändrad på 0 procent i december 2020, liksom i februari 2021, och signalerade att den skulle hållas oförändrad under de närmaste tre åren. Stödköpsprogrammet fortsätter till slutet av 2021. Den handelsviktade svenska kronan stärktes med 7 procent under 2020.

Nordeaaktien och kreditbetyg

Nordeas mål för avkastningen på eget kapital är att för helåret 2022 nå över 10 procent.

Nordeas börsvärde uppgick vid utgången av 2020 till 27,0 md euro (29,3 md euro vid utgången av 2019). Mätt efter börsvärde var Nordea det elfte största företaget i Norden och bland de tio största europeiska finanskoncernerna.

Nordea Bank Abp:s stamaktier är noterade på Nasdaq Nordic, börserna i Helsingfors (i euro), Stockholm (i svenska kronor) och Köpenhamn (i danska kronor), och dess American Depositary Receipts (ADR) handlas i USA i US-dollar.

Aktiekursens utveckling

Nordeas aktiekurs sjönk under 2020 med cirka 8 procent på Nasdaq Helsingforsbörsen, från 7,24 euro till 6,67 euro. Stängningskursen för Nordeas aktie varierade under 2020 mellan 4,55 euro och 8,15 euro. Nasdaq OMXH-indexet steg under 2020 med cirka 10 procent, medan STOXX Europe 600 Banks-indexet sjönk med cirka 24 procent. Sedan den 6 mars 2000, då Merita-Nordbanken och Unidanmark gick samman, har Nordeaaktien stigit med 65 procent och vida överträffat STOXX Europe 600 Banks-indexet och Nasdaq OMXH-indexet, vars utveckling under samma period har varit –68 procent respektive –41 procent.

Nordeaaktiens utveckling kan följas på nordea.com. Där går det också att jämföra aktiens utveckling med den för konkurrenterna och med olika index, samt hitta kurshistorik.

Totalavkastning 2020

Totalavkastning (TSR) mäts som aktiens kursutveckling inklusive återinvesterad utdelning. Totalavkastningen under 2020 uppgick till –7,8 procent (9,7 procent 2019).

Nordeas styrelse beslutade under 2020 att följa ECB:s rekommendationer till banker om att, mot bakgrund av covid-19-pandemin, inte lämna utdelning eller återköpa aktier. Följaktligen utbetalades inga utdelningar till aktieägarna under 2020.

Omsättning – den mest likvida bankaktien i Norden

Nordeaaktien var den mest likvida bankaktien i Norden under 2020, med en genomsnittlig daglig handelsvolym på cirka 135 mn euro, vilket motsvarar cirka 21 miljoner aktier. Den samlade omsättningen på samtliga börser uppgick 2020 till 34 md euro, vilket motsvarar 5 miljarder aktier.

34 procent av handeln med Nordeaaktier sker på andra börser, till exempel Cboe Europe Equities, Turquoise och

Aquis. Av det totala antalet Nordeaaktier som handlades på Nasdaq 2020 var cirka 49 procent i SEK-denominerade aktier, 46 procent i EUR-denominerade aktier och 3 procent i DKK-denominerade aktier.

Aktier och röster

Nordeas bolagsordning innehåller inte några bestämmelser om aktieslag eller rösträtter. Det innebär att Nordea bara har ett aktieslag och att samtliga aktier i bolaget är stamaktier. Varje aktie motsvarar en röst vid bolagsstämmor i Nordea och ger samma rätt till eventuell utdelning. Den 31 december 2020 var det totala antalet aktier i Nordea 4 049 951 919. Se även Rapport över förändringar i eget kapital på sidorna 74–77.

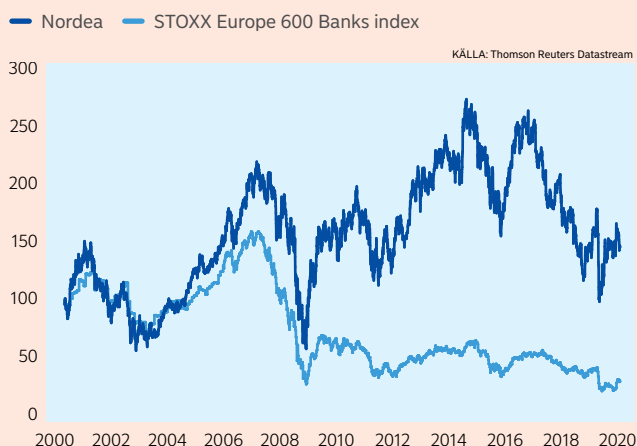
Det finns inga begränsningar i aktiernas överlåtbarhet på grund av bestämmelser i bolagsordningen och Nordea känner inte till några avtal mellan aktieägare i detta avseende. Eftersom Nordea är ett kreditinstitut får emellertid ett direkt eller indirekt förvärv av aktier i Nordea, som resulterar i att förvärvarens sammanlagda innehav utgör ett kvalificerat innehav (vilket motsvarar 10 procent eller mer av aktiekapitalet eller rösträtterna, eller ett innehav som på annat sätt innebär att förvärvaren har möjlighet att utöva betydande inflytande över Nordeas ledning) eller en ökning av kvalificerat innehav, endast ske efter godkännande av finska Finansinspektionen enligt den finska kreditinstitutlagen. Enligt den gemensamma banktillsynen är Europeiska centralbanken den myndighet som slutligt godkänner (i samarbete med finska Finansinspektionen) förvärv av ett kvalificerat innehav i Nordea, eftersom Nordea står under direkt tillsyn av Europeiska centralbanken.

Den 31 december 2020 var Sampo Abp den största enskilda aktieägaren med ett innehav på 15,9 procent och den enda aktieägaren med ett innehav på över 10 procent. En tabell över de största registrerade aktieägarna i Nordea vid utgången av 2020 finns på sidan 36.

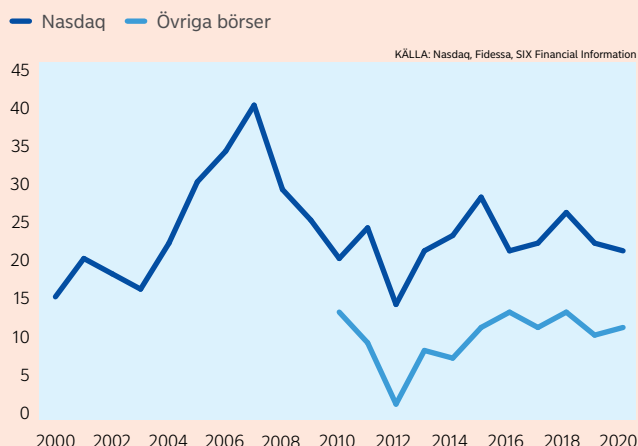
Den 31 december 2020 hade de anställda ett indirekt aktieinnehav om 0,6 procent i Nordea genom Nordeas vinstansstiftelse och ett mindre, indirekt aktieinnehav i Nordea genom pensionsstiftelserna. Rösträtten för aktierna kan i inget av dessa fall utövas direkt av de anställda.

För mer information om aktiebaserade incitamentsprogram, se not K8 Personalkostnader på sidorna 148–149.

Nordeaaktiens utveckling jämfört med europeiska banker, 2000–2020, %

Nordeaaktiens omsättning på börsen, 2000–2020¹, md euro

1) Nasdaq-börser från 2001.
Övriga börser från 2010.

Primärkapitallån och särskilda rättigheter som berättigar till aktier

Det primärkapitallån (AT1-lån) som Nordea Bank Abp emitterade 2019 konverteras automatiskt till sammanlagt högst 194 099 378 nyemitterade Nordeaaktier om kärnprimärkapitalrelationen (antingen enskilt för Nordea Bank Abp eller konsoliderat för Nordeakoncernen) sjunker till under 5,125 procent. Lånet ska konverteras till aktier till en kurs som inte överstiger ett visst nominellt belopp, som kan komma att justeras. När lånet konverteras till aktier har Nordeas befintliga aktieägare företrädesrätt till samtliga nyemitterade Nordeaaktier.

Det finns inga utestående konvertibla obligationer emitterade av Nordea som ger innehavarna optionsrätt att köpa aktier i Nordea.

Aktiekapital

Aktiekapitalet uppgår till 4 049 951 919 euro, vilket motsvarar det totala antalet aktier i bolaget.

Utdelning för 2019 och 2020

Den 15 december 2020 presenterade ECB en uppdaterad utdelningsrekommendation för banker. ECB förväntar sig generellt att utdelningar och återköp av aktier ska vara under 15 procent av det ackumulerade resultatet för 2019–2020 och inte överstiga 20 punkter av kärnprimärkapitalrelationen fram till utgången av september 2021. Nordeas styrelse beslutade den 16 december 2020 att följa ECB:s uppdaterade rekommendation.

Enligt rekommendationen och efter en dialog med ECB beslutade styrelsen den 18 februari om en utdelning på 0,07 euro per aktie i enlighet med det bemyndigande som erhöles på den ordinarie bolagsstämma 2020 och baserat på den fastställda balansräkningen för räkenskapsåret som avslutades 31 december 2019. Avstämningsdag för utdelningen var 22 februari och utbetalningsdag är 1 mars 2021, eller så snart som möjligt efter den dagen.

Vidare har styrelsen föreslagit att den ordinarie bolagsstämma, som hålls den 24 mars 2021, bemyndigar styrelsen att besluta om en utdelning på högst 0,72 euro per aktie. Utdelningen skulle betalas ut i enlighet med balansräkningen som fastställs för räkenskapsåret som avslutades den 31 december 2020, vid ett eller flera tillfällen. Bemyndigandet skulle vara giltigt fram till början av nästa ordinarie bolagsstämma.

Det föreslagna beloppet om högst 0,72 euro per aktie är i linje med Nordeas utdelningspolicy och innefattar det resterande beloppet i bemyndigandet från bolagsstämman 2020 (0,33 euro per aktie) samt 70 procent av resultatet för räkenskapsåret 2020 (0,39 euro per aktie). Styrelsen kommer inte att fatta beslut om utdelning enligt det föreslagna bemyndigandet före 1 oktober 2021, om inte ECB uppdaterar eller drar tillbaka sin aktuella rekommendation. Den totala utdelningen för 2020 skulle då bli 2 907 mn euro. Direktavkastningen, beräknad på aktiekursen den 31 december 2020, blir då 10,7 procent.

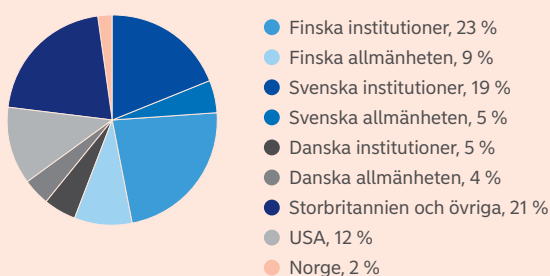
Nordea kommer att publicera eventuella framtida styrelsebeslut om utdelning separat och samtidigt bekräfta avstämningsdag och utbetalningsdag för utdelningen.

Aktieägare

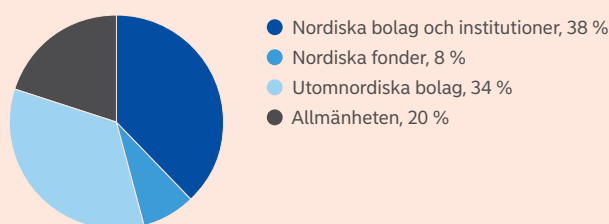
Med cirka 575 000 aktieägare registrerade vid utgången av 2020 är Nordeaaktien en av de mest spridda aktierna i Norden. I Finland är antalet aktieägare cirka 305 000, i Sverige cirka 145 000 och i Danmark cirka 125 000, vilket är i stort sett oförändrat jämfört med föregående år.

Den största kategorin aktieägare är finska institutioner (inklusive Sampo Abp) som vid årsskiftet ägde 23 procent av aktierna i Nordea. Svenska institutionella ägares innehav uppgick till 19 procent, medan utomnordiska aktieägares innehav uppgick till 34 procent. Största enskilda aktieägare är Sampo Abp med ett innehav på 15,9 procent.

Aktieägare, 31 dec 2020

Aktieägare, 31 dec 2020

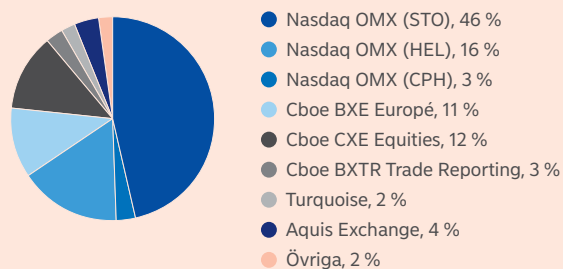

De största registrerade aktieägarna i Nordea, 31 dec 2020¹

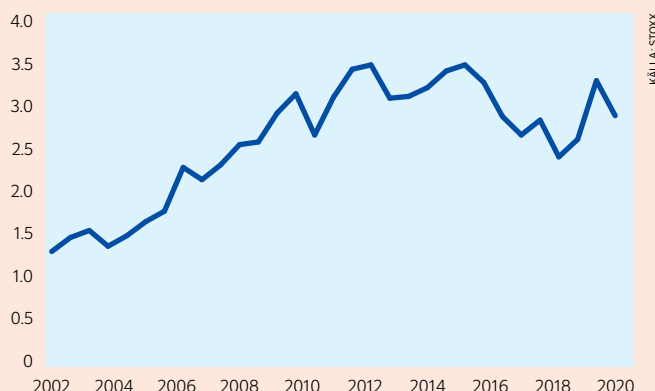
Aktieägare	Antal aktier, miljoner	Andel innehav i Nordea 31 dec, %
Sampo Abp	642,9	15,9
BlackRock	202,2	5,0
Cevian Capital	178,4	4,4
Nordea-fonden	158,2	3,9
Alecta	115,7	2,9
Vanguard Fonder	103,6	2,6
Swedbank Robur Fonder	62,7	1,6
Ömsesidiga pensionsförsäkringsbolaget Varma	60,2	1,5
Nordea Fonder	49,7	1,2
Norska oljefonden	43,9	1,1
Första AP-fonden	38,9	1,0
Ilmarinen	38,5	1,0
SHB Fonder	37,8	0,9
Fidelity Investments	33,4	0,8
T. Rowe Price	29,1	0,7
Henderson Fonder	29,0	0,7
Nordea Vinstandelsstiftelse	25,3	0,6
Japans statliga pensionsfond	25,0	0,6
Finlands statliga pensionsfond	24,5	0,6
SEB Fonder	24,1	0,6
Övriga	2 126,6	52,4
Totalt antal potentiella utestående aktier	4 049,9	100,0

1) Denna information har sammanställts av Monitor Finance AB från olika källor såsom Euroclear, Morningstar, Finansinspektionen, Nasdaq och Millstream och återger eventuellt inte aktieägarens faktiska innehav på den aktuella dagen.

Nordeaaktien, årlig omsättning på olika börser 2020

Nordeaaktiens vikt i STOXX Europe 600 Banks-indexet, 2000–2020, %

Fördelning av aktier, 31 dec 2020

Fördelning av aktier	Antal aktieägare	Aktieägare, %	Antal aktier	Aktier, %
1–1 000	438 294	76	115 966 933	3
1 001–10 000	125 692	22	337 458 498	8
10 001–100 000	10 110	2	238 497 695	6
100 001–1 000 000	740	0	214 832 227	5
1 000 001–	234	0	3 143 196 566	78
Summa	575 070		4 049 951 919	

Aktiedata för 5 år

	2020	2019	2018 ⁴	2017 ⁴	2016 ⁴
Aktiekurs, euro	6,67	7,24	7,27	10,09	10,60
Högst/lägst, euro	8,19 / 4,39	8,22 / 5,37	10,54 / 7,25	11,75 / 9,74	10,93 / 6,94
Börsvärde, md euro	27,0	29,3	29,8	40,9	42,8
Utdelning, euro	0,72 ¹	0,40 ⁵	0,69	0,68	0,65
Direktavkastning ² , %	10,7	5,5	9,5	6,7	6,2
STOXX Europe 600 Banks-indexet, %	–24,5	8,2	–28,0	7,5	–6,8
P/E (verkligt)	12,1	19,1	9,6	13,5	11,4
P/B	0,80	0,93	0,90	1,23	1,32
Eget kapital per aktie, euro	8,35	7,80	8,15	8,21	8,03
Resultat per aktie ³ , euro	0,55	0,38	0,76	0,75	0,93
Totalt antal aktier	4 049 951 919	4 049 951 919	4 049 951 919	4 049 951 919	4 039 029 217

1) Föreslaget utdelningsbemyndigande. 2020 innefattar det resterande beloppet i bemyndigandet från bolagsstämman 2020 (0,33 euro per aktie).

2) Direktavkastning för 2016–2019 beräknad utifrån betalningsdagens öppningskurs och för 2020 beräknad utifrån kursen den 31 december 2020.

3) Resultat per aktie, efter utspädning, total verksamhet.

4) Nordea Bank Abp ersatte Nordea Bank AB (publ) som moderföretag för Nordeakoncernen den 1 oktober 2018.

5) Föreslaget utdelningsbemyndigande. Utdelning på 0,07 euro per aktie ska utbetalas 1 mars 2021 (tidigast) baserat på balansräkningen för räkenskapsåret som avslutades 31 december 2019.

Kreditbetyg

Nordeas kreditbetyg hör till de allra starkaste bland världens banker. Under 2020 bekräftades Nordeas kreditbetyg på oförändrade nivåer, med stabila utsikter från Moody's och med negativa utsikter för det långfristiga kreditbetyget från Standard & Poor's (S&P) och Fitch.

De långfristiga kreditbetygen för Nordea Bank Abp:s icke säkerställda prioriterade upplåning ligger alla på AA-nivå: S&P AA– (negativa utsikter), Moody's Aa3 (stabila utsikter) och Fitch AA (negativa utsikter). De kortfristiga kreditbetygen ligger på högsta nivå: A–1+ från S&P, P–1 från Moody's och F1+ från Fitch.

De negativa utsikterna från S&P och Fitch speglar Nordeas lägre lönsamhet den senaste tiden och relaterar till Nordeas förmåga att nå sina finansiella mål och förbättra lönsamheten.

Kreditbetygen för de bolag som utfärdar säkerställda obli-

gationer är oförändrade, och samtliga sådana obligationer från Nordea Hypotek AB (publ) (Sverige), Nordea Kredit Realkreditaktieselskab (Danmark), Nordea Hypoteksbank Abp (Finland), Nordea Eiendomskreditt AS (Norge) och Nordea Direct Boligkreditt AS (Norge) har kreditbetyget AAA/Aaa.

Kreditvärderingsinstitutens analyser är i huvudsak inriktade på kreditrisker och andra risker, lönsamhet, kapitalisering, styrkan i affärsmodellen samt på upplåningsprofilen och likviditetssituationen. För alla dessa områden har synen på Nordea varit stabil under året, med undantag för lönsamheten enligt ovan.

De seniora icke-prioriterade obligationer (senior non-preferred bonds) som Nordea emitterat har fått följande kreditbetyg: A (från Standard & Poor's), Baa1 (från Moody's) och AA– (från Fitch).

Kreditbetyg, 31 dec 2020

	Moody's Investors Service		Standard & Poor's		Fitch		DBRS	
	Kortfristig	Långfristig	Kortfristig	Långfristig	Kortfristig	Långfristig	Kortfristig	Långfristig
Nordea Bank Abp	P–1	Aa3	A–1 +	AA– ²	F1+	AA– ²	R–1 (mid)	AA (low) ²
Seniora prioriterade obligationer		Aa3		AA– ²		AA ²		
Seniora icke-prioriterade obligationer (SNP)		Baa1		A ²		AA– ²		
Kreditbetyg för AT1-lån i september 2014			BBB ²		BBB+ ²			
Kreditbetyg för AT1-lån i mars 2015			BBB ²		BBB+ ²			
Kreditbetyg för AT1-lån i november 2017			BBB ²		BBB+ ²			
Kreditbetyg för AT1-lån i mars 2019			BBB ²		BBB+ ²			
Nordea Hypotek AB (publ)	Aaa ¹							
Nordea Kredit Realkreditaktieselskab			AAA ¹					
Nordea Eiendomskreditt AS	Aaa ¹							
Nordea Mortgage Bank Plc	Aaa ¹							
Nordea Direct Bank ASA			A–1	A+ ³				
Nordea Direct Boligkreditt AS			AAA ¹					

1) Kreditbetyg för säkerställda obligationer.

2) Negativa utsikter.

3) Positiva utsikter.

Kapitalhantering

Nordea strävar efter en effektiv kapitalanvändning och är därför aktiv i förvaltningen av olika tillgångar, skulder och risker i balansräkningen. Målet är att öka avkastningen till aktieägarna och samtidigt upprätthålla en väl avvägd kapitalstruktur. Styrelsen är ytterst ansvarig för att fastställa Nordeas kapitaltäckningsmål, kapitalpolicy och övergripande styrdokument för kapitalhantering. Förmågan att nå målen och uppfylla minimikraven för kapitaltäckning granskas regelbundet inom Asset & Liability Committee (ALCO) och riskkommittén.

Kapital- och utdelningspolicy

Nordeas kapitalpolicy anger att koncernen under normala affärsförhållanden ska ha miniminivåer för kärnprimärkapitalrelationen, primärkapitalrelationen och den totala kapitalrelationen som överstiger de kapitalkrav som stipuleras av behöriga myndigheter. Nordea ska därutöver hålla en kapitalbuffert. Vår avsikt är att ha en kärnprimärkapitalbuffert på 150–200 punkter över kapitalkravet (restriktionsnivån för det högsta utdelningsbara beloppet, MDA). Vi strävar efter att ha en stark kapitalposition i linje med vår kapitalpolicy.

Vår ambition är att dela ut 60–70 procent av årets resultat till aktieägarna. Överskottskapital över kapitalmålen ska användas till organisk tillväxt och strategiska förvärv samt eventuella återköp av egna aktier.

Minimikrav för kapitaltäckning

Vilken metod som används för att beräkna riskexponeringsbeloppet (REA) beror på godkännanden från tillsynsmyndigheten. Vid utgången av 2020 beräknades 87 procent av Nordeas riskexponeringsbelopp för kreditrisk med metoden för intern riskklassificering (IRK). Nordea har tillstånd att använda Value-at-Risk-modeller (VaR) för att beräkna kapitalkravet för huvuddelen av marknadsrisken i handelslagret. Schablonmetoden används för operativ risk. Baserat på det samlade riskexponeringsbeloppet måste Nordea uppfylla det gällande minimikravet och det kombinerade buffertkravet. Därutöver kräver behöriga myndigheter att Nordea ska hålla kapital för andra typer av risker som identifierats och rapporteras i samband med den årliga översyns- och utvärderingsprocessen (ÖUP). I november 2020 meddelade ECB att det samlade pelare 2-kravet på 1,75 procent skulle ligga fast. Dessutom kan, i enlighet med ECB:s besked i mars 2020, pelare 2-kravet delvis fullgöras med kapitalinstrument som inte uppfyller kriterierna för kärnprimärkapital, det vill säga med övrigt primärkapital eller supplementärt kapital. Pelare 2-kravet på 1,75 procent gäller också för Nordea Bank Abp på företagsnivå.

Internt kapitalkrav (ICR)

Nordea använder det interna kapitalkravet för den interna risk- och kapitalutvärderingen. I enlighet med artikel 73 i CRD IV anger det interna kapitalkravet det kapital som till belopp, slag och fördelning anses vara tillräckligt för att täcka den typ av och nivån på de risker som koncernen eller något av dess dotterföretag är eller kan bli exponerade för inom överskådlig tid, inklusive perioder av stress.

Det interna kapitalkravet är ett av de huvudsakliga ingångsvärdena för den interna kapitalutvärderingen (IKU), tillsammans med tillsynsmyndighetens syn på kapitalkravet ur ett regulatoriskt perspektiv.

Nordea definierar internt kapitalkrav som det interna kapital som, även under perioder av stress, ska täcka alla väsentliga risker från ett internt ekonomiskt perspektiv, under beaktande av det regulatoriska, normativa, konjunkturcykeljusterade perspektivet.

Detta säkerställer att Nordeas interna kapitalkrav ligger i linje med, men inte begränsas av, det regulatoriska perspektivet och ser också till att data och processer valideras och styrs på lämpligt sätt.

Ekonomiskt kapital (EC)

EC är ett sätt att allokera kostnaden för att hålla kapital i samband med risktagande och är en viktig del i Nordeas Value Creation Framework (VCF). VCF fungerar som stöd i samband med operativa beslut i Nordea och bidrar till att förbättra resultatstyrningen och säkerställa att Nordea skapar värde för aktieägarna.

EC har anpassats till koncernens mål för kärnprimärkapitalrelationen, som fastställts genom framtida förväntade nivåer i kapitalpolicy, för att säkerställa en hållbar, långsiktig kapitalisering för Nordeakoncernen. EC-modellen omfattar även följande:

- eget kapital i Nordea Life & Pensions
- vissa kapitalavdrag, för vilka fördelningsnycklar har fastställts.

EC (inklusive Nordea Life & Pensions) uppgick vid utgången av 2020 till 23,5 md euro (25,7 md euro 2019). Minskningen i EC under 2020 berodde huvudsakligen på en uppdatering av EC-modellen för att ta hänsyn till de nya kapitalkraven till följd av covid-19-utbrottet och för att stödja affärsutvecklingen.

Kapitalbas

Kapitalbas är summan av primärkapital och supplementärt kapital. Primärkapitalet utgörs av både kärnprimärkapital och övrigt primärkapital. Kärnprimärkapital är kapital av högsta kvalitet, med bästa förlustabsorberande förmåga, och utgörs huvudsakligen av inbetalt kapital och balanserade vinstmedel. Årets resultat får endast medräknas efter godkännande från tillsynsmyndighet och efter avdrag för föreslagen utdelning. Övrigt primärkapital och supplementärt kapital utgörs främst av eviga respektive daterade förlagslån. Innehav av andra finansiella företags förlagslån räknas av från motsvarande kapitaltyp.

Ytterligare information

Mer information om kapitalhantering och kapitaltäckning finns i Nordeas kapital- och riskhanteringsrapport (Capital and Risk Management Report). Nordea Bank Abp lämnar, utifrån sin konsoliderade situation, kvartalsvis upplysningar i form av en kapital- och riskhanteringsrapport i enlighet med del åtta i förordning (EU) nr 575/2013 (kapitalkravsförordningen, eller CRR). Rapporten ger omfattande upplysningar om risker, riskhantering och kapitalhantering. Den innehåller upplysningar, eller hänvisningar till andra upplysningar, som krävs enligt del åtta i CRR och enligt EBA:s riktlinjer och standarder för upplysningskrav.

Information om upplysningar som utelämnats, såsom icke-väsentlig information, företagshemligheter eller konfidentiell information, finns i del 2, under övriga tabeller, i kapital- och riskhanteringsrapporten. Tillsammans med kapital- och riskhanteringsrapporten lämnas också de upplysningar som krävs för dotterföretagen Nordea Kredit Realkreditaktieselskab, Nordea Hypotek AB, Nordea Hypoteksbank Abp, Nordea Eiendomskredit AS, Nordea Direct Bank Group, Nordea Finans Norge AS och Nordea Finance Equipment AS.

Nordea och dess dotterföretag har antagit en formell policy som ska säkerställa att upplysningskraven efterlevs och har utarbetade riktlinjer för att bedöma om dessa upplysningar är tillfredsställande, även i fråga om kontroll och frekvens. Kapital- och riskhanteringsrapporten finns på nordea.com (endast på engelska). Dotterföretagens upplysningar ingår som bilagor och publiceras på samma webbplats efter publiceringsdagen för respektive dotterföretags årsredovisning.

Rapportering per land

Ytterligare information om rapporteringen per land i enlighet med finska kreditinstitutlagen finns som en separat bilaga på nordea.com.

Kapitalkrav och riskexponeringsbelopp (REA), Nordeakoncernen

Mn euro	31 dec 2020		31 dec 2019	
	Minimikapitalkrav	REA	Minimikapitalkrav	REA
Kreditrisk	9 638	120 479	9 389	117 367
- varav motpartskreditrisk	449	5 609	496	6 199
IRB	8 379	104 743	8 295	103 694
- stater	–	–	–	–
- företag	5 403	67 540	5 398	67 479
- avancerade	4 613	57 670	4 568	57 103
- grundläggande	790	9 870	830	10 376
- institut	379	4 738	491	6 135
- privatkunder	2 181	27 256	2 100	26 248
- med säkerhet i fast egendom	1 474	18 424	1 386	17 329
- övrigt privatkunder	707	8 832	714	8 919
- poster som utgör värdepapperiserade tillgångar	70	880	70	874
- övrigt	346	4 329	236	2 958
Schablonmetoden	1 259	15 736	1 094	13 673
- stater eller centralbanker	35	437	79	980
- kommuner eller lokala myndigheter	7	83	5	67
- offentlig sektor	–	–	–	–
- multilaterala utvecklingsbanker	–	–	–	–
- internationella organisationer	–	–	–	–
- institut	9	110	13	163
- företag	178	2 228	131	1 629
- privatkunder	300	3 747	296	3 704
- exponeringar med säkerhet i fast egendom	130	1 626	117	1 459
- fallerade	8	96	9	117
- förenade med särskilt hög risk	91	1 145	75	938
- säkerställda obligationer	2	30	3	38
- institut och företag, med kortfristigt kreditbetyg	–	–	–	–
- fondföretag	27	333	25	312
- aktier	412	5 156	281	3 515
- övrigt	60	745	60	751
Risk hänförlig till kreditvärdighetsjusteringar	52	648	64	795
Marknadsrisk	529	6 616	395	4 934
- handelslager, intern modell	294	3 671	330	4 126
- handelslager, schablonmetoden	48	606	65	808
- övrig verksamhet, schablonmetoden	187	2 339	–	–
Avvecklingsrisk	21	264	0	4
Operativ risk	1 176	14 701	1 256	15 698
Schablonmetoden	1 176	14 701	1 256	15 698
Ytterligare riskexponeringsbelopp för finskt riskviktsgränsvärde enligt artikel 458 CRR	51	630	60	750
Ytterligare riskexponeringsbelopp för svenskt riskviktsgränsvärde enligt artikel 458 CRR	968	12 101	853	10 667
Ytterligare riskexponeringsbelopp enligt artikel 3 CRR	–	–	–	–
Summa	12 435	155 440	12 017	150 215

Kapitalkrav och riskexponeringsbelopp (REA), Nordea Bank Abp (moderföretaget)

Mn euro	31 dec 2020		31 dec 2019	
	Minimikapitalkrav	REA	Minimikapitalkrav	REA
Kreditrisk	9 224	115 302	9 428	117 849
- varav motpartskreditrisk	454	5 673	502	6 275
IRB	6 326	79 071	6 551	81 884
- stater	–	–	–	–
- företag	4 789	59 856	5 013	62 665
- avancerade	4 384	54 792	4 597	57 460
- grundläggande	405	5 064	416	5 205
- institut	391	4 887	495	6 190
- privatkunder	863	10 782	865	10 811
- med säkerhet i fast egendom	237	2 962	243	3 035
- övrigt privatkunder	626	7 820	622	7 776
- övrigt	283	3 546	178	2 218
Schablonmetoden	2 898	36 231	2 877	35 965
- stater eller centralbanker	31	384	68	846
- kommuner eller lokala myndigheter	5	66	5	62
- offentlig sektor	–	–	–	–
- multilaterala utvecklingsbanker	–	–	–	–
- internationella organisationer	–	–	–	–
- institut	856	10 699	879	10 993
- företag	361	4 509	397	4 963
- privatkunder	11	137	11	135
- exponeringar med säkerhet i fast egendom	0	3	0	5
- fallerade	0	0	0	0
- förenade med särskilt hög risk	91	1 145	75	938
- säkerställda obligationer	110	1 371	37	462
- institut och företag, med kortfristigt kreditbetyg	–	–	–	–
- fondföretag	26	333	25	312
- aktier	1 399	17 486	1 372	17 147
- övrigt	8	98	8	102
Risk hänförlig till kreditvärdighetsjusteringar	51	637	64	790
Marknadsrisk	503	6 287	507	6 340
- handelslager, intern modell	294	3 671	330	4 126
- handelslager, schablonmetoden	54	676	73	913
- övrig verksamhet, schablonmetoden	155	1 940	104	1 301
Avvecklingsrisk	21	265	0	4
Operativ risk	831	10 386	937	11 717
Schablonmetoden	831	10 386	937	11 717
Ytterligare riskexponeringsbelopp för finskt riskvikts-golv enligt artikel 458 CRR	–	–	–	–
Ytterligare riskexponeringsbelopp för svenskt riskvikts-golv enligt artikel 458 CRR	6	74	9	108
Ytterligare riskexponeringsbelopp enligt artikel 3 CRR	–	–	–	–
Summa	10 636	132 950	10 945	136 808

Sammanfattning av poster som ingår i kapitalbasen

Mn euro	Nordeakoncernen ¹		Moderföretaget	
	31 dec 2020	31 dec 2019	31 dec 2020	31 dec 2019
Beräkning av kapitalbas				
Eget kapital i konsoliderad situation	29 100	28 398	25 657	25 841
Årets resultat	2 288	1 658	–	–
Föreslagen/verkställd utdelning	–1 585	–1 616	–	–
Kärnprimärkapital före avdrag enligt CRR	29 802	28 441	25 657	25 841
Uppskjutna skattefordringar	–252	–136	–249	–136
Immateriella tillgångar	–2 636	–3 451	–916	–1 749
IRK-reserveringar underskott (–)	–	–	–	–
Pensionstillgångar utöver relaterade förpliktelser ¹	–108	–130	–113	–134
Övriga poster, netto ²	–253	–303	–223	–266
Summa avdrag från kärnprimärkapitalet enligt CRR	–3 249	–4 020	–1 501	–2 285
Kärnprimärkapital (netto efter avdrag)	26 553	24 421	24 156	23 556
Övrigt primärkapital före avdrag enligt CRR	2 609	3 117	2 609	3 118
Summa avdrag från övrigt primärkapital enligt CRR	–21	–20	–22	–20
Övrigt primärkapital	2 588	3 097	2 587	3 098
Primärkapital (netto efter avdrag)	29 141	27 518	26 743	26 654
Supplementärt kapital före avdrag enligt CRR	2 745	4 559	2 746	4 559
IRK-reserveringar överskott (+)	628	220	474	275
Avdrag för investeringar i försäkringsföretag	–650	–1 000	–650	–1 000
Övriga poster, netto	–63	–61	–63	–62
Summa avdrag från supplementärt kapital enligt CRR	–85	–841	–239	–787
Supplementärt kapital	2 660	3 718	2 507	3 772
Kapitalbas (netto efter avdrag)	31 801	31 236	29 250	30 426

1) Baserat på villkorat godkännande av Finansinspektionen.

2) Övriga poster, netto, givet att årets resultat är inkluderat.

Kapitaltäckning, nyckeltal, Nordeakoncernen

Procent	31 dec 2020	31 dec 2019
Kärnprimärkapitalrelation, inklusive årets resultat	17,1	16,3
Primärkapitalrelation, inklusive årets resultat	18,7	18,3
Total kapitalrelation, inklusive årets resultat	20,5	20,8
Kärnprimärkapitalrelation, exklusive årets resultat	17,0	16,2
Primärkapitalrelation, exklusive årets resultat	18,7	18,3
Total kapitalrelation, exklusive årets resultat	20,4	20,7

Kapitalbas och nyckeltal (finansiella konglomeratet)¹

	31 dec 2020	31 dec 2019
Finansiella konglomeratet, kapitalbas, mn euro	33 537	33 687
Finansiella konglomeratet, kapitalbaskrav, mn euro ²	23 930	29 163
Finansiella konglomeratet, kapitaltäckning (kapitalbas, överskott/underskott), mn euro ²	9 606	4 524
Finansiella konglomeratet, kapitaltäckningsgrad, % ²	140,1 %	115,5 %

1) Det finansiella konglomeratet utgörs av bank- och försäkringsrörelse.

2) Jämförelsetalen för 2019 har omräknats sedan publiceringen av årsredovisningen för 2019.

Kapitaltäckning, nyckeltal, moderföretaget

Procent	31 dec 2020	31 dec 2019
Kärnprimärkapitalrelation, inklusive årets resultat	18,4	17,1
Primärkapitalrelation, inklusive årets resultat	20,4	19,3
Total kapitalrelation, inklusive årets resultat	22,3	22,1
Kärnprimärkapitalrelation, exklusive årets resultat	18,2	17,2
Primärkapitalrelation, exklusive årets resultat	20,1	19,5
Total kapitalrelation, exklusive årets resultat	22,0	22,2

Life & Pensions – Solvens II-position¹

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Solvenskrav	1 968	1 673
Faktiskt solvenskapital	3 020	2 682
Solvensbuffert	1 052	1 010
Solvens som andel av krav	153 %	160 %

1) Solvenspositionen per 31 december 2019 inkluderar utdelningen för 2019. I enlighet med en allmän rekommendation från Finansinspektionen till alla försäkringsbolag under dess tillsyn innefattade inte NLP:s solvensposition per 31 december 2020 någon förväntad utdelning till Nordea Bank Abp.

Life & Pensions – Solvens II-känslighet¹

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Solvens som andel av krav	153 %	160 %
Börsnedgång 20 procent	153 %	165 %
Räntor ner 50 punkter	157 %	160 %
Räntor upp 50 punkter	152 %	168 %

1) Solvens II-känsligheten per 31 december 2019 inkluderar utdelningen för 2019. I enlighet med en allmän rekommendation från Finansinspektionen till alla försäkringsbolag under dess tillsyn innefattade inte NLP:s solvensposition per 31 december 2020 någon förväntad utdelning till Nordea Bank Abp.

Femårsöversikt

Resultaträkning

Mn euro	2020	2019	2018 ¹	2017 ¹	2016 ¹
Räntenetto	4 515	4 318	4 491	4 888	4 855
Avgifts- och provisionsnetto	2 959	3 011	2 993	3 369	3 238
Nettoresultat av poster till verkligt värde	900	1 012	1 088	1 328	1 715
Andelar i intresseföretags och joint ventures resultat enligt kapitalandelsmetoden	-1	50	124	23	112
Övriga rörelseintäkter	93	232	476	83	135
Summa rörelseintäkter	8 466	8 623	9 172	9 691	10 055
Allmänna administrationskostnader:					
- Personalkostnader	-2 752	-3 017	-2 998	-3 212	-2 926
- Övriga kostnader	-1 286	-1 639	-1 566	-1 844	-1 774
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-605	-1 330	-482	-268	-228
Summa rörelsekostnader	-4 643	-5 986	-5 046	-5 324	-4 928
Resultat före kreditförluster	3 823	2 637	4 126	4 367	5 127
Nettoresultat av utlåning i portföljer som hålls till förfall och obligatoriskt värderas till verkligt värde	48	12	-	-	-
Kreditförluster, netto	-908	-536	-173	-369	-502
Rörelseresultat	2 963	2 113	3 953	3 998	4 625
Skatt	-698	-571	-872	-950	-859
Årets resultat	2 265	1 542	3 081	3 048	3 766

Balansräkning

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019	31 dec 2018 ¹	31 dec 2017 ¹	31 dec 2016 ¹
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	32 955	35 509	41 578	43 081	32 099
Utlåning till centralbanker och kreditinstitut	6 246	17 726	18 962	13 388	20 261
Utlåning till allmänheten	329 765	323 091	308 304	310 158	317 689
Räntebärande värdepapper och pantsatta finansiella instrument	66 304	72 081	83 790	81 783	92 809
Tillgångar i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal	36 484	30 799	24 583	25 879	23 102
Derivatinstrument	44 770	39 111	37 025	46 111	69 959
Övriga tillgångar	35 636	36 531	37 166	39 026	50 843
Tillgångar som innehas för försäljning	-	-	-	22 186	8 897
Tillgångar	552 160	554 848	551 408	581 612	615 659
Skulder till kreditinstitut	23 939	32 304	42 419	39 983	38 136
In- och upplåning från allmänheten	183 431	168 725	164 958	172 434	174 028
Inlåning i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal	37 534	31 859	25 653	26 333	23 580
Skulder till försäkringstagare	18 178	19 246	18 230	19 412	41 210
Emitterade värdepapper	174 309	193 726	190 422	179 114	191 750
Derivatinstrument	47 033	42 047	39 547	42 713	68 636
Efterställda skulder	6 941	9 819	9 155	8 987	10 459
Övriga skulder	27 055	25 594	28 123	33 289	30 562
Skulder som innehas för försäljning	-	-	-	26 031	4 888
Eget kapital	33 740	31 528	32 901	33 316	32 410
Skulder och eget kapital	552 160	554 848	551 408	581 612	615 659

1) Nordea Bank Abp ersatte Nordea Bank AB (publ) som moderföretag för Nordeakoncernen den 1 oktober 2018.

Nyckeltal¹

Nyckeltal, koncernen

	2020	2019	2018 ^a	2017 ^a	2016 ^a
Resultat per aktie före utspädning, euro	0,55	0,38	0,76	0,75	0,93
Resultat per aktie efter utspädning, euro	0,55	0,38	0,76	0,75	0,93
Aktiekurs ² , euro	6,67	7,24	7,30	10,09	10,60
Föreslagen/verkställd utdelning per aktie, euro	0,39	0,40	0,69	0,68	0,65
Eget kapital per aktie ² , euro	8,35	7,80	8,15	8,21	8,03
Potentiellt antal utestående aktier ² , miljoner	4 050	4 050	4 050	4 050	4 050
Vägt genomsnittligt antal aktier efter utspädning, miljoner	4 039	4 035	4 037	4 039	4 037
Avkastning på eget kapital, %	7,1	5,0	9,7	9,5	12,3
Kapital under förvaltning ² , md euro	353,8	324,7	280,1	330,4	322,7
K/I-tal ³ , %	55	57	57	54	50
Kreditförluster på årsbasis, punkter ⁴	35	22	7	12	15
Kärnprimärkapitalrelation, exklusive Basel I golv ^{2,6,7} , %	17,1	16,3	15,5	19,5	18,4
Primärkapitalrelation, exklusive Basel I golv ^{2,5,7} , %	18,7	18,3	17,3	22,3	20,7
Total kapitalrelation, exklusive Basel I golv ^{2,5,7} , %	20,5	20,8	19,9	25,2	24,7
Primärkapital ^{2,5,7} , mn euro	29,1	27,5	27,0	28,0	27,6
Risnexponeringsbelopp, exklusive Basel I golv ² , md euro	155	150	156	126	133
Antal anställda (omräknat till heltidstjänster) ²	28 051	29 000	28 990	30 399	31 596
Ekonomiskt kapital ² , md euro	23,5	25,7	26,6	26,7	26,3
Avkastning på ekonomiskt kapital ³ , %	9,2	9,2	10,0	11,1	13,4

1) För mer detaljerad information avseende nyckeltal som definierats som Alternativa nyckeltal, se <https://www.nordea.com/en/investor-relations/reports-and-presentations/group-interim-reports/>. Alla nyckeltal speglar Nordeas kvarvarande verksamhet.

2) Vid årets slut.

3) Exklusive jämförelsestörande poster.

4) 2016 och 2017 inkluderar nyckeltalet även Lån till allmänheten som rapporterats under Innehav till försäljning.

5) Inklusive resultatet för perioden.

6) Inklusive resultatet för perioden justerat för förutsebar utdelning.

7) Kapitaltäckningstalen för 2016 till 2018 har inte omräknats till följd av förändrad redovisning och presentation av resolutionsavgifter (se not K1 för mer information).

8) Nordea Bank Abp ersatte Nordea Bank AB (publ) som moderföretag för Nordeakoncernen den 1 oktober 2018.

Nyckeltal, moderföretaget

	2020	2019	2018 ¹
Avkastning på eget kapital, %	6,8	5,0	15,6
Avkastning på tillgångar, %	0,5	0,4	1,1
K/I-tal, %	57	72	45
Kreditförluster, punkter	57	38	4
Kärnprimärkapitalrelation ^{2,3} , %	18,5	17,1	16,0
Primärkapitalrelation ^{2,3} , %	20,4	19,3	17,9
Total kapitalrelation ^{2,3} , %	22,3	22,1	20,6
Kärnprimärkapital ^{2,3} , mn euro	24 156	23 556	24 059
Primärkapital ^{2,3} , mn euro	26 743	26 654	26 908
Risnexponeringsbelopp ³ , mn euro	132 943	136 808	150 266

1) Nordea Bank Abp's räkenskapsperiod startade den 21 september 2017, dock utan affärsverksamhet fram till 1 oktober 2018. Siffrorna i resultaträkningen för år 2018 har ändrats till årsbasis vid uträkning av avkastning på eget kapital, avkastning på tillgångar samt kreditförluster.

2) Inklusive resultatet för perioden.

3) Vid årets slut.

Affärsområdesresultat

Nordea-koncernens organisation är uppbyggd kring fyra huvudsakliga affärsområden: Personal Banking, Business Banking, Large Corporates & Institutions och Asset & Wealth Management. Utöver affärsområdena innefattar organisatio-

nen även Koncernfunktioner, som utgörs av: Group Business Support, Group Finance, Group Risk & Compliance, Chief of Staff Office, Group Legal, Group People, Group Brand, Communication & Marketing och Group Internal Audit.

Totalt Nordea-koncernen och affärsområden

Mn euro	Personal Banking		Business Banking		Large Corporates & Institutions		Asset & Wealth Management		Koncernfunktioner		Nordea-koncernen		Förändring
	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	%
Räntenetto	2 091	2 105	1 418	1 364	877	852	67	53	62	-56	4 515	4 318	5
Avgifts- och provisionsnetto	1 113	1 208	587	594	446	433	810	783	-17	-7	2 959	3 011	-2
Nettoresultat av poster till verkligt värde	89	130	257	261	467	296	95	99	-8	226	900	1 012	-11
Resultatandelar i intresseföretag	0	0	0	0	0	0	-5	33	4	17	-1	50	-
Övriga rörelseintäkter	6	2	26	21	0	1	15	14	46	194	93	232	-60
Summa rörelseintäkter	3 319	3 445	2 288	2 240	1 790	1 582	982	982	87	374	8 466	8 623	-2
Summa rörelsekostnader	-1 815	-1 989	-1 078	-1 115	-841	-931	-507	-560	-402	-1 391	-4 643	-5 986	-22
Nettoresultat av utlåning i portföljer som hålls till förfall och obligatoriskt värderas till verkligt värde	25	42	12	-55	9	15	1	10	1	0	48	12	-
Kreditförluster	-296	-130	-328	-141	-277	-251	-4	-2	-3	-12	-908	-536	69
Rörelseresultat	1 233	1 368	894	929	681	415	472	430	-317	-1 029	2 963	2 113	40
K/I-tal, %	55	58	47	50	47	59	52	57	-	-	55	69	-
Avkastning på ekonomiskt kapital, %	12	12	10	11	7	4	23	19	-	-	9 ¹	9 ¹	-
Volymer, md euro													
Summa utlåning	162,3	155,2	91,6	85,2	62,3	72,7	9,6	8,4	4,0	1,6	329,8	323,1	2
Summa inlåning	82,9	76,5	50,1	41,7	42,7	39,6	10,4	10,0	-2,7	0,9	183,4	168,7	9

1) Exklusive jämförelsestörande poster.

Nya regelverk

Kapitalkravsdirektivet (CRD IV) och kapitalkravsförordningen (CRR) trädde ikraft den 1 januari 2014 och följdes av krishanteringsdirektivet (BRRD) den 15 maj 2014. CRR började tillämpas i samtliga EU-länder från 1 januari 2014, medan CRD IV och BRRD införlivades i respektive lands lagstiftning från 2014. Den 31 december 2019 infördes slutligen CRR och CRD IV även i Norge.

I juni 2019 antogs det så kallade bankpaketet som innehåller ändringar av vissa bestämmelser i BRRD, CRD och CRR. Ändringarna omfattar bland annat reviderade minimikrav för kapitalbas och kvalificerade skulder (MREL), reviderade krav för hantering av marknadsrisk (fundamental review of the trading book, FRTB), införande av en bindande stabil nettofinansieringskvot (NSFR), införande av ett bindande bruttosoliditetskrav på 3 procent av primärkapitalet och ändringar i pelare 2-reglerna och ramverket för makrotillsyn. De reviderade CRD (CRD V) och BRRD (BRRD II) ska tillämpas från 28 december 2020, medan de flesta ändringarna i CRR (CRR II) börjar gälla från 28 juni 2021. Konsultationen om bankpaketet avslutades den 6 januari 2021 i Norge och det har ännu inte genomförts.

Den 26 juni infördes ändringar som syftar till att säkerställa att bankerna kan fortsätta att låna ut pengar för att stötta ekonomin och bidra till att mildra covid-19-pandemins betydande inverkan på ekonomin. Denna så kallade "quick fix" innebär att några riktade ändringar infogades i CRR med avsikt att maximera bankernas förmåga att låna ut pengar och absorbera kreditförluster hänförliga till covid-19. Till dessa ändringar hör den utökade justeringsfaktorn för små och medelstora företag och den förändrade behandlingen av programvarutillgångar som nu införs tidigare än planerat.

Den 6 april beslutade finska Finansinspektionens direktion att ta bort systemriskbufferten (SRB) och justera bankspecifika krav så att buffertkraven för alla finska banker minskas med 1 procentenhet. För Nordea innebär detta att SRB på 3 procent slopades och istället började bufferten för övriga systemviktiga institut (O-SII) på 2 procent att tillämpas, vilket minskade det samlade buffertkravet för systemrisk från 3 procent till 2 procent. I beslutet anges också att detta främjar en smidig övergång till kommande förändringar i kapitalreglerna (CRD V) som stipulerar att SRB och O SII-bufferten ska vara additiva.

Den 12 mars meddelade ECB att bankerna tillåts att tillfälligt underskrida de kapitalkrav som anges i pelare 2-vägledningen och kapitalkonserveringsbufferten. ECB angav också att de skulle tillåta bankerna att till viss del använda kapitalinstrument, dvs. primärkapitaltillskott eller supplementärkapital, för att uppfylla kraven enligt pelare 2, en åtgärd som var tänkt att börja tillämpas i samband med införandet av CRD V.

ECB har under året utfärdat tre rekommendationer om utdelning under covid-19-pandemin. Den senaste rekommendationen från 15 december anger att banker bör avstå från eller begränsa utdelningen fram till utgången av september 2021. Enligt rekommendationen ska utdelningar vara under 15 procent av det ackumulerade resultatet för 2019 och 2020, och inte överstiga 20 punkter av kärnprimärkapitalrelationen.

I mars 2020 sänktes den kontracykliska kapitalbufferten i Sverige, Danmark och Norge till följd av covid-19. Buffertkravet sänktes till 0 procent i Sverige och Danmark, och till 1 procent i Norge. I Finland är buffertkravet oförändrat på 0 procent.

För att motverka konsekvenserna av införandet av CRR och CRD IV i Norge har det norska finansdepartementet infört förändringar i bankernas kapitalkrav. SRB ändrades från 3 procent för alla norska banker till 4,5 procent för alla norska exponeringar. Ändringarna trädde i kraft den 31 december 2020 och gäller inhemska exponeringar för alla norska banker som för närvarande använder den avancerade metoden

för intern riskklassificering (IRK). För alla andra banker börjar ändringarna i SRB att gälla den 31 december 2022. Vidare har nya riskviktsgolv införts för bostads- och affärsfastigheter på 20 procent respektive 35 procent, i enlighet med artikel 458 i CRR, och dessa gäller från 31 december 2020. Den 2 februari 2021 bad norska finansdepartementet Europeiska systemrisknämnden (ESRB) att utfärda en rekommendation till de andra EES-länderna att vidta motsvarande åtgärder. Nordea motsätter sig ändringen i SRB och har lämnat sina synpunkter till berörda beslutsinstanser. Om finska Finansinspektionen vidtar motsvarande åtgärder skulle de även gälla Nordeakoncernen, och kärnprimärkapitalkravet för koncernen skulle då öka med cirka 95 punkter.

Den 22 december 2020 publicerades Kommissionens delegerade förordning om avdrag av programvarutillgångar från kärnprimärkapitalposter i EU:s officiella tidning. Den delegerade förordningen, som började gälla den 23 december, beskriver hur man definierar och beräknar försiktigt värderade programvarutillgångar som inte påverkas negativt av resolution, insolvens eller likvidation. Enligt förordningen ska den positiva skillnaden mellan den ackumulerade avskrivningen för tillsynsändamål respektive redovisningsändamål dras av i sin helhet från kärnprimärkapitalet, medan den kvarvarande delen av programvarans redovisade värde ska ha en riskvikt på 100 procent. Avskrivningsperioden för tillsynsändamål är högst tre år och börjar den dag då programvarutillgången finns tillgänglig för användning och börjar skrivas av för redovisningsändamål.

Svenska Finansinspektionen har infört ett tillfälligt riskviktsgolv på 25 procent för bolåneexponeringar. Golvet började gälla 31 december 2018, och i december 2020 beslutades om en förlängning så att detta gäller även under 2021. Finska Finansinspektionen har vidtagit motsvarande åtgärder genom ömsesidig erkännande och därför gäller golvet även för Nordeakoncernen. Finska Finansinspektionen tillämpade ett liknande riskviktsgolv på 15 procent för bolåneexponeringar mellan 1 januari 2018 och 31 december 2020 som nu har upphört att gälla.

EU:s nya direktiv och förordning om säkerställda obligationer är nu klara. Direktivet började gälla den 8 januari 2020, perioden för införlivande i nationell lag sträcker sig fram till 8 juli 2021 och nationella bestämmelser ska börja tillämpas senast 8 juli 2022. Förordningen ska tillämpas från 8 juli 2022, samtidigt som de nationella bestämmelserna enligt direktivet.

Slutförandet av Basel III-reglerna (Basel IV)

Basel III är ett globalt regelverk för kapitaltäckning, stresstester och likviditetsrisk i banksektorn. I december 2017 publicerades de slutliga Basel III-reglerna, som ibland kallas Basel IV-paketet. Basel IV-paketet skulle införas 2022, men har nu skjutits fram till 2023 till följd av covid-19. Paketet innehåller revideringar av kreditrisk, marknadsrisk, operativ risk, risk avseende kreditvärdighetsjusteringar (CVA-risk), bruttosoliditet, samt ett nytt kapitalgolv.

I fråga om kreditrisk innehåller paketet revideringar av både IRK-metoden, där användningen begränsas för vissa exponeringar, och schablonmetoden. Även för marknadsrisk har revideringar gjorts för både den interna metoden och schablonmetoden. För operativ risk ersätts de tre befintliga metoderna av en schablonmetod som ska användas av alla banker. När det gäller CVA-risk tas den interna modellen bort och schablonmetoden revideras. Paketet innebär också att ett bruttosoliditetskrav på 3 procent primärkapital införs, med ytterligare krav för globala systemviktiga banker (GSIB) att hålla motsvarande hälften av buffertkravet för GSIB.

Kapitalgolvet fastställs till 72,5 procent av schablonmetoderna på aggregerad nivå, vilket innebär att kapitalkravet

enligt golvet blir 72,5 procent av det samlade riskexponeringsbeloppet (REA) enligt pelare 1, beräknat med schablonmetoderna för kreditrisk, marknadsrisk och operativ risk. Golvet fasas in med start på 50 procent från 2023 och nivån 72,5 procent börjar gälla från 1 januari 2028.

Innan Basel IV-paketet börjar gälla för Nordea måste det

införas i EU:s regelverk, vilket innebär förhandlingar mellan EU-kommissionen, rådet och Europaparlamentet som kan resultera i förändringar av innehållet och eventuellt även av tidplanen. Kommissionen väntas publicera sitt förslag i mitten av 2021 och därefter startar förhandlingar i rådet och Europaparlamentet.

Bolagsstyrningsrapport 2020

God bolagsstyrning handlar om att ha enkla och systematiska beslutsprocesser med tydliga ansvarsområden, utan intressekonflikter och med tillfredsställande intern kontroll, riskhantering, öppenhet och ansvar.

Bolagsstyrningen i Nordea Bank Abp ("bolaget" eller "Nordea") följer allmänt vedertagna principer och relevanta normgivande ramverk. Nordea omfattas av och tillämpar Finsk kod för bolagsstyrning 2020 ("koden"), godkänd av Värdepappersmarknadsföringen den 19 september 2019, och följer alla rekommendationer i koden, med undantag för valförfarandet när styrelsens arbetstagarrepresentanter utses (Rekommendation 5), enligt beskrivningen nedan.

Denna bolagsstyrningsrapport beskriver Nordeas sätt att ta sig an huvuddelarna i bolagsstyrningen och har tagits fram i enlighet med kraven i den finska kreditinstitutslagen, finska bokföringslagen, finska värdepappersmarknadslagen, finska Finansministeriets förordning om regelbunden informations-skyldighet för värdepappersemittenter, samt koden.

Nordeas bolagsstyrningsrapport finns publicerad på nordea.com och koden finns tillgänglig på cgfinland.fi/sv/.

Bolagsstyrning i Nordea

Nordea är ett finskt publikt aktiebolag och moderföretaget i Nordeakoncernen (som utgörs av bolaget och dess dotterföretag). Bolagets aktier är noterade på Nasdaqbörserna i Helsingfors, Köpenhamn och Stockholm, och Nordeas American Depositary Receipts (ADR) handlas i USA, i US-dollar. Som en del i sin upplåningsverksamhet emitterar bolaget dessutom långfristiga skuldinstrument på kapitalmarknaden, och dessa är normalt noterade på olika börser. Bolagsstyrningen i Nordea är proportionerlig och omfattande med hänsyn till verksamhetens art, omfattning och mångfald för att säkerställa en effektiv förvaltning i enlighet med ansvarsfulla uppförandeprinciper. Vidare förutsätter åtagandet gällande Nordeas syfte, värderingar och vision att sunda rutiner för bolagsstyrning införlivas i den löpande affärsverksamheten.

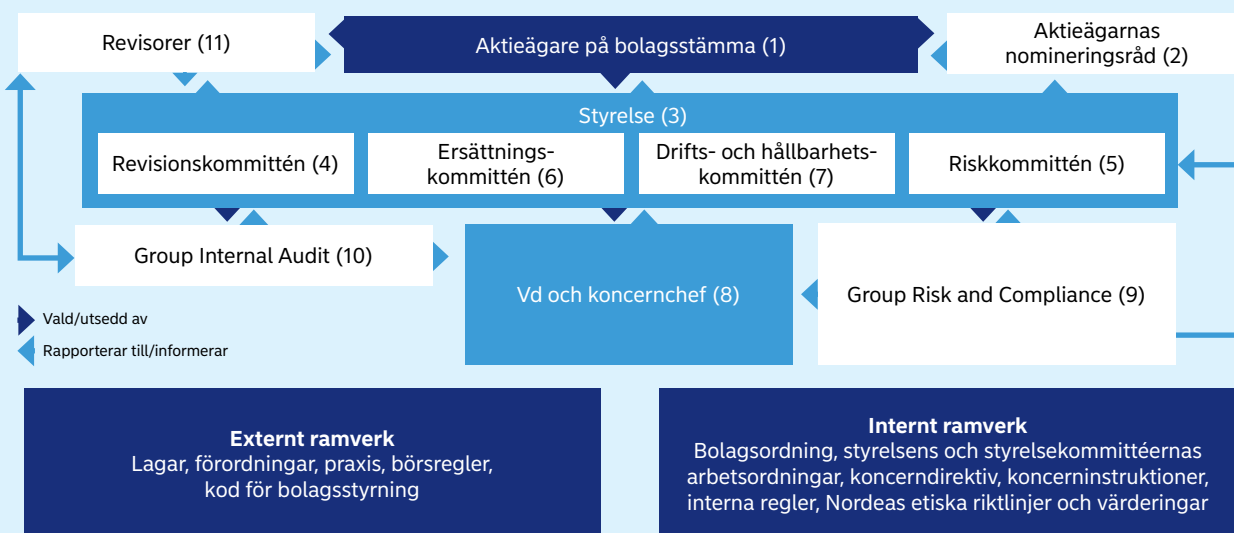
Styrelsen och verkställande direktören tillika koncernchefen ansvarar för bolagets förvaltning. Huvudvikten ligger på

att styrelsen beaktar och utför sin roll i Nordeas bolagsstyrningsstruktur och samspelar med övriga styrande organ för att säkerställa god bolagsstyrning, inklusive system för intern kontroll och riskhantering med avseende på den finansiella rapporteringen. Bolagsstyrningen och de styrande organens uppdrag i Nordea fastställs i tillämpliga interna och externa ramverk. Till det externa ramverket som reglerar bolagsstyrningen hör EU-lagstiftning, såsom direktiv 2013/36/EU ("CRD IV"), förordning (EU) nr 575/2013 ("CRR"), direktiv 2014/65/EU ("MiFID II") och förordning (EU) nr 600/2014 ("MiFIR"), liksom regler och riktlinjer utfärdade av berörda tillsynsmyndigheter, såsom EBA:s riktlinjer om intern styrning ("GL 11") och ESMA:s och EBA:s gemensamma riktlinjer för lämplighetsbedömning av ledamöter i ledningsorgan och ledande befattningshavare ("GL 12"), liksom nationell lagstiftning, bland annat finska aktiebolagslagen, kreditinstitutslagen, bokföringslagen och relevanta bestämmelser och riktlinjer från finska Finansinspektionen. Nordea följer också regler och riktlinjer utfärdade av andra relevanta tillsynsmyndigheter, liksom EU:s lagstiftning för finanssektorn, de regler som gäller för respektive berörd börs, samt reglerna och principerna i koden.

Styrelsen har antagit en instruktion för vd och koncernchef, som anger dennes ansvarsområden, liksom ytterligare arbetsordningar, policyer och instruktioner för Nordeakoncernens verksamhet. Dessutom utgör Nordeas etiska riktlinjer ett etiskt styrdokument för hur alla medlemmar i styrande organ och alla medarbetare ska agera. Dessa dokument, tillsammans med bolagsordningen, arbetsordningen (se nedan) och kommittéarbetsordningarna (se nedan), utgör det interna ramverket som reglerar bolagsstyrning i Nordea. Det interna ramverket har utformats så att affärsverksamheten kan bedrivas på ett ansvarsfullt sätt genom att fastställa befogenheter och ansvarsområden för företagsorgan och medarbetare.

För information om hållbarhetsstyrning i Nordea, se avsnittet "Icke-finansiell rapport" på sidorna 57–61.

Struktur för bolagsstyrning

Fördelning av befogenheter och ansvar

Styrning och kontroll av bolaget fördelas mellan aktieägarna (på bolagsstämmor), styrelsen och verkställande direktören tillika koncernchefen ("vd och koncernchef") i enlighet med reglerna i det externa ramverket, bolagsordningen och det interna ramverket som fastställts av styrelsen.

Bolagsstämma (1)

Bolagsstämman är bolagets högsta beslutande organ, och här deltar aktieägarna i tillsynen och kontrollen av bolaget genom sin rösträtt och yttranderätt. Gällande regelverk och bolagets bolagsordning fastställer vilka ärenden som ska tas upp på en bolagsstämma. På bolagsstämman fattas beslut i frågor som rör exempelvis årsredovisningen, utdelning, val av styrelseledamöter och revisor samt ersättning till styrelseledamöter och revisor. I enlighet med tillämpliga lagar och förordningar kommer ersättningspolicyn för styrande organ och, från 2021, ersättningsrapporten för styrande organ att presenteras och godkännas genom en rådgivande omröstning på bolagsstämman. Ersättningspolicyn för styrande organ och ersättningsrapporten finns publicerade på nordea.com.

Bolagsstämmor hålls i Helsingfors. Till följd av coronapandemin och i syfte att säkerställa bolagets aktieägars, medarbetares och andra intressenters hälsa och säkerhet beslutade styrelsen om extraordinära mötesrutiner för den ordinarie bolagsstämman 2020, med stöd av den tillfälliga lagstiftning som den finska riksdagen första gången godkände 24 april 2020 ("den tillfälliga lagstiftningen"). Den ordinarie bolagsstämman hölls 28 maj 2020 på bolagets huvudkontor utan fysisk närvaro, och aktieägarna kunde därmed delta på stämman och utöva sina rättigheter genom att rösta på förhand eller genom ombud, samt genom att på förhand lägga fram motförslag och ställa frågor. Aktieägarna kunde också följa den ordinarie bolagsstämman 2020 i realtid via internet. Till följd av covid-19-pandemin var vare sig styrelseledamöter, föreslagen ny styrelseledamot, vd och koncernchef, bolagets revisor eller bolagets högsta ledning fysiskt närvarande vid den ordinarie bolagsstämman 2020. Information om beslut av den ordinarie bolagsstämman 2020 liksom stämmoprotokoll finns på nordea.com.

Till följd av covid-19-pandemin kommer även den ordinarie bolagsstämman 2021 att hållas i enlighet med extraordinära mötesrutiner, med stöd av den tillfälliga lagstiftningen. Stämman hålls på bolagets huvudkontor onsdagen den 24 mars 2021.

Rösträtt

Nordeas bolagsordning innehåller inte några bestämmelser om aktieslag eller rösträtter, vilket innebär att samtliga emitterade aktier är stamaktier och ger samma rösträtt. Varje aktie motsvarar en röst på bolagsstämman. Vid stämman får varje aktieägare rösta för det fulla antalet aktier som han eller hon innehar eller företräder. Nordea får enligt tillämplig lag inte rösta för innehav av egna aktier på bolagsstämmor. Ytterligare information om Nordeaaktien finns i avsnittet "Nordeaaktien och kreditbetyg" på sidorna 34–37 och "Finansiell översikt 2020" på sidorna 28–29.

Bolagsordning

Bolagsordningen återfinns på nordea.com. Ändringar av bolagsordningen beslutas av bolagsstämma i enlighet med finsk lag och ändringarna måste granskas av finska Finansinspektionen.

Aktieägarnas nomineringsråd (2)

Enligt finska kreditinstitutslagen ska ett betydande kreditinstitut ha en nomineringskommitté som utgörs av styrelse-

ledamöter eller ett aktieägarnas nomineringsråd som utgörs av ledamöter utsedda av aktieägarna. Den ordinarie bolagsstämman som hölls 28 mars 2019 beslutade att inrätta ett permanent aktieägarnas nomineringsråd ("nomineringsrådet") och godkände även nomineringsrådets arbetsordning. En reviderad arbetsordning för nomineringsrådet godkändes av den ordinarie bolagsstämman 2020, enligt vilken nomineringsrådet har till uppgift att ta fram, årligen och i övrigt vid behov, förslag till bolagsstämman på val av och ersättning till Nordeas styrelseordförande och styrelseledamöter, samt att presentera förslagen vid bolagsstämman. Nomineringsrådet ska också delta i utvärderingen av och successionsplaneringen för styrelsen och i sitt arbete ta hänsyn till Nordeas mångfaldspolicy liksom utföra andra uppgifter som framgår av arbetsordningen.

Nomineringsrådet består av styrelsens ordförande (Torbjörn Magnusson) samt fyra ledamöter utsedda av de fyra röstmässigt största aktieägarna per den 31 augusti 2020, som önskar delta i aktieägarnas nomineringsråd. Innehavare av förvaltarregistrerade aktier tas i beaktande vid fastställandet av de fyra röstmässigt största aktieägarna.

Nomineringsrådets sammansättning offentliggjordes den 18 september 2020. Sampo Abp hade utsett Ricard Wennerklint, Nordeafonden hade utsett Lars Ingemann Nielsen, Alecta hade utsett Ann Grevelius och Cevian Capital AB hade utsett Niko Pakalén som ledamöter i nomineringsrådet. Ricard Wennerklint hade utsetts till nomineringsrådets ordförande. Den 31 augusti 2020, brytdatumet för att fastställa vilka fyra röstmässigt största aktieägare som hade rätt att delta i nomineringsrådet, representerade nomineringsrådets ledamöter 31,1 procent av alla aktier i bolaget.

Inför den ordinarie bolagsstämman 2021 har nomineringsrådet, som konstituerades hösten 2020, hållit sex möten. Varje ledamot deltog i nomineringsrådets samtliga möten och beslut, förutom Torbjörn Magnusson som inte deltog i beredning eller beslut gällande styrelsearvoden eller andra frågor där han var förhindrad att delta till följd av sin roll som styrelseordförande.

Ricard Wennerklint, nomineringsrådets ordförande

Handelshögskolan i Stockholm (företagsekonomi och finansiering, samt utbildning för företagsledare, avancerat managementprogram)

Född 1969

Chief of Strategy, Sampo Abp

Lars Ingemann Nielsen

Magisterexamen (finansiell matematik och nationalekonomi)

Född 1961

Vice vd och finansdirektör, Nordeafonden

Ann Grevelius

Kandidatexamen (finansiering och management)

Född 1966

Styrelseledamot, Alecta

Niko Pakalén

Magisterexamen (nationalekonomi)

Född 1986

Partner, Cevian Capital AB

Torbjörn Magnusson

Magisterexamen och teknologie licentiatexamen

Född 1963

Styrelseordförande i Nordea Bank Abp

För ytterligare information, se "Styrelse" på sidorna 284–285.

Nomineringsrådets förslag presenteras i kallelsen till ordinarie bolagsstämma 2021 och på nordea.com.

Nordeas styrelse (3)

Bolagets styrelse ansvarar för organisationen och administrationen av Nordeas verksamhet samt för den övergripande förvaltningen av Nordeakoncernens angelägenheter i enlighet med det externa och interna ramverket.

Styrelsens sammansättning

Enligt bolagsordningen ska styrelsen bestå av minst sex och högst femton ledamöter. Mandatperioden för styrelseledamöter är ett år och löper fram till och med nästkommande ordinarie bolagsstämma. Nordea har ingen fastställd pensionsålder för styrelseledamöter och inte heller någon tidsgräns för hur länge en styrelseledamot kan sitta i styrelsen. Enligt koden ska det faktum att en ledamot suttit i styrelsen i mer än tio år utan avbrott vägas in i helhetsbedömningen av ledamotens oberoende. Även gällande europeiska regelverk för banksektorn beaktas i samband med bedömningen.

Bolaget strävar efter att främja mångfald bland styrelsens ledamöter, med målsättningen att styrelsen som helhet ska besitta för styrelsearbetet erforderlig kunskap om och erfarenhet av de samhälls, affärs och kulturförhållanden som råder i de regioner och på de marknadsområden där Nordeakoncernens huvudsakliga verksamhet bedrivs.

Styrelsen har antagit en mångfaldspolicy som anger principerna för mångfald i styrelsen. Enligt mångfaldspolicyn ska alla nomineringar av styrelseledamöter grundas på förtjänst varvid det främsta syftet är att vidmakthålla och förbättra styrelsens effektivitet totalt sett. För att uppfylla detta eftersträvas en bred uppsättning egenskaper och kompetenser och det är uttalat att mångfald, avseende bl.a. ålder, kön, geografisk härkomst, utbildning och yrkesmässig bakgrund, är en viktig omständighet att beakta. Det är Nordeas mål att ha en rättvis, jämlik och balanserad representation av olika kön och andra diversifierande faktorer i styrelsen som ett kollektiv. Styrelsen ska ha en sammansättning som tar hänsyn till bolagets verksamhet och utvecklingsfas. Vidare ska styrelseledamöterna som utses av bolagsstämman som grupp uppvisa mångfald och bredd i fråga åsikter, kvalifikationer och erfarenhet.

Under nomineringsrådets arbete inför ordinarie bolagsstämma 2021 informerade bolagets styrelseordförande nomineringsrådet om de krav på kompetens och färdigheter som ställs på styrelsen i sin helhet liksom på de enskilda styrelseledamöterna. Nomineringsrådet beaktade en bred uppsättning egenskaper och kunskaper för att säkerställa tillräcklig expertis och oberoende, samt eftersträvade också att styrelsen skulle ha en jämn könsfördelning i enlighet med bolagets lämplighetspolicy och mångfaldspolicy.

Bedömningen är att styrelsen som helhet besitter erforderlig kunskap om och erfarenhet av de samhälls, affärs och kulturförhållanden som råder i de regioner och på de marknader där bolagets och Nordeakoncernens huvudsakliga verksamhet bedrivs, och att den uppvisar tillräcklig mångfald och bredd i fråga egenskaper och kompetens samt att könsfördelningen är välbalanserad.

Styrelsen består av 13 ordinarie ledamöter och en suppleant. Av dessa ledamöter valdes tio (sex män och fyra kvinnor) av den ordinarie bolagsstämman den 28 maj 2020, och tre ordinarie ledamöter och en suppleant (tre män och en kvinna) utsågs av arbetstagarna i Nordeakoncernen. De styrelseledamöter som valdes av den ordinarie bolagsstämman 2020 är Torbjörn Magnusson (ordförande), Kari Jordan (vice ordförande), Pernille Erenbjerg, Nigel Hinshelwood, Petra van

Hoeken, Robin Lawther, John Maltby, Sarah Russell, Birger Steen och Jonas Synnergren. Dessutom var Maria Varsellona styrelseledamot till och med den ordinarie bolagsstämman 2020.

Utöver de ledamöter som föreslagits av aktieägarnas nomineringsråd och valts av bolagsstämman har, som ovan nämnts, tre ordinarie ledamöter och en suppleant utsetts av arbetstagarna i Nordeakoncernen som arbetstagarrepresentanter i styrelsen. Mandatperioden för arbetstagarrepresentanter är ett år. Arbetstagarrepresentanter fram till och med utgången av ordinarie bolagsstämma 2021 är Kari Ahola, Dorrit Groth Brandt, Gerhard Olsson och Hans Christian Riise (suppleant). Valförfarandet när styrelsens arbetstagarrepresentanter utses avviker från Rekommendation 5 "Val av styrelse" i koden. Skälet till denna avvikelse är att i Nordea grundas arbetstagarnas styrelserepresentation på ett avtal mellan Nordea och arbetstagarnas särskilda förhandlingsdelegation som ingicks, i enlighet med den finska lagen om arbetstagarinflytande i europabolag och europeiska kooperativa föreningar samt den finska lagen om personalrepresentation i företagens förvaltning, i samband med den gränsöverskridande fusionen som verkställde flytten till Finland 2018.

Nordeas vd och koncernchef är inte ledamot i styrelsen. Styrelsens sammansättning framgår av tabellen på sidan 52 och ytterligare information om styrelseledamöterna valda av den ordinarie bolagsstämman och om arbetstagarrepresentanterna finns i avsnitten "Styrelse" och "Arbetstagarrepresentanter" på sidorna 284–285.

Styrelsens oberoende

Nordea följer tillämpliga krav avseende styrelsens oberoende enligt gällande europeiska regelverk och finska lagar och bestämmelser liksom krav enligt koden. Styrelsen anser att samtliga ledamöter valda av aktieägarna vid den ordinarie bolagsstämman 2020 är oberoende i förhållande till bolaget enligt koden, inklusive Sarah Russell som har varit styrelseledamot i bolaget och dess rättsliga föregångare under tio år i följd. Utifrån en helhetsbedömning anses hennes oberoende inte äventyras som en följd av hennes mångåriga styrelsearbete, och inga andra faktorer eller omständigheter har identifierats som skulle kunna minska hennes oberoende. Ingen styrelseledamot vald av aktieägarna vid den ordinarie bolagsstämman 2020 är anställd av eller arbetar i en operativ funktion i bolaget.

De ordinarie styrelseledamöter och den styrelsesuppleant som har utsetts av arbetstagarna är anställda i Nordeakoncernen och är enligt koden därmed inte oberoende i förhållande till bolaget.

Samtliga styrelseledamöter, förutom Torbjörn Magnusson, är enligt koden också oberoende i förhållande till bolagets betydande aktieägare. Torbjörn Magnusson var under 2020 verkställande direktör för Sampo Abp och verkställande direktör och koncernchef för Sampokoncernen. Eftersom Sampo Abp äger mer än 10 procent av alla aktier i bolaget, anses Torbjörn Magnusson inte vara oberoende i förhållande till bolagets betydande aktieägare.

Enligt koden ska majoriteten av styrelseledamöterna vara oberoende i förhållande till bolaget, och minst två styrelseledamöter som är oberoende i förhållande till bolaget ska också vara oberoende i förhållande till de betydande aktieägarna i bolaget. Det innebär att antalet styrelseledamöter som är oberoende i förhållande till bolaget och oberoende i förhållande till bolagets betydande aktieägare, överstiger minimikraven i koden.

Även respektive styrelseledamots oberoende visas i tabellen på sidan 52.

Styrelsens arbete

Styrelsen väljer vice ordförande och utser kommittéledamöterna. Styrelsen har fastställt en skriftlig arbetsordning för styrelsen, som också anger lednings och riskrapportering till styrelsen (arbetsordningen), och separata arbetsordningar för arbetet som utförs i vart och en av styrelsekommittéerna (kommittéarbetsordningarna). Arbetsordningen omfattar bland annat regler avseende styrelsens och ordförandens respektive ansvarsområden, dokumentation av möten, beslutsförfarande samt hur ofta styrelsen ska ha möten. Den innehåller också regler för intressekonflikter, sekretess och styrelsesekretären (för närvarande Jussi Koskinen, Chief Legal Officer).

Styrelsen ansvarar för organisationen och administrationen av bolagets angelägenheter samt för den övergripande förvaltningen av Nordeakoncernens angelägenheter i enlighet med det externa och interna ramverket liksom arbetsordningen. Styrelsen ska säkerställa att Nordea har en ändamålsenlig och transparent koncernstruktur och organisation, med en tydlig åtskillnad av funktioner och ansvarsområden som borgar för en sund och effektiv styrning, förhindrar att komplexa strukturer skapas och gör så att tillsynsmyndigheten kan utföra effektiv tillsyn.

Styrelsen följer regelbundet upp Nordeas strategi, affärsutveckling och bolagets finansiella ställning liksom utvecklingen på finansmarknaden. Vidare uppdaterar styrelsen regelbundet sina policyer och interna regler för styrning och kontroll. Styrelsen granskar också risktoleransen samt följer regelbundet upp utvecklingen av relevanta risker, kapital och likviditet. Betydande organisationsförändringar, utnämning för vissa befattningar i högsta ledningen liksom fusioner och förvärv samt övriga beslut av väsentlig betydelse är andra ärenden som hanterats av styrelsen. Under 2020 hanterade styrelsen i stor utsträckning olika aspekter hänförliga till covid-19-pandemin. Därutöver hanterade styrelsen även frågor avseende digitalisering, internkontroll och regelefterlevnad, ekonomisk brottslighet samt olika åtgärds och implementeringsprogram.

Styrelsen ska vidare tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Styrelsen är ytterst ansvarig för att säkerställa att det finns ändamålsenliga och effektiva system för intern kontroll och att dessa underhålls. Varje år förser Group Internal Audit ("GIA") styrelsen med en övergripande bedömning av effektiviteten i Nordeas bolagsstyrning och styrdokument för risk och kontroll, tillsammans med en analys av teman och trender som framkommit under arbetet med internrevisionen och deras inverkan på organisationens riskprofil. Mer information om intern kontroll i Nordea finns på sidorna 52–55 från rubriken "Ramverk för intern kontroll".

Styrelsen träffar regelbundet bolagets externa revisor och bedömer också behovet av sådana möten där varken vd och koncernchef eller annan medlem i koncernledningen är närvarande. Därutöver närvarar huvudansvarig revisor regelbundet vid revisionskommitténs möten.

Under 2020 höll bolagets styrelse 16 möten, varav sex per capsulam. För ytterligare information, se tabellen på sidan 52.

Ordförande

Styrelseordföranden väljs av aktieägarna på bolagsstämman. Styrelsen sammanträder enligt ett årligt schema samt vid behov. Ordföranden ska tillse att styrelsearbetet utförs på ett effektivt sätt och att styrelsen fullgör sina uppgifter. Ordföranden ska organisera och leda styrelsearbetet, ha regelbunden kontakt med vd och koncernchef, tillse att styrelsen erhåller tillfredsställande informations- och beslutsunderlag

och svara för att styrelsen årligen genomför en utvärdering av det egna arbetet samt att aktieägarnas nomineringsråd informeras om resultatet av utvärderingen.

Utvärdering av styrelsen

Styrelsen genomför årligen en utvärdering av det egna arbetet och uppnådda resultat, med syftet att löpande förbättra styrelsearbetet. Utvärderingen bygger på en metod som innefattar frågeformulär för utvärdering av styrelsen som helhet, ordföranden och de enskilda styrelseledamöterna. Resultatet diskuteras också av styrelsen och presenteras för nomineringsrådet av styrelseordföranden.

I enlighet med gällande europeiska regelverk görs en lämplighetsbedömning av de enskilda styrelseledamöterna och styrelsen i sin helhet varje år samt i samband med urvalsprocessen för nya styrelseledamöter.

Styrelsens kommittéer

I enlighet med det externa ramverket och i syfte att öka effektiviteten i styrelsearbetet har styrelsen inrättat särskilda kommittéer som ska bistå styrelsen genom att bereda frågor som hör till styrelsens befogenhet och besluta i frågor som delegerats av styrelsen. Styrelsekommittéernas arbetsuppgifter och arbetsordning fastställs i kommittéarbetsordningarna. Generellt saknar styrelsekommittéerna egen beslutanderätt och varje kommitté rapporterar regelbundet om sitt arbete till styrelsen. Nordea följer gällande lag och koden i fråga om styrelsens kommittéer.

Revisionskommittén (4)

Revisionskommittén biträder styrelsen i dess tillsynsarbete genom att bland annat övervaka Nordeakoncernens process och system för finansiell rapportering samt lämna rekommendationer eller förslag för att säkerställa rapporteringens tillförlitlighet (inklusive den interna kontrollens och riskhanteringssystemets effektivitet), övervaka GIA:s effektivitet, hålla sig informerad om revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen, granska och övervaka den externa revisorns opartiskhet och självständighet, inklusive dennes erbjudande om tjänster utöver revisionen, förbereda en rekommendation för val av bolagets revisor, samt genom att fullgöra revisionskommitténs skyldigheter enligt gällande lagkrav. Revisionskommittén biträder också styrelsen genom att följa upp och bedöma i vilken utsträckning transaktioner med närstående parter uppfyller kraven gällande sedvanlig affärsverksamhet och genomförs till normala marknadsvillkor. Ytterligare information finns i avsnittet "Principer för transaktioner med närstående parter".

Ledamöter i revisionskommittén är Sarah Russell (ordförande), Petra van Hoeken, Pernille Erenbjerg och Jonas Synnergren. Revisionschefen (Chief Audit Executive, "CAE"), koncernfinanschefen (Chief Financial Officer, "CFO") och vice riskchefen (Deputy Chief Risk Officer) samt bolagets externa revisor är i regel närvarande vid revisionskommitténs möten, med rätt att delta i diskussioner men inte i beslut.

Styrelsen utser varje år revisionskommitténs ledamöter och ordförande. Revisionskommittén ska bestå av minst tre ledamöter som också är styrelseledamöter. Revisionskommitténs ordförande kan inte vara styrelsens eller någon av de övriga styrelsekommittéernas ordförande. Ingen av ledamöterna i revisionskommittén får vara anställd i Nordeakoncernen eller delta i den löpande förvaltningen av bolaget eller ett bolag i Nordeakoncernen. Majoriteten av kommitténs ledamöter ska vara oberoende i förhållande till bolaget. Minst en av ledamöter i revisionskommittén som är oberoende i förhållande till bolaget ska även vara oberoende i förhållande till bolagets

betydande aktieägare samt ha tillräcklig redovisnings eller revisionskompetens. Kommittéledamöterna måste ha sådan kunskap och erfarenhet som krävs för att fullgöra revisionskommitténs ansvarsuppgifter. För ytterligare information, se tabellen på sidan 52.

Riskkommittén (5)

Riskkommittén biträder styrelsen i dess tillsyn över hanteringen och kontrollen av risker och risksystem liksom kontroller och processer avseende Nordeakoncernens verksamhet, bland annat gällande kredit, marknads, likviditets, affärs och livförsäkringsrisk, operativ risk, uppförandekodex och regelefterlevnad, liksom tillhörande styrdokument och processer.

Det är också riskkommitténs ansvar att granska, och om så behövs ge rekommendationer om, styrningen av Nordeakoncernens riskhantering och regelefterlevnad samt granska utvecklingen av koncernens ramverk för internkontroll, bland annat styrdokumentet för riskhantering, med hänsyn till förändringar i koncernens riskprofil och i regelverken. Därtill granskar kommittén och ger rekommendationer om koncernens risktolerans och marknads och likviditetsrisk. Kommittén granskar vidare koncernföretagens beslut om krediter eller kreditlimiten över vissa belopp liksom strategiska kreditpolicyfrågor och utvecklingen av kreditportföljen.

Ledamöter i riskkommittén är Nigel Hinshelwood (ordförande), Petra van Hoeken, John Maltby och Birger Steen. Chief Risk Officer ("CRO"), Chief Compliance Officer ("CCO"), CAE samt bolagets vd och koncernchef deltar regelbundet i dessa möten, med rätt att delta i diskussioner men inte i beslut. Ytterligare information om kreditbeslutsstrukturen för den huvudsakliga verksamheten och om riskhantering i Nordea finns i not K2 "Risk- och likviditetshandling", på sidorna 103–136.

Styrelsen utser varje år riskkommitténs ledamöter och ordförande. Riskkommittén ska bestå av minst tre ledamöter som också är styrelseledamöter. Riskkommitténs ordförande kan inte vara styrelsens eller någon av de övriga styrelsekommitteernas ordförande. Riskkommittén ska bestå av styrelseledamöter som inte är anställda i Nordeakoncernen. Majoriteten av kommitténs ledamöter, inklusive ordföranden, ska vara oberoende. Riskkommitténs ledamöter ska, individuellt och kollektivt, ha lämpliga sakkunskaper och färdigheter i riskhantering och riskkontroll. För ytterligare information, se tabellen på sidan 52.

Ersättningskommittén (6)

Ersättningskommittén ansvarar för att bereda och presentera förslag om ersättningsfrågor för styrelsen. När förslagen bereds ska de långsiktiga intressena hos aktieägare, investerare och andra intressenter i Nordea vägas in.

Minst en gång per år följer ersättningskommittén upp hur Nordeas ersättningspolicy tillämpas och fungerar i praktiken, bland annat i vilken mån rörliga ersättningar justeras. Detta sker genom en oberoende översyn som görs av GIA. Vidare gör kommittén, tillsammans med berörda kontrollfunktioner, årligen en utvärdering av Nordeas ersättningsdirektiv och ersättningssystem. Vidare biträder ersättningskommittén styrelsen i arbetet med färdigställa ersättningspolicyn för styrande organ och ersättningsrapporten för styrande organ. Kommittén har också i uppdrag att årligen övervaka, utvärdera och till styrelsen rapportera om programmen för rörlig ersättning till koncernledningen och cheferna för kontrollfunktioner. På begäran av styrelsen förbereder kommittén även principfrågor för behandling av styrelsen.

Ledamöter i ersättningskommittén är Torbjörn Magnusson (ordförande), Kari Jordan, Robin Lawther och Gerhard Olsson (arbetstagarrepresentant). Chief People Officer och vd och

koncernchefen är i regel närvarande vid möten med rätt att delta i diskussioner, men inte i beslut. Varken Chief People Officer eller vd och koncernchef deltar vid överläggningar rörande sina egna anställningsvillkor.

Styrelsen utser varje år ersättningskommitténs ledamöter och ordförande. Ersättningskommittén ska ha minst tre ledamöter.

Ordföranden och majoriteten av ledamöterna i ersättningskommittén ska också vara styrelseledamöter som är oberoende i förhållande till bolaget och som inte är anställda i Nordeakoncernen. Bolagets vd och koncernchef eller de övriga medlemmarna i koncernledningen får inte vara ledamöter i ersättningskommittén. Om det i styrelsen ingår arbetstagarrepresentanter ska emellertid minst en av dessa utses till ledamot i ersättningskommittén, i enlighet med den finska kreditinstitutslagen. Ersättningskommitténs ledamöter ska kollektivt ha tillräckligt med kunskaper om och erfarenhet av frågor som rör riskhantering och ersättningar. För ytterligare information, se tabellen på sidan 52.

Ytterligare information om ersättningar i Nordea finns i avsnittet "Ersättningar" på sidorna 63–66 och i not K8 på sidorna 142–150.

Drifts- och hållbarhetskommittén (7)

Oberoende av de övriga styrelsekommitteernas uppgifter, bistår drifts- och hållbarhetskommittén styrelsen i dess tillsynsansvar avseende hållbarhet, digital omvandling, teknik, datahantering, drift/system och motståndskraft i verksamheten (även på cyberområdet), jämte tillhörande styrdokument och processer. Till kommitténs ansvarsområden hör också att bistå styrelsen med råd angående koncernens övergripande strategi för de nämnda områdena, samt att biträda styrelsen i övervakningen av ledningens implementering av denna strategi. De relevanta ledningskommittéerna (Sustainability and Ethics Committee, Digital Committee och Data and Technology Committee) rapporterar regelbundet till drifts- och hållbarhetskommittén.

Ledamöter i drifts- och hållbarhetskommittén är Birger Steen (ordförande), Pernille Erenbjerg, Nigel Hinshelwood, John Maltby och Jonas Synnergren. Om möjligt närvarar chefen för Group Operational Risk när kommittén behandlar operativa risker på data och IT-området. Även CAE kan närvara vid möten i den utsträckning det är möjligt och bedöms vara lämpligt. Samtliga har rätt att delta i diskussioner men inte i beslut. Dessutom deltar andra ledningspersoner i möten när det bedöms vara relevant.

Styrelsen utser varje år drifts- och hållbarhetskommitténs ledamöter och ordförande. Kommittén ska bestå av minst tre ledamöter som också är styrelseledamöter. Drifts- och hållbarhetskommittén ska bestå av styrelseledamöter som inte har någon verkställande funktion i Nordeakoncernen. Drifts- och hållbarhetskommitténs ledamöter ska gemensamt besitta tillräckliga kunskaper om, färdigheter i och erfarenhet av frågor som rör kommitténs arbete. För ytterligare information, se tabellen på sidan 52.

Möten, närvaro och oberoende

Tabellen på sidan 52 visar antalet sammanträden som hölls av styrelsen och dess kommittéer liksom de enskilda ledamöternas närvaro. Den visar också de enskilda styrelseledamöternas oberoende.

Vd och koncernchef, vice vd och koncernledning (8)

Nordeas vd och koncernchef har att sköta den löpande förvaltningen av bolagets och Nordeakoncernens angelägenheter i enlighet med det externa och interna ramverket. Det interna ramverket reglerar ansvarsfördelningen och samsp-

let mellan vd tillika koncernchefen och styrelsen. Bolagets vd och koncernchef har ett nära samarbete med styrelsens ordförande avseende planering av styrelsemöten.

Bolagets vd och koncernchef ansvarar inför styrelsen för ledningen av Nordeakoncernens verksamhet och dess organisation. Han ansvarar också för att utveckla och underhålla effektiva system för rapportering och intern kontroll inom koncernen. I linje med tillämpliga regelverk har bolaget en vice verkställande direktör. Ytterligare information om kontrollmiljön för riskexponering finns i not K2 "Risk och likviditetshandling", på sidorna 103–136.

Bolagets vd och koncernchef arbetar i koncernledningen tillsammans med vissa ledande befattningshavare inom koncernen. Som medlemmar i koncernledningen rapporterar dessa ledande befattningshavare till vd och koncernchef. Koncernledningen består vd och koncernchefen i förvaltningen av bolaget, och medlemmarna i koncernledningen, förutom vd och koncernchef, ansvarar för den resultatorienterade förvaltningen, verksamheten, riskhanteringen och resursfördelningen inom sina respektive affärsområden eller koncernfunktioner samt för utvecklingen av affärsområdet eller koncernfunktionen utifrån vad som är bäst för Nordea – allt i enlighet med gällande lagar och bestämmelser.

Koncernledningen träffas regelbundet och närhelst det behövs på begäran av bolagets vd och koncernchef. Dessa möten leds av vd tillika koncernchefen, som fattar beslut efter samråd med övriga medlemmar i koncernledningen. Det förs mötesprotokoll som justeras av vd tillika koncernchefen.

Vid utgången av 2020 ingick följande personer i koncernledningen: Frank Vang-Jensen (vd och koncernchef), Sara Mella (chef för Personal Banking), Nina Arkilahti (chef för Business Banking), Martin A Persson (chef för Large Corporates & Institutions), Snorre Storset (chef för Asset & Wealth Management), Erik Ekman (chef för Group Business Support), Matthew Elderfield (Chief Risk Officer), Christina Gadeberg (Chief People Officer), Jussi Koskinen (Chief Legal Officer och tillförordnad vice vd), Ulrika Romantschuk (chef för Brand, Communication and Marketing) och Ian Smith (Group Chief Financial Officer).

Mer information om vd och koncernchef samt de övriga medlemmarna i koncernledningen finns i avsnittet "Koncernledning" på sidorna 286–287, och mer information om affärsområden och koncernfunktioner finns på sidorna 16–26.

Ramverk för intern kontroll

Styrelsen ansvarar för att fastställa och övervaka ett tillräckligt och effektivt ramverk för intern kontroll. Ramverket för intern kontroll omfattar kontrollfunktionerna och styrdokumenterna för riskhantering, och tillämpas på hela koncernen.

Ramverket för intern kontroll är utformat för att säkerställa effektivitet i verksamheten, tillfredsställande identifiering, bedömning och begränsning av risker, väl avvägd affärsverksamhet, sunda administrations och redovisningsrutiner, tillförlitlighet i finansiell och ickefinansiell rapportering (både internt och externt) samt tillse att regelefterlevnadsrisken

Styrelseledamöternas närvaro och oberoende

Tabellen nedan visar antalet sammanträden som hölls av styrelsen och dess kommittéer liksom de enskilda ledamöternas närvaro. Den visar också de enskilda styrelseledamöternas oberoende i förhållande till bolaget och de största aktieägarna.

	Styrelsen	Revisionskommittén	Riskkommittén	Ersättningskommittén	Drifts- och hållbarhetskommittén	Oberoende i förhållande till bolaget ¹	Oberoende i förhållande till betydande aktieägare ¹
Antal möten (varav per capsulam)	16(6)	10(0)	12(0)	12(4)	8(0)		
Valda av ordinarie bolagsstämma							
Torbjörn Magnusson (ordförande)	16	4	–	12	–	Ja	Nej
Kari Jordan (vice ordförande)	15	–	–	11	–	Ja	Ja
Nigel Hinshelwood	16	–	12	–	8	Ja	Ja
Maria Varsellona (styrelseledamot fram till 28 maj 2020)	9	–	3	–	–	Ja	Ja
Birger Steen	16	–	11	–	8	Ja	Ja
Sarah Russell	16	10	–	–	–	Ja	Ja
Robin Lawther	16	–	–	12	–	Ja	Ja
Pernille Erenbjerg	16	10	–	–	8	Ja	Ja
Petra van Hoeken	16	10	12	–	–	Ja	Ja
John Maltby	16	–	12	–	8	Ja	Ja
Jonas Synnergren (styrelseledamot sedan 28 maj 2020)	7	6	–	–	5	Ja	Ja
Utsedda av arbetstagarna							
Kari Ahola	14	–	–	–	–	Nej	Ja
Dorrit Groth Brandt	16	–	–	–	–	Nej	Ja
Gerhard Olsson	16	–	–	12	–	Nej	Ja
Hans Christian Riise (suppleant)	16	–	–	–	–	Nej	Ja

1) Enligt koden är en betydande aktieägare en aktieägare som innehar minst 10 procent av bolagets samtliga aktier eller det röstetal som aktierna medför, eller som har rätt eller skyldighet att förvärva ett motsvarande antal redan emitterade aktier. För ytterligare information, se "Styrelsens oberoende" på sidan 49.

hanteras på ett effektivt sätt. Den interna kontrollprocessen utförs av styrelsen och koncernchefen tillsammans med högsta ledningen, kontrollfunktionerna och annan personal inom Nordea.

Syftet är att skapa förutsättningar för hela organisationen att bidra till den interna kontrollens effektivitet och höga kvalitet genom bland annat tydliga definitioner, fördelning av roller och ansvarsområden samt gemensamma verktyg och rutiner. Roller och ansvarsområden avseende intern kontroll och riskhantering är uppdelade i tre försvarslinjer. Enligt koncerndirektivet om intern styrning (Group Board Directive on Internal Governance) avser den första försvarslinjen alla enheter och medarbetare som hör till varken den andra eller tredje försvarslinjen.

I första försvarslinjen är det affärsorganisationen och koncernfunktionerna som är riskägare och således ansvarar för att verksamheten sköts inom ramen för fastställd riskexponering och risktolerans och i enlighet med ramverket för intern kontroll.

Den andra försvarslinjen utgörs av Group Risk & Compliance ("GRC"), som ansvarar för att underhålla och övervaka införandet av styrdokumentet för riskhantering som en grundläggande del i ramverket för intern kontroll. För att säkerställa effektiv riskhantering har GRC tillgång till alla affärgrenar och andra interna enheter som kan generera risk, liksom till relevanta dotterföretag och filialer samt verksamhet som utförs på uppdragsavtal.

GIA, som är den tredje försvarslinjen, genomför revisioner och förser styrelsen med en övergripande bedömning av effektiviteten i processerna för bolagsstyrning och styrdokumentet för risk och kontroll, tillsammans med en analys av teman och trender som framkommit under arbetet med internrevisionen och deras inverkan på organisationens riskprofil.

Group Risk & Compliance (9)

GRC utgörs av de oberoende risk- och regelefterlevnadsfunktionerna och har organiserats för att övervaka risker och genomföra kontroller i enlighet med Nordeas ramverk för intern kontroll. Som andra försvarslinje ansvarar kontrollfunktionerna för att underhålla styrdokumentet för riskhantering, som en del i ramverket för intern kontroll, samt för att övervaka införandet av dessa. Riskfunktionen övervakar införandet av finansiella och icke-finansiella riskpolicier, övervakar och kontrollerar styrdokumentet för riskhantering enligt ett riskbaserat förhållningssätt och ska bland annat säkerställa att alla risker som Nordea är eller skulle kunna bli exponerad för identifieras, bedöms, övervakas, hanteras och rapporteras. Chief Risk Officer ("CRO"), som också är medlem i koncernledningen, har det övergripande ansvaret för GRC och rapporterar till vd och koncernchef. CRO utses, suspenderas eller entledigas genom beslut av styrelsen, efter samråd med vd och koncernchef. CRO rapporterar regelbundet till styrelsens riskkommitté och styrelsen om Nordeakoncernens riskexponering.

Group Compliance ansvarar för att ta fram styrdokument för hantering av regelefterlevnadsrisk som säkerställer efterlevnad av gällande lagar, förordningar, standarder och myndighetskrav liksom motsvarande interna regler, samt för att tillhandahålla kurser, rådgivning och uppföljning, och säkerställa att ledningen kommunicerar och följer gällande regler på ett tillfredsställande sätt. Group Compliance ansvarar för att kartlägga regelefterlevnadsrisker, samt bevaka och kontrollera att riskerna hanteras av berörda funktioner. Det arbete som Group Compliance har att utföra ska beslutas och genomföras utifrån ett riskbaserat förhållningssätt. Regelefterlevnadsfunktionen leds av CCO (chefen för Group Compliance). CCO har en funktionell rapporteringslinje till CRO. CCO utses, suspenderas eller entledigas genom beslut av styrelsen, efter samråd med vd och koncernchef.

GRC:s ansvarsområden och befogenheter beskrivs närmare i koncerndirektiven "Group Board Directive for the second line of defence risk function" och "Group Board Directive on Group Compliance".

GRC:s ansvarsområden och befogenheter beskrivs närmare i koncerndirektiven "Group Board Directive for the second line of defence risk function" och "Group Board Directive on Group Compliance".

Group Internal Audit (10)

GIA är en oberoende funktion för internerrevision som arbetar på uppdrag av styrelsen. Revisionskommittén ansvarar för anvisningar för och utvärdering av GIA inom Nordeakoncernen. Koncernrevisionschefen har det övergripande ansvaret för GIA. Koncernrevisionschefen rapporterar funktionellt till styrelsen och revisionskommittén, och administrativt till bolagets vd och koncernchef. Styrelsen godkänner utnämning och uppsägning av koncernrevisionschefen samt beslutar, på förslag från ersättningskommittén, om lön och andra anställningsvillkor för koncernrevisionschefen.

Syftet med GIA är att bistå styrelsen och koncernledningen när det gäller att skydda organisationens tillgångar, anseende och hållbarhet. GIA gör detta genom att bedöma om samtliga väsentliga risker är identifierade och tillfredsställande rapporterade av ledning och riskfunktioner till styrelsen, styrelsekommittéerna och koncernledningen; genom att bedöma om samtliga väsentliga risker är tillräckligt kontrollerade; och genom att utmana koncernledningen att förbättra effektiviteten i bolagsstyrningen, riskhanteringen och internkontrollen. GIA bedriver ingen rådgivning annat än på revisionskommitténs begäran.

All verksamhet och alla enheter inom koncernen faller inom GIA:s behörighetsområde. GIA avgör genom riskbaserade beslut vad inom behörighetsområdet som bör omfattas av den revisionsplan som godkänns av styrelsen.

GIA ska självständigt fastställa internrevisionens omfattning, hur arbetet ska genomföras och hur resultatet ska presenteras. Det innebär exempelvis att GIA, genom koncernrevisionschefen, utan godkännande kan informera tillsynsmyndigheterna om vilka frågor som helst. Koncernrevisionschefen har obegränsad tillgång till bolagets vd och koncernchef och till ordföranden i revisionskommittén, samt ska träffa ordföranden i revisionskommittén informellt och formellt under året, även i koncernledningens frånvaro. GIA har behörighet att genomföra alla typer av undersökningar och erhålla all information som behövs för utförandet av sina uppgifter. GIA har därmed rätt till åtkomst till organisationens samtliga arkiv, system, lokaler och medarbetare närhelst de så begär. GIA har rätt att delta i och observera styrelsens kommittéer, koncernledningen och andra kommittéer, samt för Nordeakoncernen även andra viktiga beslutsinstanser när det är relevant och nödvändigt.

Externrevision (11)

Enligt bolagsordningen ska bolagets revisor vara en revisionsfirma med en huvudansvarig revisor som är auktoriserad revisor ("CGR"). Revisorns mandatperiod löper fram till och med nästkommande ordinarie bolagsstämma. Bolagets nuvarande revisor är PricewaterhouseCoopers Oy. Jukka Paunonen, CGR, var huvudansvarig revisor från den ordinarie bolagsstämman 2020.

Ytterligare information om arvoden för revisionstjänster och andra tjänster än revisionstjänster finns i not K9 på sidan 150.

Rapport om intern kontroll och riskhantering avseende den finansiella rapporteringen

Systemen för intern kontroll och riskhantering avseende finansiell rapportering är utformade för att uppnå rimlig säkerhet gällande tillförlitligheten i den externa finansiella rapporteringen och säkerställa att de finansiella rapporterna är framtagna i överensstämmelse med god redovisningssed, tillämpliga lagar och förordningar samt övriga krav på noterade bolag. De interna kontroll och riskhanteringsaktiviteterna ingår i Nordeas planerings och resursallokeringsprocesser. Den interna kontrollen och riskhanteringen avseende Nordeas finansiella rapportering kan beskrivas enligt nedan.

Kontrollmiljö

Kontrollmiljön utgörs av Nordeas interna kontroller och omfattar huvudsakligen den kultur och de värderingar som etableras av styrelsen och koncernledningen, samt den organisatoriska strukturen med tydliga roller och ansvar.

Nordeas organisationsstruktur syftar till att stödja den övergripande strategin, för att därigenom säkerställa hög affärsaktivitet och uppfylla gällande krav på kapital och likviditet.

Huvudprincipen för styrningen av Nordea är iakttagandet av de tre försvarslinjerna, som utgör grunden för en tydlig fördelning av roller och ansvarsområden i organisationen. För ytterligare information om de tre försvarslinjerna, se "Ramverk för intern kontroll".

Tydliga roller och ansvarsområden är avgörande i styrningen av den interna kontrollen för finansiell rapportering ("ICFR"). Den första försvarslinjen, det vill säga riskägare i affärsområdena och koncernfunktionerna, ansvarar för den dagliga riskhanteringen och för efterlevnad av gällande regler. En central funktion stödjer CFO i arbetet med att definiera standarder som tillämpas för relevanta kontroller i hela koncernen. Dessa kontroller införs och upprätthålls i betydelsefulla processer och följs upp kvartalsvis genom utvärdering i den egna verksamheten. GRC, i andra försvarslinjen, ansvarar för följa upp införandet av ICFR.

Riskbedömning

Riskbedömning i fråga om tillförlitlig finansiell rapportering innefattar identifiering och bedömning av riskerna för väsentliga felaktigheter eller brister. Risk i den finansiella rapporteringen definieras som risken för felaktigheter eller brister i den finansiella rapporteringen, lagstadgade rapporteringen och lämnade upplysningar.

Riskhantering är en integrerad del av affärsverksamheten och huvudansvaret för att utföra riskbedömningar avseende den finansiella rapporteringen ligger hos affärsområdena. När riskbedömningar utförs nära affärsverksamheten blir det lättare att identifiera de mest relevanta riskerna. I kvalitets- syfte föreskriver kontrollfunktioner när och hur dessa bedömningar ska utföras olika i styrdokument. Exempel på riskbedömningar är den återkommande utvärderingen av risker och kontroll i den egna verksamheten (Risk and Control Self-Assessment) och den händelsestyrda processen för riskhantering och godkännande vid förändringar (Change Risk Management and Approval).

Kontrollaktiviteter

ICFR är inriktad på områden där det kan finnas risk för väsentliga finansiella felaktigheter, det vill säga där en bedömning gjord av en förnuftig person som förlitat sig på rapporten sannolikt skulle ha ändrats eller påverkats om felet hade inkluderats eller korrigerats.

Affärsområdena och koncernfunktionerna ansvarar i första hand för hanteringen av risker som är knutna till den egna enhe-

tens verksamhet och finansiella rapporteringsprocesser. Företagsövergripande kontroller innefattar anvisningar och styrande organ som anger standarderna för intern kontroll, till exempel koncernens redovisningshandbok och principer för finansiell kontroll respektive Group Valuation Committee. I koncernens redovisningshandbok finns information om de redovisningsprinciper som ska användas i koncernen och den innehåller detaljerade rapporteringsinstruktioner och upplysningar om de verktyg som behövs för att ta fram de finansiella rapporterna.

Kontrollstrukturen i ICFR baseras på en analys av riskerna i processen varpå specifika kontroller kopplas till dessa risker på transaktionsnivå. Efter beslut om vilka kontroller på transaktionsnivå som ska göras, fastställs vilka system och/eller applikationer som Nordea är beroende av för den finansiella rapporteringen, inklusive de generella IT-kontrollerna.

Kvalitetssäkringen i ledningsrapporteringsprocessen, där det finansiella resultatet analyseras i detalj, utgör en viktig kontrollmekanism i samband med rapporteringen.

Information och kommunikation

Group Finance ("GF") säkerställer att koncernens redovisningshandbok och principer för finansiell kontroll är uppdaterade och att ändringar delges de ansvariga enheterna. Dessa anvisningar kompletteras med detaljerade instruktioner och standardrutiner inom respektive enhet.

Ledningen på olika nivåer i organisationen får information om resultatet och bedömningen av de identifierade grundläggande kontrollerna och uppgifter om utfallet av utvärderingen av kontroller i den egna verksamheten.

Nordea använder sig av relevanta experter utanför organisationen för att hålla sig uppdaterad om förändrade förväntningar på rapporteringen och säkerställa att de finansiella rapporteringsmålen uppnås. Nordea deltar aktivt i relevanta nationella och internationella forum, som exempelvis inrättats av finansinspektioner, centralbanker eller sammanslutningar för finansinstitut.

Uppföljning

Nordea har infört en process för regelbunden utvärdering av kontroller i den egna verksamheten, i syfte att säkerställa lämplig uppföljning av kvaliteten i den finansiella rapporteringen. Group CFO rapporterar varje kvartal specifikt om utfallet från denna utvärdering, och annat som rör hanteringen av risker i den finansiella rapporteringen, till styrelsens revisionskommitté.

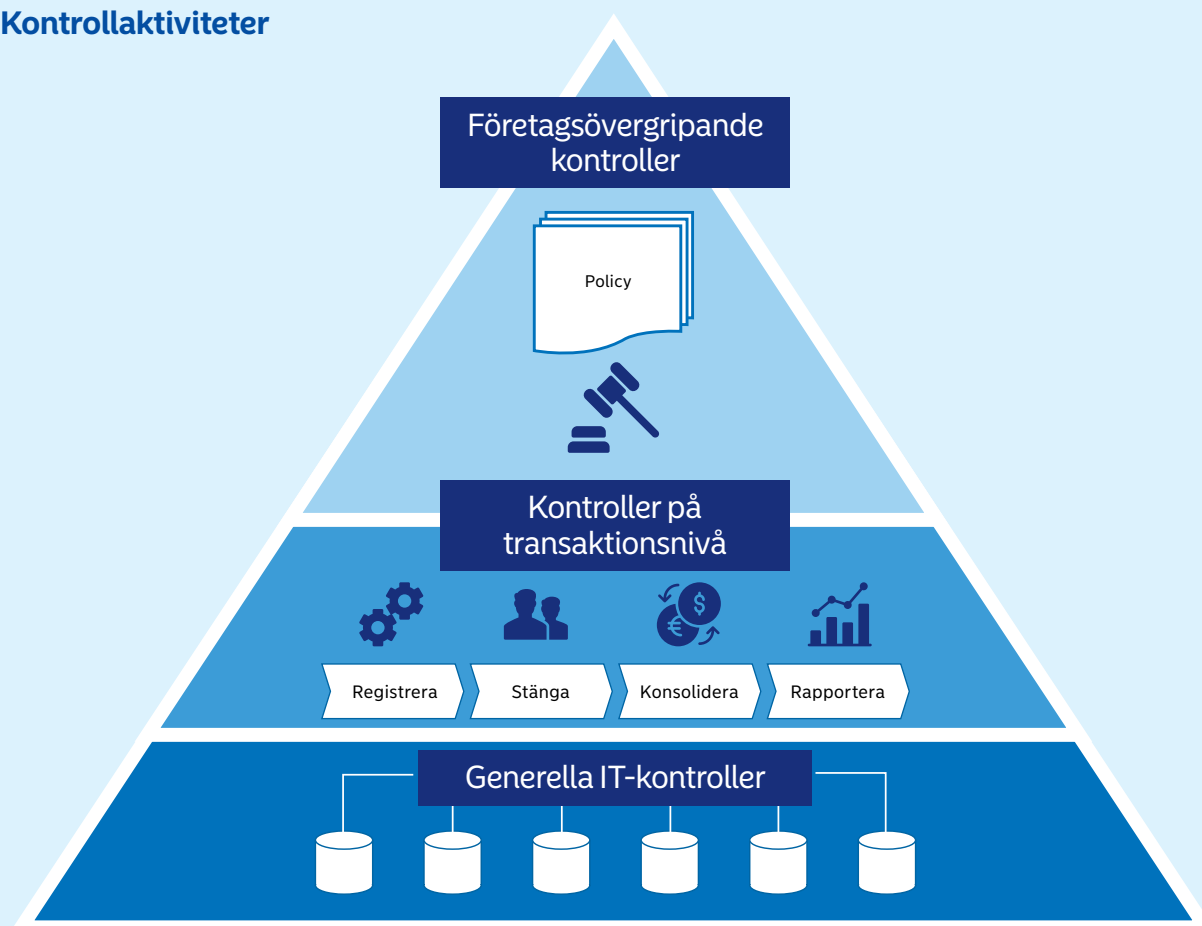
En oberoende riskkontrollfunktion i andra försvarslinjen ansvarar för att identifiera, kontrollera och rapportera risker i den finansiella rapporteringen. I tillägg till detta förser GIA styrelsen med en övergripande bedömning av effektiviteten i processerna för styrning, riskhantering och kontroll i hela organisationen, inklusive den finansiella rapporteringen.

Styrelsen, revisionskommittén, riskkommittén, drifts- och hållbarhetskommittén, GRC samt GIA har viktiga uppdrag vad gäller styrningen och uppföljningen av den interna kontrollen av finansiell rapportering i Nordeakoncernen. För ytterligare information, se Styrelsens arbete (3), Revisionskommittén (4), Riskkommittén (5), Drifts- och hållbarhetskommittén (7), Group Risk & Compliance (9) och Group Internal Audit (10) ovan.

Insiderförvaltning

Insiderförvaltningen är organiserad i enlighet med EU:s och enskilda länders lagar och bestämmelser. Styrelsen har godkänt koncernomfattande regler och riktlinjer med tydliga instruktioner som ska underlätta för medarbetarna att följa gällande regler och säkerställa att insiderinformation identifieras och hanteras på rätt sätt.

Kontrollaktiviteter

Exempel på kontrollaktiviteter i Nordea:

Företagsövergripande kontroller: Högsta nivån av interna kontroller. Viktiga för att ange "tonen från ledningen" och kraven i Nordeas kontrollmiljö.

Kontroller på transaktionsnivå: Rutiner för att säkerställa effektivitet i kontrollerna på processnivå, antingen automatiska, halvmanuella eller manuella, till exempel avstämningar, dualitetsprincipen, uppföljning av felrapporter och analyser.

Generella IT-kontroller: Kontroller och rutiner med målet att säkerställa att den finansiella informationen är fullständig och korrekt, till exempel genom logisk säkerhet, förändringshantering och batchrutiner. Dessa kontroller bidrar också till att relevanta applikationskontroller fungerar effektivt.

Personer i insynsställning identifieras från fall till fall när insiderinformation upptäcks, och de registreras därefter i ett särskilt insiderregister och meddelas om sin insiderstatus. Alla som identifierats som personer i insynsställning förbjuds då att handla med de finansiella instrument som insiderinformationen avser, till dess att informationen har offentliggjorts eller av andra skäl inte längre är att betrakta som insiderinformation, och insiderregistret avslutas. Nordea för inte något permanent insiderregister enligt EU:s marknadsmissbruksförordning, nr 596/2014 ("MAR").

Bolaget har också identifierat styrelseledamöterna och koncernledningen liksom CAE som personer i ledande ställning (enligt definitionen i MAR) som, jämte närstående till dessa personer, ska anmäla alla transaktioner i finansiella instrument emitterade av Nordea, gjorda för deras räkning i, till bolaget och berörd tillsynsmyndighet. Bolaget publicerar sådana anmälda transaktioner för marknaden i form av börsmeddelanden.

Utöver denna anmälningsplikt är personer i ledande ställning också förhindrade att handla med finansiella instrument emitterade av Nordea under en 30-dagarsperiod före (och

inklusive) dagen för publicering av Nordeakoncernens delårsrapporter, halvårsrapport eller bokslutskommuniké, liksom närhelst sådana personer besitter insiderinformation om Nordea.

Även för medarbetare som tillhandahåller placeringstjänster eller rådgivning till kunder tillämpar bolaget koncernomfattande interna handelsbegränsningar och skyldigheter avseende transaktionsrapportering som baseras på handelsregler fastställda av exempelvis Finans Finland, Svenska Fondhandlaren och Fondbolagens förening (Sverige). I egenskap av bolag med tillstånd att erbjuda placeringstjänster och fondförvaltning, upprätthåller dessutom bolaget och dess dotterföretag Nordea Funds Ab var för sig ett insiderregister över medarbetare som klassificeras som "offentliga personer i insynsställning" enligt den finska lagen om investeringstjänster och den finska lagen om placeringsfonder. Sådana personers innehav i värdepapper noterade i Finland är offentlig information och redovisas till det offentliga insiderregistret som förs av Euroclear Finland Oy. Registret över innehavare av andelar i fonder som förvaltas av Nordea Funds Ab finns också tillgängligt hos Nordea Funds Ab.

Nordeas insiderförvaltning ansvarar bland annat för att utbilda och informera medarbetare som kommer i kontakt med insiderinformation, så att de är medvetna om de begränsningar och skyldigheter som åligger personer i insynsställning, upprätta och underhålla insiderregister samt kontrollera att insiderreglerna följs. Reglerna syftar till att begränsa risken för insiderhandel och andra former av marknadsmissbruk, och det är Group Compliance som har det övergripande ansvaret för att upprätthålla en hög kunskapsnivå om och efterlevnad av dessa regler.

Principer för transaktioner med närstående parter

Gällande lagar och förordningar anger kraven för kontroll, bedömning och beslut i fråga om transaktioner med närstående parter liksom för upplysningar om genomförda transaktioner med närstående parter.

Generellt görs bolagets transaktioner med närstående parter som en del av den sedvanliga affärsverksamheten och genomförs utifrån samma kriterier och villkor som för jämförbara transaktioner med andra parter i liknande ställning. Dessutom har beslutsprocesserna strukturerats för att undvika intressekonflikter och följa lagstadgade krav för beslutsfattande.

Bolaget har definierat närstående parter i enlighet med gällande lagar och förordningar, och för ett uppdaterat register över sina närstående parter. Berörda interna intressenter, såsom kundansvariga enheter och andra relevanta affärsenheter och koncernfunktioner, informeras om listan över närstående parter och de restriktioner som denna medför, så att de kan kontrollera transaktioner med sådana parter.

Nordea ska också följa tillämpliga bestämmelser om bolagets så kallade inre krets. Här finns processer på plats för att identifiera de personer som tillhör Nordeas inre krets och säkerställa att lån och jämförbar finansiering till sådana personer beviljas, och investeringar i ett företag som ägs av

någon i den inre kretsen görs, i enlighet med gällande lagar och bestämmelser.

Enligt bolagets riktlinjer för intressekonflikter får inte Nordeas medarbetare, ledning eller styrelseledamöter hantera ärenden för Nordeas räkning om de eller en familjemedlem eller ett närstående företag till dem kan ha intressen som står i konflikt med Nordeas intressen eller Nordeas kunders intressen. Nordeas affärsområden och koncernfunktioner ska identifiera, förebygga och hantera faktiska och potentiella intressekonflikter.

Styrelsen har det yttersta ansvaret för att säkerställa lämpliga processer för att identifiera, rapportera och kontrollera transaktioner med närstående parter liksom lämpligt beslutsfattande i detta avseende. Revisionskommittén ska bistå styrelsen i fråga om att följa upp och bedöma i vilken utsträckning transaktioner med närstående parter uppfyller kraven gällande sedvanlig affärsverksamhet och genomförs på normala marknadsvillkor.

För transaktioner med närstående parter som inte hör till bolagets sedvanliga affärsverksamhet, eller som genomförs med avvikelser från gängse affärsvillkor, krävs ett styrelsebeslut för att de ska kunna genomföras, såvida inte gällande lagar och förordningar anger annat. I fråga om sådana transaktioner med närstående parter ska styrelsen säkerställa att: (i) de berörda transaktionerna vederbörligen har identifierats, rapporterats och kontrollerats (ii) riktlinjerna för intressekonflikter noga har beaktats i samband beredning och beslut, och (iii) beredningen av transaktioner med närstående parter innehåller tillräckliga rapporter, redogörelser och/eller bedömningar. Dessutom publicerar Nordea upplysningar om transaktioner med närstående parter i enlighet med gällande lagar och förordningar.

Ytterligare information om transaktioner med närstående parter finns i not K1 på sidan 101 och i not K45 på sidan 193.

Icke-finansiell rapport

Det här är Nordeas icke-finansiella rapport för räkenskapsåret 2020.

Rapporten omfattar moderföretaget Nordea Bank Abp och dess dotterföretag.

Under 2020 fanns Nordea i 22 länder, däribland våra fyra nordiska hemmamarknader Danmark, Finland, Norge och Sverige. Via våra fyra affärsområden – Personal Banking, Business Banking, Large Corporates & Institutions och Asset & Wealth Management – erbjuder vi ett brett sortiment av produkter och tjänster.

Som finansinstitut är vår affärsmodell att skapa värde för våra kunder, investerare, medarbetare, aktieägare och samhället i stort. Om en hållbar affärsmodell ska bli framgångsrik kan värdet inte enbart mätas i pengar, utan den måste också innefatta miljöhänsyn, socialt ansvar, frågor som rör medarbetarna, respekt för mänskliga rättigheter och korruptionsbekämpning.

Vi anser att vi kan uppnå detta genom hållbara banktjänster. Som en ledande bank, med ett brett spektrum av kunder och värderingar djupt rotade i Norden, inser vi att vi spelar en viktig roll i övergången till en motståndskraftig ekonomi. Det innebär till exempel att begränsa risker som rör miljö, socialt ansvar och bolagsstyrning ("ESG") genom att införliva hållbarhet i hela banken, i våra produkter och processer (finansiering, sparande/placeringar och rådgivning) och i vår interna verksamhet. Här ingår också att inspirera och skapa förutsättningar för våra kunder att göra hållbara val.

Viktiga hållbarhetsfrågor och mål

Som en av de banker som står bakom och har undertecknat principerna för ansvarsfulla banker har Nordea åtagit sig att sträva mot målen i Parisavtalet och FN:s mål för en hållbar utveckling.

Vi har tagit fram en långsiktig plan för att fullt ut integrera hållbarhet i vår affärsstrategi, med fokus på de hållbarhetsområden där Nordea kan göra stor skillnad genom att antingen minska vår negativa inverkan eller öka vår positiva inverkan. Viktiga områden identifierades genom en kombinerad väsentlighets- och konsekvensanalys under 2020. Analysen omfattade hela Nordea, vilket innebär alla affärsområden, alla produkter och tjänster samt den interna verksamheten. De viktiga frågor som identifierats grupperades i fyra strategiska pelare: finansiell styrka, klimatåtgärder, socialt ansvarstagande samt bolagsstyrning och kultur. Dessa har kopplats till mål för 2023, och klimatpelaren även till långsiktiga mål. Målen godkändes av koncernchefen i koncernledningen i november 2020 och av styrelsen i december 2020.

De kortsiktiga målen som vi fastställde för 2020 var en fortsättning på målen för 2019, inriktade på en anpassning till Parisavtalet men med ett ännu tydligare fokus på ökad detaljnivå och mätbarhet. De flesta av målen för 2019 och 2020 har nu uppnåtts. De som inte uppnåtts har infogats i de nya målen.

Finansiell styrka

För att bibehålla vår finansiella styrka är det avgörande att vi hanterar ESG-relaterade risker. Till följd av de ökade förväntningarna på ESG-området från tillsynsmyndigheter och i regelverk bildades en arbetsgrupp på koncernnivå i juni 2020, med målet att bedöma hur vi ska leva upp till ECB:s vägledning om klimat- och miljörelaterade risker samt identifiera och adressera eventuella utvecklingsbehov. Resultatet av detta arbete presenterades för riskkommittén ("RC"), kommittén för affärsetik och värderingar ("BEVC"), koncernledningen och styrelsens riskkommitté ("BRIC"). Här ingick en översiktlig

femårig åtgärdsplan för att komma tillrätta med identifierade brister genom en tydlig fördelning av roller och ansvar mellan de tre försvarslinjerna samt ett förslag om en stabil styrning av ESG-relaterade risker.

Strategisk hantering av ESG-relaterade risker

Vi definierar ESG-risk som risken för negativ ekonomisk inverkan på kort till lång sikt, hänförlig till den direkta eller indirekta inverkan som aspekter som rör miljö (inklusive klimat), socialt ansvar och bolagsstyrning kan ha på Nordea. Dessa aspekter avser antingen Nordeas interna verksamhet (såsom processer, människor, system och de funktioner som stödjer Nordeas interna verksamhet genom exempelvis uppdragsavtal) eller Nordeas finansiella exponeringar såsom aspekter som rör handelspositioner, verksamheten hos Nordeas kunder (inklusive låntagare och handelsmotparter) och hos de bolag som Nordea har investerat i.

Nordea betraktar därmed ESG-faktorer som en källa till befintliga riskkategorier och kommer att införliva dessa ytterligare i den befintliga riskhanteringen genom ett avpassat och riskbaserat tillvägagångssätt. Den senaste tidens arbete har fokuserat på att införliva klimatrelaterade risker i styrdokumentet för kreditrisk, medan styrdokumentet för övriga finansiella risker ska börja uppdateras på samma sätt under 2021.

Hantera ESG-relaterad risk i förhållande till våra kunder

I förhållande till våra kunder är Nordeas etiska riktlinjer det centrala styrdokumentet för vår finansieringsverksamhet tillsammans med principerna för ESG vid finansiering, placering och rådgivning som återfinns i vår hållbarhetspolicy.

ESG-utvärderingen av stora låntagare på företagssidan är idag införlivad i kreditprocessen genom styrdokumentet för kreditrisk. Det görs olika typer av ESG-utvärderingar beroende på transaktionstyp och storlek samt vilket segment kunden hör till internt. I samband med kreditprocessens behovsanalys för Large Corporates & Institutions ansvarar den kundansvariga enheten för kunddialogen och för en första kreditriskgranskning av kunden. De måste följa de styrande parametrarna och kraven för ESG i våra branschspecifika riktlinjer för kreditbedömning. Risker som identifierats i samband med ESG-utvärderingen införlivas i kreditriskbedömningen. Ett kredit-PM tas fram, som innehåller en slutsats om nivån på den ESG-relaterade risken för kunden i fråga. Godkännandet sker enligt fastställd process för kreditgivning. För kunder med hög ESG-relaterad risk eskaleras beslutet till ledningens kreditkommitté (Executive Credit Committee).

Under 2021 kommer styrdokumentet för kreditrisk att uppdateras för att spegla lagkrav och tillsynsmyndigheternas förväntningar om att klimat- och miljöfaktorer ska införlivas i processerna för mottagande, utvärdering och övervakning av kunder.

För privatkunder som söker bolån är energieffektivitetsmärkning allt oftare en av de faktorer som beaktas vid kreditgivningen.

Kartläggning och väsentlighetsbedömning av ESG-relaterade risker

Under 2020 var väsentlighetsbedömningen av ESG-relaterade risker i samband med våra exponeringar inriktad på klimatförändringsfaktorernas fysiska och övergångsrelaterade kon-

sekvenser på vår kreditportfölj för företag. Bedömningen var att klimatrelaterade risker är väsentliga för vår kreditriskprofil. Vi ska därför hantera ESG-relaterade risker i enlighet med interna regler för alla väsentliga risktyper. Vid utgången av 2023 ska vi ha riskbedömningar på plats för de sektorer och kunder som är mest sårbara för klimatrisker.

Bedömningen av de fysiska konsekvenserna av klimatförändringen var kvalitativ. För övergångseffekterna användes stresstester genom att införa enhetliga höjningar av skatten på utsläpp av växthusgaser under en treårsperiod. Skatten lades som en ökad kostnad för företagskunder med lån utifrån snittstatistik per sektor från Eurostat över utsläppsintensiteten från bränsleförbränning.

Pilottest för norska hypotekslån

Under 2020 pilottestade vi kartläggning av fysiska risker i vår norska hypoteksportfölj. Kartläggningen visade antalet fastigheter och det samlade värdet av exponerade säkerheter på de platser som var mest sårbara för översvämning och jordskred. Av den bedömda hypoteksportföljen fanns de största koncentrationerna av exponerade säkerheter i zoner med låg risk för jordskred (26,4 procent), i översvämningszoner med ett återkomstintervall på 1 000 år (17,8 procent), i översvämningszoner med ett återkomstintervall på 200 år (11,4 procent) och i zoner med hög risk för jordskred (4,1 procent). Skador från dessa risker omfattas idag av försäkringsskydd i Norge. Med tanke på att fastighetsvärderingarna kan påverkas av marknadssynen på förhöjd fysisk risk, överväger vi att vidta förebyggande riskbegränsande åtgärder som ett nästa steg. Till följd av den betydande hypoteksexponeringen på koncernnivå inrättades en arbetsgrupp som ska bistå Nordeas fyra hypoteksbanker i arbetet med att samla in och dra nytta av jämförbara data för bedömning av de fysiska och övergångsrelaterade konsekvenserna av klimatförändringen för säkerhetsvärderingen.

Kartläggning av fysiska risker

Under 2020 deltog vi i andra fasen av det pilotprojekt för banksektorn med avseende på TCFD (Task Force on Climate-related Financial Disclosures) som FN:s miljöprogram för finanssektorn genomför. Genom vårt deltagande kunde vi använda en särskild metod för att klassificera de sektorer som är mest känsliga för fysiska risker på våra fyra hemmamarknader. SMHI (Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut) har gjort en vetenskaplig granskning ur ett klimatologiskt perspektiv av metodens geografiska tillämplighet. Till de sektorer som är sårbara för fysiska risker hör enligt vår klassificering bland annat boskapsuppfödning, pappers- och skogsprodukter, olje-, gas- och offshoreverksamhet, fiske och vattenbruk, råvaror, detaljhandel, gruvarbete och kringverksamhet, elproduktion, logi och fritidsaktiviteter samt landtransporter. Analysen tar också hänsyn till bolåneexponeringarnas sårbarhet för fysiska risker utifrån geografisk plats. Metoden kan komma att möjliggöra mer detaljerade bedömningar och införande av förebyggande riskbegränsande åtgärder.

Klassificering av övergångsrisk

Under 2020 utvecklades en anpassad metod för att klassificera ekonomisk verksamhet utifrån dess inverkan på klimatet. Metoden tar hänsyn både till affärsmodeller som är motståndskraftiga och de som är sårbara för marknadsmässiga och politiska förändringar på den nordiska marknaden. Till de sektorer som sannolikt påverkas av övergången till en koldioxidsnål ekonomi hör, enligt vår klassificering, bland annat olje-, gas- och offshoreverksamhet, djurhållning, sjötransport, marktransport, el, vatten och gas, avfallshantering, råvaror, gruvarbete och kringverksamhet, kapitalvaror, kraftproduktion

och byggindustri. Efter ytterligare utveckling och testning kommer klassificeringen att införlivas i styrdokumentet och processerna för kreditrisk under 2021.

Integrera klimatrisk i placeringsbesluten

Under 2020 förfinade Nordea Life & Pensions ("NLP") sina modeller och möjligheter att bedöma och integrera klimatrisk i sina processer för placeringsbeslut och riskhantering. För börsnoterade aktie- och obligationsinnehav använder NLP en särskild metod – MSCI Climate Value at Risk ("CVaR")¹ – för att bedöma både övergångsrisker (policyrisk) och fysiska risker enligt olika klimatscenerier. Vid utgången av 2020 hade NLP:s samlade börsnoterade aktieexponering, mätt i förhållande till en global uppvärmning på 1,5 grader, en politisk CVaR på -12 procent och en fysisk CVaR på -7,9 procent. För företagsobligationerna var CVaR -3,5 procent för politisk risk och -0,7 procent för fysisk risk. I fastighetsportföljen använder NLP modellen Carbon Risk Real Estate Monitor ("CRREM") för att bedöma risken för strandade tillgångar vid övergången till en koldioxidsnål ekonomi. NLP är medlem i CRREM:s European Investor Committee och har deltagit i arbetet med att ta fram modellen. Baserat på data från utgången av 2019 gjorde NLP under 2020 en inledande bedömning av den svenska och den finska fastighetsportföljen med hjälp av CRREM-modellen och portföljernas relaterade omställningsbanor för ett 1,5-graders scenario. Bedömningen mynnade ut i ett samlat koldioxidrelaterat VaR på +0,4 procent respektive -0,6 procent, där majoriteten av byggnaderna i båda portföljerna är i linje med ett scenario på 1,5 graders global uppvärmning fram till 2030.

Klimatåtgärder

Vår klimatagenda innebär att vi ska agera i linje med vår plan att uppfylla våra mål och ge våra kunder möjlighet att välja hållbara lösningar. Här är målen för vår affärsverksamhet att nå noll i nettoutsläpp senast vid utgången av 2050 och att minska koldioxidutsläppen från våra utlånings- och investeringsportföljer med 40-50 procent till utgången av 2030 jämfört med 2019. I syfte att stödja fastställandet av våra mål och kunna leverera på de långsiktiga målen gick vi med i branschsamarbetet PCAF (Partnership for Carbon Accounting Financials) i december 2020 och har mätt de utsläpp vi har finansierat genom företagsutlåning och våra innehav i noterade aktier, företagsobligationer och fastighetsinvesteringar.

Policyer och riktlinjer

Våra åtaganden på klimatområdet beskrivs i vårt ställningstagande om klimatförändringen (Position Statement on Climate Change). Där framgår bland annat vår syn på termiskt kol, kolbrytning och utvinning av oljesand. Dessutom har vi flera branschriktlinjer som tar upp klimatfrågan. Under 2020 uppdaterade vi våra branschriktlinjer för fossila bränslen för att tillgodose höjda krav på vårt klimatarbete. Riktlinjerna fastställer vilka förväntningar vi har på kunder och investeringsobjekt i fossilindustrin när det gäller deras åtagande att uppfylla målen i Parisavtalet och investera i och arbeta för den nödvändiga energiomställningen. Bland annat anger riktlinjerna nu uttryckligen att vi inte tillhandahåller projektfinansiering som avser utvinning av okonventionell olja och gas.

Under året publicerade Nordea Asset Management en policy för fossila bränslen för sina fonder med hållbarhetsprofil, med krav på att alla fossilföretag ska visa att de har en strategi för att ställa om till fossilfri energi i linje med eller under 2-gradersmålet för den globala uppvärmningen. De företag som uppfyller kraven förs upp på listan över fossil-

¹) Viss information ©2020 MSCI ESG Research LLC. Återges med tillstånd.

företag med anpassning till Parisavtalet och får därmed ingå i någon av Nordeas fonder med hållbarhetsprofil. Företag som inte finns med på listan utesluts från sådana fonder.

Internt koldioxidavtryck

Även om Nordeas största påverkan på klimatet sker genom finansiering och investeringar arbetar vi också med att minska klimatpåverkan från vår interna verksamhet. Vårt mål för 2030 är att minska koldioxidutsläppen från vår interna verksamhet med mer än 50 procent jämfört med 2019, och en minskning med 30 procent ska ha uppnåtts vid utgången av 2023. Redan 2019 minskade vi vårt koldioxidavtryck, trots att mätningarna utökades under året till att även innefatta posttjänster, papper och vatten. För 2020 uppgick våra samlade utsläpp till 15 898 ton CO₂e² (koldioxidekvivalenter), vilket var en minskning med 62 procent jämfört med 2019, trots att avfall inkluderades i beräkningarna under 2020. Minskningen av koldioxidutsläpp berodde huvudsakligen på Nordeas rese-policy i samband med covid-19-pandemin.

Socialt ansvarstagande

Socialt ansvarstagande handlar om att ta hänsyn till hållbarhetsfrågor såsom mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, anställning, jämlikhet mellan könen och utbildning i hela värdekedjan.

Mänskliga rättigheter

Mänskliga rättigheter finns med i våra etiska riktlinjer, vår hållbarhetspolicy, våra riktlinjer för ansvarsfulla investeringar, vår uppförandekod för leverantörer och våra sektorspecifika riktlinjer utifrån relevans för olika branscher. För att säkerställa tillräcklig medvetenhet om mänskliga rättigheter enligt våra etiska principer ska alla medarbetare i Nordea varje år genomgå en utbildning om våra etiska riktlinjer som en del i deras "licence to work". I Nordea tar vi hänsyn till mänskliga rättigheter i alla delar av organisationen och i våra bakgrundskontroller. Vi har fastställt att investeringar, finansiering, transaktioner och inköp är de mest kritiska områdena när det gäller mänskliga rättigheter.

De ESG-bedömningar som ingår i beslutsprocesserna för investeringar och finansiering innefattar mänskliga rättigheter och arbetsvillkor, och det gäller även den normbaserade screeningen av alla Nordeas fonder. I december 2020 hade vi 10 företag på vår lista över företag som utesluts till följd av brott mot normer gällande mänskliga rättigheter, inklusive brott mot normer gällande ursprungsbefolkningars rättigheter. Ur ett finansieringsperspektiv kan identifierade brott mot mänskliga rättigheter påverka kreditbedömningen för en kund.

Mänskliga rättigheter är en av de aspekter som beaktas vid övervakningen av kundtransaktioner för hitta mönster som kan tyda på risk för ekonomisk brottslighet. Enskilda transaktionsmönster och övervakningsscenarier såsom transaktioner med vissa högriskländer eller indikationer på slussning av pengar kan avse många typer av ekobrott eller förbrott, inklusive modernt slaveri eller människohandel.

I fråga om våra inköp gjorde vi under 2020 en preliminär bedömning av riskbilden för mänskliga rättigheter i Nordeas leverantörskedja utifrån land, bransch och faktiska inköp. Analysen visade att 92 procent av våra inköp görs i länder och branscher med låg risk för brott mot mänskliga rättigheter. Under 2021 och framåt ska vi fördjupa oss i högriskområden såsom modernt slaveri och konfliktmineraler genom dialoger

och samarbeten med intressenter. Vi har fastställt ett mål om att vi 2023 ska ha gjort en konsekvensbedömning av mänskliga rättigheter i vår leverantörskedja, där högriskområden har identifierats och lämpliga åtgärder har vidtagits för att begränsa och hantera dessa risker.

Inkluderande arbetsmiljö

Vår ambition är att säkerställa att jämlikhet, som är en grundläggande mänsklig rättighet, genomsyrar vårt företag och vår verksamhet. Det innebär att vi ska säkerställa lika möjligheter för alla våra medarbetare och erbjuda en trygg och inkluderande arbetsplats där alla medarbetare respekteras och kan trivas och bidra till Nordeas utveckling.

Vi strävar efter en jämn könsfördelning i alla delar av organisationen – i hela arbetsstyrkan liksom på varje chefsnivå. Under 2020 lyckades vi behålla en jämn könsfördelning i hela arbetsstyrkan med 49 procent kvinnor (49 procent) och 51 procent män (51 procent). I koncernledningen har könsfördelningen förbättrats till 36 procent (22 procent) kvinnor och 64 procent (78 procent) män under 2020. Fyra av de senaste fem utnämningarna i koncernledningen har varit kvinnor. För att ytterligare främja en jämn könsfördelning på samtliga högre chefsnivåer arbetar vi aktivt med att stärka balansen i successionsplaneringen och i samband med rekrytering.

Vi har en bred definition av mångfald och strävar efter att locka och behålla medarbetare av olika kön, könsidentitet, ålder, etnisk och nationell bakgrund, kulturell tillhörighet, sexuell läggning, fysisk funktionsförmåga och andra aspekter. Vår kommitté för mångfald och inkludering (Diversity and Inclusion Committee) inrättades för att diskutera, följa upp och påverka den övergripande strategiska riktningen och viktiga insatser på mångfalds- och inkluderingsområdet i hela Nordea och säkerställa förankring hos högsta ledningen. I våra ledarskapsprogram ingår också ökad medvetenhet om fördomar i syfte att motverka eventuella fördomar i personalärenden och kurser som främjar vårt arbete med mångfald och inkludering ytterligare.

Nordea ska göra sitt bästa för att säkerställa att alla medarbetare har en ersättning som grundats på rättvisa och fördomsfria beslut. Vi analyserar varje år eventuella avvikelser från principen om lika lön, och vi fortsätter att hjälpa våra ledare genom kommunikation och utbildning för att minska risken för diskriminering i fråga om lön eller andra anställningsvillkor.

Nordea tar avstånd från alla former av diskriminering. Vi har nolltolerans mot alla former av trakasserier, mobbning och bestraffning. Under 2020 angav 1 procent (2 procent) av de som svarade på vår personalenkät, People Pulse, att de utsatts för trakasserier eller annan kränkande behandling. Det är glädjande att antalet incidenter har minskat sedan 2019, och vi är medvetna om att vårt fortlöpande arbete med proaktiva åtgärder för att säkerställa trygga och inkluderande arbetsplatser gör skillnad och måste fortsätta. Under 2020 rapporterades 10 (28) fall av trakasserier via vår rutin för vis-selblåsning, Raise Your Concern.

Nordea som arbetsplats

Genom vår personalenkät, People Pulse, kan vi mäta engagemanget och välbefinnandet bland medarbetarna och fånga upp tecken på trendbrott som kräver snabba åtgärder. Svare-frekvensen för People Pulse ökade till 81 procent 2020, att jämföra med 78 procent 2019, och trenden var positiv för samtliga frågor. Vi uppmuntrar våra medarbetare att vara fysiskt aktiva och sköta om sin hälsa, och våra ledare att måna om våra medarbetares välbefinnande. Detta är extra viktigt nu under pandemin och i samband med att vi arbetar hemifrån och håller social distans, eftersom vi vet att den här

²) Nordea redovisar sina utsläpp av växthusgaser enligt scope 1–3 i GHG-protokollet. Scope 1-utsläppen kommer från leasade bilar och dieselgeneratorer. Scope 2-utsläppen kommer från köpt el, uppvärmning och kyla. Scope 3-utsläppen kommer från produktion av energibärande, affärsresor, posttjänster, papper, vatten och avfall.

situationen kan vara både fysiskt och psykiskt påfrestande. Sjukfrånvaron, som följs upp kvartalsvis, var 3,02 procent och visar på en viss nedgång från 3,49 procent 2019. 91 procent (91 procent) av våra medarbetare känner sig alltid eller ofta i god form för att utföra sitt arbete, där 80 procent (79 procent) känner att de har god balans mellan arbete och andra delar av sina liv.

Nordea följer fortlöpande upp covid-19-utvecklingen och granskar riktlinjerna från nationella, europeiska och globala hälsomyndigheter. Eftersom situationen och åtgärderna skiljer sig åt mellan länderna inrättades nationella grupper, utöver samordningsteamet på koncernnivå. För att minska riskerna och skydda både våra medarbetare och kunder vidtog vi i Nordea flera åtgärder, bland annat restriktioner för affärsresor, allmän rekommendation om distansarbete, planering av skiftgång på kontoren, distansanvisningar på kontoren samt tätare städning och desinficering i alla Nordeas lokaler. Vi har också gjort extra satsningar på kommunikation för att säkerställa att våra medarbetare alltid har tillgång till aktuell information och ledare har erbjudits kurser i ledarskap på distans, välbefinnande och kommunikation.

Covid-19-krisen blev ett snabbspår för Nordea att testa nya rutiner för flexibelt arbete, där många av våra kollegor hittade nya sätt att samarbeta och kommunicera både internt och med kunder. Det finns visserligen flera positiva indikationer, men Nordea behöver följa upp och bedöma de långsiktiga effekterna av flexibelt arbete på välbefinnande, prestation, kultur, innovation och produktivitet. Som fullservicebank omfattas vi av särskilda villkor som innebär att vissa roller och uppgifter inte kan utföras utanför bankens lokaler. Detta gäller framför allt medarbetare med kundkontakt och medarbetare som utför finansiella transaktioner och/eller arbetar med känsliga uppgifter. Vi tar hänsyn till alla dessa aspekter i de initiativ kring flexibelt arbete som inleddes i slutet av 2020, i syfte att göra Nordea till en hållbar arbetsgivare i framtiden.

Som vi meddelade 2019 kommer inkomstutveckling, digitalisering och automatisering sannolikt innebära ett behov av att anpassa och förändra vår organisation och vårt sätt att arbeta. I situationer där detta skulle kunna leda till vissa jobbförändringar kommer vi att ha en nyckelroll i att säkerställa att vi bemöter våra medarbetare på rätt sätt under dessa förändringar, samtidigt som vi respekterar de arbetsrättsliga aspekterna. Tillsammans med fackföreningarna och genom konstruktiva diskussioner gör vi allt för att behandla våra medarbetare med respekt och hänsyn, och vår ambition är att hjälpa de som berörs att skaffa rätt kompetens för nya karriärmöjligheter i eller utanför Nordea.

Samhällsengagemang

Samhällsengagemang handlar i Nordea om att skapa positiva förändringar genom våra medarbetare. I över 20 program och partnersamarbeten riktar vi in oss på att sprida kunskaper om ekonomi och stimulera företagande, för att på så sätt utnyttja vår kärnkompetens för en positiv påverkan i samhället. Mellan 2017 och 2019 ökade volontärarbetet i Nordea med nästan 250 procent till en deltagandegrad (andel medarbetare som deltar) på 18 procent. För 2020 var ambitionen att bibehålla det höga engagemanget. Men när samhällena började stänga ner i mars minskade möjligheterna till volontärarbete drastiskt. Trots detta genomförde närmare 1 500 Nordeamedarbetare 6 000 volontärtimmar under 2020, vilket motsvarar drygt 25 procent av nivån 2019.

Bolagsstyrning och kultur

God bolagsstyrning ska säkerställa, för aktieägarnas räkning, att företag drivs på ett hållbart, ansvarsfullt och så effektivt sätt som möjligt. Lagstiftarnas och allmänhetens förtroende

för att företag agerar hållbart och ansvarsfullt är avgörande för företagets frihet att realisera sina strategier och skapa värde.

Hållbarhetsstyrning

I linje med den metod som föreslogs av arbetsgruppen för klimat- och miljörelaterade risker – att inrätta en stabil styrning av ESG-relaterade risker – beslutade vi att göra om vår modell för hållbarhetsstyrning i syfte att ytterligare förtydliga kopplingen mellan hållbarhet och risk.

Styrelsens drifts- och hållbarhetskommitté bistår styrelsen i dess kontrollansvar avseende hållbarhet, vilket innefattar strategi, verksamhetsmodell, rapportering och styrdokument. Styrelsen biträds också av BRIC i fråga om kontrollansvaret för hanteringen av risker, tillhörande styrdokument, kontroller och processer (inklusive ESG-faktorer som en källa till befintliga risker).

På ledningsnivå ingick under 2020 den koncernövergripande BEVC i vår styrningsstruktur, som en underkommitté till koncernledningen. BEVC bestod av representanter från affärsområdena och koncernfunktioner, bland annat Group Risk and Compliance, och fungerade som en hög beredningsinstans för koncernchefen och styrelsen. BEVC följde upp och granskade relevanta koncernpolicyer med koppling till hållbarhet. Kommittén ansvarade också för rekommendationer till koncernchefen om att ingå eller avsluta åtaganden på hållbarhetsområdet liksom att godkänna externa ställningstaganden och branschriktlinjer. BEVC deltog också i beredningen av hållbarhetsstrategin, hållbarhetsmålen och hållbarhetsrapporten för koncernchefen och styrelsen. Även RC bidrog till vårt hållbarhetsarbete ur ett riskperspektiv. RC:s roll i fråga om hållbarhet blir densamma under 2021, men BEVC kommer att ersättas av hållbarhets- och etikkommittén ("SEC") i januari 2021. SEC får ett starkare mandat att främja fortsatt integrering av hållbarhet i vår affärsstrategi och bidra till att införliva ESG-faktorer i riskhanteringen i första försvarslinjen.

Affärsetik

Nordeas etiska riktlinjer beskriver, tillsammans med hållbarhetspolicyen, högt ställda etiska principer för hur vi ska bedriva vår verksamhet, hur vi ska behandla våra kunder och hur våra medarbetare förväntas agera. De ligger till grund för vår kultur och slår fast hur vi ska agera inom områden som exempelvis miljöhänsyn, arbetsvillkor, behandling av kunder, mänskliga rättigheter, rätten till integritet, rättvis konkurrens samt bekämpning av mutor och korruption. Våra etiska riktlinjer granskas en gång om året och uppdaterades senast i juni 2020. Uppföljningen av hur riktlinjerna efterlevs sker genom regelbunden rapportering till Chief Compliance Officer, Chief Risk Officer, koncernchefen och styrelsen. Alla våra medarbetare ska varje år genomgå en obligatorisk utbildning om våra etiska riktlinjer som en del av deras "licence to work". På så sätt säkerställs den medvetenhet och kunskap som behövs om de etiska principerna. Under 2020 fick 93,9 procent (98,5 procent) av alla medarbetare (förutom tjänstlediga/föräldralediga) sin "licence to work". Utbildningen 2020 innefattade även säkerhet och ekobrott, utöver de mer allmänna delarna om våra etiska riktlinjer med bland annat bekämpning av mutor och korruption.

Förhindra ekonomisk brottslighet

Nordea är fullt medveten om det hot som människohandel, terrorism, korruption, narkotikasmuggling, skatteflykt och andra brott utgör för samhället. Att spåra och stoppa penningflöden från dessa verksamheter är ett effektivt sätt att störa brottslingarna.

På Nordea gör vi allt vi kan för att säkerställa att våra resurser samt våra produkter och tjänster inte utnyttjas för att främja ekonomisk brottslighet. Vi gör också allt för att följa de lagar och bestämmelser som rör bekämpning av penningtvätt, terrorfinansiering, mutor och korruption liksom sanktioner i de länder där vi har verksamhet. Dessutom har vi bibehållit och utökat våra fortlöpande kontakter med tillsynsmyndigheterna under hela året, och visat att vi gjort framsteg i arbetet med att stärka vårt försvar.

Vi har under de senaste åren avsevärt skärpt vårt fokus på att säkerställa att vi har rätt medarbetare och effektiva verktyg i kampen mot ekonomisk brottslighet, och vi har tydliga riktlinjer och rutiner för riskhantering som hjälper oss att skydda våra kunder och samhället från ekonomisk brottslighet. Genom våra investeringar på över 850 mn euro sedan 2015 har vi stärkt grunden för vår riskhantering och regelbundenhet, vilket ger ett viktigt stöd i vårt arbete med att bekämpa ekonomisk brottslighet. Idag har vi mer än 1 600 medarbetare som arbetar med att bekämpa penningtvätt och andra typer av ekonomisk brottslighet. Vidare har riskhanteringskulturen förstärkts i hela organisationen under de senaste åren med hjälp av obligatorisk utbildning för alla medarbetare och konsulter.

Varje år hanterar Nordea cirka 2,5 miljarder transaktioner, som övervakas genom våra system och processer. För att kunna hantera sådana volymer har vi förstärkt vår övervakningskapacitet genom att investera i teknik, mer avancerade bedömningsmetoder och fler medarbetare. I samband med övervakningen undersöker vi eventuella avvikelser, och när vi upptäcker misstänkta transaktioner rapporterar vi dessa till myndigheterna för vidare utredning. Vi förstärker också fortlöpande våra sanktionskontroller av både kunderna och deras transaktioner genom att varje år utöka antalet sanktionslistor som omfattas och förbättra våra automatiska kontroller. Vidare utvecklar vi hela tiden våra verktyg och processer för kundkännedom (KDK) för att säkerställa att vi förstår våra kunders beteende och blir effektivare på att inhämta den kunskapen, samtidigt som vi förbättrar kundupplevelsen. Genom alltmer avancerad utrednings- och analyskapacitet kunde vi också under 2020 genomföra utredningar av fall som rör komplexa former av internationell penningtvätt, människohandel och terrorfinansiering samt misstänkta transaktioner med koppling till covid-19.

Mer information om hur Nordea arbetar med att bekämpa penningtvätt finns i vår hållbarhetsredovisning för 2020 (endast på engelska) på nordea.com.

Cybersäkerhet

Precis som andra banker inför Nordea nya tekniker och undersöker nya sätt att göra affärer och hålla kontakt med kunderna. Detta gör bankens utsatta yta större. Samtidigt blir de ligor som utgör ett cyberhot allt bättre organiserade, mer

resursstarka och mer erfarna. Obalansen förstärks genom att banker måste skydda samtliga tillgångar på ett lämpligt sätt, medan de som sysslar med cyberhot endast behöver hitta en enda sårbarhet. Detta utgör en större risk än någonsin tidigare för banksektorn. Nordea fokuserar inte bara på att ha tillräckliga grundkontroller för informationssäkerhet, utan förstärker också cyberkapaciteten med spårning och försvarsinsatser på informationssäkerhetsområdet. Vi förstärker vårt cyberförsvar med nya verktyg och funktioner, och vi fortsätter att fokusera på att våra grundkontroller ska fungera effektivt. Innovativa säkerhetsrutiner utvecklas för att ta hänsyn till nya affärsbehov, såsom robusta mobilbanksappar och proaktiv support till kunder för att upptäcka och förhindra bedrägerier.

Covid-19-pandemin har inneburit att många medarbetare har arbetat på distans för att kunna fortsätta hjälpa kunderna. I den här situationen har Nordea fortlöpande bedömt riskerna och infört riskbegränsande åtgärder genom bland annat tekniska och organisatoriska kontroller liksom ökat fokus på säkerhetsmedvetenhet och kurser på området för alla anställda. Det förekom många covid-19-relaterade cyberattacker i branschen under året, men Nordea har upprätthållit sin höga skyddsnivå i fråga om kunduppgifter och erbjudna tjänster.

Visselblåsning

Funktionen för visseblåsning, RYC, säkerställer att Nordeas alla intressenter, såsom kunder, partners, berörda samhällsgrupper liksom våra egna medarbetare, har rätt att säga ifrån och alltid kan känna sig trygga i att göra det om de misstänker exempelvis brott mot de mänskliga rättigheterna eller oegentligheter såsom bedrägeri eller ett i övrigt bedrägligt, oärligt, olagligt eller oäktsamt agerande i vår verksamhet eller i våra produkter och tjänster. Det kan till exempel röra sig om något som strider mot lagar och regler eller mot Nordeas interna riktlinjer, instruktioner eller anvisningar.

Vi erbjuder möjligheten att rapportera öppet genom att ange namn och kontaktuppgifter, eftersom alla rapporterade misstankar ändå hanteras strikt konfidentiellt. Det går emellertid också att använda vår elektroniska rapporteringskanal, WhistleB, som hanteras av en extern part. Systemet är helt skilt från Nordeas övriga IT-system och spårar inte IP-adresser eller andra uppgifter som kan identifiera den som skickar ett meddelande. Rapporteringen kan göras på danska, engelska, finska, norska och svenska.

De fall som rapporteras via RYC är en del av uppföljningen av hur väl våra etiska riktlinjer efterlevs och rapporteras till Chief People Officer, samtidigt som de ingår i de regelbundna ledningsrapporterna och rapporterna till styrelsen enligt ovan.

Mer information om hur Nordea arbetar med hållbarhet finns i vår hållbarhetsredovisning för 2020 (endast på engelska) på nordea.com.

Riktlinjer för intressekonflikter

Som global aktör inom finansiella tjänster ställs Nordea Bank Abp och dess dotterföretag ("Nordea") regelbundet inför situationer som kan medföra potentiella eller faktiska intressekonflikter. Hantering av intressekonflikter tillämpas på både individuell och institutionell nivå i Nordeas organisation.

Nordea har åtagit sig att främja marknadens integritet och att behandla sina kunder på ett rättvist sätt. Alla medarbetare förväntas agera på ett rättvist, ärligt och professionellt sätt och i enlighet med kundernas bästa intresse. För att kunna uppfylla dessa åtaganden och säkerställa lämplig styrning i Nordea är det grundläggande att det finns effektiva kontroller på plats avseende intressekonflikter. Syftet med styrelsens koncerndirektiv om intressekonflikter ("direktivet") är att beskriva Nordeas tillvägagångssätt för att hantera intressekonflikter samt möjliggöra utarbetandet och upprätthållandet av en effektiv kontrollmiljö.

Direktivet gäller alla medarbetare och personer som arbetar på uppdrag av Nordea, högsta ledningen, styrelseledamöter och Nordeas vd och koncernchef. Direktivet omfattar även samtliga filialer och dotterföretag.

Både faktiska och potentiella intressekonflikter ska identifieras, och beslut om effektiva åtgärder ska fattas för att förebygga eller hantera risker avseende Nordea och Nordeas kunder. Intressekonflikter som uppstår till följd av medarbetarens privata intressen eller tidigare eller nuvarande privata eller arbetsrelaterade relationer definieras som personliga

intressekonflikter. Intressekonflikter som inte uppstår från privata intressen, utan i samband med Nordeas organisation, koncernstruktur, styrning, olika verksamheter, roller, produkter, tjänster eller andra omständigheter definieras som institutionella intressekonflikter. För att säkerställa rättvis behandling av kunder bedöms alltid potentiell kundpåverkan i samband med att en intressekonflikt har identifierats.

Alla potentiella och faktiska intressekonflikter ska identifieras och bedömas. Lämpliga förebyggande eller riskbegränsande åtgärder ska vidtas genom effektiva organisatoriska och administrativa insatser. Identifierade intressekonflikter dokumenteras i ett särskilt register.

Varje medarbetare ska rapportera alla identifierade personliga intressekonflikter eller förändrade förhållanden till sin ledare. Alla intressekonflikter eller förändrade förhållanden gällande institutionella intressekonflikter ska rapporteras till den chef som ansvarar för det område som kan beröras av intressekonflikten. Högsta ledningen mottar regelbundet, minst årligen, rapportering av institutionella intressekonflikter.

Nordeas styrelse godkänner direktivet och ska kontrollera att det implementeras. För att säkerställa objektiva och opartiska beslut omfattas även styrelseledamöterna av kraven i direktivet. Koncernchefen och koncernledningen ansvarar för att direktivet implementeras i Nordea, samtidigt som de också omfattas av kraven i direktivet.

Ersättningar

Nordea har en tydlig ersättningspolicy samt instruktioner och processer som bidrar till en sund ersättningsstruktur i hela koncernen.

Syftet med Nordeas ersättningspolicy

Nordeas ersättningspolicy (ett internt koncerndirektiv om ersättningar – Group Board Directive on Remuneration) ska:

- ge Nordea goda möjligheter att rekrytera, utveckla och behålla motiverade, kompetenta och målinriktade medarbetare och därmed stödja koncernens strategi
- säkerställa att medarbetarna erbjuds en konkurrenskraftig och marknadsmässig totalersättning
- gynna hållbara resultat och aktieägarnas långsiktiga intressen genom att ha mål som är direkt kopplade till Nordeas resultat och genom att delar av den rörliga ersättningen ges i form av aktier eller andra instrument
- säkerställa att ersättningarna i Nordea överensstämmer med en effektiv riskhantering, Nordeas syfte och värderingar samt gällande regelverk.

Nordea ser ersättningar utifrån ett helhetsperspektiv som tar hänsyn till vikten av välbalanserade men differentierade ersättningar utifrån verksamhetens behov och den lokala marknaden, och som överensstämmer med och stödjer en sund och effektiv riskhantering. Ersättningar ska inte uppmuntra överdrivet risktagande eller motverka Nordeas långsiktiga intressen.

Kopplingen mellan prestation, risk och rörliga ersättningar i Nordeas ersättningskomponenter utvärderas varje år för att säkerställa att de är relevanta, att alla risker beaktas på lämpligt sätt och att Nordea följer gällande internationella och nationella regler på området. Utvärderingen innefattar även ickefinansiella risker, såsom operativa risker, regelefterlevnadsrisker, anseenderisker och specifika ersättningsrelaterade risker. De flesta ersättningsrelaterade risker avser rörlig ersättning och skulle, om de inte beaktas på rätt sätt, kunna resultera i överdrivet risktagande. Riskerna beaktas via den regelbundna översynen av ersättningsstrukturer och individuella ersättningskomponenter, deltagare i program för rörlig ersättning och storleken på potentiella ersättningsbelopp, samt genom att redovisa relevant information.

Beslutsprocess för ersättningspolicyn

Nordeas ersättningspolicy anger principerna för ersättningar i Nordeakoncernen, bland annat om policyns tillämpning, styrningen och riskhanteringen i fråga om ersättningar samt definitionen av vilka medarbetare som har väsentlig inverkan på Nordeas riskprofil ("materiella risktagare").

Styrelsen beslutar om Nordeas ersättningspolicy, med beaktande av möjliga risker, och säkerställer att policyn tillämpas och följs upp enligt förslag från styrelsens ersättningskommitté (Board Remuneration Committee, "BRC").

Utöver den interna ersättningspolicyn godkändes en ersättningspolicy för styrande organ av Nordeas aktieägare genom en rådgivande omröstning vid den ordinarie bolagsstämman 2020. Ersättningspolicyn för styrande organ tillämpas för styrelsen, koncernchefen och den tillförordnade vice verkställande direktören och gäller fram till ordinarie bolagsstämman 2024.

BRC ansvarar för att bereda och presentera förslag i ersättningsfrågor för styrelsen, med beaktande av den godkända ersättningspolicyn för styrande organ, inklusive förslag avseende Nordeas ersättningspolicy och kompletterande instruktioner. Beredningen innefattar en bedömning av ersättningspolicyn och ersättningssystemet. Lämpliga kontrollfunktioner

deltar i den här processen och lämnar synpunkter inom sina respektive expertområden för att säkerställa att ersättningspolicyn är aktuell och följer regelverken. Vidare gör BRC, i samarbete med styrelsens riskkommitté, utvärderingar för att säkerställa att Nordeas ersättningsystem på lämpligt sätt tar hänsyn till alla risktyper, att likviditets och kapitalnivåerna är förenliga med, och att ersättningssystemen främjar, en sund och effektiv riskhantering.

Ytterligare information om BRC:s sammansättning och ansvarsområde finns i avsnittet "Bolagsstyrningsrapport", på sidan 51.

Överensstämmelse med affärsstrategi

Nordea har processer för att samordna fastställandet av mål på affärsenhets/individnivå i Nordea med den övergripande strategin och i förväg fastställda riskjusterade kriterier.

Finansiella och ickefinansiella mål baseras på förväntningar och prognoser för verksamheten, och målskalan godkänns av styrelsen för att säkerställa att de står i överensstämmelse med aktieägarnas och verksamhetens prioriteringar. Följaktligen var de huvudsakliga prestationsmålen för rörlig ersättning i Nordeakoncernen under 2020 finansiella mål liksom mål avseende kundnöjdhet och medarbetarengagemang.

Vid bedömning av medarbetarnas prestation i förhållande till i förväg fastställda, väldefinierade mål tillämpar Nordea en anpassad struktur med tydliga förväntningar. Individuell prestation bedöms inte bara utifrån "vad" som presterats, utan också "hur" det har uppnåtts. En viktig aspekt är prestation i förhållande till specifika risk och regelefterlevnads mål liksom allmänt agerande inom regelefterlevnad och riskhantering, som måste beaktas på lämpligt sätt när den rörliga ersättningen fastställs.

För att garantera rättvisa och objektiva ersättningsbeslut och för att bidra till sund styrning, omfattas ersättningsbeslut för enskilda individer av separata processer och sker i enlighet med farfarsprincipen (godkännande av chefens chef).

Stöd för en sund riskhantering

Nordea gör en fortlöpande bedömning av ersättningsrisker inom ramen för Compliance, Conduct and Product Committee (CCPC) och de forum för icke-finansiell risk som finns i respektive affärsområde och koncernfunktionerna liksom i utvärderingen av risker och kontroll i den egna verksamheten (Risk and Control Self-Assessment). Nordea begränsar också förekommande risker genom sin internkontroll som baseras på befintlig kontrollkultur. Denna kultur innefattar värderingar, ledningskultur, målorientering, uppföljningsmetodik, en tydlig och genomlyst organisationsstruktur, tre försvarslinjer, farfarsprincipen, kvalitativ och effektiv internkommunikation samt en oberoende utvärdering.

Följande principer är ytterligare exempel på sådant som bidrar till en sund riskhantering:

- Användning av en finansieringsmekanism för koncernens rörliga ersättningar som tar hänsyn till tillsynskrav och lämpliga riskjusteringar i samband med fastställandet av en pool för koncernens rörliga ersättningar för respektive intjänandeår.
- Styrelsen ska godkänna det samlade utfallet för rörliga ersättningar före tilldelningen, vilket gör det möjligt att justera utfallet om styrelsen finner det lämpligt, t.ex. med hänsyn till risklimit.

- Det finns en lämplig balans mellan fast och rörlig ersättning.
- Relevanta kontrollfunktioner bidrar vid fastställandet av en pool för koncernens rörliga ersättningar, prestationsmål och utfallet från dessa, för att säkerställa att inverkan på medarbetarnas beteende och riskerna med genomförda affärer beaktas fullt ut.
- Effekten på det långsiktiga resultatet beaktas vid fastställandet av mål för rörlig ersättning.
- Ingen medarbetare i Nordea kan erhålla rörlig ersättning som överstiger 200 procent av den fasta årliga ersättningen. Den högsta tillåtna kvoten mellan fast och rörlig ersättning för materiella risktagare var 200 procent 2020, i enlighet med den ordinarie bolagsstämman beslut 2019. I praktiken är det emellertid bara ett fåtal medarbetare för vilka kvoten mellan fast och rörlig ersättning överstiger 100 procent av den fasta årliga ersättningen, eftersom utfallet från Nordeas program för rörliga ersättningar har fastställda tak.
- Riskerna i Nordeas riskförklaring (Risk Appetite Statement) är kopplade till villkor för förverkande, vilket innebär att överträdelse av risklimiterna påverkar tilldelningen av rörlig ersättning.
- Betalningar som avser förtida uppsägning ska stå i relation till prestationerna över tid och ska inte premiera misslyckanden eller försummelser.
- Ersättningen till medarbetare i kontrollfunktioner är oberoende av resultatet i de affärsenheter som de kontrollerar, och utgörs huvudsakligen av fast ersättning.

Principer för uppskjuten rörlig ersättning och ersättning i form av instrument

Nordea säkerställer att en betydande del av den rörliga ersättningen, som minimum för materiella risktagare och vissa andra medarbetarkategorier, skjuts upp och sedan omfattas av kvarhållanderestriktioner under en lämplig period i linje med gällande regelverk. Detta innebär att 40–60 procent av den rörliga ersättningen skjuts upp i tre till fem år, med intjänande och efterföljande utbetalning jämnt fördelad under perioden. Den första utbetalningen av uppskjuten rörlig ersättning kan tidigast göras ett år in i perioden. Avvikelse kan förekomma, i enlighet med nationell lagstiftning.

För materiella risktagare och vissa andra medarbetarkategorier ges 50 procent av den rörliga ersättningen (både uppskjutna och ej uppskjutna belopp) i form av instrument (i huvudsak Nordeaaktier, eller med koppling till Nordeas aktiekurs) som omfattas av en kvarhållandeperiod om 12 månader. Rörlig ersättning till ett begränsat antal medarbetare omfattas av en kvarhållandeperiod om 6 månader. Ingen utdelning ska betalas för aktier eller andra instrument under uppskjutandeperioden.

Riskjusteringar och bestämmelser om malus- och återkravsförfaranden

De allmänna bestämmelserna om malus och återkravsförfaranden i Nordea finns i Nordeas ersättningspolicy. En särskild instans, Consequence Management Committee ("CMC"), som utgörs av cheferna för kontrollfunktionerna, chefen för Group Legal och chefen för Group People, utövar styrning och kontroll av riskjusteringar för berörda medarbetare i första försvarslinjen. Förhands och efterhandsjusteringar föreslås av CMC i syfte att justera eller återkräva individuella eller kollektiva rörliga ersättningar utifrån den risk och regelefterlevnadsrelaterade prestationen.

Betalning av rörliga ersättningar enligt Nordeas huvudsakliga program för rörlig ersättning grundas på en bedömning av Nordeakoncernens, den berörda juridiska enhetens, den

relevanta affärsenhetens och den enskilda medarbetarens resultat. Avdrag, delvis eller ner till noll, kan göras om en medarbetare som omfattas av rörlig ersättning exempelvis har brutit mot interna eller externa bestämmelser, deltagit i eller ansvarat för en åtgärd som medfört omfattande förluster för Nordea, eller i händelse av en kraftig minskning i det finansiella resultatet för Nordea eller den berörda affärsenheten.

Det är inte tillåtet för medarbetare att vidta personliga risksåkringar för att undergräva eller eliminera effekten av att uppskjuten rörlig ersättning delvis eller helt tas bort.

Revision av Nordeas ersättningspolicy

BRC följer upp hur ersättningspolicyn och kompletterande instruktioner tillämpas i Nordea via en oberoende översyn som görs av Group Internal Audit. Den här revisionen genomförs minst en gång om året.

Ersättning till styrelsen

På förslag från aktieägarnas nomineringsråd, och i enlighet med ersättningspolicyn för styrande organ, beslutar den ordinarie bolagsstämman varje år om ersättningen till styrelsen. Under 2020 utgick arvudet till styrelseledamöterna i form av kontant ersättning. Styrelseledamöter deltar inte i några incitamentsprogram eller andra program för rörlig ersättning. Arvode för styrelsearbete betalas inte till styrelseledamöter som är anställda i Nordeakoncernen. Ytterligare information finns i not K8 på sidan 142.

Ersättning till koncernchefen och medlemmar i koncernledningen

Styrelsen beslutar, på förslag från BRC, om ersättning till koncernchefen och medlemmarna i koncernledningen, med beaktande av den godkända ersättningspolicyn för styrande organ. Också ersättning till Group Chief Audit Executive och Chief Compliance Officer ska godkännas av styrelsen, även om de inte är medlemmar i koncernledningen. Detta omfattar fast och rörlig ersättning samt pension och övriga anställningsvillkor.

Nordea har konkurrenskraftiga och marknadsmässiga ersättningar och övriga anställningsvillkor för att kunna rekrytera, motivera och behålla koncernchefen och medlemmarna i koncernledningen och genom deras ledarskap, expertis och strategiska beslutsfattande kunna genomföra Nordeas strategi och nå fastställda mål. Ett nyckelbegrepp är prestationslön.

Ersättningen till koncernchefen och medlemmarna i koncernledningen 2020 beslutades av styrelsen, med beaktande av ersättningspolicyn för styrande organ och i enlighet med Nordeas interna policyer och rutiner, vilka baseras på gällande föreskrifter om ersättningssystem och andra relevanta bestämmelser och riktlinjer.

Marknadsmässighet ska vara den övergripande principen för lön och annan ersättning till Nordeas koncernchef och medlemmarna i koncernledningen. Ersättningen till koncernchefen och medlemmarna i koncernledningen ska vara förenlig med och främja en sund och effektiv riskhantering och inte uppmuntra till ett överdrivet risktagande eller motverka Nordeas långsiktiga intressen.

Årlig ersättning består av fast lön, förmåner, rörlig ersättning (kort- och långsiktig), pension och försäkring.

Rörlig ersättning till medlemmar i koncernledningen

Rörlig ersättning till medlemmar i koncernledningen erbjuds i form av deltagande i ett kortsiktigt incitamentsprogram, Executive Incentive Programme ("EIP 2020"), och till medlemmar i koncernledningen som inte ansvarar för oberoende kontrollfunktioner i form av ett långsiktigt incitamentsprogram, Long Term Incentive Programme 2020-2022 ("LTIP 2020-2022").

Executive Incentive Programme (EIP 2020) för koncernledningen har en ettårig intjänandeperiod och innefattar i förväg fastställda mål på koncernnivå, affärsområdes/koncernfunktionsnivå och individnivå. Effekten på det långsiktiga resultatet beaktades när målen fastställdes.

Utfallet från EIP 2020 har baserats på styrelsens bedömning av prestationen i förhållande till de i förväg fastställda målen. Utfallet från EIP 2020 betalas över en femårsperiod i form av kontant ersättning och Nordeaaktier, och är föremål för villkor för förverkande (justering av uppskjuten ersättning). Ingen utdelning betalas under uppskjutandeperioden. Nordeaaktier omfattas av en kvarhållandeperiod om 12 månader. Det högsta utfallet från EIP 2020 för medlemmar i koncernledningen som deltar i LTIP 2020-2022 minskades från 100 procent till 75 procent av den fasta årslönen, som ett led i omställningen av ersättningsstrukturen för koncernledningen.

Koncernchefen och medlemmarna i koncernledningen har erbjudits att delta i program liknande EIP 2020 sedan 2013.

Prestationsmålen på koncernnivå innefattade finansiella mål i form av avkastning på eget kapital, intäkter och K/I-tal samt icke-finansiella mål för medarbetarengagemang och kundnöjdhet. Målen på affärsområdes-/koncernfunktionsnivå innefattade specifika finansiella mål för respektive affärsområde/koncernfunktion. På individnivå bedömdes prestationen i förhållande till de individuellt överenskomna målen, inklusive riskhantering och regelefterlevnad. Viktningen av koncernmål, affärsområdes/koncernfunktionsmål och individmål fastställs individuellt för koncernchefen, utifrån hans övergripande ansvar för Nordeakoncernen, liksom för medlemmar som leder ett affärsområde eller en koncernfunktion. Ambitionen för 2020 var att leverera enligt Nordeas strategiska prioriteringar. Eventuell tilldelning fastställdes utifrån faktiskt resultat i förhållande till överenskomna mål, efter lämpliga riskjusteringar.

Långsiktigt incitamentsprogram 2020-2022

Under 2020 beslutade styrelsen att införa LTIP 2020-2022 för Nordeas koncernledning.

Huvudsyftet med LTIP 2020-2022 är att få koncernledningens intressen att sammanfalla ytterligare med aktieägarnas. LTIP 2020-2022 har en treårig intjänandeperiod från 1 januari 2020 till 31 december 2022, med uppskjutande- och kvarhållandeperioder enligt gällande regelverk.

Det högsta antalet aktier som kan tilldelas enligt LTIP 2020-2022 allokerades till deltagarna 2020 som villkorade aktier. Under 2023, allt utifrån Nordeas resultat i förhållande till i förväg fastställda resultatkriterier, kommer dessa aktier helt eller delvis att tilldelas deltagarna.

Den första andelen aktier för eventuell tilldelning överläts 2023. Återstående aktier omfattas av en uppskjutandeperiod och överläts årligen i fem lika stora andelar under perioden 2024-2028. Varje aktieöverlåtelse omfattas av en kvarhållandeperiod om 12 månader.

Ej intjänade aktier kommer inte att överlätas om anställningen avslutas före överlåtelsedagen, dock med förbehåll för nationell lagstiftning och avgångsvillkor. Aktietilldelningar kan minskas delvis eller helt till följd av risk- och regelefterlevnadsjusteringar. Den initiala allokeringen av villkorade aktier 2020 motsvarar i genomsnitt cirka 75 procent av deltagarnas fasta årslön.

Prestationskriterierna för LTIP 2020-2022 har fastställts så att det krävs exceptionella prestationer ur ett aktieägarperspektiv för att uppnå det högsta utfallet. Prestationsbedömningen under intjänandeperioden baseras till lika delar på följande kriterier:

- Relativ totalavkastning (rTSR), i förhållande till utvalda nordiska och europeiska jämförbara banker

- Absolut totalavkastning (TSR)
- Ackumulerad vinst per aktie i absoluta tal (EPS i absoluta tal).

Villkor för riskjustering ingår också i prestationsbedömningen.

Vidare måste varje medlem i koncernledningen behålla en betydande andel av de tilldelade aktierna till dess att det samlade värdet på hans aktieinnehav i Nordea motsvarar 100 procent av hans fasta bruttoårslön. Dessa aktier måste behållas till dess att personen lämnar sin befattning i koncernledningen.

Förmåner ges för att bidra till koncernchefens och koncernledningens allmänna välbefinnande. Nivån på dessa förmåner ska motsvara vad som kan anses rimligt i förhållande till praxis på marknaden. Fast lön under uppsägningstiden och avgångsvederlag ska sammantaget inte överstiga 24 fasta månadslöner.

Pensioner och försäkringar erbjuds för att säkerställa en godtagbar levnadsstandard efter pensionering liksom försäkringsskydd under anställningstiden. Koncernchefen och medlemmarna i koncernledningen erbjuds pensionsvillkor som är marknadsmässiga i förhållande till situationen i det land där de stadigvarande är bosatta. Pensioner och försäkringar erbjuds enligt nationella lagar, bestämmelser och marknadspraxis. Pensioner erbjuds normalt i form av avgiftsbestämda pensionsplaner, men även pensionstillägg kan förekomma. Diskretionära pensionsförmåner används inte.

Nordeas ersättningsstruktur

Ersättningar i Nordea utgörs av fast och rörlig ersättning.

Fast ersättning

Fast grundlön är ersättning för den roll och befattning som innehas och påverkas av ansvar och komplexitet i befattningen, prestation samt lokala marknadsvillkor.

Lönstillägg är en i förväg bestämd fast ersättning kopplad till medarbetarens roll och befattning. Den fasta grundlönen utgör dock grunden för all fast ersättning. Lönstillägg är inte kopplade till prestation och uppmuntrar inte till risktagande.

Pensioner och försäkringar syftar till att ge medarbetarna en godtagbar levnadsstandard efter pensionering liksom försäkringsskydd under anställningstiden. Pensioner och försäkringar erbjuds enligt nationella lagar, bestämmelser och marknadspraxis i form av antingen kollektivavtalade eller företagsspecifika planer, eller enligt en kombination av dessa två. Nordea strävar efter att ha avgiftsbestämda pensionsplaner.

Förmåner i Nordea ges som en del av den samlade ersättningen och avtalas antingen enskilt eller utifrån nationella lagar, marknadspraxis, kollektivavtal och företagspraxis.

Nordeas program för rörlig ersättning till andra än koncernchef och koncernledning

Från 2020 tillämpas en mekanism för finansiering av rörliga ersättningar inom ramen för Nordeas program för rörlig ersättning, med undantag för vinstandelsprogrammet (Profit Sharing Plan) och LTIP 2020-2022. Mekanismen för finansiering av koncernens rörliga ersättningar utgörs av en pool av rörlig ersättning som skapar en stark koppling mellan Nordeas totala resultat och ackumuleringen av rörlig ersättning. Koncernens pool av rörlig ersättning fastställer den samlade rörliga ersättningen för respektive intjänandeår utifrån ett mål/förväntad pool, justerad för koncernens resultat, som därefter fördelas på affärsområden/koncernfunktioner utifrån deras resultat (scorecards). Den slutliga allokeringen görs utifrån individuell prestation enligt de individuella målen i de enskilda

programmen för rörlig ersättning. Genom mekanismen för finansiering av rörlig ersättning säkerställer Nordea att banken lever upp till kraven gällande rörlig ersättning och riskjusteringar i exempelvis CRD IV och EBA:s riktlinjer för en sund ersättningspolicy, inklusive bedömning av tillsyns krav och risk.

2020 hade Nordea följande övriga program för rörlig ersättning till medarbetare:

Executive Incentive Programme (EIP) erbjöds för att rekrytera, motivera och behålla utvalda ledare och nyckelpersoner utanför koncernledningen, och syftar till att belöna starka prestationer. Bedömningen av individuella prestationer grundas på i förväg fastställda finansiella och ickefinansiella mål. Tilldelningen från EIP ska inte överstiga den fasta årslönen. Vidare görs tilldelningen från EIP 2020 normalt, och alltid för materiella risktagare, till viss del i form av kontant ersättning och till viss del i form instrument, med efterföljande kvarhållandeperiod. Delar av tilldelningen för deltagarna i EIP omfattas av en uppskjutandeperiod om tre till fem år, med jämn fördelning av utbetalningarna och tillämpning av villkor för förverkande (justering av uppskjuten ersättning) under perioden.

Rörlig lönedel (Variable Salary Part, VSP) erbjöds utvalda ledare och specialister för att belöna en stark prestation. Bedömningen av individuella prestationer grundas på i förväg fastställda finansiella och ickefinansiella mål. VSP ska för 2020 normalt inte överstiga ett högsta utfall på 25 procent av den fasta årslönen, med undantag för ett fåtal utvalda ledare och specialister inom specifika områden i Nordea. VSP ska inte överstiga den fasta årslönen. VSP betalas kontant. För materiella risktagare görs tilldelningen från VSP till viss del i instrument, med efterföljande kvarhållandeperiod. Delar av VSP för materiella risktagare omfattas av en uppskjutandeperiod om tre år, med jämn fördelning av utbetalningarna och tillämpning av villkor för förverkande (justering av uppskjuten ersättning) under perioden.

Bonusprogram erbjöds enbart utvalda grupper av medarbetare inom specifika affärsområden eller enheter efter godkännande av styrelsen, till exempel inom Large Corporates & Institutions, Nordea Asset Management, Nordea Funds och Group Treasury. Syftet är att säkerställa en stark prestation och upprätthålla kostnadsflexibilitet för Nordea. Individuell tilldelning fastställs utifrån detaljerade prestationsbedömningar som omfattar en rad finansiella och ickefinansiella mål. Tilldelning från bonusprogram för 2020 betalas kontant. För materiella risktagare görs tilldelningen till viss del i instrument, med efterföljande kvarhållandeperiod. Delar av tilldelningen för materiella risktagare omfattas av en uppskjutandeperiod om tre till fem år, med jämn fördelning av utbetalningarna och tillämpning av villkor för förverkande (justering av uppskjuten ersättning) under perioden.

Belöningsprogram (Recognition scheme) användes för att premiera extraordinära prestationer. Individuella prestationer utvärderas utifrån i förväg fastställda mål. Materiella risktagare och medarbetare som omfattas av övriga, formella årliga program för rörlig ersättning, förutom vinstandelsprogrammet, är inte berättigade tilldelning från belöningsprogram.

Vinstandelsprogrammet (Profit sharing plan) omfattar alla medarbetare i Nordeakoncernen, förutom medarbetare som omfattas av Nordeas övriga, formella årliga program för rörlig ersättning. För de medarbetare som omfattas erbjuds vinstandelsprogrammet oavsett befattning och lönenivå, och syftar till att kollektivt belöna medarbetare utifrån prestation

i förhållande till i förväg fastställda finansiella mål liksom mål för kundnöjdheten. Vinstandelsprogrammet har ett tak, och utfallet är inte kopplat till utvecklingen för Nordeas aktiekurs.

Garanterad rörlig ersättning (rekryteringsbonus) kan erbjudas i undantagsfall, och ska då vara begränsad till det första anställningsåret i samband med nyanställning. Rekryteringsbonus kan endast ges om Nordea och det anställande företaget har en sund och stark kapitalbas.

Kompensation för avtal från tidigare anställning (utköp) kan endast erbjudas i undantagsfall och bara i samband med nyanställning. Den ska då vara begränsad till det första anställningsåret och förutsätter att Nordea och det anställande företaget har en sund och stark kapitalbas.

Kvarhållandebonus kan endast erbjudas i undantagsfall när Nordea har ett genuint intresse av att behålla medarbetare under en i förväg fastställd tidsperiod eller tills en viss händelse inträffar, och endast om Nordea och det anställande företaget har en sund och stark kapitalbas.

Övriga kvalitativa och kvantitativa upplysningar

Den faktiska kostnaden för rörliga ersättningar till ledande befattningshavare (exklusive sociala avgifter):

För EIP 2020 för koncernledningen uppgick den till 3,2 mn euro och utbetalning görs under en femårsperiod. Den beräknade maximala kostnaden för EIP för koncernledningen under 2021 uppgår till 5,7 mn euro, och den beräknade kostnaden förutsatt 50-procentig uppfyllelse av prestationskriterierna uppgår till 2,8 mn euro.

Kostnad för rörliga ersättningar till andra än koncernledningen (exklusive sociala avgifter):

Den faktiska kostnaden för EIP, VSP och bonus 2020 uppgick till 181,8 mn euro, exklusive tilldelning till koncernledningen. Delar av detta betalas direkt i form av kontant ersättning och det resterande fördelas under en period om tre till fem år enligt beskrivningen ovan. Under 2020 avsattes totalt 32,4 mn euro till Nordeas vinstandelsprogram. Varje medarbetare kan erhålla som mest 3 200 euro. Om alla prestationsmål hade uppfyllts skulle kostnaden för vinstandelsprogrammet för berättigade deltagare maximalt ha uppgått till cirka 63,0 mn euro 2020.

Övriga upplysningar

Ytterligare information om ersättningar finns i not K8, Personalkostnader, på sidorna 142–150.

Se även Nordeas ersättningsrapport för styrande organ för 2020. Ersättningsrapporten publiceras i enlighet med kraven i finska Finansministeriets förordning 608/2019 och Finsk kod för bolagsstyrning 2020, godkänd av Värdepappersmarknadsföreningen. Rapporten presenteras för en rådgivande omröstning på den ordinarie bolagsstämman den 24 mars 2021. Ersättningsrapporten återfinns tillsammans med annan obligatorisk information på Nordeas webbplats på www.nordea.com/sv/om-nordea/bolagsstyrning/ersattning.

Nordea kommer att lämna kvalitativa och kvantitativa upplysningar i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 (kapitalkravs-förordningen), upplysningskraven i Baselreglerna samt Europeiska bankmyndighetens riktlinjer för en sund ersättningspolicy.

Ytterligare information publiceras på nordea.com en vecka före den ordinarie bolagsstämman den 24 mars 2021.

Förslag till vinstdisposition

Nordea Bank Abp:s utdelningsbara vinstmedel, inklusive årets resultat – efter avdrag för utdelningen som ska utbetalas den 1 mars 2021 (tidigast) baserat på balansräkningen för räkenskapsåret som avslutades 31 december 2019 och kapitaliserade utvecklingskostnader – uppgick till 19 694 163 764,90 euro¹ och annat fritt eget kapital uppgick till 4 573 347 620,91 euro den 31 december 2020.

Styrelsen har föreslagit att den ordinarie bolagsstämman, som hålls den 24 mars 2021, bemyndigar styrelsen att besluta om en utdelning på högst 0,72 euro per aktie. Utdelningen skulle betalas ut baserat på balansräkningen som fastställs för räkenskapsåret som avslutades den 31 december 2020, vid ett eller flera tillfällen. Bemyndigandet skulle vara giltigt fram till början av nästa ordinarie bolagsstämma.

Antalet aktier i Nordea Bank Abp uppgår till 4 049 951 919. Den samlade utdelningen, beräknad utifrån det högsta beloppet om 0,72 euro per aktie, exklusive utdelning för innehav av egna aktier, skulle då bli 2 907 097 050,96 euro och betalas från balanserade vinstmedel. Efter den högsta utbe-

talningen av utdelning skulle 16 787 066 713,94 euro² överföras i ny räkning som utdelningsbara balanserade vinstmedel.

Den totala utdelningen och beloppet som överförs i ny räkning som utdelningsbara balanserade vinstmedel efter utbetald utdelning, justeras utifrån antalet egna aktier som innehåvs av Nordea Bank Abp på avstämningsdagen för utdelningen.

Det är styrelsens bedömning att den föreslagna utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som verksamhetens art, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

För information om förändringar i Nordea Bank Abp:s finansiella ställning efter räkenskapsperiodens slut, se "Händelser efter räkenskapsperiodens slut" nedan. Inga övriga betydande händelser eller väsentliga förändringar har skett i Nordea Bank Abp:s finansiella ställning efter räkenskapsperiodens slut och den föreslagna utdelningen äventyrar inte bolagets solvens.

Enligt moderföretagets balansräkning uppgick fritt eget kapital till:

Euro	
Investerat fritt eget kapital	1 063 448 369,58
Balanserade vinstmedel ¹	17 730 488 830,27
Övriga fria fonder	2 762 284 827,88
Årets resultat	1 963 674 934,63
Innehavare av övrigt primärkapital	747 614 423,45
Summa	24 267 511 385,81

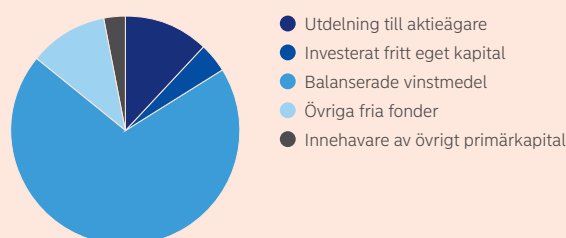
1) Utdelning på 282 634 435,51 euro (beräknad utifrån ett innehav av egna aktier om 12 317 126) som ska betalas baserat på balansräkningen för räkenskapsåret som avslutades den 31 december 2019 och kapitaliserade utvecklingskostnader på 1 607 876 577,10 euro har dragits av.

Styrelsen föreslår att vinstmedlen disponeras på följande sätt (beräknat utifrån den högsta utdelningen på 0,72 euro per aktie):

Euro	
Utdelning till aktieägare	2 907 097 050,96
Investerat fritt eget kapital	1 063 448 369,58
Balanserade vinstmedel ²	16 787 066 713,94
Övriga fria fonder	2 762 284 827,88
Innehavare av övrigt primärkapital	747 614 423,45
Summa	24 267 511 385,81

2) Kapitaliserade utvecklingskostnader på 1 607 876 577,10 euro har dragits av från Balanserade vinstmedel.

Händelser efter räkenskapsperiodens slut

Den 15 december 2020 publicerade Europeiska centralbanken ("ECB") en uppdaterad rekommendation om bankernas utdelningar. Generellt förväntar sig ECB att utdelningar och återköp av aktier ska vara under 15 procent av det ackumulerade resultatet för 2019-2020 och inte överstiga 20 punkter av kärnprimärkapitalrelationen fram till utgången av september 2021. Nordea Bank Abp:s styrelse beslutade den 16 december 2020 att följa ECB:s uppdaterade rekommendation. Enligt rekommendationen och efter en dialog med ECB beslutade

styrelsen den 18 februari 2021 att betala ut en utdelning på 0,07 euro per aktie till aktieägarna i enlighet med det bemyndigande som erhöles på den ordinarie bolagsstämman 2020.

Utdelningen på 0,07 euro per aktie utbetalas till aktieägare som på avstämningsdagen för utdelningen den 22 februari 2021 var antecknade i Nordeas aktieägarförteckning som förs av Euroclear Finland Oy i Finland, Euroclear Sweden AB i Sverige eller VP Securities A/S i Danmark. Utdelningen utbetalas den 1 mars 2021, eller så fort som möjligt efter den dagen.

Ordlista

Andel osäkra fordringar (kategori 3), brutto

Osäkra fordringar (kategori 3) före reserver dividerade med totala fordringar, värderade till upplupet anskaffningsvärde, före reserver.

Andel osäkra fordringar (kategori 3), netto

Osäkra fordringar (kategori 3) efter reserver dividerade med totala fordringar, värderade till upplupet anskaffningsvärde, före reserver.

Avkastning på eget kapital

Årets resultat i procent av genomsnittligt eget kapital under året. Övrigt primärkapital, som redovisas under eget kapital, har vid beräkningen klassificerats som en finansiell skuld. Årets resultat är exklusive minoritetsintressen och räntekostnader för övrigt primärkapital (upplupen skönmässig ränta). I genomsnittligt eget kapital ingår årets resultat och ej utbetald utdelning. Minoritetsintressen och övrigt primärkapital ingår ej.

Avkastning på ekonomiskt kapital

Avkastning på ekonomiskt kapital (ROCAR) utgörs av årets resultat exklusive engångsposter som en andel av ekonomiskt kapital. Affärsområdena beräknar avkastning på ekonomiskt kapital som rörelseresultat efter schablonskatt som en andel av ekonomiskt kapital.

Avkastning på tillgångar

Årets resultat i procent av de totala tillgångarna vid årets slut.

Eget kapital per aktie

Eget kapital efter utspädning och exklusive minoritetsintressen dividerat med antalet aktier efter utspädning.

Ekonomiskt kapital

Ekonomiskt kapital är en intern uppskattning av det kapital som Nordea behöver. Det mäter det kapital som krävs för att med viss sannolikhet täcka oväntade förluster i verksamheten. Ekonomiskt kapital beräknas med avancerade interna modeller för att ge ett konsekvent mått avseende kredit- och marknadsrisk, operativ risk, affärsrisk och livförsäkringsrisk inom Nordeas olika affärsområden.

När alla risker i koncernen aggregeras uppstår diversifieringseffekter, till följd av skillnader i verksamheternas risk samt att det är osannolikt att oväntade förluster uppstår samtidigt.

K/I-tal

Rörelsekostnader dividerat med rörelseintäkter.

Kapitalbas

Kapitalbasen är summan av primärkapital och supplementärkapital (förlagslån), efter avdrag för det redovisade värdet av aktier i helägda försäkringsbolag och eventuellt underskott i kreditriskjusteringar.

Kreditförlustrelation netto, upplupet anskaffningsvärde

Kreditförluster, netto (på årsbasis) dividerade med utgående balans för utlåning till allmänheten, värderad till upplupet anskaffningsvärde.

Oreglerade lånefordringar som inte är osäkra

Förfallna lånefordringar som inte är osäkra med hänsyn till framtida kassaflöden (ingår i Lånefordringar som inte är osäkra).

P/B

Nordeas aktiekurs dividerat med eget kapital per aktie.

Primärkapital

Primärkapitalet består av kärnprimärkapitalet och övrigt primärkapital. I kärnprimärkapitalet ingår konsoliderat eget kapital exklusive investeringar i försäkringsbolag, föreslagen utdelning, uppskjutna skattefordringar, immateriella tillgångar i bankverksamheten, hela avdraget avseende förväntat "underskott" (den negativa skillnaden mellan förväntade kreditförluster och gjorda reserveringar) och övriga avdrag såsom kassaflödessäkringar.

Primärkapitalrelation

Primärkapital i procent av riskexponeringsbeloppet. Kärnprimärkapitalrelationen definieras som kärnprimärkapital i procent av riskexponeringsbeloppet.

Reserver i relation till lån i kategorierna 1 och 2

Reserver för säkra fordringar (kategorierna 1 och 2) dividerade med säkra fordringar som värderas till upplupet anskaffningsvärde (kategorierna 1 och 2), före reserver.

Reserver i relation till oreglerade lån (kategori 3)

Reserver för osäkra fordringar (kategori 3) dividerade med osäkra fordringar som värderas till upplupet anskaffningsvärde (kategori 3), före reserver.

Reserver i relation till osäkra

lånefordringar (reserveringskvot)

Totala reserver dividerade med osäkra lånefordringar före reserver.

Resultat per aktie efter utspädning

Årets resultat dividerat med vägt genomsnittligt antal utestående stamaktier efter utspädning, exklusive minoritetsintressen.

Resultat per aktie före utspädning

Årets resultat dividerat med vägt genomsnittligt antal utestående stamaktier, exklusive minoritetsintressen.

Riskexponeringsbelopp

Balansomslutningen och poster utanför balansräkningen som värderas utifrån kreditrisken, marknadsrisken och den operativa risken i koncernföretagen enligt gällande kapitaltäckningsregler, exklusive tillgångar i försäkringsbolag, redovisat värde på aktier som avräknats från kapitalbasen och immateriella tillgångar.

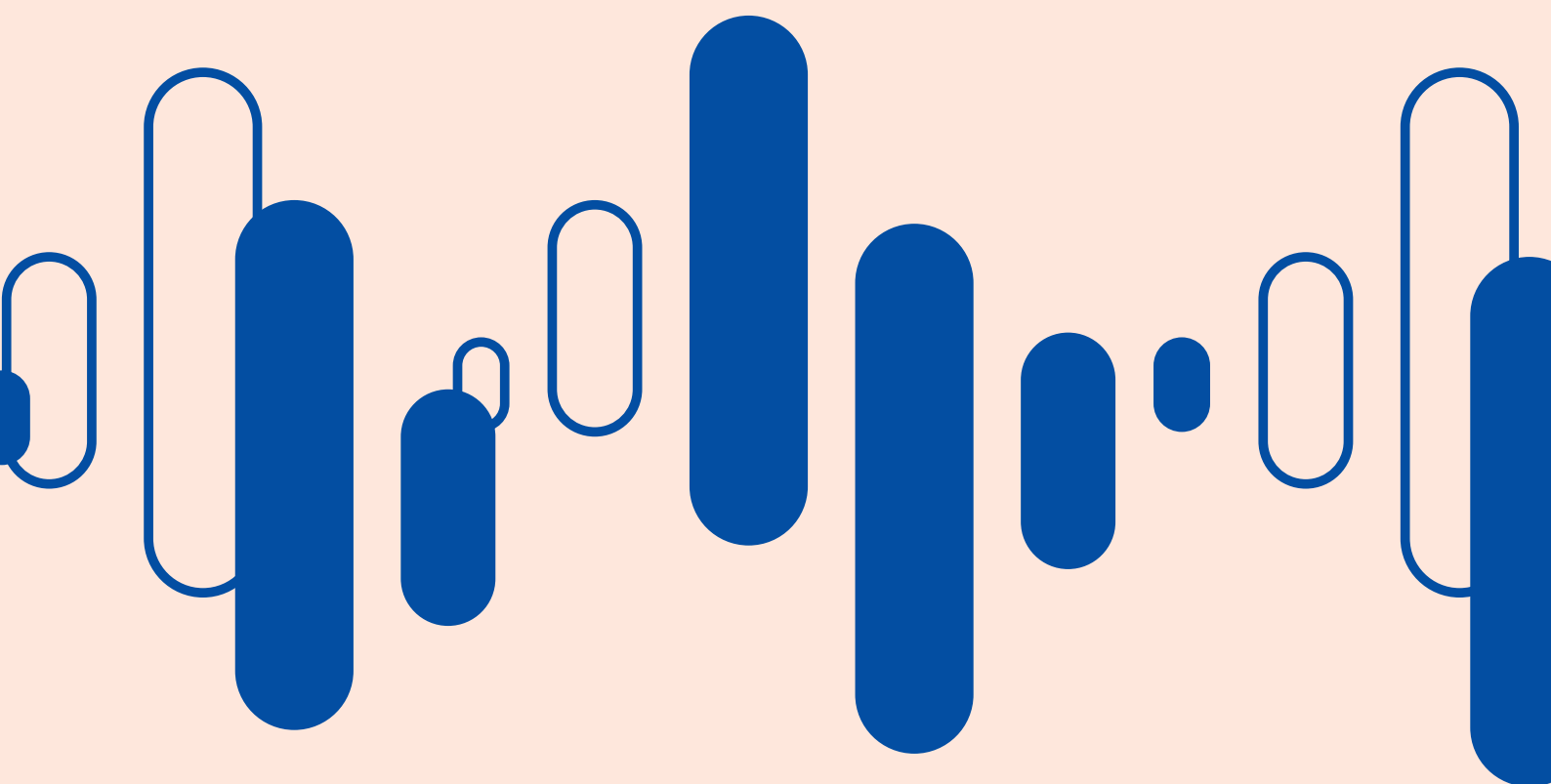
Total kapitalrelation

Kapitalbas i procent av riskexponeringsbeloppet.

Total reserveringsgrad (kategorierna 1, 2 och 3)

Totala reserver dividerade med totala fordringar, värderade till upplupet anskaffningsvärde, före reserver.

Finansiella rapporter, Nordeakoncernen

Innehåll

Finansiella rapporter

Resultaträkning	71
Rapport över totalresultat	72
Balansräkning	73
Rapport över förändringar i eget kapital	74
Kassaflödesanalys	78

Noter till finansiella rapporter

Redovisningsprinciper

K1 Redovisningsprinciper	80
--------------------------------	----

Risk- och likviditetshantering

K2 Risk- och likviditetshantering	103
---	-----

Noter till resultaträkningen

K3 Segmentrapportering	137
K4 Räntenetto	139
K5 Avgifts- och provisionsnetto	140
K6 Summa nettoresultat av poster till verkligt värde	141
K7 Övriga rörelseintäkter	142
K8 Personalkostnader	142
K9 Övriga kostnader	150
K10 Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	150
K11 Kreditförluster, netto	151
K12 Skatter	152
K13 Resultat per aktie	154

Noter till balansräkningen och poster inom linjen

K14 Utlåning och osäkra lånefordringar	155
K15 Räntebärande värdepapper	155
K16 Pantsatta finansiella instrument	155
K17 Aktier och andelar	155
K18 Tillgångar och inlåning i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal	155
K19 Derivatinstrument och säkringsredovisning	156
K20 Aktier och andelar i intresseföretag och joint ventures	161
K21 Immateriella tillgångar	163
K22 Materiella tillgångar	165
K23 Leasing	166
K24 Förvaltningsfastigheter	167
K25 Övriga tillgångar	167
K26 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	167
K27 Skulder till kreditinstitut	167
K28 In- och upplåning från allmänheten	167
K29 Skulder till försäkringstagare	167
K30 Emitterade värdepapper	169
K31 Övriga skulder	169
K32 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	169
K33 Avsättningar	169
K34 Pensionsförpliktelser	170
K35 Efterställda skulder	174
K36 För egna skulder ställda säkerheter	174
K37 Övriga ställda säkerheter	175
K38 Eventualförpliktelser	175
K39 Åtaganden	175

Övriga noter

K40 Klassificering av finansiella instrument	176
K41 Tillgångar och skulder till verkligt värde	179
K42 Finansiella instrument som kvittats i balansräkningen eller omfattas av nettningsavtal	189
K43 Överförda tillgångar och erhållna säkerheter	190
K44 Löptidsanalys för tillgångar och skulder	191
K45 Transaktioner med närstående	193
K46 Andelar i strukturerade företag	193
K47 Koncernstruktur	195
K48 Förvärv	196

Resultaträkning

Mn euro	Not	2020	2019
Rörelseintäkter			
Ränteintäkter från användande av effektivräntemetoden		5 536	6 399
Övriga ränteintäkter		1 071	1 350
Negativ avkastning på finansiella tillgångar		-280	-309
Räntekostnader		-2 013	-3 334
Negativ avkastning på finansiella skulder		201	212
Räntenetto	K4	4 515	4 318
Avgifts- och provisionsintäkter		3 856	3 931
Avgifts- och provisionskostnader		-897	-920
Avgifts- och provisionsnetto	K5	2 959	3 011
Nettoresultat av poster till verkligt värde	K6	900	1 012
Andelar i intresseföretags och joint ventures resultat enligt kapitalandelsmetoden	K20	-1	50
Övriga rörelseintäkter	K7	93	232
Summa rörelseintäkter		8 466	8 623
Rörelsekostnader			
<i>Allmänna administrationskostnader:</i>			
Personalkostnader	K8	-2 752	-3 017
Övriga kostnader	K9	-1 286	-1 639
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	K10	-605	-1 330
Summa rörelsekostnader		-4 643	-5 986
Resultat före kreditförluster		3 823	2 637
Nettoresultat av utlåning i portföljer som hålls till förfall och obligatoriskt värderas till verkligt värde	K6	48	12
Kreditförluster, netto	K11	-908	-536
Rörelseresultat		2 963	2 113
Skatt	K12	-698	-571
Årets resultat		2 265	1 542
Hänförligt till:			
Aktieägare i Nordea Bank Abp		2 238	1 519
Innehavare av övrigt primärkapital		27	26
Minoritetsintressen		-	-3
Summa		2 265	1 542
Resultat per aktie före utspädning, euro	K13	0,55	0,38
Resultat per aktie efter utspädning, euro	K13	0,55	0,38

Rapport över totalresultat

Mn euro	Not	2020	2019
Årets resultat		2 265	1 542
Poster som kan komma att omklassificeras till resultaträkningen			
Valutakursdifferenser		-196	18
Skatt på valutakursdifferenser		-	1
<i>Säkringar av nettotillgångar i utländska verksamheter:</i>	K19		
Värdeförändringar		117	-62
Skatt på värdeförändringar		-	16
<i>Verkligt värde via övrigt totalresultat¹:</i>	K40		
Värdeförändringar		48	21
Skatt på värdeförändringar		-8	-4
Omklassificerat till resultaträkningen		7	-37
Skatt på omklassificerat till resultaträkningen		-1	6
<i>Kassaflödessäkringar:</i>	K19		
Värdeförändringar		-712	152
Skatt på värdeförändringar		135	-31
Omklassificerat till resultaträkningen		733	-170
Skatt på omklassificerat till resultaträkningen		-140	35
Poster som inte kan omklassificeras till resultaträkningen			
<i>Förändringar i egen kreditrisk hänförlig till skulder som klassificerats i verkligt värde-optionen:</i>	K40		
Värdeförändringar		-9	-15
Skatt på värdeförändringar		3	2
<i>Förmånsbestämda pensionsplaner:</i>	K34		
Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner		22	-152
Skatt hänförlig till omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner		-4	34
Övrigt totalresultat från intresseföretag	K20	-1	1
Skatt på övrigt totalresultat från intresseföretag	K20	0	0
Övrigt totalresultat, netto efter skatt		-6	-185
Totalresultat		2 259	1 357
Hänförligt till:			
Aktieägare i Nordea Bank Abp		2 232	1 334
Innehavare av hybridkapitalinstrument		27	26
Minoritetsintressen		-	-3
Summa		2 259	1 357

1) Resultat från omvärderingar relaterade till säkrade risker i verkligt värde säkringar redovisas direkt i resultaträkningen.

Balansräkning

Mn euro	Not	31 dec 2020	31 dec 2019
Tillgångar	K40		
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker		32 955	35 509
Utlåning till centralbanker	K14	3 123	9 207
Utlåning till kreditinstitut	K14	3 123	8 519
Utlåning till allmänheten	K14	329 765	323 091
Räntebärande värdepapper	K15	62 509	64 930
Pantsatta finansiella instrument	K16	3 795	7 151
Aktier och andelar	K17	12 649	14 184
Tillgångar i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal	K18	36 484	30 799
Derivatinstrument	K19	44 770	39 111
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer		359	217
Aktier och andelar i intresseföretag och joint ventures	K20	555	572
Immateriella tillgångar	K21	3 771	3 695
Materiella tillgångar	K22	1 931	2 002
Förvaltningsfastigheter	K24	1 535	1 585
Uppskjutna skattefordringar	K12	406	487
Aktuella skattefordringar		300	362
Pensionstillgångar	K34	144	173
Övriga tillgångar	K25	13 349	12 543
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	K26	637	711
Summa tillgångar		552 160	554 848
Skulder	K40		
Skulder till kreditinstitut	K27	23 939	32 304
In- och upplåning från allmänheten	K28	183 431	168 725
Inlåning i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal	K18	37 534	31 859
Skulder till försäkringstagare	K29	18 178	19 246
Emitterade värdepapper	K30	174 309	193 726
Derivatinstrument	K19	47 033	42 047
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer		2 608	2 018
Aktuella skatteskulder		305	742
Övriga skulder	K31	21 341	19 868
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	K32	1 404	1 476
Uppskjutna skatteskulder	K12	436	481
Avsättningar	K33	596	570
Pensionsförpliktelser	K34	365	439
Efterställda skulder	K35	6 941	9 819
Summa skulder		518 420	523 320
Eget kapital			
Innehavare av övrigt primärkapital		748	748
Minoritetsintressen		9	40
Aktiekapital		4 050	4 050
Investerat eget kapital		1 063	1 080
Övriga reserver		-2 067	-2 062
Balanserade vinstmedel		29 937	27 672
Summa eget kapital		33 740	31 528
Summa skulder och eget kapital		552 160	554 848

Rapport över förändringar i eget kapital

2020

Hänförligt till aktieägare i Nordea Bank Abp													
Övriga reserver:													
Mn euro	Not	Aktie- kapital ¹	Investerat fritt eget kapital	Omräkning utländsk verksamhet ³	Kassaflödes- säkringar ⁴	Verkligt värde via övrigt totalresultat	Förmåns- bestämda pensions- planer	Förändringar i egen kreditrisk hänförlig till skulder klassificerade som verkligt värde-optionen	Balanserade vinstmedel	Summa	Innehavare av övrigt primärkapital	Minoritets- intressen	Summa eget kapital
Balans per 1 jan 2020		4 050	1 080	-1 941	-26	45	-135	-5	27 672	30 740	748	40	31 528
Årets resultat		-	-	-	-	-	-	-	2 238	2 238	27	-	2 265
Poster som kan omklassificeras till resultaträkningen													
Valutakursdifferenser		-	-	-196	-	-	-	-	-	-196	-	-	-196
Säkringar av nettotillgångar i utländska verksamheter:	K19												
Värdeförändringar		-	-	117	-	-	-	-	-	117	-	-	117
Verkligt värde via övrigt totalresultat:	K40												
Värdeförändringar		-	-	-	-	48	-	-	-	48	-	-	48
Skatt på värdeförändringar		-	-	-	-	-8	-	-	-	-8	-	-	-8
Omklassificerat till resultaträkningen		-	-	-	-	7	-	-	-	7	-	-	7
Skatt på omklassificerat till resultaträkningen		-	-	-	-	-1	-	-	-	-1	-	-	-1
Kassaflödessäkringar:	K19												
Värdeförändringar		-	-	-	-712	-	-	-	-	-712	-	-	-712
Skatt på värdeförändringar		-	-	-	135	-	-	-	-	135	-	-	135
Omklassificerat till resultaträkningen ²		-	-	-	733	-	-	-	-	733	-	-	733
Skatt på omklassificerat till resultaträkningen ²		-	-	-	-140	-	-	-	-	-140	-	-	-140

Rapport över förändringar i eget kapital, forts.

2020

Hänförligt till aktieägare i Nordea Bank Abp														
Övriga reserver:														
Mn euro	Not	Aktie- kapital ¹	Investerat fritt eget kapital	Omräkning utländsk verksamhet ³	Kassaflödes- säkringar ⁴	Verkligt värde via övrigt total- resultat	Förmåns- bestämda pensions- planer	Förändringar i egen kreditrisk hänförlig till skulder klassificerade som verkligt värde-optionen	Balanserade vinstmedel	Summa	Innehavare av övrigt primärkapital	Minoritets- intressen	Summa eget kapital	
Poster som inte kan omklassificeras till resultaträkningen														
Förändringar i egen kreditrisk hänförlig till skulder klassificerade som verkligt värde-optionen:														
	K40													
Värdeförändringar		–	–	–	–	–	–	–9	–	–9	–	–	–9	
Skatt på värdeförändringar		–	–	–	–	–	–	3	–	3	–	–	3	
Förmånsbestämda pensionsplaner:														
	K34													
Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner		–	–	–	–	–	22	–	–	22	–	–	22	
Skatt hänförlig till omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner		–	–	–	–	–	–4	–	–	–4	–	–	–4	
Övrigt totalresultat från företag som redovisas enligt kapitalandelsmetoden	K20	–	–	–	–	–	–	–	–1	–1	–	–	–1	
Skatt på övrigt totalresultat från företag som redovisas enligt kapitalandelsmetoden	K20	–	–	–	–	–	–	–	0	0	–	–	0	
Övrigt totalresultat, netto efter skatt		–	–	–79	16	46	18	–6	–1	–6	–	–	–6	
Totalresultat		–	–	–79	16	46	18	–6	2 237	2 232	27	–	2 259	
Betald ränta övrigt primärkapital		–	–	–	–	–	–	–	–	–	–27	–	–27	
Aktierelaterade ersättningar	K8	–	–	–	–	–	–	–	6	6	–	–	6	
Köp av egna aktier ⁵		–	–17	–	–	–	–	–	–	–17	–	–	–17	
Övriga förändringar		–	–	–	–	–	–	–	22	22	–	–	22	
Förändring i minoritetsintressen		–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–31	–31	
Balans per 31 dec 2020		4 050	1 063	–2 020	–10	91	–117	–11	29 937	32 983	748	9	33 740	

1) Totalt antal registrerade aktier var 4 050 miljoner. Antalet egna aktier var 11,9 miljoner vilket utgör 0,3 % av det totala antalet aktier i Nordea. Varje aktie representerar en rösträtt.

2) Överföringen beror på att den säkrade posten påverkar resultaträkningen.

3) Hänförligt till valutarisk. Av balansen per 31 december 2020 avser 639 mn euro säkringsförhållanden där säkringsredovisning tillämpas och – mn euro avser säkringsförhållanden där säkringsredovisning inte längre tillämpas.

4) För mer detaljerad information, se not K19.

5) Hänförligt till förändring av egna aktier för ersättningsändamål och tradingportföljen. Totala antalet egna aktier för ersättningsändamål var 8,2 miljoner.

Rapport över förändringar över eget kapital, forts.

2019

Hänförligt till aktieägare i Nordea Bank Abp													
Övriga reserver:													
Mn euro	Not	Aktie- kapital ¹	Investerat fritt eget kapital	Omräkning utländsk verksamhet ³	Kassaflödes- säkringar ⁴	Verkligt värde via övrigt total- resultat	Förmåns- bestämda pensions- planer	Förändringar i egen kreditrisk hänförlig till skulder klassificerade som verkligt värde-optionen	Balanserade vinstmedel	Summa	Innehavare av övrigt primärkapital	Minoritets- intressen	Summa eget kapital
Balans per 1 jan 2019		4 050	1 080	−1 914	−12	59	−17	8	28 891	32 145	750	6	32 901
Årets resultat		−	−	−	−	−	−	−	1 519	1 519	26	−3	1 542
Poster som kan omklassificeras till resultaträkningen													
Valutakursdifferenser		−	−	18	−	−	−	−	−	18	−	−	18
Skatt på valutakursdifferenser		−	−	1	−	−	−	−	−	1	−	−	1
<i>Säkringar av nettotillgångar i utländska verksamheter:</i>	G19												
Värdeförändringar		−	−	−62	−	−	−	−	−	−62	−	−	−62
Skatt på värdeförändringar		−	−	16	−	−	−	−	−	16	−	−	16
<i>Verkligt värde via övrigt totalresultat:</i>	G40												
Värdeförändringar		−	−	−	−	21	−	−	−	21	−	−	21
Skatt på värdeförändringar		−	−	−	−	−4	−	−	−	−4	−	−	−4
Omklassificerat till resultaträkningen		−	−	−	−	−37	−	−	−	−37	−	−	−37
Skatt på omklassificerat till resultaträkningen		−	−	−	−	6	−	−	−	6	−	−	6
<i>Kassaflödessäkringar:</i>	G19												
Värdeförändringar		−	−	−	152	−	−	−	−	152	−	−	152
Skatt på värdeförändringar		−	−	−	−31	−	−	−	−	−31	−	−	−31
Omklassificerat till resultaträkningen ²		−	−	−	−170	−	−	−	−	−170	−	−	−170
Skatt på omklassificerat till resultaträkningen ²		−	−	−	35	−	−	−	−	35	−	−	35

Rapport över förändringar över eget kapital, forts.

2019

Hänförligt till aktieägare i Nordea Bank Abp													
Mn euro	Not	Aktie- kapital ¹	Investerat fritt eget kapital	Omräkning utländsk verksamhet ³	Kassaflödes- säkringar ⁴	Verkigt värde via övrigt totalresultat	Förmåns- bestämda pensions- planer	Förändringar i egen kreditrisk hänförlig till skulder klassificerade som verkligt värde-optionen	Balanserade vinstmedel	Summa	Innehavare av övrigt primärkapital	Minoritets- intressen	Summa eget kapital
Poster som inte kan omklassificeras till resultaträkningen													
Förändringar i egen kreditrisk hänförlig till skulder klassificerade som verkligt värde-optionen:													
G40													
Värdeförändringar		–	–	–	–	–	–	–15	–	–15	–	–	–15
Skatt på värdeförändringar		–	–	–	–	–	–	2	–	2	–	–	2
Förmånsbestämda pensionsplaner:													
G34													
Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner		–	–	–	–	–	–152	–	–	–152	–	–	–152
Skatt hänförlig till omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner		–	–	–	–	–	34	–	–	34	–	–	34
Övrigt totalresultat från företag som redovisas enligt kapitalandelsmetoden	G20	–	–	–	–	–	–	–	1	1	–	–	1
Skatt på övrigt totalresultat från företag som redovisas enligt kapitalandelsmetoden	G20	–	–	–	–	–	–	–	0	0	–	–	0
Övrigt totalresultat, netto efter skatt		–	–	–27	–14	–14	–118	–13	1	–185	–	–	–185
Totalresultat		–	–	–27	–14	–14	–118	–13	1 520	1 334	26	–3	1 357
Betald ränta övrigt primärkapital		–	–	–	–	–	–	–	–	–	–26	–	–26
Förändring i innehavare av övrigt primärkapital		–	–	–	–	–	–	–	–	–	–2	–	–2
Aktierelaterade ersättningar	G8	–	–	–	–	–	–	–	20	20	–	–	20
Utdelning för 2018		–	–	–	–	–	–	–	–2 788	–2 788	–	–	–2 788
Köp av egna aktier ⁵		–	–	–	–	–	–	–	29	29	–	–	29
Förändring i minoritetsintressen		–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	37	37
Balans per 31 dec 2019		4 050	1 080	–1 941	–26	45	–135	–5	27 672	30 740	748	40	31 528

1) Totalt antal registrerade aktier var 4 050 miljoner. Antalet egna aktier var 10,8 miljoner vilket utgör 0,3 % av det totala antalet aktier i Nordea. Varje aktie representerar en rösträtt.

2) Överföringen beror på att den säkrade posten påverkar resultaträkningen.

3) Hänförligt till valutarisk. Av balansen per 31 december 2019 avser 522 mn euro säkringsförhållanden där säkringsredovisning tillämpas och – mn euro avser säkringsförhållanden där säkringsredovisning inte längre tillämpas.

4) För mer detaljerad information, se not K19.

5) Hänförligt till förändring av egna aktier för ersättningsändamål och tradingportföljen. Totala antalet egna aktier för ersättningsändamål var 9,2 miljoner.

Kassaflödesanalys

Mn euro	Not	2020	2019
Den löpande verksamheten			
Rörelseresultat		2 963	2 113
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet		2 074	5 005
Betalda inkomstskatter	K12	–987	–816
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av den löpande verksamhetens tillgångar och skulder		4 050	6 302
Förändring av den löpande verksamhetens tillgångar			
Förändring av utlåning till centralbanker	K14	3 605	413
Förändring av utlåning till kreditinstitut	K14	5 393	1 951
Förändring av utlåning till allmänheten	K14	–3 595	–11 079
Förändring av räntebärande värdepapper	K15	2 942	10 485
Förändring av pantsatta finansiella instrument	K16	3 400	402
Förändring av aktier och andelar	K17	1 594	–1 379
Förändring av derivatinstrument, netto	K19	–643	1 281
Förändring av förvaltningsfastigheter	K24	3	–36
Förändring av övriga tillgångar	K25	–6 469	–3 921
Erhållen utdelning från intresseföretag	K20	7	19
Förändring av den löpande verksamhetens skulder			
Förändring av skulder till kreditinstitut	K27	–11 364	–10 339
Förändring av in- och upplåning från allmänheten	K28	13 801	2 050
Förändring av skulder till försäkringstagare	K29	3 807	5 229
Förändring av emitterade värdepapper	K30	–19 231	869
Förändring av övriga skulder	K31	1 357	–4 639
Kassaflöde från den löpande verksamheten		–1 343	–2 392
Investeringsverksamheten			
Förvärv av rörelser	K48	–552	–447
Avyttring av rörelser		–	–25
Förvärv av intresseföretag och joint ventures	K20	–8	–26
Avyttring av intresseföretag	K20	18	879
Förvärv av materiella tillgångar	K22	–69	–70
Avyttring av materiella tillgångar	K22	19	15
Förvärv av immateriella tillgångar	K21	–418	–517
Kassaflöde från investeringsverksamheten		–1 010	–191
Finansieringsverksamheten			
Emission av efterställda skulder	K35	–	1 401
Amortering av efterställda skulder	K35	–2 459	–890
Betald ränta på övrigt primärkapital		–27	–26
Försäljning/återköp av egna aktier, inklusive förändringar i tradingportföljen		–17	29
Utbetald utdelning		–	–2 788
Kapitalandelen av leasingutbetalningar		–143	–140
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		–2 646	–2 414
Årets kassaflöde		–4 999	–4 997
Likvida medel vid årets början		41 164	46 009
Omräkningsdifferens		38	152
Likvida medel vid årets slut		36 203	41 164
Förändring		–4 999	–4 997

Kassaflödesanalys, forts.

Kommentarer till kassaflödesanalysen

Kassaflödesanalysen visar in- och utbetalningar av likvida medel under året för den totala verksamheten. Nordeas kassaflödesanalys har upprättats enligt den indirekta metoden, vilket innebär att rörelseresultatet har justerats för transaktioner som inte medfört in- eller utbetalningar, som t ex avskrivningar och kreditförluster. Redovisning av kassaflöden indelas i kategorierna löpande verksamhet, investeringsverksamhet och finansieringsverksamhet.

Den löpande verksamheten

Den löpande verksamheten utgörs av den huvudsakliga intäktsbringande verksamheten och kassaflödet härrör huvudsakligen från rörelseresultatet, justerat för poster som inte ingår i kassaflödet samt för betalda inkomstskatter. Justering för icke kassaflödespåverkande poster innefattar:

Mn euro	2020	2019
Avskrivningar	553	558
Nedskrivningar	52	772
Kreditförluster	958	583
Nettoresultat av utlåning i portföljer som hålls till förfall och obligatoriskt värderas till verkligt värde	-48	-12
Orealiserade värdeförändringar	-513	224
Realisationsvinster/-förluster, netto	-24	-69
Förändring av upplupna kostnader/intäkter och avsättningar	276	-26
Omräkningsdifferenser	-308	198
Förändring av återbäringsmedel, Life & Pensions	-11	203
Förändring av tekniska reserver, Life & Pensions	792	1 794
Förändringar av verkligt värde av den säkrade posten, tillgångar/skulder (netto)	429	705
Övrigt	-82	75
Summa	2 074	5 005

Förändring av den löpande verksamhetens tillgångar och skulder innefattar tillgångar och skulder som ingår i den normala affärsverksamheten, som t ex utlåning, inlåning och emitterade värdepapper. Förändringar i derivatinstrument redovisas netto.

I kassaflödet från löpande verksamhet ingår erhållen ränta och betald ränta med följande belopp:

Mn euro	2020	2019
Erhållen ränta	6 367	7 395
Betald ränta	-2 033	-3 166

Investeringsverksamheten

Investeringsverksamheten omfattar förvärv och avyttring av anläggningstillgångar, finansiella såväl som materiella och immateriella.

Finansieringsverksamheten

Finansieringsverksamheten utgörs av den verksamhet som medför förändringar i eget kapital och efterställda skulder, som t ex nyemission av aktier, utdelningar och emission/amortering av efterställda skulder och kapitalandelen av leasingutbetalningar.

Likvida medel

Följande poster ingår i likvida medel:

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	32 955	35 509
Utlåning till centralbanker, betalbar vid anfordran	2 426	4 826
Utlåning till kreditinstitut, betalbar vid anfordran	822	829
Summa	36 203	41 164

Kassatillgångar omfattar lagliga betalningsmedel inklusive utländska sedlar och mynt. Tillgodohavanden hos centralbanker utgörs av tillgodohavanden på konton hos centralbanker och postgiron i myndighetsform, där följande förutsättningar är uppfyllda:

- centralbanken eller postgirot är hemmahörande i det land där institutet är etablerat
- tillgodohavandet kan disponeras fritt när som helst.

Utlåning till kreditinstitut, betalbar vid anfordran, utgörs av likvida tillgångar som inte representeras av obligationer och andra räntebärande värdepapper. Utlåning till centralbanker, betalbara vid anfordran inkluderar instrument som Nordea omedelbart har rätt att sälja tillbaka.

Avstämning av skulder hänförliga till finansieringsverksamheten

Den ingående balansen på efterställda skulder var 9 819 mn euro (9 155 mn euro). Kassaströmmarna relaterade till obligationer uppgick till -2 459 mn euro (511 mn euro) och de icke kassaflödespåverkande effekterna av valutakursdifferenser och övrigt uppgick till -419 mn euro (153 mn euro) varmed den utgående balansen var 6 941 mn euro (9 819 mn euro).

Den ingående balansen på leasingskulder var 1 225 mn euro (vid övergången 1 januari 2019 1 165 mn euro). Kassaströmmarna relaterade till skulderna uppgick till -143 mn euro (-140 mn euro) och övriga förändringar från nya, avslutade och modifierade kontrakt samt valutakursdifferenser uppgick till 151 mn euro (200 mn euro).

K1. Redovisningsprinciper

Innehåll för not K1

1. Företagsinformation och grunder för presentationen	80
2. Förändrade redovisningsprinciper och förändrad presentation	80
3. Förändringar i IFRS som ännu inte tillämpats	81
4. Kritiska bedömningar och osäkerhet i uppskattningar	82
5. Principer för konsolidering	85
6. Redovisning av rörelseintäkter och nedskrivningar	86
7. Intäktsredovisning livförsäkring	88
8. Redovisning och bortbokning av finansiella instrument i balansräkningen	89
9. Omräkning av tillgångar och skulder i utländsk valuta	89
10. Säkringsredovisning	90
11. Fastställande av verkligt värde på finansiella instrument	91
12. Kassa och tillgodohavande hos centralbanker	92
13. Finansiella instrument	92
14. Utlåning till allmänheten/kreditinstitut	94
15. Leasing	96
16. Immateriella tillgångar	97
17. Materiella tillgångar	97
18. Förvaltningsfastigheter	98
19. Skulder till försäkringstagare	98
20. Tillgångar och inlåning i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal	99
21. Skatter	99
22. Avsättningar	99
23. Resultat per aktie	99
24. Ersättningar till anställda	100
25. Eget kapital	100
26. Finansiella garantiavtal och kreditlöften	101
27. Aktierelaterade ersättningar	101
28. Transaktioner med närstående	101
29. Presentation av avyttringsgrupper som innehas för försäljning	102
30. Valutakurser	102

1. Företagsinformation och grunder för presentationen

Nordea Bank Abp (FO-nummer 2858394-9), tillsammans med sina konsoliderade dotterföretag (Nordeakoncernen), är en ledande fullservicebank i Norden. Moderföretaget Nordea Bank Abp är ett publikt aktiebolag registrerat enligt finsk rätt och med huvudkontor i Helsingfors, Finland på följande adress: Hamnbanegatan 5, FI-00020 Nordea, Helsingfors, Finland. Nordea Bank Abp:s stamaktier är noterade på Nasdaq Nordic, börserna i Helsingfors (i euro), Stockholm (i svenska kronor) och Köpenhamn (i danska kronor), och Nordeas American Depositary Receipts (ADR) handlas i USA, i amerikanska dollar.

Nordeakoncernen har ett komplett utbud av finansiella produkter och tjänster till privat- och företagskunder, däribland andra finansinstitut. Nordeakoncernens breda utbud av produkter och tjänster till privatkunder innefattar bolån och konsumtionslån, kredit- och betalkort, sparande samt liv- och pensionsförsäkringar. Nordeakoncernen har också ett brett

utbud av produkter och tjänster till företagskunder som innefattar företagslån, likviditetshantering, betalningar och kon-ton, riskhantering, rådgivning, kapitalanskaffning och likviditetsförstärkning via skuldinstrument och aktieemissioner, corporate finance, kapitalförvaltning för institutionella kunder samt liv- och pensionsförsäkringar för företag. Nordea-koncernen säljer också skadeförsäkringar.

Nordeas koncernredovisning har upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) som godkända av EU-kommissionen. Vidare har vissa kompletterande regler i enlighet med finska bokföringslagen, finska kreditinstitutslagen, finska Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd samt beslut av det finska Finansministeriets förordning om bokslut och koncernredovisning i kreditinstitut och värdepappersföretag också tillämpats.

De tilläggsupplysningar som krävs enligt ovan nämnda standarder, rekommendationer och lagstiftning har inkluderats i noterna, i kapitlet "Kapitalhantering" samt i andra delar av de "Finansiella rapporterna".

Den 24 februari 2021 godkände styrelsen årsredovisningen, som slutligt ska fastställas av den ordinarie bolagsstämman den 24 mars 2021.

Redovisningsprinciperna, beräkningsgrunderna och presentationen är oförändrade jämfört med årsredovisningen 2019, med undantag för de förändringar som beskrivs nedan i avsnittet "Förändrade redovisningsprinciper och förändrad presentation".

Alla belopp redovisas i miljoner euro, om inget annat anges.

2. Förändrade redovisningsprinciper och förändrad presentation

De nya redovisningskrav som infördes under 2020 och deras inverkan på Nordeas redovisning beskrivs nedan.

Nettoresultat av utlåning i portföljer som hålls till förfall och obligatoriskt värderas till verkligt värde

Presentationen av verkligt värde-justeringar av marginalkomponenten för lånefordringar i portföljer där avsikten är att behålla instrumenten till förfall, och som obligatoriskt värderas till verkligt värde, har ändrats. Marginalkomponenten är den ränta som betalas av kunden utöver den ränta som debiteras för att kompensera Nordea för den relaterade finansieringskostnaden. Från och med 2020 redovisas dessa justeringar separat i resultaträkningen på den nya raden "Nettoresultat av utlåning i portföljer som hålls till förfall och obligatoriskt värderas till verkligt värde". Den tidigare principen var att redovisa sådana justeringar till verkligt värde på raden "Nettoresultat av poster till verkligt värde", tillsammans med justeringar till verkligt värde av portföljer av instrument där avsikten är att sälja och att både behålla och att sälja instrumenten. Lånefordringar i portföljer som hålls till förfall och som värderas till verkligt värde, eftersom de inte uppfyller SPPI-kriteriet (som anger att kassaflödet enbart ska utgöras av betalning av kapitalbelopp och ränta), liknar mer lånefordringar värderade till upplupet anskaffningsvärde än instrument där avsikten är att sälja instrumenten eller att både behålla och att sälja instrumenten. Därför bör redovisningen av dessa så långt som möjligt överensstämma med redovisningen av lånefordringar värderade till upplupet anskaffningsvärde. Justering till verkligt värde av marginalkomponenten, som främst avser förändringar i kreditrisken, redovisas därför separat i anslutning till posten "Kreditförluster, netto" i resultaträkningen, där liknande justeringar av lånefordringar värderade till upplupet anskaffningsvärde redovisas. Jämförelsesiffrorna har räknats om och deras inverkan på resultaträkningen framgår i tabellen nedan.

K1. Redovisningsprinciper, forts.

Mn euro	2020		
	Tidigare princip	Förändr.	Ny princip
Nettoresultat av poster till verkligt värde	948	–48	900
Summa rörelseintäkter	8 514	–48	8 466
Nettoresultat av utlåning i portföljer som hålls till förfall och obligatoriskt värderas till verkligt värde	–	48	48
Rörelseresultat	2 963	–	2 963
Årets resultat	2 265	–	2 265
Inverkan på resultat per aktie före/efter utspädning, euro		–	

Mn euro	2019		
	Tidigare princip	Förändr.	Ny princip
Nettoresultat av poster till verkligt värde	1 024	–12	1 012
Summa rörelseintäkter	8 635	–12	8 623
Nettoresultat av utlåning i portföljer som hålls till förfall och obligatoriskt värderas till verkligt värde	–	12	12
Rörelseresultat	2 113	–	2 113
Årets resultat	1 542	–	1 542
Inverkan på resultat per aktie före/efter utspädning, euro		–	

Omklassificering av upplupen ränta på utlåning

Uplupen ränta på utlåning har tidigare redovisats på raden "Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter" i balansräkningen. Från och med 2020 redovisas upplupna intäkter från utlåning tillsammans med utlåningen på balansraderna "Utlåning till kreditinstitut" och "Utlåning till allmänheten". Jämförelsesiffrorna har räknats om och deras inverkan på balansräkningen framgår i tabellen nedan.

Mn euro	31 dec 2020		
	Tidigare princip	Förändr.	Ny princip
Utlåning till kreditinstitut	3 123	–	3 123
Utlåning till allmänheten	329 507	258	329 765
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	895	–258	637

Mn euro	31 dec 2019		
	Tidigare princip	Förändr.	Ny princip
Utlåning till kreditinstitut	8 516	3	8 519
Utlåning till allmänheten	322 740	351	323 091
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	1 065	–354	711

Förändrad redovisning av handel med egna aktier

Förvärv av egna aktier redovisas från 1 januari 2020 som en minskning av "Investerat fritt eget kapital" och avyttring av egna aktier som en ökning av "Investerat fritt eget kapital". Nordeas tidigare redovisningsprincip var att redovisa förvärv och avyttringar under "Balanserade vinstmedel". Jämförelsesiffrorna har inte omräknats.

Förändrad redovisning av rapporterbara rörelsesegment

I syfte att spegla den nuvarande rapporterings- och beslutsprocessen har Nordea ändrat presentationen av rapporterbara

rörelsesegment och definitionen av högsta verkställande beslutsfattare. För ytterligare information, se avsnittet "Förändringar i segmentsindelningen" i not K3 "Segmentsrapportering".

Andra ändrade krav

Följande nya och omarbetade standarder och tolkningar infördes av Nordea den 1 januari 2020, men har inte haft någon betydande inverkan på Nordeas redovisning.

- Ändringar av hänvisningar till konceptuellt ramverk i IFRS-standarder
- Ändringar av IFRS 3: Definition av verksamhet/rörelse
- Ändringar av IAS 1 och IAS 8: Definition av väsentlig
- Årliga förbättringar av IFRS 16: Leasing – covid-19-relaterade hyresrabatter

Förändringar i finska bokföringslagen, finska kreditinstitutslagen, finska Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd samt beslut av det finska Finansministeriets förordning om bokslut och koncernredovisning i kreditinstitut och värdepappersföretag har inte haft någon betydande inverkan på Nordeas redovisning.

3. Förändringar i IFRS som ännu inte tillämpats

Förändringar i IFRS 10 och IAS 28 "Försäljning eller överföring av tillgångar mellan en ägare och dess intresseföretag eller joint venture"

IASB har ändrat kraven i IFRS 10 och IAS 28 avseende försäljning och överföring av tillgångar mellan en ägare och dess intresseföretag eller joint venture, till följd av inkonsekvent hantering av vinster och förluster från sådana transaktioner enligt dessa standarder. IASB har därefter föreslagit att skjuta upp ikraftträdandetidpunkten på obestämd tid och tillåta en tidigare tillämpning. Ändringarna har ännu inte godkänts av EU-kommissionen. För närvarande avser Nordea inte att tillämpa ändringarna i förtid. De nya kraven väntas inte få någon inverkan på Nordeas redovisning, kapitaltäckning eller stora exponeringar för den första tillämpningsperioden, eftersom de är i linje med Nordeas nuvarande redovisningsprinciper.

IFRS 17 "Försäkringsavtal"

IASB har publicerat den nya standarden IFRS 17 "Försäkringsavtal". Den nya standarden ändrar kraven för redovisning, värdering och presentation av samt upplysning om försäkringsavtal.

Ikke enhetliga värderingsprinciper som bygger på livsförsäkringsdotterföretagens lokala redovisningsprinciper ersätts av enhetliga värderingsprinciper som bygger på tre värderingsmodeller: byggstensmodellen (building block-approach), den rörliga avgiftsmodellen (variable fee approach) och premieallokeringsmodellen (premium allocation approach). Valet av modell beror på villkoren i avtalen (långfristiga, vinstutdelande eller kortfristiga). I de tre värderingsmodellerna definieras kontraktensliga kassaflöden, riskjusterad marginal och diskontering på samma sätt. Dessa definitioner bygger på liknande principer som värderingsprinciperna för försäkringstekniska avsättningar i Solvens II-direktivet. Ännu inte intjänade framtida premier redovisas som en avsättning i balansräkningen och intäktsförs när försäkringstjänsten utförs. Olönsamma avtal redovisas i resultaträkningen när avtalet undertecknas och godkänns.

IFRS 17 ska tillämpas för räkenskapsår som börjar den 1 januari 2023 eller senare, och tidigare tillämpning är tillåten. Standarden har ännu inte godkänts av EU-kommissionen. För närvarande avser Nordea inte att tillämpa standarden i förtid. Nordeas nuvarande bedömning är att den nya standarden inte förväntas få någon betydande inverkan på Nordeas kapitaltäckning eller stora exponeringar för den första tillämpningsperioden. Det är ännu inte möjligt att säga hur den kommer att inverka på Nordeas redovisning.

K1. Redovisningsprinciper, forts.

Referensräntereformen – fas 2

IASB har publicerat ändringar av IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 och IFRS 16 i "Reform för nya referensräntor – fas 2". Fas 2 i reformen av referensräntorna, eller IBOR-räntorna (inter-bank offered rates), har tre huvudområden: säkringsredovisning, modifieringar och upplysningar.

Ändringarna förtydligar att säkringsredovisningen inte behöver upphöra bara för att de säkrade posterna och säkringsinstrumenten modifieras till följd av IBOR-reformen. Säkringsförhållanden (och tillhörande dokument) måste ändras för att spegla de modifieringar som gjorts för den säkrade posten, säkringsinstrumentet och den säkrade risken. Eventuella värdejusteringar som dessa ändringar medför redovisas som säkringsineffektivitet.

Vidare förtydligas att modifieringar som krävs som en direkt följd av IBOR-reformen och som görs på ett ekonomiskt likvärdigt sätt inte ska redovisas som modifieringar för instrument som värderas till upplupet anskaffningsvärde. För sådana modifieringar justeras den effektiva räntan i linje med de modifierade kassaflödena.

Ändringarna ska tillämpas för räkenskapsår som börjar den 1 januari 2021 eller senare, och tidigare tillämpning är tillåten.

Ändringarna väntas resultera i att säkringsförhållandena i Nordea kan kvarstå som tidigare och att inga väsentliga modifieringsvinster eller modifieringsförluster redovisas. Ändringarna förväntas därför inte få någon betydande inverkan på Nordeas redovisning, kapitaltäckning eller stora exponeringar jämfört med nuvarande situation.

Övriga förändringar i IFRS

IASB har publicerat följande nya eller omarbetade standarder som inte bedöms få någon betydande inverkan på Nordeas redovisning, kapitaltäckning eller stora exponeringar för den första tillämpningsperioden:

- Ändringar av IAS 1 Utformning av finansiella rapporter
- Ändringar av IFRS 3 Rörelseförvärv
- Ändringar av IAS 16 Materiella anläggningstillgångar
- Ändringar av IAS 37 Avsättningar, eventalförpliktelser och eventualtillgångar
- Årliga förbättringar 2018–2020
- Ändringar av IFRS 4 Försäkringsavtal – Förlängning av det temporära undantaget från att tillämpa IFRS 9

4. Kritiska bedömningar och osäkerhet i uppskattningar

För att upprätta årsredovisning i enlighet med god redovisningssed måste ledningen i vissa fall använda sig av bedömningar och uppskattningar. Det faktiska utfallet kan senare i viss mån avvika från de uppskattningar och antaganden som gjorts. I det här avsnittet beskrivs:

- källorna till osäkerhet i uppskattningar vid rapportperiodens slut, som innebär en betydande risk för en väsentlig justering av de redovisade värdena för tillgångar och skulder under nästkommande räkenskapsår, och
- bedömningarna som vid tillämpningen av redovisningsprinciper (utöver de som gäller uppskattningar) har störst inverkan på de redovisade beloppen.

Kritiska bedömningar och uppskattningar är främst hänförliga till:

- värdering till verkligt värde av vissa finansiella instrument
- klassificering av finansiella tillgångar
- bortbokning av finansiella tillgångar
- prövning av nedskrivningsbehovet för:
 - goodwill och andra immateriella tillgångar och
 - utlåning till allmänheten/kreditinstitut
- avskrivningstid för kapitaliserad programvara
- effektivitetstest av kassaflödessäkringar

- aktuariella beräkningar av pensionsförpliktelser och förvaltningstillgångar för anställda
- aktuariella beräkningar av försäkringsavtal
- värdering av förvaltningsfastigheter
- bedömning av förväntade leasingperioder och klassificering av leasingavtal
- klassificering av primärkapitaltillskott
- bedömning av bestämmande inflytande i samband med konsolidering
- värdering av uppskjutna skattefordringar
- krav i civilrättsliga processer samt eventuella bötesförelägganden
- kritiska bedömningar som förstärkts av covid-19.

Värdering till verkligt värde av vissa finansiella instrument

Nordeas redovisningsprincip för att fastställa verkligt värde på finansiella instrument beskrivs i avsnitt 11 "Fastställande av verkligt värde på finansiella instrument" och i not K41 "Tillgångar och skulder till verkligt värde". Kritiska bedömningar med betydande inverkan på redovisade belopp för finansiella instrument görs i samband med fastställande av verkligt värde för OTC-derivat och andra finansiella instrument som saknar noterade kurser eller nyligen observerade marknadskurser, såsom onoterade aktier. Dessa bedömningar omfattar följande:

- Val av värderingsmetoder.
- Bedömning av när noterade kurser inte motsvarar verkligt värde (bland annat bedömning av om marknaden är aktiv).
- Val av metod för justeringar till verkligt värde för att beakta relevanta riskfaktorer såsom kreditrisk, modellrisk och likviditetsrisk.
- Bedömning av vilka marknadsparametrar som kan observeras.

De kritiska bedömningarna som krävs vid fastställandet av verkligt värde på finansiella instrument som saknar noterade kurser eller nyligen observerade marknadskurser medför också en hög grad av osäkerhet i uppskattningarna.

I alla dessa fall baseras besluten på en professionell bedömning i enlighet med Nordeas redovisnings- och värderingsprinciper. Det verkliga värdet på finansiella tillgångar och skulder värderades med hjälp av en värderingsmetod, nivå 2 och 3 i värderingshierarkin, uppgick till 167 700 mn euro (185 198 mn euro) respektive 112 755 mn euro (151 751 mn euro) vid årets slut. Värderingsjusteringar (CVA, DVA, FFVA, NFVA, köp/sälj justeringar, modellriskjusteringar och justeringar för variationer i oberoende priskontroller) som görs för att fastställa verkligt värde på finansiella instrument (inklusive de som värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat) uppgår till 224 mn euro (193 mn euro).

Upplysningar om känslighetsanalysen för verkliga värden på finansiella instrument med betydande icke-observerbara indata finns i not K41 "Tillgångar och skulder till verkligt värde".

Osäkerhet i uppskattningar uppstår även vid första redovisningstillfället för finansiella instrument som utgör en del av större strukturella transaktioner. Även om den efterföljande värderingen inte är till verkligt värde redovisas dessa instrument vid anskaffningstillfället till verkligt värde och då det normalt inte finns något separat transaktionspris eller någon aktiv marknad för dylika individuella instrument måste det verkliga värdet estimeras.

Klassificering av finansiella tillgångar

Nordea klassificerar finansiella tillgångar utifrån den affärsmodell som används för tillgångarna. När affärsmodellen för obligationerna i likviditetsbufferten ska fastställas använder sig Nordea av kritiska bedömningar. Obligationerna i likvidi-

K1. Redovisningsprinciper, forts.

tetsbufferten delas in i två portföljer. Nordea har för den första portföljen fastställt att affärsmodellen är att behålla obligationerna och inkassera avtalsenliga kassaflöden samt att sälja finansiella tillgångar. För den andra portföljen har Nordea fastställt att affärsmodellen är att förvalta obligationerna med målet att realisera kassaflöden genom att sälja tillgångar. Obligationerna i den första portföljen värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat och obligationerna i den andra portföljen värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Värdet på räntebärande värdepapper och pantsatta finansiella instrument i likviditetsbufferten som värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat (den första portföljen) uppgår till 33 726 mn euro (29 779 mn euro) och värdet på räntebärande värdepapper som värderas till verkligt värde via resultaträkningen (den andra portföljen) uppgår till 25 069 mn euro (34 725 mn euro).

Bortbokning av finansiella tillgångar

Lån och andra finansiella tillgångar där kassaflödena har justerats, eller som ingår i en rekonstruktion, bokas bort från balansräkningen, och ett nytt lån redovisas om villkoren för det nya lånet väsentligen skiljer sig från de tidigare villkoren. Nordea använder sig av bedömningar för att avgöra om villkoren för det nya lånet väsentligen skiljer sig från de tidigare villkoren. Villkoren bedöms väsentligen skilja sig från de tidigare om nuvärdet av kassaflödet från det nya lånet, diskonterat med den ursprungliga räntan, avviker med mer än 10 procent från nuvärdet av det återstående förväntade kassaflödet från det gamla lånet eller om det justerade kassaflödet endast utgörs av betalning av kapitalbelopp och ränta (SPPI), medan detta inte var fallet för det ursprungliga kassaflödet och vice versa. Det redovisade värdet för lån, räntebärande värdepapper och pantsatta finansiella instrument på tillgångssidan i balansräkningen uppgår till 402 315 mn euro (412 898 mn euro).

Prövning av nedskrivningsbehov för goodwill och andra immateriella tillgångar

Nordeas redovisningsprincip för goodwill beskrivs i avsnitt 16 "Immateriella tillgångar", och i not K21 "Immateriella tillgångar" listas de kassagenererande enheter (KGE:er) till vilka goodwill har allokaterats. Även internt utvecklade programvaror, som ännu inte har börjat skrivas av, ingår i prövningen av nedskrivningsbehovet och allokteras till KGE:er. Nordeas samlade goodwill uppgick till 1 938 mn euro (1 969 mn euro) vid årets slut. Värdet på programvaror som ännu inte börjat skrivas av uppgick till 505 mn euro (768 mn euro) vid årets slut.

Uppskattningen av framtida kassaflöden och beräkningen av diskonteringsräntan för dessa kassaflöden är förenade med osäkerhet i uppskattningarna. Uppskattningen av framtida kassaflöden påverkas mycket av kassaflödesprognoserna för de närmaste åren (normalt 3–5 år) och av den uppskattade tillväxttakten för sektorn efter 3–5 år. Tillväxttakten baseras på historiska data som uppdateras för att spegla den aktuella situationen, vilket ger upphov till osäkerhet i uppskattningarna.

Diskonteringsräntan för förväntat kassaflöde baseras på den långfristiga riskfria räntan plus en riskpremie. Riskpremien baseras på extern information om riskpremier generellt i relevanta länder.

För information om känsligheten för förändringar i olika parametrar, se not K21 "Immateriella tillgångar".

Prövning av nedskrivningsbehov för utlåning till allmänheten/kreditinstitut

Nordeas redovisningsprincip för prövning av nedskrivningsbehov för lånefordringar beskrivs i avsnitt 14 "Utlåning till allmänheten/kreditinstitut".

Ledningen måste göra kritiska bedömningar och uppskattningar vid beräkningen av reserveringar för osäkra lånefordringar. Nordeas samlade utlåning, före reserveringar för osäkra lånefordringar, uppgick till 338 459 mn euro (343 000 mn euro) vid årets slut. För ytterligare information, se not K14 "Utlåning och osäkra lånefordringar".

För att beräkna reserver för individuellt betydande osäkra fordringar görs bedömningar för att uppskatta beloppet och tidpunkten för de förväntade kassaflödena från kunderna enligt olika scenarier, inklusive värdering av eventuella säkerheter som erhållits. Bedömningar görs också för att komma fram till sannolikheten för att de olika scenarierna inträffar.

Bedömningar görs för att värdera när en exponering har resulterat i en betydande ökning av kreditrisken. När så är fallet ska reserveringen spegla förväntade kreditförluster under den återstående löptiden, till skillnad från exponeringar vars kreditrisk inte har ökat markant där reserveringen avser förväntade kreditförluster under de kommande 12 månaderna. Bedömningar görs också vid valet av modeller som använder andra parametrar vid beräkning av förväntade kreditförluster, till exempel den förväntade löptiden som används i kategori 2, samt vid bedömningen av huruvida parametrarna som använder historiska data är relevanta för uppskattning av framtida förluster.

De statistiska modeller som används för att beräkna reserveringarna baseras på makroekonomiska scenarier, vilket kräver att ledningen gör bedömningar när de tar fram sådana scenarier och anger sannolikheten för att de olika scenarierna inträffar. Bedömningar görs också för att komma fram till i vilken utsträckning parametrarna för de olika scenarierna, som baserats på historiska data, är relevanta för uppskattning av framtida förluster.

Avskrivningstid för kapitaliserad programvara

Internt utvecklade programvaror kapitaliseras och skrivs av under programvarans nyttjandeperiod. Eftersom IT-miljön förändras snabbt gör ledningen bedömningar för att uppskatta programvarans nyttjandeperiod, vilket påverkar det årliga avskrivningsbeloppet.

Effektivitetstest av kassaflödessäkringar

Nordeas redovisningsprinciper för kassaflödessäkringar beskrivs i avsnitt 10 "Säkringsredovisning".

En viktig bedömning i samband med redovisning av kassaflödessäkringar är valet av metod för att testa effektiviteten.

De säkringsinstrument som används när Nordea tillämpar kassaflödessäkring är huvudsakligen valutaränteswappar, vilka alltid redovisas till verkligt värde. Valutakomponenten hanteras som en kassaflödessäkring av valutarisk och räntekomponenten som en verklig värdesäkring av ränterisk. Vid mätningen av effektiviteten i dessa kassaflödessäkringar används den hypotetiska derivatmetoden, vilket innebär att förändringen i en perfekt hypotetisk swap anses motsvara nuvärdet av den ackumulerade förändringen i förväntade framtida kassaflöden för den säkrade transaktionen (valutakomponenten). Fastställandet av egenskaper för den perfekta hypotetiska swappen kräver kritiska bedömningar.

Aktuariella beräkningar av pensionsförpliktelser och förvaltningstillgångar för anställda

Nordeas redovisningsprincip för ersättning efter avslutad anställning beskrivs i avsnitt 24 "Ersättningar till anställda".

Förpliktelser för förmånsbestämda pensioner framräknas för de större pensionsplanerna av externa aktuarier med hjälp av demografiska antaganden baserade på aktuella befolkningsdata. Beräkningarna baseras på ett antal aktuariella och finansiella parametrar.

K1. Redovisningsprinciper, forts.

Uppskattningen av diskonteringsräntan är förenad med osäkerhet om huruvida marknaden för företagsobligationer är tillräckligt djup, av hög kvalitet och i samband med extrapoleringen av räntekurvor för relevanta löptider. I Sverige, Norge och Danmark baseras diskonteringsräntan på hypoteksobligationer och i Finland på företagsobligationer. Andra parametrar, såsom antaganden om löneökningar och inflation, baseras på den förväntade långsiktiga utvecklingen för dessa parametrar och är också förenade med osäkerhet i uppskattningarna. De viktigaste parametrarna som användes vid årsskiftet redovisas i not K34 "Pensionsförpliktelser" tillsammans med en beskrivning av känsligheten för förändringar i antagandena. Förpliktelser för förmånsbestämda pensioner uppgick vid årets slut till 3 871 mn euro (3 790 mn euro).

Aktuariella beräkningar av försäkringsavtal

Nordeas redovisningsprincip för försäkringsavtal beskrivs i avsnitt 19 "Skulder till försäkringstagare".

Vid värderingen av försäkringsskulder används både finansiella och aktuariella uppskattningar och antaganden. Ett viktigt finansiellt antagande är den ränta som används för att diskontera framtida kassaflöden. Viktiga aktuariella antaganden är de om dödlighet och invaliditet, som påverkar storleken på och tidpunkten för de framtida kassaflödena. De finansiella och aktuariella antagandena är till stor del beskrivna i ländernas lagstiftning och kan inte påverkas av Nordea. Även antaganden om framtida förvaltnings- och skattekostnader påverkar beräkningen av skulder till försäkringstagare.

Försäkringsskulden uppgick vid årets slut till 15 792 mn euro (15 928 mn euro). Det redovisade värdets känslighet för olika antaganden anges i not K29 "Skulder till försäkringstagare".

Värdering av förvaltningsfastigheter

Nordeas redovisningsprinciper för förvaltningsfastigheter beskrivs i avsnitt 18 "Förvaltningsfastigheter".

Förvaltningsfastigheter värderas till verkligt värde. Eftersom det normalt inte finns några aktiva marknader för förvaltningsfastigheter estimeras verkligt värde med hjälp av modeller baserade på diskonterade kassaflöden. Dessa modeller bygger på antaganden om framtida hyror, beläggning, drifts- och underhållskostnader, avkastningskrav och räntenivåer.

Det redovisade värdet på förvaltningsfastigheter uppgick vid årets slut till 1 535 mn euro (1 585 mn euro). Se not K24 "Förvaltningsfastigheter" för ytterligare information om belopp och parametrar som används i dessa modeller.

Bedömning av förväntade leasingperioder och klassificering av leasingavtal

Nordeas redovisningsprinciper för leasingavtal beskrivs i avsnitt 15 "Leasing".

En leasetagare måste göra kritiska bedömningar i fråga om förväntad leasingperiod genom att ta hänsyn till alla fakta och omständigheter som innebär ett ekonomiskt incitament att utnyttja rätten att förlänga eller avsluta avtalet. Den förväntade leasingperioden för avtal utan slutdatum bedöms på samma sätt. Bedömningen av avtal som gäller bankkontor grundas på begränsningsregler för genomsnittlig förväntad löptid för olika typer av fastighetsavtal. En mer detaljerad analys görs för mer omfattande avtal, såsom för huvudkontoren. Huvudkontoren uppskattas vara mera bestående till sin natur än bankkontoren, vars affärsomgivning förändras i en snabbare takt. Den förväntade löptiden för huvudkontor är oftast närmare 25 år. Begränsningsregeln för bankkontor begränsar för tillfället löptiden för kontrakt utan slutdatum och kontrakt med förlängningsoptioner till 5 år. Det är möjligt

att avvika från begränsningsregeln om omständigheterna indikerar att Nordea kommer att stanna kvar en längre/kortare tidsperiod.

En leasegivare måste göra kritiska bedömningar vid klassificeringen av leasingavtal. Ett leasingavtal klassificeras som finansiell leasing om avtalet innebär att i stort sett alla risker och rättigheter förknippade med ägandet överförs. Ett leasingavtal klassificeras som operationellt om avtalet inte innebär att i stort sett alla risker och rättigheter förknippade med ägandet överförs.

Det redovisade värdet på nyttjanderätter uppgick vid årets slut till 1 459 mn euro (1 506 mn euro).

Ytterligare information om leasingavtal finns i not K23 "Leasing".

Klassificering av primärkapitaltillskott

Nordea har emitterat eviga efterställda instrument där räntebetalningarna till innehavarna beslutats diskretionärt av Nordea och inte ackumuleras. Vissa av dessa instrument innefattar också ett krav på Nordea att betala ränta om instrumentet inte längre tillåts ingå i primärkapitalet. Om instrumentet innefattar ett krav på räntebetalning, beroende på om en framtida osäker händelse bortom både emittentens och innehavarens kontroll inträffar eller inte inträffar, ska instrumentet klassificeras som en finansiell skuld. Vilka efterställda skulder som får räknas in i primärkapitalet bestäms av tillsynsmyndigheterna och är därmed bortom Nordeas och innehavarnas kontroll. Nordea klassificerar instrumenten som finansiella skulder. Instrument som inte omfattas av sådana klausuler klassificeras som eget kapital eftersom det inte finns något krav att Nordea ska betala ränta eller kapitalbelopp till innehavarna.

Bedömning av bestämmande inflytande i samband med konsolidering

En avgörande faktor vid bedömningen av om Nordea utövar ett bestämmande inflytande över ett annat företag är huruvida Nordea är exponerat för volatilitet i avkastningen från investeringen. För strukturerade företag där rösträtten inte är den avgörande faktorn vid bestämning av bestämmande inflytande, måste kritiska bedömningar göras för att fastställa när Nordea är exponerat för betydande volatilitet i avkastningen. Nordeas kritiska bedömning är att Nordea normalt är exponerat för volatilitet i avkastningen när Nordea erhåller mer än 30 procent av den avkastning som det strukturerade företaget genererar. Detta gäller endast strukturerade företag där Nordea också är kapitalförvaltare och därmed har inflytande över den avkastning som genereras av det strukturerade företaget.

En annan bedömning avseende bestämmande inflytande är om Nordea är en agent eller huvudman. För fondförsäkringar och andra kontrakt där försäkringstagaren/insättaren bestämmer både belopp och vilka tillgångar som Nordea ska investera i anses Nordea vara agent och därmed inte ha bestämmande inflytande.

En bedömning måste även göras för att avgöra om ett betydande innehav av rösträtterna i ett bolag, som dock är mindre än ett majoritetsinnehav, ger Nordea faktisk kontroll (så kallad de facto-kontroll), och likaså i vilken utsträckning potentiella rösträtter ska tas i beaktande vid bedömningen. Den nuvarande bedömningen är att Nordea inte har faktisk kontroll över några enheter där rösträtterna understiger 50 procent.

Värdering av uppskjutna skattefordringar

Nordeas redovisningsprincip för redovisning av uppskjutna skattefordringar beskrivs i avsnitt 21 "Skatter" och i not K12 "Skatter".

K1. Redovisningsprinciper, forts.

Värderingen av uppskjutna skattefordringar påverkas av ledningens bedömning av Nordeas framtida resultat och tillräckligheten av framtida beskattningsbara vinster och framtida återföringar av befintliga beskattningsbara temporära skillnader. Dessa bedömningar uppdateras och ses över vid varje bokslutstillfälle, och justeras om så behövs för att avspegla den nuvarande situationen.

Det redovisade värdet på uppskjutna skattefordringar uppgick vid årets slut till 406 mn euro (487 mn euro).

Krav i civilrättsliga processer samt eventuella bötesförelägganden

Inom ramen för den normala affärsverksamheten är Nordea föremål för ett antal krav i civilrättsliga stämningar och tvister, varav de flesta rör relativt begränsade belopp, samt eventuella bötesförelägganden till följd av exempelvis tidigare svaga processer och rutiner för bekämpning av penningtvätt. Ingen av de pågående tvisterna bedöms för närvarande komma att medföra någon väsentlig negativ effekt på Nordea eller dess finansiella ställning. Som tidigare meddelats räknar Nordea med böter i Danmark för tidigare svaga processer och rutiner för bekämpning av penningtvätt, och en avsättning har gjorts för pågående penningtvättsärenden. Nordea kan inte utesluta risken för böter som skulle kunna påverka bankens finansiella resultat. Vissa av dessa utredningar skulle också kunna leda till stämningar. Se även not K2 "Risk- och likviditetshantering", not K33 "Avsättningar" och not K38 "Eventualförpliktelser".

Kritiska bedömningar som förstärkts av covid-19

Nordea har använt sig av betydande kritiska bedömningar vid upprättandet av årsredovisningen för 2020 till följd av den stora osäkerheten ifråga om potentiella långsiktiga effekter av covid-19 på Nordeas redovisning. Särskilt viktiga områden var värdering till verkligt värde av vissa finansiella instrument, prövning av nedskrivningsbehov för goodwill och utlåning till allmänheten/kreditinstitut, samt bedömning av förväntade leasingperioder.

Kritiska bedömningar används för att fastställa verkligt värde på finansiella instrument som saknar kursnoteringar eller nyligen observerade marknadskurser. I samtliga fall baseras besluten på en professionell bedömning i enlighet med Nordeas redovisnings- och värderingsprinciper. Ytterligare information om finansiella instrument som redovisas till verkligt värde i balansräkningen finns i not K41.

För goodwill identifierades inget nedskrivningsbehov under året men det finns betydande osäkerhet i uppskattningarna av hur Nordeas redovisning påverkas på lång sikt. Nya bedömningar av nedskrivningsbehovet kommer att göras fortlöpande. Nordea har uppdaterat kassaflödesprognoserna utifrån sin bästa uppskattning av konsekvenserna av covid-19. Kassaflödesprognoser görs för perioden fram till utgången av 2023, och för efterföljande perioder används antagandet om långsiktig tillväxt. Diskonteringsräntan som användes vid beräkningen i fjärde kvartalet var i genomsnitt 5,8 procent (efter skatt) och genomsnittet för den långsiktiga tillväxttakten var 1,4 procent. Både en ökning av diskonteringsräntan med 1 procentenhet och en minskning av den framtida tillväxttakten med 1 procentenhet bedöms vara rimliga tänkbara ändringar i viktiga antaganden. En sådan förändring skulle inte medföra någon nedskrivning. Ytterligare information om prövning av nedskrivningsbehovet för goodwill finns i not K21 "Immateriella tillgångar".

Kritiska bedömningar har använts i samband med bedömningen av när lån har genomgått en betydande ökning av kreditrisken (kategoriindelning) liksom i de makrosценарier som används för att beräkna ökningen i förväntade kreditförluster. Mer information om prövning av nedskrivningsbehovet för

utlåning till allmänheten/kreditinstitut finns i avsnitt 14 "Utlåning till allmänheten/kreditinstitut" och i not K2 "Risk- och likviditetshantering". Information om känsligheten för rating- och scoringförändringar finns i avsnittet "Känsligheter" i not K2 "Risk- och likviditetshantering".

Inga förändringar i förväntade leasingperioder för förhyrda lokaler eller nedskrivningsbehov av nyttjanderätt för tillgångar identifierades 2020, men covid-19-pandemins inverkan på framtida strategier för lokaler kommer att bevakas nogra framöver. Ytterligare information om leasing finns i not K23 "Leasing".

5. Principer för konsolidering Konsoliderade företag

Koncernredovisningen omfattar moderföretaget Nordea Bank Abp samt de företag som moderföretaget har ett bestämmande inflytande över. Bestämmande inflytande föreligger när Nordea är exponerat för volatilitet i avkastningen från sina investeringar i ett annat företag och kan påverka avkastningen genom sitt inflytande över det andra företaget. Bestämmande inflytande uppnås i regel om moderföretaget, direkt eller indirekt genom koncernföretag, innehar mer än 50 procent av aktiernas röstvärde. För företag där aktiernas röst rätt inte är det som avgör om bestämmande inflytande föreligger, se avsnittet "Strukturerade företag" nedan.

Samtliga koncernföretag konsolideras i enlighet med förvärvsmetoden. Enligt förvärvsmetoden betraktas köpet som en transaktion där moderföretaget indirekt förvärvar koncernföretagets tillgångar och övertar dess skulder och eventalförpliktelser. Koncernens anskaffningsvärde beräknas med hjälp av en förvärvsanalys. Vid analysen fastställs anskaffningsvärdet till summan på överlåtelsedagen av verkligt värde på överlåtna tillgångar, uppkomna eller övertagna skulder samt av förvärvaren emitterade eget kapitalinstrument, i utbyte mot de förvärvade identifierbara nettotillgångarna. Kostnader som är direkt hänförliga till rörelseförväret kostnadsförs.

På förvärvsdagen redovisar Nordea de förvärvade identifierbara tillgångarna och övertagna skulderna till verkligt värde per förvärvsdagen.

För varje rörelseförvärv värderar Nordea minoritetsintressena i den förvärvade rörelsen antingen till verkligt värde eller till innehavets proportionella andel av den förvärvade rörelsens nettotillgångar.

Om summan av den ersättning som betalas vid ett rörelseförvärv och det belopp som redovisas som minoritetsintresse överstiger det verkliga nettovärdet på identifierbara tillgångar, skulder och eventalförpliktelser redovisas skillnaden som goodwill. Om skillnaden är negativ redovisas den direkt i resultaträkningen.

Eget kapital och resultat hänförliga till minoritetsintressen redovisas på separata rader i balans- och resultaträkningen samt i rapport över totalresultat.

Koncerninterna transaktioner samt fordringar och skulder mellan koncernföretagen elimineras.

Koncernföretagen ingår i koncernredovisningen från den dag det bestämmande inflytandet över företaget övergår till Nordea. Konsolideringen upphör när bestämmande inflytande inte längre existerar.

I samband med konsolideringen anpassas koncernföretagens redovisning för att uppnå överensstämmelse med de IFRS-principer som Nordea tillämpar.

I not K47 "Koncernstruktur" listas alla större koncernföretag i Nordeakoncernen.

Aktier och andelar i intresseföretag och joint ventures

Kapitalandelsmetoden tillämpas för intresseföretag, där röst-rättsandelen uppgår till mellan 20 och 50 procent och/eller

K1. Redovisningsprinciper, forts.

där Nordea har betydande inflytande. Betydande inflytande är rätten att delta i beslut som rör företagets finansiella och operativa strategier, men ger inte ett bestämmande inflytande eller gemensamt bestämmande inflytande över dessa.

Kapitalandelsmetoden tillämpas även för joint ventures där Nordea har gemensamt bestämmande inflytande. Med gemensamt bestämmande inflytande avses att två eller flera parter i avtal reglerat att gemensamt utöva det bestämmande inflytande över en ekonomisk verksamhet.

Investeringar inom ramen för Nordeas investeringsverksamhet, som klassificeras som en riskkapitalorganisation inom Nordea, värderas till verkligt värde i enlighet med reglerna i IAS 28 och IFRS 9. Ytterligare information om kapitalandelsmetoden finns i avsnitt 6 "Redovisning av rörelseintäkter och nedskrivningar".

Andelar i intresseföretags och joint ventures resultat enligt kapitalandelsmetoden redovisas i resultaträkningen efter skatt. Skattekostnad hänförlig till dessa resultatandelar ingår följaktligen inte i Nordeas redovisade skattekostnad.

Nordea genomför i regel inga transaktioner med intresseföretag och joint ventures som omfattar försäljning eller överföring av tillgångar. Övriga transaktioner mellan Nordea och dess intresseföretag och joint ventures elimineras inte.

I not K20 "Aktier och andelar i intresseföretag och joint ventures" listas alla större intresseföretag och joint ventures i Nordeakoncernen.

Strukturerade företag

Ett strukturerat företag är ett företag som bildats för att uppnå ett begränsat och väldefinierat syfte, där rösträtten inte är den avgörande faktorn för att avgöra om bestämmande inflytande föreligger. Ofta finns juridiska arrangemang som innebär strikta begränsningar för ledningens beslutanderätt i fråga om den löpande verksamheten i ett strukturerat företag. Samma konsolideringskrav gäller för dessa företag, men eftersom aktiernas rösträtt inte är det som avgör om bestämmande inflytande föreligger, används andra faktorer för att avgöra detta.

Inflytande kan föreligga till följd av avtal eller andra typer av inflytande över ett strukturerat företag. Nordea har i regel inflytande över företag som Nordea gett stöd till eller har bildat. Nordea har bildat ett antal strukturerade företag som erbjuder kunder att investera i tillgångar som förvärvats av dessa strukturerade företag. Några strukturerade företag har investerat i omsättningsbara finansiella instrument som aktier och obligationer (värdepappersfonder). Strukturerade företag kan också investera i strukturerade kreditprodukter eller förvärva tillgångar från Nordeas kunder. I dagsläget finns emellertid bara ett sådant strukturerat företag. Nordea är normalt kapitalförvaltare och fattar efter eget gottfinnande beslut om investeringar och andra administrativa frågor. Därmed föreligger ett inflytande över dessa företag.

Vanligtvis erhåller Nordea service- och provisionsavgifter i samband med bildandet av dessa strukturerade företag eller för sin roll som kapitalförvaltare, förvaringsinstitut eller annan funktion. Sådana intäkter är i regel inte tillräckligt stora för att exponera Nordea för volatilitet i avkastningen och föranleder därför inte konsolidering. Nordea har i vissa strukturerade företag svarat för en stor del av finansieringen i form av fondandelar, lån eller kreditlöften. I dessa fall är Nordea exponerat för volatilitet i avkastningen, och eftersom inflytandet över företagen påverkar avkastningen ska dessa strukturerade företag konsolideras. Nordea bedömer normalt att en andel uppgående till mer än 30 procent av avkastningen i ett strukturerat företag ger upphov till volatilitet i avkastningen och därmed bestämmande inflytande. Volatilitet i avkastningen beräknas som summan av de avgifter som erhålls och omvärdering av de tillgångar som innehas. För fondförsäkringar och

andra kontrakt där försäkringstagaren/insättaren bestämmer både belopp och vilka tillgångar som Nordea ska investera i anses Nordea vara agent och därmed inte ha bestämmande inflytande.

Ytterligare information om konsoliderade och icke konsoliderade strukturerade företag finns i not K46 "Andelar i strukturerade företag".

Valutaomräkning av utländska företag/filialer

Koncernredovisningen upprättas i euro. Vid omräkningen av de utländska företagens och filialernas finansiella rapporter till euro från deras respektive funktionella valuta, omräknas tillgångar och skulder till balansdagens kurs, medan poster i resultaträkningen och i rapporten över totalresultat omräknas till årets genomsnittskurs. Genomsnittskurserna beräknas utifrån dagliga växelkurser dividerat med antalet bankdagar under perioden. Omräkningsdifferenser redovisas i övrigt totalresultat och ackumuleras i reserven för omräkning av utländsk verksamhet under eget kapital.

Goodwill och justeringar till verkligt värde från förvärv av koncernföretag hanteras som poster i samma funktionella valuta som den kassagenererande enheten till vilken de hör, och omräknas också till balansdagens kurs.

Eventuellt kvarstående eget kapital i utländska filialer omräknas till balansdagens kurs, och omräkningsdifferenser redovisas under övrigt totalresultat.

Information om de viktigaste valutakurserna finns i avsnitt 30 "Valutakurser".

6. Redovisning av rörelseintäkter och nedskrivningar

Räntenetto

Ränteintäkter och räntekostnader beräknas och redovisas med tillämpning av effektivräntemetoden eller, om så anses lämpligt, med tillämpning av en metod som resulterar i en ränteintäkt eller räntekostnad som utgör en rimlig uppskattning av vad en beräkning grundad på effektivräntemetoden skulle ge. Effektivräntan innefattar avgifter som anses vara en integrerad del av effektivräntan för ett finansiellt instrument (vanligen avgifter erhållna som kompensation för risk). Effektivräntan motsvarar den ränta som används för att diskontera förväntade framtida kassaflöden till redovisat värde på den finansiella tillgången eller skulden.

Ränteintäkter och räntekostnader från finansiella instrument klassificeras, med nedanstående undantag, som "Räntenetto".

Ränteintäkter och räntekostnader hänförliga till balansposter redovisade till verkligt värde inom Markets och Nordea Life & Pensions klassificeras i resultaträkningen som "Nettoresultat av poster till verkligt värde". Även räntan hänförlig till nettofinansieringen av verksamheten inom Markets samt tillgångar som värderas till upplupet anskaffningsvärde inom Nordea Life & Pensions redovisas under denna post för att säkerställa att intäkter och kostnader i dessa verksamheter redovisas på ett konsekvent sätt.

Räntekomponenten i valutawappor, och räntan som betalats och erhållits i ränteswappar samt förändringar i upplupen ränta, klassificeras som "Nettoresultat av poster till verkligt värde", med undantag för derivat som innehas i säkringssyfte, samt ekonomiska säkringar av Nordeas upplåning, där sådana komponenter klassificeras som "Räntenetto".

Avkastning på finansiella tillgångar redovisas på tre rader i resultaträkningen, Ränteintäkter från användande av effektivräntemetoden, Övriga ränteintäkter och Negativ avkastning på finansiella tillgångar. På raden Ränteintäkter från användande av effektivräntemetoden presenterar Nordea ränteintäkter från finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde eller till verkligt värde via övrigt totalresultat. Denna rad innehåller även effekten av säkringsredovis-

K1. Redovisningsprinciper, forts.

ning relaterad till dessa tillgångar. Alla andra ränteintäkter presenteras i resultaträkningen på raden "Övriga ränteintäkter", förutom negativ avkastning på finansiella tillgångar som redovisas på en separat rad. Negativ avkastning på finansiella skulder redovisas också separat i resultaträkningen.

Avgifts- och provisionsnetto

Nordea har provisionsintäkter från olika typer av tjänster som tillhandahålls kunder. Hur provisionsintäkterna redovisas beror på i vilket syfte avgiften tas ut.

Huvuddelen av intäkterna som klassificerats som "Provisionsintäkter" avser intäkter från avtal med kunder enligt IFRS 15. Avgiftsintäkter redovisas antingen när eller i takt med att åtaganden fullgörs.

Provision från kapitalförvaltning redovisas normalt över tid i takt med att tjänster utförs, och brukar baseras på förvaltad kapital. Dessa avgifter redovisas fortlöpande eftersom beloppet, och rätten till avgiften, står i relation till det värde som kunden erhåller. Avgifterna redovisas varje månad när marknadsvärdet för det förvaldade kapitalet har fastställts. Rörliga avgifter som baseras på relativ utveckling i förhållande till ett jämförelseindex är sällsynta inom kapitalförvaltning och dessa fastställs och redovisas vanligtvis varje balansdag. Rörliga avgifter som inte har fastställts på balansdagen kan normalt inte redovisas eftersom utfallet är osäkert och beror på marknadsutvecklingen.

Provisionsintäkter inom Life & Pensions innefattar avgiftsintäkter (avgiftsuttag) från försäkringsavtal och finansiella avtal med försäkringstagare. Finansiella avtal är avtal som inte medför tillräcklig försäkringsrisk för att klassificeras som försäkringsavtal. Avgiftsuttaget är den del av premieintäkten som anses utgöra ersättning för avtalsadministrationen. Avgiftsintäkten redovisas över tid i takt med att tjänsterna utförs. Dessa avtal innefattar normalt inte några förskottsavgifter.

Avgifter i kategorierna Inlåningsprodukter, Courtage, värdepappersemissioner och företagsfinansiering, Depå- och emissionstjänster samt Betalningsprovisioner redovisas både över tid och vid en viss tidpunkt, beroende på när åtagandena fullgörs. Courtage, värdepappersemissioner och företagsfinansiering är främst hänförliga till transaktioner i samband med rådgivning eller utförande av kundorder gällande värdepapper, där tjänsterna redovisas vid den tidpunkt då tjänsterna relaterade till transaktionen har slutförts. Betalningsprovisioner innefattar avgifter för cash management och betalningslösningar, vilka redovisas över tid samt transaktionsbaserade avgifter för tjänster som inrikes- och utlandsbetalningar, vilka redovisas vid en viss tidpunkt. Kortavgifter delas in i kategorierna förmedlingsavgifter, som redovisas när kunden använder tjänsten, och avgifter för kortinnehavare, som redovisas över tid eller vid en viss tidpunkt om avgiften är transaktionsbaserad.

Utlåningsavgifter som inte ingår i den effektiva räntan för ett finansiellt instrument redovisas vid en viss tidpunkt. Avgifter från syndikerade lån liksom andra transaktionsbaserade avgifter redovisas när åtagandet har fullgjorts, det vill säga när syndikeringen eller transaktionen har genomförts. Avgifter som erhålls i samband med bilaterala transaktioner redovisas normalt som en del av det finansiella instrumentets effektiva ränta.

Intäkter för utställda finansiella garantier samt kostnader för köpta finansiella garantier, fördelas över instrumentets löptid och klassificeras som "Avgifts- och provisionsintäkter" respektive "Avgifts- och provisionskostnader". Övriga avgiftsintäkter är normalt transaktionsbaserade.

För transaktionsbaserade tjänster som utförs vid en viss tidpunkt erhålls betalning omedelbart i samband med att tjänsterna utförs. För tjänster som utförs över tid gäller nor-

malt en kortare period. Exempel på sådana tjänster är betalningstjänster som löper per månad eller kapitalförvaltnings-tjänster som löper per månad eller per kvartal. För tjänster som utförs över tid uppstår rätten till ersättning i slutet av varje period när åtagandena är fullgjorda och det är mycket sannolikt att ingen väsentlig återföring av ersättningen kommer att ske. För vissa tjänster med fast månadsavgift föreligger emellertid rätt att erhålla betalning i förskott. Kundfordringar redovisas som Övriga tillgångar medan ännu ej debiterade avgifter för uppfyllda prestationsåtaganden och avtalstillgångar redovisas som Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter. Kortfristiga förskott som erhållits, men där prestationsåtagandena ännu inte har uppfyllts, redovisas som Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter.

Provisionskostnader är normalt transaktionsbaserade och redovisas i den period då tjänsterna erhålls.

Initiala kostnader för att få till stånd avtal redovisas som en tillgång och skrivs av om kostnaderna väntas kunna återvinnas.

Nettoresultat av poster till verkligt värde

Realiserade och orealiserade vinster och förluster på finansiella instrument och förvaltningsfastigheter värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas under posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

Realiserade och orealiserade vinster och förluster härstammar från:

- Aktier och andelar samt andra aktierelaterade instrument
- Räntebärande värdepapper och andra ränterelaterade instrument
- Övriga finansiella instrument, inklusive kreditderivat och råvaruinstrument/råvaruderivat
- Valutakursförändringar
- Förvaltningsfastigheter, inklusive realiserade och orealiserade intäkter, exempelvis omvärderingsvinster/-förluster. Posten innehåller också realiserade resultat från avyttringar liksom den löpande avkastningen från innehavet av förvaltningsfastigheter.

Ränteintäkter och räntekostnader hänförliga till balansposter redovisade till verkligt värde inom Markets och Nordea Life & Pensions klassificeras i resultaträkningen som "Nettoresultat av poster till verkligt värde". Även räntan hänförlig till nettofinansieringen av verksamheten inom Markets samt tillgångar som värderas till upplupet anskaffningsvärde inom Nordea Life & Pensions redovisas under denna post för att säkerställa att intäkter och kostnader i dessa verksamheter redovisas på ett konsekvent sätt.

Även den ineffektiva delen av kassaflödessäkringar och säkringar av nettoinvesteringar liksom omklassificerade vinster och förluster på finansiella instrument som klassificerats i kategorin Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat redovisas under "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

Den här posten innefattar också realiserade vinster och förluster på finansiella instrument som värderats till upplupet anskaffningsvärde, till exempel erhållen ränteskillnadsersättning och realiserade vinster/förluster på återköp av egna skulder.

I "Nettoresultat av poster till verkligt värde" ingår även förändringar av verkligt värde för räntesäkrade tillgångar och skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde i säkringsportföljer.

"Nettoresultat av poster till verkligt värde" innefattar också förluster från motpartsrisk i instrument som klassificerats i kategorin Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen. Undantagna är lånefordringar i portföljer där avsikten är att behålla instrumenten till förfall och som

K1. Redovisningsprinciper, forts.

obligatoriskt värderas till verkligt värde (uppfyller inte SPPI-kriteriet), som redovisas på raden "Nettoreultat av utlåning i portföljer som hålls till förfall och obligatoriskt värderas till verkligt värde" (se nedan). Nedskrivningar av instrument i andra kategorier redovisas i posten "Kreditförluster, netto" (se även avsnittet "Kreditförluster" nedan).

Erhållna utdelningar redovisas i resultaträkningen som "Nettoreultat av poster till verkligt värde" och klassificeras i noten som "Aktier och andelar samt andra aktierelaterade instrument". Intäkter redovisas i den period då rätten att erhålla utdelning fastställs.

Intäktsredovisningen och beteckningarna till de poster som avser livförsäkringsverksamheten beskrivs i avsnitt 7 "Intäktsredovisning livförsäkring" nedan.

Andelar i intresseföretags och joint ventures resultat enligt kapitalandelsmetoden

Andelar i intresseföretags och joint ventures resultat enligt kapitalandelsmetoden definieras som värdeförändringen, efter anskaffningsdagen, av Nordeas andel av intresseföretags och joint venture-företags nettotillgångar. Nordeas andel av poster redovisade i intresseföretags och joint venture-företags övriga totalresultat redovisas i övrigt totalresultat i Nordea. Som framgår av avsnitt 5 "Principer för konsolidering" redovisas andelar i intresseföretags och joint ventures resultat enligt kapitalandelsmetoden i resultaträkningen efter skatt. Skattekostnaden hänförlig till dessa resultatandelar ingår följaktligen inte i Nordeas redovisade skattekostnad.

I samband med förvärv allokeras verkliga värden till intresseföretags och joint venture-företags identifierbara tillgångar, skulder och eventalförpliktelser. En eventuell skillnad mellan Nordeas andel av de verkliga värdena på de förvärvade identifierbara nettotillgångarna och köpeskillingen är goodwill eller negativ goodwill. Goodwill inkluderas i intresseföretags och joint venture-företags redovisade värden. I efterföljande perioder ökar/minskar det redovisade värdet med Nordeas andel av förändringar i intresseföretags och joint venture-företags nettotillgångar efter förvärvet och minskar med erhållna utdelningar och nedskrivningar. Nedskrivningar kan återföras i efterföljande perioder.

Värdeförändringen i Nordeas andel av nettotillgångarna baseras vanligen på månadsvis rapportering från intresseföretagen och joint venture-företagen. För vissa intresseföretag och joint ventures som inte är enskilt betydande baseras förändringar i Nordeas andel av nettotillgångarna på intresseföretagens externa rapportering och påverkar Nordeas finansiella rapporter i den period då informationen blir tillgänglig. Rapporteringen från intresseföretagen och joint venture-företagen anpassas, där det är tillämpligt, till Nordeas redovisningsprinciper.

Vidare klassificeras nedskrivning av investeringar i intresseföretag och joint ventures som "Andelar i intresseföretags och joint ventures resultat enligt kapitalandelsmetoden" i resultaträkningen. Principerna för nedskrivning av finansiella tillgångar som klassificerats i kategorin Upplupet anskaffningsvärde beskrivs i avsnitt 13 "Finansiella instrument" och 14 "Utlåning till allmänheten/kreditinstitut".

Om det finns indikationer på nedskrivningsbehov (förlusthändelser) genomförs nedskrivningsprövningar för att bedöma om det finns objektiva belägg för nedskrivning. Det redovisade värdet på investeringen i intresseföretag och joint ventures jämförs med återvinningsvärdet (det högre av nyttjandevärdet och verkligt värde minus försäljningskostnader) och det redovisade värdet skrivs om erforderligt ner till återvinningsvärdet.

Nedskrivningar återförs om återvinningsvärdet ökar. Det redovisade värdet ökas då till återvinningsvärdet, men kan

inte överstiga vad det redovisade värdet varit om en nedskrivning inte redovisats i första läget.

Övriga rörelseintäkter och övriga kostnader

Nettoreultat från avyttring av aktier i koncernföretag, intresseföretag och joint ventures, nettoreultat från avyttring av materiella tillgångar liksom övriga rörelseintäkter som inte kan hänföras till någon annan intäktspost redovisas normalt när det är sannolikt att de förmåner som är kopplade till transaktionen tillfaller Nordea, och om de betydande riskerna och förmånerna har överförts till köparen (vanligtvis när transaktionerna har slutförts).

Resolutionsavgifter presenteras som övriga kostnader i resultaträkningen.

Nettoreultat av utlåning i portföljer som hålls till förfall och obligatoriskt värderas till verkligt värde

Posten "Nettoreultat av utlåning i portföljer som hålls till förfall och obligatoriskt värderas till verkligt värde" inkluderar justeringar till verkligt värde av marginalkomponenten för lånefordringar i portföljer där avsikten är att behålla instrumenten till förfall och som obligatoriskt värderas till verkligt värde (uppfyller inte SPPI-kriteriet). Lånefordringarna klassificeras i kategorin Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen och redovisas under posten "Utlåning till allmänheten" i balansräkningen. Dessa justeringar till verkligt värde avser främst förändringar i kreditrisk.

Förluster från motpartsrisk i instrument som klassificerats i kategorin Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas som "Nettoreultat av poster till verkligt värde".

Nedskrivningar av instrument i andra kategorier än Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas under posten "Kreditförluster, netto" (se även avsnittet "Kreditförluster" nedan).

Kreditförluster

Nedskrivningar avseende finansiella tillgångar som klassificerats i kategorierna Upplupet anskaffningsvärde och Verkligt värde via övrigt totalresultat (se avsnitt 13 "Finansiella instrument") på balansraderna "Utlåning till centralbanker", "Utlåning till kreditinstitut", "Utlåning till allmänheten" och "Räntebärande värdepapper" redovisas som "Kreditförluster, netto", tillsammans med förluster från finansiella garantier. Förlusterna redovisas med avdrag för eventuella säkerheter eller andra kreditförstärkningar. Nordeas redovisningsprinciper för beräkningen av nedskrivning av lån finns i avsnitt 14 "Utlåning till allmänheten/kreditinstitut".

Motparts förluster hänförliga till finansiella tillgångar som klassificerats i kategorin Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen, inklusive kreditderivat men exklusive lånefordringar som redovisas till verkligt värde enligt beskrivningen ovan eller, om de är hänförliga till lånefordringar i portföljer där avsikten är att behålla instrumenten till förfall och som obligatoriskt värderas till verkligt värde (uppfyller inte SPPI-kriteriet) under "Nettoreultat av utlåning i portföljer som hålls till förfall och obligatoriskt värderas till verkligt värde".

7. Intäktsredovisning livförsäkring

Erhållna premier och återbetalningar till försäkringstagare hänförliga till sparandedelen i livförsäkringsavtal redovisas som en ökning eller minskning av skulden till försäkringstagarna. Mer information finns i avsnitt 19 "Skulder till försäkringstagare".

K1. Redovisningsprinciper, forts.

Intäkterna från livförsäkringsverksamheten utgörs huvudsakligen av:

- Kostnadsresultat
- Resultat från försäkringsrisk
- Vinstdelning på risk- och avkastningsresultat
- Avkastning på ytterligare kapital i livförsäkringsverksamheten

Resultatet från dessa komponenter, med undantag för kostnadsresultat och vinstdelning på risk- och avkastningsresultat för fondförsäkringsavtal och finansiella avtal, ingår i "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

Kostnadsresultatet utgörs av ett avgiftsuttag från försäkringstagarna och ingår i posten "Avgifts- och provisionsintäkter", tillsammans med vinstdelningen på risk- och avkastningsresultat för fondförsäkringsavtal och finansiella avtal. Motsvarande kostnader ingår i posterna "Avgifts- och provisionskostnader" och "Rörelsekostnader". Försäkringstagarens andel av ett positivt eller negativt kostnadsresultat (vinstdelning) ingår i posten "Förändring av försäkringstekniska avsättningar, livförsäkring" i not K6 "Summa nettoresultat av poster till verkligt värde".

Resultatet av försäkringsrisker utgörs av intäkter från enskilda riskprodukter och från försäkringsdelen i enskilda livförsäkringsavtal samt sjuk- och olycksfallsförsäkringar. Riskpremierna fördelas över försäkringsperioden och avsättningarna minskar i takt med att försäkringsrisken avtar. En stor del av riskresultatet från traditionella livförsäkringsavtal omfattas av vinstdelning, vilket innebär att försäkringstagarna erhåller en del av nettointäkterna eller nettounderskottet. Riskintäkterna och riskkostnaderna bruttoredovisas i posterna "Intäkter försäkringsrisk, livförsäkring" och "Kostnader försäkringsrisk, livförsäkring" i not K6 "Summa nettoresultat av poster till verkligt värde". Försäkringstagarnas andel av resultatet redovisas i posten "Förändring av försäkringstekniska avsättningar, livförsäkring" i samma not.

Vinster och förluster från placeringar inom livförsäkringsverksamheten fördelas på respektive poster i not K6 "Summa nettoresultat av poster till verkligt värde", precis som för andra placeringar i Nordea. Posterna omfattar avkastning på tillgångar som ska täcka skulder till försäkringstagarna och avkastning på ytterligare kapital som allokerats till livförsäkringsverksamheten (eget kapital i livförsäkringskoncernen).

Posten "Förändring av försäkringstekniska avsättningar, livförsäkring" i not K6 "Summa nettoresultat av poster till verkligt värde" innefattar:

- Avkastning på tillgångar som hålls för att täcka skulder till försäkringstagarna (inklusive skulder från traditionella livförsäkringsavtal, fondförsäkringsavtal och finansiella avtal), som överförs individuellt till försäkringstagarnas konton i enlighet med avtalen.
- Ytterligare återbäring (diskretionär del) till försäkringstagarna avseende traditionella livförsäkringsavtal eller andra överföringar till försäkringstagarna för att täcka tillfälliga underskott mellan placeringsresultat och eventuell avtalad minimiförmån.
- Vinstdelning på risk- och avkastningsresultat för traditionella livförsäkringsprodukter i enlighet med lokala fördelningsregler i respektive livförsäkringsenhet och gällande avtal med försäkringstagarna. Redovisningen av vinstdelningen i resultaträkningen förutsätter framför allt ett positivt resultat för traditionella livförsäkringsavtal. Vinstdelning som inte kan redovisas under innevarande period till följd av svaga placeringsresultat kan i vissa länder, helt eller delvis, senareläggas till år med högre avkastning.
- Försäkringstagarnas andel av kostnads- och riskresultatet för traditionella livförsäkringsavtal eller fondförsäkringsavtal.

Posten "Förändring av återbäringsmedel, livförsäkring" i not K6 "Summa nettoresultat av poster till verkligt värde" avser endast traditionella livförsäkringsavtal. Posten omfattar försäkringstagarnas andel av avkastning som ännu inte har fördelats till individuella försäkringstagare. Även återbäringsmedel ingår (diskretionär del), liksom belopp som behövs för att täcka tillfälliga underskott mellan placeringsresultat och eventuell minimiförmån till försäkringstagarna.

8. Redovisning och bortbokning av finansiella instrument i balansräkningen

Affärdsdagsredovisning tillämpas vid redovisning och bortbokning av derivatinstrument, börsnoterade värdepapper och avistatransaktioner i utländsk valuta (och en tillgång eller skuld redovisas i balansräkningen under "Övriga tillgångar" eller "Övriga skulder" mellan affärsdagen och likviddagen). Övriga finansiella instrument redovisas i balansräkningen på likviddagen.

Finansiella tillgångar, andra än de för vilka affärdsdagsredovisning tillämpas, bokas bort från balansräkningen när den avtalsenliga rätten till kassaflödet från de finansiella tillgångarna upphör att gälla eller överförs till annan part. Rätten till kassaflödet upphör att gälla eller överförs vanligen när motparten har uppfyllt sin del av avtalet genom att t.ex. betala tillbaka ett lån till Nordea, dvs. på likviddagen.

Lån och andra finansiella tillgångar där kassaflödena har justerats, eller som ingår i en rekonstruktion, bokas bort från balansräkningen, och ett nytt lån redovisas om villkoren för det nya lånet väsentligen skiljer sig från de tidigare villkoren. Normalt brukar detta ske om nuvärdet av kassaflödet från det nya lånet, diskonterat med den ursprungliga räntan, skiljer sig mer än 10 procent från nuvärdet av det återstående förväntade kassaflödet från det gamla lånet. Samma principer gäller för finansiella skulder. Villkoren anses även skilja sig väsentligt för finansiella tillgångar där det justerade kassaflödet endast utgörs av betalning av kapitalbelopp och ränta (SPPI), medan detta inte var fallet för det ursprungliga kassaflödet och vice versa.

I vissa fall genomförs transaktioner där Nordea överför tillgångar som redovisas i balansräkningen, men samtidigt behåller antingen hela eller delar av riskerna och rättigheterna förknippade med de överförda tillgångarna. Om alla eller i stort sett alla risker och rättigheter behålls, bokas inte de överförda tillgångarna bort från balansräkningen. Om Nordeas motpart kan sälja eller pantsätta de överförda tillgångarna på nytt, omklassificeras tillgångarna i balansräkningen till "Pantsatta finansiella instrument". Överföring av tillgångar med bibehållande av alla eller i stort sett alla risker och rättigheter omfattar bl.a. avtal om värdepapperslån och återköpsavtal.

Finansiella skulder bokas bort från balansräkningen när de upphör. Normalt sker detta när Nordea fullgör sin del av avtalet, till exempel när Nordea återbetalar inlåning till motparten, dvs. på likviddagen. Finansiella skulder där affärdsdagsredovisning tillämpas bokas normalt bort och en skuld redovisas under "Övriga skulder" i balansräkningen på affärsdagen.

För ytterligare information, se avsnitt 13 "Finansiella instrument" ("Avtal om inlåning och utlåning av värdepapper" samt "Återköpsavtal och omvända återköpsavtal") och not K43 "Överförda tillgångar och erhållna säkerheter".

9. Omräkning av tillgångar och skulder i utländsk valuta

En enhets (koncernföretag eller filial) funktionella valuta fastställs utifrån den ekonomiska miljö i vilken enheten primärt bedriver sin verksamhet. Utländsk valuta definieras som annan valuta än enhetens funktionella valuta. Transaktioner i utländsk valuta redovisas till transaktionsdagens kurs.

K1. Redovisningsprinciper, forts.

Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta omräknas till balansdagens kurs.

Valutakursdifferenser som uppkommer vid reglering av transaktioner till kurser som avviker från dem på transaktionsdagen, liksom orealiserade omräkningsdifferenser på ej reglerade monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta, redovisas i resultaträkningen under posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

10. Säkringsredovisning

Utifrån koncernens riskhanteringspolicy har Nordea identifierat ett antal riskkategorier och motsvarande säkringsstrategier med hjälp av derivatinstrument, enligt beskrivningen i not K2 "Risk- och likviditetshantering" (marknadsriskavsnittet) och not K19 "Derivatinstrument och säkringsredovisning".

När ett säkringsförhållande uppfyller de angivna kriterierna för säkringsredovisning i IAS 39, använder Nordea en av följande tre typer av säkringsredovisning:

- Säkring av verkligt värde
- Kassaflödessäkring
- Säkring av nettoinvesteringar

Nordea har, efter policybeslut i enlighet med IFRS 9, valt att fortsätta tillämpa säkringsredovisning enligt EU:s "carve out"-version av IAS 39.

"Carve out"-versionen möjliggör att en grupp av derivat (eller andelar därav) kan kombineras och användas som säkringsinstrument. Den eliminerar också några av begränsningarna med säkring av verkligt värde avseende säkring av inlåning och strategier för undersäkringar.

När säkringen ingås dokumenterar Nordea formellt hur säkringsförhållandet uppfyller kriterierna för säkringsredovisning, inklusive det ekonomiska förhållandet mellan den säkrade posten och säkringsinstrumentet, bland annat risktyp, riskhanteringsmål och strategi för risksäkringen, samt vilken metod som kommer att användas för att fortlöpande bedöma säkringsförhållandets effektivitet.

För att få tillämpa säkringsredovisning krävs att säkringen har en hög effektivitet. En säkring anses ha detta om det vid ingången och under säkringsens hela löptid kan förväntas att förändringar i verkligt värde på den säkrade posten, med avseende på den säkrade risken, väsentligen neutraliseras av förändringar i verkligt värde på säkringsinstrumentet. Utfallet ska ligga inom intervallet 80–125 procent.

Transaktioner som genomförs i enlighet med Nordeas säkringsmål, men som inte uppfyller kriterierna för säkringsredovisning, är ekonomiska säkringsförhållanden.

Säkring av verkligt värde

Säkring av verkligt värde tillämpas när derivat används för att risksäkra förändringar i verkligt värde på en redovisad tillgång eller skuld hänförlig till en specifik risk i enlighet med Nordeas riskhanteringspolicy, enligt beskrivningen i not K2 "Risk- och likviditetshantering" (marknadsriskavsnittet) och not K19 "Derivatinstrument och säkringsredovisning". Risken för förändringar i verkligt värde på tillgångar och skulder i Nordeas redovisning härrör huvudsakligen från lånefordringar, värdepapper och inlåning med fast ränta, vilket ger upphov till ränterisk. Förändringar i verkligt värde på derivat liksom förändringar i verkligt värde på den säkrade posten, hänförliga till de risker som säkras, redovisas separat i resultaträkningen under posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde". Om säkringen är effektiv tar förändringen i verkligt värde på den säkrade posten och säkringsinstrumentet ut varandra.

Förändringarna i verkligt värde på den säkrade posten,

hänförliga till riskerna säkrade med derivatinstrumentet, avspeglas i en justering av den säkrade postens redovisade värde som också redovisas i resultaträkningen. Förändringen i verkligt värde på de räntesäkrade posterna i en säkringsportfölj redovisas, i det fall de redovisas till upplupet anskaffningsvärde, i balansräkningen separerat från portföljen under posten "Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer".

I Nordea tillämpas säkring av verkligt värde huvudsakligen på portföljbasis. Eventuell ineffektiv del av säkringen redovisas i resultaträkningen under posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

Säkrade poster

En säkrad post i en säkring av verkligt värde kan vara en redovisad enskild tillgång eller skuld, ett oredovisat fast åtagande eller en del därav. Den säkrade posten kan också vara en grupp av tillgångar, skulder eller fasta åtaganden med likartade riskegenskaper. Säkrade poster utgörs i Nordea av både enskilda tillgångar eller skulder och portföljer av tillgångar och/eller skulder.

Säkringsinstrument

De säkringsinstrument som används i Nordea är huvudsakligen ränteswappar och valutaränteswappar, vilka alltid redovisas till verkligt värde.

Säkringsens effektivitet

Vid bedömning i efterhand av säkringsens effektivitet värderar Nordea säkringsinstrumentet till verkligt värde och jämför förändringen av detta värde med förändringen av verkligt värde på den säkrade posten. Mätning av effektiviteten görs på kumulativ basis.

Om säkringsförhållandet inte uppfyller kraven för säkringsredovisning avslutas säkringsredovisningen. För säkringar av verkligt värde värderas säkringsinstrumentet till verkligt värde via resultaträkningen och förändringen i verkligt värde på den säkrade posten, fram till den tidpunkt då säkringsförhållandet avslutas, resultatförs linjärt över den säkrade postens återstående löptid.

Ineffektiva säkringar kan bero på

- skillnader i tidpunkten för kassaflöden från den säkrade posten och säkringsinstrumentet
- användning av olika räntekurvor för diskontering av den säkrade posten och säkringsinstrumentet
- effekten av förändringar i Nordeas eller en motparts kreditrisk på säkringsinstrumentets eller den säkrade postens verkliga värde
- skillnader i förväntad och faktisk förtidsinlösen av låneportföljen.

Kassaflödessäkring

I enlighet med Nordeas riskhanteringspolicy, enligt beskrivningen i not K2 "Risk- och likviditetshantering" (marknadsriskavsnittet) och not K19 "Derivatinstrument och säkringsredovisning", tillämpar Nordea kassaflödessäkring för säkring av risk hänförlig till variationer i framtida räntebetalningar på instrument med rörlig ränta och för säkring av valutarisk. Den del av vinsten eller förlusten på säkringsinstrumentet som bedöms vara en effektiv säkring redovisas i övrigt totalresultat och ackumuleras i reserven för kassaflödessäkringar under eget kapital. Den ineffektiva delen av vinsten eller förlusten på säkringsinstrumentet omklassificeras till resultaträkningen under posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

Vinster eller förluster på säkringsinstrument som redovisats i reserven för kassaflödessäkringar under eget kapital via

K1. Redovisningsprinciper, forts.

övrigt totalresultat omklassificeras och redovisas i resultaträkningen i samma period som den säkrade posten påverkar resultaträkningen, normalt i den period när räntetäkten eller räntekostnaden redovisas.

Säkrade poster

En säkrad post i en kassaflödessäkkring kan vara högst sannolika kassaflöden från redovisade, eller framtida, tillgångar eller skulder som löper med rörlig ränta. Nordea tillämpar kassaflödessäkkring vid säkring av valutarisk i framtida betalningar av ränta och kapitalbelopp i utländsk valuta och vid säkring av ränterisk i utlåning med rörlig ränta.

Säkringsinstrument

De säkringsinstrument som används i Nordea är huvudsakligen valutaränteswappar, vilka alltid redovisas till verkligt värde, där valutakomponenten hanteras som en kassaflödessäkkring av valutarisk och räntekomponenten som en säkring av verkligt värde av ränterisk. Vid säkring av ränterisk i utlåning med rörlig ränta använder Nordea räntederivat som säkringsinstrument, vilka alltid redovisas till verkligt värde.

Säkrings effektivitet

Vid mätning i efterhand av kassaflödessäkkringarnas effektivitet används den hypotetiska derivatmetoden, vilket innebär att förändringen i en perfekt hypotetisk swap anses motsvara nuvärdet av den ackumulerade förändringen i förväntade framtida kassaflöden från den säkrade transaktionen (valutakomponenten).

Om säkringsförhållandet inte uppfyller kraven för säkringsredovisning avslutas säkringsredovisningen. För kassaflödessäkkringar redovisas förändringar i det realiserade värdet på säkringsinstrumentet i resultaträkningen från och med det senaste tillfället då säkringen bedömdes vara effektiv. Den ackumulerade vinsten eller förlusten på säkringsinstrumentet, som sedan den period då säkringen bedömdes vara effektiv har redovisats i reserven för kassaflödessäkkringar under eget kapital via övrigt totalresultat, omklassificeras från eget kapital till "Nettoresultat av poster till verkligt värde" i resultaträkningen om den förväntade transaktionen inte längre väntas inträffa.

Om den förväntade transaktionen inte längre är högst sannolik, men ändå förväntas inträffa, så kvarstår den ackumulerade vinsten eller förlusten på säkringsinstrumentet, som sedan den period då säkringen bedömdes vara effektiv har redovisats under övrigt totalresultat, i övrigt totalresultat till dess att transaktionen inträffar eller inte längre förväntas inträffa.

De möjliga källorna till ineffektivitet i kassaflödessäkkringar är normalt desamma som i säkringar av verkligt värde (se ovan). För kassaflödessäkkringar är emellertid risken för förtidsinlösen mindre relevant. Här orsakas säkringsineffektiviteten istället av förändringar i tidpunkten för och beloppen från prognostiserade framtida kassaflöden.

Säkring av nettoinvesteringar

I enlighet med Nordeas riskhanteringspolicy, enligt beskrivningen i not K2 "Risk- och likviditetshandling" (marknadsriskavsnittet) och not K19 "Derivatinstrument och säkringsredovisning", säkrar Nordea sin valutaomräkningsrisk. Valutaomräkningsrisk definieras som risken för förlust hänförlig till investeringar i utländska verksamheter med en annan funktionell valuta än koncernens rapporteringsvaluta (euro). De säkringsinstrument som används i Nordea är valutaterminer där endast avistakomponenten identifieras i säkringsförhållandet.

Omräkningsdifferenser på finansiella instrument som används som säkringsinstrument i en säkring av nettoinveste-

ring i ett koncernföretag redovisas, i den mån säkringen är effektiv, under övrigt totalresultat. Detta för att neutralisera de omräkningsdifferenser som påverkar övrigt totalresultat när koncernföretagen konsolideras. Ineffektivitet i säkringen kan uppstå om säkringsinstrumenten i nominella termer täcker mer än riskexponeringen i de utländska verksamheterna. Eventuell ineffektiv del av säkringen redovisas i resultaträkningen under posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

Se även avsnitt 9 "Omräkning av tillgångar och skulder i utländsk valuta".

11. Fastställande av verkligt värde på finansiella instrument

Verkligt värde definieras som det pris som vid värderingstidpunkten skulle erhållas vid försäljning av en tillgång eller betalas vid överlåtelse av en skuld i en ordnad transaktion mellan marknadsaktörer under aktuella marknadsförhållanden på tillgångens eller skuldens huvudmarknad, eller, om en huvudmarknad saknas, på tillgångens eller skuldens mest fördelaktiga marknad.

Det bästa beviset på verkligt värde är förekomsten av publicerade prisnoteringar på en aktiv marknad och när sådana förekommer används de vid värderingen av finansiella tillgångar och finansiella skulder. En aktiv marknad för en tillgång eller skuld är en marknad där transaktioner för tillgången eller skulden inträffar tillräckligt ofta och med tillräcklig volym för att ge löpande prisinformation. Den absoluta nivån av likviditet och volym som krävs för att marknaden ska anses vara aktiv varierar med klasserna av instrument. För vissa klasser föreligger låg prisvolatilitet, även för instrument inom klasser där handelsfrekvensen är hög. För instrument i sådana klasser är likviditetskraven lägre och därmed är åldersgränsen för priserna som används för att fastställa verkligt värde högre.

Handelsfrekvensen och volymen övervakas regelbundet för att bedöma om marknaderna är aktiva eller inte. Nordea använder främst publicerade prisnoteringar för att fastställa verkligt värde på instrument som redovisas under följande balansposter:

- Räntebärande värdepapper
- Aktier och andelar (noterade)
- Derivatinstrument (noterade)
- Emitterade värdepapper (emitterade bostadsobligationer i Nordea Kredit Realkreditaktieselskab)

Om noterade priser för ett finansiellt instrument inte representerar faktiska och regelbundet förekommande marknadstransaktioner, eller om noterade priser inte finns tillgängliga, fastställs det verkliga värdet med hjälp av lämplig värderingsmetod. Värderingsmetodens lämplighet, inklusive en bedömning av om noterade priser eller teoretiska priser ska användas, övervakas regelbundet.

Värderingsmetoderna kan variera från enkel analys av diskonterade kassaflöden till komplexa optionsvärderingsmodeller. Värderingsmodellerna har utformats så att observerbara marknadspriser och kurser används som indata i förekommande fall, men även ej observerbara modellparametrar kan användas. Värderingsteknikens lämplighet bedöms genom att mäta dess förmåga att träffa marknadspriser. Detta görs genom att jämföra beräknade priser med relevant jämförelsedata, t.ex. börskurser, motpartens värderingar eller konsensuspriser.

Nordea använder främst värderingsmetoder för att fastställa verkligt värde på instrument som redovisas under följande balansposter:

- Utlåning till allmänheten (hypotekslån i Nordea Kredit Realkreditaktieselskab)

K1. Redovisningsprinciper, forts.

- Räntebärande värdepapper (när prisnoteringar på en aktiv marknad saknas)
- Aktier och andelar (när prisnoteringar på en aktiv marknad saknas)
- Derivatinstrument (OTC-derivat)

För finansiella instrument där verkligt värde uppskattas med hjälp av en värderingsmetod undersöks om de variabler som använts i värderingsmodellen till övervägande del baserats på data från observerbara marknader. Med data från observerbara marknader avser Nordea data som kan inhämtas från allmänt tillgängliga externa källor och som bedöms utgöra realistiska marknadspriser. Vid användning av ej observerbara data, som har en betydande inverkan på värderingen, kan instrumentet vid första redovisningstillfället inte redovisas till det verkliga värde som beräknats via värderingsmetoden, och eventuella initiala vinster periodiseras därför i resultaträkningen över instrumentets löptid. De initiala vinsterna redovisas därefter direkt i resultaträkningen i det fall ej observerbara data blir observerbara.

I not K41 "Tillgångar och skulder till verkligt värde" återfinns en uppdelning av det verkliga värdet för finansiella instrument som tagits fram med hjälp av:

- instrumentets publicerade prisnoteringar på en aktiv marknad (nivå 1)
- värderingsmetod baserad på observerbara marknadsdata (nivå 2)
- värderingsmetod baserad på icke observerbara marknadsdata (nivå 3).

Värderingsmodellerna som Nordea använder överensstämmer med accepterade ekonomiska metoder för prissättning av finansiella instrument och tar hänsyn till alla faktorer som marknadsaktörer skulle beakta vid prissättning.

Varje ny värderingsmodell godkänns av modellriskkommittén (Model Risk Committee) och alla modeller granskas regelbundet.

Mer information finns i not K41 "Tillgångar och skulder till verkligt värde".

12. Kassa och tillgodohavande hos centralbanker

Kassatillgångar omfattar lagliga betalningsmedel inklusive utländska sedlar och mynt. Tillgodohavanden hos centralbanker utgörs av tillgodohavanden på konton hos centralbanker och postgiron i myndighetsform, där följande förutsättningar är uppfyllda:

- centralbanken eller postgirot är hemmahörande i det land där institutet är etablerat
- tillgodohavandet kan disponeras fritt när som helst.

13. Finansiella instrument

Klassificering av finansiella instrument

Varje finansiellt instrument har klassificerats i någon av följande kategorier:

Finansiella tillgångar:

- Upplupet anskaffningsvärde
- Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen:
 - Obligatoriskt värderade till verkligt värde via resultaträkningen
 - Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen (verkligt värde-optionen)
- Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat

Finansiella skulder:

- Upplupet anskaffningsvärde

- Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen:
 - Obligatoriskt värderade till verkligt värde via resultaträkningen
 - Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen (verkligt värde-optionen)

Klassificeringen av en finansiell tillgång bestäms utifrån affärsmodellen för den portfölj som instrumentet ingår i och huruvida kassaflödena endast utgör betalning av kapitalbelopp och ränta (SPPI).

Finansiella tillgångar med kassaflöden som inte uteslutande utgörs av betalning av kapitalbelopp och ränta värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Alla övriga tillgångar klassificeras utifrån affärsmodellen. Portföljinstrument som omfattas av en affärsmodell där avsikten är att behålla instrumenten och ta emot avtalade kassaflöden värderas till upplupet anskaffningsvärde. Instrument som omfattas av en affärsmodell där avsikten är både att behålla instrumenten för att samla in avtalade kassaflöden och att sälja instrumenten värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat. Finansiella tillgångar som omfattas av annan affärsmodell värderas till verkligt värde via resultaträkningen.

För att kunna bedöma affärsmodellen har Nordea delat in sina finansiella tillgångar i portföljer och underportföljer utifrån hur olika grupper av finansiella tillgångar förvaltas tillsammans för att uppnå ett visst affärsområde. I samband med fastställandet av rätt nivå för portföljen har hänsyn tagits till aktuell affärsområdesstruktur. Vid bedömningen av affärsmodell för respektive portfölj har Nordea analyserat syftet med de finansiella tillgångarna och exempelvis tidigare försäljningstrender och ersättning till ledningen.

Alla finansiella tillgångar och skulder redovisas till verkligt värde vid första redovisningstillfället. Klassificeringen av finansiella instrument i olika kategorier utgör grunden för hur varje finansiellt instrument efterföljande värderas i balansräkningen och hur förändringar i dess värde redovisas. I tabellen "Klassificering av finansiella instrument" i not K40, presenteras i vilka olika kategorier de finansiella instrumenten i Nordeas balansräkning har klassificerats enligt IFRS 9.

Upplupet anskaffningsvärde

Finansiella tillgångar och skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde redovisas initialt i balansräkningen till verkligt värde, inklusive transaktionskostnader. Efter första redovisningstillfället värderas instrument i denna kategori till upplupet anskaffningsvärde. Vid värdering till upplupet anskaffningsvärde resultatförs skillnaden mellan anskaffningsvärdet och inlösenvärdet över den återstående löptiden med hjälp av effektivräntemetoden. Upplupet anskaffningsvärde definieras som det belopp till vilket den finansiella tillgången eller skulden värderas vid första redovisningstillfället, minus avbetalningar av kapitalbelopp, plus eller minus ackumulerade avskrivningar med tillämpning av effektivräntemetoden på eventuell skillnad mellan det ursprungliga beloppet och beloppet på förfallodagen och, för finansiella tillgångar, justerat för eventuell förlustreserv. För ytterligare information om effektivräntemetoden, se avsnitt 6 "Räntenetto". Information om nedskrivningar enligt IFRS 9 finns i avsnitt 14 nedan.

Ränta på tillgångar och skulder i kategorin värderade till upplupet anskaffningsvärde redovisas i resultaträkningen i posten "Ränteintäkter" respektive "Räntekostnader".

Den här kategorin omfattar huvudsakligen all utlåning och inlåning, med undantag av omvända repor/repor och avtal om värdepapperslån inom Markets och hypotekslån i Nordea Kredit Realkreditaktieselskab. Kategorin omfattar också räntebärande värdepapper som huvudsakligen härrör från en portfölj av räntebärande värdepapper inom Life & Pensions i

K1. Redovisningsprinciper, forts.

Norge, efterställda skulder och emitterade värdepapper, med undantag för obligationer emitterade av Nordea Kredit Realkreditaktieselskab och emitterade strukturerade obligationer i Markets.

Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen värderas till verkligt värde exklusive transaktionskostnader. Alla värdeförändringar i dessa poster redovisas direkt i resultaträkningen under "Nettoresultat av poster till verkligt värde". Emellertid redovisas justeringar till verkligt värde av marginalkomponenten för lånefordringar i portföljer där avsikten är att behålla instrumenten till förfall och som obligatoriskt värderas till verkligt värde (uppfyller inte SPPI-kriteriet) från och med 2020 separat i resultaträkningen på raden "Nettoresultat av utlåning i portföljer som hålls till förfall och obligatoriskt värderas till verkligt värde".

Den här kategorin har två underkategorier: Obligatoriskt värderade till verkligt värde via resultaträkningen och Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen (verkligt värde-optionen).

Underkategorin Obligatoriskt värderade till verkligt värde via resultaträkningen innehåller huvudsakligen alla tillgångar inom Markets, tradingrelaterade skulder inom Markets, räntebärande värdepapper i del av likviditetsreserven, derivatinstrument, aktier, hypotekslån i det danska dotterföretaget Nordea Kredit Realkreditaktieselskab samt finansiella tillgångar under "Tillgångar i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal". Inlåning i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal är avtal med kunder och försäkringstagare där all risk tas av försäkringstagarna. Inlåningsmedlen investeras i olika typer av finansiella tillgångar till förmån för kunderna och försäkringstagarna.

Huvuddelen av de finansiella tillgångar och skulder som klassificerats som tillhörande kategorin Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen utgörs av emitterade obligationer i Nordea Kredit Realkreditaktieselskab samt tillgångar och skulder inom Nordea Life & Pensions.

Skulder i Nordea Kredit Realkreditaktieselskab klassificeras som tillhörande kategorin Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen för att eliminera eller avsevärt minska bristande överensstämmelse i redovisningen. När Nordea beviljar bolån till kunder i enlighet med dansk lagstiftning om bostadsfinansiering emitterar Nordea samtidigt obligationer med matchande villkor, så kallad "matchad finansiering". Kunderna kan återbetala sina lån genom att antingen återbetala skuldbeloppet eller köpa de emitterade obligationerna och återlämna dessa till Nordea som reglering av fordran. Obligationerna är en viktig komponent på den danska penningmarknaden och Nordea köper och säljer följaktligen egna obligationer på marknaden. Lånen värderas till verkligt värde via resultaträkningen, till följd av att de inte uppfyller SPPI-kriteriet, och om obligationerna värderades till upplupet anskaffningsvärde skulle detta ge upphov till bristande överensstämmelse i redovisningen. För att undvika detta värderar Nordea obligationerna till verkligt värde, med alla förändringar i verkligt värde, inklusive förändringar i kreditrisk, redovisade i resultaträkningen.

Alla underliggande tillgångar i finansiella avtal inom Nordea Life & Pensions klassificeras i kategorin Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen för att eliminera eller avsevärt minska den bristande överensstämmelsen i redovisningen med de skulder till försäkringstagare som värderas till verkligt värde. Finansiella avtal (fondförsäkringar) som i balansräkningen redovisas som "Skulder till försäkringstagare" hanteras på basis av verkligt värde och klassificeras följaktligen som tillhörande kategorin Från bör-

jan värderade till verkligt värde via resultaträkningen. Förändringar i den egna kreditrisken redovisas i resultaträkningen, eftersom en redovisning av sådana förändringar i övrigt totalresultat skulle ge upphov till bristande överensstämmelse i redovisningen. Försäkringsavtalens underliggande tillgångar (definieras i avsnitt 19 "Skulder till försäkringstagare"), med undantag för en portfölj av räntebärande värdepapper i Norge, klassificeras i kategorin Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen, för att minska den bristande överensstämmelsen i redovisningen med de skulder till försäkringstagare som normalt värderas till aktuellt värde.

Även tillgångar i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal som inte obligatoriskt värderas till verkligt värde via resultaträkningen klassificeras i kategorin Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen för att undvika bristande överensstämmelse i redovisningen med motsvarande inlåning. Inlåningen i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal hanteras på basis av verkligt värde, och klassificeras också följaktligen i kategorin Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen. Värdet på denna inlåning är direkt kopplad till avtalens underliggande tillgångar, och förändringar i den egna kreditrisken har därmed ingen effekt i dessa avtal.

Nordea tillämpar också verkligt värde-optionen på emitterade strukturerade obligationer inom Markets eftersom dessa instrument innehåller inbäddade derivat som inte är nära förknippade med värdavtalet. Förändringen i verkligt värde på dessa emitterade strukturerade obligationer redovisas i resultaträkningen, med undantag för förändringar i kreditrisken som redovisas i övrigt totalresultat.

Ränteintäkter och räntekostnader hänförliga till balansposter redovisade till verkligt värde via resultaträkningen inom Markets och Nordea Life & Pensions klassificeras som "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat värderas till verkligt värde med tillägg för transaktionskostnader. Den här kategorin omfattar huvudsakligen de räntebärande värdepapperen i del av likviditetsreserven. Förändringar i verkligt värde, bortsett från räntor, valutakurs-effekter och nedskrivningar, redovisas mot verkligt värdereserven under eget kapital via övrigt totalresultat. Ränta redovisas i resultaträkningen i posten "Ränteintäkter", valutakurs-effekter i posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde" och nedskrivningar i posten "Kreditförluster, netto". I samband med avyttring av ett instrument omklassificeras de ackumulerade förändringarna i verkligt värde, som tidigare har redovisats i verkligt värde-reserven under övrigt totalresultat, från eget kapital till resultaträkningen under posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde". Information om nedskrivningar enligt IFRS 9 finns i avsnitt 14 nedan.

Sammansatta finansiella instrument

Sammansatta finansiella instrument är avtal som omfattar ett värdavtal och ett inbäddat derivat. Sådana kombinationer uppstår huvudsakligen i samband med emissioner av strukturerade skuldinstrument, såsom emitterade indexobligationer och lånefordringar med inbäddade räntekorridorer och räntetak.

Indexobligationer som har emitterats av Group Treasury anses utgöra en del av finansieringsverksamheten. Värdavtalet, nollkupongobligationen, värderas till upplupet anskaffningsvärde. Inbäddade derivat i sådana instrument särskiljs från värdavtalet och redovisas separat som derivat till verkligt värde om de ekonomiska egenskaperna och riskerna inte är nära förknippade med värdavtalets ekonomiska egenskaper

K1. Redovisningsprinciper, forts.

och risker samt om det inbäddade derivatet uppfyller definitionen på ett derivat. Förändringar i verkligt värde på inbäddade derivat redovisas i resultaträkningen under posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

För strukturerade obligationer som har emitterats av Markets tillämpar Nordea verkligt värde-optionen, och hela det sammansatta instrumentet, värdavtalet och det inbäddade derivatet, värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Förändringar i verkligt värde redovisas i resultaträkningen under posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde" och i balansräkningen under "Emitterade värdepapper".

Avtal om inlåning och utlåning av värdepapper

Transaktioner avseende in- och utlåning av värdepapper innebär i allmänhet ställande av säkerhet. Om inte riskerna och rättigheterna förknippade med ägandet överförs, beaktas inte överföringen av värdepapper i balansräkningen. Om motparten har rätt att sälja vidare eller pantsätta värdepappren på nytt, omklassificeras dessa till posten "Pantsatta finansiella instrument" i balansräkningen.

Utlånade värdepapper redovisas också under posten "För egna skulder ställda säkerheter".

Säkerheter i form av likvida medel (inlåning av värdepapper) som har lämnats till motparter redovisas i balansräkningen som "Utlåning till centralbanker", "Utlåning till kreditinstitut" eller som "Utlåning till allmänheten". Säkerheter i form av likvida medel (utlåning av värdepapper) som har erhållits från motparter redovisas i balansräkningen som "Skulder till kreditinstitut" eller som "In- och upplåning från allmänheten".

Återköpsavtal och omvända återköpsavtal

Värdepapper som har lämnats enligt återköpsavtal och värdepapper som mottagits enligt omvända återköpsavtal bokas inte bort från respektive redovisas inte i balansräkningen. Om motparten har rätt att sälja vidare eller pantsätta värdepappren på nytt, omklassificeras dessa till posten "Pantsatta finansiella instrument" i balansräkningen.

Värdepapper som har lämnats enligt återköpsavtal redovisas också under posten "För egna skulder ställda säkerheter".

Likvida medel som har erhållits enligt återköpsavtal redovisas i balansräkningen som "Skulder till kreditinstitut" eller som "In- och upplåning från allmänheten". Likvida medel som har lämnats enligt omvända återköpsavtal redovisas i balansräkningen som "Utlåning till centralbanker", "Utlåning till kreditinstitut" eller som "Utlåning till allmänheten".

Försäljning av värdepapper som inte ägs av Nordea definieras som blankning och redovisas som en tradingrelaterad skuld (Sålda ej innehavda värdepapper) under "Övriga skulder" i balansräkningen. Blankningen täcks i allmänhet genom en transaktion avseende värdepappersfinansiering (SFT), oftast ett omvänt återköpsavtal eller andra typer av avtal om inlåning av värdepapper.

Derivatinstrument

Samtliga derivat redovisas i balansräkningen och värderas till verkligt värde. Derivat med positiva verkliga värden, inklusive upplupen ränta, redovisas på tillgångssidan under posten "Derivatinstrument". Derivat med negativa verkliga värden, inklusive upplupen ränta, redovisas på skuldsidan under posten "Derivatinstrument".

Realiserade och orealiserade vinster och förluster på derivat redovisas i resultaträkningen under posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

Kvittning av finansiella tillgångar och skulder

Nordea kvittar finansiella tillgångar och skulder i balansräkningen om laglig rätt till kvittning föreligger, i den löpande

verksamheten och i händelse av fallissemang, konkurs och insolvens hos Nordea eller dess motparter, och om avsikten är att nettoreglera posterna eller avyttra tillgången samtidigt som skulden regleras.

Börsnoterade derivat bokas bort från balansräkningen på daglig basis när likvid betalas eller erhålls och instrumentet justeras till rådande marknadsvillkor. Derivatillgångar, derivatskulder, kontantsäkerhetsfordringar och kontantsäkerhetsskulder gentemot centrala motparter för clearing kvittas i balansräkningen om transaktionsvalutan respektive den centrala motparten för clearing är densamma. Derivatillgångar, derivatskulder, kontantsäkerhetsfordringar och kontantsäkerhetsskulder avseende bilaterala OTC-derivat kvittas däremot inte i balansräkningen.

Ut- och inlåning i repor och omvända repor som görs med en central motpart kvittas i balansräkningen om tillgångarna och skulderna avser samma centrala motpart, regleras i samma valuta och har samma löptid. Ut- och inlåning i repor och omvända repor som görs i enlighet med Global Master Repurchase Agreement (GMRA) kvittas i balansräkningen om tillgångarna och skulderna avser samma motpart, regleras i samma valuta, har samma löptid och regleras via samma institut.

Emitterade skuld- och eget kapital-instrument

Ett finansiellt instrument emitterat av Nordea klassificeras antingen som en finansiell skuld eller som eget kapital. Emitterade finansiella instrument klassificeras som en finansiell skuld om avtalsförhållandena innebär att Nordea har en befintlig förpliktelse att antingen erlagga kontanter eller annan finansiell tillgång, eller ett variabelt antal eget kapital-instrument, till innehavaren av instrumentet. Om så inte är fallet är instrumentet vanligtvis ett eget kapital-instrument och klassificeras som eget kapital, med avdrag för transaktionskostnader. För finansiella instrument som innehåller både en skuld- och en eget kapital-del, redovisas dessa delar separat.

14. Utlåning till allmänheten/kreditinstitut

Tillämpningsområde

Nedskrivning till följd av kreditrisk ska tillämpas för finansiella instrument som klassificerats i kategorin Upplupet anskaffningsvärde eller Verkligt värde via övrigt totalresultat. Här ingår tillgångar som redovisats i balansräkningen som "Utlåning till centralbanker", "Utlåning till kreditinstitut", "Utlåning till allmänheten" samt "Räntebärande värdepapper". Dessa balansposter innefattar också tillgångar som klassificerats i kategorin Verkligt värde via resultaträkningen, vilka inte omfattas av någon prövning av nedskrivningsbehov. Se avsnitt 13 ovan och not K40 "Klassificering av finansiella instrument".

Åtaganden utanför balansräkningen, eventalförpliktelser och kreditåtaganden ska också prövas för nedskrivningsbehov.

Redovisning och presentation

Tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde redovisas brutto, med en separat reservering för förväntade kreditförluster om förlusten inte betraktas som definitiv. Reserverna presenteras netto i balansräkningen, men presenteras separat i noterna. Förändringar av reserveringar redovisas i resultaträkningen och klassificeras som "Kreditförluster, netto".

Om nedskrivningen anses vara definitiv redovisas den som en konstaterad kreditförlust, och det redovisade värdet på lånet jämte tillhörande reservering för kreditförluster tas bort från balansräkningen. En nedskrivning anses vara definitiv när konkursansökan inges mot låntagaren och konkursförvaltare har presenterat den ekonomiska utgången av konkurs-

K1. Redovisningsprinciper, forts.

förfarandet, eller när Nordea efterskänker sina fordringar genom rekonstruktion på antingen rättslig eller frivillig grund eller när Nordea av andra skäl bedömer återvinning av fordran som osannolik.

Avsättningar för poster utanför balansräkningen klassificeras som "Avsättningar" i balansräkningen, med förändringar i avsättningar klassificerade som "Kreditförluster, netto".

Tillgångar klassificerade som Verkligt värde via övrigt totalresultat redovisas till verkligt värde i balansräkningen. Nedskrivningar beräknade i enlighet med IFRS 9 redovisas i resultaträkningen och klassificeras som "Kreditförluster, netto". Eventuella justeringar till verkligt värde redovisas i "Övrigt totalresultat".

Prövning av nedskrivningsbehov

Nordea klassificerar alla lånefordringar i olika kategorier på individuell basis. Kategori 1 inkluderar tillgångar utan betydande ökning av kreditrisken sedan första redovisningstillfället, kategori 2 inkluderar tillgångar med betydande ökning av kreditrisken och kategori 3 inkluderar osäkra fordringar. Nordea följer upp om det finns indikationer på kreditförsämring (kategori 3) genom att identifiera händelser med negativ inverkan på beräknade framtida kassaflöden (förlusthändelse). Nordea tillämpar samma definition på fallissemang som i kapitaltäckningsförordningen. Mer information om identifiering av förlusthändelser finns i not K2 "Risk- och likviditetshantering". Lånefordringar som inte har individuellt beräknade reserver ingår i prövningen av nedskrivningsbehovet baserat på statistiska modeller.

För lånefordringar med betydande värde där ett individuellt nedskrivningsbehov har identifierats beräknas nedskrivningsbeloppet på individuell nivå. Det redovisade värdet på lånefordringen jämförs med den nuvärdesberäknade summan av förväntade framtida kassaflöden. Om det redovisade värdet är högre redovisas skillnaden som en nedskrivningsförlust. De förväntade kassaflödena diskonteras med den ursprungliga effektiva räntan och innefattar verkligt värde för säkerheter och andra kreditförstärkningar. Nuvärdesberäkningen baseras på tre olika framåtblickande scenarier som är sannolikhetsviktade.

För lånefordringar som inte är betydande där ett individuellt nedskrivningsbehov har identifierats beräknas nedskrivningsbeloppet utifrån den modell som beskrivs nedan, men med hänsyn till att lånefordringarna redan är fallerade.

Prövning av nedskrivningsbehov för lån värderade enligt statistiska modeller

För lånefordringar där inget nedskrivningsbehov identifierades i den individuella prövningen används en statistisk modell för beräkning av nedskrivningsbehov. Reserveringarna beräknas som lånefordringen vid fallissemang gånger sannolikheten för fallissemang gånger förlusten i händelse av fallissemang. För tillgångar i kategori 1 baseras beräkningen endast på de kommande 12 månaderna, medan den för tillgångar i kategori 2 och 3 baseras på tillgångens förväntade löptid.

Reserveringar för lånefordringar där det inte skett någon betydande ökning av kreditrisken sedan första redovisningstillfället baseras på förväntade kreditförluster under kommande 12 månader (kategori 1). Reserveringar för lånefordringar där det har skett en betydande ökning av kreditrisken sedan första redovisningstillfället, men där ingen nedskrivning har gjorts, baseras på förväntade kreditförluster under hela den återstående löptiden (kategori 2). Detta gäller även för osäkra fordringar som inte är betydande i kategori 3.

Nordea använder två olika modeller för att fastställa om det har skett en betydande ökning av kreditrisken eller inte.

För tillgångar som innehades vid övergången den 1 januari 2018 används förändringen i interna rating- och scoringuppgifter för att fastställa om det skett en betydande ökning av kreditrisken eller inte. Interna rating-/scoringuppgifter används för att bedöma risken hos kunderna, och en försämrad rating/scoring för en kund tyder på att kreditrisken har ökat. Nordea har dragit slutsatsen att det inte är möjligt att beräkna sannolikheten för fallissemang vid kreditgivning för den återstående löptiden utan bedömningar i efterhand av tillgångar som redan redovisas i balansräkningen vid övergången. Förändringar i PD för den återstående löptiden används som utlösande faktor för tillgångar redovisade efter övergången.

För tillgångar som bedöms utifrån PD för den återstående löptiden använder Nordea en blandning av absoluta och relativa förändringar i PD som kriterium för överföringen.

- Retail-kunder med ett ursprungligt tolv månaders PD under 1%:
Exponeringar med en relativ ökning i livstids PD över 100% och en absolut ökning av tolv månaders PD över 45 punkter överförs till kategori 2.
- Retail-kunder med ett ursprungligt tolv månaders PD över eller lika med 1%:
Exponeringar med en relativ ökning i livstids PD över 100% eller en absolut ökning av tolv månaders PD över 300 punkter överförs till kategori 2.
- Företags- och institutionella kunder med ett ursprungligt tolv månaders PD under 0,5%:
Exponeringar med en relativ ökning i livstids PD över 150% och en absolut ökning av tolv månaders PD över 20 punkter överförs till kategori 2.
- Företags- och institutionella kunder med ett ursprungligt tolv månaders PD över eller lika med 0,5%:
Exponeringar med en relativ ökning i livstids PD över 150% eller en absolut ökning av tolv månaders PD över 400 punkter överförs till kategori 2.

För tillgångar där rating- och scoringmodeller används kalibreras rating-/scoringförändringen för att matcha den betydande ökningen av kreditrisken utifrån PD för den återstående löptiden. Dessutom överförs kunder som omfattas av förmildrande kreditvillkor och kunder som är mer än 30 dagar sena med sina betalningar till kategori 2, såvida inte ett nedskrivningsbehov redan har identifierats (kategori 3). Exponeringar som omfattas av förmildrande kreditvillkor kvarstår i kategori 2 under en provtid på 24 månader, från och med den tidpunkt då åtgärderna infördes. När exponeringarna efter provtidens slut återförs till kategori 1 hanteras de på samma sätt som andra exponeringar i kategori 1 i fråga om bedömningen av om det föreligger en väsentlig ökning av kreditrisken. Lånefordringar där kunderna är mer än 90 dagar sena med sina betalningar klassificeras normalt i kategori 3, men denna klassificering ändras om det finns bevis för att kunden inte har fallerat. Sådana lånefordringar klassificeras i kategori 2.

Nordea använder sig inte av undantaget "låg kreditrisk" i bankverksamheten, men däremot för en mindre portfölj av räntebärande värdepapper i försäkringsrörelsen.

Vid beräkningen av reserveringar, inklusive kategoriindelningen, används sannolikhetsviktad, framåtblickande information. Nordea använder tre makroekonomiska scenarier för att ta hänsyn till de icke-linjära aspekterna av förväntade kreditförluster. De olika scenarierna används för att justera de aktuella parametrarna för beräkning av förväntade kreditförluster, och ett sannolikhetsviktat genomsnitt av de förväntade förlusterna enligt respektive scenario redovisas som reserveringar. Modellen använder sig av data som samlats in före balansdagen, vilket innebär att Nordea måste identifiera hän-

K1. Redovisningsprinciper, forts.

delser som påverkar reserveringarna efter datainsamlingen. Ledningen utvärderar dessa händelser och justerar reserveringarna, om detta bedöms nödvändigt.

Avskrivningar

Avskrivningar innebär att lån eller kundfordringar avförs från balansräkningen samtidigt som motsvarande kreditförluster reservering realiseras. När fordringar bedöms vara omöjliga att driva in ska de snarast möjligt skrivas av, oavsett om det rättsliga anspråket kvarstår eller inte. En avskrivning kan göras innan eventuella rättsliga åtgärder mot låntagaren, för att återvinna skulden, har slutförts. Även om en fordran som inte kan drivas in skrivs av eller avförs från balansräkningen har kunden en rättslig skyldighet att betala den utestående skulden. Vid bedömningen av huruvida osäkra lånefordringar kan återvinnas och om avskrivningar krävs, är det framför allt lånefordringar med följande egenskaper som står i fokus (listan är inte uttömmande):

- Lånefordringar där kunderna är mer än 90 dagar sena med betalningen. Om en lånefordring, eller del av den, efter den här bedömningen anses vara omöjlig att driva in, skrivs den av.
- Lånefordringar som omfattas av insolvensförfarande och har låg säkerhetstäckning.
- Lånefordringar där juridiska kostnader förväntas förbruka behållningen från konkursförfarandet, med låga återvinningsvärden som följd.
- Delavskrivning kan vara befogad när det finns rimliga ekonomiska belägg för att låntagaren inte kan återbetala hela beloppet, det vill säga en avsevärd del av skulden kan inte på rimliga grunder sägas vara återvinningsbar genom förmildrande kreditvillkor eller realisering av säkerheter.
- Rekonstruktionsfall

Diskonteringsränta

Diskonteringsräntan som används för värdering av osäkra lånefordringar motsvarar den ursprungliga effektiva räntan för lån hänförliga till en enskild kund eller, i förekommande fall, till en grupp av lånefordringar. Om så anses lämpligt kan diskonteringsräntan beräknas med en metod som resulterar i en nedskrivning som utgör en rimlig uppskattning av vad en beräkning grundad på effektivräntemetoden skulle ge.

Omstrukturerade lånefordringar och modifieringar

Med en omstrukturerad lånefordran avses i detta sammanhang en lånefordran där Nordea har beviljat låntagaren eftergifter till följd av dennes finansiella svårigheter och där dessa eftergifter har gett upphov till en kreditförlust för Nordea. Efter en omstrukturering betraktas lånefordran vanligen inte längre som osäker om åtagandena fullföljs i enlighet med de nya villkoren. I det fall en återvinning sker redovisas betalningen som en återvinning av kreditförluster.

Modifiering av de avtalsmässiga kassaflödena för lån till kunder med ekonomiska svårigheter (förmildrande kreditvillkor) minskar det redovisade lånebeloppet, brutto. Normalt är denna minskning mindre än den befintliga reserveringen, och ingen förlust redovisas i resultaträkningen till följd av modifiering. Om de är betydande, minskas bruttobeloppen (lån och reservering).

Tillgångar övertagna för skyddande av fordran

I en finansiell omstrukturering kan långgivaren komma att avstå från lånefordringar till förmån för låntagaren och i utbyte mot denna eftergift ta över tillgångar som lämnats som säkerhet för lånen, aktier som emitterats av låntagaren eller andra tillgångar. En tillgång övertagen för skyddande av fordran redovisas i balansräkningen tillsammans med liknande tillgångar som redan innehåses av Nordea. En övertagen

fastighet som inte innehåses för eget utnyttjande redovisas till exempel tillsammans med andra förvaltningsfastigheter.

Alla tillgångar som övertagits för skyddande av fordran redovisas vid första redovisningstillfället till verkligt värde och eventuell skillnad mellan lånets redovisade värde och det verkliga värdet för den övertagna tillgången redovisas under posten "Kreditförluster, netto". Det verkliga värdet på redovisningsdagen blir tillgångens anskaffningsvärde eller upplupna anskaffningsvärde, beroende på vad som är tillämpligt. Under efterföljande perioder värderas tillgångar som övertagits för skyddande av fordran i enlighet med gällande värderingsprinciper för tillgångsslaget. Förvaltningsfastigheter värderas då till verkligt värde. Övertagna finansiella tillgångar klassificeras generellt i kategorin "Verkligt värde via resultaträkningen" och värderas till verkligt värde. Förändringar i verkligt värde redovisas i resultaträkningen under posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

Eventuella värdeförändringar, efter den övertagna tillgångens första redovisningstillfälle, redovisas i resultaträkningen i enlighet med koncernens principer för presentation av tillgångsslaget. Posten "Kreditförluster, netto" i resultaträkningen påverkas följaktligen inte av nya värderingar av den övertagna tillgången efter första redovisningstillfället.

15. Leasing

Nordea som leasegivare

Finansiell leasing

Nordeas leasingverksamhet omfattar huvudsakligen finansiell leasing. Ett finansiellt leasingavtal redovisas som fordran på leasetagaren under balansposten "Utlåning till allmänheten" till ett belopp som motsvarar nettoinvesteringen enligt leasingavtalet. Leasingavgiften, exklusive kostnad för service, redovisas som återbetalning av fordran och som ränteintäkt. Intäkten fördelas så att en jämn förräntning erhålls på under varje period redovisad nettoinvestering.

Operationell leasing

Tillgångar som omfattas av operationell leasing fördelas i balansräkningen på slag av tillgång, vanligen materiella tillgångar. Leasingintäkter intäktsredovisas linjärt under leasingavtalets löptid och klassificeras som "Räntenetto". Avskrivning på leasingobjekt beräknas enligt de principer för avskrivningar som Nordea använder för liknande tillgångar och redovisas i resultaträkningen som "Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar".

Nordea som leasetagare

När ett avtal ingås gör Nordea en bedömning av om det är eller innehåller ett leasingavtal. Ett leasingavtal är ett avtal som överlåter rätten att under en viss tid bestämma över användningen av en tillgång i utbyte mot ersättning.

Rätten att använda en tillgång i ett leasingavtal redovisas vid inledningsdatumet som en nyttjanderätt och skyldigheten att betala leasingavgifterna redovisas som en leasingskuld. Nyttjanderätten värderas som nuvärdet av leasingavgifterna, plus initiala direkta kostnader och kostnader för skyldigheten att underhålla tillgången minus eventuella förmåner som mottagits i samband med leasingavtalet. Icke-leasingkomponenter särskiljs. Som diskonteringsränta för att beräkna leasingskulden för varje avtal används den marginella låneräntan vid avtalets inledningsdatum. För betydande leasingavtal gällande lokaler/fastigheter kan avtalets implicita ränta användas, om den är tillgänglig.

Nyttjanderätter redovisas på samma sätt som liknande egna tillgångar och leasingskulder redovisas som "Övriga skulder" i balansräkningen. Principerna för avskrivning är desamma som för liknande egna tillgångar, men avskriv-

K1. Redovisningsprinciper, forts.

ningstiden kan normalt inte vara längre än leasingperioden. Prövning av nedskrivningsbehov på nyttjanderätter görs enligt samma principer som för liknande egna tillgångar. Räntekostnader för leasingskulder redovisas som "Räntekostnader" i resultaträkningen.

Tillgångarna klassificeras som Fastigheter och Övriga tillgångar. Övriga tillgångar utgörs främst av fordon och IT-utrustning. Nordea tillämpar den praktiska lösningen för kortfristiga leasingavtal (med en leasingperiod på 12 månader eller kortare), både för Fastigheter och Övriga tillgångar. Den praktiska lösningen för tillgångar med lågt värde tillämpas för Övriga tillgångar. Kortfristiga avtal och avtal med lågt värde redovisas inte i balansräkningen, utan leasingavgifterna kostnadsförs i resultaträkningen under "Övriga kostnader", linjärt fördelade över leasingperioden, såvida inte något annat systematiskt sätt bättre återspeglar Nordeas ekonomiska nytta över tiden.

Leasingavtalen avser huvudsakligen kontorslokaler, men också tjänstebilar, IT-utrustning och andra tillgångar som normalt behövs i verksamheten. Fastigheterna/lokalerna kan i huvudsak delas in i bankkontor och huvudkontor. Fastighetskontrakten förvaltas aktivt med fokus på ett effektivt utnyttjande av utrymmen och på förändringar i affärsomgivningen. Leasingavgifterna utgörs normalt av fasta avgifter, och i fråga om framför allt lokaler/fastigheter även rörliga avgifter som är kopplade till ett index. Normalt används inte restvärdesgarantier eller köpoptioner.

Leasingperioden är den förväntade leasingperioden. Med förväntad leasingperiod avses den icke uppsägningsbara leasingperioden enligt avtalet och eventuella möjligheter till förlängning som Nordea med rimlig säkerhet avser att utnyttja. Leasingperioden för avtal utan slutdatum fastställs genom att ta hänsyn alla fakta och omständigheter.

Den förväntade leasingperioden för de flesta lokaler/fastigheter är 1–10 år, medan den förväntade leasingperioden för huvudkontoren i de nordiska länderna är 15–25 år. Dessa avtal innefattar normalt möjlighet till förlängning.

Avtal som innehåller leasingavtal

Avtal kan omfatta rätten att använda en tillgång i utbyte mot en eller flera betalningar, även om avtalet inte har leasingavtalets juridiska form. I förekommande fall separeras dessa tillgångar från avtalet och redovisas som leasade tillgångar.

16. Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar är identifierbara, icke-monetära tillgångar som saknar fysisk beskaffenhet. Tillgångarna står under Nordeas kontroll, vilket innebär att Nordea har möjlighet och rätt att erhålla de framtida ekonomiska fördelarna hänförliga till den underliggande tillgången. Nordeas immateriella tillgångar utgörs främst av goodwill, IT-utvecklingsprojekt/programvaror och kundrelaterade immateriella tillgångar.

Goodwill

Goodwill utgör skillnaden mellan anskaffningsvärdet och det verkliga värdet på Nordeas andel av identifierbara nettotillgångar i förvärvade koncernföretag/intresseföretag/joint ventures vid förvärvstidpunkten. Goodwill som uppkommit vid förvärv av koncernföretag redovisas som "Immateriella tillgångar". Goodwill som uppkommit vid förvärv av intresseföretag och joint ventures redovisas inte som en separat tillgång utan som "Aktier och andelar i intresseföretag och joint ventures". Goodwill prövas årligen för eventuellt nedskrivningsbehov, eller oftare om händelser eller ändrade förutsättningar tyder på att nedskrivningsbehov finns. Goodwill redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade nedskrivningar. Nedskrivning av goodwill kan inte återföras i senare perioder. Goodwill hänförlig till intresseföretag och

joint ventures prövas inte separat för nedskrivningsbehov utan inkluderas i det redovisade värdet på intresseföretaget och joint venture-företaget. Principerna för nedskrivningsprövning av intresseföretag och joint ventures beskrivs i avsnitt 6 "Redovisning av rörelseintäkter och nedskrivningar".

IT-utvecklingsprojekt/programvaror

Kostnader hänförliga till underhåll av programvaror kostnadsförs löpande. Utgifter direkt hänförliga till större investeringar i utveckling av programvara redovisas som immateriella tillgångar om de förväntas generera framtida ekonomiska fördelar. Dessa utgifter omfattar personalkostnader för programutveckling och indirekta kostnader för att färdigställa tillgången för avsedd användning. Programkostnader omfattar också förvärvade programlicenser som inte är hänförliga till funktionen hos en materiell tillgång.

Avskrivningen beräknas linjärt över programvarans nyttjandeperiod, som vanligen är 3 till 5 år, och i vissa fall för strategisk infrastruktur upp till maximalt 10 år.

Kundrelaterade immateriella tillgångar

I samband med rörelseförvärv allokeras normalt sett en del av köpeskillingen till kundrelaterade immateriella tillgångar, under förutsättning att tillgången är identifierbar och under Nordeas kontroll. En immateriell tillgång är identifierbar om den uppstår till följd av avtalsmässiga eller lagliga rättigheter, eller om den kan separeras från företaget och säljas, överföras, licensieras, uthyras eller bytas. Tillgången skrivs av över nyttjandeperioden, som vanligen är mer än 10 år.

Nedskrivning

Goodwill och IT-utvecklingsprojekt som ännu inte tagits i bruk skrivs inte av, men prövas årligen med avseende på eventuellt nedskrivningsbehov. Prövningen görs oftare om något tyder på att ett nedskrivningsbehov föreligger. Nedskrivningskostnaden beräknas som skillnaden mellan redovisat värde och återvinningsvärde.

Alla immateriella tillgångar med begränsad nyttjandeperiod, inklusive IT-utvecklingsprojekt som har tagits i bruk, prövas per varje balansdag med avseende på indikationer på nedskrivningsbehov. Om sådana indikationer finns görs en analys för att bedöma huruvida de immateriella tillgångarnas redovisade värde är fullt återvinningsbart.

Återvinningsvärdet är det högre av verkligt värde efter avdrag för försäljningskostnader och nyttjandevärdet för tillgången eller den kassagenererande enheten. Kassagenererande enhet definieras som den minsta identifierbara grupp av tillgångar som ger upphov till kassaflöden som i allt väsentligt är oberoende av andra tillgångar. För goodwill och IT-utvecklingsprojekt som ännu inte tagits i bruk, motsvaras de kassagenererande enheterna av rörelsesegmenten. Nyttjandevärdet är nuvärdet av de kassaflöden som tillgången eller den kassagenererande enheten förväntas ge upphov till. Kassaflödet bedöms utifrån tillgångens eller den kassagenererande enhetens nuvarande skick och diskonteras med en diskonteringsränta motsvarande den långfristiga riskfria räntan plus en riskpremie. Om återvinningsvärdet är lägre än redovisat värde görs en nedskrivning. Se även not K21 "Immateriella tillgångar" för mer information om nedskrivningsprövningar.

17. Materiella tillgångar

Materiella tillgångar omfattar fastigheter för egen användning, förbättringsutgifter på annans fastighet, IT-utrustning, möbler och annan utrustning. Materiella tillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade av- och nedskrivningar. Anskaffningsvärdet för en materiell tillgång utgörs av dess inköpspris samt eventuella kostnader direkt

K1. Redovisningsprinciper, forts.

hänförliga till att sätta tillgången i brukbart skick för avsedd användning. Om olika delar av samma materiella tillgång har olika nyttjandeperioder redovisas de som separata poster.

Materiella tillgångar skrivs av linjärt över den beräknade nyttjandeperioden. Den beräknade nyttjandeperioden för olika materiella tillgångar uppdateras årligen. Nedan följer de nuvarande avskrivningstiderna:

Byggnader	30–75 år
Inventarier	3–5 år
Förbättrings- utgifter på annans fastighet	För förändringar inom byggnader det kortare av 10 år och återstående hyresperiod. För nybyggnation det kortare av redovisningsprinciperna för ägda byggnader och återstående hyresperiod. För fast inredning i leasade fastigheter gäller det kortare av 10–20 år och återstående hyresperiod.

Varje balansdag prövar Nordea om det finns indikationer på nedskrivningsbehov för en materiell tillgång. Om sådana indikationer finns görs en bedömning av tillgångens återvinningsvärde och eventuell nedskrivning görs.

Nedskrivningar återförs om återvinningsvärdet ökar. Det redovisade värdet ökas då till återvinningsvärdet, men kan inte överstiga vad det redovisade värdet varit om en nedskrivning inte redovisats i första läget.

18. Förvaltningsfastigheter

Förvaltningsfastigheter är huvudsakligen fastigheter som innehåller i syfte att generera hyresinkomster och/eller värdestegring. Huvuddelen av Nordeas förvaltningsfastigheter är hänförliga till Nordea Life & Pensions. Nordea använder verkligt värde modellen för värdering av förvaltningsfastigheter. Bästa beviset på verkligt värde är normalt noterade priser på en aktiv marknad för liknande fastigheter med samma läge och i samma skick. Då noterade priser på en aktiv marknad oftast saknas, används även modeller baserade på diskonterade kassaflödesprognoser som bygger på tillförlitliga uppskattningar av framtida kassaflöden.

Driftsnetto, reavinster och reaförluster liksom justeringar till verkligt värde redovisas direkt i resultaträkningen som "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

19. Skulder till försäkringstagare

Skulder till försäkringstagare omfattar åtaganden enligt försäkringsavtal och finansiella avtal med försäkringstagare i alla bolag inom Nordea Life & Pensions, inklusive bolag i Sverige, Norge, Finland och Danmark.

Ett försäkringsavtal definieras som "ett avtal enligt vilket en part (försäkringsgivaren) accepterar en betydande försäkringsrisk från en annan part (försäkringstagaren) genom att gå med på att kompensera försäkringstagaren om en angiven oviss framtida händelse (den försäkrade händelsen) har en negativ inverkan på försäkringstagaren".

Finansiella avtal är avtal med försäkringstagare som har försäkringsavtalets juridiska form, men för vilka försäkringsrisken bedöms vara obetydlig.

Försäkringsrisken beräknas vanligen som risksumman i procent av den reserv som täcker avtalet vid avtalsperiodens början.

Avtalen kan delas in i följande klasser:

- Försäkringsavtal:
 - Traditionella livförsäkringsavtal med eller utan diskretionär del
 - Fondförsäkringsavtal med betydande försäkringsrisk
 - Sjuk- och olycksfallsförsäkringar.

- Finansiella avtal:
 - Finansiella avtal med diskretionär del
 - Finansiella avtal utan diskretionär del.

Försäkringsavtal

Värderingsprinciperna enligt nationell redovisningsstandard har bibehållits, vilket följaktligen resulterar i icke enhetliga redovisningsprinciper vid konsolidering.

Värderingen av försäkringstekniska avsättningar för traditionell livförsäkring i Danmark och Finland fastställs genom beräkning av nuvärdet av de framtida förmåner som försäkringstagarna har rätt till. Beräkningen baseras på antaganden om marknadsmässiga diskonteringsräntor liksom om kostnader och livförsäkringsrisk. Diskonteringsräntan är baserad på skuldernas aktuella löptid. I Danmark omfattar avsättningen dessutom återbäringsmedel på betalda försäkringar och framtida premier.

I Norge beräknas avsättningarna för traditionell livförsäkring i huvudsak enligt en prospektiv metod. Den diskonteringsränta som används motsvarar den ursprungliga räntan justerad med hänsyn till antaganden om kostnader och risk.

Redovisningsprinciperna för varje företag grundar sig på den lokala verksamhetens struktur och är kopplade till solvensreglerna och nationella bestämmelser avseende vinstdelning och andra krav avseende fond för kollektivt utfördelad bonus (ofördelade avsättningar som skyddar försäkringstagarna).

Fondförsäkringsavtal omfattar försäkringstekniska avsättningar hänförliga till fondförsäkringar som har tecknats antingen med eller utan utdelningsgaranti. Fondförsäkringsavtal som klassificeras som försäkringsavtal innehåller samma försäkringsrelaterade riskelement som traditionella försäkringsavtal. Dessa avtal redovisas och värderas huvudsakligen till verkligt värde baserat på:

- det verkliga värdet på tillgångar hänförliga till fondförsäkringsavtalen, och
- det beräknade nuvärdet för försäkringsrisken, som framräknas på samma sätt som för traditionella försäkringsavtal med beaktande av effekten på varje riskelement som ingår i kassaflödet.

Avsättningar avseende sjuk- och olycksfallsförsäkringar omfattar premiereserver och utestående ersättningskrav. Denna post redovisas och värderas på upplupen basis, enligt samma princip som för skadeförsäkringsavtal.

Finansiella avtal

Avtal som klassificeras som finansiella avtal är avtal med försäkringstagare som inte medför tillräcklig försäkringsrisk för att klassificeras som försäkringsavtal och som innehåller en garanti eller en diskretionär del.

Finansiella avtal med diskretionär del redovisas, i enlighet med IFRS 4, som försäkringsavtal med tillämpning av nationella redovisningsprinciper. Nordea Life & Pensions har endast ett fåtal sådana avtal.

Finansiella avtal utan diskretionär del redovisas och värderas till verkligt värde i enlighet med IFRS 9 "Finansiella instrument: Redovisning och värdering", och motsvaras av verkligt värde på tillgångarna hänförliga till dessa avtal. Dessa tillgångar klassificeras som tillhörande kategorin Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen för att eliminera eller avsevärt minska bristande överensstämmelse i redovisningen.

Avtal med diskretionär del (DPF)

Enligt vissa traditionella livförsäkringsavtal och finansiella avtal har försäkringstagaren rätt till betydande förmåner utöver de garanterade. Det är Nordea som avgör om dessa ytter-

K1. Redovisningsprinciper, forts.

ligare förmåner ska utbetalas som bonus på riskresultat, kostnadsresultat eller ränta. Dessa avtal med diskretionär del (Fond för kollektivt utfördelad bonus) klassificeras som skulder i balansräkningen.

Fond för kollektivt utfördelad bonus omfattar belopp som allokerats till men inte gottskrivits försäkringstagaren. I Finland omfattar fonden försäkringstagarens andel av samtliga orealiserade vinster på placeringstillgångar och återbäringsmedel på betalda försäkringar och framtida premier (skillnaden mellan retroaktiva och marknadsmässiga prospektiva värderingsprinciper för försäkringsavtal). I Norge omfattar den försäkringstagarens andel av både samtliga orealiserade vinster på placeringstillgångar och ytterligare reserver. I Sverige och Danmark är huvudprincipen för värdering verkligt värde (försäkringsavtal). Försäkringstagarens andel av både realiserade och orealiserade vinster upptas därför i balansräkningen som antingen "Förändring av försäkringstekniska avsättningar, livförsäkring" och/eller "Förändring av återbäringsmedel, livförsäkring", beroende på om placeringsresultatet allokeras eller inte. Båda dessa ingår i balansposten "Skulder till försäkringstagare".

Prövning av försäkringsskuld

Vid varje rapporteringsdatum görs en prövning för att säkerställa att försäkringsavsättningarna är tillräckliga. Vid prövningen säkerställs att skuldernas redovisade värde är högre än den bästa uppskattningen av framtida kassaflöde diskonterat med aktuell ränta. Vid behov görs ytterligare avsättningar som redovisas i resultaträkningen.

20. Tillgångar och inlåning i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal

Inlåning i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal är avtal med kunder och försäkringstagare där all risk tas av kunderna och försäkringstagarna. Inlåningsmedlen investeras i olika typer av finansiella tillgångar till förmån för kunderna och försäkringstagarna.

Fondförsäkringsavtal inkluderar finansiella avtal utan garantier och som inte medför tillräcklig försäkringsrisk för att klassificeras som försäkringsavtal.

Tillgångar och inlåning i dessa avtal redovisas och värderas till verkligt värde i enlighet med avsnitt 13 "Finansiella instrument" ovan.

21. Skatter

Posten "Skatt" i resultaträkningen omfattar aktuell och uppskjuten inkomstskatt. Inkomstskatten redovisas i resultaträkningen, såvida den inte avser poster som förs mot övrigt totalresultat eller direkt mot eget kapital. I dessa fall förs även skatten mot övrigt totalresultat respektive eget kapital.

Aktuell skatt är den förväntade skattekostnaden på årets beskattningsbara inkomst, beräknad enligt beslutade eller i praktiken beslutade skattesatser per balansdagen, jämte justering av aktuell skatt från tidigare år.

Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder redovisas, i enlighet med balansräkningsmetoden, för temporära skillnader mellan redovisade respektive skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Uppskjutna skattefordringar redovisas för outnyttjade skattemässiga förluster och skatteavdrag. Uppskjuten skatt redovisas inte för temporära skillnader som uppstår vid första redovisningen av tillgångar eller skulder i en transaktion som inte är ett företagsförvärv och varken påverkar redovisat eller beskattningsbart resultat. Uppskjuten skatt redovisas inte heller för skillnader hänförliga till aktier och andelar i koncernföretag, intresseföretag och joint ventures, i den mån det är sannolikt att en reglering eller realisering inte kommer att ske inom överskådlig tid. Inte heller

redovisas uppskjuten skatt för skattepliktiga temporära skillnader som härrör från den första redovisningen av goodwill.

Uppskjuten skatt beräknas enligt de skattesatser som väntas gälla för de temporära skillnaderna när de återförs, med utgångspunkt från antagna eller i praktiken antagna lagar per balansdagen. Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder diskonteras inte. Uppskjutna skattefordringar redovisas endast i den utsträckning det är sannolikt att framtida beskattningsbar vinst kommer att finnas tillgänglig, mot vilken temporära skillnader, underskottsavdrag och outnyttjade skatteavdrag kan utnyttjas. Uppskjutna skattefordringar granskas varje balansdag, och minskas i den mån det inte längre är sannolikt att avdragsrätten kan utnyttjas.

Nordeas skattepositioner granskas regelbundet för att identifiera fall där berörda skattemyndigheter sannolikt inte godkänner behandlingen i skattedeklarationen. Osäkra skattepositioner beaktas var för sig eller som grupp, beroende på vilken metod som bäst förutser utfallet av osäkerheten. Vid en bedömning att skattemyndigheten sannolikt inte godtar en osäker skattemässig behandling, tar Nordea hänsyn till effekten av osäkerheten när beskattningsbar vinst (skattemässig förlust), skatteunderlag, outnyttjade skattemässiga förluster, outnyttjade skattekrediter eller skattesatser fastställs. Detta görs genom att använda antingen det mest sannolika beloppet eller det förväntade värdet, beroende på vilken metod som bäst förutser utfallet av osäkerheten. Osäker skattemässig behandling kan påverka både aktuell skatt och uppskjuten skatt.

Aktuella skattefordringar och aktuella skatteskulder kvittas när en legal rätt till kvittning föreligger, och Nordea avser att antingen nettoreglara dessa skatteposter eller återvinna skattefordran samtidigt som skatteskulden regleras. Uppskjutna skattefordringar och uppskjutna skatteskulder kvittas generellt i den mån det är legalt tillåtet att kvitta aktuella skattefordringar och aktuella skatteskulder.

22. Avsättningar

Avsättningar (som redovisas som en skuld) görs när Nordea har en aktuell förpliktelse (rättslig eller informell) till följd av en inträffad händelse om det är troligt (det vill säga mer sannolikt än inte) att ett utflöde av resurser som utgör ekonomiska fördelar kommer att krävas för att reglera förpliktelsen och att en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Det belopp som redovisas som en avsättning är den bästa uppskattningen av kostnaden för att reglera den aktuella förpliktelsen vid rapportperiodens slut.

Avsättningar som avser ersättningar till anställda beskrivs närmare i avsnitt 24 och avsättningar för finansiella garantiavtal och kreditlöften beskrivs i avsnitt 26.

Eventualförpliktelser redovisas inte som skulder i balansräkningen utan presenteras i not K38, "Eventualförpliktelser", såvida inte sannolikheten för ett utflöde är ytterst liten. En eventualförpliktelse är en möjlig förpliktelse vars förekomst endast kommer att bekräftas av att en eller flera framtida händelser som inte helt ligger inom Nordeas kontroll, eller en befintlig förpliktelse som inte redovisas eftersom det inte är sannolikt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen eller förpliktelsens storlek inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet.

23. Resultat per aktie

Resultat per aktie före utspädning beräknas som årets resultat hänförligt till aktieägare i Nordea Bank Abp dividerat med vägt genomsnittligt antal utestående stamaktier under perioden.

Resultat per aktie efter utspädning fastställs genom att justera det vägda genomsnittliga antalet utestående stamaktier för effekten av alla potentiella utspädningsbara stam-

K1. Redovisningsprinciper, forts.

aktier, vilka utgörs av rätten till prestationsaktier enligt de långsiktiga incitamentsprogrammen samt kontrakt på Nordeaaktier som kan regleras i Nordeaaktier, dvs. derivat såsom optioner och warranter och motsvarande. Sådana kontrakt påverkar resultatet per aktie efter utspädning endast i de fall där den genomsnittliga kursen på stamaktier under perioden är högre än lösenkursen för optionerna eller warranterna (det vill säga om de har ett realvärde).

Potentiella stamaktier anses endast medföra en utspädningseffekt på balansdagen om samtliga resultatvillkor har uppfyllts och om en konvertering till stamaktier skulle minska vinsten per aktie. Vidare anses rättigheterna endast medföra en utspädningseffekt om lösenpriset, med tillägg för framtida tjänster, är lägre än periodens genomsnittliga aktiekurs.

24. Ersättningar till anställda

All form av ersättning till anställda som kompensation för utförda tjänster utgör ersättning till anställda. Kortfristiga ersättningar till anställda ska regleras inom tolv månader efter utgången av den rapportperiod då tjänsterna utförts. Ersättningar efter avslutad anställning är ersättningar som kommer att betalas ut efter anställningens upphörande. Ersättningar efter avslutad anställning i Nordea omfattar endast pensioner. Avgångsvederlag blir normalt aktuellt när en anställning avslutas före pensionsdagen eller om en anställd accepterar ett erbjudande om frivillig avgång.

Kortfristiga ersättningar till anställda

Kortfristiga ersättningar till anställda består främst av fast och rörlig lön. Både fast och rörlig lön kostnadsförs i den period då de anställda utfört tjänster till Nordea. Nordea har även ställt ut aktierelaterade incitamentsprogram, vilka beskrivs vidare i avsnitt 27 "Aktierelaterade ersättningar".

För ytterligare information, se not K8 "Personalkostnader".

Ersättningar efter avslutad anställning

Pensionsplaner

Företagen inom Nordea har olika pensionsplaner, både förmånsbestämda och avgiftsbestämda, i enlighet med nationell praxis och de villkor som gäller i de länder där Nordea verkar. Förmånsbestämda pensionsplaner används huvudsakligen i Sverige, Norge och Finland. De större förmånsbestämda pensionsplanerna är fonderade planer som täcks av tillgångar i pensionskassor/pensionsstiftelser. Om verkligt värde på förvaltningstillgångar hänförliga till en specifik pensionsplan är lägre än nuvärdet, brutto, av den förmånsbestämda förpliktelserna fastställt enligt Projected Unit Credit Method, redovisas nettobeloppet som en skuld ("Pensionsförpliktelser"). I det omvända fallet redovisas nettobeloppet som en tillgång ("Pensionstillgångar"). Icke-fonderade pensionsplaner redovisas som "Pensionsförpliktelser".

De flesta pensioner i Danmark, men även i andra länder, baseras på avgiftsbestämda pensionsplaner som inte medför något pensionsåtagande för Nordea. Samtliga förmånsbestämda pensionsplaner är stängda för nya deltagare. Nordea bidrar också till offentliga pensionssystem.

Pensionskostnader

Förpliktelser enligt avgiftsbestämda pensionsplaner redovisas som en kostnad i den takt de intjänas genom att de anställda utför tjänster åt företaget och avgifterna för dessa tjänster förfaller till betalning. Nordeas nettoförpliktelse för förmånsbestämda pensionsplaner beräknas separat för varje plan genom en uppskattning av det ersättningsbelopp som de anställda har intjänat under innevarande period och tidigare perioder i utbyte mot sina tjänster. Ersättningsbeloppet diskonteras för att fastställa dess nuvärde. Aktuariella beräk-

ningar, bland annat Projected Unit Credit Method, används för att fastställa nuvärdet av förmånsbestämda förpliktelser och kostnader hänförliga till dessa. Beräkningarna baseras på ett antal aktuariella och finansiella antaganden (se not K34 "Pensionsförpliktelser").

Vid beräkningen av förpliktelsens nuvärde och eventuella förvaltningstillgångars verkliga värde kan omvärderingseffekter uppstå, till följd av ändrade aktuariella antaganden och erfarenhetsmässiga avvikelser (verkligt utfall jämfört med antaganden). Dessa omvärderingseffekter redovisas direkt mot eget kapital via övrigt totalresultat.

När beräkningen resulterar i ett överskott begränsas det redovisade värdet på tillgången till nuvärdet av framtida återbetalningar från eller minskade inbetalningar till planen.

Särskild löneskatt och socialförsäkringsavgifter beräknas och redovisas baserat på redovisat nettoöverskott eller nettounderskott per plan och ingår i balansräkningen som "Pensionsförpliktelser" eller "Pensionstillgångar".

Diskonteringsränta i förmånsbestämda planer

Diskonteringsräntan baseras på företagsobligationer med höga kreditbetyg, där en tillräckligt djup marknad existerar för sådana obligationer. Säkerställda hypoteksobligationer anses i detta sammanhang vara företagsobligationer. I länder där en dylik marknad inte existerar baseras diskonteringsräntan på statsobligationer. I Sverige, Norge och Danmark baseras diskonteringsräntan på hypoteksobligationer och i Finland på företagsobligationer. I Sverige, Norge och Danmark härleds spreaden på säkerställda hypoteksobligationer över swappkurvan från de mest likvida obligationerna med längre löptid och extrapoleras till samma duration som pensionskulden med hjälp av relevanta swappkurvor. I Finland extrapoleras spreaden i företagsobligationer över statsobligationer till samma duration som pensionskulden med hjälp av statsobligationskurvan.

Avgångsvederlag

Som ovan nämnts blir avgångsvederlag normalt aktuellt när en anställning avslutas före pensionsdagen eller om en anställd accepterar ett erbjudande om frivillig avgång. Avgångsvederlag utgår inte om medarbetaren ska fortsätta utföra sina tjänster och betalningen kan anses utgöra normal ersättning för dessa tjänster.

Avgångsvederlag kostnadsförs när Nordea har en skyldighet att göra betalningen. En skyldighet uppstår när det finns en formell plan som beslutats på lämplig organisatorisk nivå och när det inte finns en realistisk möjlighet för Nordea att dra sig ur, vilket normalt anses uppfyllt när planen har kommunicerats till berörda medarbetare eller deras representanter.

Avgångsvederlag kan innefatta både kortfristiga ersättningar, till exempel ett antal månadslöner, och ersättningar efter avslutad anställning, normalt i form av förtidspensionering. I not K8 "Personalkostnader" klassificeras kortfristiga ersättningar som "Löner och arvoden" och ersättningar efter avslutad anställning som "Pensionskostnader".

25. Eget kapital

Minoritetsintressen

Minoritetsintressen omfattar den del av koncernföretags nettotillgångar som inte ägs direkt eller indirekt av Nordea Bank Abp.

För varje rörelseförvärv värderar Nordea minoritetsintressena i den förvärvade rörelsen antingen till verkligt värde eller till innehavets proportionella andel av den förvärvade rörelsens nettotillgångar.

K1. Redovisningsprinciper, forts.

Innehavare av övrigt primärkapital

Nordea har emitterat eviga efterställda instrument där räntebetalningarna till innehavarna beslutats diskretionärt av Nordea och inte ackumuleras. Vissa av dessa instrument innefattar också ett krav på Nordea att betala ränta om instrumenten inte längre tillåts ingå i primärkapitalet. Om instrumentet innefattar ett krav på räntebetalning, beroende på om en framtida osäker händelse bortom både emittentens och innehavarens kontroll inträffar eller inte inträffar, ska instrumentet klassificeras som en finansiell skuld. Vilka efterställda skulder som får räknas in i primärkapitalet bestäms av tillsynsmyndigheterna och är därmed bortom Nordeas och innehavarnas kontroll. Nordea klassificerar instrumenten som finansiella skulder. Instrument som inte omfattas av sådana klausuler klassificeras som eget kapital eftersom det inte finns något krav att Nordea ska betala ränta eller kapitalbelopp till innehavarna.

Nordea behandlar betalningar på finansiella instrument klassificerade som eget kapital (det vill säga primärkapitaltillskott) som vinstutdelning, och därför redovisas sådana betalningar som utdelningar.

Investerat fritt eget kapital

Investerat fritt eget kapital utgörs av skillnaden mellan teckningskursen och kvotvärdet på Nordeas aktier vid Nordeas nyemission 2009. Avdrag görs för transaktionskostnaderna i samband med nyemissionen. Även förvärv och avyttring av egna aktier redovisas inom "Investerat fritt eget kapital", för mer information se avsnitt 25 "Egna aktier".

Övriga reserver

Övriga reserver utgörs av intäkter och kostnader, netto efter skatteeffekter, som redovisas under eget kapital via övrigt totalresultat. Dessa reserver omfattar reserver för kassaflödessäkringar, finansiella tillgångar som klassificerats i kategorin Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat och ackumulerade omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner, samt en reserv för omräkningsdifferenser.

Balanserade vinstmedel

Med undantag för ej utdelade vinstmedel från tidigare år, omfattar balanserade vinstmedel eget kapital-delen av obeskattade reserver. Obeskattade reserver enligt nationella bestämmelser, redovisas som eget kapital efter beaktande av uppskjuten skatt enligt gällande skattesatser i respektive land.

Även Nordeas andel av ej utdelade vinstmedel från intresseföretag och joint ventures intjänade efter förvärvsdagen, ingår i balanserade vinstmedel.

Egna aktier

Egna aktier redovisas inte som tillgångar. Förvärv av egna aktier redovisas som en minskning av "Investerat fritt eget kapital" och avyttring av egna aktier som en ökning av "Investerat fritt eget kapital". Även egna aktier i tradingportföljer klassificeras som egna aktier.

Kontrakt på Nordeaaktier som kan kontantavräknas, det vill säga derivat såsom optioner, warranter och motsvarande, redovisas antingen som finansiella tillgångar eller finansiella skulder.

26. Finansiella garantiavtal och kreditlöften

Erhållna premier i emitterade finansiella garantiavtal och kreditlöften redovisas vid första redovisningstillfället som förutbetalda intäkter i balansräkningen. Därefter värderas garantierna och de oåterkalleliga kreditlöften och redovisas i balansräkningen som en avsättning, till det högre av erhållen avgift minus avskrivning och ett belopp beräknat i enlighet

med IFRS 9. Förändringar i avsättningar redovisas i resultaträkningen under posten "Kreditförluster, netto".

Som framgår av avsnitt 6 "Redovisning av rörelseintäkter och nedskrivningar" fördelas erhållna premier för finansiella garantiavtal över garantiperioden och redovisas i resultaträkningen som "Avgifts- och provisionsintäkter". Erhållna premier för kreditlöften fördelas normalt över åtagandeperioden. Garanti- och löftesbeloppen redovisas utanför balansräkningen netto efter avdrag för eventuella avsättningar. Finansiella garantier redovisas under posten "Eventualförpliktelser" och oåterkalleliga kreditlöften under posten "Åtaganden".

27. Aktierelaterade ersättningar

Program som regleras med eget kapitalinstrument

Nordea har årligen ställt ut program där anställda som deltar i programmen tilldelas aktierelaterade rättigheter som regleras med eget kapital-instrument, dvs. rättigheter att vederlagsfritt erhålla aktier eller att förvärva aktier i Nordea till en väsentligt lägre kurs än den vid tilldelningstidpunkten.

Det verkliga värdet för dessa rättigheter vid tilldelningstidpunkten kostnadsförs linjärt över intjänandeperioden. Det verkliga värdet per rättighet beräknas vid tilldelningstillfället och omvärderas inte därefter. Intjänandeperioden är den period som de anställda måste förbli i tjänst hos Nordea för att kunna utnyttja sina rättigheter.

För rättigheter där resultatvillkoren inte är marknadsbaserade kostnadsförs ett belopp motsvarande det verkliga värdet per rättighet vid tilldelningstillfället multiplicerat med den bästa uppskattningen av antalet rättigheter som slutligen kommer att intjänas, vilket omvärderas per varje balansdag. För rättigheter där resultatvillkoren är marknadsbaserade beräknas det samlade verkliga värdet som det verkliga värdet per rättighet, multiplicerat med det maximala antalet rättigheter vid tilldelningstidpunkten. Marknadsbaserade villkor tas hänsyn till när det verkliga värdet för aktierna som tilldelas ska beräknas. Om alla andra intjäningsvillkor (t ex servicevillkor) är uppfyllda, redovisar Nordea en kostnad för tilldelade aktier med marknadsvillkor oavsett om dessa marknadsvillkor är uppfyllda.

Sociala avgifter periodiseras också över intjänandeperioden. Avsättningen för sociala avgifter omvärderas vid varje balansdag för att säkerställa att den baseras på rättighetersnas verkliga värde på balansdagen.

För ytterligare information, se not K8 "Personalkostnader".

Kontantreglerade program

Enligt tillsynsmyndigheternas bestämmelser och allmänna riktlinjer i Norden måste Nordea skjuta upp betalningar av rörliga ersättningar, och detta gäller Nordeas incitamentprogram för utvalda chefer och nyckelpersoner (Executive Incentive Programme, EIP). De uppskjutna beloppen är i viss utsträckning beroende av Nordeas totalavkastning (Summa Shareholders' Return, TSR) och dessa "program" klassificeras som aktierelaterade ersättningar som regleras med konstanter. Programmen är fullt intjänade när betalningarna av de rörliga ersättningarna för första gången redovisas som uppskjutna, och det verkliga värdet på förpliktelsen omvärderas kontinuerligt baserat på Nordeas totalavkastning. Omvärderingarna redovisas, tillsammans med tillhörande sociala avgifter, i resultaträkningen under posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

För ytterligare information, se not K8 "Personalkostnader".

28. Transaktioner med närstående

Nordea definierar närstående parter som

- aktieägare med betydande inflytande
- intresseföretag och joint ventures

K1. Redovisningsprinciper, forts.

- nyckelpersoner i ledande positioner
- övriga närstående parter.

Alla transaktioner med närstående görs enligt samma kriterier och villkor som vid jämförbara transaktioner med externa parter i liknande ställning, förutom utlåning till anställda såväl som vissa övriga åtaganden till nyckelpersoner i ledande positioner, se not K8 "Personalkostnader" och not K38 "Eventualförpliktelser".

Aktieägare med betydande inflytande

Aktieägare med betydande inflytande är aktieägare som har rätt att delta i beslut som rör Nordeas finansiella och operativa strategier, men som inte har ett bestämmande inflytande över dessa.

Intresseföretag och joint ventures

En definition av termen intresseföretag och joint venture finns i avsnitt 5 "Principer för konsolidering".

Ytterligare information om intresseföretag och joint ventures som ingår i Nordeakoncernen finns i not K20 "Aktier och andelar i intresseföretag och joint ventures".

Nyckelpersoner i ledande positioner

Nyckelpersoner i ledande positioner omfattar

- styrelsen
- koncernchefen (vd)
- koncernledningen

För information om ersättningar och pensioner till, samt övriga transaktioner med, dessa befattningshavare, se not K8 "Personalkostnader".

Övriga närstående parter

Övriga närstående parter utgörs av aktieägare med betydande inflytande (inklusive dess dotterföretag) och nära anhöriga till nyckelpersoner i ledande positioner i Nordea, liksom bolag som kontrolleras eller gemensamt kontrolleras av nyckelpersoner i ledande positioner eller av nära anhöriga till dessa nyckelpersoner.

Information om transaktioner mellan Nordea och övriga närstående parter återfinns i not K45 "Transaktioner med närstående".

29. Presentation av avyttringsgrupper som innehas för försäljning

I förekommande fall redovisas tillgångar och skulder i avyttringsgrupper på separata rader i balansräkningen, "Tillgångar som innehas för försäljning" respektive "Skulder som innehas för försäljning", från klassificeringsdagen. Finansiella instrument värderas även fortsättningsvis enligt reglerna i IFRS 9, medan icke-finansiella tillgångar redovisas till det lägre av redovisat värde och verkligt värde. Jämförelsesiffror räknas inte om.

30. Valutakurser

	Jan–dec 2020	Jan–dec 2019
EUR 1 = svenska kronor		
Resultaträkning (genomsnitt)	10,4889	10,5848
Balansräkning (vid periodens slut)	10,0220	10,4563
EUR 1 = danska kronor		
Resultaträkning (genomsnitt)	7,4543	7,4661
Balansräkning (vid periodens slut)	7,4405	7,4717
EUR 1 = norska kronor		
Resultaträkning (genomsnitt)	10,7291	9,8499
Balansräkning (vid periodens slut)	10,4703	9,8463
EUR 1 = ryska rubel		
Resultaträkning (genomsnitt)	82,6596	72,4524
Balansräkning (vid periodens slut)	90,8041	69,7096

K2. Risk- och likviditetshantering

Att upprätthålla riskmedvetenheten i organisationen är en del i Nordeas affärsstrategier. Nordea har tydliga styrdokument för sin risk- och likviditetshantering med bland annat policyer och instruktioner för olika typer av risk, kapitaltäckning och kapitalstruktur.

Covid-19 har varit en betydande riskfaktor under 2020 som resulterat i ökad volatilitet på marknaden och minskad likviditet inom upplåning när de globala nedstängningarna inleddes. Inför eventuella effekter på den bredare ekonomin gjorde bankerna dessutom kraftigt ökade avsättningar för kreditförluster, och Nordea var inget undantag. Svängningarna på marknaden och förväntningar om försämrade kreditkvalitet till följd av covid-19 innebär för Nordeas del ett högre riskexponeringsbelopp.

För att minska effekterna av covid-19 på ekonomin vidtog centralbanker och tillsynsmyndigheter kraftfulla åtgärder, bland annat sänkta kapitalkrav genom den så kallade "quick fix" som infogades i kapitaltäckningsförordningen. Centralbankerna sänkte räntorna, ökade sina stödköp av obligationer och erbjöd långsiktig finansiering till låga räntor.

För att skydda sin balansräkning ökade Nordea sina avsättningar för kreditförluster under första halvåret och utnyttjade centralbankernas erbjudande om långsiktig finansiering. Dessutom följde koncernstyrelsen ECB:s rekommendation om att inte lämna någon utdelning under 2020. Nordeas starka balansräkning innebär att banken kan fortsätta att aktivt stödja sina kunder under dessa utmanande tider.

För att fortlöpande bevaka eventuella negativa utfall genomförde Nordea under 2020 ett antal interna stresstester, med fokus på covid-19-situationen. Stresstesterna visade att Nordea har en stark kapital- och likviditetssituation och kan stå emot väl även i de mest allvarliga scenarierna.

Ramverk för intern kontroll

Ramverket för intern kontroll omfattar hela koncernen och fastställer koncernstyrelsens och högsta ledningens ansvar i fråga om intern kontroll, alla koncernfunktioner och affärsområden, inklusive verksamhet genom uppdragsavtal och distributionskanaler. Enligt ramverket är det respektive affärsområde, koncernfunktion och enhet som ansvarar för att hantera riskerna i den egna verksamheten och ha kontrollen som säkerställer att Nordea lever upp till interna och externa krav. Som en del av ramverket för intern kontroll har Nordea inrättat kontrollfunktioner på koncernnivå, som är lämplig och tillräcklig utsträckning har de befogenheter, den betydelse och den tillgång till koncernstyrelsen som krävs för att utföra sitt uppdrag. I ramverket ingår även styrdokumentet för riskhantering.

Ramverket för intern kontroll säkerställer yttre och inre effektivitet i verksamheten, fullgod identifiering, mätning och begränsning av risker, en aktsam affärsverksamhet, sunda administrations- och redovisningsrutiner, tillförlitlighet i finansiell och icke-finansiell information (både intern och extern) samt efterlevnad av gällande lagar, förordningar, myndighetskrav och koncernens interna regler.

Internkontrollen utförs av de styrande organen, riskhanteringsfunktionerna, ledningen och annan personal i Nordea. Internkontrollen har fem huvudkomponenter: kontrollmiljö, riskbedömning, kontrollaktiviteter, information och kommunikation samt uppföljning. Den har utformats så att det i hela organisationen ska finnas förutsättningar att bidra till den interna kontrollens effektivitet och höga kvalitet genom bland annat tydliga definitioner, fördelning av roller och ansvarsområden samt gemensamma verktyg och rutiner.

Styrande organ för risk-, likviditets- och kapitalhantering

Koncernstyrelsen, styrelsens riskkommitté (BRIC), Nordea Bank Abp:s verkställande direktör och Nordeas koncernchef i

koncernledningen, Asset and Liability Committee (ALCO) och riskkommittén (RC) är viktiga beslutsfattande organ för Nordeas risk-, likviditets- och kapitalhantering. Därutöver är CEO Credit Committee, Executive Credit Committee och kreditkommittéer i affärsområdena viktiga instanser för kreditbeslut.

Koncernstyrelsen och styrelsens riskkommitté

Koncernstyrelsen har följande övergripande ansvar för riskhanteringen.

- Den beslutar om koncernens riskstrategi och risktolerans, inklusive riskförklaringar, med årliga uppföljningar och ytterligare uppdateringar när så behövs.
- Den övervakar och följer upp införandet av riskstrategin, risktoleransen och riskhanteringen, inklusive överträdelser av risktoleransen.

Koncernstyrelsen beslutar om koncerndirektivet Group Board Directive on Capital, där även utdelningspolicyn ingår. Direktivet säkerställer att koncernen fortlöpande och framåtblickande har tillräckliga kapitalnivåer, som är förenliga med Nordeas affärsmodell, risktolerans liksom lagkrav och förväntningar.

Styrelsens riskkommitté (BRIC) biträder koncernstyrelsen i dess tillsyn över hanteringen och kontrollen av risker och risksystem liksom kontroller och processer avseende Nordeakoncernens verksamhet, bland annat gällande kredit-, marknads-, likviditets-, affärs- och livförsäkringsrisk och operativ risk samt uppförande- och regelefterlevnadsrisk, med tillhörande styrdokument och processer.

Verkställande direktör och koncernchef

Koncernchefen ansvarar inför koncernstyrelsen för den övergripande förvaltningen av koncernens verksamhet och risker. Bland annat ska koncernchefen säkerställa att den riskstrategi och riskhantering som beslutats av koncernstyrelsen genomförs, att nödvändiga praktiska åtgärder vidtas och att riskerna följs upp och begränsas. Koncernchefen arbetar tillsammans med ledande befattningshavare i koncernledningen. Dessa stödjer koncernchefen i dennes beslut.

Särskilda koncernkommittéer har inrättats för att främja samordningen inom koncernen, och på så sätt säkerställa åtagande och ägarskap för koncernens prioriteringar, beslut och genomförande. Kommittéernas sammansättning och ansvarsområden har fastställts i koncerndirektiv eller koncerninstruktioner för respektive kommitté.

Asset and Liability Committee

Asset and Liability Committee (ALCO) är underställd koncernchefen i koncernledningen och leds av Chief Financial Officer (CFO). ALCO beslutar om förändringar i den finansiella verksamheten och riskprofilen i balansräkningen, inklusive förvaltningen av tillgångar och skulder, hanteringen av balansräkningen och likviditetshanteringen. ALCO beslutar också om vissa emissioner och kapitaltillskott för alla helägda koncernföretag. ALCO har bildat underordnade kommittéer för sitt arbete och beslutsfattande inom specifika riskområden.

Riskkommittén

Riskkommittén (RC) är underställd koncernchefen i koncernledningen och leds av Chief Risk Officer (CRO). Den har inrättats för att sköta den övergripande riskhanteringen liksom förbereda och ge vägledning om förslag till koncernchefen i koncernledningen och/eller berörd styrelse i viktiga frågor som rör Nordeas styrdokument för riskhantering. Utifrån den risktolerans som fastställts av koncernstyrelsen, beslutar RC om fördelning av risklimiterna mellan de risktagande enhe-

K2. Risk- och likviditetshantering, forts.

terna och om åtgärder för hanteringen av samtliga risker. Första försvarslinjen ska säkerställa att limiter fördelas vidare och införs i verksamheten. RC har bildat underordnade kommittéer för sitt arbete och beslutsfattande inom specifika riskområden.

Instanser för kreditbeslut

De styrande organen för kreditrisk och styrdokumenterna för kreditriskhantering är koncernstyrelsen och BRIC. Koncernstyrelsen och de lokala styrelserna delegerar kreditbeslut i enlighet med de befogenheter som beskrivs i koncerndirektivet Group Board Directive for Risk:

- CEO Credit Committee leds av koncernchefen, och här ingår medlemmarna i Executive Credit Committee.
- Executive Credit Committee leds av chefen för Group Credit Management, och kommitténs medlemmar utses av BRIC.
- Executive Credit Committee inrättar kreditkommittéer för respektive affärsområde utifrån behoven i organisationen och kundsegmenteringen.

BRIC granskar beslut som fattats i CEO Credit Committee och Executive Credit Committee, liksom andra strategiska kreditpolicyärenden och kreditportföljens utveckling. BRIC bekräftar branschstrategier som godkänts av RC.

Alla kreditlimiter i Nordeakoncernen grundas på kreditbeslut eller bemyndiganden från instanser med det yttersta beslutsansvaret för respektive limit. Kreditbeslut innefattar bland annat prissättning, riskhantering och villkor gällande limiten eller förväntat utnyttjande. Kreditbeslut syftar också till att delegera beslutsfattandet inom den godkända limiten till lägre instanser, såvida inte beslutet uttryckligen säger annat.

Styrning i dotterföretagen

På dotterföretagsnivå är det den lokala styrelsen som godkänner risktoleranslimiter och kapitalåtgärder. Förslagen tas fram gemensamt av dotterföretagets ledning och berörda koncernfunktioner.

Dotterföretagets styrelse ansvarar för tillsyn över hanteringen och kontrollen av risker, styrdokumenterna för riskhantering liksom processerna i dotterföretagets verksamhet. Det finns också riskhanteringsfunktioner som ansvarar för styrdokument och processer för riskhantering i dotterföretaget.

Dotterföretagets vd deltar i besluten på dotterföretagsnivå och ansvarar för den dagliga verksamheten.

Styrning av riskhantering och regelefterlevnad

Group Risk & Compliance (GRC) utgör Nordeas oberoende andra försvarslinje. GRC övervakar införandet av bankens policyer för finansiell och icke-finansiell risk, och övervakar och kontrollerar utifrån ett riskbaserat arbetssätt styrdokumenterna för riskhantering, inklusive hanteringen av regelefterlevnadsrisk. Vidare följer funktionen upp att risker som Nordea är eller skulle kunna bli exponerad för kartläggs, bedöms, följs upp, hanteras och rapporteras. GRC är indelat i divisioner, med enskilt ansvar för olika risktyper. Styrdokumenterna för riskhantering säkerställer konsekventa processer för att kartlägga, bedöma och mäta risker, liksom för att reagera på och begränsa, kontrollera och övervaka samt rapportera risker så att välgrundade beslut om risktagande kan fattas.

De omfattar alla risker som Nordea är eller skulle kunna vara exponerad för, inklusive risker utanför balansräkningen och risker i ett stressat scenario. Detaljerade rapporter om samtliga risker lämnas regelbundet till riskkommittén, koncernledningen, BRIC och koncernstyrelsen. Vidare lämnas rapporter om Nordeas regelefterlevnad till koncernledningen och koncernstyrelsen. Koncernstyrelsen och verkställande

direktören i de enskilda Nordeabolagen får regelbundna riskrapporter som rör lokala förhållanden.

Processen för kartläggning och väsentlighetsbedömning av risker inleds med att identifiera risker som Nordea är eller skulle kunna vara exponerad för. Riskerna bedöms för att fastställa relevans, klassificeras sedan och registreras i den gemensamma risktaxonomin.

Alla risker i Nordea gemensamma risktaxonomi måste, i risk- och kapitalhanteringssyfte, klassificeras som väsentliga eller icke-väsentliga. Väsentliga risker är risker som bedöms ha en väsentlig inverkan på Nordeas aktuella och framtida finansiella ställning, på dess kunder och övriga intressenter. Dessa risker kan normalt, men inte alltid, hänföras till en högre nivå i risk-taxonomi, som inrymmer ett antal underliggande risker där förlusterna har en gemensam nämnare.

Risktolerans

Styrdokumenterna för risktolerans bidrar till effektiv riskhantering och en sund riskkultur genom att möjliggöra välgrundade beslut om risktagande. Syftet är att säkerställa att riskerna i verksamheten håller sig inom bankens risktolerans och att framväxande risker identifieras och begränsas i tid.

Kapacitet för risktagande är den maximala risken som Nordea bedöms kunna ta, med hänsyn till sitt kapital (kapitalbas), sin riskhanterings- och kontrollkapacitet och gällande regleringsbegränsningar. Risktolerans är den sammantagna nivån för alla typer av risk som Nordea är villig att acceptera, inom sin kapacitet för risktagande och i linje med sin affärsmodell, för att nå sina strategiska mål. Riskförklaringarna är koncernstyrelsens formulering av godkänd risktolerans och utgörs av kvalitativa förklaringar och kvantitativa limiter och trösklar per huvudsaklig risktyp som anses lämpliga för att kunna bedriva verksamheten med en konservativ riskprofil.

Kreditrelaterad koncentrationsrisk mäts på exempelvis sektor- och regionnivå för att fastställa storlek och betydelse. För kredit-, marknads- och likviditetsrisk används olika mått från stresstester för att säkerställa en framåtblickande riskhantering. Måtten för operativ risk omfattar både kvarstående risknivåer och krav på riskbegränsande åtgärder liksom limiter för incidenter och förluster.

Processer för risktolerans

Styrdokumenterna för risktolerans innehåller alla processer och kontroller för att fastställa, följa upp och kommunicera Nordeas risktolerans:

- Fastställande av kapacitet för risktagande utifrån kapitalposition: Minst en gång per år anpassas koncernens övergripande kapacitet för risktagande till finans- och kapitalplaneringen, baserat på Nordeas riskstrategi. Kapaciteten för risktagande fastställs utifrån Nordeas kapitalposition, och innefattar förmågan att absorbera chocker.
- Fördelning av risktolerans per risktyp: Risktoleransen innefattar risktoleranslimiter för de huvudsakliga risktyperna som Nordea är eller skulle kunna vara exponerad för enligt risktaxonomi. Även trösklar fastställs för dessa huvudsakliga risktyper. De ska fungera som tidiga indikatorer för viktiga beslutsfattare om att riskprofilen för en viss risktyp närmar sig sin risktoleranslimit.
- Fastställande av risklimiter: Mätbara risklimiter upprättas och fastställs på lämpliga nivåer för att effektivt hantera risktagandet. Risktoleranslimiterna fastställs av koncernstyrelsen. Dessa utgör underlag för risklimiterna som upprättas och godkänns av lägre beslutsinstanser i Nordea, bland annat riskkommittén och dess underordnade kommittéer. Dotterföretagets risklimiter ska fastställas av behörig beslutsinstans i enlighet med nationella lagkrav och i överensstämmelse med koncernens risklimiter.

K2. Risk- och likviditetshantering, forts.

- Kontroll och övervakning av risk i förhållande till risklimit: Riskerna kontrolleras och följs regelbundet upp mot risklimiterna för att säkerställa att de håller sig inom risktoleransen.
- Process för hantering av överträdelser av risktoleranslimit: GRC ser till att eventuella överträdelser av risktoleranslimit eskaleras till riskkommittén och BRIC. GRC rapporterar varje månad om eventuella överträdelser av risktolerans till koncernstyrelsen och andra berörda styrande organ, inklusive en uppföljning av de åtgärder som ska vidtas, till dess att risken återigen är inom toleransen. Rapporten innehåller en statusindikator som anger aktuell risknivå i förhållande till risktoleranslimiten för alla risktyper som omfattas av riskförklaringarna.

Införliva risktoleransen i affärsprocesserna

Hela processen för risktolerans har kopplats till andra strategiska processer, bland annat den interna kapitalutvärderingen (IKU), den interna likviditetsutvärderingen (ILU) och återhämtnings- och resolutionsplaneringen.

Risktoleransen har dessutom införlivats i affärsprocesserna och kommunicerats i organisationen i syfte att uppnå Nordeas mål om att upprätthålla en sund riskkultur. Detta ska säkerställa en stark koppling mellan den fastställda risktoleransen och affärsplanerna och budgetarna, kapital- och likviditetspositionerna, den systemiska riskprofilen/bedömningarna av möjligheterna till återhämtnings- och resolution samt incitamentsstruktur och ersättning.

Stärkt ESG-styrning

I Nordea har koncernstyrelsen en ledarroll i klimatstrategi-arbetet och biträds av styrelsens drifts- och hållbarhetskom-

mitté (BOSC) i sin tillsyn på hållbarhetsområdet, med tillhörande styrdokument och processer. Koncernstyrelsen biträds också av BRIC i sin tillsyn över riskhanteringen, med tillhörande styrdokument, kontroller och processer, inklusive ESG-faktorer (miljö, socialt ansvar och bolagsstyrning) som källa till befintliga risker. Kvalitativa statusuppdateringar om införlivandet av ESG-faktorer i riskhanteringen ingår i den regelbundna styrelserapporteringen om risktolerans. Organisatoriskt har ESG införlivats i befintliga processer för beslutsfattande, riskhantering och kontroll samt eskalering, inklusive kommittéstrukturer.

Som svar på de ökade förväntningarna på ESG-området från tillsyns- och regleringsmyndigheter bildades i juni en arbetsgrupp på koncernnivå, vars ordförande är chefen för Group Credit Risk Control. Gruppen rapporterar till riskkommittén och Chief Risk Officer. Arbetsgruppens mål var att bedöma Nordeas förmåga att leva upp till ECB:s vägledning om klimat- och miljörelaterade risker samt adressera eventuella utvecklingsbehov.

Upplysningskrav enligt kapitaltäckningsförordningen – Nordeas kapital- och riskhanteringsrapport 2020

Ytterligare upplysningar om risk- och kapitalhantering finns i Nordeas kapital- och riskhanteringsrapport för 2020 (Capital and Risk Management Report 2020), i enlighet med kapitaltäckningsförordningen (CRR), som i sin tur bygger på Basel III-reglerna, utfärdade av Baselkommittén för banktillsyn.

K2. Risk- och likviditetshantering, forts.

Kreditriskhantering

Krediter i Nordea beviljas enligt de gemensamma principer som fastställts för koncernen. Nordea strävar efter att ha en väldiversifierad kreditportfölj som anpassats till strukturen på koncernens hemmamarknader. Huvudprinciperna för hanteringen av Nordeas kreditrisk är:

- riskbaserat förhållningssätt, det vill säga riskhanteringsfunktionerna ska vara anpassade efter verksamhetens art, omfattning och komplexitet, och därmed säkerställa att de åtgärder som vidtas står i proportion till riskerna
- oberoende, det vill säga riskkontrollfunktionen ska vara oberoende i förhållande till den verksamhet man kontrollerar
- de tre försvarslinjerna, enligt beskrivningen i koncerndirektivet om intern styrning (Group Board Directive on Internal Governance).

Group Credit Management utgör den första försvarslinjen och ansvarar för kreditprocessen liksom för de branschspecifika riktlinjerna för kreditgivning. Group Credit Risk Control utgör den andra försvarslinjen och ansvarar för styrdokumentet för kreditrisk, som utgörs av instruktioner och riktlinjer för koncernen. Group Credit Risk Control ansvarar också för att kontrollera och övervaka kvaliteten i kreditportföljen och kreditprocessen.

Grunden för hantering av kreditrisk i Nordea är allokering av limiter till kunder och grupper av kunder som läggs samman och fördelas på enheter som ansvarar för den löpande uppföljningen. Utöver rutinerna för fördelning av limiter för kunder och kundgrupper innefattar styrdokumentet för Nordeas kreditriskhantering även anvisningar om risktolerans för kreditrisk, som ger ett mångsidigt och riskbaserat portföljperspektiv tack vare relevanta mått för tillgångskvalitet och koncentrationsrisk. Varje division/enhet har huvudansvaret för hantering av kreditrisk i sina respektive verksamheter, inom tillämpliga ramar och limiter, med bland annat identifiering, kontroll och rapportering av risker.

Beslutsfattande kreditinstanser på olika nivåer i organisationen fastställer interna kreditrisklimiter inom ramen för de befogenheter som styrelsen tilldelat. Dessa kreditrisklimiter motsvarar Nordeas maximala risktolerans gentemot kunden i fråga. Individuella kreditbeslut inom godkända kreditrisklimiter fattas av den kundansvariga enheten. Kundens riskkategori och samlade kreditexponering avgör på vilken nivå kreditbeslutet tas. Ansvaret för en kreditrisk ligger hos den kundansvariga enheten. Kunderna riskklassas med hjälp av en rating eller

scoring i enlighet med Nordeas riktlinjer på området. Riskklassningen syftar till att fastställa sannolikheten för fallissemang, vilket innebär att kunderna rankas utifrån risken för fallissemang. Rating och scoring ingår i kreditriskhanteringen och kreditbeslutsprocessen. Oberoende representanter från kreditorganisationens första försvarslinje godkänner ratingen.

Definition och identifiering av kreditrisk

Kreditrisk definieras som risken för förlust om en låntagare inte kan fullgöra sina betalningsskyldigheter för ett lån i enlighet med avtalade villkor. För att minska förlustrisken används olika metoder för riskhantering. Kreditrisk uppkommer huvudsakligen genom olika typer av utlåning, men också genom garantier och rembuser, och innefattar motparts-kreditrisk, transfereringsrisk och avvecklingsrisk.

Nordeas kreditportfölj är också uppdelad efter segment, bransch och region. Branschspecifika kreditpolicyer finns för de branscher som utgör en betydande andel av portföljen och som antingen är väldigt konjunkturkänsliga/volatila eller kräver specifika branschkunskaper.

Kreditbesluten fattas efter en bedömning av kreditrisken utifrån principer som fastställts på ett konsekvent sätt för hela koncernen. Dessa principer betonar behovet att anpassa bedömningens detaljnivå och omfattning efter risken. Samma kreditriskbedömning används som underlag för den interna riskklassificeringen. Kreditbesluten i Nordea speglar koncernens syn på både kundrelationen och kreditrisken.

ESG-utvärderingen av större låntagare är för närvarande införlivad i kreditprocessen genom Nordeakoncernens styrdokument för kreditrisk.

Det görs olika typer av ESG-utvärderingar av låntagare beroende på vilken transaktion det rör sig om och vilket segment kunden hör till internt.

Risker som identifierats i samband med ESG-utvärderingen införlivas i kreditriskbedömningen. Ett kredit-PM tas fram, som innehåller en slutsats om nivån på den ESG-relaterade risken för kunden i fråga. Godkännandet sker enligt fastställd process för kreditgivning. För kunder med hög ESG-relaterad risk eskaleras beslutet till Executive Credit Committee (ECC).

Den samlade kreditriskbedömningen ska spegla risken gällande både låntagarens återbetalningskapacitet och möjligheterna till återvinning. Slutsatsen ska vara tillräckligt framåtblickande i förhållande till kundens riskprofil och lånets löptid.

Kreditkommittéstruktur

Nivå 1	Styrelsen/Styrelsens riskkommitté							
Nivå 2	Chief Executive Officer (CEO) Credit Committee / Executive Credit Committee							
Nivå 3	Kreditkommitté för skuld-finansierade utköp och fusioner och förvärv	Kreditkommitté för fastighets-bolag, industri och byggindustri	Kreditkommitté för företag, stora företag och institut	Kreditkommitté för företag Business Banking	Kreditkommitté för int. banker, länder och finansinstitut	Kreditkommitté för sjöfarts- och offshore-verksamhet	Kreditkommitté för Ryssland	Kreditkommitté för retailkunder Norden
Nivå 4	Tre separata beslutsfattare (kunder med rating)				Två separata beslutsfattare (kunder med scoring) – två seniora beslutsfattare från Group Credit Management			
Nivå 5	Två separata beslutsfattare							
Nivå 6	Individuella befogenheter							

K2. Risk- och likviditetshantering, forts.

Förutom kreditriskbedömningen i samband med ny eller förändrad exponering gentemot en kund görs också en årsfördragnings alternativt kontinuerlig kreditgranskning. Denna granskning är en viktig del av den löpande kreditbedömningen.

Om en svaghet upptäcks i en kundexponering klassificeras kunden som "högriskkund" och hålls under särskild uppsikt med tätare granskning. Utöver den fortlöpande kontrollen fastställs en åtgärdsplan som anger hur den eventuella kreditförlusten ska minimeras. Om så krävs inrättas ett särskilt team som ska stödja den kundansvariga enheten.

Begränsning av kreditrisken

Begränsning av kreditrisken görs inom ramen för kreditbeslutsprocessen. I varje kreditbeslut och kreditgranskning beaktas värdet av säkerheter och eventuella kovenanter samt andra riskbegränsande åtgärder. Ställande av säkerhet är grundläggande för riskbegränsningen i banken, och säkerhet begärs alltid, när så är rimligt och möjligt, i syfte att minimera risken för kreditförlust.

Inom företagsutlåningen utgörs säkerheterna främst av fastigheter, företagsinteckningar och leasingobjekt. Säkerhetstäckningen ska generellt vara högre för finansiellt svaga kunder än för de som är finansiellt starkare.

Oberoende av säkerhetstäckningen så är återbetalningskapaciteten utgångspunkten i kreditbedömningen och fördelningen av kreditlimiter. För stora krediter används huvudsakligen syndikering av lån som metod för att hantera koncentrationsrisk, medan kreditderivat endast används i begränsad omfattning. Kovenanter i kreditavtal används som komplement till säkerheter. De flesta exponeringar av betydande storlek och komplexitet omfattar lämpliga kovenanter. Kovenanter ger tidiga varningssignaler så att Nordea kan upptäcka, och vidta åtgärder, om kreditkvaliteten eller låntagarens ekonomi generellt skulle försämrats. Brott mot kovenanterna innebär att Nordea kan säga upp lånet/krediten och begära återbetalning av det utestående beloppet.

Säkerhetsvärdet ska alltid baseras på marknadsvärdet. Marknadsvärdet definieras som det beräknade värdet till vilket en villig säljare skulle överlåta tillgången eller skulden till

en i förhållande till säljaren oberoende köpare på värderingsdagen efter lämplig marknadsföring där båda parterna har agerat med insikt, försiktighet och utan tvång. Från detta marknadsvärde görs ett avdrag för att beräkna säkerhetsvärdet. Avdraget är en procentsats med vilken tillgångens marknadsvärde minskas för att ha en marginal i händelse av förlust. Marginalen speglar de justeringar som måste göras vid bedömningen av kontantersättningen i samband med tvångsförsäljning av säkerheten. För varje säkerhetskategori finns ett minsta avdrag från marknadsvärdet. Utöver detta avdrag görs även avdrag från marknadsvärdet för eventuella prioriterade fordringar när det högsta säkerhetsvärdet ska beräknas.

Samma beräkningsprinciper ska användas för alla krediter. För högriskkunder kan värderingen vid övertagandet vara ett annat än det högsta säkerhetsvärdet och ska baseras på en realistisk bedömning av tillgången i fråga vid den aktuella tidpunkten. Risköverföring till annan kreditvärdig part via garantier och försäkringar ska ske med juridiskt bindande handlingar.

Fördelning av säkerheter

Fördelningen av säkerheter förblev i stort sett oförändrad under 2020, med huvuddelen av säkerheterna i bostadsfastigheter och kommersiella fastigheter. Andelarna för finansiella säkerheter, kundfordringar och övriga fysiska säkerheter minskade något under 2020, medan andelen för fastigheter ökade med 1 procent.

Fördelning av säkerheter

	31 dec 2020	31 dec 2019
Finansiella säkerheter	0,7 %	0,8 %
Fordringar	0,7 %	0,7 %
Bostadsfastigheter	74,0 %	73,2 %
Affärsfastigheter	18,7 %	18,7 %
Övriga fysiska säkerheter	5,9 %	6,6 %
Summa	100,0 %	100,0 %

Maximal exponering för kreditrisk

Mn euro	Not	31 dec 2020		31 dec 2019	
		Upplupet anskaffningsvärde och Verkligt värde via övrigt totalresultat	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen	Upplupet anskaffningsvärde och Verkligt värde via övrigt totalresultat	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen
Lån till centralbanker och kreditinstitut	K14	4 410	1 840	11 627	6 110
Lån till allmänheten	K14	259 433	72 776	247 395	77 514
Räntebärande värdepapper	K15, K16	37 022	29 285	33 269	38 813
Derivat	K19	–	44 770	–	39 111
Garantier/åtaganden, nominellt värde	K38, K39	106 911	203	91 776	200
Summa		407 775	148 875	384 067	161 748

Reserver för kreditrisk

Mn euro	Not	31 dec 2020	31 dec 2019
Lån till centralbanker och kreditinstitut	K14	4	14
Lån till allmänheten	K14	2 444	2 169
Räntebärande värdepapper värderade till verkligt värde över övrigt totalresultat eller upplupet anskaffningsvärde	K15	3	1
Garantier/åtaganden	K33	236	144
Summa		2 687	2 328

K2. Risk- och likviditetshantering, forts.

Tillgångar övertagna för skyddande av fordran

Tabellen nedan visar övertagna tillgångar per tillgångsslag. Mark och byggnader utgjorde 25 procent av de övertagna tillgångarna i slutet av december 2020, vilket även aktier gjorde. 50 procent av övertagna tillgångar utgörs av andra typer av tillgångar. Under 2020 minskades de övertagna tillgångarna med 11 procent.

Tillgångar övertagna för skyddande av fordran¹

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Omsättningstillgångar, redovisat värde:		
Mark och byggnader	2	8
Aktier och övriga andelar	2	0
Övriga tillgångar	4	1
Summa	8	9

1) I enlighet med Nordeas riktlinjer för egendom övertagen för skyddande av fordran, som följer bankrörelselagen i de länder där Nordea verkar. Tillgångar som används som säkerhet för lånet övertas normalt när kunden inte längre kan fullgöra sina skyldigheter gentemot Nordea. Övertagna tillgångar avyttras senast när full återvinning har uppnåtts.

Belåningsgrad

Belåningsgraden anses vara ett bra mått för att bedöma säkerhetens kvalitet. Den beräknas genom att dividera kreditexponeringen med säkerhetens marknadsvärde. Tabellen visar hypoteksexponeringar som omfattas av IRK-modeller, fördelade på olika intervall av belåningsgrad.

Belåningsgrad

Bolåneexponering mot privatkunder (retailportföljen)	31 dec 2020		31 dec 2019	
	Md euro	%	Md euro	%
<50 %	121,5	81	113,6	81
50–70 %	21,4	14	20,3	14
70–80 %	4,6	3	4,5	3
80–90 %	1,2	1	1,2	1
>90 %	0,8	1	0,9	1
Summa	149,5	100	140,5	100

Individuell och modellbaserad prövning av nedskrivningsbehov

Nedskrivningskraven anges i IFRS 9 och baseras på en modell för förväntade kreditförluster.

Vid prövning av nedskrivningsbehovet (individuellt och modellbaserat) används tre framåtblickande och viktade scenarier. Tillgångar vars nedskrivningsbehov ska provas delas in i tre kategorier, beroende på graden av kreditförsämring. Kategori 1 omfattar tillgångar där det inte har skett en väsentlig ökning av kreditrisken, kategori 2 omfattar tillgångar där det skett en väsentlig ökning av kreditrisken och kategori 3 omfattar fallerade tillgångar. Alla tillgångar kategoriseras individuellt. För betydande tillgångar i kategori 3 bedöms nedskrivningsbehovet individuellt. För tillgångar i kategori 1 och kategori 2, och för tillgångar av obetydligt värde i kategori 3, görs modellbaserade bedömningar.

Nordea granskar kontinuerligt kreditportföljens kvalitet i syfte att identifiera och begränsa nedskrivningsbehovet. Svaga och osäkra fordringar övervakas nogga och granskas minst en gång per kvartal med avseende på aktuell finansiell ställning, framtidsutsikter, framtida återbetalningsförmåga samt eventuellt behov av reserveringar.

Nordea redovisar endast vissa specifika kreditriskjusteringar. Specifika kreditriskjusteringar omfattar individuella och

modellbaserade reserveringar. Specifika kreditriskjusteringar redovisas som kreditförluster i resultaträkningen. I balansräkningen redovisas de som avsättningar och reserveringar.

Individuella reserveringar

Individuella reserveringar görs om det enligt kredithändelser är troligt att kundens framtida kassaflöde påverkas negativt i sådan utsträckning att full återbetalning (med säkerheter inräknade) inte längre är sannolik.

Fordringar med individuella reserveringar räknas som fallerade och hör till kategori 3. Reserveringens storlek motsvarar den förväntade förlusten, det vill säga skillnaden mellan det redovisade värdet av den utestående fordran och det diskonterade värdet av förväntade framtida kassaflöden, inklusive värdet av pantsatt egendom.

Modellbaserade reserveringar

Modellbaserade reserveringar görs kvartalsvis och bedöms för varje bolag/filial. En viktig faktor som påverkar reserveringar är tröskelvärde för överföring av tillgångar från kategori 1 till kategori 2. För tillgångar som redovisats från 1 januari 2018 används förändringar i sannolikheten för fallissemang (PD) för den återstående löptiden som den utlösande faktorn. Dessutom överförs också kunder som omfattas av förmildrande kreditvillkor och kunder som är mer än 30 dagar sena med sina betalningar till kategori 2. I kategori 1 motsvarar reserveringarna förväntade kreditförluster under kommande 12 månader. I kategori 2 och 3 motsvarar reserveringarna den förväntade kreditförlusten under hela den återstående löptiden. Resultatet kompletteras med en expertanalys för att säkerställa tillräcklig reservering. Fallerade kunder utan individuella reserveringar omfattas av modellbaserade reserveringar.

Fallissemang

Kunder som har förfallna fordringar som inte betalats inom 90 dagar eller som är föremål för konkurs, eller av andra skäl sannolikt inte kan betala, betraktas som fallerade och som nödlidande lån. Fordringarna kan avse antingen lån där kunderna fortfarande betalar (reglerade) eller lån där kunderna ej betalar (oreglerade).

Om en kund återhämtar sig från fallissemang anses kunden vara återställd. Det här inträffar om kunden lyckas skapa balans i sina finanser. För att anses vara återställd ska återhämtningen omfatta kundens samtliga skulder. Det ska också finnas en tillfredsställande återbetalningsplan och en bedömning som säger att återhämtningen har inletts.

Förmildrande kreditvillkor

Förmildrande kreditvillkor innebär lättnader eller omstrukturering av kreditvillkoren till följd av att låntagaren har eller är på väg att få ekonomiska svårigheter. Avsikten med förmildrande kreditvillkor under en begränsad tidsperiod är att säkerställa full återbetalning av det utestående lånebeloppet. Exempel på lättnader i villkoren är förändringar i amorteringsprofil, återbetalningsplan, kundmarginal eller lättnader gällande finansiella kovenanter. Förmildrande kreditvillkor tillämpas på individuell basis, godkända enligt gällande befohgenheter, med efterföljande prövning av nedskrivningsbehovet. Lån med förmildrande kreditvillkor kan vara antingen reglerade eller oreglerade. Avsättningar för individuella kreditförluster görs vid behov.

Den 13 mars 2020 meddelade Nordea att man skulle erbjuda amorteringsfria perioder till följd av covid-19 i alla de nordiska länderna. Erbjudandet riktade sig till privatkunder med bostadslån eller billån och till små och medelstora företag med tillfälliga likviditetsproblem till följd av covid-19-situ-

K2. Risk- och likviditetshantering, forts.

ationen. Nordea registrerade inte amorteringsfria perioder till följd av covid-19 som förmildrande kreditvillkor, och förde därmed inte automatiskt över dessa lån till kategori 2, eftersom amorteringsuppehållen var tillfälliga och ränta fortfarande beräknades. Den 1 oktober 2020 avslutade Nordea alla tillfälliga ändringar i styrdokumenterna för kreditrisk och återgick till de normala kreditprocesserna, inklusive rutinerna för registrering av förmildrande kreditvillkor, samtidigt som kunderna även fortsättningsvis stöttas genom krisen.

Det redovisade värdet på lån där Nordea hade beviljat amorteringsfria perioder till följd av covid-19 uppgick vid slutet av 2020 till 18,6 md euro, varav 91,2 procent hörde till kategori 1, 7,7 procent till kategori 2 och 1,1 procent till kategori 3.

Lån med förmildrande åtgärder

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Lån med förmildrande åtgärder	2 983	2 992
- varav fallerade	1 711	1 984
Reserver för individuellt värderade osäkra lånefordringar och lån med förmildrande åtgärder	465	679
- varav fallerade	434	664

Nyckeltal	31 dec 2020	31 dec 2019
Andel lån med förmildrande åtgärder ¹	0,9 %	0,9 %
Täckningsgrad för lån med förmildrande åtgärder ²	16 %	23 %
- varav fallerade	25 %	33 %

1) Lån med förmildrande åtgärder/Lån före reserveringar.

2) Individuella reserver för lån med förmildrande åtgärder/Lån med förmildrande åtgärder.

Känsligheter

En viktig faktor vid beräkningen av förväntade kreditförluster i enlighet med IFRS 9 är att bedöma vad som utgör en betydande ökning av kreditrisken. För att förstå känsligheten för dessa tröskelvärden har Nordea med hjälp av modeller beräknat avsättningar utifrån två olika scenarier:

	Tröskel	Scenario 1	Scenario 2
<i>Privatkundsportföljer</i>			
Relativt tröskelvärde	100 %	50 %	150 %
Absolut tröskelvärde, 12 månader	45 punkter	35 punkter	55 punkter
Absolut tröskelvärde, återstående löptid	300 punkter	250 punkter	350 punkter
Steg ¹	1–6	1 mindre	1 mer
<i>Övriga kundportföljer</i>			
Relativt tröskelvärde	150 %	100 %	200 %
Absolut tröskelvärde, 12 månader	20 punkter	15 punkter	25 punkter
Absolut tröskelvärde, återstående löptid	400 punkter	350 punkter	450 punkter
Steg ¹	1–6	1 mindre	1 mer

1) För exponeringar som redovisades första gången före övergången till IFRS 9 (1 jan 2018) fastställs kategorin utifrån förändringar i ratingklasserna. Tröskelvärdet i scenario 1 sätts till ett steg mindre än den modell som faktiskt används och i scenario 2 sätts tröskelvärdet till ett steg mer än i modellen.

Avsättningarna skulle ha ökat med 34 mn euro (38 mn euro) i scenario 1 och minskat med 36 mn euro (44 mn euro) i scenario 2. Mer information om ratingskalan och genomsnittligt PD (sannolikheten för fallissemang) finns i tabellen "Rating/scoringinformation för lån värderade till upplupet anskaffningsvärde" på sid 125.

Avsättningarna är känsliga för ratingförändringar även om tröskelvärdena inte nås. Tabellen nedan visar hur avsättningarna påverkas om kreditkvaliteten för all utlåning i banken försämras med ett steg. Här beaktas både effekten av den högre risken för alla exponeringar och effekten av överföringen från kategori 1 till kategori 2 av de fordringar som nått tröskelvärdet. Detta inkluderar även effekten av att fordringar med rating ett steg över fallerade klassificeras som fallerade, vilket beräknas till 139 mn euro (141 mn euro). Denna siffra baseras på en beräkning med den statistiska modellen snarare än individuella estimat som annars skulle vara fallet för betydande fallerade lån.

Känsligheter

Mn euro	31 dec 2020		31 dec 2019	
	Redovisade reserver	Reserver med ett stegs nedgradering	Redovisade reserver	Reserver med ett stegs nedgradering
Personal Banking	492	646	412	566
Business Banking	1 307	1 447	1 038	1 184
Large Corporates & Institutions	874	950	868	945
Övrigt	14	29	10	20
Summa	2 688	3 072	2 328	2 715

K2. Risk- och likviditetshantering, forts.

Framåtblickande information

Framåtblickande information används vid både bedömningen av betydande ökning i kreditrisken och beräkningen av förväntade kreditförluster. Nordea använder sig av tre makroekonomiska scenarier: ett grundscenario, ett positivt scenario och ett negativt scenario. För fjärde kvartalet 2020 har de slutligt förväntade kreditförlusterna beräknats genom att vikta scenarierna enligt 50 procent grundscenario, 45 procent negativt och 5 procent positivt (vid utgången av 2019: grundscenario 60 procent, negativt 20 procent och positivt 20 procent). Det negativa scenariot fick en större vikt från tredje kvartalet och bibehölls under fjärde kvartalet 2020 för att ta större hänsyn till risker hänförliga till de avslutade stödåtgärderna gentemot kunderna och pandemins utveckling. Grundscenariot behölls som det mest sannolika scenariot.

De makroekonomiska scenarierna tas fram av Group Risk and Compliance (GRC) i Nordea, och baseras på Oxford Economics-modellen. Deras prognos är en kombination av modellberäkningar och expertbedömningar, och den granskas och kvalitetkontrolleras noga. Modellen har tagits fram för att ge en bra beskrivning av de historiska sambanden mellan olika ekonomiska variabler och fånga de viktigaste kopplingarna mellan dessa variabler. Prognosperioden i modellen är tio år och för perioder bortom denna period används ett långsiktigt medelvärde i beräkningarna av förväntade kreditförluster.

De makroekonomiska scenarierna speglar Nordeas syn på hur covid-19-viruset och nedstängningarna kan komma att påverka de ekonomiska utsikterna. De speglar också de makroekonomiska effekterna av stödåtgärder från regeringar och centralbanker. Vid framtagandet av scenarierna har Nordea tagit hänsyn till prognoser från nordiska regeringar och centralbanker, Nordeas analysavdelning och ECB:s makroekonomiska prognoser för euroområdet.

Efter en av de största produktionsnedgångarna sedan andra världskriget skedde en kraftig återhämtning i de nordiska länderna under tredje kvartalet 2020. Trots en relativt stark ekonomisk återhämtning under andra halvåret 2020 förväntas tillväxten under 2021 bli svag, eftersom utsikterna fortfarande påverkas negativt av den kraftigt förhöjda osäkerheten. Covid-19-pandemins förnyade styrka under hösten 2020, med nya och omfattande nedstängningar på de flesta håll i Europa, utgör ett allvarligt hot mot de exportberoende länderna i Norden. Den stora osäkerheten påverkar också företagens investeringar negativt. Å andra sidan har vi den efterlängtna distributionen av vacciner och de nordiska regeringarnas villighet att utöka sina särskilda stödåtgärder för de sektorer som drabbats av nedstängningarna. Detta pekar på ett grundscenario med en fortsatt men blygsam återhämtning, vilket tyder på att den ekonomiska produktionen i Norden inte återgår till nivåerna från före pandemin förrän tidigast 2022. Den markanta produktionsnedgången kommer även framöver att tynga arbetsmarknaden och resultera i

fortsatt stigande arbetslöshet under 2021. Den stigande arbetslösheten och dess inverkan på konsumenternas förtroende för ekonomin väntas också tynga bostadsmarknaden, trots de kraftiga prisuppgångarna under 2020 och det låga ränteläget.

Justeringarna i förhållande till de modellberäknade reserveringarna uppgår till 697 mn euro, varav 650 mn euro avser reserveringar enligt ledningens bedömning och 47 mn euro avser sena rättelser. Reserveringarna enligt ledningens bedömning utgörs av två delar: cykliska och strukturella reserveringar. De cykliska reserveringarna enligt ledningens bedömning innefattar individuella kreditförluster och beräknade kreditförluster som ännu inte fångas upp av modellerna för gruppvisa reserveringar, och de uppgick till 450 mn euro vid årets slut. Den cykliska reserven har stöd i ytterligare portföljmodellering och har föranletts av den stora osäkerheten i den makroekonomiska utvecklingen samt av behovet att ta hänsyn till framtida ratingförsämringar som kan ha underskattats av IFRS 9-modellen till följd av de uppdaterade makroekonomiska scenarierna.

En viktig informationskälla i beräkningen av den cykliska reserven är den interna stresstestmodellen, som justerats för att ta hänsyn till effekterna av statliga stödprogram. För retailportföljen är de viktigaste statliga åtgärderna de olika stödprogrammen för arbetsmarknaden, som väsentligen minskar antalet förväntade fallissemang och kreditförluster bland privatkunderna. Omfattningen av dessa program innebar att Nordea drog ner den modellberäknade utvecklingen för nya fallissemang som ursprungligen genererades av de interna stresstestmodellerna, vilket resulterade i lägre förutspådda kreditförluster. Dessa modeller bygger på historiska observationer och samband. De klarar därför inte av att ta hänsyn till effekten av de pågående statliga stödprogrammen.

De strukturella reserveringarna enligt ledningens bedömning täcker identifierade svagheter i IFRS 9-modellen som senare ska åtgärdas genom modelluppdateringar (strukturell reserv). Dessa uppgick till 200 mn euro.

I fråga om de förväntade ratingförändringarna i företagsportföljen, tog Nordea hänsyn till den positiva effekten av de olika statliga garanti- och stödprogrammen, som framför allt syftade till att dämpa den likviditetschock som nedstängning och karantän orsakade. Samtidigt gjordes antaganden om ratingförsämringar för branscher som påverkas av covid-19. Dessa grundades på en analys (nedifrån och upp) av stora motparter i särskilt känsliga branscher, såsom Detaljhandel, Logi och fritid, och Flygresor, och använde sig av de viktigaste slutsatserna i scenarioprognoserna.

Scenariosimuleringarna i stresstestmodellen bekräftade affärsområdenas kreditförlustprognoser och bidrog till att Nordea kunde säkerställa konservativa kreditförlustprognoser. Den cykliska reserven speglar ledningens förväntningar om framtida kreditförluster.

K2. Risk- och likviditetshantering, forts.

Scenarier och avsättningar 2020

		2021	2022	2023	Förväntade kredit-förluster, öviktat, mn euro	Sannolik-hetsvikt	Modell-baserade avsättningar, mn euro	Justering modell-baserade avsättningar ¹ , mn euro	Indi-viduella avsätt-ningar, mn euro	Summa avsätt-ningar, mn euro
Danmark										
Gynnsamt scenario	BNP-tillväxt, %	4,7	2,4	1,9	244	5 %				
	Arbetslöshet, %	4,3	3,9	3,5						
	Förändring i privatkonsumtion, %	6,3	2,5	2,0						
	Förändring i bostadspriser, %	-0,6	0,3	2,4						
Grundscenario	BNP-tillväxt, %	3,0	2,5	2,5	251	50 %	262	195	395	852
	Arbetslöshet, %	5,6	4,8	4,2						
	Förändring i privatkonsumtion, %	5,0	1,7	1,8						
	Förändring i bostadspriser, %	-2,6	0,6	2,7						
Negativt scenario	BNP-tillväxt, %	-0,5	3,6	4,0	277	45 %				
	Arbetslöshet, %	7,5	6,8	6,0						
	Förändring i privatkonsumtion, %	3,1	2,0	3,0						
	Förändring i bostadspriser, %	-5,6	-4,6	2,6						
Finland										
Gynnsamt scenario	BNP-tillväxt, %	3,5	2,4	1,8	191	5 %				
	Arbetslöshet, %	7,2	6,7	6,3						
	Förändring i privatkonsumtion, %	4,3	2,8	2,7						
	Förändring i bostadspriser, %	-0,9	1,3	2,3						
Grundscenario	BNP-tillväxt, %	2,5	2,0	2,2	201	50 %	217	159	262	638
	Arbetslöshet, %	8,0	7,7	7,2						
	Förändring i privatkonsumtion, %	3,8	1,9	2,5						
	Förändring i bostadspriser, %	-2,5	1,4	2,5						
Negativt scenario	BNP-tillväxt, %	-2,3	3,4	3,3	237	45 %				
	Arbetslöshet, %	10,0	9,2	8,5						
	Förändring i privatkonsumtion, %	-0,2	3,1	2,8						
	Förändring i bostadspriser, %	-5,2	-5,5	2,5						

K2. Risk- och likviditetshantering, forts.

Scenarier och avsättningar 2020, forts.

		2021	2022	2023	Förväntade kreditförluster, övikat, mn euro	Sannolikhetsvikt	Modell-baserade avsättningar, mn euro	Justering modell-baserade avsättningar ¹ , mn euro	Individuella avsättningar, mn euro	Summa avsättningar, mn euro
Norge										
Gynnsamt scenario	BNP-tillväxt, %	2,9	3,2	2,8	65	5 %				
	Arbetslöshet, %	5,1	4,2	3,9						
	Förändring i privatkonsumtion, %	4,3	2,6	2,8						
	Förändring i bostadspriser, %	-1,0	-0,3	2,5						
Grundscenario	BNP-tillväxt, %	1,9	3,3	2,9	67	50 %	72	213	347	632
	Arbetslöshet, %	6,1	5,1	4,3						
	Förändring i privatkonsumtion, %	3,6	2,5	2,3						
	Förändring i bostadspriser, %	-3,2	0,0	3,0						
Negativt scenario	BNP-tillväxt, %	-0,7	3,1	3,7	78	45 %				
	Arbetslöshet, %	7,1	6,7	5,8						
	Förändring i privatkonsumtion, %	2,2	2,4	2,8						
	Förändring i bostadspriser, %	-10,5	-9,3	3,2						
Sverige										
Gynnsamt scenario	BNP-tillväxt, %	4,1	2,1	2,3	100	5 %				
	Arbetslöshet, %	8,3	7,7	6,8						
	Förändring i privatkonsumtion, %	2,4	2,2	2,3						
	Förändring i bostadspriser, %	-2,8	-0,3	2,7						
Grundscenario	BNP-tillväxt, %	1,8	5,0	3,0	109	50 %	114	129	71	314
	Arbetslöshet, %	10,0	8,1	7,3						
	Förändring i privatkonsumtion, %	0,1	5,2	2,7						
	Förändring i bostadspriser, %	-3,5	-0,1	1,6						
Negativt scenario	BNP-tillväxt, %	-2,3	3,8	3,7	121	45 %				
	Arbetslöshet, %	11,5	11,1	10,2						
	Förändring i privatkonsumtion, %	-3,2	2,9	2,3						
	Förändring i bostadspriser, %	-13,5	-11,1	3,8						
Utanför Norden							9	1	241	251
Summa							674	697	1,316	2,687

1) Inkluderar 650 mn euro avseende reserveringar enligt ledningens bedömning och 47 mn euro avseende sena rättelser.

K2. Risk- och likviditetshantering, forts.

Scenarier och avsättningar 2019

		2021	2022	2023	Förväntade kredit-förluster, oviktat, mn euro	Sannolik-hetsvikt	Modell-baserade avsättningar, mn euro	Justering modell-baserade avsättningar, mn euro	Indi-viduella avsätt-ningar, mn euro	Summa avsätt-ningar, mn euro
Danmark										
Gynnsamt scenario	BNP-tillväxt, %	2,1	2,1	2,1	237	20 %				
	Arbetslöshet, %	3,5	3,2	3,0						
	Förändring i privatkonsumtion, %	1,7	1,5	1,8						
	Förändring i bostadspriser, %	2,3	3,8	3,4						
Grundscenario	BNP-tillväxt, %	1,4	1,7	2,0	239	60 %	240	123	454	817
	Arbetslöshet, %	3,8	3,8	3,7						
	Förändring i privatkonsumtion, %	1,4	1,6	1,9						
	Förändring i bostadspriser, %	2,0	2,6	3,0						
Negativt scenario	BNP-tillväxt, %	0,9	0,9	1,4	245	20 %				
	Arbetslöshet, %	3,9	4,1	4,2						
	Förändring i privatkonsumtion, %	1,1	1,3	1,4						
	Förändring i bostadspriser, %	1,8	2,1	1,8						
Finland										
Gynnsamt scenario	BNP-tillväxt, %	1,5	1,7	1,3	182	20 %				
	Arbetslöshet, %	6,4	6,3	6,4						
	Förändring i privatkonsumtion, %	1,9	1,2	1,0						
	Förändring i bostadspriser, %	1,1	1,3	1,5						
Grundscenario	BNP-tillväxt, %	1,1	1,1	0,9	185	60 %	185	26	262	473
	Arbetslöshet, %	6,6	6,7	6,8						
	Förändring i privatkonsumtion, %	1,4	1,0	1,0						
	Förändring i bostadspriser, %	0,9	1,1	1,1						
Negativt scenario	BNP-tillväxt, %	0,8	0,5	0,4	187	20 %				
	Arbetslöshet, %	6,6	6,7	7,0						
	Förändring i privatkonsumtion, %	1,1	0,9	1,1						
	Förändring i bostadspriser, %	1,0	0,8	0,3						

K2. Risk- och likviditetshantering, forts.

Scenarier och avsättningar 2019, forts.

		2021	2022	2023	Förväntade kredit-förluster, oviktat, mn euro	Sannolik-hetsvikt	Modell-baserade avsättningar, mn euro	Justering modell-baserade avsättningar, mn euro	Indi-viduella avsätt-ningar, mn euro	Summa avsätt-ningar, mn euro
Norge										
Gynnsamt scenario	BNP-tillväxt, %	2,2	2,3	2,0	94	20 %				
	Arbetslöshet, %	3,3	3,0	2,7						
	Förändring i privatkonsumtion, %	2,6	1,8	1,8						
	Förändring i bostadspriser, %	3,6	4,3	4,0						
Grundscenario	BNP-tillväxt, %	2,0	1,8	1,7	97	60 %	98	86	322	506
	Arbetslöshet, %	3,4	3,4	3,3						
	Förändring i privatkonsumtion, %	2,3	2,0	1,8						
	Förändring i bostadspriser, %	3,5	3,8	3,8						
Negativt scenario	BNP-tillväxt, %	1,3	1,0	1,3	104	20 %				
	Arbetslöshet, %	3,7	4,1	4,7						
	Förändring i privatkonsumtion, %	1,5	1,6	2,0						
	Förändring i bostadspriser, %	2,3	0,0	1,7						
Sverige										
Gynnsamt scenario	BNP-tillväxt, %	1,7	2,7	2,6	96	20 %				
	Arbetslöshet, %	6,7	6,3	5,7						
	Förändring i privatkonsumtion, %	1,8	2,6	2,1						
	Förändring i bostadspriser, %	1,1	2,6	3,3						
Grundscenario	BNP-tillväxt, %	1,4	1,9	2,3	97	60 %	97	12	171	280
	Arbetslöshet, %	6,9	6,7	6,3						
	Förändring i privatkonsumtion, %	1,4	2,0	2,2						
	Förändring i bostadspriser, %	1,1	2,4	2,9						
Negativt scenario	BNP-tillväxt, %	1,1	1,3	1,7	98	20 %				
	Arbetslöshet, %	6,9	7,0	7,1						
	Förändring i privatkonsumtion, %	1,0	1,6	2,9						
	Förändring i bostadspriser, %	1,0	1,8	2,9						
Utanför Norden							15	2	235	252
Summa							635	249	1,444	2,328

K2. Risk- och likviditetshantering, forts.

Utlåning till allmänheten, värderad till upplupet anskaffningsvärde, geografisk fördelning¹

31 dec 2020, mn euro	Brutto ²			Avsättningar			Netto
	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	
Danmark	21 275	1 615	712	72	209	438	22 883
Finland	58 160	6 082	1 317	32	112	449	64 966
Norge	60 279	3 011	838	104	85	338	63 601
Sverige	88 971	2 345	366	46	71	148	91 417
Ryssland	245	244	1	1	1	0	488
USA	1 668	109	3	4	3	1	1 772
Övrigt	11 074	376	742	22	8	300	11 862
Summa	241 672	13 782	3 979	281	489	1 674	256 989

31 dec 2019, mn euro	Brutto			Avsättningar			Netto
	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	
Danmark	22 243	1 427	804	51	175	488	23 759
Finland	56 852	4 710	1 309	20	66	344	62 441
Norge	57 530	2 769	1 142	36	45	527	60 834
Sverige	79 460	1 426	429	16	35	187	81 077
Ryssland	1 005	1	44	1	0	40	1 009
USA	1 835	14	4	2	1	0	1 850
Övrigt	13 190	323	878	25	20	91	14 256
Summa	232 115	10 670	4 610	150	342	1 677	245 226

1) Utifrån kundens hemvist.

2) Inte omräknat för upplupen ränta.

K2. Risk- och likviditetshantering, forts.

Utlåning till allmänheten, värderad till upplupet anskaffningsvärde och verkligt värde

31 dec 2020, mn euro	Danmark	Finland	Norge	Sverige ¹	Ryssland ¹	Utanför Norden ¹	Summa
Finansinstitut	2 608	2 063	1 912	8 434	0	724	15 741
Jordbruk	5 642	312	1 583	224	0	6	7 768
Grödor, odling och jakt	3 385	191	93	134	0	6	3 809
Djurhållning	2 214	114	107	89	0	0	2 524
Fiske och vattenbruk	43	7	1 383	1	0	0	1 434
Naturresurser	258	1 153	894	642	85	230	3 262
Pappers- och skogsprodukter	231	897	158	542	0	77	1 905
Gruvdrift och kringverksamhet	15	155	136	51	0	0	357
Olje-, gas- och offshore-verksamhet	12	100	600	50	85	153	1 000
Konsument dagligvaror	1 762	766	468	624	0	59	3 679
Livsmedel och drycker	305	319	254	310	0	19	1 206
Hushålls- och hygienprodukter	183	65	104	19	0	1	371
Hälsovård	1 274	382	111	295	0	39	2 101
Konsument sällanköp och tjänster	2 241	2 198	1 132	3 077	0	123	8 771
Konsumentkapitalvaror	155	271	87	620	0	115	1 249
Media och underhållning	557	501	125	614	0	1	1 798
Detaljhandel	797	958	395	1 098	0	7	3 254
Flygresor	61	50	62	91	0	0	264
Logi och fritid	556	356	100	449	0	0	1 462
Telekomtjänster	115	62	362	206	0	0	744
Industri	8 219	7 336	9 519	7 750	693	364	33 881
Råvaror	230	416	196	329	468	9	1 648
Kapitalvaror	612	1 633	168	794	0	104	3 311
Producenttjänster	3 672	1 301	3 910	3 067	0	143	12 093
Byggindustri	1 280	1 525	3 677	1 191	0	37	7 710
Partihandel	1 585	1 236	552	1 454	165	19	5 010
Marktransport	323	895	756	514	61	51	2 601
IT-tjänster	516	330	260	402	0	1	1 508
Sjöfart	298	196	4 806	56	0	1 054	6 411
Varvsindustri	0	50	82	0	0	0	133
Sjötransport	160	57	4 613	45	0	1 054	5 929
Sjöfartstjänster	138	89	111	11	0	0	349
Samhällsnyttiga tjänster	1 627	2 414	1 324	2 793	0	2	8 160
EL, vatten och gas	1 124	1 134	657	556	0	1	3 471
Kraftproduktion	125	1 176	496	104	0	1	1 903
Allmännyttiga företag	378	103	171	2 133	0	0	2 785
Fastighetsbolag	10 618	8 012	10 140	17 469	0	377	46 617
Kommersiella fastigheter	6 876	4 583	8 524	7 692	0	377	28 053
Bostadsfastigheter	3 742	3 429	1 616	9 777	0	0	18 564
Övriga branscher	1 457	247	128	407	0	0	2 240
Summa företagskunder	34 731	24 697	31 906	41 476	778	2 941	136 528
Bolån	35 498	31 590	34 015	49 873	0	0	150 975
Lån mot säkerhet	7 711	5 467	2 495	2 264	0	0	17 936
Lån utan säkerhet	992	2 944	419	2 290	0	0	6 645
Privatkunder	44 201	40 000	36 929	54 426	0	0	175 556
Offentlig sektor	1 100	639	20	3 766	0	0	5 526
Omvända repor	0	12 154	0	0	0	0	12 154
Utlåning till allmänheten per land	80 032	77 491	68 855	99 669	778	2 941	329 765
varav värderad till verkligt värde	56 330	12 154	18	4 274	0	0	72 776

1) Lån avseende Ryssland (687 mn euro) och Baltikum (482 mn euro) som bokförts i Sverige har flyttats till Ryssland och utanför Norden.

K2. Risk- och likviditetshantering, forts.

Utlåning till allmänheten, värderad till upplupet anskaffningsvärde och verkligt värde

31 dec 2019, mn euro	Danmark	Finland	Norge	Sverige ¹	Ryssland ¹	Utanför Norden ¹	Summa
Finansinstitut	2 992	2 055	1 996	7 510	231	644	15 428
Jordbruk	5 809	290	1 250	170	0	7	7 527
Grödor, odling och jakt	3 410	171	21	90	0	7	3 698
Djurrhållning	2 358	111	9	79	0	0	2 558
Fiske och vattenbruk	41	8	1 220	1	0	0	1 271
Naturreсурser	731	941	995	708	378	389	4 142
Pappers- och skogsprodukter	267	729	91	577	0	69	1 734
Gruvdrift och kringverksamhet	12	138	56	60	202	0	468
Olje-, gas- och offshore-verksamhet	451	74	848	71	176	320	1 940
Konsument dagligvaror	1 714	741	521	662	0	84	3 723
Livsmedel och drycker	270	271	314	296	0	30	1 181
Hushålls- och hygienprodukter	186	63	102	24	0	2	377
Hälsovård	1 259	408	104	342	0	53	2 165
Konsument sällanköp och tjänster	2 367	2 173	1 135	3 183	2	177	9 038
Konsumentkapitalvaror	203	309	95	731	0	159	1 497
Media och underhållning	471	354	97	509	0	0	1 431
Detaljhandel	929	971	490	1 066	0	18	3 473
Flygresor	63	57	33	91	0	0	244
Logi och fritid	592	348	73	306	2	0	1 322
Telekomtjänster	109	134	347	481	0	0	1 072
Industri	8 293	6 791	7 777	7 744	750	627	31 982
Råvaror	266	459	236	378	533	5	1 877
Kapitalvaror	617	1 583	151	648	128	135	3 262
Producenttjänster	3 462	1 137	3 184	3 342	0	274	11 400
Byggindustri	1 312	1 173	3 051	976	0	60	6 572
Partihandel	1 753	1 130	474	1 533	7	52	4 950
Marktransport	392	846	541	427	82	93	2 381
IT-tjänster	490	462	141	439	0	7	1 539
Sjöfart	396	246	4 864	106	0	2 113	7 726
Varvsindustri	0	16	65	0	0	0	81
Sjötransport	249	149	4 696	95	0	2 113	7 301
Sjöfartstjänster	148	82	103	10	0	0	343
Samhällsnyttiga tjänster	1 224	1 868	1 036	3 561	84	56	7 829
EL, vatten och gas	642	638	588	666	0	2	2 536
Kraftproduktion	139	1 124	397	187	84	54	1 984
Allmännyttiga företag	443	107	51	2 708	0	0	3 309
Fastighetsbolag	10 528	8 073	9 053	15 509	3	707	43 873
Kommersiella fastigheter	6 893	4 211	7 524	7 018	3	707	26 356
Bostadsfastigheter	3 634	3 862	1 529	8 491	0	0	17 517
Övriga branscher	1 165	0	451	94	0	0	1 709
Summa företagskunder	35 219	23 179	29 079	39 248	1 447	4 804	132 976
Bolån	33 395	29 939	33 499	44 956	0	0	141 789
Lån mot säkerhet	7 838	5 385	2 582	2 419	0	0	18 225
Lån utan säkerhet	1 087	3 168	578	2 317	0	0	7 151
Privatkunder	42 321	38 492	36 659	49 692	0	0	167 164
Offentlig sektor	1 131	1 331	28	1 572	0	0	4 062
Omvända repor	0	18 889	0	0	0	0	18 889
Utlåning till allmänheten per land	78 671	81 891	65 766	90 512	1 447	4 804	323 091
varav värderad till verkligt värde	54 315	18 889	6	4 303	0	0	77 514

1) Lån avseende Ryssland (946 mn euro) och Baltikum (960 mn euro) som bokförts i Sverige har flyttats till Ryssland och utanför Norden.

K2. Risk- och likviditetshantering, forts.

Utlåning till allmänheten, värderad till upplupet anskaffningsvärde, per bransch

31 dec 2020, mn euro	Brutto			Avsättningar			Netto	Kreditförluster, netto
	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3		
Finansinstitut	12 622	509	158	18	16	150	13 105	-25
Jordbruk	3 054	265	185	11	17	95	3 381	-13
Grödor, odling och jakt	1 027	112	49	4	7	23	1 154	-3
Djurhållning	631	123	131	3	9	70	803	-4
Fiske och vattenbruk	1 396	30	5	4	0	2	1 424	-5
Naturresurser	2 673	188	564	5	4	282	3 134	-126
Pappers- och skogsprodukter	1 612	132	36	3	4	21	1 752	-15
Gruvdrift och kringverksamhet	330	22	4	0	0	2	353	-1
Olje-, gas- och offshore-verksamhet	730	34	524	1	0	258	1 028	-111
Konsument dagligvaror	2 821	219	27	5	20	15	3 027	-25
Livsmedel och drycker	1 083	85	7	2	5	4	1 164	-5
Hushålls- och hygienprodukter	165	59	11	1	2	5	227	-5
Hälsovård	1 572	75	10	2	13	5	1 636	-15
Konsument sällanköp och tjänster	6 336	902	236	15	42	144	7 273	-77
Konsumentkapitalvaror	973	197	61	1	9	41	1 180	-26
Media och underhållning	1 409	79	34	2	4	25	1 492	-13
Detaljhandel	2 386	367	93	5	23	46	2 771	-21
Flygresor	167	33	14	0	1	9	204	-2
Logi och fritid	751	216	32	2	5	22	969	-20
Telekomtjänster	651	9	1	4	0	0	657	6
Industri	27 619	3 020	666	65	127	254	30 858	-160
Råvaror	1 190	384	63	3	7	29	1 599	9
Kapitalvaror	2 795	403	97	5	13	51	3 226	-17
Producenttjänster	10 031	605	189	26	30	0	10 768	-28
Byggindustri	6 138	628	139	16	26	92	6 772	-56
Partihandel	4 234	556	85	9	35	43	4 788	-41
Marktransport	2 125	338	81	4	11	31	2 498	-19
IT-tjänster	1 106	106	12	3	6	9	1 207	-7
Sjöfart	5 620	362	555	16	9	226	6 286	-87
Varvsindustri	129	4	7	0	0	7	133	2
Sjötransport	5 254	357	546	15	9	218	5 915	-88
Sjöfartstjänster	237	1	1	0	0	1	238	0
Samhällsnyttiga tjänster	5 444	127	32	4	6	16	5 577	-9
El, vatten och gas	2 833	60	28	2	1	13	2 906	-2
Kraftproduktion	1 833	33	1	1	3	0	1 863	-3
Allmännyttiga företag	778	34	3	1	2	3	808	-4
Fastighetsbolag	36 515	1 570	253	32	33	111	38 161	-81
Övriga branscher	549	90	7	10	1	1	634	55
Summa företagskunder	103 253	7 249	2 684	180	274	1 295	111 436	-547
Bolån	111 086	3 927	561	16	24	57	115 477	-77
Lån mot säkerhet	16 425	1 401	396	55	70	192	17 905	-107
Lån utan säkerhet	5 545	1 077	301	30	120	128	6 645	-178
Privatkunder	133 056	6 404	1 258	101	214	377	140 027	-362
Offentlig sektor	5 363	129	37	0	0	2	5 526	0
Utlåning till allmänheten	241 672	13 782	3 979	281	489	1 674	256 989	-908
Utlåning till kreditinstitut och centralbanker	4 351	58	0	3	1	0	4 405	0
Summa	246 023	13 840	3 979	284	490	1 674	261 394	-908

K2. Risk- och likviditetshantering, forts.

Utlåning till allmänheten, värderad till upplupet anskaffningsvärde, per bransch

31 dec 2019, mn euro	Brutto			Avsättningar			Netto	Kreditförluster, netto
	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3		
Finansinstitut	12 668	302	127	9	20	58	13 010	-31
Jordbruk	2 562	178	285	4	20	138	2 863	-40
Grödor, odling och jakt	862	85	54	2	10	30	960	-16
Djurhållning	499	69	193	2	10	108	642	-23
Fiske och vattenbruk	1 201	24	37	0	1	0	1 261	0
Naturreсурser	3 349	124	791	2	3	317	3 942	-126
Pappers- och skogsprodukter	1 428	96	35	1	3	16	1 539	-3
Gruvdrift och kringverksamhet	447	11	10	0	0	3	464	6
Olje-, gas- och offshore-verksamhet	1 474	17	747	1	0	298	1 939	-129
Konsument dagligvaror	2 916	144	33	2	5	13	3 073	3
Livsmedel och drycker	1 068	60	25	1	2	9	1 142	7
Hushålls- och hygienprodukter	206	29	4	0	1	2	235	-1
Hälsovård	1 642	55	4	1	2	2	1 696	-3
Konsument sällanköp och tjänster	6 878	526	189	7	29	104	7 453	-37
Konsumentkapitalvaror	1 276	135	47	1	6	22	1 429	-13
Media och underhållning	1 074	46	37	1	2	19	1 136	-8
Detaljhandel	2 677	221	88	4	17	49	2 917	-6
Flygresor	179	2	3	0	0	2	181	0
Logi och fritid	742	66	13	1	2	5	813	-3
Telekomtjänster	930	56	1	1	1	7	978	-6
Industri	26 967	1 815	787	24	70	370	29 105	-67
Råvaror	1 704	78	117	4	5	71	1 819	7
Kapitalvaror	2 896	251	110	1	9	73	3 173	-6
Producenttjänster	9 646	355	273	8	15	86	10 164	-35
Byggindustri	5 294	399	119	5	12	74	5 721	-13
Partihandel	4 261	429	94	4	20	36	4 725	-4
Marktransport	2 028	210	57	1	4	22	2 268	-8
IT-tjänster	1 139	93	17	1	5	7	1 236	-8
Sjöfart	7 000	175	706	24	22	230	7 605	-62
Varvsindustri	75	5	19	0	0	19	81	3
Sjötransport	6 702	167	686	24	22	211	7 299	-65
Sjöfartstjänster	222	2	0	0	0	0	225	0
Samhällsnyttiga tjänster	4 701	60	34	2	1	16	4 775	-7
El, vatten och gas	1 909	26	30	0	0	13	1 950	-4
Kraftproduktion	1 923	15	1	1	0	1	1 936	1
Allmännyttiga företag	869	20	4	1	1	2	889	-4
Fastighetsbolag	34 457	932	224	15	14	81	35 504	-7
Övriga branscher	642	23	7	7	7	0	659	-8
Summa företagskunder	102 140	4 280	3 183	95	191	1 327	107 991	-377
Bolån	103 768	4 047	630	10	13	29	108 393	29
Lån mot säkerhet	16 569	1 221	444	26	48	186	17 973	-48
Lån utan säkerhet	5 952	1 095	354	19	89	134	7 159	-138
Privatkunder	126 289	6 363	1 427	55	149	350	133 525	-157
Offentlig sektor	4 038	27	0	0	2	0	4 062	-1
Utlåning till allmänheten	232 467	10 670	4 610	150	342	1 677	245 577	-536
Utlåning till kreditinstitut och centralbanker	11 551	79	0	3	1	10	11 616	0
Summa	244 108	10 749	4 610	153	343	1 687	257 193	-536

K2. Risk- och likviditetshantering, forts.

Osäkra lånefordringar (kategori 3), per land och bransch (inklusive lån till verkligt värde)

31 dec 2020, mn euro	Danmark	Finland	Norge	Sverige	Ryssland	Utanför Norden	Summa
Finansinstitut	116	32	1	12	0	0	161
Jordbruk	421	21	5	2	0	0	448
Grödor, odling och jakt	114	4	1	0	0	0	119
Djurrhållning	307	14	3	2	0	0	325
Fiske och vattenbruk	0	3	1	0	0	0	5
Naturreсурser	20	21	256	0	0	271	569
Pappers- och skogsprodukter	20	18	2	0	0	0	41
Gruvdrift och kringverksamhet	0	3	1	0	0	0	4
Olje-, gas- och offshore-verksamhet	0	0	253	0	0	271	524
Konsument dagligvaror	11	10	12	2	0	0	35
Livsmedel och drycker	1	4	2	1	0	0	7
Hushålls- och hygienprodukter	5	2	7	0	0	0	14
Hälsovård	6	4	3	1	0	0	14
Konsument sällanköp och tjänster	66	103	23	57	0	0	250
Konsumentkapitalvaror	33	5	0	23	0	0	62
Media och underhållning	3	22	2	9	0	0	36
Detaljhandel	23	47	11	21	0	0	101
Flygresor	0	11	1	2	0	0	14
Logi och fritid	6	18	9	2	0	0	35
Telekomtjänster	0	0	0	1	0	0	1
Industri	231	252	125	118	0	0	726
Råvaror	10	59	1	1	0	0	70
Kapitalvaror	35	51	1	13	0	0	100
Producenttjänster	68	28	34	81	0	0	211
Byggindustri	55	62	28	12	0	0	156
Partihandel	42	25	14	8	0	0	89
Marktransport	12	22	47	2	0	0	83
IT-tjänster	10	5	0	1	0	0	16
Sjöfart	36	9	371	0	0	153	569
Varvsindustri	0	7	0	0	0	0	7
Sjötransport	36	1	357	0	0	152	546
Sjöfartstjänster	0	1	14	0	0	0	15
Samhällsnyttiga tjänster	3	2	27	2	0	0	35
EL, vatten och gas	0	1	27	0	0	0	28
Kraftproduktion	0	0	0	1	0	0	1
Allmännyttiga företag	3	1	0	2	0	0	6
Fastighetsbolag	217	149	58	3	0	0	426
Övriga branscher	1	0	5	0	0	0	7
Summa företagskunder	1 121	600	883	196	0	424	3 225
Bolån	479	393	116	52	0	0	1 041
Lån mot säkerhet	174	155	61	6	0	0	396
Lån utan säkerhet	48	182	15	55	0	0	301
Privatkunder	701	731	192	114	0	0	1 737
Offentlig sektor	37	0	0	0	0	0	37
Summa osäkra fordringar	1 859	1 331	1 075	310	0	424	4 999
varav värderad till verkligt värde	1 007	0	14	0	0	0	1 020

K2. Risk- och likviditetshantering, forts.

Osäkra lånefordringar (kategori 3), per land och bransch (inklusive lån till verkligt värde)

31 dec 2019, mn euro	Danmark	Finland	Norge	Sverige	Ryssland	Utanför Norden	Summa
Finansinstitut	92	16	14	14	0	0	136
Jordbruk	524	15	38	1	0	0	578
Grödor, odling och jakt	131	2	0	0	0	0	133
Djurhållning	393	13	1	1	0	0	407
Fiske och vattenbruk	0	0	37	0	0	0	37
Naturresurser	23	21	313	80	0	360	797
Pappers- och skogsprodukter	23	17	1	0	0	0	41
Gruvdrift och kringverksamhet	0	4	5	0	0	0	10
Olje-, gas- och offshore-verksamhet	0	0	307	79	0	360	747
Konsument dagligvaror	5	20	5	4	0	0	35
Livsmedel och drycker	0	16	4	4	0	0	25
Hushålls- och hygienprodukter	3	2	0	0	0	0	5
Hälsovård	3	2	0	0	0	0	5
Konsument sällanköp och tjänster	85	67	9	33	0	0	194
Konsumentkapitalvaror	37	6	0	4	0	0	47
Media och underhållning	1	27	1	8	0	0	37
Detaljhandel	44	25	6	19	0	0	94
Flygresor	0	0	0	2	0	0	3
Logi och fritid	3	8	2	0	0	0	13
Telekomtjänster	0	0	0	1	0	0	1
Industri	141	282	143	155	0	82	803
Råvaror	9	67	6	42	0	0	123
Kapitalvaror	22	74	1	15	0	0	112
Producenttjänster	31	23	62	79	0	80	275
Byggindustri	24	66	23	10	0	0	123
Partihandel	45	28	18	5	0	0	95
Marktransport	3	19	33	1	0	0	57
IT-tjänster	6	6	0	3	0	3	17
Sjöfart	49	6	406	0	0	245	706
Varvsindustri	0	6	13	0	0	0	19
Sjötransport	49	0	392	0	0	244	686
Sjöfartstjänster	0	0	0	0	0	0	0
Samhällsnyttiga tjänster	2	2	28	2	0	0	35
EL, vatten och gas	0	1	28	0	0	0	30
Kraftproduktion	0	0	0	0	0	0	1
Allmännyttiga företag	1	1	0	2	0	0	4
Fastighetsbolag	146	103	58	2	0	0	310
Övriga branscher	3	0	4	0	0	0	7
Summa företagskunder	1 071	532	1 019	291	0	688	3 601
Bolån	304	440	134	56	0	0	934
Lån mot säkerhet	188	182	67	7	0	0	444
Lån utan säkerhet	49	178	71	56	0	0	354
Privatkunder	541	799	272	119	0	0	1 731
Offentlig sektor	0	0	0	0	0	0	0
Summa osäkra fordringar	1 612	1 331	1 291	410	0	688	5 332
varav värderad till verkligt värde	713	0	9	0	0	0	722

K2. Risk- och likviditetshantering, forts.

Utlåning till allmänheten, värderad till upplupet anskaffningsvärde

31 dec 2020, mn euro	Kredit-förluster, netto ¹	Kreditför-lustrela-tion, pkt	Osäkra låneford-ringar kategori 3	Andel osäkra fordringar, pkt	Summa avsätt-ningar	Avsätt-ningar kategori 1	Avsätt-ningar kategori 2	Avsätt-ningar kategori 3	Täck-nings-grad, %	Utlåning till värderad till upplupet anskaffningsvärde
Finansinstitut	24	19	158	119	185	18	16	150	95	13 105
Jordbruk	13	38	185	528	122	11	17	95	51	3 381
Grödor, odling och jakt	3	26	49	413	34	4	7	23	46	1 154
Djurhållning	4	53	131	1 485	82	3	9	70	54	803
Fiske och vattenbruk	5	38	5	32	7	4	0	2	41	1 424
Naturresurser	126	404	564	1 647	291	5	4	282	50	3 134
Pappers- och skogsprodukter	15	86	36	201	28	3	4	21	60	1 752
Gruvdrift och kringverksamhet	1	20	4	110	3	0	0	2	62	353
Olje-, gas- och offshore-verksamhet	111	1 076	524	4 071	260	1	0	258	49	1 028
Konsument dagligvaror	25	82	27	89	40	5	20	15	55	3 027
Livsmedel och drycker	5	43	7	59	11	2	5	4	64	1 164
Hushålls- och hygienprodukter	5	203	11	464	8	1	2	5	49	227
Hälsovård	15	93	10	58	21	2	13	5	56	1 636
Konsument sällanköp och tjänster	77	105	236	315	201	15	42	144	61	7 273
Konsumentkapitalvaror	26	217	61	497	51	1	9	41	67	1 180
Media och underhållning	13	90	34	226	31	2	4	25	73	1 492
Detaljhandel	21	77	93	326	75	5	23	46	50	2 771
Flygresor	2	81	14	668	10	0	1	9	60	204
Logi och fritid	20	208	32	317	29	2	5	22	70	969
Telekomtjänster	-6	-85	1	20	5	4	0	0	34	657
Industri	160	52	666	213	446	65	127	254	38	30 858
Råvaror	-9	-57	63	385	38	3	7	29	45	1 599
Kapitalvaror	17	52	97	293	69	5	13	51	53	3 226
Producenttjänster	28	26	189	175	56	26	30	0	0	10 768
Byggindustri	56	83	139	201	133	16	26	92	66	6 772
Partihandel	41	86	85	174	86	9	35	43	50	4 788
Marktransport	19	77	81	319	46	4	11	31	38	2 498
IT-tjänster	7	59	12	102	18	3	6	9	73	1 207
Sjöfart	87	138	555	849	251	16	9	226	41	6 286
Varvsindustri	-2	-121	7	532	7	0	0	7	93	133
Sjötransport	88	149	546	887	242	15	9	218	40	5 915
Sjöfartstjänster	0	8	1	56	1	0	0	1	46	238
Samhällsnyttiga tjänster	9	16	32	58	26	4	6	16	50	5 577
El, vatten och gas	2	8	28	97	15	2	1	13	45	2 906
Kraftproduktion	3	15	1	4	4	1	3	0	40	1 863
Allmännyttiga företag	4	46	3	39	7	1	2	3	101	808
Fastighetsbolag	81	21	253	66	177	32	33	111	44	38 161
Övriga branscher	-55	-872	7	103	12	10	1	1	21	634
Summa företagskunder	546	49	2 684	237	1 750	180	274	1 295	48	111 436
Bolån	77	7	561	49	97	16	24	57	10	115 477
Lån mot säkerhet	107	60	396	218	317	55	70	192	48	17 905
Lån utan säkerhet	178	268	301	434	278	30	120	128	43	6 645
Privatkunder	362	26	1 258	89	692	101	214	377	30	140 027
Offentlig sektor	0	0	37	67	2	0	0	2	6	5 526
Utlåning till allmänheten	908	35	3 979	153	2 444	281	489	1 674	42	256 989

1) Inklusive reserveringar för exponeringar utanför balansräkningen.

K2. Risk- och likviditetshantering, forts.

Utlåning till allmänheten, värderad till upplupet anskaffningsvärde

31 dec 2019, mn euro	Kredit- förluster, netto ¹	Kreditför- lustrela- tion, pkt	Osäkra låneford- ringar kategori 3	Andel osäkra fordringar, pkt	Summa avsätt- ningar	Avsätt- ningar kategori 1	Avsätt- ningar kategori 2	Avsätt- ningar kategori 3	Täck- nings- grad, %	Utlåning till värderad till upplupet an- skaffningsvärde
Finansinstitut	31	24	127	97	87	9	20	58	46	13 010
Jordbruk	40	138	285	941	161	4	20	138	48	2 863
Grödor, odling och jakt	16	171	54	544	41	2	10	30	54	960
Djurhållning	23	359	193	2 536	119	2	10	108	56	642
Fiske och vattenbruk	0	1	37	295	1	0	1	0	1	1 261
Naturresurser	126	319	791	1 856	323	2	3	317	40	3 942
Pappers- och skogsprodukter	3	21	35	223	20	1	3	16	47	1 539
Gruvdrift och kringverksamhet	-6	-131	10	203	4	0	0	3	34	464
Olje-, gas- och offshore- verksamhet	129	664	747	3 338	299	1	0	298	40	1 939
Konsument dagligvaror	-3	-10	33	107	20	2	5	13	40	3 073
Livsmedel och drycker	-7	-63	25	215	11	1	2	9	36	1 142
Hushålls- och hygienprodukter	1	47	4	175	4	0	1	2	59	235
Hälsovård	3	17	4	24	5	1	2	2	48	1 696
Konsument sällanköp och tjänster	37	49	189	249	140	7	29	104	55	7 453
Konsumentkapitalvaror	13	92	47	320	29	1	6	22	48	1 429
Media och underhållning	8	72	37	322	22	1	2	19	51	1 136
Detaljhandel	6	21	88	295	69	4	17	49	55	2 917
Flygresor	0	17	3	161	2	0	0	2	67	181
Logi och fritid	3	33	13	156	8	1	2	5	41	813
Telekomtjänster	6	66	1	11	9	1	1	7	687	978
Industri	67	23	787	266	463	24	70	370	47	29 105
Råvaror	-7	-38	117	615	80	4	5	71	61	1 819
Kapitalvaror	6	18	110	337	84	1	9	73	67	3 173
Producenttjänster	35	34	273	266	109	8	15	86	32	10 164
Byggindustri	13	23	119	205	91	5	12	74	62	5 721
Partihandel	4	9	94	197	59	4	20	36	38	4 725
Marktransport	8	35	57	249	27	1	4	22	38	2 268
IT-tjänster	8	65	17	133	13	1	5	7	43	1 236
Sjöfart	62	81	706	896	276	24	22	230	33	7 605
Varvsindustri	-3	-328	19	1 934	19	0	0	19	97	81
Sjötransport	65	89	686	908	257	24	22	211	31	7 299
Sjöfartstjänster	0	-15	0	17	0	0	0	0	15	225
Samhällsnyttiga tjänster	7	14	34	71	19	2	1	16	47	4 775
El, vatten och gas	4	20	30	151	14	0	0	13	45	1 950
Kraftproduktion	-1	-5	1	4	2	1	0	1	69	1 936
Allmännyttiga företag	4	42	4	43	4	1	1	2	60	889
Fastighetsbolag	7	2	224	63	110	15	14	81	36	35 504
Övriga branscher	8	131	7	115	14	7	7	0	0	659
Summa företagskunder	381	35	3 183	290	1 612	95	191	1 327	42	107 991
Bolån	-29	-3	630	58	52	10	13	29	5	108 393
Lån mot säkerhet	48	27	444	243	260	26	48	186	42	17 973
Lån utan säkerhet	138	192	354	478	242	19	89	134	38	7 159
Privatkunder	157	12	1 427	106	554	55	149	350	25	133 525
Offentlig sektor	1	3	0	0	2	0	2	0	38	4 062
Utlåning till allmänheten	540	22	4 610	186	2 169	150	342	1 677	36	245 577

1) Inklusive reserveringar för exponeringar utanför balansräkningen.

K2. Risk- och likviditetshantering, forts.

Kreditportfölj

Den samlade kreditriskexponeringen, inklusive poster i och utanför balansräkningen och exponeringar hänförliga till värdepapper och livförsäkringsrörelsen, uppgick vid årsskiftet till 557 md euro (546 md euro förra året). Den samlade kreditexponeringen enligt definitionen i kapitaltäckningsförordningen uppgick vid årets slut, efter den så kallade kreditkonverteringsfaktorn, till 481 md euro (467 md euro). Kreditrisk mäts, övervakas och delas upp på olika sätt. Utlåning i balansräkningen består av utlåning till upplupet anskaffningsvärde och verkligt värde och utgör huvuddelen av kreditportföljen. Utlåning till upplupet anskaffningsvärde bildar underlag för osäkra lånefordringar, reserveringar och kreditförluster. Kreditrisken i utlåningen mäts och redovisas som kapitalbeloppet av fordringar i balansräkningen, dvs utlåning till kreditinstitut och till allmänheten, och som ansvarsförbindelser och åtaganden gentemot kunder och motparter, netto efter reserveringar. Kreditriskexponeringen omfattar också risken hänförlig till derivatkontrakt och värdepappersfinansiering. Nordeas utlåning till allmänheten ökade under 2020 med 2,2 procent, till 330 md euro (323 md euro). Utlåningen till företag ökade med omkring 2,9 procent, medan utlåningen till privatpersoner ökade med 5,0 procent. Den övergripande kreditkvaliteten är stabil, med hög kreditvärdighet bland kunderna. Till följd av Covid-19 krisen genomförs noggranna uppföljningar, men kreditkvaliteten förblev stabil under 2020, understödd av starka ekonomier i Norden och statligt stöd. Av utlåningen till allmänheten avsåg 45,1 procent (46,9 procent) företag, 53,2 procent (51,8 procent) privatpersoner och 1,7 procent (1,3 procent) den offentliga sektorn. Utlåningen till centralbanker och kreditinstitut, huvudsakligen i form av tillgodohavanden i andra banker, minskade och uppgick vid utgången av 2020 till 6 md euro (18 md euro).

Osäkra fordringar och nyckeltal

	2020	2019
Osäkra fordringar, brutto, upplupet anskaffningsvärde, mn euro	3 979	4 610
- varav reglerade	1 788	2 312
- varav oreglerade	2 191	2 298
Andel osäkra lånefordringar (kategori 3), brutto, punkter	151	178
Andel osäkra lånefordringar (kategori 3), netto, punkter	87	113
Kollektiva reserveringar i relation till utlåning i kategori 1 och 2, punkter	30	20
Total reserveringsgrad (kategori 1, 2 och 3), punkter	93	84
Reserver i relation till osäkra lånefordringar (kategori 3), %	42	37

Kreditförluster och nyckeltal

	2020	2019
Kreditförluster, mn euro	908	536
Kreditförlustrelation netto, upplupet anskaffningsvärde, koncernen, punkter	35	22
- varav kategori 3	21	18
- varav kategori 1 och 2	14	4
Kreditförlustrelation netto, inklusive hypotekslån till verkligt värde, koncernen, punkter ¹	26	16
Kreditförlustrelation netto, inklusive hypotekslån till verkligt värde, Personal Banking, punkter	17	6
Kreditförlustrelation netto, inklusive hypotekslån till verkligt värde, Business Banking, punkter	34	23
Kreditförlustrelation netto, inklusive hypotekslån till verkligt värde, Large Corporates & Institutions, punkter	43	32

1) Kreditförluster och nettoresultat av utlåning i portföljer som hålls till förfall och obligatoriskt värderas till verkligt värde dividerat med total utlåning värderad till upplupet anskaffningsvärde och verkligt värde, punkter.

Utlåning till företagskunder

Utlåningen till företagskunder uppgick vid utgången av 2020 till 149 md euro (152 md euro). Den bransch som ökade mest under året var Fastigheter, medan Sjöfart minskade mest. De tre största branscherna (Fastigheter, Finansinstitut och Industri) svarar tillsammans för cirka 70 procent av den samlade utlåningen till företag. Fastigheter är fortsatt den största branschen i Nordeas kreditportfölj, med 46,6 md euro (43,9 md euro). Fastighetskreditportföljen domineras av relativt stora och finansiellt starka företag, med 93 procent (92 procent) av exponeringen i ratingklass 4– och högre. Utlåningen till företag inom Sjöfart minskade under året till 6,4 md euro (7,7 md euro). Som framgår av tabellen nedan är utlåningen till företagskunder väl diversifierad sett till lånens storlek. Cirka 64 procent (65 procent) av företagsutlåningen avser lån på upp till 50 mn euro per kund.

Utlåning till företagskunder, efter lånets storlek

Storlek i mn euro	31 dec 2020		31 dec 2019	
	Utlåning Md euro	%	Utlåning Md euro	%
0–10	57,2	38	62,6	41
11–50	38,9	26	36,1	24
51–100	22,0	15	20,7	14
101–250	22,7	15	19,8	13
251–500	3,8	3	4,1	3
501–	4,1	3	8,2	5
Summa	148,7	100	151,5	100

Utlåning till privatkunder

Utlåningen till privatkunder ökade under 2020 med 5,0 procent, till 176 md euro (167 md euro). Ökningen var störst i Sverige, men med uppgångar i samtliga länder. Hypotekslånen ökade till 151 md euro (142 md euro) och konsumtionslånen var oförändrade på 25 md euro (25 md euro). Hypotekslånens andel av utlåningen till privatkunder ökade till 86 procent (85 procent).

Geografisk fördelning

Portföljen har en god geografisk fördelning, och inget land svarar för mer än 30 procent av utlåningen, baserat på var kundens varig enhet är beläget. Övriga EU-länder utgör den största delen av utlåningen utanför Norden. Kunder i Norden står för 93 procent (93 procent) av Nordeas utlåning till allmänheten.

Kundklassificering

Ett sätt att bedöma kreditkvaliteten är att analysera fördelningen mellan ratingklasserna för företagskunder och institut med rating, och mellan riskklasserna för privatkunder och små företagskunder med scoring, dvs. hushållsportföljen. Den genomsnittliga kreditkvaliteten ökade något under 2020 i både företagsportföljen och privatportföljen. 20 procent (19 procent) av företagskunderna fick högre rating, medan 23 procent (33 procent) fick lägre. I fråga om exponering omfattades 17 procent (16 procent) av företagsportföljen av högre rating och 18 procent (20 procent) av lägre. 88 procent (87 procent) av utlåningen till företag låg i ratingklass 4– eller högre, med en genomsnittlig rating på 4+.

Institut och privatkunder återfinns huvudsakligen i de säkrare riskklasserna. 93 procent (92 procent) av privatkundsexponeringen återfinns i riskklass C– eller högre, där sannolikheten för fallissemang är 1 procent eller lägre. De sammanlagda förändringarna i kreditkvaliteten medförde en ökning av riskexponeringsbeloppet (REA) med cirka 0,98 procent under 2020.

K2. Risk- och likviditetshantering, forts.

Rating/scoring information för lån värderade till upplupet anskaffningsvärde

Mn euro Rating/scoring klass ¹	Genomsnittligt PD ² (%)	Redovisat värde före reserver, 31 dec 2020				Avsättningar
		Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Summa	
7	0,00	8 141	7	–	8 148	0
6 / A	0,04	92 525	256	5	92 786	14
5 / B	0,22	55 942	643	2	56 587	43
4 / C	0,79	57 057	2 447	6	59 510	140
3 / D	4,43	13 061	4 467	28	17 556	170
2 / E	15,57	1 767	2 517	14	4 298	141
1 / F	30,27	690	1 590	52	2 332	118
Standardmetoden/Utan rating	0,00	16 544 ³	1 657	463	18 664	327
0 (fallerade)	100,00	296	256	3 409	3 961	1 495
Summa		246 023	13 840	3 979	263 842	2 448

Mn euro Rating/scoring klass ¹	Genomsnittligt PD (%)	Redovisat värde före reserver, 31 dec 2019				Avsättningar
		Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Summa	
7	0,00	8 922	23	–	8 945	2
6 / A	0,04	92 278	227	7	92 512	8
5 / B	0,20	56 651	883	46	57 580	29
4 / C	0,63	57 349	2 191	20	59 560	82
3 / D	5,23	13 593	3 198	58	16 849	124
2 / E	14,22	3 159	2 086	27	5 272	121
1 / F	30,56	1 152	1 439	73	2 664	97
Standardmetoden/Utan rating	0,01	9 333	1 484	184	11 001	51
0 (fallerade)	100,00	278	167	4 195	4 640	1 669
Summa		242 715	11 698	4 610	259 023	2 183

1) Kategori-indelningen och beräknade reserver för varje exponering baseras på situationen i slutet av oktober 2020 (oktober 2019), medan exponeringsbelopp och rating klasser baseras på situationen i slutet av december 2020 (december 2019). Vissa exponeringar som är fallerade enligt rating klasserna i slutet av december var inte fallerade i oktober, vilket reflekteras i kategori-indelningen.

2) Genomsnittligt PD exklusive Nordea Finance Equipment AS.

3) Den främsta anledningen till ökningen från 2019 är förvärvet av Nordea Finance Equipment AS.

Rating/scoring information för garantier/åtaganden

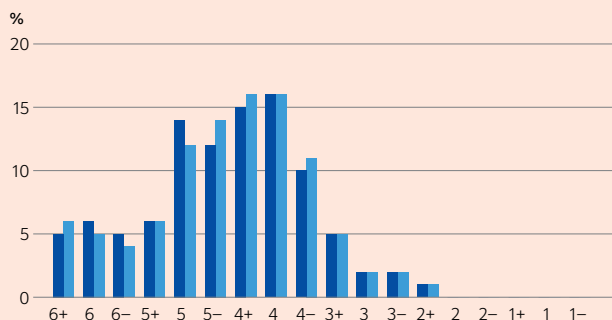
Mn euro Rating/scoring klass	Nominella belopp 31 dec 2020				Avsättningar
	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Summa	
7	5 796	–	–	5 796	0
6 / A	28 048	60	–	28 108	8
5 / B	32 567	119	1	32 687	19
4 / C	27 617	1 502	1	29 120	53
3 / D	4 744	2 332	2	7 078	41
2 / E	70	857	8	935	43
1 / F	25	336	0	361	28
Standardmetoden/Utan rating	1 948	437	2	2 387	24
0 (fallerade)	–	–	642	642	20
Summa	100 815	5 643	656	107 114	236

Mn euro Rating/scoring klass	Nominella belopp 31 dec 2019				Avsättningar
	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Summa	
7	4 542	–	–	4 542	2
6 / A	21 905	11	–	21 916	4
5 / B	28 970	23	1	28 994	10
4 / C	24 357	1 625	3	25 985	20
3 / D	4 479	1 723	6	6 208	33
2 / E	384	496	5	885	16
1 / F	45	250	2	297	10
Standardmetoden/Utan rating	2 001	464	4	2 469	5
0 (fallerade)	–	–	679	679	44
Summa	86 683	4 592	700	91 975	144

K2. Risk- och likviditetshantering, forts.

Ratingfördelning, IRK företagskunder

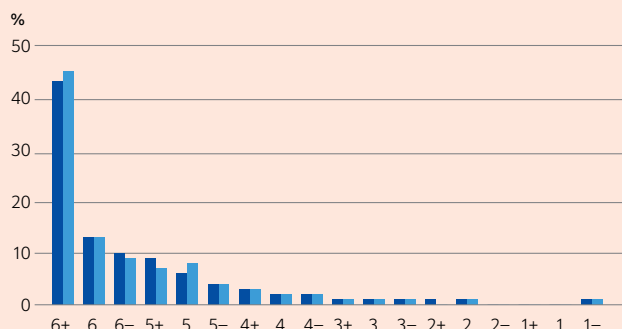
● 2019 ● 2020

1) Fallerade fordringar ingår inte i ratingfördelningen.

Fördelning mellan riskklasser, IRK privatkunder

● 2019 ● 2020

1) Fallerade fordringar ingår inte i fördelningen mellan riskklasser.

Osäkra lånefordringar (kategori 3)

Koncernens osäkra lånefordringar till upplupet anskaffningsvärde, brutto, minskade något till 3 979 mn euro (4 610 mn euro), vilket motsvarar 151 punkter av den samlade utlåningen. 45 procent av de osäkra fordringarna, brutto, utgörs av lån där kunderna fortfarande betalar (reglerade) och 55 procent är lån där kunderna ej betalar (oreglerade). Osäkra fordringar netto, efter reserveringar för fordringar i kategori 3, uppgick till 2 305 mn euro, vilket motsvarar 87 punkter av den samlade utlåningen. Reserverna för fordringar i kategori 3 uppgick till 1 674 mn euro. Reserverna för fordringar i kategori 1 och 2 uppgick till 775 mn euro. Den samlade reserveringskvoten var 42 procent, och för fordringar i kategori 1 och 2 var reserveringsgraden 30 punkter. Minskningen av osäkra fordringar avsåg huvudsakligen Olje-, gas- och offshore-verksamhet och Sjöfart. Detta beror i huvudsak på omstruktureringar och avskrivningar. De portföljer som svarade för störst andel av de osäkra fordringarna var privatkunder med 32 procent samt sektorerna Industri 17 procent, Naturresurser 14 procent och Sjöfart 14 procent.

Förfallna lånefordringar

Förfallna lånefordringar (6 dagar eller mer) bland företagskunder uppgick till 909 mn euro, och förfallna lånefordringar bland privatkunder uppgick till 1 543 mn euro vid årets slut. Tabellen visar förfallna lånefordringar (6 dagar eller mer), uppdelade på företags- och privatkunder. En förfallen lånefordran uppstår när borgenären inte erhåller återbetalning på ett lån på förfallodagen. Förfallna lånefordringar på företagsidan uppgick vid årsskiftet till 909 mn euro, ner från 978 mn euro i fjol, medan förfallna lånefordringar på privatsidan minskade till 1 543 mn euro, att jämföra med 2 229 mn euro i fjol.

Mn euro	31 dec 2020		31 dec 2019	
	Företagskunder	Privatkunder	Företagskunder	Privatkunder
6–30 days	344	576	405	1 054
31–60 days	115	204	127	273
61–90 days	34	78	84	144
>90 days	416	685	362	758
Total	909	1 543	978	2 229
Förfallna lån (inkl. osäkra lån) dividerat med utlåning till allmänheten efter reserver, %				
	0,67	0,88	0,63	1,33

Kreditförluster

Kreditförlusterna för 2020 uppgick till 908 mn euro (536 mn euro). Det motsvarar en kreditförlustrelation på 35 punkter för lån till upplupet anskaffningsvärde, och på 26 punkter (16 punkter) inklusive lån som redovisas till verkligt värde. 443 mn euro avser ökade reserveringar enligt ledningens bedömning, huvudsakligen för att ta höjd för osäkerheten kring framtida kreditförluster till följd av covid-19. De individuella reserveringarna avsåg huvudsakligen Olje-, gas- och offshore-verksamhet samt Sjöfart, främst till följd av förändrad säkerhetsvärdering. Det finns också stora kreditförluster inom konsumtionslån, men dessa beror i stor utsträckning på reserveringarna enligt ledningens bedömning som gjorts under året. I Personal Banking steg kreditförlusterna till 296 mn euro (130 mn euro). I Business Banking steg kreditförlusterna till 328 mn euro (141 mn euro) och i Large Corporates & Institutions steg de till 277 mn euro (251 mn euro). Av kreditförlusterna avsåg 547 mn euro (157 mn euro) företagskunder och 362 mn euro (377 mn euro) privatkunder.

Motpartskreditrisk

Motpartskreditrisken består i att Nordeas motpart i ett valuta-, ränte-, råvaru-, aktie- eller kreditderivatkontrakt fallerar före förfallodagen och att Nordea vid den tidpunkten har en fordran på motparten. Motpartskreditrisk kan också finnas i återköpsavtal och andra transaktioner avseende värdepappersfinansiering. Den aktuella nettoexponeringen (efter nettningsavtal och säkerheter) uppgår till 7,3 md euro, varav 28 procent hänför sig till finansinstitut. Information om finansiella instrument som omfattas av ramavtal för nettningsfinns i not K42 "Finansiella instrument som kvittats i balansräkningen eller omfattas av nettningsavtal".

K2. Risk- och likviditetshantering, forts.

Redovisat värde för lån värderade till upplupet anskaffningsvärde, före reserver

Mn euro	Centralbanker och kreditinstitut				Allmänheten				Summa			
	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Summa	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Summa	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Summa
Ingående balans per 1 jan 2020 ¹	11 552	79	0	11 631	232 466	10 670	4 610	247 745	244 018	10 749	4 610	259 376
Nya eller förvärvade lånefordringar	1 042	1	–	1 043	63 435	1 742	924	66 101	64 477	1 743	924	67 144
Överföringar mellan kategori 1 och 2, netto	4	–4	–	–	–3 220	3 220	–	–	–3 216	3 216	–	–
Överföringar mellan kategori 2 och 3, netto	–	–	–	–	–	–84	84	–	–	–84	84	–
Överföringar mellan kategori 1 och 3, netto	5	–	–5	–	–229	–	229	–	–224	–	224	–
Återbetalda eller borttagna lånefordringar	–5 805	–20	–	–5 825	–52 778	–1 901	–1 056	–55 735	–58 583	–1 921	–1 056	–61 560
Bortskrivna lånefordringar	–	–	–	–	–	–	–566	–566	–	–	–566	–566
Övriga förändringar	–2 592	1	5	–2 586	2 058	183	–224	2 017	–534	184	–219	–569
Valutakursdifferenser	145	1	–	146	–60	–47	–22	–129	85	–46	–22	17
Utgående balans per 31 dec 2020	4 351	58	0	4 409	241 672	13 782	3 979	259 433	246 023	13 840	3 979	263 842

Mn euro	Centralbanker och kreditinstitut				Allmänheten				Summa			
	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Summa	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Summa	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Summa
Ingående balans per 1 jan 2019	15 258	30	0	15 288	217 160	14 691	4 646	236 497	232 418	14 721	4 646	251 785
Nya eller förvärvade lånefordringar	2 088	0	–	2 088	59 495	1 000	422	60 917	61 583	1 000	422	63 005
Överföringar mellan kategori 1 och 2, netto	–7	7	–	0	982	–982	–	0	975	–975	0	0
Överföringar mellan kategori 2 och 3, netto	–	–	–	0	–	–213	213	0	0	–213	213	0
Överföringar mellan kategori 1 och 3, netto	–	–	–	0	–357	–	357	0	–357	0	357	0
Återbetalda eller borttagna lånefordringar	–3 272	–16	–	–3 288	–52 422	–2 774	–613	–55 809	–55 694	–2 790	–613	–59 097
Bortskrivna lånefordringar	–	–	–	0	–	–	–437	–437	0	0	–437	–437
Övriga förändringar	–2 489	58	–	–2 431	8 150	–1 042	–4	7 104	5 661	–984	–4	4 673
Valutakursdifferenser	–29	0	–	–29	–893	–9	25	–877	–922	–9	25	–906
Utgående balans per 31 dec 2019¹	11 549	79	0	11 628	232 115	10 671	4 609	247 395	243 664	10 750	4 609	259 023

1) Ingående balans för 2020 har omräknats avseende upplupna räntor, vilket förklaras i not K1. Jämförelsesiffror för 2019 ovan har inte omräknats.

K2. Risk- och likviditetshantering, forts.

Förändring av reserver för lån värderade till upplupet anskaffningsvärde

Mn euro	Centralbanker och kreditinstitut				Allmänheten				Summa			
	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Summa	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Summa	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Summa
Ingående balans per 1 jan 2020	-4	-2	-10	-16	-149	-342	-1 676	-2 167	-153	-344	-1 686	-2 183
Nya eller förvärvade lånefordringar	-	-	-	-	-86	-32	-48	-166	-86	-32	-48	-166
Överföringar från kategori 1 till kategori 2	-	-	-	-	6	-136	-	-130	6	-136	-	-130
Överföringar från kategori 1 till kategori 3	-	-	-	-	1	-	-78	-77	1	-	-78	-77
Överföringar från kategori 2 till kategori 1	-	-	-	-	-4	54	-	50	-4	54	0	50
Överföringar från kategori 2 till kategori 3	-	-	-	-	-	17	-64	-47	-	17	-64	-47
Överföringar från kategori 3 till kategori 1	-	-	-	-	-1	-	9	8	-1	-	9	8
Överföringar från kategori 3 till kategori 2	-	-	-	-	-	-12	67	55	-	-12	67	55
Förändringar i kreditrisk utan överföringar mellan kategorier	-	-	8	8	-63	-65	-324	-452	-63	-65	-316	-444
Återbetalda eller sålda lånefordringar	1	1	2	4	14	27	57	98	15	28	59	102
Bortskrivna lånefordringar med minskning av reserver	-	-	-	-	-	-	369	369	-	-	369	369
Valutakursdifferenser	-	-	-	-	1	-	14	15	1	-	14	15
Utgående balans per 31 dec 2020	-3	-1	0	-4	-281	-489	-1 674	-2 444	-284	-490	-1 674	-2 448

Mn euro	Centralbanker och kreditinstitut				Allmänheten				Summa			
	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Summa	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Summa	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Summa
Ingående balans per 1 jan 2019	-5	-8	-3	-16	-141	-287	-1 596	-2 024	-146	-295	-1 599	-2 040
Nya eller förvärvade lånefordringar	-1	0	-	-1	-31	-9	-1	-41	-32	-9	-1	-42
Överföringar från kategori 1 till kategori 2	0	0	-	0	6	-73	-	-67	6	-73	0	-67
Överföringar från kategori 1 till kategori 3	-	-	-	0	1	-	-57	-56	1	0	-57	-56
Överföringar från kategori 2 till kategori 1	0	0	-	0	-15	57	-	42	-15	57	0	42
Överföringar från kategori 2 till kategori 3	-	-	-	0	-	13	-159	-146	0	13	-159	-146
Överföringar från kategori 3 till kategori 1	-	-	-	0	-10	-	14	4	-10	0	14	4
Överföringar från kategori 3 till kategori 2	-	-	-	0	-	-19	24	5	0	-19	24	5
Förändringar i kreditrisk utan överföringar mellan kategorier	1	0	-5	-4	23	-12	-214	-203	24	-10	-221	-207
Återbetalda eller sålda lånefordringar	1	6	-	7	23	32	52	107	24	37	53	114
Bortskrivna lånefordringar med minskning av reserver	-	-	-	0	-	-	312	312	0	0	312	312
Förändringar till följd av uppdateringar i metodologi för beräkning, netto	-	-	-	0	0	-40	-13	-53	0	-40	-13	-53
Övriga förändringar	-	-	-	0	-5	-5	-28	-38	-5	-5	-28	-38
Valutakursdifferenser	0	0	-2	-2	0	1	-10	-9	0	0	-11	-11
Utgående balans per 31 dec 2019	-4	-2	-10	-16	-149	-342	-1 676	-2 167	-153	-344	-1 686	-2 183

Tabellerna visar förändringar i exponering/avsättningar under året för varje kategori. Om en exponering överförs från kategori 1 till kategori 2, görs en återföring för kategori 1 och en ökning för kategori 2.

K2. Risk- och likviditetshantering, forts.

Förändring i avsättningar för garantier/åtaganden

Mn euro	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Summa
Ingående balans per 1 jan 2020	33	70	41	144
Nya eller förvärvade exponeringar	17	8	1	26
Överföringar från kategori 1 till kategori 2	-1	44	-	43
Överföringar från kategori 1 till kategori 3	0	-	1	1
Överföringar från kategori 2 till kategori 1	1	-20	-	-19
Överföringar från kategori 2 till kategori 3	-	-1	8	7
Överföringar från kategori 3 till kategori 1	0	-	-2	-2
Överföringar från kategori 3 till kategori 2	-	1	-7	-6
Förändringar i kreditrisk utan överföringar mellan kategorier	27	39	-7	59
Återbetalda eller sålda lånefordringar	-5	-4	0	-9
Bortskrivna lånefordringar med minskning av reserver	-	-	-9	-9
Valutakursdifferenser	0	1	0	1
Utgående balans per 31 dec 2020	72	138	26	236

Mn euro	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Summa
Ingående balans per 1 jan 2019	18	41	62	121
Nya eller förvärvade exponeringar	5	2	0	7
Överföringar från kategori 1 till kategori 2	0	21	-	21
Överföringar från kategori 1 till kategori 3	0	-	2	2
Överföringar från kategori 2 till kategori 1	2	-9	-	-7
Överföringar från kategori 2 till kategori 3	-	0	3	3
Överföringar från kategori 3 till kategori 1	0	-	-1	-1
Överföringar från kategori 3 till kategori 2	-	0	-4	-4
Förändringar i kreditrisk utan överföringar mellan kategorier	12	18	-21	9
Återbetalda eller sålda lånefordringar	-4	-3	0	-7
Bortskrivna lånefordringar med minskning av reserver	-	-	-	0
Valutakursdifferenser	0	0	0	0
Utgående balans per 31 dec 2019	33	70	41	144

Marknadsrisk

Marknadsrisk är risken för förluster hänförliga till Nordeas innehav i antingen handelslagret eller övrig verksamhet till följd av förändringar i marknadskurser och parametrar som påverkar marknadsvärdet eller räntenettet. Marknadsrisken finns oavsett vilken redovisningsmetod som används för innehaven.

Koncernens toleransnivå för marknadsrisk fastställs i styrelsens riskförklaringar. Riskförklaringarna omfattar handelslagret och övrig verksamhet.

Den andra försvarslinjen säkerställer att riskkommittén på ett korrekt sätt omvandlar risktoleransen till specifika risklimit för affärsområdena och Group Treasury & ALM (TALM).

I enlighet med de övergripande styrdokumenterna för risktolerans används holistiska och särskilt anpassade stresstester för att mäta toleransen för marknadsrisk och kalibrera limiter för att följa upp och kontrollera alla väsentliga marknadsriskfaktorer som banken påverkas av.

Handelsrelaterad marknadsrisk

Handelsrelaterad marknadsrisk härrör huvudsakligen från kunddriven handel och avser säkringar gjorda i Nordea Markets som ingår i Large Corporates & Institutions.

Nordea Markets affärsmodell medför marknadsrisk i samband med att enheten erbjuder företag och institutionella kunder en rad olika ränte-, aktie-, valuta- och råvaruprodukter samt strukturerade produkter. Dessa marknadsriskar innefattar ränterisk, kreditspreadrisk, aktierisk, valutarisk, råvarurisk och inflationsrisk.

Vidare är Nordea en av de största bolånegivarna och marknadsgaranterna för företags- och statsobligationer i Norden. För att kunna erbjuda likviditet på andrahandsmarknaden är ett eget handelslager ett måste. Nordeas affärsmodell medför därför en koncentration inom nordiska bostads- och företagsobligationer och inom lokala valutor.

Övrig marknadsrisk

Övrig marknadsrisk uppstår i Nordeas kärnverksamhet, genom risksäkring av densamma samt genom krav i lagar och andra externa bestämmelser (t ex likviditetsbuffert).

K2. Risk- och likviditetshantering, forts.

TALM ansvarar för riskhanteringen av all övrig marknadsrisk i koncernens balansräkning. För att säkerställa en tydlig an-svarsfördelning inom TALM har riskhanteringen delats in i flera delar – var och en med ett tydligt riskmandat och specifika limiter och kontroller.

Nordeas övriga marknadsriskar omfattar ränterisk, kreditspreadrisk, valutarisk (både strukturell och icke-strukturell) och aktierisk.

Ränterisken i övrig verksamhet är den befintliga eller framtida risken i Nordeas kapital och resultat som är hänförlig till ogynnsamma ränteförändringar. Affärsområdena överför sina riskexponeringar i övrig verksamhet till TALM via ett internt system för internprissättning. Marknadsriskerna hanteras centralt och innefattar gaprisk, spreadrisk, basrisk, kreditspreadrisk, beteenderisk och icke-linjär risk. Dessa risker fördelas per valuta.

Likvida tillgångar hanteras i enlighet med styrdokumentet för likviditetsbuffert och säkerheter. Huvuddelen av ränteförändringsrisken hänförlig till obligationsinnehav säkras med löptidsmatchade IRS-avtal (betalarswappar) och i mindre utsträckning med OIS-avtal (betalarswappar). Räntesäkringsavtal (FRA:er) och börsnoterade terminsavtal används också för att säkra kreditspread- och räntefastställelse-risk.

Nordea använder sig också av säkring av extrema riskhändelser (så kallad tail hedging), med en portfölj av risksäkringar bestående av börsnoterade aktieterminer/-optioner, större kreditindex, ränteswappar och ränteoptioner.

Mätning av marknadsrisk

Nordea använder flera kvantitativa mätmetoder för handelsrelaterad marknadsrisk: value-at-risk (VaR), stresstester, känslig-hetsanalyser, parametriska metoder och Monte Carlo-simulering.

VaR baseras på historiska scenarier och är det huvudsakliga måttet för marknadsrisk, kompletterat med stresstester. Nordea beräknar VaR med hjälp av historisk simulering. Den aktuella portföljen omvärderas utifrån historiska dagliga förändringar i marknadspriser, räntor och andra marknadsriskfaktorer som observerats under de senaste 500 handelsdagarna och som översätts till förändringar i aktuella marknadsriskfaktorer. Nordea använder absoluta, relativa och blandade översättningsmetoder för olika riskkategorier. Omvärderingen av den aktuella portföljen görs för varje innehav med hjälp av antingen linjär approximering eller fullständig omvärdering, beroende på innehavets art.

Parametriska metoder används för att mäta risken för aktiehändelser, inklusive fallissemang gällande aktierelaterade innehav (en särskild typ av aktierisk).

Monte Carlo-simulering används i modellen för kapitalkrav för ytterligare risk (incremental risk measure) och modellen för samlat riskkapitalkrav (comprehensive risk measure) för att mäta risken för fallissemang och försämrade kreditkvalitet.

Modellerna för value-at-risk, value-at-risk med stressscenario, aktiehändelserisk, kapitalkrav för ytterligare risk och samlat riskkapitalkrav har alla godkänts av bankens tidigare tillsynsmyndighet, svenska Finansinspektionen, för användning vid beräkning av kapitalbaskrav för marknadsrisk med hjälp av interna modeller. Samma modeller, med samma kalibrering och inställningar som för kapitalkravet enligt regelverket, används för den interna riskhanteringen.

Schablonmetoden används för att beräkna marknadsrisk som inte omfattas av de interna modellerna. Hit hör exempelvis risker avseende råvarurelaterade produkter, specifik risk för bostads- och statsobligationer, företagscertifikat, hybridinstrument och kreditspreadoptioner, liksom för aktierisk avseende aktieindex och primär- och supplementärkapitaltillskott.

Nordea Bank Abp är det enda företaget i koncernen som använder den här modellen. Sedan flytten till Finland i okto-

ber 2018 har Nordea ett tillfälligt tillstånd från ECB att fortsätta använda sina befintliga interna modeller som godkänts av den svenska Finansinspektionen. ECB:s tillfälliga tillstånd förutsätter att Nordea lämnar in modellansökningar till ECB för ett permanent godkännande, vilket banken gjorde i december 2020.

Ränterisken i övrig verksamhet mäts, kontrolleras och hanteras med hjälp av tre viktiga mått:

- ekonomiskt värde
- verkligt värde
- strukturell räntenettorisik.

De tre olika riskmåttan används för att bedöma olika aspekter av hur ränterisken yttrar sig. Måtten beskrivs närmare nedan.

Stresstester gällande ekonomiskt värde av eget kapital tar hänsyn till förändringen i ekonomiskt värde på tillgångar, skulder och räntebärande derivatinstrument i övrig verksamhet till följd av ränteförändringar, oberoende av redovisningsmässig klassificering och utan avseende på kreditspreadar och affärsmarginaler. Modellberäkningen görs utifrån en balansräkning under avveckling och omfattar beteendemodellering för all inlåning utan avtalad löptid och förtidsinbetalningar. Förändringar i ekonomiskt värde av eget kapital i övrig verksamhet mäts med hjälp av de sex standardscenarier som fastställts av Baselkommittén för banktillsyn plus ett antal interna parallellchocker. Limiten för exponeringar enligt ekonomiskt värde ställs mot det sämsta utfallet från de sex Basel-scenarierna. Basel-scenarierna för ekonomiskt värde beräknas dagligen som ledningsinformation, och fullständiga beräkningar och uppföljningar mot risktoleranslimiterna görs månadsvis. Stresstester avseende verkligt värde tar hänsyn till den potentiella omvärderingsrisken avseende positioner som redovisas till verkligt värde. Verkligt värde-känsligheten i övrig verksamhet kontrolleras mot fem allvarliga men rimliga marknadsstressscenarier. Scenarierna kalibreras för att spegla allvarliga händelser som ska pröva specifika exponeringar som finns eller kan finnas enligt godkänt mandat. Risken mäts dagligen, och en risktoleranslimit fastställs för det värsta utfallet bland de fem scenarierna. Scenarierna för verkligt värde används för portföljerna i både övrig verksamhet och handelslagret, och styrelsens risktoleranslimit omfattar den kombinerade effekten. Stressmålet för verkligt värde kontrolleras dagligen.

Det resultatrelaterade riskmålet, som mäter förändringen i räntenettot i förhållande till ett grundscenario, ger en strukturell räntenettorisik (SIIR) på ett års sikt. Modellen har ett antagande om en konstant balansräkning, implicita teminsräntor och beteendemodellering för all inlåning utan avtalad löptid och förtidsinbetalningar. Precis som för ekonomiskt värde mäts SIIR, som ledningsinformation, med hjälp av sex standardscenarier som fastställts av Baselkommittén för banktillsyn plus ett antal interna parallellchocker. Risktoleranslimiten för SIIR fastställs i förhållande till en parallellchock på +/- 50 punkter. Resultatmålet SIIR kontrolleras varje månad.

Beräkningen av ränterisken i övrig verksamhet är beroende av viktiga antaganden i modellerna. De mest väsentliga antagandena avser beteendemodelleringen för både tillgångar och skulder. De olika beteenden som Nordeas lånekunder kan uppvisa i fråga om förtidsinlösen av lån bedöms med hjälp av modeller för förtidsinlösen. På skuldsidan har Nordea möjlighet att ändra inlåningsräntan, och kunderna har möjlighet att när som helst ta ut inlåning utan avtalad löptid. Båda dessa möjligheter bedöms med hjälp av modeller för inlåning utan avtalad löptid. Beräkningarna görs utifrån historiska genomsnitt för de viktigaste tillgångs- och skuldklasserna. Tillgångar och skulder grupperas utifrån viktiga egenskaper såsom produkttyp, region och kundsegment. Antagandena grundas på

K2. Risk- och likviditetshantering, forts.

historiska värden. Modellernas tillförlitlighet säkerställs genom regelbundna tester i efterhand och modellkontroller av både modeller för förtidsinlösen och modeller för inlåning utan avtalad löptid.

Kapitalallokeringarna för ränterisken i övrig verksamhet enligt pelare 2 har två komponenter: verkligt värde-risk och resultatrelaterad risk. Verkligt värde-risken avser effekten på bankens egna kapital till följd av negativa förändringar i marknadsvärdet på positioner redovisade till verkligt värde via antingen resultaträkningen eller övrigt totalresultat. Den resultatrelaterade risken avser effekten av ränteförändringar på den framtida lönsamheten, och hur detta påverkar nivån på de interna kapitalbuffertarna.

Nordea är exponerat för strukturell valutarisk, vilket definieras som bristande överensstämmelse i valutasammansättningen mellan kärnprimärkapitalet och riskexponeringsbeloppen. Kärnprimärkapitalet har huvudsakligen euro som valuta. De enda större beloppen i andra valutor än euro avser hypoteksdotterföretagen och Nordea Bank Russia. Valutakursförändringar kan därför påverka Nordeas kärnprimärkapitalrelation negativt.

Marknadsriskanalys

Marknadsrisken i Nordeas handelslager redovisas i tabellen nedan.

Marknadsrisken (VaR) uppgick till ett genomsnittligt utnyttjande på 31,6 mn euro under 2020 (14,8 mn euro 2019), och drevs främst av ränterelaterat VaR. VaR med stressscenario uppgick till ett genomsnittligt utnyttjande på 46,7 mn euro, vilket är i nivå med 2019 (46,6 mn euro), främst hänförligt till ränterelaterat VaR och i viss mån kreditspreadrelaterat VaR. Högst VaR och VaR med stressscenario noterades under första kvartalet 2020. VaR och VaR med stressscenario påverkas främst av marknadsrisken i norra Europa och Norden.

Kapitalkravet vid ytterligare risk (IRC) var vid utgången av 2020 lägre än vid utgången av 2019, främst till följd av minskade fallissemangsvolymer. Lägst var exponeringen under andra kvartalet 2020, medan IRC var högst under första kvartalet 2020. Genomsnittligt IRC ökade med 4,4 mn euro jämfört med föregående år, framför allt till följd av ökad påverkan från förändringar i kreditkvaliteten.

Det samlade riskkapitalkravet (CRC) var vid utgången av 2020 något högre än vid utgången av 2019. Lägst var exponeringen under första kvartalet 2020, medan CRC var högst

under andra kvartalet 2020 när covid-19-krisen bröt ut. Genomsnittligt CRC för 2020 ökade med 19,9 mn euro jämfört med 2019, till följd av den kraftiga uppgången när covid-19-krisen tog fart.

VaR för övrig verksamhet ökade väsentligt under året, till följd av volatilitet hänförlig till covid-19. Volatiliteten i underliggande marknadsförändringar påverkar omedelbart de mått som används för att räkna på VaR. Totalt sett ligger emellertid marknadsrisken i övrig verksamhet kvar inom toleransen och inga genomgripande förändringar har gjorts i portföljen under året som väsentligen ökat risken.

Exponeringen i form av långfristiga illikvida innehav uppgick till 1 268 mn euro vid utgången av 2020 (1 171 mn euro), varav:

- riskkapitalfonder 435 mn euro (347 mn euro),
- hedgefonder 1 mn euro (1 mn euro),
- kreditfonder 300 mn euro (256 mn euro),
- "seed-money" 192 mn euro (260 mn euro),
- onoterade aktier 236 mn euro (262 mn euro),
- strukturerade lån 42 mn euro (0 mn euro), och
- ventures 62 mn euro (44 mn euro).

Alla typer av innehav, förutom strukturerade lån, har fördelats mellan ett antal olika fonder.

Strukturell räntenettorisken (SIIR)/ekonomiskt värde (EV)

Vid årets slut återfanns den största förlusten enligt de sex Basel-scenarierna för SIIR i Steepening Basel-scenariot, där det potentiella ränteintäktsbortfallet under ett år till följd av ränteförändringar uppgick till 655 mn euro (att jämföra med det sämsta intäktsbortfallet vid utgången av 2019 som var 1 030 mn euro, även då enligt Steepening Basel-scenariot). Nordeas balansräkning är uppbyggd så att räntenettet skulle minska om de korta räntorna sjönk, samtidigt som de långa räntorna steg.

EV-risken för samtliga scenarier är för närvarande noll, tack vare den positiva effekten av räntegolv för tillgångar och skulder till följd av de låga/negativa räntorna.

Andra marknadsrisker – pensionsrisk

Pensionsrisk (inklusive marknads- och livsfallrisk) uppstår i samband med förmånsbestämda pensioner för Nordeas tidigare och nuvarande medarbetare. Pensionsplanernas förmåga att klara de planerade pensionsutbetalningarna upp-

Marknadsrisk i handelslagret¹

Mn euro	31 dec 2020	2020 högst	2020 lägst	2020 snitt
Samlad VaR	17	70	12	32
Ränterisk	18	60	12	29
Aktierisk	4	31	1	5
Kreditspreadrisk	12	54	4	13
Valutarisk	3	11	1	3
Inflationsrisk	3	4	2	3
Diversifieringseffekt	58	67	25	41
Samlad VaR, stressscenario	40	95	26	47
Kapitalkrav vid ytterligare risk (IRC)	18	40	12	21
Samlat riskkapitalkrav (CRC)	18	150	15	39

1) Aktiehändelserisken uppgick till 0,8 mn euro vid utgången av 2020.

Marketsrisk i övrig verksamhet

Mn euro	31 dec 2020	2020 högst	2020 lägst	2020 snitt
Samlad VaR	88	113	32	73

K2. Risk- och likviditetshantering, forts.

Marknadsrisk i handelslaget¹

Mn euro	31 dec 2019	2019 högst	2019 lägst	2019 snitt
Samlad VaR	21	23	10	15
Ränterisk	18	21	8	14
Aktierisk	6	10	1	3
Kreditspreadrisk	4	11	3	5
Valutarisk	2	6	1	3
Inflationsrisk	2	3	1	2
Diversifieringseffekt	34	58	34	46
Samlad VaR, stressscenario	67	86	28	47
Kapitalkrav vid ytterligare risk (IRC)	21	41	7	16
Samlat riskkapitalkrav (CRC)	17	29	9	20

1) Aktiehändelserisken uppgick till 0,2 mn euro vid utgången av 2019.

Marketsrisk i övrig verksamhet

Mn euro	31 dec 2019	2019 högst	2019 lägst	2019 snitt
Samlad VaR	34	58	27	42

rätthålls genom placeringar och löpande inbetalning till planerna.

Som pensionsrisker räknas stigande värde på skulderna eller sjunkande värde på tillgångarna. Dessa risker rapporteras och följs upp regelbundet och innefattar även olika delkomponenter av marknadsrisken, till exempel ränte-, inflations-, kreditspread-, fastighets- och aktierisk. I syfte att begränsa Nordeas risker finns limiter för potentiella förluster under allvarliga men rimliga stresshändelser och limiter för kapitalutnyttjande. Dessutom görs regelbundna granskningar av planernas strategiska tillgångsfördelning för att säkerställa att placeringsinriktningen speglar Nordeas risktolerans. För ytterligare information, se not K34.

Operativ risk

Operativ risk definieras i Nordea som risken för förlust till följd av brister eller fel hänförliga till interna processer, eller till människor, system eller externa händelser, och innefattar legal risk.

Operativa risker finns i all verksamhet i Nordea. Chefer i hela Nordea ansvarar för de operativa riskerna inom ramen för sina befogenheter, och för att hantera dessa risker inom de risklimiter och den risktolerans som anges i styrdokumentet för hantering av operativ risk.

Group Operational Risk (GOR) inom Group Risk & Control (GRC) utgör den andra försvarslinjen för kontroll av operativ risk och ansvarar för att ta fram och underhålla de övergripande styrdokumentet för hantering av operativ risk samt för att övervaka och kontrollera den första försvarslinjens hantering av operativ risk. GOR övervakar och kontrollerar att de operativa riskerna identifieras, bedöms och begränsas på lämpligt sätt, jämför risknivån mot risktoleransen och bedömer lämpligheten och effektiviteten i styrdokumentet för hantering av operativ risk liksom deras införande.

Fokusområdena för GOR:s kontrollarbete beslutas i en årlig planering som omfattar affärsområden, viktiga riskområden och operativa riskprocesser. GOR ansvarar för att regelbundet ta fram rapporter om alla väsentliga risker, inklusive utnyttjad del av risktoleranslimiterna och incidenter, och skicka dessa till Chief Risk Officer (CRO), som sedan rapporterar till koncernchefen i koncernledningen, koncernstyrelsen och berörda kommittéer.

Även om covid-19-pandemin har inneburit en förhöjd operativ risk för Nordea, så har detta inte resulterat i ökade för-

luster till följd av operativa risker under 2020. Händelser såsom bedrägerier, omfattande bearbetningsfel och dataintrång är alla mer sannolika mot bakgrund av det aktuella läget. Grundorsaken till dessa kan emellertid vara hänförlig till en mängd olika faktorer, bland annat medarbetare som arbetar hemifrån. Som en förebyggande åtgärd höjdes risktoleransen för förluster till följd av operativ risk tillfälligt i december 2020 för att säkerställa nödvändig flexibilitet i Nordeas verksamhet med tanke på den osäkerhet som covid-19-situationen medför.

Risktoleransen för förluster ligger inom toleransen som fastställdes i december 2020, sett till förlustsiffror rullande för fyra kvartal.

Risikförklaringen för operativ risk fastställer följande:

- kvarvarande risk som överskrider risktoleransen samt
- krav på riskbegränsande åtgärder, och totalt förlustbelopp från incidenter samt hantering av incidenter.

Hantering av operativ risk

Hanteringen av operativ risk innefattar allt som syftar till att identifiera, bedöma och mäta, reagera på och begränsa, kontrollera och följa upp samt rapportera risker. För riskhanteringen finns ett antal stödprocesser, bland annat för utvärdering av risker och kontroller i den egna verksamheten, riskhantering och godkännande vid förändringar, incidenthantering, scenarioanalys, kontinuitets- och krishantering, hantering av informationssäkerhet, hantering av teknik- och datarisker, hantering av tredjepartsrisker, spridning av försäkringsrisker samt särskilt viktiga operativa processer.

Vissa av dessa processer beskrivs nedan och mer information om processer för hantering och kontroll av operativa risker finns i avsnittet Operational and Compliance Risk i Nordeas kapital- och riskhanteringsrapport för 2020 (Capital and Risk Management Report 2020) som publiceras i enlighet med kapitaltäckningsförfordningen (CRR).

Utvärdering av risker och kontroller i den egna verksamheten

Processen för utvärdering av risker och kontroller i den egna verksamheten (RCSA) ger en bild av de operativa riskerna och regelefterlevnadsriskerna i hela Nordea. Processen ökar riskmedvetenheten och gör det möjligt att effektivt bedöma, kontrollera och begränsa risker. För risker som identifieras i RCSA-processen utvärderas nivån på riskerna och de kontrol-

K2. Risk- och likviditetshantering, forts.

ler som finns för att minska risken. Om åtgärder krävs för att minska risken ska dessa fastställas och vidtas.

Riskhantering och godkännande vid förändringar

Syftet med Nordeas ramverk för riskhantering och godkännande vid förändringar (CRMA) är att säkerställa full kännedom om både finansiella och icke-finansiella risker i samband med en förändring, och att riskerna har hanterats på lämpligt sätt i enlighet med Nordeas riskstrategi, risktolerans och motsvarande risklimiterna innan en förändring godkänns eller genomförs.

Förändringar som omfattas av CRMA är bland annat nya – eller omfattande förändringar i – produkter, tjänster, marknader, processer och IT-system samt extraordinära transaktioner och avveckling av äldre system.

Incidenthantering

Syftet med incidenthanteringen är att säkerställa lämplig hantering och rapportering av upptäckta incidenter för att minimera konsekvenserna för Nordea och dess kunder. Incidenthanteringen ska förhindra att de inträffar igen och minska sannolikheten för och effekten av framtida incidenter. Dessutom ska incidenthanteringen säkerställa att rapporteringen till fastställda externa organ och parter, inklusive berörda tillsynsmyndigheter, sker inom utsatt tid.

Kontinuitets- och krishantering

Nordeas kontinuitets- och krishantering ska säkerställa att en tillräckligt hög beredskap utvecklas och upprätthålls för att kunna stå emot, reagera på och hantera extraordinära händelser och kriser. Kontinuitetsplanen fastställer rutinerna för hur Nordea ska agera, återhämta sig och återuppta verksamheten efter en extraordinär händelse. Krishanteringen anger styrningsstrukturen för att genomföra planer och förbättra beslutsfattandet under en kris.

Hantering av tredjepartsrisker

Hanteringen av tredjepartsrisker (TPRM) ska säkerställa att risker hänförliga till tredje part och deras verksamhet, bland annat externa och koncerninterna uppdragsavtal, identifieras, bedöms och begränsas på lämpligt sätt innan avtal med dessa ingås, under avtalstiden och när avtalet ska avslutas. TPRM ska säkerställa att risker hänförliga till tredje part och deras verksamhet hålls inom gällande risktolerans och risklimiterna.

Risk i den finansiella rapporteringen

Risk i den finansiella rapporteringen definieras som risken för felaktigheter eller brister i den finansiella rapporteringen, lagstadgade rapporteringen och lämnade upplysningar. Risken kan hänföras till felaktig tolkning och tillämpning av redovisningsstandarder, användningen av bedömningar i rapporteringen samt till otillräckliga processer för styrning och kontroll gällande värdering och finansiell rapportering. Styrdokumenten för hantering av risker i den finansiella rapporteringen som bygger på det så kallade COSO-ramverket (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission). De ger en struktur och anvisningar för hur systemet för intern kontroll av den finansiella rapporteringen ska utformas, skötas och utvärderas i hela koncernen. Det är genom styrdokumenten som ledningen ger sin försäkran på de finansiella rapporterna. Group Risk and Compliance är riskkontrollfunktionen för risker i den finansiella rapporteringen och är ansvariga för den oberoende uppföljningen, bedömningen och kontrollen av riskerna och koncernens införande av styrdokumenten och rapporterar till revisionskommittén varje kvartal.

Regelefterlevnadsrisk

Nordea definierar regelefterlevnadsrisk som risken att inte lyckas efterleva gällande lagar och motsvarande interna bestämmelser.

Chefer i hela Nordea ansvarar för regelefterlevnadsriskerna inom ramen för sina befogenheter, och för att hantera dessa risker inom de risklimiterna och den risktolerans som anges i styrdokumentet för hantering av regelefterlevnadsrisk.

Group Compliance inom Group Risk and Compliance (GRC) är Nordeas oberoende regelefterlevnadsfunktion i den andra försvarslinjen och ansvarar för att ta fram och underhålla styrdokumentet för hantering av regelefterlevnadsrisk. Funktionen ska också vägleda verksamheten i deras införande och tillämpning av styrdokumentet.

Aktiviteterna på regelefterlevnadsområdet presenteras för Nordea Bank Abp:s verkställande direktör tillika Nordeas koncernchef och för koncernstyrelsen i form av en årlig översiktsplan för regelefterlevnad. Den årliga översiktsplanen för regelefterlevnad innehåller aktiviteterna på området i Nordea, inklusive Group Compliances övergripande strategi för viktiga riskområden. Planen utgörs av detaljerade planer för affärsområden, koncernfunktioner, konsoliderade dotterföretag och filialer, och för respektive riskområde. Group Compliance ansvarar också för den löpande rapporteringen av sina planer till koncernstyrelsen, koncernchefen i koncernledningen, filialledningen och berörda kommittéer, minst en gång per kvartal.

Under 2020 har covid-19 haft en stor inverkan på samhället i stort, inklusive Nordea och våra kunder. För att kunna upprätthålla servicenivån gentemot våra kunder och samtidigt följa statliga restriktioner gällande covid-19 har Nordeas medarbetare i högre utsträckning arbetat på distans, vilket har påverkat aktuella verksamhetsmodeller och därmed medfört möjliga nya risker. Nordea har aktivt följt upp dessa risker och infört riskbegränsande rutiner för att säkerställa att kunder och marknader påverkas så lite som möjligt. Covid-19 har också medfört ökad volatilitet på finansmarknaden och Nordea har noga övervakat verksamheten för att säkerställa en rättvis behandling av våra kunder och integriteten på marknaden. Detta har i hög grad möjliggjorts genom ett ökat fokus på utbildning av medarbetare och förstärkning av Nordeas kapacitet för övervakning av marknadsmissbruk.

Nordeas hantering av covid-19-situationen innebar också att banken kunde upprätthålla sina processer för att motverka ekobrott. Smittspridningen följdes noga från ett tidigt skede vilket möjliggjorde en proaktiv hållning i takt med händelseutvecklingen. Därmed kunde Nordea upprätthålla arbetet inom de fyra huvudsakliga kapacitetsområdena för bekämpning av ekobrott: Sanktionsscreening, transaktionsövervakning, kundkännedom (KDK) och bedrägeribekämpning.

Nordea fortsatte också att förstärka regelefterlevnadsfunktionen och inledde formellt ett förbättringsprogram under 2020 för att ytterligare stärka riskhanteringen på regelefterlevnadsområdet.

Under 2020 fortsatte Nordea sitt arbete med att säkerställa att bankens kultur och agerande är i linje med värderingarna och att värdet för kunderna ligger på en rimlig nivå under kundrelationens alla faser. Nordea har också vidareutvecklat sina styrdokument för uppförandrisk (Conduct Risk Framework) genom förbättrad rapportering, riskidentifiering och ökad medvetenhet. Nordea har inrättat en kommitté som ska följa upp den väl avvägda hanteringen av regelefterlevnads- och uppföranderisker. Hanteringen av intressekonflikter i samband med produkter och tjänster är fortsatt ett viktigt fokusområde.

Nordeas etiska riktlinjer och företagsvärderingar förstärker bankens kultur och slår fast hur medarbetarna ska agera.

K2. Risk- och likviditetshantering, forts.

Alla Nordeas medarbetare ska varje år genomföra obligatorisk utbildning om våra etiska riktlinjer. På så sätt säkerställs den medvetenhet och kunskap som behövs om de etiska principerna.

Nordea gör allt för att bedriva sin verksamhet med högsta etiska standard och enligt gällande lagar och bestämmelser. Nordeas interna kontroller och rutiner har utformats för att upptäcka och förhindra tjänstefel och bedrägligt agerande.

Nordeas funktion för visselblåsning, Raising Your Concern (RYC), säkerställer att Nordeas alla intressenter, såsom kunder, partners, berörda samhällsgrupper liksom våra egna medarbetare, har rätt att säga ifrån och alltid kan känna sig trygga i att göra det om de misstänker exempelvis brott mot de mänskliga rättigheterna eller oegentligheter såsom bedrägeri eller ett i övrigt bedrägligt, oärligt, olagligt eller oaktsamt agerande i vår verksamhet eller i våra produkter och tjänster.

Nordea omfattas av olika lagar och regler, bland annat från Norden, EU och USA. De tillsynsmyndigheter och statliga myndigheter som övervakar att dessa lagar och regler efterlevs ställer regelbundet frågor kring och genomför utredningar av Nordeas regelefterlevnad. Till de områden som omfattas av sådana utredningar hör bland annat placeringsrådgivning, bekämpning av penningtvätt, handel och sanktionsbevakning, skatt, konkurrens samt styrning och kontroll. Resultatet av dessa frågor och utredningar har ännu inte meddelats och tidpunkten är oklar. Det kan därmed inte uteslutas att dessa frågor och utredningar leder till kritik mot banken, förlorat anseende, böter, sanktioner, tvister och/eller stämningar.

I juni 2015 genomförde danska finansinspektionen en utredning av hur Nordea Bank Danmark A/S följt reglerna för bekämpning av penningtvätt. Slutrapporten resulterade i kritik och i enlighet med dansk administrativ praxis överlämnades ärendet till polisen för ytterligare utredning och eventuella sanktioner. Som tidigare meddelats räknar Nordea med böter i Danmark för tidigare svaga processer och rutiner för bekämpning av penningtvätt, och en avsättning har gjorts för pågående penningtvättsärenden.

Det finns en risk att eventuella myndighetsböter kan bli högre (eller lägre) än den aktuella avsättningen, och detta kan också påverka Nordeas finansiella resultat. Några av dessa utredningar kan också leda till stämningar. Givet denna osäkerhet håller Nordea fast vid den aktuella nivån för avsättningar för pågående penningtvättsrelaterade ärenden samtidigt som Nordea fortsätter sin dialog med danska myndigheter kring tidigare svagheter i arbetet mot penningtvätt. Nordea har gjort betydande investeringar för att åtgärda de brister som framkommit vid utredningarna. Bland annat startades under 2015 ett särskilt program för att bekämpa ekonomisk brottslighet (Financial Crime Change Programme), och Nordea har stärkt den del av organisationen som arbetar med bekämpning av penningtvätt och sanktionshantering. Nordea har också inrättat en kommitté för hållbarhet och affärsetik, Sustainability and Ethics Committe, och sjösatt ett särskilt program för att införliva starkare etiska normer i sin företagskultur. Nordea investerar också i förbättrade standarder, processer och resurser vad gäller regelefterlevnad i både första och andra försvarslinjen.

Danska skattemyndigheten har stämt Nordea och kräver ersättning på cirka 900 miljoner danska kronor för den assistans som Nordea gav en utländsk bank i samband med att denna bank krävde återbetalning av utdelningsskatt för en av sina kunders räkning. Nordeas bedömning är att Nordea inte kan hållas ansvarig för återbetalningen och Nordea bestrider kravet.

Bekämpning av ekobrott

Nordea fortsatte under året förbättra sin förmåga att bekämpa ekobrott. Betydande förbättringar inom regelefterlevnad uppnåddes på följande områden: i) styrning, ii) IT-stöd i processerna för kundkännedom, iii) snabbare behandling av kundkännedomshandlingar, iv) transaktionsövervakning, v) uppdatering av Nordeas riktlinjer efter förändringar i regelverken, och vi) förstärkning av Nordeas sanktionsprogram.

Nordea följde under året noga de varningar som utfärdades av internationella rådgivningsorgan och nordiska myndigheter i fråga om pandemins eventuella inverkan på den ekonomiska brottsligheten (bedrägeri, cyberbrott, missbruk av statliga medel, med mera). Vidare genomförde Nordea proaktiva och reaktiva analyser i samband med riskbedömningsprocessen, där även mönster och rödflaggning granskades i tillägg till de befintliga kontrollerna (t.ex. falska/bedrägliga anspråk på statligt stöd och misstänkta transaktionsmönster under nedstängningen). Dessutom utökade Nordea sitt samarbete med finanspolisen i de enskilda länderna till följd av ett större antal brådskande förfrågningar därifrån.

Hantering av regelefterlevnadsrisk

Risikförklaringen för regelefterlevnadsrisk ger vägledning om hanteringen av regelefterlevnadsrisk och anger på vilka nivåer den kvarvarande risken skulle överskrida risktoleransen samt fastställer krav på begränsning av risken.

Mer information om viktiga processer för hantering och kontroll av regelefterlevnadsrisker finns i avsnittet Operational and Compliance Risk i Nordeas kapital- och riskhanteringsrapport för 2020 (Capital and Risk Management Report 2020) som publiceras i enlighet med kapitaltäckningsförordningen (CRR).

Livförsäkringsrisk och marknadsrisk inom Life & Pensions

Nordea Life & Pensions (NLP) har ett brett utbud av liv- och sjukförsäkringsprodukter, från kapitalförsäkringar med en löptid på några få år till mycket långfristiga pensionssparavtal där löptiden kan vara längre än 40 år. Marknadsräntebaserade produkter (fondförsäkringar) är absolut vanligast i NLP:s verksamhet. Traditionella produkter (sparandeförsäkringar och livförsäkringar) och sjukförsäkringar utgör endast en mindre del.

NLP:s huvudsakliga risker är marknadsrisk och liv- och sjukförsäkringsrisk.

I NLP härrör marknadsrisken huvudsakligen från känsligheten för värdeförändringar i tillgångar och skulder till följd av förändringar i nivån på eller svängningarna i marknadskurser eller räntor. Bland marknadsriskerna är ränte-, aktie-, kreditspread- respektive valutarisken de mest relevanta.

Marknadsrisk mäts och kontrolleras genom att beräkna exponeringen och fastställa lämpliga limiter. Dessutom genomför NLP regelbundna stresstester och makroekonomiska scenarieanalyser för att bedöma det framtida kapitaliseringsbehovet. Resultaten från stresstesterna och scenarieanalyserna kontrolleras mot de limiter som angetts i de interna riktlinjerna.

Marknadsrisken begränsas med hjälp av strategier för risk-säkring och tillgångsfördelning.

Liv- och sjukförsäkringsrisk är risken för oväntade förluster till följd av förändringar i nivån, trenden eller svängningarna för mortalitet, förväntad livslängd, invaliditet samt återköps-/annullationstal. Riskerna mäts och kontrolleras genom att beräkna kapitalkraven enligt Solvens II. För att bedöma verksamhetens förmåga att stå emot plötsliga förändringar i annullationstalen genomförs regelbundna känslighetstester för NLP-koncernen och för bolagen i respektive land. Liv- och sjukförsäkringsrisken begränsas huvudsakligen med hjälp av

K2. Risk- och likviditetshantering, forts.

aktuariemetoder, det vill säga genom prissättning, kundurvalsregler, återförsäkring, stresstester samt tillräckliga riskreserveringar.

Hantering av likviditetsrisk

Nordea fortsatte under 2020 att dra nytta av sin väl avvägda hantering av likviditetsrisk, med en fortsatt diversifierad och stark finansieringsbas och en diversifierad likviditetsbuffert. Nordea hade en stark likviditetsposition under hela den period som präglades av covid-19-relaterad marknadsstress.

Under 2020 emitterade Nordea cirka 23,4 md euro i långfristig skuld, exklusive danska säkerställda obligationer, varav cirka 8,4 md euro i form av säkerställda obligationer och 15,0 md euro i form av seniora obligationer.

Nordea uppfyllde under hela 2020 kravet gällande likviditetstäckningsgrad (LCR) i alla valutor tillsammans.

Under 2020 tog Nordea del av olika centralbanksfaciliteter på nationell nivå, bland annat ECB:s riktade långfristiga refinansieringstransaktioner (TLTRO III) under andra kvartalet, för att ännu bättre kunna stötta kunderna och tillgodose deras behov.

Nordea har lånat 7 md euro genom TLTRO III-programmet. Den negativa räntekostnaden uppgick till 19 mn euro under 2020. Nordea redovisar negativ räntekostnad utifrån den aktuella tillämpliga räntan som satts av ECB. Aktuell ränta på lånet är -0,5 procent och den kan öka i framtiden till -1 procent, med retroaktiv verkan. Räntan beror på den ränta som satts av ECB och även på utvecklingen för kreditvolymen i en jämförelseportfölj. Om vissa gränsvärden uppnås erhåller Nordea en rabatt på räntebeloppet, och då ändrar Nordea den effektiva räntan enligt IFRS 9. Under 2020 gjorde inte Nordea några ändringar av den effektiva räntan eftersom det inte gick att anta med tillräcklig säkerhet att gränsvärdena skulle uppnås. Eventuell inverkan från en ändring av den effektiva räntan redovisas i räntenettet.

Definition och identifiering av likviditetsrisk

Likviditetsrisk är risken att Nordea inte kan fullgöra sina kassaflödesåtaganden vid förfall, eller inte kan fullgöra dem utan avsevärt högre finansieringskostnad. Nordea är exponerad för likviditetsrisk inom utlåning, placeringar, upplåning, åtaganden utanför balansräkningen och annan verksamhet som ger underskott i kassaflödet. Underskott i kassaflödet kan uppstå vid dagens slut eller under dagen.

Ledningsprinciper och kontroll

Likviditetsrisk i Nordea hanteras utifrån tre försvarslinjer:

Första försvarslinjen utgörs av Group Treasury & Asset Liability Management (TALM) och affärsområdena. TALM ansvarar för den dagliga hanteringen av koncernens likviditetspositioner, likviditetsbuffertar, extern och intern finansiering, med bland annat förflyttning av kontanta medel inom koncernen, samt internprissättning.

Den andra försvarslinjen, Group Risk & Compliance, ansvarar för en oberoende kontroll och prövning av den första försvarslinjen.

Den tredje försvarslinjen utgörs av Group Internal Audit (GIA), som har ett oberoende kontrollansvar för första och andra försvarslinjen.

Styrelsen definierar risktoleransen på likviditetsområdet genom att fastställa gränsvärden för olika likviditetsmått. Det viktigaste måttet är likviditetshorisonten under stress, som anger risktoleransen genom att fastställa en överlevnadssperiod på minst 90 dagar under Nordeaspecifika och marknadsomfattande stressscenarier, och med definierade riskbegränsande åtgärder.

Nordea har styrdokument med limiter och kontrollmått för

att säkerställa att banken håller sig inom olika riskparametrar, bland annat risktoleransen.

Det finns också ett system för internprissättning som tar hänsyn till att likviditet är en knapp och dyrbar resurs. Likviditeten och finansieringskostnaderna (och -fördelarna) kvantifieras och allokeras till respektive affärsområde på ett sätt som främjar korrekt agerande och korrekta strategiska beslut.

Strategi för hantering av likviditetsrisk

Nordeas strategi för likviditetsriskhantering bygger på riskprinciper som i sin tur resulterar i olika åtgärder, limiter och rutiner för likviditetsrisk.

Riskprinciperna anger att Nordeas likviditetshantering ska präglas av en konservativ hållning till likviditetsrisk. Nordea strävar efter diversifierad finansiering och försöker bygga upp och underhålla relationer med investerare för att säkerställa tillgång till marknaden. Nordeas breda och diversifierade finansieringsbas speglar koncernens starka ställning på de fyra hemmamarknaderna, med en stark och stabil kundbas inom retail och en mängd olika finansieringsprogram. Finansieringsprogrammen är både kortfristiga (amerikanska och europeiska företagscertifikat, och bankcertifikat) och långfristiga (säkerställda obligationer, European Medium Term Notes, Medium Term Notes) och omfattar flera olika valutor.

Förtroende är grundläggande på upplåningsmarknaden, och därför publicerar Nordea fortlöpande information om koncernens likviditetssituation. Vidare genomför Nordea regelbundna stresstester på likviditetspositionen, till exempel med hjälp av egenutvecklade covid-19-relaterade stressscenarier för att identifiera relevanta riskfaktorer. Det finns också beredskapsplaner för hantering av likviditetskriser.

Mätning av likviditetsrisk

Nordea har en likviditetsbuffert för att säkerställa finansiering i situationer där koncernen är i tvingande behov av kontanta medel och de normala finansieringskällorna inte räcker till. Likviditetsbufferten utgörs av höglikvida värdepapper av god kreditkvalitet som centralbankerna godtar som säkerhet liksom av tillgodohavanden hos centralbanker. Dessa tillgångar kan snabbt säljas eller användas som säkerhet vid finansiering.

Riskhanteringen är inriktad på både kortsiktig och strukturell långsiktig likviditetsrisk. Likviditetsrisken begränsas av styrelsen med hjälp av mått för intern likviditetstäckning och likviditetshorisont under stress som anger att likviditetsbufferten ska vara tillräcklig för att täcka stora ackumulerade utflöden vid finansiell stress under de första nittio dagarna om Nordea utsätts för en marknadsomfattande stress liknande den som många banker genomgick 2007–08; och en Nordeaspecifik stress motsvarande en sänkning av kreditbetyget med tre steg. Dessa mått bildar underlag för Nordeas tolerans med avseende på likviditetsrisk, och de granskas och godkänns av styrelsen minst en gång om året.

Dessutom mäts den kortfristiga finansieringsrisken med hjälp av likviditetstäckningsgraden (LCR) och ett mått för finansieringsbehovet. Finansieringsbehovet motsvarar det maximalt förväntade dokumenterade behovet av likvida medel under de närmaste 30 dagarna. Finansieringsbehovet mäts och begränsas för varje enskild valuta och för alla valutor sammanlagt.

Den strukturella likviditetsrisken i Nordea mäts med hjälp av många olika mått, varav två väldigt viktiga är den stabila nettofinansieringskvoten (NSFR) och nettobalansen av stabil upplåning (NBSF). Dessutom följs kvoten för utlåning/likviditetsriskprofil upp noga, tillsammans med Nordeas upplåningsprofil och externa kreditbetyg.

K2. Risk- och likviditetshantering, forts.

Analys av likviditetsrisk

Nordea fortsätter att ha en tydlig och konservativ likviditetsriskprofil, med en stark upplåningsbas. Vid utgången av 2020 uppgick utnyttjad volym i certifikatsprogrammen till 33,7 md euro (44,3 md euro), med en genomsnittlig återstående löptid på 0,4 år (0,3 år). Volymen i de långfristiga programmen uppgick till 147,6 md euro (159,3 md euro), med en genomsnittlig återstående löptid på 6,8 år (6,3 år). Nordeas finansieringskällor framgår av tabellen nedan.

Likviditetsriskpositionen förblev låg under hela 2020. Likviditetshorisonten under stress var till 530 dagar i slutet av 2020 (504 dagar i slutet av 2019), med ett årsgenomsnitt på 671 dagar (642 dagar). Koncernens nedre gräns är 90 dagar.

Årsgenomsnittet för finansieringsbehovet uppgick till +35,8 md euro (+29,7 md euro under 2019), att jämföra med gränsen på –15 md euro. Nordeas likviditetsbuffert uppgick under 2020 till mellan 88,3 och 129,8 md euro (88,1 och 108,2 md euro), med ett genomsnitt på 103,7 md euro (97,2 md euro).

Den kombinerade likviditetstäckningsgraden (LCR), som mäter likviditetsrisken enligt Europeiska bankmyndighetens delegerade akt, uppgick till 158 procent för koncernen vid utgången av 2020 (166 procent), och årsgenomsnittet uppgick till 166 procent (188 procent). Vid utgången av 2020 uppgick LCR i euro till 278 procent (236 procent) och i dollar till 119 procent (146 procent). Årsgenomsnittet uppgick till 209 procent (201 procent) respektive 199 procent (187 procent). Vid utgången av 2020 uppgick NSFR till 110,3 procent (108,6 procent).

Finansieringskällor, 31 december 2020

Typ av skuld	Räntebas	Snitt löptid (år)	Mn euro
Skulder till kreditinstitut			
– kortare än 3 månader	Euribor, etc.	0,1	12 519
– längre än 3 månader	Euribor, etc.	1,8	11 420
In- och upplåning från allmänheten			
– Avistainlåning	Administrativ	0,0	174 843
– Övrig inlåning	Euribor, etc.	0,4	8 589
Emitterade värdepapper			
– Bankcertificat	Euribor, etc.	0,4	23 426
– Företagscertifikat	Euribor, etc.	0,3	10 228
– Säkerställda hypoteksobligationer	Fast ränta, marknadsbaserad	8,0	113 032
– Övriga obligationslån	Fast ränta, marknadsbaserad	2,7	27 623
Derivatinstrument			47 033
Övriga icke räntebärande skulder			64 587
Efterställda skulder			
– Förlagslån som ingår i supplementärt kapital	Fast ränta, marknadsbaserad	4,5	5 048
– Eviga förlagslån som ingår i kärn- och primärkapital	Fast ränta, marknadsbaserad		1 893
Eget kapital			33 740
Summa			533 981
Skulder till försäkringstagare			18 178
Summa, inklusive livförsäkringsrörelsen			552 159

Stabil nettofinansieringskvot (NSFR)

Md euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Tillgänglig stabil finansiering	305,8	290,5
Behov av stabil finansiering	277,2	267,6
Stabil nettofinansiering	28,6	22,9
Stabil nettofinansieringskvot (NSFR)¹	110,3 %	108,6 %

1) I enlighet med CRR II.

K3. Segmentrapportering

Rörelsesegment

Värdering av rörelsesegmentens prestation

Värderingsprinciper och allokeringar mellan rörelsesegmenten följer, i enlighet med IFRS 8, den information som rapporteras till den högsta verkställande beslutsfattaren. I Nordea definieras högsta verkställande beslutsfattare som koncernchefen, som bistås av de övriga medlemmarna i koncernledningen.

Den huvudsakliga skillnaden mellan segmentrapporteringen i not K3 och "Affärsområden", som redovisas på annat håll i denna rapport, är att informationen i not K3 redovisar rapporteringen till den högsta verkställande beslutsfattaren med hjälp av budgetvalutakurser, medan rapporteringen under "Affärsområden" upprättas med hjälp av faktiska valutakurser. Jämförelsesiffrorna omräknas varje år till budgetvalutakurserna för den aktuella perioden, i överensstämmelse med den interna rapporteringen till den högsta verkställande beslutsfattaren.

Identifiering av rörelsesegment

Nordeas huvudsakliga affärsområden – Personal Banking, Business Banking, Large Corporates & Institutions och Asset & Wealth Management – har identifierats som rörelsesegment och rapporteras separat eftersom de är rörelsesegment som överskrider de kvantitativa gränsvärdena i IFRS 8. Andra rörelsesegment som inte når upp till gränsvärdena ingår i Övriga rörelsesegment. Koncernfunktioner (och elimineringar), liksom resultat som inte i sin helhet allokeras till något av rörelsesegmenten, visas separat som avstämningsposter.

Förändringar i identifiering av rörelsesegment 2020

Fram till 2019 definierades högsta verkställande beslutsfattare som koncernledningen. För 2020 har detta ändrats till koncern-

chefen, i syfte att bättre spegla den aktuella beslutsprocessen i Nordea. Koncernchefen bistås av koncernledningen.

Rörelsesegmenten, liksom de rapporterbara rörelsesegmenten, har också förändrats från 2020 för att bättre spegla den aktuella rapporteringen till den högsta verkställande beslutsfattaren och beslutsprocessen i Nordea. Förändringen har föranletts av detaljnivån på den information som granskats av den högsta verkställande beslutsfattaren, vilket resulterade i färre rörelsesegment än 2019. De huvudsakliga affärsområdena definieras från 2020 som rapporterbara rörelsesegment och indelningen i olika delområden som redovisades tidigare år har därmed tagits bort. Dessutom ingår Group Finance i Övriga rörelsesegment eftersom enheten inte når upp till gränsvärdet för separat redovisning. Jämförelsesiffrorna har omräknats på motsvarande sätt, i linje med rapporteringen till den högsta verkställande beslutsfattaren, med bland annat mindre organisationsförändringar, omräkning till aktuella budgetvalutakurser och uppdatering enligt aktuella allokeringarprinciper.

Rapporterbara rörelsesegment

Personal Banking tar hand om Nordeas privatkunder. Personal Banking erbjuder kunderna ett heltäckande utbud av finansiella tjänster som tillgodoser deras vardagliga finansiella behov. Kunderna betjänas via internetbanken, mobilbanken, telefon, onlinemöten och på Nordeas bankkontor. Affärsområdet innefattar rådgivning, kundservice, olika kundkanaler samt produktenheter, och har en gemensam strategi, verksamhetsmodell och styrning på samtliga marknader.

Business Banking betjänar, ger råd till och samarbetar med företagskunder för att tillgodose alla deras affärsbehov genom ett heltäckande utbud av tjänster, med bland annat betalningar, likviditetshantering, kort, hantering av rörelseka-

Resultaträkning 2020

Mn euro	Personal banking	Business Banking	Large Corporates & Institutions	Asset & Wealth Management	Övriga rörelsesegment	Summa rörelsesegment	Avstämning	Summa koncernen
Räntenetto	2 111	1 434	895	68	118	4 626	-111	4 515
Avgifts- och provisionsnetto	1 137	590	455	812	-6	2 988	-29	2 959
Nettoresultat av poster till verkligt värde	91	258	467	97	-17	896	4	900
Andelar i intresseföretags och joint ventures resultat enligt kapitalandelsmetoden	0	4	0	-5	7	6	-7	-1
Övriga rörelseintäkter	7	24	0	15	12	58	35	93
Summa rörelseintäkter	3 346	2 310	1 817	987	114	8 574	-108	8 466
- varav interna transaktioner ¹	-430	-182	-288	-26	926	0	-	-
Personalkostnader	-579	-408	-325	-420	-162	-1 894	-858	-2 752
Övriga kostnader	-1 184	-656	-507	-74	128	-2 293	1 007	-1 286
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-65	-23	-19	-16	-2	-125	-480	-605
Summa rörelsekostnader	-1 828	-1 087	-851	-510	-36	-4 312	-331	-4 643
Resultat före kreditförluster	1 518	1 223	966	477	78	4 262	-439	3 823
Nettoresultat av utlåning i portföljer som hålls till förfall och obligatoriskt värderas till verkligt värde	25	12	10	1	0	48	0	48
Kreditförluster, netto	-299	-332	-288	-4	-2	-925	17	-908
Rörelseresultat	1 244	903	688	474	76	3 385	-422	2 963
Skatt	-298	-217	-165	-114	-18	-812	114	-698
Årets resultat	946	686	523	360	58	2 573	-308	2 265

Balansräkning 31 dec 2020², md euro

Utlåning till allmänheten	160	90	46	9	1	306	24	330
In- och upplåning från allmänheten	81	50	40	10	1	182	1	183

1) IFRS 8 kräver information om intäkter från transaktioner med andra rörelsesegment. Nordea har definierat segmentinterna intäkter som interna ränteintäkter och räntekostnader relaterade till rörelsesegmentens finansiering genom internbanken inom Group Finance.

2) Högsta verkställande beslutsfattaren granskar "Utlåning till allmänheten" och "In- och upplåning från allmänheten" som mätpunkter för de rapporterbara rörelsesegmentens totala tillgångar och skulder och som konsekvens därav är dessa poster redovisade separat.

K3. Segmentrapportering, forts.

pital samt finansieringslösningar. Business Banking erbjuder även tjänster såsom betalningar, kort och finansiering till privatkunder.

Large Corporates & Institutions tillhandahåller finansiella lösningar till stora nordiska och internationella företag och institutionella kunder. Erbjudandet innefattar ett brett urval tjänster inom finansiering, likviditetshantering och betal-

ningar, samt investment banking, kapitalmarknadsprodukter och värdepapperstjänster.

Asset & Wealth Management tillhandahåller högklassiga lösningar inom placeringar, sparande och riskhantering till förmögna privatpersoner och institutionella investerare samt lösningar för sparande till samtliga kundsegment i Nordea.

Resultaträkning 2019³

Mn euro	Personal banking	Business Banking	Large Corporates & Institutions	Asset & Wealth Management	Övriga rörelse- segment	Summa rörelse- segment	Avstämning	Summa koncernen
Räntenetto	2 093	1 355	847	53	-2	4 346	-28	4 318
Avgifts- och provisionsnetto	1 206	591	430	781	-1	3 007	4	3 011
Nettoresultat av poster till verkligt värde	129	260	298	98	194	979	33	1 012
Andelar i intresseföretags och joint ventures resultat enligt kapitalandelsmetoden	0	2	0	33	19	54	-4	50
Övriga rörelseintäkter	2	20	2	13	144	181	51	232
Summa rörelseintäkter	3 430	2 228	1 577	978	354	8 567	56	8 623
- varav interna transaktioner ¹	-545	-200	-426	-20	1 191	0	-	-
Personalkostnader	-620	-401	-344	-409	-315	-2 089	-928	-3 017
Övriga kostnader	-1 299	-690	-571	-138	-28	-2 726	1 087	-1 639
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-63	-19	-15	-11	-743	-851	-479	-1 330
Summa rörelsekostnader	-1 982	-1 110	-930	-558	-1 086	-5 666	-320	-5 986
Resultat före kreditförluster	1 448	1 118	647	420	-732	2 901	-264	2 637
Nettoresultat av utlåning i portföljer som hålls till förfall och obligatoriskt värderas till verkligt värde	42	-54	14	10	0	12	0	12
Kreditförluster, netto	-129	-141	-246	-1	2	-515	-21	-536
Rörelseresultat	1 361	923	415	429	-730	2 398	-285	2 113
Skatt	-327	-221	-100	-103	179	-572	1	-571
Årets resultat	1 034	702	315	326	-551	1 826	-284	1 542

Balansräkning 31 dec 2019², md euro

Utlåning till allmänheten	153	84	50	8	1	296	27	323
In- och upplåning från allmänheten	75	42	35	10	1	163	6	169

1) IFRS 8 kräver information om intäkter från transaktioner med andra rörelsesegment. Nordea har definierat segmentinterna intäkter som interna ränteintäkter och räntekostnader relaterade till rörelsesegmentens finansiering genom internbanken inom Group Finance.

2) Högsta verkställande beslutsfattaren granskar "Utlåning till allmänheten" och "In- och upplåning från allmänheten" som mätpunkter för de rapporterbara rörelsesegmentens totala tillgångar och skulder och som konsekvens därav är dessa poster redovisade separat.

3) Jämförelsesiffror har blivit omräknade enligt förändringarna i rapporterbara segment och användandet av årets budgetkurser.

Avstämning mellan summa rörelsesegment och finansiella rapporter

	Summa rörelseintäkter, mn euro		Rörelseresultat, mn euro		Utlåning till allmänheten, md euro		In- och upplåning från all- mänheten, md euro	
	2020	2019	2020	2019	31 dec 2020	31 dec 2019	31 dec 2020	31 dec 2019
Summa rörelsesegment	8 574	8 567	3 385	2 398	306	296	182	163
Koncernfunktioner ¹	1	2	-290	-217	-	-	-	-
Oallokerade poster	-23	25	-100	-85	21	24	-1	5
Elimineringar	-3	-8	0	0	-	-	-	-
Skilnader i redovisningsprinciper ²	-83	37	-32	17	3	3	2	1
Summa	8 466	8 623	2 963	2 113	330	323	183	169

1) Består av Group Business Support, Group Internal Audit, Chief of Staff office, Group People, Group Legal, Group Risk & Compliance och Group Brand, Communication & Marketing.

2) Effekt från skillnad i användning av budgetvalutakurser i segmentrapporteringen.

K3. Segmentrapportering, forts.

Rörelseintäkter fördelade på produktgrupper

Mn euro	2020	2019
Banking produkter	5 505	5 630
Kapitalmarknadsprodukter	1 041	927
Sparprodukter & Kapitalförvaltning	1 469	1 455
Liv & Pension	407	418
Övriga	44	193
Summa	8 466	8 623

Banking produkter består av tre olika produkttyper. Konto-produkter inkluderar kontobaserade produkter såsom lån, inlåning, kort och nätbanks tjänster. Transaktionsprodukter består av kontanthantering, handel och projektfinansiering. Finansieringsprodukter inkluderar tillgångsbaserad finansiering genom leasing, hyrköp och factoring och erbjuder även försäljning till finansiella partners såsom försäljare, återförsäljare och butiker. Kapitalmarknadsprodukter innefattar finansiella instrument, eller uppsättning av finansiella instrument, som är tillgängliga på den finansiella marknaden, såsom valutor, råvaror, aktier, obligationer etc. Sparprodukter & Kapitalförvaltning inkluderar investeringsfonder, diskretionär förvaltning, portföljrådgivning, aktiehandel och pensioner. Investeringsfonder är en kombinerad produkt där fondbolaget investerar i aktier, fonder, derivat eller andra standardiserade produkter på uppdrag av fondens ägare. Diskretionär förvaltning är en tjänst som tillhandahåller, på uppdrag av kunden, förvaltning av en investeringsportfölj. Portföljrådgivning är en tjänst som erbjuds för att stödja kunders investeringsbeslut. Liv & Pension består av produkter och tjänster inom försäkring och pension.

Geografisk information

	Summa rörelseintäkter, mn euro		Tillgångar, md euro	
	2020	2019	31 dec 2020	31 dec 2019
Sverige	2 348	2 232	150	139
Finland	1 644	1 726	116	127
Norge	1 564	1 684	101	97
Danmark	2 323	2 435	180	177
Övriga	587	546	5	15
Summa	8 466	8 623	552	555

Nordeas huvudsakliga geografiska marknad utgörs av de nordiska länderna. Intäkter och tillgångar (kortfristiga och långfristiga tillgångar) fördelas på geografiska områden baserat på lokaliseringen av kundverksamheterna. Goodwill fördelas på länder utifrån var affärsverksamheten i de förvärvade enheterna bedrivs.

K4. Räntenetto

Räntenetto

Mn euro	2020	2019
Ränteintäkter från användande av effektivräntemetoden ¹	5 536	6 399
Övriga ränteintäkter	1 071	1 350
Negativ avkastning på finansiella tillgångar	-280	-309
Räntekostnader	-2 013	-3 334
Negativ avkastning på finansiella skulder	201	212
Räntenetto	4 515	4 318

1) Varav variabla leasingintäkter 101 mn euro (78 mn euro). Variabla leasingintäkter består av rörliga räntor exklusive den fasta marginalen. Om den variabla leasingintäkten minskar motverkas detta av lägre upplåningskostnader. Ränteintäkterna på nettoinvesteringen i finansiella leasingavtal uppgick till 181 mn euro (155 mn euro).

Ränteintäkter från användande av effektivräntemetoden

Mn euro	2020	2019
Utlåning till kreditinstitut	359	589
Utlåning till allmänheten	4 837	5 345
Räntebärande värdepapper	205	254
Avgifter och ränta på risksäkring av tillgångar	135	211
Ränteintäkter från användande av effektivräntemetoden	5 536	6 399

Övriga ränteintäkter

Mn euro	2020	2019
Utlåning till verkligt värde till allmänheten	969	1 177
Räntebärande värdepapper till verkligt värde	101	181
Avgifter och övriga ränteintäkter på tillgångar till verkligt värde	1	-8
Övriga ränteintäkter	1 071	1 350

Räntekostnader

Mn euro	2020	2019
Skulder till kreditinstitut	-153	-328
In- och upplåning från allmänheten	-200	-523
Emitterade värdepapper	-1 842	-2 729
Efterställda skulder	-336	-417
Övriga räntekostnader ¹	518	663
Räntekostnader	-2 013	-3 334

1) Räntenettet från derivatinstrument, som värderas till verkligt värde och är kopplade till Nordea's upplåning. Det kan ha både positiv och negativ påverkan på övriga räntekostnader, för mer information se not K1 "Redovisningsprinciper".

K4. Räntenetto, forts.**Räntenetto från kategorier av finansiella instrument**

Mn euro	2020	2019
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	167	214
Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde	5 172	5 929
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen (relaterade till säkringsinstrument)	-56	-7
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen	1 044	1 304
Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde	-1 824	-3 129
Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen	12	7
Räntenetto	4 515	4 318

Ränta på osäkra lånefordringar utgjorde en obetydlig andel av ränteintäkter.

K5. Avgifts- och provisionsnetto

Mn euro	2020	2019
Provisioner från kapitalförvaltning	1 469	1 455
- varav intäkter	1 772	1 748
- varav kostnader	-303	-293
Provisioner från livförsäkring och pensioner	263	251
- varav intäkter	273	259
- varav kostnader	-10	-8
Inlåningsprodukter	27	23
- varav intäkter	27	23
Courtage, värdepappersemissioner och företagsfinansiering	204	157
- varav intäkter	375	368
- varav kostnader	-171	-211
Depå- och emissionstjänster	34	41
- varav intäkter	84	74
- varav kostnader	-50	-33
Betalningar	280	307
- varav intäkter	393	413

K5. Avgifts- och provisionsnetto, forts.

Mn euro	2020	2019
- varav kostnader	-113	-106
Kort	168	220
- varav intäkter	279	350
- varav kostnader	-111	-130
Utlåningsprodukter	424	429
- varav intäkter	449	458
- varav kostnader	-25	-29
Garantier	89	111
- varav intäkter	122	131
- varav kostnader	-33	-20
Övrigt	1	17
- varav intäkter	82	107
- varav kostnader	-81	-90
Summa	2 959	3 011

Avgifts- och provisionsintäkter från finansiella tillgångar och skulder som inte värderas till verkligt värde via resultaträkningen och som inte ingår i beräkningen av effektiv ränta uppgår till 412 mn euro (390 mn euro).

Avgifts- och provisionsintäkter från förvaltningsverksamhet som resulterar i innehav eller placering i tillgångar för kunders räkning och som inte ingår i beräkningen av effektiv ränta uppgår till 2 420 mn euro (2 375 mn euro). Motsvarande belopp för avgifts- och provisionskostnader är -10 mn euro (-8 mn euro).

Provisionsintäkterna på de olika raderna i not K5 "Avgifts- och provisionsnetto" intäktsförs enligt de principer som redogörs för i avsnitt 6 i not K1 "Redovisningsprinciper".

För information om avtalstillgångar och avtalsskulder se avsnitt 6 i not K1 "Redovisningsprinciper", posten upplupna intäkter i not K26 "Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter" samt posten förutbetalda intäkter i not K32 "Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter".

K5. Avgifts- och provisionsnetto, forts.

Nedbrytning per affärsområde

2020, mn euro	Personal Banking	Business Banking	Large Corporates & Institutions	Asset & Wealth Management	Group Finance	Övrigt & elimineringsar	Nordea Group
Provisioner från kapitalförvaltning	566	95	7	801	0	0	1 469
Provisioner från livförsäkring och pensioner	189	81	4	-11	0	0	263
Inlåningsprodukter	9	17	1	0	0	0	27
Courtage, värdepappersemissioner och företagsfinansiering	21	44	115	39	-2	-13	204
Depå- och emissionstjänster	4	4	24	4	-5	3	34
Betalningar	62	153	67	0	0	-2	280
Kort	141	21	6	0	0	0	168
Utlåningsprodukter	117	136	162	3	6	0	424
Garantier och dokumentbetalningar	8	27	54	0	0	0	89
Övrigt	16	9	6	-26	-4	0	1
Summa	1 133	587	446	810	-5	-12	2 959

2019, mn euro	Personal Banking	Business Banking	Large Corporates & Institutions	Asset & Wealth Management	Group Finance	Övrigt & elimineringsar	Nordea Group
Provisioner från kapitalförvaltning	553	97	4	801	0	0	1 455
Provisioner från livförsäkring och pensioner	200	78	5	-32	0	0	251
Inlåningsprodukter	9	13	1	0	0	0	23
Courtage, värdepappersemissioner och företagsfinansiering	23	29	72	33	0	0	157
Depå- och emissionstjänster	6	5	34	0	-6	2	41
Betalningar	83	161	67	1	2	-7	307
Kort	173	28	12	0	0	7	220
Utlåningsprodukter	132	137	154	3	3	0	429
Garantier och dokumentbetalningar	9	35	66	1	0	0	111
Övrigt	20	11	18	-24	1	-9	17
Summa	1 208	594	433	783	0	-7	3 011

K6. Summa nettoresultat av poster till verkligt värde

Mn euro	2020	2019
Nettoresultat av poster till verkligt värde	900	1 012
Nettoresultat av utlåning i portföljer som hålls till förfall och obligatoriskt värderas till verkligt värde	48	12
Summa	948	1 024

Mn euro	2020	2019
Aktierelaterade instrument	177	734
Ränterelaterade instrument och valutakursförändringar	715	110
Övriga finansiella instrument (inklusive krediter och råvaror)	-24	103
Life & Pensions ^{1,2}	80	77
Summa	948	1 024

Specifikation över Life & Pensions

Mn euro	2020	2019
Aktierelaterade instrument	397	1 571
Ränterelaterade instrument och valutakursförändringar	271	283
Förvaltningsfastigheter	94	123
Förändring av försäkringstekniska avsättningar	-792	-1 794
Förändring av återbäringsmedel	60	-139
Intäkter försäkringsrisk	64	66
Kostnader försäkringsrisk	-14	-33
Summa	80	77

1) Interna transaktioner har ej eliminerats mot andra rader i noten. Raden Life & Pensions ger således den verkliga effekten från livförsäkringsverksamheten.

2) Premieintäkter uppgår till 227 mn euro (394 mn euro).

K6. Summa nettoresultat av poster till verkligt värde, forts.

Nettoresultat från kategorier av finansiella instrument

Mn euro	2020	2019
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	226	90
Finansiella tillgångar redan från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen	102	199
Finansiella skulder redan från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen	-1 698	-5 167
Finansiella tillgångar och skulder obligatoriskt värderade till verkligt värde via resultaträkningen ¹	2 930	7 651
Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde ²	456	206
Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde ³	-854	-732
Valutakursförändringar, exklusive valutasäkringar	302	94
Icke finansiella tillgångar och skulder ⁴	-516	-1 317
Summa	948	1 024

- 1) Varav periodiserade dag 1-resultat uppgår till 177 mn euro (41 mn euro).
- 2) Posten innefattar vinster och förluster till följd av bortbokning av finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde. Dessa uppgick till 11 mn euro (65 mn euro), varav 11 mn euro (65 mn euro) var vinster och 0 mn euro (0 mn euro) var förluster. Bortbokningen gjordes eftersom tillgångarna hade förutbetalts av kunden eller sålts. Posten innefattar även förändringar i verkligt värde på räntesäkrade tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde i säkringsportföljer på motsvarande 343 mn euro (26 mn euro) och ränta på instrument som värderats till upplupet anskaffningsvärde i livförsäkringsrörelsen på motsvarande 103 mn euro (114 mn euro).
- 3) Posten innefattar huvudsakligen förändringar i verkligt värde på räntesäkrade skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde i säkringsportföljer på motsvarande 839 mn euro (708 mn euro).
- 4) Posten innefattar huvudsakligen förändringar i försäkringstekniska avsättningar i livförsäkringsrörelsen på motsvarande 724 mn euro (1 345 mn euro).

K7. Övriga rörelseintäkter

Mn euro	2020	2019
Avyttring av aktier och andelar ¹	10	138
Intäkter från fastigheter	2	3
Avyttring av materiella och immateriella tillgångar	12	9
Övrigt	69	82
Summa	93	232

- 1) 2020: vinst på 10 mn euro från försäljningen av Automatia, 2019: vinst på 138 mn euro från försäljningen av LR Realkredit.

K8. Personalkostnader

Mn euro	2020	2019
Löner och arvoden (specifikation nedan) ¹	-2 148	-2 370
Pensionskostnader (specifikation nedan)	-275	-269
Sociala avgifter	-400	-452
Övriga personalkostnader ²	71	74
Summa	-2 752	-3 017
Löner och arvoden:		
Till ledande befattningshavare ³		
- Fast ersättning och förmåner	-21	-19
- Prestationsbaserad ersättning	-8	-7
Summa	-29	-26
Till övriga anställda	-2 119	-2 344
Summa	-2 148	-2 370

- 1) Avsättning för vinstandel 2020 uppgår till 27 mn euro (10 mn euro) varav 37 mn euro (22 mn euro) är en ny avsättning och 10 mn euro (12 mn euro) är en justering relaterad till tidigare år.
- 2) Inkluderat kapitalisering av IT projekt med 140 mn euro (166 mn euro).
- 3) Ledande befattningshavare inkluderar styrelse (inklusive suppleanter), koncernchef, vice koncernchef, vice verkställande direktörer och koncernledning i moderföretaget, samt styrelsen (inklusive suppleanter), verkställande direktörer samt vice verkställande direktörer i rörelseledande dotterbolag. Tidigare styrelseledamöter (inklusive suppleanter), koncernchefer, vice koncernchefer, verkställande direktörer samt vice verkställande direktörer, i moderbolaget och i rörelseledande dotterbolag, är också inkluderade. Ledande befattningshavare uppgår till 154 (152) individer.

Pensionskostnader¹

Mn euro	2020	2019
Förmånsbestämda pensionsplaner (not K34) ²	-51	-37
Avgiftsbestämda pensionsplaner	-224	-232
Summa	-275	-269

- 1) Pensionskostnader avseende samtliga ledande befattningshavare, definierade i fotnot 3 ovan, uppgår till 2 mn euro (4 mn euro) och pensionsförpliktelser till 11 mn euro (8 mn euro).
- 2) Exklusive sociala avgifter. Belopp inklusive sociala avgifter uppgår till 61 mn euro (46 mn euro).

Ersättningar till styrelse, koncernchef och koncernledning Styrelsearvode

Årsstämman 2020 fastställde styrelsens årsarvode enligt följande: ordföranden 300 000 euro, vice ordföranden 145 000 euro och övriga ledamöter 95 000 euro.

Därutöver utgår årsarvode för arbete i styrelsens drifts och hållbarhetskommitté, revisionskommitté och riskkommitté motsvarande 60 000 euro för kommittéernas ordförande och 30 000 euro för övriga ledamöter. Årsarvodet för arbete i styrelsens ersättningskommitté uppgår till 42 000 euro för kommitténs ordförande och 26 000 euro för övriga ledamöter.

Separat arvode betalas inte till styrelseledamöter som är anställda i Nordeakoncernen.

Nordea betalar eller ersätter styrelseledamöterna för alla kostnader eller utgifter som avser eller uppstår i samband med styrelseuppdraget, såsom resor, logistik och boende i samband med styrelsearbete. Eventuella förmåner har medräknats till det skattepliktiga värdet.

Per den 31 december 2020 förelåg inga åtaganden om avgångsvederlag, pension eller annan ersättning till styrelseledamöterna.

Ingen styrelseledamot har rörlig ersättning, och arbets-tagarrepresentanter omfattas inte av tabellen nedan.

K8. Personalkostnader, forts.

Ersättning till styrelsen

Euro	2020	2019
Ordförande:		
Torbjörn Magnusson ⁵	345 500	267 000
Björn Wahlroos ¹	–	80 088
Vice ordförande:		
Kari Jordan ³	171 000	128 250
Lars G Nordström ¹	–	42 725
Övriga styrelseledamöter:		
Pernille Erenbjerg	155 000	146 638
Nigel Hinshelwood	185 000	181 300
Petra von Hoeken ³	155 000	116 250
Robin Lawther	125 000	134 750
Torbjörn Magnusson ⁵	–	30 388
John Maltby ³	155 000	116 250
Sarah Russell	155 000	151 400
Silvija Seres ¹	–	30 388
Birger Steen	185 000	173 900
Jonas Synnergren ⁴	116 250	–
Maria Varsellona ²	31 250	124 138
Summa	1 779 000	1 723 465

- 1) Avgick som styrelseledamot vid den ordinarie bolagsstämman 2019.
2) Avgick som styrelseledamot vid den ordinarie bolagsstämman 2020.
3) Ny styrelseledamot sedan ordinarie bolagsstämma 2019.
4) Ny styrelseledamot sedan ordinarie bolagsstämma 2020.
5) Vald till styrelseordförande från årsstämman 2019.

Ersättning till koncernchefen och koncernledningen

Styrelsens ersättningskommitté förbereder ändringar i ersättningsnivåerna och utfallet av Executive Incentive Programme (EIP), tilldelning av villkorade aktier från långsiktiga incitamentsprogram (LTIP) liksom andra ändringar i ersättningsavtalen för koncernchefen, tillförordnad vice vd och övriga medlemmar i koncernledningen, för beslut av styrelsen.

Presentationen av ersättningar i Ersättningsrapporten för styrande organ skiljer sig från presentationen och redovisningsprinciperna enligt IFRS som tillämpas för årsredovisningen, framför allt när det gäller LTIP.

Fast ersättning

Fast lön betalas i lokala valutor och omräknas till euro till årets genomsnittskurs. Den fasta lönen innefattar semesterersättning och biltillägg, i förekommande fall.

Förmånerna utgörs huvudsakligen av bil, skatterådgivnings och bostadsförmån. Förmåner har medräknats till det skattepliktiga värdet efter eventuellt löneavdrag.

Pensionskostnader utgörs av under året betalda pensionspremier i avgiftsbestämda pensionsplaner och under året intjänade pensionsrätter i förmånsbestämda pensionsplaner (kostnader avseende tjänstgöring innevarande år och kostnader avseende tjänstgöring tidigare år samt regleringar, definerade i IAS 19).

Av de totala pensionskostnaderna avser 1 647 421 euro (1 436 414 euro) avgiftsbestämda pensionsplaner. Betalningar till lagstadgade pensionssystem (framför allt TyEL i Finland) redovisas som del av sociala avgifter och har inte medräknats i tabellen nedan.

Ersättning till koncernchefen och koncernledningen

Euro	Fast lön		Pensionskostnad Förmåns- och avgiftsbestämda planer		Förmåner		Summa fast ersättning	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019
Koncernchef:								
Frank Vang-Jensen	1 252 912	408 314	375 788	122 494	211 989	7 844	1 840 689	538 652
Casper von Koskull	–	958 339	–	74 620	–	50 509	–	1 083 468
Tillförordnad vice vd:								
Jussi Koskinen	462 771	131 729	–	–	23 172	4 414	485 943	136 143
Group COO och ställföreträdande koncernchef:								
Torsten Hagen Jørgensen	–	877 633	–	238 857	–	43 921	–	1 160 411
Koncernledning:								
9 (9) personer exklusive koncernchef och tillförordnad vice vd:	6 236 460	5 232 982	1 027 375	905 302	89 443	86 786	7 353 278	6 225 070
Summa	7 952 143	7 608 997	1 403 163	1 341 273	324 604	193 474	9 679 910	9 143 744
Tidigare koncernchef:								
Casper von Koskull ¹	1 398 528	417 852	108 646	35 026	29 974	18 649	1 537 148	471 527
Tidigare Group COO och ställföreträdande koncernchef:								
Torsten Hagen Jørgensen ¹	497 697	302 702	182 914	96 893	1 425	833	682 036	400 428
Summa	9 848 368	8 329 551	1 694 723	1 473 192	356 003	212 956	11 899 094	10 015 699

- 1) Siffrorna avser de belopp som betalats 2020, men kostnaden har täckts av avsättningar för avgångsvederlag som redovisades 2019.

K8. Personalkostnader, forts.

Rörlig ersättning

EIP 2020 för koncernledningen grundas på specifika mål och har ett tak på högst 75 procent av den fasta grundlönen. 40 procent av utfallet från EIP 2020 betalas ut under 2021. Återstående 60 procent betalas ut i lika delar under en femårsperiod, med 12 procent överlåtelse per år. 50 procent av utfallet från EIP 2020 betalas på respektive överlåtelsestidpunkt i form av Nordeaaktier (exklusive utdelning), som omfattas av en kvarhållandeperiod om 12 månader efter överlåtelsestidpunkten. Utfallet från EIP 2020 har kostnadsförts i sin helhet under 2020.

Under 2020 beslutade styrelsen att införa ett långsiktigt incitamentsprogram (LTIP 2020–2022) för Nordeas koncernledning i enlighet med ersättningspolicyn för styrande organ

som fastställdes genom en rådgivande omröstning på Nordeas ordinarie bolagsstämma 2020.

LTIP 2020–2022 har en treårig intjänandeperiod från 1 januari 2020 till 31 december 2022, och omfattas av uppskjutande- och kvarhållandeperioder. Den första andelen aktier för eventuell tilldelning överläts 2023, utifrån resultatkriterierna. Återstående aktier omfattas av en uppskjutandeperiod och överläts årligen i fem lika stora andelar under perioden 2024–2028. Varje aktieöverlåtelse omfattas av en kvarhållandeperiod om 12 månader.

Se avsnittet nedan för ytterligare information om LTIP 2020–2022.

LTIP 2012 hade i maj 2015 kostnadsförts i sin helhet. Samtliga aktier enligt LTIP 2012 är fullt intjänade och därmed inte villkorade. Det fanns inga utestående aktier för dagens medlemmar av koncernledningen per den 31 december 2020.

Rörlig ersättning

Euro	Executive Incentive Programme		LTIP villkorad tilldelning ¹		Summa rörlig ersättning		Summa ersättning Fast och rörlig	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019
Koncernchef:								
Frank Vang-Jensen	610 313	158 416	45 882	–	656 195	158 416	2 496 884	697 068
Casper von Koskull	–	229 145	–	–	–	229 145	–	1 312 613
Tillförordnad vice vd:								
Jussi Koskinen	236 249	59 905	15 294	–	251 543	59 905	737 486	196 048
Group COO och ställföreträdande koncernchef:								
Torsten Hagen Jørgensen	–	214 972	–	–	–	214 972	–	1 375 383
Koncernledning:								
9 (9) personer exklusive koncernchef och tillförordnad vice vd:	2 318 494	1 454 983	137 646	–	2 456 140	1 454 983	9 809 418	7 680 053
Summa	3 165 056	2 117 421	198 822	–	3 363 878	2 117 421	13 043 788	11 261 165
Tidigare koncernchef:								
Casper von Koskull	–	109 470	–	–	–	109 470	1 537 148	580 997
Tidigare Group COO och ställföreträdande koncernchef:								
Torsten Hagen Jørgensen	–	–	–	–	–	–	682 036	400 428
Summa	3 165 056	2 226 891	198 822	–	3 363 878	2 226 891	15 262 972	12 242 590

1) Definierad som kostnaden beräknar enligt IFRS 2.

Ersättning till koncernchef och tillförordnad vice vd Koncernchefen

Frank VangJensen utsågs till koncernchef den 5 september 2019.

Koncernchefens ersättning under 2020 utgörs av fem komponenter: Fast lön, Executive Incentive Programme (EIP), LTIP 2020–2022, pensionspremier och förmåner.

Koncernchefens fasta årslön var fortsatt 1 250 000 euro från den 1 januari 2020. Den fasta lönen innefattar semesterersättning.

Koncernchefen omfattas av en avgiftsbestämd pensionsplan. Pensionspremierna uppgick till 30 procent av den fasta grundlönen.

Förmånerna utgjordes huvudsakligen av bilförmån samt bostads-, säkerhets- och reserelaterade förmåner liksom skattemässiga kostnader för bosättning i Finland och skatterådgivning, till ett värde av 211 989 euro.

EIP 2020 baserades på särskilda mål och kunde som högst uppgå till 75 procent av den fasta grundlönen. För 2020 blev utfallet från EIP 610 313 euro.

Den villkorade tilldelningen för 2020 enligt LTIP 2020–2022 uppgick till 45 882 euro.

Den intjänade ersättningen för 2020 uppgick för de fem komponenterna till 2 496 884 euro.

Koncernchefen måste behålla en stor andel av de tilldelade aktierna till dess att det samlade värdet motsvarar 100 procent av hans fasta bruttoårslön. Dessa aktier måste behållas till dess att koncernchefen lämnar sin befattning.

Tillförordnad vice vd

Jussi Koskinen utsågs till tillförordnad vice vd den 10 september 2019.

Tillförordnad vice vd:s ersättning utgörs av fem komponenter: Fast lön, Executive Incentive Programme (EIP), LTIP 2020–2022, finsk lagstadgad pensionsplan (redovisas som sociala avgifter) och förmåner.

Tillförordnad vice vd:s fasta årslön var fortsatt 450 000 euro, inklusive semesterersättning, från den 1 januari 2020.

Förmånerna för 2020 uppgick till 23 172 euro och utgjordes huvudsakligen av bilförmån.

EIP 2020 för koncernledningen baserades på särskilda mål och kunde som högst uppgå till 75 procent av den fasta grundlönen. För 2020 blev utfallet från EIP 236 249 euro.

Den villkorade tilldelningen för 2020 enligt LTIP 2020–2022 uppgick till 15 294 euro.

Tillförordnad vice vd omfattas av det lagstadgade finska pensionssystemet. Enligt de lagstadgade pensionsreglerna

K8. Personalkostnader, forts.

ska den del av utfallet från EIP 2020 för koncernledningen som betalas eller hålls inne under 2021 medräknas i pensionsgrundande lön.

Den intjänade ersättningen för 2020, som tillförordnad vice vd, uppgick för de fyra komponenterna (exklusive pensionsförmån) till 737 486 euro.

Tillförordnad vice vd måste behålla en stor andel av de tilldelade aktierna till dess att det samlade värdet motsvarar 100 procent av hans fasta bruttoårslön. Dessa aktier måste behållas till dess att tillförordnad vice vd lämnar sin befattning.

Ersättning till koncernledningen

Ersättning till övriga medlemmar i koncernledningen medräknas för den tid som de innehaft sin befattning och omfattats av EIP 2020. En medlem i koncernledningen lämnade Nordea den 30 april 2020. Tre nya medlemmar i koncernledningen utsågs den 1 augusti 2020, 15 oktober 2020 respektive 1 november 2020. Garanterad rörlig ersättning (rekryteringsbonus/utköp) har godkänts till ett värde av 1 500 000 euro.

Ersättningen till medlemmar i koncernledningen utgörs av fem komponenter: Fast lön, EIP 2020 för koncernledningen, LTIP 2020–2022, pensionspremier och förmåner.

EIP 2020 för koncernledningen baserades på specifika mål och kan uppgå till högst 75 procent av den fasta grundlönen för de medlemmar i koncernledningen som erbjuds LTIP 2020–2022 och 100 procent för övriga. För 2020 blev utfallet från EIP 2 318 494 euro.

Den villkorade tilldelningen för 2020 enligt LTIP 2020–2022 uppgick till 137 646 euro. Chief Risk Officer deltar inte i LTIP.

Varje medlem i koncernledningen måste behålla en stor andel av de tilldelade aktierna till dess att det samlade värdet motsvarar 100 procent av deras fasta bruttoårslön. Dessa aktier måste behållas till dess att personen lämnar sin befattning i koncernledningen.

Pensionsplanerna för de övriga nio medlemmarna i koncernledningen ser olika ut beroende på de nationella förhållandena. Pensionsplanerna är avgiftsbestämda eller en kombination av avgiftsbestämda och förmånsbestämda pensionsplaner.

Per den 31 december 2020 hade tre medlemmar pensionsplaner i enlighet med svenska kollektivavtal, BTP1 (avgiftsbestämd pension) och BTP2 (förmånsbestämd pension), med kompletterande avgiftsbestämda pensionsplaner utöver kollektivavtalet. Pensionspremierna uppgick sammanlagt till 30 procent av den fasta grundlönen.

En medlem hade en avgiftsbestämd pensionsplan i enlighet med dansk praxis. Pensionspremierna uppgick sammanlagt till 30 procent av den fasta grundlönen.

Tre medlemmar täcktes av det lagstadgade finska pensionssystemet (redovisat som sociala avgifter) och hade i tillägg en avgiftsbestämd pensionsplan motsvarande 8,5 % av den fasta grundlönen.

Två medlemmar saknar pensionsavtal med Nordea.

Ersättning till tidigare koncernchef och tidigare ställföreträdande koncernchef Tidigare koncernchefen

Casper von Koskull utsågs till koncernchef den 1 november 2015 och avgick den 5 september 2019. Den tidigare koncernchefens ersättning för 2020 utgjordes av tre komponenter: Fast lön, pensionspremier och förmåner (huvudsakligen av bil, skatterådgivnings och bostadsförmån).

Den tidigare koncernchefen täcktes av det lagstadgade finska pensionssystemet och hade i tillägg en avgiftsbestämd pensionsplan motsvarande 8,5 % av den fasta grundlönen.

Den intjänade ersättningen för 2020, som tidigare koncernchef, uppgick för de tre komponenterna till 1 537 148 euro (täcks av avsättning gjord 2019).

Tidigare Group COO och ställföreträdande koncernchefen

Torsten Hagen Jørgensen utsågs till Group COO och ställföreträdande koncernchef den 1 november 2015 och avgick den 10 september 2019. Ersättningen till tidigare Group COO och ställföreträdande koncernchef utgjordes av fast lön, pensionspremier och förmåner. Under uppsägningstiden hade tidigare Group COO och ställföreträdande koncernchefen en avgiftsbestämd pensionsplan och bilförmån.

Den intjänade ersättningen för 2020, som tidigare Group COO och ställföreträdande koncernchef, uppgick för de tre komponenterna till 682 036 euro (täcks av avsättning gjord 2019).

Uppskjuten rörlig ersättning i form av Nordeaaktier

En del av utfallet från EIP 2019 för koncernledningen har skjutits upp, med framtida betalning i form av Nordeaaktier. Antalet tilldelade och uppskjutna aktier per den 31 december 2020 framgår av tabellen nedan:

Nordeaaktier

	2020
Koncernchef	
Frank Vang-Jensen	19 425
Tillf. vice vd:	
Jussi Koskinen	11 704
Koncernledning:	
9 personer exkl. koncernchef och tillförordnad vice vd:	56 607
Summa	87 736
Tidigare koncernchef:	
Casper von Koskull	20 483
Tidigare Group COO och ställföreträdande koncernchef:	
Torsten Hagen Jørgensen	12 997
Summa	121 216

Pensionsförpliktelser

Pensionsplanerna är fonderade, vilket innebär att pensionsförpliktelserna täcks av förvaltningstillgångar vars verkliga värde i huvudsak motsvarar värdet av förpliktelserna.

Pensionsförpliktelser (värdet av skulderna för förmånsbestämda pensionsplaner) beräknas i enlighet med IAS 19. Dessa förpliktelser påverkas av förändringar i aktuariella antaganden, och skillnaderna mellan åren kan vara betydande.

IAS 19 innehåller ett antagande om framtida löneökningar, vilket innebär att redovisade pensionsförpliktelser motsvarar intjänade pensionsrätter beräknade med hjälp av förväntade lönenivåer vid pensionering.

Pensionsförpliktelserna har värderats enligt IAS 19 per den 31 december 2020.

Euro	2020	2019
Koncernledningen:		
Värdet av pensionsförpliktelser gentemot tre svenska medlemmar i koncernledningen	1 137 129	1 004 303
Tidigare styrelseordföranden, koncernchefer och ställföreträdande koncernchefer		
Vesa Vainio ¹	4 932 945	5 118 594
Lars G Nordström	311 588	313 010
Casper von Koskull	427 026	399 536
Summa	6 808 688	6 835 443

1) Pensionsförpliktelserna härrör främst från förmånsbestämda pensionsrätter intjänade i, och finansierade av, de banker som bildat Nordea. Minskningen jämfört med 2019 beror huvudsakligen på utbetalningar under året.

K8. Personalkostnader, forts.

Uppsägningstid och avgångsvederlag

I enlighet med anställningsavtalet har koncernchefen en uppsägningstid på 12 månader och Nordea en uppsägningstid på 12 månader. Koncernchefen har ett avgångsvederlag på 12 månadslöner, vilket minskas av lön från eventuell annan anställning under dessa 12 månader.

Tillförordnade vice vd och nio medlemmar i koncernledningen har en uppsägningstid på 6 månader och Nordea en uppsägningstid på 12 månader. Ett avgångsvederlag på 12 månader lämnas, vilket minskas av lön från eventuell annan anställning under dessa 12 månader.

Inga åtaganden om avgångsvederlag gjordes gentemot medlemmarna i koncernledningen under 2020. Åtaganden om avgångsvederlag gentemot medlemmar i koncernledningen som gjordes och redovisades under 2019 uppgick till 2 427 212 euro.

Total ersättning som betalats 2020 under uppsägningstiden uppgick till 3 599 889 euro, varav 1 537 148 euro avsåg den tidigare koncernchefen. Betalningarna under uppsägningstiden har medräknats i relevanta fall i upplysningarna för 2020, men täcks av avsättningar som gjordes 2019 och redovisas därmed inte som en kostnad för 2020.

Skadeersättning

Nordea Bank Abp har åtagit sig att ersätta medlemmarna i koncernledningen för utgifter i samband med juridisk rådgivning för att försvara sig emot eller bestrida vissa stämningar eller utredningar från tredje part, dock med undantag för brott eller handlingar som begåtts uppsåtligt eller av grov oaksamhet. Ersättningen för respektive medlem i koncernledningen kan som högst uppgå till 37,5 mn euro, såvida inte styrelsen från fall till fall beslutar annat. Ersättningen ges endast för sådant som annat försäkringsskydd inte täcker.

Utlåning och inlåning till nyckelpersoner i ledande positioner

Utlåning till nyckelpersoner i ledande positioner, beskrivet i not K1 avsnitt 28 uppgår till 3 mn euro (2 mn euro) och ränteintäkter på dessa lån uppgår till 0 mn euro (0 mn euro). Inlåning från nyckelpersoner i ledande positioner uppgår till 14 mn euro (18 mn euro) och ränteintäkter på denna inlåning

uppgår till 0 mn euro (0 mn euro). Kreditlöften till nyckelpersoner i ledande positioner uppgår till 0 mn euro (0 mn euro).

Nyckelpersoner i ledande positioner som är anställda av Nordea erhåller samma kreditvillkor som övriga anställda. I Finland motsvarar personalräntan Nordeas inlåningskostnad med en marginal på 30 punkter. I Danmark är personalräntan för lån rörlig och uppgick den 31 december 2020 till 2,25 procent. I Norge är personalräntan för lån rörlig och uppgick den 31 december 2020 till 1,15 procent. I Sverige är personalräntan på lån med fast eller rörlig ränta 215 punkter lägre än motsvarande ränta för externa kunder (med en nedre gräns på 50 punkter). Per idag finns en begränsning på 57 svenska prisbasbelopp, både för lån med fast ränta och för lån med rörlig ränta. Lån överstigande de fastslagna begränsningarna ges till samma villkor som för förmånskunder. Lån till familjemedlemmar till nyckelpersoner i ledande positioner och till nyckelpersoner i ledande positioner som ej är anställda av Nordea ges till normala marknadsvillkor.

Aktierelaterad ersättning

Nordea har flera program för rörlig ersättning till utvalda Nordeamedarbetare (deltagare). Villkoren i programmen skiljer sig åt beroende på målgrupp. Upplysningar om de aktierelaterade programmen finns nedan. Samtliga ersättningsprogram beskrivs också i avsnittet "Ersättningar" på sidan 63 i förvaltningsberättelsen och ytterligare upplysningar finns nedan.

Under 2020 införde Nordea ett långsiktigt incitamentsprogram (LTIP) för medlemmar i koncernledningen. Programmet regleras med eget kapital-instrument. För ytterligare information om det här programmet, se "Långfristigt incitamentsprogram 2020–2022" nedan.

Fram till 2018 använde sig Nordea av uppskjuten rörlig ersättning indexerad till Nordeaaktiens totalavkastning (TSR), exklusive utdelning. Utfallet från programmet betalades utslutande i kontanter och den del som indexerades till Nordeas TSR redovisades som ett kontantreglerat aktierelaterat program. Från 2019 ändrades detta så att 50 procent av programmet betalas kontant och 50 procent regleras med Nordeaaktier, vilket innebär att den del som betalas i Nordeaaktier är ett aktierelaterat program som regleras med eget kapital-instrument.

Aktierelaterad ersättning

Intjänandeår	Eget kapital- eller kontantreglerat	Överlåtelseperiod	Kostnad 2020	Kostnad 2019	Skuld 31 dec 2020	Skuld 31 dec 2019	Utstående rättigheter
2020							
- LTIP	Eget kapitalreglerat	2023–2028	0	–	–	–	Ja ¹
- EIP	Eget kapitalreglerat	2021–2026	14	–	–	–	Ja ²
- Rörlig lönedel/bonus	Eget kapitalreglerat	2021–2026	–	–	–	–	Ja ²
- Utköp, etc.	Eget kapitalreglerat	2021–2022	–	–	–	–	Ja
2019							
- EIP	Eget kapitalreglerat	2021–2025	–13	20	–	–	Ja
- Rörlig lönedel/bonus	Eget kapitalreglerat	2021–2025	5	–	–	–	Ja
- Utköp, etc.	Eget kapitalreglerat	2021–2025	0	–	–	–	Ja
Tidigare år	Kontantreglerat	2021–2025	–4	–11	32	74	Nej
Summa			2	9	32	74	

1) Rättigheter tilldelas efter den treåriga resultatmättningsperiodens slut (2020–2022), under den efterföljande överlåtelseperioden (2023–2028).

2) Rättigheter tilldelas under 2021 utifrån resultatet för 2020.

K8. Personalkostnader, forts.

Programmen för rörlig ersättning 2019 kostnadsfördes under 2019, där 20 mn euro avsåg kontant ersättning och 20 mn euro avsåg den aktierelaterade delen. Kostnaderna har under 2020 justerats ned till 14 mn euro för kontantdelen och 7 mn euro för den aktierelaterade delen. Under 2020 har deltagarna i dessa program erhållit 1 331 083 aktier i Nordea, vilket motsvarar 7 mn euro baserat på aktiekursen på tilldelningsdagen. Ytterligare 1 219 284 aktier tilldelades deltagarna men som uppskjuten ersättning. Dessa uppskjutna aktier hade ett verkligt värde på 6 mn euro baserat på aktiekursen på tilldelningsdagen.

Tabellen nedan visar samtliga program med aktierelaterade kostnader som redovisats under 2020, liksom jämförelsetal för 2019. Siffrorna för 2020 grundas på förväntat utfall 2020 och samtliga siffror är exklusive sociala avgifter. Kostnaden för 2020 grundas på ett antagande om antal aktier som kommer att tilldelas och omfattas av uppskjutanderegler med överlåtelse under de efterföljande åren.

Långsiktigt incitamentsprogram 2020–2022

Nordeas styrelse beslutade den 11 juni 2020 att lansera ett nytt LTIP för koncernledningen. Programmet erbjuder villkorade aktietilldelningar, det vill säga ett löfte om att överlåta aktier om vissa kriterier uppfylls. Programmet har en treårig resultatmättningsperiod, från 1 januari 2020 till 31 december 2022.

Det högsta antalet aktier som kan tilldelas deltagarna beslutades när programmet lanserades, och det slutliga antalet aktier som faktiskt tilldelas varje deltagare kommer att beräknas under andra kvartalet 2023 baserat på utfallet från de tre resultatkriterierna per den 31 december 2022, där respektive kriterium har en vikt på 1/3:

- Absolut totalavkastning (aTSR),
- Relativ totalavkastning (rTSR),
- Ackumulerad vinst per aktie före (EPS).

LTIP 2020–2022	
Tjänstgöringsvillkor	Anställd i Nordeakoncernen under intjänandeperioden på 3–8 år.
Resultatvillkor aTSR	Nordeaaktiens absoluta kursuppgång (med återinvesterad utdelning). Högsta tilldelning för aTSR över 12,00 euro. Ingen tilldelning för aTSR under 6,85 euro.
Resultatvillkor rTSR	Nordeaaktiens kursuppgång (med återinvesterad utdelning) i förhållande till en grupp av 9 andra banker. Högsta tilldelning för rTSR om Nordea är nummer ett i jämförelsegruppen. Ingen tilldelning för rTSR om Nordea är nummer sex eller lägre i jämförelsegruppen.
Resultatvillkor EPS	TResultat per aktie totalt för perioden 2021–2022. Högsta tilldelning för EPS över 1,80 euro. Ingen tilldelning för EPS under 1,20 euro.
Tak	Total tilldelning får inte överstiga 200 procent av deltagarnas lön.

40 procent av de tilldelade aktierna överläts till deltagarna under andra kvartalet 2023. Återstående 60 procent överläts till deltagarna, i lika delar per år, under perioden andra kvartalet 2024 till andra kvartalet 2028, förutsatt att deltagarna ännu är anställda i Nordea. Samtliga överlåtna aktier omfattas av en kvarhållandeperiod på 12 månader, under vilken deltagarna varken har åtkomst till eller kan sälja aktierna. Aktier som ännu inte intjänats kommer inte att överlåtas om anställningen avslutas före överlåtelседagen, med förbehåll för nationell lagstiftning och avgångsvillkor, såvida inte kriterierna för en så kallad "good leaver" uppfylls.

Om Nordeas finansiella ställning skulle försämrats eller om deltagaren bryter mot interna riktlinjer kan tilldelningarna sänkas eller upphävas. Det finns också möjlighet till återkrav av uppskjuten aktieersättning under liknande omständigheter. Dessa villkor påverkar inte bedömningen gällande tilldelningsdagen 11 juni 2020, eftersom sannolikheten är liten och samtliga deltagare var medvetna om villkoren från början.

Allmänna villkor

LTIP 2020–2022	
Stamaktier per rättighet	1,0
Tilldelningsdag	11 juni 2020
intjänandeperiod	3–8 år
Avtalets löptid	8 år
Åtkomst till första delen	Kv2 2024

Verkligt värde på tilldelningsdag

	Intjänandedag					
	Kv2 2023	Kv2 2024	Kv2 2025	Kv2 2026	Kv2 2027	Kv2 2028
Högsta antalet aktier	260 000	78 000	78 000	78 000	78 000	78 000
Intjänandeperiod, år	3	4	5	6	7	8
aTSR	1,40	1,31	1,23	1,16	1,09	1,02
rTSR	1,83	1,71	1,61	1,51	1,41	1,33
EPS	4,74	4,46	4,19	3,94	3,70	3,48

Rättigheternas verkliga värde beräknas med hjälp av Monte Carlo-simulering (rTSR och aTSR) och Black & Scholes-formel (EPS) utifrån följande parametrar:

Viktad genomsnittlig aktiekurs på tilldelningsdagen, euro	6,41
Lösenkurs, euro	–
Förväntad volatilitet	29,1 %
Intjänandeperiod	Se ovan
Förväntad utdelning	6,2 %
Risikfri ränta	0 %

Den förväntade volatiliteten grundas på Nordeaaktiens historiska, dagliga kursvolatilitet under en treårsperiod, som uppgick till 33,9 procent. Denna siffra har justerats för engångshändelser (covid-19) som inte förväntas inträffa igen. Det betyder att Nordea har exkluderat perioden med störst kursvolatilitet från beräkningen av förväntad volatilitet på tilldelningsdagen (det vill säga perioden 9 mars 2020 till 25 mars 2020). Detta resulterar i en historisk kursvolatilitet för aktien på 29,1 procent.

Villkorade rättigheter LTIP 2020–2022	aTSR	rTSR	EPS
Tilldelade	216 667	216 667	216 667
Förverkade	–	–	–
Utestående vid årets slut	216 667	216 667	216 667
Varav inlösenbara	–	–	–

K8. Personalkostnader, forts.

Långsiktiga incitamentsprogram som löpt ut – 2011 och 2012

LTIP 2012 hade i maj 2015 kostnadsförts i sin helhet. Samtliga aktier enligt LTIP 2012 är fullt intjänade och därmed inte

villkorade. 60 procent av de intjänade aktierna omfattades av uppskjutanderegler, med möjlighet till nedjustering av uppskjuten ersättning i enlighet med gällande föreskrifter, och tilldelades under en femårsperiod, med start i maj 2015.

	2020			2019		
	Matchningsaktie	Prestationsaktie I	Prestationsaktie II	Matchningsaktie	Prestationsaktie I	Prestationsaktie II
Rättigheter LTIP 2012						
Utestående vid årets början	38 115	114 345	38 115	69 305	207 915	69 305
Tilldelade ¹	–	–	–	6 925	20 775	6 925
Erhållna	–35 742	–107 225	–35 742	–38 115	–114 345	–38 115
Utestående vid årets slut²	2 373	7 120	2 373	38 115	114 345	38 115
Rättigheter LTIP 2011						
Utestående vid årets början	–	–	–	40 794	68 160	18 357
Tilldelade ¹	–	–	–	4 072	6 803	1 832
Erhållna	–	–	–	–44 866	–74 963	–20 189
Utestående vid årets slut²	–	–	–	–	–	–

1) Tilldelade rättigheter är kompensation för utdelning på den underliggande Nordeaaktien under året.

2) Tilldelningen av rättigheter sköts upp till följd av uppskjutande och kvarhållanderestriktioner enligt de nordiska finansinspektionerna regleringar. De uppskjutna rättigheterna har inte någon lösenkurs.

Aktierelaterade program för rörlig ersättning – andra än LTIP

Detta avsnitt beskriver de program för rörlig ersättning som omfattade uppskjuten ersättning med indexering till Nordeaaktiens totalavkastning (kontantreglerat program fram till 2018) och ersättning i form av aktier (eget kapital-reglerat program från 2019). Programmen klassificeras som: Executive Incentive Programme (EIP), rörlig lönedel (Variable Salary Part, VSP) och bonusprogram.

Programmen är årliga planer med ett tjänstgöringsvillkor för respektive år, och de kostnadsförs alla i sin helhet under det år de intjänas (ettårig intjänandeperiod). De individuella tilldelningen gjordes i början av det efterföljande året.

Under 2020 erbjöds cirka 300 utvalda ledare och nyckelpersoner i Nordeakoncernen att delta i EIP, inklusive medlemmarna i koncernledningen. Nordea införde EIP 2013. EIP syftar till att stärka Nordeas möjligheter att rekrytera, motivera och behålla utvalda ledare och nyckelpersoner utanför koncernledningen, och ska belöna goda prestationer. Syftet är också att ytterligare stimulera dessa personer vilkas insatser har en direkt påverkan på Nordeas resultat, lönsamhet och långsiktiga värdetillväxt. EIP 2020 ska belöna uppfyllelsen av i förväg överenskomna mål på koncernnivå, affärsenhetsnivå och individuell nivå. Hur resultatet påverkas på lång sikt ska beaktas när målen beslutas. Tilldelningen från EIP ska inte överstiga den fasta lönen och ersättningen omfattas av en uppskjutandeperiod för samtliga deltagare, och för risktagare med väsentlig inverkan tillämpas regler för nedjustering av uppskjuten ersättning och förfoganderestriktioner i enlighet med gällande föreskrifter.

Rörlig lönedel erbjöds under 2020 utvalda ledare och specialister för att belöna en stark prestation. Bedömningen av individuella prestationer grundas på i förväg fastställda finansiella och ickefinansiella mål. För 2020 ska rörlig lönedel normalt inte överstiga ett högsta utfall på 25 procent av den

fasta årslönen, med undantag för ett fåtal utvalda ledare och specialister inom specifika områden i Nordea. Rörlig lönedel ska inte överstiga den fasta årslönen och den betalas kontant. För risktagare med väsentlig inverkan görs tilldelningen från rörlig lönedel till viss del i aktier, med efterföljande kvarhållandeperiod. Delar av den rörliga lönedelen för risktagare med väsentlig inverkan omfattas av en uppskjutandeperiod om minst tre år, med jämn fördelning av utbetalningarna och tillämpning av villkor för förverkande (justering av uppskjuten ersättning) under perioden.

Bonusprogram erbjöds under 2020 enbart utvalda grupper av medarbetare inom specifika affärsområden eller enheter efter godkännande av styrelsen, till exempel inom Large Corporates & Institutions, Nordea Asset Management, Nordea Funds och Group Treasury. Syftet är att säkerställa en stark prestation och upprätthålla kostnadsflexibilitet för Nordea. Individuell tilldelning fastställs utifrån detaljerade prestationsbedömningar som omfattar en rad finansiella och ickefinansiella mål. Tilldelning från bonusprogram för 2020 betalas kontant. För risktagare med väsentlig inverkan görs tilldelningen till viss del i aktier, med efterföljande kvarhållandeperiod. Delar av tilldelningen för risktagare med väsentlig inverkan omfattas av en uppskjutandeperiod om tre till fem år, med jämn fördelning av utbetalningarna och tillämpning av villkor för förverkande (justering av uppskjuten ersättning) under perioden.

Tabellerna nedan visar uppskjuten ersättning från EIP (inklusive EIP för koncernledningen), rörlig lönedel och bonusprogram som ännu inte hade betalats till deltagarna den 31 december 2020. Här ingår även uppskjuten ersättning från LTV (erbjöds 2018 och 2019) och uppskjuten ersättning från kompensation för avtal i tidigare anställningar (utköp). Sådana avtal kan i undantagsfall erbjudas i samband med rekrytering och är begränsad till det första anställningsåret.

K8. Personalkostnader, forts.

Tabellen nedan visar utestående skulder för aktierelaterade program som regleras med kontanter och förekom 2014–2018:

Uppskjuten aktierelaterad ersättning 2014–2018 (kontantreglerade)

Mn euro	2020	2019
Vid årets början	74	89
Uppskjuten/intjänad under året	1	40
TSR-indexering under året	–4	–11
Utbetalningar under året	–37	–44
Omräkningsdifferenser	–2	–
Vid årets slut	32	74

Reglering av beloppen vid årets slut förväntas ske följande år:

	2020	2019
2020	–	38
2021	17	19
2022	9	10
2023	3	3
2024	3	3
2025	0	1
Summa	32	74

Från och med 2019 ändrades de uppskjutna ersättningarna, så att 50 procent av programmen betalas kontant och 50 procent i Nordeaaktier, vilket gör dem till aktierelaterade program som regleras med eget kapital-instrument. Tilldelningen av aktier enligt programmen för 2020 beslutas under våren 2021, och ingår därmed inte för 2020 i tabellerna nedan. Den har dock kostnadsförts i sin helhet i resultaträkningen för 2020. För den del som regleras kontant har en avsättning gjorts för 2020 på 15 mn euro, exklusive sociala avgifter. Därutöver redovisade, för det aktierelaterade programmet som regleras med eget kapital-instrument, en kostnad på 14 mn euro i resultaträkningen och som en ökning av eget kapital.

Uppskjuten aktierelaterad ersättning 2019 (eget kapital-reglerad)

Antal aktier	2020
Utestående vid årets början	–
Tilldelade ¹	2 550 367
Förverkade	–
Erhållna ²	–1 331 083
Utestående vid årets slut	1 219 284
- Varav inlösenbara	–

1) Tilldelade rättigheter avser antalet aktier från programmen med rörlig ersättning för 2019 som tilldelades 2020. Tilldelningen av rättigheter har skjutits upp till följd av uppskjutande och kvarhållanderestriktioner enligt de nordiska finansinspektionernas regleringar. De uppskjutna rättigheterna har inte någon lösenkurs.

2) Tilldelade rättigheter omfattas av en kvarhållandeperiod om ett år efter överlåtelsen till deltagarna. Inkluderar aktier som har erhållits av deltagarna men hållits inne för att täcka inkomstskatt eller sociala avgifter.

Överlåtelse av utestående rättigheter förväntas ske följande år:

	2020
2021	336 228
2022	330 921
2023	401 399
2024	39 931
2025	110 805
Summa	1 219 284

Ytterligare information om ersättningar

Förvaltningsberättelsen innehåller ett separat avsnitt om ersättningar, på sidan 63. Ytterligare information om ledande befattningshavare, risktagare med väsentlig inverkan och samtliga Nordeamedarbetare publiceras i en separat rapport på nordea.com senast en vecka före den ordinarie bolagsstämman den 24 mars 2021.

Fördelning efter kön, ledande befattningshavare

I moderföretagets styrelse, styrelsemedlemmar utsedda av bolagsstämman, var 60 procent (50 procent) män och 40 procent (50 procent) kvinnor. I styrelserna för Nordeakoncernens bolag var 68 procent (68 procent) män och 32 procent (32 procent) kvinnor. Motsvarande siffror för Övriga ledande befattningshavare var 71 procent (74 procent) män och 29 procent (26 procent) kvinnor. Interna styrelser utgörs främst av ledningen inom Nordea, arbetstagarrepresentanter är exkluderade.

K8. Personalkostnader, forts.

Medelantal anställda

Omräknat till heltidstjänster	Summa		Män		Kvinnor	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019
Danmark	7 337	7 904	4 263	4 560	3 074	3 344
Sverige	6 265	6 712	3 060	3 294	3 205	3 418
Finland	5 968	6 368	2 342	2 448	3 626	3 920
Norge	2 830	2 952	1 528	1 599	1 302	1 353
Polen	4 412	4 006	2 495	2 274	1 917	1 732
Ryssland	228	335	87	123	141	212
Estland	576	432	195	142	381	290
Luxemburg	191	254	108	141	83	113
USA	114	116	51	56	63	60
Singapore	54	64	22	28	32	36
Storbritannien	48	54	29	31	19	23
Tyskland	42	45	24	27	18	18
Kina	28	29	12	12	16	17
Schweiz	4	5	4	4	–	1
Italien	9	10	7	7	2	3
Spanien	6	6	3	3	3	3
Brasilien	0	0	0	0	–	–
Frankrike	3	3	3	3	–	–
Chile	3	3	2	2	1	1
Belgien	2	2	2	2	0	–
Portugal	2	0	1	–	1	–
Österrike	1	0	1	–	–	–
Summa genomsnitt	28 123	29 300	14 239	14 756	13 884	14 544
Totalt antal anställda (omräknat till heltidstjänster), vid årets slut	28 051	29 000				

K9. Övriga kostnader

Mn euro	2020	2019
Informationsteknologi	–490	–530
Marknadsföring och representation	–46	–59
Porto-, transport-, telefon- och kontorskostnader	–57	–66
Hyres-, lokal- och fastighetskostnader	–128	–150
Resolutionsavgifter	–202	–211
Övrigt	–363	–623
Summa	–1 286	–1 639

Revisionsarvoden

Mn euro	2020	2019
PricewaterhouseCoopers		
Revisionsuppdrag	–8	–9
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget ¹	–1	–1
Övriga uppdrag ¹	–1	–1
Summa	–10	–11

1) Av vilka Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget 0,1 mn euro (0,1 mn euro) och Övriga uppdrag 0,6 mn euro (0,4 mn euro) för PricewaterhouseCoopers Oy.

K10. Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar

Mn euro	2020	2019
Avskrivningar		
Materiella tillgångar	–255	–275
Immateriella tillgångar	–298	–283
Summa	–553	–558
Nedskrivningar		
Materiella tillgångar	–7	–27
Immateriella tillgångar	–45	–745
Summa	–52	–772
Summa	–605	–1 330

K11. Kreditförluster, netto

2020, mn euro	Utlåning till centralbanker och kreditinstitut ²	Utlåning til allmänheten ²	Räntebärande värdepapper	Poster utanför balansräkningen ³	Summa
Kreditförluster, kategori 1	1	-119	-2	-35	-155
Kreditförluster, kategori 2	-1	-136	0	-63	-200
Kreditförluster, icke fallerade	0	-255	-2	-98	-355
Kategori 3, fallerade					
Kreditförluster, individuellt värderade, kollektivt beräknade ¹	2	-123	-	-6	-127
Konstaterade kreditförluster	-	-564	-	-9	-573
Minskning av avsättningar som tagits i anspråk för att täcka konstaterade kreditförluster	-	368	-	9	377
Återföringar av tidigare konstaterade kreditförluster	-	50	-	-	50
Ny/ökad avsättning	-	-590	-	-11	-601
Återföring av avsättningar	-	304	-	17	321
Kreditförluster, fallerade	2	-555	0	0	-553
Kreditförluster, netto	2	-810	-2	-98	-908

2019, mn euro	Utlåning till centralbanker och kreditinstitut ²	Utlåning til allmänheten ²	Räntebärande värdepapper	Poster utanför balansräkningen ³	Summa
Kreditförluster, kategori 1	2	-6	1	-15	-18
Kreditförluster, kategori 2	6	-46	0	-29	-69
Kreditförluster, icke fallerade	8	-52	1	-44	-87
Kategori 3, fallerade					
Kreditförluster, individuellt värderade, kollektivt beräknade ¹	1	-48	-	-1	-48
Konstaterade kreditförluster	-	-443	-	-9	-452
Minskning av avsättningar som tagits i anspråk för att täcka konstaterade kreditförluster	-	312	-	9	321
Återföringar av tidigare konstaterade kreditförluster	1	46	-	-	47
Garantiersättning	-	-	-	3	3
Ny/ökad avsättning	-	-555	-	-16	-571
Återföring av avsättningar	-	223	-	28	251
Kreditförluster, fallerade	2	-465	0	14	-449
Kreditförluster, netto	10	-517	1	-30	-536

1) Inkluderar individuellt identifierade tillgångar där avsättningarna har beräknats med en statistisk modell.

2) Se not K14 "Utlåning och osäkra lånefordringar".

3) Inkluderade i not K2 "Risk- och likviditetshantering".

K12. Skatter

Skattekostnad

Mn euro	2020	2019
Aktuell skatt	-652	-1 051
Uppskjuten skatt	-46	480
Summa	-698	-571

För aktuell och uppskjuten skatt redovisad under Övrigt totalresultat, se Rapport över totalresultat.

Skatten på koncernens rörelseresultat skiljer sig på följande sätt från det teoretiska belopp som kan beräknas med hjälp av skattesatsen i Finland:

Mn euro	2020	2019
Resultat före skatt	2 963	2 113
Skatt beräknad med en skattesats om 20,0 procent	-593	-423
Effekt av andra skattesatser i övriga länder	-73	-61
Resultat från intresseföretag	-2	-18
Ej skattepliktiga intäkter	38	53
Ej skattemässigt avdragsgilla kostnader	-37	-70
Justeringar avseende tidigare år	47	-26
Utnyttjande och etablering av oredovisade skattefordringar	-76	-8
Ändrad skattesats	3	-2
Ej avräkningsbara utländska skatter	-5	-16
Skattekostnad	-698	-571
Genomsnittlig effektiv skattesats	24 %	27 %

Förändringar i uppskjutna skattefordringar och skatteskulder

Mn euro	1 jan 2020	Redovisat i resultat-räkningen	Redovisat i övrigt totalresultat	Redovisat i eget kapital	Förvärv och försäljningar	Omräknings-differenser	Övriga förändringar	31 dec 2020
Uppskjutna skattefordringar								
Skattemässiga underskott	118	25	-	-	-	0	-20	123
Utlåning till allmänheten	74	2	-	-	-	0	-	76
Derivatinstrument	126	14	-	-	-	-7	-4	129
Pensionstillgångar	126	-24	-4	-	-	-1	-3	94
Skulder/avsättningar	160	-31	-	22	-	-1	4	154
Avräkningsbar utländsk skatt	225	24	-	-	-	0	-	249
Övrigt	11	24	-	-	-	-1	-11	23
Kvittning av uppskjutna skattefordringar och skulder	-353	-55	-3	-22	-	1	-10	-442
Summa	487	-21	-7	0	-	-9	-44	406

K12. Skatter, forts.

Mn euro	1 jan 2020	Redovisat i resultat-räkningen	Redovisat i övrigt totalresultat	Redovisat i eget kapital	Förvärv och försäljningar	Omräknings-differenser	Övriga förändringar	31 dec 2020
Uppskjutna skatteskulder								
Utlåning till allmänheten	387	20	–	–	2	0	–10	399
Aktier	–	–10	–	–	–	–	64	54
Derivatinstrument	28	–18	5	–	–	–1	–3	11
Immateriella tillgångar	94	9	–	–	3	1	–30	77
Förvaltningsfastigheter	4	6	–	–	–	–	1	11
Pensionsskulder	46	–5	–	–	–	0	–	41
Skulder/avsättningar	56	–1	–	–	–	0	–55	0
Avräkningsbar utländsk skatt	193	88	–	–	–	–	–14	267
Övrigt	26	–9	–	–	–	0	1	18
Kvittning av uppskjutna skattefordringar och skulder	–353	–55	–3	–22	–	0	–9	–442
Summa	481	25	2	–22	5	0	–55	436

Mn euro	1 jan 2019	Redovisat i resultat-räkningen	Redovisat i övrigt totalresultat	Redovisat i eget kapital	Förvärv och försäljningar	Omräknings-differenser	Övriga förändringar	31 dec 2019
Uppskjutna skattefordringar								
Skattemässiga underskott	105	15	–	–	–	1	–3	118
Utlåning till allmänheten	36	38	–	–	–	0	–	74
Derivatinstrument	2	119	4	–	–	0	1	126
Pensionstillgångar	39	50	34	–	–	0	3	126
Skulder/avsättningar	66	85	–	–	–	0	9	160
Avräkningsbar utländsk skatt	101	124	–	–	–	–	–	225
Övrigt	10	1	–	–	1	1	–2	11
Kvittning av uppskjutna skattefordringar och skulder	–195	–153	–3	–	–	–1	–1	–353
Summa	164	279	35	–	1	1	7	487

Mn euro	1 jan 2019	Redovisat i resultat-räkningen	Redovisat i övrigt totalresultat	Redovisat i eget kapital	Förvärv och försäljningar	Omräknings-differenser	Övriga förändringar	31 dec 2019
Uppskjutna skatteskulder								
Utlåning till allmänheten	363	18	–	–	6	–3	3	387
Derivatinstrument	355	–305	–	–	–	2	–24	28
Immateriella tillgångar	63	32	–	–	–	–1	–	94
Förvaltningsfastigheter	34	–	–	–	–	–	–30	4
Pensionsskulder	30	16	–	–	–	–	–	46
Skulder/avsättningar	32	–3	–	–	–	–2	29	56
Avräkningsbar utländsk skatt	0	193	–	–	–	–	–	193
Övrigt	24	1	–	–	–	1	–	26
Kvittning av uppskjutna skattefordringar och skulder	–195	–153	–3	–	–	–1	–1	–353
Summa	706	–201	–3	–	6	–4	–23	481

K12. Skatter, forts.

Ej redovisade uppskjutna skattefordringar

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Avdragsgilla temporära skillnader		
Outnyttjade skattemässiga underskott utan förfallotidpunkt	3	54
Outnyttjade skattemässiga underskott	3	54
Outnyttjade skattemässiga avdrag med förfall inom 12 månader	6	–
Outnyttjade skattemässiga avdrag med förfall efter 12 månader	369	–
Outnyttjade skattemässiga avdrag	375	334
Summa	378	388

Vid utgången av 2020 hade Nordeakoncernen 406 mn euro (487 mn euro) i uppskjutna skattefordringar i balansräkningen. Redovisningen av uppskjutna skattefordringar grundas på en bedömning av sannolikheten och beloppet för framtida beskattningsbara vinster och på framtida återföringar av befintliga beskattningsbara temporära skillnader, där osäkerhet i uppskattningar föreligger. De källor till osäkerheter i uppskattningar som bedöms medföra betydande risk för väsentliga justeringar av det redovisade beloppet för uppskjutna skattefordringar beskrivs nedan.

Posten innefattar en bruttotillgång på 104 mn euro (104 mn euro), hänförlig till danska skattemässiga förluster i Nordea Bank Abp. Detta underskott kan utan tidsbegränsning överföras till senare taxeringsår. Ledningen räknar med att de skattemässiga förlusterna kommer att utnyttjas inom de närmaste 3–4 åren, grundat på de beräknade beskattningsbara vinsterna tillgängliga enligt de för skatteändamål tillämpade riktlinjerna för kapitalisering, och tidigare om bolaget i beskattningen avstår från att redovisa kostnader utöver de redovisningsmässiga kostnaderna. Vidare har Nordea Bank Abp:s huvudkontor i Finland redovisat 249 mn euro (225 mn euro) i uppskjutna skattefordringar för outnyttjade utländska skattekrediter som ledningen räknar med att utnyttja innan de förfaller om fem år. Detta grundas på beräknade framtida beskattningsbara vinster från utländsk verksamhet, återföring av temporära skillnader och omedelbar beskattning i Finland på vissa typer av intäkter jämfört med filialernas länder.

Dessutom har koncernen ej redovisade uppskjutna skattefordringar på 3 mn euro (54 mn euro) avseende underskottsavdrag i olika företag samt 375 mn euro (334 mn euro) avseende outnyttjade utländska skattekrediter i Nordea Bank Abp, Nordea Investment Management AB och Nordea Funds Ltd. Ej redovisade uppskjutna skattefordringar avseende skattemässiga förluster kan återvinnas om extraordinära beskattningsbara inkomster skulle uppstå i de berörda företagen. Ej redovisade uppskjutna skattefordringar avseende utländska skattekrediter kan återvinnas i händelse av oväntade skillnader i beskattningstidpunkter eller skatteunderlagen mellan huvudkontor och filialer.

K13. Resultat per aktie

	2020	2019
Resultat:		
Resultat hänförligt till aktieägare i Nordea Bank Abp, mn euro	2 238	1 519
Antal aktier (miljoner):		
Antal utestående aktier vid årets början	4 050	4 050
Genomsnittligt antal egna aktier	–12	–15
Vägt genomsnittligt antal utestående aktier före utspädning	4 038	4 035
Justering för vägt genomsnittligt antal ytterligare utestående stamaktier efter utspädning ¹	1	0
Vägt genomsnittligt antal utestående aktier efter utspädning	4 039	4 035
Resultat per aktie före utspädning, euro	0,55	0,38
Resultat per aktie efter utspädning, euro	0,55	0,38

1) Avser för 2020 incitamentsprogrammet Executive Incentive Programme (EIP) och för 2019 de långsiktiga incitamentsprogrammen (LTIP). För ytterligare information om dessa program, se not K8 "Personalkostnader".

K14. Utlåning och osäkra lånefordringar

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Utlåning värderad till verkligt värde	74 616	83 674
Utlåning värderad till upplupet anskaffningsvärde som inte är osäkra (kategori 1 och 2)	259 864	254 716
Osäkra lånefordringar (kategori 3)	3 979	4 610
- varav reglerade	1 788	2 312
- varav oreglerade	2 191	2 298
Utlåning före reserver	338 459	343 000
- varav centralbanker och kreditinstitut	6 250	17 740
Reserver för individuellt värderade lånefordringar (kategori 3)	-1 674	-1 686
- varav reglerade	-760	-783
- varav oreglerade	-914	-903
Reserver för gruppvisa värderade lånefordringar (kategori 1 och 2)	-774	-497
Reserver	-2 448	-2 183
- varav centralbanker och kreditinstitut	-4	-14
Utlåning, redovisat värde	336 011	340 817

Nordea har lånat ut 158 md euro (148 md euro) i hypotekslån. Inga mellankrediter eller offentliga krediter har getts ut.

K15. Räntebärande värdepapper

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Stater, kommuner och andra myndigheter	16 810	15 528
Hypoteksinstitut	19 108	25 447
Övriga kreditinstitut	22 207	13 372
Företag	2 261	8 282
Övriga	2 123	2 301
Summa	62 509	64 930

Reserver för kreditrisker uppgår till 3 mn euro (1 mn euro).

K16. Pantsatta finansiella instrument

Vid återköpstransaktioner och värdepapperslån överförs icke-kontanta tillgångar som säkerhet. Om den mottagande parten har rätt att sälja eller i sin tur pantsätta tillgången omklassificeras den i balansräkningen till posten Pantsatta finansiella instrument.

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Räntebärande värdepapper	3 795	7 151
Summa	3 795	7 151

För information om överförda tillgångar och omvända återköpsavtal, se not K43 "Överförda tillgångar och erhållna säkerheter".

K17. Aktier och andelar

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Aktier	2 533	3 285
Fondandelar, aktierelaterade	7 179	7 557
Fondandelar, ränterelaterade	2 937	3 342
Summa	12 649	14 184

K18. Tillgångar och inlåning i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Tillgångar		
Räntebärande värdepapper	1 487	1 363
Aktier och andelar	34 516	29 049
Fastigheter	361	307
Övriga tillgångar	120	80
Summa	36 484	30 799
Skulder		
Placeringsportföljer	4 421	4 377
Fondförsäkringsavtal	33 113	27 482
Summa	37 534	31 859

I balansräkningen för livförsäkringsverksamheten och för Nordea Danmark, filial till Nordea Bank AB ingår tillgångar och skulder för vilka kunderna bär risken. Eftersom tillgångarna och skulderna juridiskt sett tillhör företagen, upptas tillgångarna och skulderna i koncernens balansräkning.

K19. Derivatinstrument och säkringsredovisning

Nordea använder derivatinstrument i handels- och riskhanteringssyfte. Nordea kan ta positioner med förväntning om att göra en vinst på gynnsamma förändringar i aktie- eller valutakurser, räntor eller index. Handelsportföljen hanteras som handelsrisk i riskhanteringssyfte. Derivatinstrument som innehåller i riskhanteringssyfte innefattar dels säkringar som uppfyller kriterierna för säkringsredovisning, dels så kallade ekonomiska säkringar, som inte uppfyller kriterierna för säkringsredovisning. Tabellen nedan visar derivatinstrumentens verkliga värde och nominella belopp. De nominella beloppen anger utestående transaktionsvolym vid årets slut och ger inte någon indikation om vare sig marknadsrisk eller kreditrisk.

31 dec 2020, mn euro	Redovisat värde		Summa nominellt belopp
	Positivt	Negativt	
Derivat som inte används för säkringsredovisning	41 323	45 012	6 526 630
Säkring av verkligt värde ¹	2 416	667	188 799
Kassaflödessäkringar ¹	903	1 005	25 591
Säkring av nettoinvesteringar	128	349	6 463
Summa derivatinstrument	44 770	47 033	6 747 483

31 dec 2019, mn euro	Redovisat värde		Summa nominellt belopp
	Positivt	Negativt	
Derivat som inte används för säkringsredovisning	36 784	40 298	6 534 534
Säkring av verkligt värde ¹	1 269	1 422	180 547
Kassaflödessäkringar ¹	1 019	120	22 253
Säkring av nettoinvesteringar	39	207	7 358
Summa derivatinstrument	39 111	42 047	6 744 692

1) Vissa valutaränteswappar används som både säkring av verkligt värde och kassaflödessäkringar. De nominella värdena för dessa instrument har fördelats på raderna säkring av verkligt värde och kassaflödessäkringar i tabellen ovan baserat på de relativa verkliga värdena på dessa säkringsinstrument. Det totala nominella värdet på valutaränteswappar uppgår per 31 december 2020 till 29 057 mn euro (24 296 mn euro).

Derivat som inte används för säkringsredovisning

31 dec 2020, mn euro	Redovisat värde		Summa nominellt belopp
	Positivt	Negativt	
Räntederivat			
Ränteswappar	21 844	22 450	3 509 766
FRA	18	26	1 506 776
Terminer	13	16	132 448
Optioner	6 319	6 624	439 317
Summa	28 194	29 116	5 588 307

Aktiederivat			
Aktieswappar	227	201	9 989
Terminer	11	46	1 000
Optioner	142	519	6 890
Summa	380	766	17 879

Valutaderivat			
Valuta- och ränteswappar	7 275	8 258	366 130
Valutaterminer	4 581	5 708	380 818
Optioner	197	115	16 668
Summa	12 053	14 081	763 616

Övriga derivat			
Kreditderivat (CDS)	693	1 036	153 917
Råvaruderivat	0	0	2 833
Övriga derivat	3	13	78
Summa	696	1 049	156 828
Summa derivat som inte används för säkringsredovisning	41 323	45 012	6 526 630

31 dec 2019, mn euro	Redovisat värde		Summa nominellt belopp
	Positivt	Negativt	
Räntederivat			
Ränteswappar	20 077	19 354	3 521 834
FRA	7	28	1 353 157
Terminer	13	13	126 999
Optioner	5 308	5 984	378 691
Summa	25 405	25 379	5 380 681

Aktiederivat			
Aktieswappar	68	93	6 399
Terminer	1	35	1 018
Optioner	221	459	10 325
Summa	290	587	17 742

Valutaderivat			
Valuta- och ränteswappar	5 735	7 890	417 689
Valutaterminer	4 242	5 290	555 046
Optioner	96	106	16 938
Summa	10 073	13 286	989 673

Övriga derivat			
Kreditderivat (CDS)	1 011	1 026	140 992
Råvaruderivat	0	0	5 284
Övriga derivat	5	20	162
Summa	1 016	1 046	146 438
Summa derivat som inte används för säkringsredovisning	36 784	40 298	6 534 534

K19. Derivatinstrument och säkringsredovisning, forts.

Riskhantering

Nordea hanterar marknadsrisk i enlighet med de styrdokument och den strategi för riskhantering som beskrivs i marknadsriskavsnittet i not K2 "Risk- och likviditetshantering".

Nordea klassificerar sin exponering för marknadsrisk som antingen handelsportfölj (handelslagret) eller icke-handelsportfölj (övrig verksamhet), och dessa hanteras separat.

Handelslagret utgörs av alla finansiella instrument som Nordea innehar i handelssyfte eller i syfte att risksäkra instrument som innehas i handelssyfte. Instrument som innehas "i handelssyfte" är de som innehas kortfristig för senare försäljning eller där avsikten är att dra fördel av faktiska eller förväntade kortsiktiga skillnader i köp- och säljkurser, eller av andra kurs- eller ränteförändringar.

Övrig verksamhet innefattar alla innehav utanför handelslagret. Alla säkringar som uppfyller kriterierna för säkringsredovisning utförs inom övrig verksamhet. Säkringsinstrumenten och de säkrade riskerna beskrivs närmare nedan, per risk och typ av säkringsredovisning.

Ränterisk

Nordeas huvudsakliga affärsmodell går ut på att använda bankens inlåning till att erbjuda sina kunder lån och andra finansieringsprodukter och skuldinstrument. Ränterisk är den inverkan som ränteförändringar kan få på Nordeas marginaler, resultat och eget kapital. Ränterisk uppstår genom bristande överensstämmelse i räntor på räntebärande skulder respektive tillgångar, såsom inlåning, emitterade skuldinstrument, värdepapper och lån.

Som en del i Nordeas riskhanteringsstrategi har styrelsen fastställt limiter gällande räntekänslighet och ränteskillnader inom övrig verksamhet. Dessa limiter överensstämmer med Nordeas risktolerans, och Nordea anpassar sina mål med säkringsredovisningen för att hålla exponeringarna inom dessa limiter. Nordea har som policy att övervaka positioner på daglig basis. För ytterligare information om mätning av risker, se marknadsriskavsnittet i not K2 "Risk- och likviditetshantering".

För säkringsförhållanden gällande ränterisk är den säkrade posten referensräntan. Säkringskvoten uppnås genom att matcha derivatinstrumentens nominella belopp mot kapitalbeloppet i den säkrade posten.

Ränterisk uppstår genom bristande överensstämmelse i räntor på räntebärande skulder respektive tillgångar, såsom inlåning, emitterade skuldinstrument, räntebärande värdepapper och lån. I risksäkringssyfte använder koncernen säkringsinstrument i form av räntederivat för att byta ränteflöden till antingen fasta eller rörliga räntor för att därigenom hantera risken och begränsa inverkan på Nordeas marginaler, resultat och eget kapital.

Koncernen har identifierat följande riskkomponenter i säkrade poster:

- referensränterisk som en del av ränterisken, till exempel Libor och Stibor. Användning av referensränterisken kan innebära att andra risker, såsom kreditrisk och likviditetsrisk, undantas från säkringsförhållandet; och
- delar av kassaflöden från säkrade poster.

Referensräntan fastställs som förändringen i nuvärdet av det framtida kassaflödet, beräknad med hjälp av referensräntans diskonteringskurvor. Referensräntan kan identifieras separat och värderas på ett tillförlitligt sätt, och den utgör normalt den största delen av förändringen i verkligt värde eller kassaflöde.

Säkring av verkligt värde

För att minska eller eliminera förändringar i verkligt värde på finansiella tillgångar och skulder till följd av ränteförändringar tillämpar Nordea säkring av verkligt värde genom att byta fast ränta (fastränterisk) på redovisade finansiella tillgångar och skulder till rörlig ränta med hjälp av ränteswappar.

Det finns ett ekonomiskt förhållande mellan den säkrade posten och säkringsinstrumentet eftersom villkoren i ränteswappen är desamma som villkoren för tillgångarna eller skulderna med fast ränta (det vill säga nominellt belopp, löptid, betalningsdagar och räntestrukturer). Den säkrade postens nominella belopp är den stabila volymen och dess löptid baseras på förväntade räntestrukturer, snarare än avtalsvillkor.

Tabellen nedan visar ackumulerade justeringar av verkligt värde från fortlöpande säkringsförhållanden, oavsett om det under året har skett någon förändring av säkringens klassificering eller inte.

Säkrade poster

Mn euro	Ränterisk	
	2020	2019
Säkring av verkligt värde		
Redovisat värde för säkrade tillgångar ¹	74 364	63 864
- varav ackumulerade justeringar av säkring av verkligt värde ³	359	217
Redovisat värde för säkrade skulder ²	90 055	107 001
- varav ackumulerade justeringar av säkring av verkligt värde ³	2 608	2 018

1) Presenteras i balansräkningen under posterna Utlåning till centralbanker, Utlåning till kreditinstitut, Utlåning till allmänheten, Räntebärande värdepapper och Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer.

2) Presenteras i balansräkningen under posterna Skulder till kreditinstitut, In- och upplåning från allmänheten, Emitterade värdepapper och Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer.

3) Varav allt är hänförligt till pågående säkringsportföljer avseende ränterisk.

Tabellen nedan innehåller upplysningar om vilka säkringsinstrument som ingår i balansposten Derivatinstrument:

Säkringsinstrument

	Redovisat värde		Summa nominellt belopp
	Positivt	Negativt	
31 dec 2020, mn euro			
Säkring av verkligt värde			
Ränterisk	2 416	667	188 799
	Redovisat värde		Summa nominellt belopp
	Positivt	Negativt	
31 dec 2019, mn euro			
Säkring av verkligt värde			
Ränterisk	1 269	1 422	180 547

K19. Derivatinstrument och säkringsredovisning, forts.

Tabellen nedan visar förändringarna i verkligt värde för säkrade poster och förändringarna i verkligt värde för säkringsinstrumenten som används för redovisning av säkringsineffektivitet. Dessa förändringar redovisas i resultaträkningen under posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

Säkringens ineffektivitet

Mn euro	Ränterisk	
	2020	2019
Säkring av verkligt värde		
Förändringar i verkligt värde för säkringsinstrument	296	707
Förändringar i verkligt värde för säkrade poster som används för redovisning av säkringsineffektivitet	-323	-688
Säkringsineffektivitet redovisad i resultaträkningen ^{1,2}	-27	19

1) Redovisat under posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

2) Vid upplysning av säkringens effektivitet, har värdejusteringar (CVA, DVA och FFVA) inte beaktats.

Källor till ineffektivitet innefattar följande:

- i) Bristande överensstämmelse mellan justeringsintervallen för swappen respektive referensräntan
- ii) Verkligt värde på swappens rörliga ränteflöde på andra dagar än räntejusteringsdagen

Kassaflödessäkringar

Nordeas kassaflödessäkring av ränterisk avser risken för variation i framtida räntebetalningar (betalda och erhållna) till följd av förändringar i referensräntan för prognostiserade transaktioner och för redovisade finansiella tillgångar och skulder. Den här variationen i kassaflödena risksäkras med hjälp av ränteswappar, där räntebetalningarna justeras, i enlighet med Nordeas policyer och riskhanteringsstrategi som beskrivs i not K1, avsnitt 10, och i marknadsriskavsnittet i not K2 "Risk- och likviditetshantering".

Det finns ett ekonomiskt förhållande mellan den säkrade posten och säkringsinstrumentet eftersom villkoren i ränteswapparna är desamma som villkoren för de framtida räntebetalningarna (det vill säga nominellt belopp och förväntad betalningsdag). Förändringar i värderingen av swappar som är en del av effektiva säkringsförhållanden redovisas i reserver för kassaflödessäkringar.

Tabellen nedan innehåller upplysningar om säkringsinstrumenten liksom om utfallet från de kassaflödessäkringar som avser ränterisk, inklusive säkringsinstrumentens nominella och redovisade belopp samt de förändringar i verkligt värde som används för beräkning av säkringseffektivitet, med uppgift om effektiv och ineffektiv del.

Säkringsinstrument

31 dec 2020, mn euro	Redovisat värde		Summa nominellt belopp
	Positivt	Negativt	
Kassaflödessäkringar			
Ränterisk	38	14	2 134

31 dec 2019, mn euro	Redovisat värde		Summa nominellt belopp
	Positivt	Negativt	
Kassaflödessäkringar			
Ränterisk	304	0	10 767

Tabellen nedan visar justeringarna av verkligt värde från fortlöpande säkringsförhållanden, oavsett om det under året har skett någon förändring av säkringens klassificering eller inte.

Säkringens ineffektivitet

Mn euro	Ränterisk	
	2020	2019
Kassaflödessäkringar		
Förändringar i verkligt värde för säkringsinstrument	8	14
Förändringar i verkligt värde för säkrade poster som används för redovisning av säkringsineffektivitet	-8	-14
Säkringsineffektivitet redovisad i resultaträkningen ^{1,2}	-	-
Vinster/förluster från säkringar som redovisats under övrigt totalresultat	8	14

1) Redovisat under posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

2) Vid upplysning av säkringens ineffektivitet, har värderingsjusteringar (CVA, DVA och FFVA) inte beaktats.

Reserv för kassaflödessäkring

Mn euro	Ränterisk	
	2020	2019
Balans 1 jan	11	5
Kassaflödessäkringar:		
Värdeförändringar	8	14
Skatt på värdeförändringar	-2	-3
Omklassificerat till resultaträkningen	-6	-6
Skatt på omklassificerat till resultaträkningen	1	1
Övrigt totalresultat, netto efter skatt	1	6
Totalresultat	1	6
Balans 31 dec	12	11
varav fortlöpande säkringar för vilka säkringsredovisning tillämpas	12	11
varav säkringsförhållanden för vilka säkringsredovisning inte längre tillämpas	-	-

K19. Derivatinstrument och säkringsredovisning, forts.

Löptidsprofilen för Nordeas säkringsinstrument som används för att säkra ränterisk (både säkring av verkligt värde och kassaflödessäkring) följer nedan:

Löptidsprofil för nominella belopp i säkringsinstrument

31 dec 2020, mn euro	Betalbara vid anfordran	Högst 3 månader	3–12 månader	1–5 år	Över 5 år	Summa
Instrument för säkring av ränterisk	–	10 698	19 668	113 978	46 589	190 933
Summa	–	10 698	19 668	113 978	46 589	190 933

31 dec 2019, mn euro	Betalbara vid anfordran	Högst 3 månader	3–12 månader	1–5 år	Över 5 år	Summa
Instrument för säkring av ränterisk	–	7 408	60 400	73 983	38 425	180 216
Summa	–	7 408	60 400	73 983	38 425	180 216

Genomsnittlig ränta för instrument som säkrar ränterisk

Den genomsnittliga räntan för det fasta benet av instrumentet som säkrar ränterisk är per 31 december 2020 0,84 % (0,78 %).

Valutarisk

Valutarisk är risken att värdet på ett finansiellt instrument varierar till följd av valutakursförändringar. Valutarisken från handel begränsas med hjälp av en VaR-limit, medan valutarisken från strukturella exponeringar, enligt beskrivningen nedan, begränsas med hjälp av en förlustlimit för valutakursrörelsernas effekt på kärnprimärkapitalrelationen i ett allvarligt men ändå möjligt stressscenario (se marknadsriskavsnittet i not K2 "Risk- och likviditetshantering").

Nordeas utlåning och upplåning kan vara uttryckt i låntagarens eller investerarens valuta. Upplåning, placeringar och utlåning görs inte alltid i samma valuta, vilket medför en valutarisk för Nordea. Skillnader i exponering mot enskilda valutor som finns mellan olika transaktioner matchas huvudsakligen genom att ingå valutaränteswappar. Valutakomponenten hanteras som en kassaflödessäkring av valutarisk och räntekomponenten som en verkligt värde-säkring av ränterisk.

Dessutom är Nordea exponerat för strukturell valutarisk genom sina utländska verksamheter som har en annan funktionell valuta än Nordeas rapporteringsvaluta euro (det vill säga omräkningsrisk). Avistakursrörelser får Nordeas redovisade nettoinvesteringar i utländska verksamheter att förändras och kärnprimärkapitalrelationen att variera på grund av bristande valutaöverensstämmelse mellan eget kapital och riskexponeringsbelopp (REA). Nordea tillämpar säkringsredovisning vid säkring av sina investeringar i fullt konsoliderade utländska verksamheter som har en annan funktionell valuta än euro.

För säkringsförhållanden gällande valutarisk är den säkrade posten valutakomponenten. Säkringskvoten är 1:1 och uppnås genom att matcha derivatinstrumentens nominella belopp mot kapitalbeloppet i den säkrade posten.

Valutakomponenten fastställs som förändringen i nuvärdet

av det framtida kassaflödet, beräknad med hjälp av valutakurvor. Valutakomponenten kan identifieras separat och värderas på ett tillförlitligt sätt, och den utgör normalt den största delen av förändringen i verkligt värde eller kassaflöde.

Säkring av kassaflöden och nettoinvesteringar

Tabellerna nedan innehåller upplysningar om säkringsinstrumenten liksom om utfallet från de säkringar av kassaflöden och nettoinvesteringar som avser valutarisk, inklusive säkringsinstrumentens nominella och redovisade belopp samt de förändringar i verkligt värde som används för beräkning av säkringsineffektivitet, med uppgift om effektiv och ineffektiv del.

Säkringsinstrument

31 dec 2020, mn euro	Redovisat värde		Summa nominellt belopp
	Positivt	Negativt	
Kassaflödessäkringar			
Valutarisk	865	991	23 457
Säkring av nettoinvesteringar			
Valutarisk	128	349	6 463
Summa derivat som används för säkringsredovisning	993	1 340	29 920

31 dec 2019, mn euro	Redovisat värde		Summa nominellt belopp
	Positivt	Negativt	
Kassaflödessäkringar			
Valutarisk	715	120	11 486
Säkring av nettoinvesteringar			
Valutarisk	39	207	7 358
Summa derivat som används för säkringsredovisning	754	327	18 844

K19. Derivatinstrument och säkringsredovisning, forts.

Tabellen nedan visar ackumulerade justeringar av verkligt värde från fortlöpande säkringsförhållanden, oavsett om det under året har skett någon förändring av säkringens klassificering eller inte.

Säkringens ineffektivitet

Mn euro	Valutarisk	
	2020	2019
Kassaflödessäkringar		
Förändringar i verkligt värde för säkringsinstrument	-720	138
Förändringar i verkligt värde för säkrade poster som används för redovisning av säkringsineffektivitet	720	-138
Säkringsineffektivitet redovisad i resultaträkningen ^{1,2}	-	-
Vinster/förluster från säkringar som redovisats under övrigt totalresultat	-720	138
Säkring av nettoinvesteringar		
Förändringar i verkligt värde för säkringsinstrument	117	-62
Förändringar i verkligt värde för säkrade poster som används för redovisning av säkringsineffektivitet	-117	62
Säkringsineffektivitet redovisad i resultaträkningen ^{1,2}	-	-
Vinster/förluster från säkringar som redovisats under övrigt totalresultat	117	-62

1) Redovisat under posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde".

2) När upplysning lämnas om säkringsineffektivitet har inte värderingsjusteringarna CVA, DVA and FFVA beaktats.

Reserv för kassaflödessäkring

Mn euro	Valutarisk	
	2020	2019
Ingående balans 1 jan	-37	-17
Kassaflödessäkringar:		
Värdeförändringar	-720	138
Skatt på värdeförändringar	137	-28
Omklassificerat till resultaträkningen	739	-164
Skatt på omklassificerat till resultaträkningen	-141	34
Övrigt totalresultat, netto efter skatt	15	-20
Totalresultat	15	-20
Utgående balans 31 dec	-22	-37
varav fortlöpande säkringar för vilka säkringsredovisning tillämpas	-22	-37
varav säkringsförhållanden för vilka säkringsredovisning inte längre tillämpas	-	-

Löptidsprofil för nominella belopp i säkringsinstrument

31 dec 2020, mn euro	Betalbara vid anfordran	Högst 3 månader	3–12 månader	1–5 år	Över 5 år	Totalt
Instrument för säkring av valutarisk	-	4 138	14 182	8 690	2 910	29 920
Summa	-	4 138	14 182	8 690	2 910	29 920

31 dec 2019, mn euro	Betalbara vid anfordran	Högst 3 månader	3–12 månader	1–5 år	Över 5 år	Totalt
Instrument för säkring av valutarisk	-	255	5 318	13 482	10 887	29 942
Summa	-	255	5 318	13 482	10 887	29 942

K19. Derivatinstrument och säkringsredovisning, forts.

Genomsnittliga kurser för instrument som säkrar valutarisk
De genomsnittliga framtida valutaväxlingskurserna för instrument som säkrar valutarisk per 31 december framgår av tabellerna nedan.

31 dec 2020	NOK	SEK	USD	RUB
EUR	10,57	10,30	1,14	90,11

31 dec 2019	NOK	SEK	USD	RUB
EUR	10,08	10,68	1,10	71,53

IBOR-reformen

IBOR-reformen är en global reform av interbankräntorna (IBOR), med stora konsekvenser för finanssektorn. Den kommer att påverka en mängd olika finansiella tjänster och därmed även individer, företag och institut. Reformen kommer att påverka produkter, marknadslikviditet, riskhantering, data- och IT-infrastruktur samt finansiella rapporter. Interbankräntor används i många olika finansiella instrument, bland annat lån, hypotekslån, obligationer, handelsprodukter och derivatkontrakt.

Enligt nuvarande förväntningar kommer vissa interbankräntor att ersättas, medan andra kan finnas kvar men enligt nya metoder. Det är i dagsläget osäkert när och hur övergången ska göras för de olika interbankräntorna, och hurvida vissa befintliga interbankräntor ska finnas kvar eller inte. EONIA (för EUR) liksom GBP, JPY, CHF och EUR LIBOR kommer förmodligen inte längre att finnas efter 2021, USD LIBOR kommer kommer förmodligen inte längre att finnas efter mitten av 2023, medan EURIBOR och de nordiska interbankräntorna förväntas vara tillgängliga även efter 2021, i ett nytt format.

Nordea har startat IBOR Transition Programme, som sponsras av CFO och Group Treasurer. Syftet med programmet är att förbereda och samordna koncernens arbete med att hantera de operativa effekterna och finansiella riskerna i samband med övergången från befintliga interbankräntor (IBOR) till alternativa nästan riskfria referensräntor. IBOR Transition Office ansvarar för att samordna arbetet i hela koncernen inför övergången och rapporterar till en styrgrupp med representanter från högsta ledningen i affärsområden och koncernfunktioner, i syfte att säkerställa en gemensam strategi i Nordea liksom styrning och kontroll av högsta ledningen. Affärsområdena och koncernfunktionerna ansvarar för, och är de som driver, genomförandet av de förändringar som krävs för en lyckad övergång till alternativa nästan riskfria referensräntor.

Som framgår av not 1 tillämpar Nordea ändringarna i IFRS 7 och IAS 39 från Fas 1 och i tabellen nedan redovisas nominella belopp för de säkringsinstrument som omfattas av lätt-nadsreglerna. Nordea har valt att inte förtidstillämpa ändringarna i Fas 2.

Säkringsderivat med rörligt ben

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
CIBOR	13 808	9 122
STIBOR	67 020	17 810
NIBOR	20 702	12 767
EURIBOR	85 049	56 964
LIBOR	24 555	24 694
Övriga	–	22
Summa	211 134	121 379

K20. Aktier och andelar i intresseföretag och joint ventures

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Anskaffningsvärde vid årets början	593	1 603
Inköp	8	362
Försäljningar	–8	–1 414
Resultatandelar	–1	69
Andel i övrigt totalresultat	–1	0
Erhållen utdelning	–7	–19
Omräkningsdifferenser	–8	–8
Anskaffningsvärde vid årets slut	576	593
Ackumulerade nedskrivningar vid årets början	–21	–2
Nedskrivningar	–	–19
Ackumulerade nedskrivningar vid årets slut	–21	–21
Redovisat värde	555	572

Nordeas andel av intresseföretagens aggregerade balans- och resultaträkningar uppgår till:

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Summa tillgångar	3 379	4 259
Årets resultat	12	45
Övrigt totalresultat	–1	1
Totalresultat	11	46

Nordea äger ett större intresseföretag, Luminor Holding AS. Bolaget är ett resultat av sammanslagningen mellan Nordeas och DnBs verksamhet i Baltikum. 2018 klassificerades investeringen som ett joint venture då Nordea ägde 50,0 % av rösterna. Under 2019 sålde Nordea aktier och nuvarande ägarandel är 19,9 % av aktierna i Luminor.

Som meddelades i samband med offentliggörandet av affären den 13 september 2018, har Nordea och Blackstone dessutom tecknat avtal om framtida försäljning av Nordeas resterande ägarandel på 20 procent. Den framtida försäljningen är förenad med vissa villkor men förväntas slutföras under de två närmaste räkenskapsåren.

Luminor inkluderas i Nordeas koncernredovisning via kapitalandelsmetoden. Luminor tillämpar IFRS i sin koncernredovisning och balans- och resultaträkningarna nedan baseras på IFRS. De redovisade beloppen avser hela Luminor Group, inte enbart Nordeas andel. Siffror för helåret 2020 var inte tillgängliga när denna rapport publiceras.

K20. Aktier och andelar i intresseföretag och joint ventures, forts.**Balansräkning Luminor koncernen**

Mn euro	30 sep 2020	30 sep 2019
Tillgångar		
Kassa och tillgodohavanden i centralbanker	3 989	2 400
Utlåning till centralbanker och kreditinstitut	98	175
Utlåning till allmänheten	9 627	10 760
Räntebärande värdepapper	292	222
Derivat	50	74
Övriga tillgångar	139	160
Summa tillgångar	14 195	13 791
Skulder och eget kapital		
Skulder till kreditinstitut	120	1 331
In- och upplåning från allmänheten	11 070	9 923
Emitterade värdepapper	1 163	658
Derivat	49	58
Övriga skulder	146	186
Eget kapital	1 647	1 635
Summa skulder och eget kapital	14 195	13 791

Resultaträkning Luminor koncernen

Mn euro	9 månader 2020	9 månader 2019
Ränteintäkter	206	228
Räntekostnader	-36	-31
Avgifts- och provisionsnetto	53	59
Nettoresultat av poster till verkligt värde	21	19
Övriga intäkter	7	12
Summa rörelseintäkter	251	287
Personalkostnader	-72	-87
Övriga administrationskostnader	-123	-123
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-9	-10
Kreditförluster, netto	-32	-12
Rörelseresultat	15	55
Skatt	0	-5
Årets resultat	15	50
Övrigt totalresultat	0	2
Totalresultat	15	52

Intresseföretag

31 dec 2020	Organisations- nummer	Säte	Redovisat värde 2020, mn euro	Redovisat värde 2019, mn euro	Röstandel %	Ägarandel %
Eksportfinans ASA	816521432	Oslo	142	153	23	23
Eiendomsverdi AS	881971682	Oslo	15	15	25	25
Suomen Luotto-osuuskunta	0201646-0	Helsingfors	2	2	27	27
E-nettet Holding A/S	28308019	Köpenhamn	3	3	18	18
Mandrague Capital Partners AB	556854-2780	Stockholm	0	14	–	40
Trill Impact AB	559196-0827	Stockholm	9	–	6	40
Automatia Pankkiautomaatit Oy	0974651-1	Helsingfors	–	8	–	–
NF Fleet Oy	2006935-5	Esbo	9	9	20	20
NF Fleet AB	556692-3271	Stockholm	6	6	20	20
NF Fleet A/S	29185263	Köpenhamn	6	4	20	20
NF Fleet AS	988906808	Oslo	3	3	20	20
Bankomat AB	556817-9716	Stockholm	8	8	20	20
Luminor Holding AS	14723133	Estland	333	327	20	20
P27Nordic Payments Platform AB ¹	559198-9610	Stockholm	–	11	–	–
Mondido Payments AB	556960-7129	Stockholm	4	4	14	14
Financial Transaction Service B.V.	68914016	Amsterdam	5	–	19	15
Invidem AB (former Nordic KYC Utility AB) ¹	559210-0779	Stockholm	–	2	–	–
Subaio ApS	37766585	Ålborg	1	1	25	25
Övriga			2	2		
Summa			548	572		

Nordeas andel av joint ventures företagens aggregerade balans- och resultaträkningar uppgår till:

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Summa tillgångar	12	–
Årets resultat	1	–
Totalresultat	1	–

K20. Aktier och andelar i intresseföretag och joint ventures, forts.

Joint ventures

31 dec 2020	Organisations-nummer	Säte	Redovisat värde 2020, mn euro	Redovisat värde 2019, mn euro	Röstandel %	Ägarandel %	Genomsnittligt antal anställda
Siirto Brand Oy	3102648-1	Helsingfors	1	–	50	50	–
Invidem AB (former Nordic KYC Utility AB) ¹	559210-0779	Stockholm	2	–	17	17	18
P27Nordic Payments Platform AB ¹	559198-9610	Stockholm	7	–	17	17	28
Summa			7	–			
Summa intresseföretag och joint ventures			555	572			

1) Under året omklassificerat till joint ventures.

För information om aktier och andelar i dotterföretag och företag där Nordea har obegränsat ansvar, se not M20 "Aktier och andelar i koncernföretag".

K21. Immateriella tillgångar

Kassagenererande enheter, mn euro	Goodwill ¹ 31 dec 2020	Programvara 31 dec 2020	Summa 31 dec 2020	Goodwill ¹ 31 dec 2019	Programvara 31 dec 2019	Summa 31 dec 2019
Personal Banking	1 040	588	1 628	1 055	780	1 835
Business Banking	732	536	1 268	741	440	1 181
Large Corporates & Institutions	166	352	518	173	247	420
Asset & Wealth Management	–	192	192	–	124	124
Summa	1 938	1 668	3 606	1 969	1 591	3 560
Övriga immateriella tillgångar	–	–	165	–	–	135
Summa immateriella tillgångar	1 938	1 668	3 771	1 969	1 591	3 695

1) Exklusive goodwill i intresseföretag.

Förändringar av goodwill, mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Anskaffningsvärde vid årets början	2 110	1 958
Inköp	15	150
Omräkningsdifferenser	–46	2
Anskaffningsvärde vid årets slut	2 079	2 110
Akkumulerade nedskrivningar vid årets början	–141	–142
Omräkningsdifferenser	0	1
Akkumulerade nedskrivningar vid årets slut	–141	–141
Summa	1 938	1 969

Förändringar av programvara, mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Anskaffningsvärde vid årets början	2 782	2 788
Inköp	351	437
Försäljningar/utrangeringar	–574	–441
Överföringar/omklassificeringar	–	14
Omräkningsdifferenser	21	–16
Anskaffningsvärde vid årets slut	2 580	2 782
Akkumulerade avskrivningar vid årets början	–606	–548
Avskrivningar enligt plan	–246	–246
Akkumulerade avskrivningar på tillgångar som sålts/utrangerats	160	197
Överföringar/omklassificeringar	–	–10
Omräkningsdifferenser	–6	1
Akkumulerade avskrivningar vid årets slut	–698	–606
Akkumulerade nedskrivningar vid årets början	–585	–73
Akkumulerade nedskrivningar på tillgångar som sålts/utrangerats	414	244
Nedskrivningar	–45	–742
Omräkningsdifferenser	2	–14
Akkumulerade nedskrivningar vid årets slut	–214	–585
Summa	1 668	1 591

K21. Immateriella tillgångar, forts.

Prövning av nedskrivningsbehov för goodwill och programvara

En kassagenererande enhet, definierat som rörelsesegment, utgör grunden för prövningen av nedskrivningsbehov.

Nedskrivningsprövningen genomförs för varje kassagenererande enhet genom att jämföra det redovisade värdet på nettotillgångarna, inklusive goodwill, med återvinningsvärdet. Återvinningsvärdet är nyttjandevärdet och beräknas på basis av diskonterade kassaflöden. Då investeringarna är av en sådan långsiktig karaktär har eviga kassaflödena använts vid beräkningen.

Kassaflöden för de närmaste tre åren baseras på finansiella prognoser. Prognoserna baseras på Nordeas makro-ekonomiska outlook som inkluderar information om BNP-tillväxt, inflation och referensräntor för relevanta länder. Baserat på dessa prognoser för makro-variabler uppskattar affärsområdena hur marginaler, volymer, försäljning och kostnader kommer utvecklas under de kommande åren. Kreditförluster beräknas utifrån det långsiktiga genomsnittet för olika affärsområden. Detta resulterar i en resultaträkning för varje år. Det estimerade kassaflödet för respektive år är det prognosticerade nettoresultatet i dessa resultaträkningar, reducerat med det kapital som krävs för verksamheten ska kunna växa i enlighet med tillväxtantagandena. Prognoserna tar även hänsyn till de större projekt som Nordea initierat, t ex transformationsprogrammet. Centrala kostnader har allokerats till affärsområdena för att säkerställa att kassaflödena i de kassagenererande enheterna även innehåller alla indirekta kostnader. Skattekostnader har beräknats baserat på schablonskattesatser. Kassaflöden för perioden efter prognosperioden baseras på uppskattningar av sektorbaserade tillväxttal. Tillväxttakten är baserad på historiska data, vilka uppdaterats för att spegla den aktuella situationen.

Framräknade kassaflöden diskonteras med en ränta baserad på den lånfristiga riskfria räntan plus en riskpremie. Följande tillväxttakter och diskonteringsräntor har använts:

%	Diskonteringsränta ¹		Tillväxttakt	
	2020	2019	2020	2019
Sverige	5,6	6,4	1,5	1,8
Danmark	5,2	6,2	1,3	1,3
Finland	5,9	6,9	1,3	1,3
Norge	6,5	7,9	1,5	1,8

1) Efter skatt.

De prövningar av nedskrivningsbehovet som gjordes 2020 påvisade inte något behov av en nedskrivning av goodwill. Se även not K1 "redovisningsprinciper" avsnitt 4 för mer information. Både en ökning av diskonteringsräntan med 1 procentenhet och en minskning av den framtida tillväxttakten med 1 procentenheter är rimliga tänkbara ändringar i viktiga antaganden. En sådan ändring skulle inte leda till någon nedskrivningar.

Nordea redovisade under året en nedskrivning av icke-centrala IT-system, efter beslut om att avveckla eller ersätta viss funktionalitet. Nedskrivningen uppgick till 45 mn euro och redovisades i Group Business Support, som ingår i Koncernfunktioner i avstämningen mellan summa rörelsesegment och finansiella rapporter i segmentrapporteringen i not K3. Redovisat värde efter nedskrivningen av kapitaliserade IT-system presenteras per kassagenererande enhet i tabellen ovan, utifrån mottagande enhet.

K22. Materiella tillgångar

Mn euro	31 dec 2020			31 dec 2019		
	Ägda tillgångar	Nyttjanderätt till tillgångar	Summa	Ägda tillgångar	Nyttjanderätt till tillgångar	Summa
Inventarier	424	15	439	447	19	466
Mark och byggnader	48	1 444	1 492	49	1 487	1 536
Summa	472	1 459	1 931	496	1 506	2 002
Inventarier						
Anskaffningsvärde vid årets början	1 358	26	1 384	1 340	–	1 340
Justeringar på ingående balans	–	–	–	2	8	10
Inköp	69	9	78	67	19	86
Försäljningar/utrangeringar	–60	–2	–62	–32	–1	–33
Omföringar/omklassificeringar	–	–	–	–19	–	–19
Omräkningsdifferenser	–6	0	–6	0	0	0
Anskaffningsvärde vid årets slut	1 361	33	1 394	1 358	26	1 384
Ackumulerade avskrivningar vid årets början	–895	–7	–902	–829	–	–829
Justeringar på ingående balans	–	–	–	–2	–	–2
Ackumulerade avskrivningar på tillgångar som sålts/utrangerats	44	2	46	18	0	18
Omföringar/omklassificeringar	–	–	–	18	–	18
Avskrivningar enligt plan	–84	–11	–95	–99	–7	–106
Omräkningsdifferenser	5	–2	3	–1	0	–1
Ackumulerade avskrivningar vid årets slut	–930	–18	–948	–895	–7	–902
Ackumulerade nedskrivningar vid årets början	–16	–	–16	–5	–	–5
Ackumulerade nedskrivningar på tillgångar som sålts/utrangerats	8	–	8	–	–	–
Nedskrivningar	0	–	0	–11	–	–11
Omräkningsdifferenser	1	–	1	0	–	0
Ackumulerade nedskrivningar vid årets slut	–7	–	–7	–16	–	–16
Redovisat värde	424	15	439	447	19	466
Mark och byggnader						
Anskaffningsvärde vid årets början	55	1 667	1 722	44	–	44
Justeringar på ingående balans	–	–	–	–	1 515	1 515
Inköp	–	165	165	3	167	170
Försäljningar/utrangeringar	–3	–59	–62	0	–16	–16
Omklassificeringar	–	–	–	8	–	8
Omräkningsdifferenser	–1	1	0	0	1	1
Anskaffningsvärde vid årets slut	51	1 774	1 825	55	1 667	1 722
Ackumulerade avskrivningar vid årets början	–5	–164	–169	–3	–	–3
Justeringar på ingående balans	–	–	–	–	–2	–2
Ackumulerade avskrivningar på tillgångar som sålts/utrangerats	2	18	20	0	6	6
Avskrivningar enligt plan	0	–160	–160	–2	–167	–169
Omräkningsdifferenser	0	–1	–1	0	–1	–1
Ackumulerade avskrivningar vid årets slut	–3	–307	–310	–5	–164	–169
Ackumulerade nedskrivningar vid årets början	–1	–16	–17	–1	–	–1
Nedskrivningar	–	–7	–7	–	–16	–16
Omräkningsdifferenser	1	0	1	0	0	0
Ackumulerade nedskrivningar vid årets slut	0	–23	–23	–1	–16	–17
Redovisat värde	48	1 444	1 492	49	1 487	1 536

K23. Leasing

Nordea som leasegivare

Finansiell leasing

Nordea äger tillgångar som leasas ut till kunder genom finansiella leasingavtal. Finansiella leasingavtal redovisas som en fordran på leasetagaren och ingår i "Utlåning till allmänheten" (se not K14) med ett belopp som motsvarar nettoinvesteringen enligt leasingavtalet. Leasingobjekten utgörs främst av fordon, maskiner och annan utrustning.

Avstämning mellan bruttoinvestering och nuvärdet av fordran avseende framtida minimileaseavgifter:

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Bruttoinvestering	10 155	6 803
Avgår ej intjänade finansiella intäkter	–982	–797
Nettoinvestering i finansiella leasingavtal	9 173	6 006
Avgår ej garanterade restvärden som tillfaller leasegivaren	–6	–3
Nuvärde av fordran avseende framtida minimileaseavgifter¹	9 167	6 003
Reserv för osäkra fordringar avseende minimileaseavgifter	–23	–11

1) Varav 3 197 mn euro är relaterat till förvärvet av Nordea Finance Equipment AS.

I finansiella leasingkontrakt bärs restvärdesrisken av leverantören eller leasetagaren i enlighet med kontraktsvillkoren.

Per 31 december 2020 var bruttoinvesteringen och nettoinvesteringen fördelad efter återstående löptid, följande:

Mn euro	31 dec 2020	
	Bruttoinvestering	Nettoinvestering
2021	2 848	2 559
2022	2 506	2 237
2023	2 245	2 025
2024	1 469	1 342
2025	565	524
Senare år	522	486
Summa	10 155	9 173

Operationell leasing

Tillgångar som omfattas av operationell leasing utgörs främst av maskiner och inventarier. Dessa tillgångar redovisas i balansräkningen som materiella tillgångar.

För icke uppsägningsbara operationella leasingavtal var fördelningen av framtida minimileaseavgifter följande:

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
2020	–	1
2021	1	0
2022	0	0
2023	–	–
2024	–	–
2025	–	–
Senare år	–	–
Summa	1	1

Nordea som leasetagare

Mn euro	2020	2019
Kostnader avseende kortfristiga leasingavtal	–12	–12
Kostnader avseende leasing av tillgångar av lågt värde	0	–1
Kostnader avseende variabla leasingavgifter	–32	–31
Räntekostnad	–11	–12
Intäkter från vidareuthyrning	2	3
Det totala kassautflödet för leasingavtal	–199	–196

Avtalsenliga odiskonterade kassaflöden, leasingskulder

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Högst 1 år	150	145
1–2 år	132	128
2–5 år	253	271
5–10 år	282	258
10–15 år	263	270
15–20 år	208	229
20–25 år	40	27
Mer än 25 år	–	–
Summa	1 328	1 328

Övriga leasingupplysningar

Se not K22 "Materiella tillgångar" för mera information om nyttjanderätter

Se not K44 "Löptidsanalys för tillgångar och skulder" för mera information om löptidsanalys.

Leasingskulden omfattar inte de uppskattade framtida kassaflödena för väsentliga framtida leasingåtaganden omfattande cirka 100 mn euro.

Nordea verkar i hyrda utrymmen. Dessa utrymmen kan delas in i huvudkontor, bankfilialer och övriga kontrakt. Huvudkontorskontrakten i den olika nordiska länderna har vanligtvis en fast hyresperiod på 10–25 år. Vanligtvis har dessa kontrakt antingen förlängningsoptioner eller så fortsätter de automatiskt om man inte säger upp dem separat vid slutet av hyresperioden.

Bankfilialkontrakt har vanligen antingen en fast hyresperiod på 1–10 år eller så gäller de tills vidare med en rätt att säga upp kontraktet. Uppsägningstiden är vanligen 6–24 månader. Huvudprincipen är att fastighetskontrakten inte innehåller köpoptioner. Bilkontrakten har vanligtvis en fast hyresperiod på mindre än 5 år.

K24. Förvaltningsfastigheter

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Redovisat värde vid årets början	1 585	1 607
Inköp	129	102
Försäljningar	-188	-157
Justeringar till verkligt värde	42	42
Överföringar/omklassificeringar	-	-10
Omräkningsdifferenser	-33	1
Redovisat värde vid årets slut	1 535	1 585

Belopp redovisade i resultaträkningen¹

Mn euro	2020	2019
Justeringar till verkligt värde ²	55	74
Hyresintäkter	58	69
Direkta rörelsekostnader som genererat hyresintäkter	-17	-18
Direkta rörelsekostnader som inte genererat hyresintäkter	-1	-1
Summa	95	124

1) Ingår i Nettoresultat av poster till verkligt värde.

2) Innefattar även justeringar till verkligt värde av förvaltningsfastigheter som redovisas som tillgångar i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal i balansräkningen.

Metoden som används vid beräkning av verkligt värde är avkastningsmetoden, baserad på interna modeller. Som ett komplement till dessa värden, har värderingar även erhållits från oberoende värderingsmän på delar av förvaltningsfastigheterna.

Ca 75 % av förvaltningsfastigheterna har värderats med hjälp av interna modeller baserade på avkastningsmetoden. De resterande 25 % av förvaltningsfastigheterna har värderats med hjälp av externa oberoende värderingsmän.

För ytterligare information om förvaltningsfastigheter, se not K41 "Tillgångar och skulder till verkligt värde".

K25. Övriga tillgångar

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Fondlikvidfordringar	948	1 366
Ställda marginalsäkerheter	10 591	9 978
Övriga	1 810	1 199
Summa	13 349	12 543

K26. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Upplupna intäkter	345	372
Förutbetalda kostnader	292	339
Summa	637	711

K27. Skulder till kreditinstitut

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Centralbanker	15 657	11 409
Banker	7 103	17 570
Övriga kreditinstitut	1 179	3 325
Summa	23 939	32 304

K28. In- och upplåning från allmänheten

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Inlåning ¹	182 064	166 426
Återköpsavtal	1 367	2 299
Summa	183 431	168 725

1) Inlåning avseende individuellt pensionssparande (IPS) ingår också.

K29. Skulder till försäkringstagare

Skulder till försäkringstagare är förpliktade och relateras till försäkringsavtal. Dessa avtal har delats upp på avtal med försäkringsrisk och avtal utan försäkringsrisk. Den sistnämnda är ett rent finansiellt avtal.

Försäkringsavtal omfattar avsättningar avseende livförsäkringsverksamheten liksom andra försäkringsrelaterade poster.

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Försäkringstekniska avsättningar, traditionell livförsäkring	6 167	6 304
- varav garanterade avsättningar	6 079	6 222
- varav icke garanterade avsättningar	88	82
Fond för kollektivt utfördelad bonus	2 001	2 113
Försäkringstekniska avsättningar, fondförsäkring	7 070	6 978
- varav garanterade avsättningar	0	0
- varav icke garanterade avsättningar	7 070	6 978
Avsättningar för ersättningskrav	468	461
Avsättningar för sjuk- och olycksfallsförsäkring	86	72
Summa försäkringsavtal	15 792	15 928
Finansiella avtal	2 386	3 318
- varav garanterade avsättningar	2 386	3 318
- varav icke garanterade avsättningar	-	-
Summa	18 178	19 246

Livförsäkringsavtal värderas och redovisas i enlighet med IFRS 4, vilket innebär att värderings- och redovisningsprinciperna under tidigare regelverk har fortsatt gälla resulterande i icke enhetliga redovisningsprinciper på konsoliderad nivå. Varje dotterföretag, verksamt på nordisk och europeisk marknad, värderar och redovisar sina försäkringsavtal enligt lokala redovisningsprinciper.

K29. Skulder till försäkringstagare, forts.

31 dec 2020, mn euro	Försäkrings- tekniska avsättningar, traditionell livförsäkring	Fond för kollektivt utfördelad bonus	Försäkrings- tekniska avsättningar, fond- försäkring	Avsättningar för ersättnings- krav	Avsättningar för sjuk- och olycksfalls- försäkring	Finansiella avtal	Summa
Avsättningar/utfördelad bonus vid årets början	6 304	2 113	6 978	461	72	3 318	19 246
Bruttopremieinkomst	62	–	294	–	–	134	490
Överföringar	40	–	–43	–	–	–1 017	–1 020
Tillägg för ränta/kapitalavkastning	185	–	362	–	–	141	688
Försäkringsersättningar	–266	–	–472	8	–	–235	–965
Intäktsförd ersättning, inklusive tillägg för bonus	–23	–	–38	–	–	–26	–87
Förändring för avsättning/kollektivt utfördelad bonus	–2	–135	138	–	16	–	17
Övrigt	149	–	–123	–	–	32	58
Omräkningsdifferenser	–282	23	–26	–1	–2	39	–249
Avsättningar/utfördelad bonus vid årets slut	6 167	2 001	7 070	468	86	2 386	18 178
Avsättningar hänförliga till bonussystem/avtal med diskretionär del:	98 %					100 %	

31 dec 2019, mn euro	Försäkrings- tekniska avsättningar, traditionell livförsäkring	Fond för kollektivt utfördelad bonus	Försäkrings- tekniska avsättningar, fond- försäkring	Avsättningar för ersättnings- krav	Avsättningar för sjuk- och olycksfalls- försäkring	Finansiella avtal	Summa
Avsättningar/ utfördelad bonus vid årets början	6 187	1 937	6 375	433	69	3 229	18 230
Bruttopremieinkomst	87	–	441	–	–	156	684
Överföringar	40	–	–43	–	–	–56	–59
Tillägg för ränta/kapitalavkastning	273	–	1 740	–	–	540	2 553
Försäkringsersättningar	–280	–	–806	28	–	–234	–1 292
Intäktsförd ersättning, inklusive tillägg för bonus	–25	–	–41	–	–	–28	–94
Förändring för avsättning/kollektivt utfördelad bonus	–298	200	98	–	3	–	3
Övrigt	272	–	–790	–	–	–249	–767
Omräkningsdifferenser	48	–24	4	–	–	–40	–12
Avsättningar/utfördelad bonus vid årets slut	6 304	2 113	6 978	461	72	3 318	19 246
Avsättningar hänförliga till bonussystem/avtal med diskretionär del:	98 %					69 %	

Försäkringsrisker

Försäkringsrisker beskrivs i not K2 "Risk- och likviditetshantering".
Ytterligare kvantitativ information redovisas nedan.

Livförsäkringsrisk och marknadsrisk i livförsäkringsrörelsen

Känslighetsanalys, mn euro	31 dec 2020		31 dec 2019	
	Effekt på försäkrings- tagare ¹	Effekt på Nordeas eget kapital ²	Effekt på försäkrings- tagare ¹	Effekt på Nordeas eget kapital ²
Mortalitet – ökad livslängd med 1 år	23,4	–18,3	23,0	–17,7
Mortalitet – minskad livslängd med 1 år	–0,3	0,3	–0,1	0,1
Invaliditet – ökning 10 procent	8,7	–6,8	8,3	–6,5
Invaliditet – minskning 10 procent	–6,2	4,9	–5,7	4,4
Ränteuppgång 50 punkter	–297,4	6,3	–286,0	6,7
Räntenedgång 50 punkter	299,0	–6,3	287,3	–6,7
Nedgång samtliga aktiekurser 12 procent	–853,2	–0,1	–828,7	–0,1
Nedgång fastighetsvärden 8 procent	–117,4	–0,3	–114,8	–0,5
Motparter – förlust 8 procent	–0,1	0,0	–0,5	0,0

1) + (plus) indikerar att skulder till försäkringstagare ökar.

2) – (minus) indikerar att eget kapital minskar.

K29. Skulder till försäkringstagare, forts.

Skulder till försäkringstagare uppdelat på garantinivåer (försäkringsteknisk ränta)

31 dec 2020, mn euro	Inga	0 %	0–2 %	2–3 %	3–4 %	över 4 %	Summa skulder
Försäkringstekniska avsättningar	7 160	396	2 954	2 170	1 973	970	15 623
31 dec 2019, mn euro	Inga	0 %	0–2 %	2–3 %	3–4 %	över 4 %	Summa skulder
Försäkringstekniska avsättningar	7 060	1 426	2 827	2 228	2 170	889	16 600

Riskprofiler på försäkring

Produkt	Risktyper	Väsentlig effekt
Traditionell	Mortalitet	Ja
	Invaliditet	Ja
	Avkastningsgarantier	Ja
Fondförsäkring	Mortalitet	Ja
	Invaliditet	Ja
	Avkastningsgarantier	Nej
Sjuk- och olycksfallsförsäkringar	Mortalitet	Nej
	Invaliditet	Ja
	Avkastningsgarantier	Nej
Finansiella avtal	Mortalitet	Nej
	Invaliditet	Nej
	Avkastningsgarantier	Ja

K30. Emitterade värdepapper

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Bankcertifikat	23 426	22 094
Företagscertifikat	10 227	22 192
Säkerställda obligationer	113 043	115 361
Senior icke-prioriterad skuld	2 651	2 732
Senior icke-säkerställda obligationer	24 922	31 307
Övriga	40	40
Summa	174 309	193 726

K31. Övriga skulder

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Fondlikvidskulder	1 083	921
Sålda ej innehavda värdepapper	8 103	9 111
Leverantörsskulder	149	151
Erhållna marginalsäkerheter	6 133	4 675
Leasing skulder	1 233	1 225
Övriga	4 640	3 785
Summa	21 341	19 868

K32. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Upplupna kostnader	1 184	1 262
Förutbetalda intäkter	220	214
Summa	1 404	1 476

K33. Avsättningar

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Omstruktureringskostnader	245	304
Garantier/åtaganden	236	144
Övriga	115	122
- varav AML relaterade avsättningar	95	95
Summa	596	570

Avsättningar för omstruktureringskostnader har utnyttjats med 138 mn euro under 2020. Nya avsättningar har tillförts reserven med 83 mn euro under året. Reservens avser personal relaterade kostnader (200 mn euro) och lokal relaterade kostnader (45 mn euro). De personalrelaterade kostnaderna är hänförliga till bankens nya affärsplan och inkluderar nya finansiella mål. Dessa aktiviteter initierades till stor del 2019, men har fortsatt också under 2020. Av den totala reserven på 245 mn euro, förväntas 150 mn euro utnyttjas under 2021. Personal relaterade kostnader förväntas verkställas under 2021, men betalningar kommer att utgå även under 2022. Som för alla reserver finns en osäkerhet kring timing och belopp. Denna osäkerhet förväntas minska allt eftersom planen exekveras.

Nedskrivningar av individuellt värderade garantier och andra åtaganden uppgår till 236 mn euro (144 mn euro). Mer information om dessa reserver återfinns i not K2 "Risk- och likviditetshantering".

AML-relaterade avsättningar (95 mn euro) är oförändrad från föregående år.

Mn euro	Omstruktureringskostnader		Övriga	
	2020	2019	2020	2019
Vid årets början	304	193	122	7
Nya avsättningar	83	246	21	124
Utnyttjat	-138	-117	-3	-5
Återfört	-3	0	-25	-4
Omklassificeringar	0	-16	0	0
Omräkningsdifferenser	-1	-2	0	0
Vid årets slut	245	304	115	122

K34. Pensionsförpliktelser

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Pensionstillgångar	144	173
Pensionsförpliktelser	365	439
Nettoskuld(-)/tillgång(+)	-221	-266

Nordea har både avgiftsbestämda och förmånsbestämda pensionsplaner. IAS 19 säkerställer att pensionsförpliktelserna, minskat med värdet av de förvaltningstillgångar som täcker dessa förpliktelser, redovisas i koncernens balansräkning. De större pensionsplanerna i respektive land är fonderade planer som täcks av tillgångar i pensionskassor/pensionsstiftelser.

Pensionsplanerna är uppbyggda i enlighet med nationella lagar och bestämmelser, nationell praxis och, i tillämpliga fall, kollektivavtal. Nordeas största förmånsbestämda pensionsplaner i Sverige, Norge och Finland grundas alla på slutlön och tjänsteår och ger pensionsförmåner utöver lagstadgade system. Samtliga förmånsbestämda planer är finansierade av arbetsgivaren och stängda för nya deltagare. Dessa erbjuds istället avgiftsbestämda pensionsplaner.

De förmånsbestämda planerna i Sverige erbjuds huvudsakligen i enlighet med kollektivavtal och följer bestämmelserna i Tryggandelagen. Förvaltningstillgångarna förvaltas i en fristående pensionsstiftelse.

De förmånsbestämda planerna i Norge erbjuds i enlighet med Nordeas tjänstepensionsplan för Norge och följer Foretakspensionsloven (norsk tjänstepensionslag). Även i Norge förvaltas förvaltningstillgångarna i en fristående pensionskassa.

I Finland erbjuder Nordea extra pensionsförmåner utöver det lagstadgade systemet i enlighet med Nordeas tjänstepensionsplan för Finland, och den följer bestämmelserna i lagen om pension för arbetstagare. Förvaltningstillgångarna förvaltas normalt i en fristående pensionsstiftelse.

Lägsta fonderingskrav varierar för olika planer, men när kraven baseras på kollektivavtal eller interna riktlinjer gäller normalt att pensionsförpliktelserna, beräknade enligt nationella krav, ska vara helt täckta av ett fördefinierat överskott eller alternativt, säkerställda av ett kreditförsäkringskontrakt (bara Sverige). Vissa pensionsplaner omfattas inte av fonderingskrav och är vanligtvis ofonderade. Varje kvartal görs beräkningar för att övervaka den troliga nivån på framtida tillskott.

Förmånsbestämda planer kan påverka Nordea via förändringar i nuvärdet av nettoförpliktelserna och/eller förändringar i marknadsvärdet på förvaltningstillgångarna. Förändringar i förpliktelserna drivs huvudsakligen av förändrade antaganden gällande diskonteringsränta (räntor och kreditspreadar), inflation, löneökningar, personalomsättning och livslängd, samt relevanta erfarenhetsbaserade justeringar där faktiskt utfall avviker från antaganden.

Tillgångarna investeras i diversifierade portföljer enligt nedan, med innehav i obligationer som begränsar ränterisken i förpliktelserna och en rimlig andel reelltillgångar (inflationsskyddade) för att minska den långsiktiga inflationsrisken i skulderna.

Pensionsberäkningar och antaganden enligt IAS 19

Beräkningar för större planer utförs av externa aktuarier och baseras på olika aktuariella antaganden.

Antaganden¹

	Sve	Nor	Fin	Dan	Eng
2020					
Diskonteringsränta ²	1,06 %	1,80 %	0,15 %	0,31 %	1,29 %
Löneökning	2,50 %	1,75 %	1,75 %	2,25 %	–
Inflation	1,50 %	1,50 %	1,25 %	– ³	2,50 %
Dödlighet	DUS14	FNH-K2013	Gompertz	FSA	S2PMA-L/S2PFA ⁴
2019					
Diskonteringsränta ²	1,39 %	2,20 %	0,60 %	0,76 %	1,82 %
Löneökning	2,75 %	2,75 %	1,75 %	2,25 % ³	–
Inflation	1,75 %	1,75 %	1,25 %	– ³	2,50 %
Dödlighet	DUS14	FNH-K2013	Gompertz	FSA	S2PMA-L/S2PFA ⁴

1) Antagandena som anges för 2020 har en inverkan på skuldberäkningen vid slutet av 2020, medan antagandena som anges för 2019 används för beräkning av pensionskostnaden 2020.

2) Mer information om diskonteringsränta finns i not K1 "Redovisningsprinciper", avsnitt 24. Känsligheten för förändringar i diskonteringsräntan anges nedan.

3) Alla pensioner i Danmark är löneindexerade. Inflationen har därav ingen inverkan på pensionsförpliktelserna.

4) Med CMI_2019 projektioner i 2020 och med CMI_2018 projektioner i 2019.

Känsligheter – inverkan på pensionsförpliktelse

%	Sve	Nor	Fin	Dan	Eng
Diskonteringsränta - ökning 50 pkt	-11,2 %	-8,1 %	-6,4 %	-4,9 %	-8,7 %
Diskonteringsränta - minskning 50 pkt	11,8 %	9,2 %	7,1 %	5,3 %	10,0 %
Löneökning - ökning 50 pkt	3,0 %	0,4 %	0,4 %	4,7 %	–
Löneökning - minskning 50 pkt	-2,6 %	-0,3 %	-0,3 %	-4,4 %	–
Inflation - ökning 50 pkt	10,8 %	8,4 %	5,2 %	–	1,4 %
Inflation - minskning 50 pkt	-9,6 %	-8,0 %	-4,8 %	–	-1,2 %
Dödlighet - ökning 1 år	6,4 %	3,8 %	4,9 %	6,4 %	5,0 %
Dödlighet - minskning 1 år	-6,0 %	-5,0 %	-4,8 %	-6,2 %	-4,8 %

Känslighetsanalysen utförs genom att ett aktuariellt antagande ändras medan de andra antagandena hålls oförändrade.

Detta är en förenklad princip då de aktuariella antagandena vanligtvis är korrelerade. Dock möjliggör den att man kan isolera en effekt från en annan. Metoden som använts för att beräkna effekten på pensionsförpliktelserna är densamma som den som använts för beräkning av den redovisade pensionsförpliktelserna. Känslighetsanalysen inkluderar effekten av skulder för framtida löneskatt och socialförsäkringsavgifter i Sverige respektive Norge.

Då alla pensioner i Danmark är löneindexerade har inflationen ingen inverkan på pensionsförpliktelserna i Danmark.

K34. Pensionsförpliktelser, forts.**Netto pensionsskuld/tillgång**

Mn euro	Sve 2020	Nor 2020	Fin 2020	Dan 2020	Eng 2020	Summa 2020	Summa 2019
Pensionsförpliktelser	2 058	796	806	103	108	3 871	3 790
Förvaltningstillgångar	1 867	679	847	127	130	3 650	3 524
Nettoskuld(-)/tillgång (+)	-191	-117	41	24	22	-221	-266
- varav pensionstillgångar	2	45	48	27	22	144	173
- varav pensionsskulder	193	162	7	3	–	365	439

Förändringar i förpliktelseerna

2020, mn euro	Sve	Nor	Fin	Dan	Eng	Summa
Ingående balans	1 993	796	791	102	108	3 790
Kostnader avseende tjänstgöring under innevarande år	30	4	3	–	–	37
Räntekostnader	27	16	4	1	2	50
Utbetalda pensioner	-68	-28	-44	-6	-6	-152
Kostnader avseende tjänstgöring tidigare år samt regleringar	3	–	7	–	–	10
Omvärdering från förändringar i demografiska antaganden	–	–	–	0	0	0
Omvärdering från förändringar i finansiella antaganden	31	45	48	5	10	139
Omvärdering från erfarenhetsbaserade justeringar	-26	-5	-3	1	–	-33
Förvärv	–	9	–	–	–	9
Omräkningsdifferenser	87	-47	–	0	-6	34
Förändring av avsättning för särskild löneskatt och socialförsäkringsavgifter ¹	-19	6	–	–	–	-13
Utgående balans	2 058	796	806	103	108	3 871
- varav hänförlig till aktiva deltagare	26 %	10 %	12 %	–	–	19 %

2019, mn euro	Sve	Nor	Fin	Dan	Eng	Summa
Ingående balans	1 840	744	722	96	92	3 494
Kostnader avseende tjänstgöring under innevarande år	28	4	3	–	–	35
Räntekostnader	38	21	10	2	3	74
Utbetalda pensioner	-68	-37	-39	-6	-4	-154
Kostnader avseende tjänstgöring tidigare år samt regleringar	4	-7	2	–	–	-1
Omvärdering från förändringar i demografiska antaganden	–	–	0	-1	-1	-2
Omvärdering från förändringar i finansiella antaganden	210	71	95	9	14	399
Omvärdering från erfarenhetsbaserade justeringar	-33	-13	-2	2	–	-46
Omräkningsdifferenser	-35	9	–	0	4	-22
Förändring av avsättning för särskild löneskatt och socialförsäkringsavgifter ¹	9	4	–	–	–	13
Utgående balans	1 993	796	791	102	108	3 790
- varav hänförlig till aktiva deltagare	26 %	11 %	13 %	–	–	19 %

1) Avser förändring i avsättning för särskild löneskatt i Sverige och socialförsäkringsavgifter i Norge.

Förpliktelseernas genomsnittliga löptid är 19 (20) år i Sverige, 15 (15) år i Norge, 13 (14) år i Finland, 11 (11) år i Danmark och 19 (20) år i England, baserat på diskonterade kassaflöden. Det faktum att alla förmånsbestämda pensionsplaner är stängda till nya deltagare ger en lägre duration.

K34. Pensionsförpliktelser, forts.

Förändringar i förvaltningstillgångarnas verkliga värde

2020, mn euro	Sve	Nor	Fin	Dan	Eng	Summa
Ingående balans	1 710	710	845	126	133	3 524
Ränteintäkter (beräknade med diskonteringsräntan)	24	14	5	1	2	46
Utbetalda pensioner	–	–20	–45	–6	–5	–76
Tillskott av arbetsgivare	1	2	0	2	–	5
Omvärdering (faktisk avkastning minus ränteintäkter)	53	15	42	4	8	122
Omräkningsdifferenser	79	–42	–	0	–8	29
Utgående balans	1 867	679	847	127	130	3 650
2019, mn euro	Sve	Nor	Fin	Dan	Eng	Summa
Ingående balans	1 604	681	824	122	111	3 342
Ränteintäkter (beräknade med diskonteringsräntan)	34	19	13	2	3	71
Utbetalda pensioner	0	–19	–39	–6	–4	–68
Tillskott av arbetsgivare	–	4	–31	2	–	–25
Omvärdering (faktisk avkastning minus ränteintäkter)	105	18	78	6	17	224
Omräkningsdifferenser	–33	7	–	0	6	–20
Utgående balans	1 710	710	845	126	133	3 524

Tillgångsfördelning

Under 2020 var avkastningen på tillgångarna sammantaget 4,8 procent (8,8 procent). Trots utmanande avkastningsförhållanden, framför allt på aktiesidan, innebar en stark utveckling för obligationstillgångar och räntesäkringsinstrument att den samlade avkastningen blev positiv. Vid årets slut utgjorde

aktieinnehaven 19 procent (19 procent) av tillgångarna i Nordeas pensionskassor/pensionsstiftelser.

Koncernen räknar med att betala 2 mn euro till sina för-
månsbestämda pensionsplaner under 2021.

Tillgångsfördelning i fonderade planer

%	Sve 2020	Nor 2020	Fin 2020	Dan 2020	Eng 2020	Summa 2020	Summa 2019
Obligationer	78 %	62 %	62 %	64 %	88 %	71 %	74 %
- statsobligationer	38 %	38 %	31 %	37 %	88 %	38 %	41 %
- säkerställda obligationer	24 %	18 %	9 %	27 %	–	18 %	18 %
- företagsobligationer	16 %	6 %	22 %	–	–	15 %	15 %
- utgivna av Nordeabolag	2 %	5 %	–	–	–	2 %	2 %
- med publicerade prisnoteringar på en aktiv marknad	78 %	62 %	62 %	64 %	88 %	71 %	74 %
Aktier	19 %	21 %	19 %	10 %	12 %	19 %	19 %
- inhemska	4 %	4 %	4 %	10 %	4 %	5 %	5 %
- europeiska	4 %	6 %	5 %	–	1 %	4 %	4 %
- amerikanska	4 %	6 %	5 %	–	5 %	5 %	5 %
- tillväxtmarknader	3 %	5 %	5 %	–	2 %	3 %	4 %
- riskkapital	4 %	–	–	–	–	2 %	0 %
- Nordeaaktier	–	–	–	–	–	0 %	0 %
- med publicerade prisnoteringar på en aktiv marknad	15 %	21 %	19 %	10 %	12 %	17 %	19 %
Fastigheter¹	–	15 %	15 %	–	–	6 %	6 %
- nyttjade av Nordea	–	–	5 %	–	–	1 %	1 %
Ränteswappar	2 %	0 %	–	–	–	1 %	0 %
Försäkringskontrakt	–	–	2 %	7 %	–	1 %	0 %
Likvida medel	1 %	2 %	2 %	19 %	0 %	2 %	1 %

1) Fastigheternas geografiska läge är kopplat till pensionsplanerna i respektive land.

K34. Pensionsförpliktelser, forts.

Kostnader för förmånsbestämda pensionsplaner

Årets pensionskostnad, netto, hänförlig till förmånsbestämda pensionsplaner, uppgick i koncernens resultaträkning (inkluderad i personalkostnader) till 61 mn euro (46 mn euro).

Totala pensionskostnader utgörs av kostnader för förmånsbe-

stämda pensioner liksom kostnader hänförliga till avgiftsbestämda pensioner (se specifikation i not K8 "Personalkostnader").

Redovisat i resultaträkningen

2020, mn euro	Sve	Nor	Fin	Dan	Eng	Summa
Kostnader avseende tjänstgöring under innevarande år	30	4	3	–	–	37
Räntenetto	3	2	–1	0	0	4
Kostnader avseende tjänstgöring tidigare år samt regleringar	3	–	7	–	–	10
Särskild löneskatt och socialförsäkringsavgifter ¹	9	1	–	–	–	10
Kostnad för förmånsbestämda pensionsplaner (kostnader+, intäkter–)	45	7	9	0	0	61
2019, mn euro	Sve	Nor	Fin	Dan	Eng	Summa
Kostnader avseende tjänstgöring under innevarande år	28	4	3	–	–	35
Räntenetto	4	2	–3	0	0	3
Kostnader avseende tjänstgöring tidigare år samt regleringar	4	–7	2	–	–	–1
Särskild löneskatt och socialförsäkringsavgifter ¹	9	0	–	–	–	9
Kostnad för förmånsbestämda pensionsplaner (kostnader+, intäkter–)	45	–1	2	0	0	46

1) Kostnader hänförliga till särskild löneskatt i Sverige och socialförsäkringsavgifter i Norge.

Jämfört med pensionskostnaden 2019, exkluderat kostnad avseende tjänstgöring tidigare år inklusive relaterad särskild löneskatt och socialförsäkringsavgift, har kostnaden för förmånsbestämda pensionsplaner varit i huvudsak oförändrad under 2020.

Redovisat i övrigt totalresultat

2020, mn euro	Sve	Nor	Fin	Dan	Eng	Summa
Omvärdering från förändringar i demografiska antaganden	–	–	–	0	0	0
Omvärdering från förändringar i finansiella antaganden	31	45	48	5	10	139
Omvärdering från erfarenhetsbaserade justeringar	–26	–5	–3	1	–	–33
Omvärdering av förvaltningstillgångar (faktisk avkastning minus ränteintäkter)	–53	–15	–42	–4	–8	–122
Särskild löneskatt/socialförsäkringsavgifter ¹	–11	5	–	–	–	–6
Kostnad för förmånsbestämda pensionsplaner (kostnader+, intäkter–)	–59	30	3	2	2	–22
2019, mn euro	Sve	Nor	Fin	Dan	Eng	Summa
Omvärdering från förändringar i demografiska antaganden	–	–	0	–1	–1	–2
Omvärdering från förändringar i finansiella antaganden	210	71	95	9	14	399
Omvärdering från erfarenhetsbaserade justeringar	–33	–13	–2	2	–	–46
Omvärdering av förvaltningstillgångar (faktisk avkastning minus ränteintäkter)	–105	–18	–78	–6	–17	–224
Särskild löneskatt/socialförsäkringsavgifter ¹	17	8	–	–	–	25
Kostnad för förmånsbestämda pensionsplaner (kostnader+, intäkter–)	89	48	15	4	–4	152

1) Kostnader hänförliga till särskild löneskatt i Sverige och socialförsäkringsavgifter i Norge.

K34. Pensionsförpliktelser, forts.

Planer som omfattar flera arbetsgivare

2010 beslutade norska parlamentet att revidera AFP (Avtale-festet Pensjon) i Norge från 2011. Förändringen gav upphov till en ny förmånsbestämd pensionsplan som omfattar flera arbetsgivare. Då Nordeas andel av skulderna och pensionskostnaderna i planen inte är tillgängliga från Fellesordningen (administratören) kan inte planen beräknas som en förmånsbestämd plan. Det innebär att AFP-planen måste redovisas som en avgiftsbestämd plan i enlighet med IAS 19. Information om över- eller undervärden i planen finns inte tillgänglig.

AFP-planen ger berörda medarbetare ett livslångt tillägg till den normala pensionen från 62 års ålder. Enligt den planen har medarbetarna också rätt att fortsätta arbeta samtidigt som de erhåller AFP, utan att detta påverkar deras pensionsrätter. Planen bygger på ett trepartssamarbete mellan arbetsgivarorganisationer, arbetstagarorganisationer och norska staten. Staten täcker en tredjedel av pensionskostnaderna i AFP-planen, medan medlemsföretagen gemensamt täcker de återstående två tredjedelarna. Den premie som medlemsföretagen betalar till planen fastställs så att den täcker aktuella pensionskostnader, samt bidrar till att bygga upp en pensionsfond. Syftet med pensionsfonden är att säkerställa förmågan att täcka förväntade framtida pensionsförpliktelser.

Premien för 2020 var 2,5 procent av de anställdas löner mellan 1 och 71 gånger det genomsnittliga basbeloppet enligt den norska lagen om folketrygd. Premien baseras på genomsnittliga löner och basbelopp från föregående år. Anställda över 61 år omfattas inte. För 2020 uppgick betalda premier till 3 mn euro och betalningarna till planen omfattade 2 373 medarbetare. Premien för 2021 kommer att uppgå till 2,5 procent av de anställdas löner mellan 1 och 71 gånger det genomsnittliga basbeloppet enligt den norska lagen om folketrygd. Premierna för 2021 förväntas uppgå till 3 mn euro.

De anställda som uppfyller kraven för AFP är garanterade AFP-betalningar, oavsett arbetsgivarens betalningsförmåga. Detta innebär att de deltagande arbetsgivarna har gemensamt ansvar för två tredjedelar av pensionerna till de arbetstagare som vid var tidpunkt uppfyller kraven för AFP. Eventuellt underskott eller överskott vid avvecklingen av planen eller företags utträde ur planen har inte någon inverkan på Nordea.

Nyckelpersoner i ledande positioner

Koncernens samlade pensionsförpliktelser gällande nyckelpersoner i ledande positioner uppgick vid årets slut till 7 mn euro (7 mn euro). Dessa åtaganden täcks till stor del av förvaltningsstillgångar. Kostnaderna för förmånsbestämda pensioner (kostnader avseende tjänstgöring innevarande år, kostnader avseende tjänstgöring tidigare år samt regleringar, definierade i IAS 19) gällande nyckelpersoner i ledande positioner uppgick 2020 till 0 mn euro (0 mn euro). Utförlig information om nyckelpersoner i ledande positioner återfinns i not K8 "Personalkostnader".

K35. Efterställda skulder

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Kärnprimärkapital	1 893	2 409
Supplementärt kapital	5 048	7 410
Summa	6 941	9 819

För mer information se not M34 "Efterställda skulder".

K36. För egna skulder ställda säkerheter

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
För egna skulder ställda säkerheter		
Värdepapper m m	5 759	24 458
Utlåning till allmänheten	156 029	146 615
Övriga ställda säkerheter	14 576	12 922
Summa	176 364	183 995

Ovanstående säkerheter avser följande skulder

Skulder till kreditinstitut	13 351	12 178
In- och upplåning från allmänheten	3 050	5 569
Derivat	10 804	4 676
Emitterade värdepapper	117 322	113 283
Övriga skulder	2 497	2 464
Summa	147 024	138 170

Tillgångar som redovisats i balansräkningen och pantsatts som säkerhet för Nordeas egna skulder redovisas som "För egna skulder ställda säkerheter". Tillgångar som redovisats i balansräkningen och pantsatts som säkerhet för annat än egna skulder redovisas i not K37 "Övriga ställda säkerheter". Inlånade värdepapper som därefter används som säkerhet redovisas i not K43 "Överförda tillgångar och erhållna säkerheter".

För egna skulder ställda säkerheter omfattar värdepapper som har pantsatts i samband med återköpsavtal och värdepapperslån. Transaktionerna genomförs enligt standardavtal som används av parterna på den finansiella marknaden. Motparter i dessa transaktioner är kreditinstitut och allmänheten. Transaktionerna är huvudsakligen kortfristiga med en löptid på mindre än tre månader.

Värdepapper i försäkringsverksamheten har ställts som säkerhet för motsvarande skulder till försäkringstagare.

Utlåning till allmänheten har ställts som säkerhet för emitterade säkerställda obligationer och bostadsobligationer i enlighet med lokala lagar och regler. I händelse av bolagets obestånd har innehavarna av obligationerna förmånsrätt i de tillgångar som är registrerade som säkerhetsmassa.

Resterande del av övriga ställda säkerheter avser bankcertifikat som pantsatts av Nordea i enlighet med myndighetskrav.

K37. Övriga ställda säkerheter

Tillgångar som redovisats i balansräkningen och pantsatts som säkerhet för annat än Nordeas skulder redovisas som "Övriga ställda säkerheter". Tillgångar som redovisats i balansräkningen och pantsatts som säkerhet för egna skulder redovisas i not K36 "För egna skulder ställda säkerheter". Inlånade värdepapper som därefter används som säkerhet redovisas i not K43 "Överförda tillgångar och erhållna säkerheter".

Övriga ställda säkerheter avser huvudsakligen värdepapper, däribland räntebärande värdepapper som pantsatts för betalningsreglering gentemot centralbanker och clearinginstitut. Värdet på dessa uppgick till 267 mn euro (20 mn euro). Från 2020 redovisas endast säkerheter som avser intradagslikviditeten (ställda säkerheter för likviditet över natten omfattas inte). Jämförelsesiffrorna har räknats om. Ställda säkerheter för annat än bolagets egna skulder, till exempel för tredje mans räkning eller för bolagets egna eventalförpliktelser, redovisas också under denna post.

K38. Eventalförpliktelser

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
<i>Garantier</i>		
- Kreditgarantier	3 521	2 791
- Övriga garantier	14 802	13 855
Remburser	1 011	1 146
Övriga eventalförpliktelser	13	0
Summa	19 347	17 792

Inom ramen för den normala affärsverksamheten utfärdar Nordea olika former av garantier till förmån för Nordeas kunder. Kreditgarantier ges till kunder för att garantera åtaganden i andra kredit- och pensionsinstitut. Övriga garantier utgörs främst av kommersiella garantier såsom anbudsgarantier, garantier avseende förskottsbetalningar, garantier under ansvarstiden och exportrelaterade garantier. Eventalförpliktelser omfattar också outnyttjade oåterkalleliga importremburser och bekräftade exportremburser. Dessa transaktioner ingår i Nordeas tjänster och är till stöd för bankens kunder. Garantier och remburser är poster utanför balansräkningen, såvida det inte föreligger behov av reservering för att täcka en sannolik kreditförlust som uppstår på grund av att bedömningen är att gottgörelse ej kommer att erhållas. I tabellen ovan inkluderas alla garantier, även sådana där sannolikheten för ett utflöde av resurser är ytterst liten.

Nordea Bank Abp har gentemot vissa personer åtagit sig att under vissa förutsättningar svara för eventuell betalningskyldighet som har uppkommit mot dem i deras egenskap av verkställande direktörer eller styrelseledamöter i dotterbolag till Nordea Bank Abp.

Nordea Bank Abp har åtagit sig att ersätta medlemmarna i koncernledningen för utgifter i samband med juridisk rådgivning för att försvara sig emot eller bestrida vissa stämningar

eller utredningar från tredje part, dock med undantag för brott eller handlingar som begåtts uppsåtligt eller av grov oaktsamhet. Ersättningen för respektive medlem i koncernledningen kan som högst uppgå till 37,5 mn euro, såvida inte styrelsen från fall till fall beslutar annat. Ersättningen ges endast för sådant som annat försäkringsskydd inte täcker.

En begränsad andel av de anställda har rätt till avgångsvederlag om de avskedas före deras normala pensionsålder. För ytterligare upplysningar, se not K8 "Personalkostnader".

Krav i civilrättsliga processer samt eventuella bötesförelägganden

Inom ramen för den normala affärsverksamheten är Nordea föremål för ett antal krav i civilrättsliga stämningar och tvister, varav de flesta rör relativt begränsade belopp, samt eventuella bötesförelägganden till följd av exempelvis tidigare svaga processer och rutiner för bekämpning av penningtvätt. Ingen av de pågående tvisterna bedöms för närvarande komma att medföra någon väsentlig negativ effekt på Nordea eller dess finansiella ställning. Som tidigare meddelats räknar Nordea med böter i Danmark för tidigare svaga processer och rutiner för bekämpning av penningtvätt, och en avsättning har gjorts för pågående penningtvättsärenden. Nordea kan inte utesluta risken för böter som skulle kunna påverka bankens finansiella resultat. Vissa av dessa utredningar skulle också kunna leda till stämningar. Se även not K2 "Risk- och likviditetshantering" och not K33 "Avsättningar".

K39. Åtaganden

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Outnyttjad räkningskredit	32 859	28 871
Kreditlöften	55 932	46 459
Åtagande om framtida betalningar	325	222
Övriga åtaganden	1 444	1 511
Summa	90 560	77 063

Omvända återköpsavtal redovisas i balansräkningen på likviddagen. Nordea har per 31 december 2020 tecknat omvända återköpsavtal som ännu inte har likvidavräknats och som därmed inte redovisas i balansräkningen. På likviddagen kommer dessa omvända återköpsavtal till största delen ersätta existerande omvända återköpsavtal som ännu inte bokats bort från balansräkningen per 31 december 2020. Nettoeffekten i balansräkningen är begränsad. Dessa instrument har inte redovisats som åtaganden.

För ytterligare information, se not K1 "Redovisningsprinciper", avsnitt 26 om kreditåtaganden, not K19 "Derivatinstrument och säkringsredovisning" om derivatinstrument, not K43 "Överförda tillgångar och erhållna säkerheter" om omvända repor.

K40. Klassificering av finansiella instrument

Tillgångar

31 dec 2020, mn euro	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen					Summa
	Upplupet anskaffnings- värde (AC)	Obligatoriska	Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen (verkligt värde- optionen)	Vekligt värde via övrigt total- resultat (FVOCI)	Icke finansiella tillgångar och intressebolag/ joint ventures	
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	32 955	–	–	–	–	32 955
Utlåning till centralbanker	2 965	158	–	–	–	3 123
Utlåning till kreditinstitut	1 441	1 682	–	–	–	3 123
Utlåning till allmänheten	256 989	72 776	–	–	–	329 765
Räntebärande värdepapper	3 293	21 960	4 216	33 040	–	62 509
Pantsatta finansiella instrument	–	3 109	–	686	–	3 795
Aktier och andelar	–	12 649	–	–	–	12 649
Tillgångar i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal	–	35 908	215	–	361	36 484
Derivatinstrument	–	44 770	–	–	–	44 770
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	359	–	–	–	–	359
Aktier och andelar i intresseföretag och joint ventures	–	–	–	–	555	555
Immateriella tillgångar	–	–	–	–	3 771	3 771
Materiella tillgångar	–	–	–	–	1 931	1 931
Förvaltningsfastigheter	–	–	–	–	1 535	1 535
Uppskjutna skattefordringar	–	–	–	–	406	406
Aktuella skattefordringar	–	–	–	–	300	300
Överskott förmånsbestämda pensioner	–	–	–	–	144	144
Övriga tillgångar	1 425	11 220	–	–	704	13 349
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	292	–	–	–	345	637
Summa	299 719	204 232	4 431	33 726	10 052	552 160

Skulder

31 dec 2020, mn euro	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				Summa
	Upplupet anskaffnings- värde (AC)	Obligatoriska	Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen (verkligt värde- optionen)	Icke finansiella skulder	
Skulder till kreditinstitut	21 070	2 869	–	–	23 939
In- och upplåning från allmänheten	180 590	2 841	–	–	183 431
Inlåning i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal	–	–	37 534	–	37 534
Skulder till försäkringstagare	–	–	2 386	15 792	18 178
Emitterade värdepapper	118 102	–	56 207	–	174 309
Derivatinstrument	–	47 033	–	–	47 033
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	2 608	–	–	–	2 608
Aktuella skatteskulder	–	–	–	305	305
Övriga skulder ¹	4 748	14 755	–	1 838	21 341
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	222	–	–	1 182	1 404
Uppskjutna skatteskulder	–	–	–	436	436
Avsättningar	–	–	–	596	596
Pensionsförpliktelser	–	–	–	365	365
Efterställda skulder	6 941	–	–	–	6 941
Summa	334 281	67 498	96 127	20 514	518 420

1) Varav leasingskulder klassificerade i kategorin Upplupet anskaffningsvärde 1 233 mn euro.

K40. Klassificering av finansiella instrument, forts.**Tillgångar**

31 dec 2019, mn euro	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen					Summa
	Upplupet anskaffnings- värde (AC)	Obligatoriska	Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen (verkligt värde- optionen)	Vekligt värde via övrigt total- resultat (FVOCI)	Icke finansiella tillgångar och intressebolag/ joint ventures	
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	35 509	–	–	–	–	35 509
Utlåning till centralbanker	5 889	3 318	–	–	–	9 207
Utlåning till kreditinstitut	5 727	2 792	–	–	–	8 519
Utlåning till allmänheten	245 527	77 564	–	–	–	323 091
Räntebärande värdepapper	3 489	28 460	4 088	28 893	–	64 930
Pantsatta finansiella instrument	–	6 265	–	886	–	7 151
Aktier och andelar	–	14 184	–	–	–	14 184
Tillgångar i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal	–	30 324	169	–	306	30 799
Derivatinstrument	–	39 111	–	–	–	39 111
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	217	–	–	–	–	217
Aktier och andelar i intresseföretag och joint ventures	–	–	–	–	572	572
Immateriella tillgångar	–	–	–	–	3 695	3 695
Materiella tillgångar	–	–	–	–	2 002	2 002
Förvaltningsfastigheter	–	–	–	–	1 585	1 585
Uppskjutna skattefordringar	–	–	–	–	487	487
Aktuella skattefordringar	–	–	–	–	362	362
Överskott förmånsbestämda pensioner	–	–	–	–	173	173
Övriga tillgångar	1 079	10 778	–	–	686	12 543
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	339	–	–	–	372	711
Summa	297 776	212 796	4 257	29 779	10 240	554 848

Skulder

31 dec 2019, mn euro	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				Summa
	Upplupet anskaffnings- värde (AC)	Obligatoriska	Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen (verkligt värde- optionen)	Icke finansiella skulder	
Skulder till kreditinstitut	23 330	8 974	–	–	32 304
In- och upplåning från allmänheten	164 027	4 698	–	–	168 725
Inlåning i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal	–	–	31 859	–	31 859
Skulder till försäkringstagare	–	–	3 318	15 928	19 246
Emitterade värdepapper	135 223	–	58 503	–	193 726
Derivatinstrument	–	42 047	–	–	42 047
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	2 018	–	–	–	2 018
Aktuella skatteskulder	–	–	–	742	742
Övriga skulder	4 634	14 153	–	1 081	19 868
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	215	–	–	1 261	1 476
Uppskjutna skatteskulder	–	–	–	481	481
Avsättningar	–	–	–	570	570
Pensionsförpliktelser	–	–	–	439	439
Efterställda skulder	9 819	–	–	–	9 819
Summa	339 266	69 872	93 680	20 502	523 320

1) Varav leasingsskulder klassificerade i kategorin Upplupet anskaffningsvärde 1 225 mn euro.

K40. Klassificering av finansiella instrument, forts.

Utlåning redan från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Mn euro	2020	2019
Redovisat värde vid årets slut	4 431	4 257
Maximal exponering för kreditrisk vid årets slut	4 431	4 257

Tillgångar som från början klassificerats i kategorin Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen (verkligt värde-optionen) består av alla underliggande tillgångar i finansiella avtal inom Nordea Life & Pension, 4 216 mn euro (4 088 mn euro). Även tillgångar i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal i Life, 215 mn euro (169 mn euro), är klassificerade i denna kategori. För mer information se not K1 avsnitt 13. Nordea uppger inte om effekten av förändring i kreditrisk på dessa tillgångars verkliga värden och förändring i verkligt värde av relaterade kreditderivat, eftersom sådana värdeförändringar omedelbart kommer att resultera i väsentligen samma förändring i redovisat värde på motsvarande skulder till försäkringstagare, dvs förändring i egen kreditrisk på dessa tillgångar i Life kommer inte att få någon väsentlig påverkan på resultaträkningen eller eget kapital. Av denna anledning uppger inte Nordea heller om nominellt belopp på kreditderivat som används för att begränsa den maximala exponeringen för kreditrisk vid årets slut.

Finansiella skulder som från början värderats till verkligt värde via resultaträkningen utgörs av emitterade hypoteksobligationer i det danska dotterföretaget Nordea Kredit Realkreditaktieselskab, 54 411 mn euro (55 766 mn euro), emitterade strukturerade obligationer i Markets verksamhet, 1 796 mn euro (2 737 mn euro), inlåning kopplad till avkastning på separata tillgångar, 4 421 mn euro (4 377 mn euro) och finansiella avtal och placeringsportföljer i livförsäkringsrörelsen, 35 499 mn euro (30 800 mn euro). För emitterade strukturerade obligationer i Markets redovisas förändring i verkligt värde till följd av förändring i den egna kreditrisken i övrigt

totalresultat (OCI) och Nordea beräknar förändringen i den egna kreditrisken utifrån förändringen i riskpremien på Nordeas upplåning genom att anta att likviditetspremien för emissionen är konstant över tid. Förändring i riskpremien uppskattas genom att jämföra värdet på affärerna med hjälp av den ursprungliga riskpremien för upplåning vid emissions-tidpunkten och den verkliga riskpremien för upplåning vid rapporteringstidpunkten. Denna modell bedöms ge den bästa uppskattningen av den egna kreditriskens inverkan. Värdet av finansiella avtal i livförsäkringsverksamheten och inlåning med tillgångslänkad avkastning är direkt beroende av tillgångarna i dessa avtal, och påverkas därför inte av förändringar i den egna kreditrisken.

Förändring i verkligt värde till följd av förändringar i egen kreditrisk på hypoteksobligationer emitterade av Nordea Kredit Realkreditaktieselskab, beräknas genom att fastställa den beloppsmässiga förändringen i verkligt värde som inte är hänförligt till marknadsvillkor. Den metod som används för att fastställa den beloppsmässiga förändringen i marknadsvillkor är baserad på relevanta jämförelseräntor, vilket är den genomsnittliga avkastningen på danska och tyska (euro) statsobligationer. Denna modell bedöms generera den bästa uppskattningen av påverkan på egen kreditrisk. Förändringen i egen kreditrisk på emitterade hypoteksobligationer i Nordea Kredit Realkreditaktieselskab redovisas inte i övrigt totalresultat (OCI) eftersom det skulle skapa en redovisningsmässig missmatch med den motsvarande förändringen i verkligt värde på hypotekslånen som redovisas i resultaträkningen. Av den anledningen redovisas hela förändringen i verkligt värde på emitterade hypoteksobligationer i Nordea Kredit Realkreditaktieselskab i resultaträkningen. För de emitterade hypoteksobligationerna kommer en förändring i skuldernas kreditrisk och pris ha en motsvarande effekt på lånens värden eftersom en förändring i priset på obligationerna kommer att tas ut av en motsatt förändring av värdet på förtidsinlösenoptionen i lånen.

Finansiella skulder redan från början värderade till verkligt värde (verkligt värde-optionen)

Mn euro	2020			2019		
	Skulder där förändring i kreditrisk presenteras i Övrigt totalresultat (OCI)	Skulder där förändring i kreditrisk presenteras i resultaträkningen	Summa	Skulder där förändring i kreditrisk presenteras i Övrigt totalresultat (OCI)	Skulder där förändring i kreditrisk presenteras i resultaträkningen	Summa
Redovisat värde	1 796	94 331	96 127	2 737	90 943	93 680
Belopp att betala vid förfall ¹⁾	1 829	97 269	99 098	2 737	93 317	96 054
Förändring i verkligt värde till följd av förändring i kreditrisk, under året	-9	35	26	-15	94	79
Förändring i verkligt värde till följd av förändring i kreditrisk, ackumulerat	-14	-421	-435	-5	-456	-461

1) Skulder till försäkringstagare har ingen fast löptid och inget fastsatt belopp att betala vid förfall. Belopp att betala vid förfall har för dessa skulder bedömts uppgå till det redovisade värdet.

K41. Tillgångar och skulder till verkligt värde

Verkligt värde på finansiella tillgångar och skulder

Mn euro	31 dec 2020		31 dec 2019	
	Redovisat värde	Verkligt värde	Redovisat värde	Verkligt värde
Finansiella tillgångar				
Kassa och tillgodoavanden hos centralbanker	32 955	32 955	35 509	35 509
Utlåning	336 370	344 038	341 034	343 764
Räntebärande värdepapper	62 509	62 764	64 930	65 047
Pantsatta finansiella instrument	3 795	3 795	7 151	7 151
Aktier och andelar	12 649	12 649	14 184	14 184
Tillgångar i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal	36 123	36 123	30 493	30 493
Derivatinstrument	44 770	44 770	39 111	39 111
Övriga tillgångar	12 645	12 645	11 857	11 857
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	292	292	339	339
Summa	542 108	550 031	544 608	547 455

Verkligt värde på finansiella tillgångar och skulder, forts.

Mn euro	31 dec 2020		31 dec 2019	
	Redovisat värde	Verkligt värde	Redovisat värde	Verkligt värde
Finansiella skulder				
Inlåning och skuldinstrument	391 228	392 214	406 592	407 337
Inlåning i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal	37 534	37 534	31 859	31 859
Skulder till försäkringstagare	2 386	2 386	3 318	3 318
Derivatinstrument	47 033	47 033	42 047	42 047
Övriga skulder	18 270	18 270	17 562	17 562
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	222	222	215	215
Summa	496 673	497 659	501 593	502 338

För information om värdering av poster redovisade till verkligt värde i balansräkningen, se not K1 och avsnittet "Fastställande av verkligt värde för poster som redovisats till verkligt värde i balansräkningen" nedan. För information om värdering av poster som inte redovisats till verkligt värde i balansräkningen, se avsnittet "Finansiella tillgångar och skulder som inte redovisas till verkligt värde i balansräkningen" nedan.

Tillgångar och skulder redovisade till verkligt värde i balansräkningen

Fördelning i hierarkin för verkligt värde

31 dec 2020, mn euro	Instrument med publicerade prisnoteringar på en aktiv marknad (nivå 1)	Varav Life & Pensions	Värderingsmetod baserad på observerbara marknadsdata (nivå 2)	Varav Life & Pensions	Värderingsmetod baserad på icke observerbara marknadsdata (nivå 3)	Varav Life & Pensions	Summa
Tillgångar till verkligt värde i balansräkningen¹							
Utlåning till centralbanker	–	–	158	–	–	–	158
Utlåning till kreditinstitut	–	–	1 682	–	–	–	1 682
Utlåning till allmänheten	–	–	72 776	–	–	–	72 776
Räntebärande värdepapper ²	28 676	1 161	33 404	3 073	931	67	63 011
Aktier och andelar	10 280	9 302	400	280	1 969	835	12 649
Tillgångar i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal	35 679	31 609	352	352	453	453	36 484
Derivatinstrument	54	–	42 945	28	1 771	–	44 770
Förvaltningsfastigheter	–	–	–	–	1 535	1 534	1 535
Övriga tillgångar	–	–	11 189	–	31	30	11 220
Summa	74 689	42 072	162 906	3 733	6 690	2 919	244 285
Skulder till verkligt värde i balansräkningen¹							
Skulder till kreditinstitut	–	–	2 869	–	–	–	2 869
In- och upplåning från allmänheten	–	–	2 841	–	–	–	2 841
Inlåning i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal	–	–	37 534	33 113	–	–	37 534
Skulder till försäkringstagare	–	–	2 386	2 386	–	–	2 386
Emitterade värdepapper	45 548	–	8 878	–	1 781	–	56 207
Derivatinstrument	84	–	45 340	2	1 609	–	47 033
Övriga skulder	5 238	–	9 485	–	32	–	14 755
Summa	50 870	–	109 333	35 501	3 422	–	163 625

1) Samtliga poster värderas till verkligt värde vid slutet av varje rapportperiod.

2) Varav 3 795 mn euro avser balansposten Pantsatta finansiella instrument.

K41. Tillgångar och skulder till verkligt värde, forts.

Tillgångar och skulder till verkligt värde i balansräkningen

Fördelning i hierarkin för verkligt värde

31 dec 2019, mn euro	Instrument med publicerade prisnoteringar på en aktiv marknad (nivå 1)	Varav Life & Pensions	Värderingsmetod baserad på observerbara marknadsdata (nivå 2)	Varav Life & Pensions	Värderingsmetod baserad på ej observerbara marknadsdata (nivå 3)	Varav Life & Pensions	Summa
Tillgångar till verkligt värde i balansräkningen¹							
Utlåning till centralbanker	–	–	3 318	–	–	–	3 318
Utlåning till kreditinstitut	–	–	2 792	–	–	–	2 792
Utlåning till allmänheten	–	–	77 564	–	–	–	77 564
Räntebärande värdepapper ²	19 694	1 487	48 726	2 660	172	13	68 592
Aktier och andelar	11 825	10 184	325	322	2 034	860	14 184
Tillgångar i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal	30 078	26 129	359	359	362	362	30 799
Derivatinstrument	37	–	37 717	12	1 357	–	39 111
Förvaltningsfastigheter	–	–	–	–	1 585	1 578	1 585
Övriga tillgångar	–	–	10 743	–	35	34	10 778
Summa	61 634	37 800	181 544	3 353	5 545	2 847	248 723
Skulder till verkligt värde i balansräkningen¹							
Skulder till kreditinstitut	–	–	8 974	–	–	–	8 974
In- och upplåning från allmänheten	–	–	4 698	–	–	–	4 698
Inlåning i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal	–	–	31 859	27 482	–	–	31 859
Skulder till försäkringstagare	–	–	3 318	3 318	–	–	3 318
Emitterade värdepapper	8 155	–	48 116	–	2 232	–	58 503
Derivatinstrument	59	–	40 805	13	1 183	–	42 047
Övriga skulder	3 587	–	10 564	–	2	–	14 153
Summa	11 801	–	148 334	30 813	3 417	–	163 552

1) Samtliga poster värderas till verkligt värde vid slutet av varje rapportperiod.

2) Varav 7 151 mn euro avser balansposten Pantsatta finansiella instrument.

Fastställande av verkligt värde för poster som redovisats till verkligt värde i balansräkningen

För tillgångar och skulder som redovisas till verkligt värde sker en uppdelning på de tre nivåerna i IFRS hierarki för verkligt värde. Hierarkin ger högst prioritet till noterade priser (ojusterade) på aktiva marknader för identiska tillgångar och skulder (nivå 1) och lägsta prioritet till ej observerbara indata (nivå 3). Klassificeringen av dessa instrument baseras på den lägsta nivå indata som är väsentlig för verkligt värde värderingen i sin helhet.

I nivå 1 i hierarkin för verkligt värde återfinns tillgångar och skulder som värderats med hjälp av ojusterade noterade priser på aktiva marknader för identiska tillgångar och skulder. En aktiv marknad för en tillgång eller skuld är en marknad där transaktioner för tillgången eller skulden inträffar tillräckligt ofta och med tillräcklig volym för att ge löpande prisinformation. Denna kategori omfattar noterade derivat, noterade aktier, statsobligationer i utvecklade länder och de mest likvida bostadsobligationerna och företagsobligationerna som har direkta prisnoteringar för handel.

I nivå 2 i hierarkin för verkligt värde återfinns tillgångar och skulder som inte har noterade marknadspriser direkt tillgängliga från aktiva marknader. Verkligt värde baseras på noterade priser för liknande tillgångar eller skulder på aktiva marknader, eller noterade priser på identiska eller liknande tillgångar eller skulder på marknader som inte är aktiva. Verkligt värde kan också beräknas med hjälp av värderingsmetoder eller värderingsmodeller som baseras på marknadspriser eller indata på balansdagen, om eventuella ej observerbara indata har haft en obetydlig inverkan på de verkliga värdena.

Bland dessa instrument återfinns huvuddelen av Nordeas OTC-derivat, köpta/sålda värdepapper enligt återförsäljnings-/ återköpsavtal, lånade/utlånade värdepapper och andra instrument där inputdata i värderingsmetoden eller värderingsmodellen baseras på uppgifter från en aktiv marknad.

I nivå 3 i hierarkin för verkligt värde återfinns de tillgångar och skulder för vilka verkliga värde inte kan erhållas direkt från noterade marknadspriser eller indirekt via värderingsmetoder eller värderingsmodeller som bygger på observerbara marknadspriser eller indata. Hit hör vanligen investeringar i onoterade värdepapper, private equity-fonder, hedgefonder, fastigheter, mer komplexa OTC-derivat där ej observerbara marknadsdata har en betydande inverkan på de verkliga värdena, vissa komplexa eller strukturerade finansiella instrument och illikvida räntebärande värdepapper. Komplicerade värderingsmodeller kännetecknas ofta av att de bygger på modellspecifika och ej observerbara indata.

Alla värderingsmodeller, både komplexa och enkla, använder sig av marknadspriser och indata, bland annat räntor, volatilitet och korrelation. Vissa marknadspriser och indata är observerbara, medan andra inte är det. För de flesta vanliga valutor är räntorna observerbara, och de implicita volatilitets- och korrelationstalen för dessa valutor och räntor är observerbara genom optionspriser upp till en viss löptid. Implicita volatilitets- och korrelationstal är också observerbara för de mest likvida aktieinstrumenten. För mindre likvida aktieinstrument är optionsmarknaden tämligen illikvid, och därför är de implicita volatilitets- och korrelationstalen inte observerbara.

För räntebärande värdepapper görs uppdelningen i de tre

K41. Tillgångar och skulder till verkligt värde, forts.

nivåerna med bakgrund av den interna värderingsmetoden. Värderingen av dessa instrument kan antingen vara baserade på direkta noteringar på en aktiv marknad (nivå 1) eller värderade med hjälp av en metod där priset baseras på observerbara marknadsdata (nivå 2). Om påverkan från ej observerbara parametrar på värderingen av obligationen är väsentlig klassificeras obligationen i nivå 3 i hierarkin för verkligt värde.

För OTC-derivat används värderingsmodeller för att fastställa verkligt värde. Modellerna har vanligtvis utvecklats internt och baseras på antaganden om beteenden hos de underliggande tillgångarna och statistiska scenarioanalyser. De flesta OTC-derivat hänförs till nivå 2 i hierarkin för verkligt värde, vilket betyder att alla väsentliga indata och modellparametrar kan observeras på aktiva marknader.

Värderingen av private equity-fonder och onoterade aktier är till sin karaktär mer osäker än värdering av mer aktivt handlade aktieinstrument. Nordea lägger vikt vid ett konsekvent tillvägagångssätt både när det gäller olika tillgångar och över tiden. Metoderna som tillämpas följer anvisningarna i "International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines", som utfärdats av IPEV Board. Dessa anvisningar används som bästa praxis i private equity-branschen. För USA-baserade fonder används liknande metoder.

Nordea har också lån och emitterade skuldebrev i dotterföretaget Nordea Kredit Realkreditaktieselskab, värderade till verkligt värde. När Nordea beviljar bolån till låntagare i enlighet med dansk lagstiftning om bostadsfinansiering emitterar Nordea samtidigt skuldebrev med matchande villkor, så kallad "matchad finansiering". Verkligt värde för emitterade skuldebrev baseras på noterade priser. Eftersom låntagarna har rätt att köpa skuldebrev som emitterats av Nordea på marknaden och återlämna dessa som betalning för sina lån, är det verkliga värdet på lånen samma som det verkliga värdet på de emitterade skuldebrev (till följd av att omvärderingen av återbetalningsoptionen finns inbäddad i lånet), justerat för förändringar i kreditrisken hos låntagaren och det verkliga värdet av kreditmarginalen för varje lån.

Verkligt värde på finansiella tillgångar och skulder beräknas vanligen som det teoretiska nuvärdet av de enskilda instrumenten. Denna beräkning kompletteras med justeringar på portföljnivå.

Vid värderingen av derivat till verkligt värde gör Nordea justeringar i form av så kallade credit value adjustments (CVA) och debt value adjustments (DVA). CVA och DVA speglar hur motpartens kreditrisk respektive Nordeas egen kreditvärdighet påverkar derivatets verkliga värde. Beräkningarna baseras på uppskattningar av exponering vid fallissemang,

sannolikhet för fallissemang och återvinningsgrad, för varje enskild motpart. För CVA och DVA baseras exponering vid fallissemang vanligen på förväntad exponering och fastställs genom simulering av underliggande riskfaktorer. För motparter som inte har ett omsättningsbart CDS-kontrakt, fastställs sannolikhet för fallissemang med hjälp av en tvärsnittsregressionsmodell som beräknar en ungefärligt CDS-spread utifrån motpartens ratingregion och bransch.

Effekten av upplåningskostnader och upplåningskostnadsminskningar på värderingen av derivatinstrument utan säkerhet eller med obalanserad säkerhet redovisas som en verkligt värdejustering för finansieringskostnad (funding fair value adjustment, FFVA). Därutöver inkluderar Nordea justeringar för prisskillnaden mellan köp- och säljpris samt justeringar för modellrisk i verkligt värde. Från och med andra kvartalet 2020 inkluderas även justeringar för variationer i verkligt värde.

Värderingen till verkligt värde av förvaltningsfastigheter tar hänsyn till en marknadsaktörs förmåga att generera ekonomiska fördelar genom att använda förvaltningsfastigheterna på maximala och bästa sätt, det vill säga tar hänsyn till den användning av förvaltningsfastigheterna som är fysiskt möjligt, lagligen tillåten och finansiellt genomförbart. I dagsläget används förvaltningsfastigheterna i Nordea på det maximala och bästa sätt. Vid värderingen av förvaltningsfastigheterna tas också hänsyn till fastighetens syfte och art genom att tillämpa den lämpligaste värderingsmetoden. Den vanligaste värderingsmetoden är en diskonterad kassaflödesmodell som använder aktuella kassaflöden, marknadsräntor och aktuell avkastning.

Överföringar mellan nivå 1 och nivå 2

Nordea har under året överfört räntebärande värdepapper (inklusive pantsatta finansiella instrument) till ett värde av 1 113 mn euro (4 272 mn euro) från nivå 1 till nivå 2 och 11 448 mn euro (701 mn euro) från nivå 2 till nivå 1 i verkligt värdehierarkin. Vidare har Nordea överfört emitterade värdepapper till ett värde av 735 mn euro (4 455 mn euro) från nivå 1 till nivå 2 och 32 916 mn euro (0 mn euro) från nivå 2 till nivå 1, samt övriga skulder till ett värde av 10 mn euro (1 426 mn euro) från nivå 1 till nivå 2 och 1 040 mn euro (1 mn euro) från nivå 2 till nivå 1. Den främsta orsaken till överföringarna under året är en uppdatering av reglerna för kategorisering av finansiella instrument i nivå 1, 2 och 3. Detta hade en väsentlig påverkan på kategoriseringen av "Räntebärande värdepapper" och "Emitterade värdepapper" där volymen och frekvensen i handeln för individuella ISIN nu beaktas. Överföringar mellan nivåerna anses ha skett vid årets slut.

K41. Tillgångar och skulder till verkligt värde, forts.

Förändringar i nivå 3

2020, mn euro	Vinster och förluster som redovisats i resultaträkningen under året			Redovisat i övrigt totalresultat	Köp/emissioner	Försäljningar	Avräkningar/likvider	Överföringar till nivå 3	Överföringar från nivå 3	Omklassificering ¹	Omräkningsdifferenser	31 dec 2020
	1 jan 2020	Realiserade	Orealiserade									
Räntebärande värdepapper	172	3	-2	-	641	-34	-3	421	-267	-	-	931
- varav Life & Pensions	13	-	-2	-	-	-4	-	60	-	-	-	67
Aktier och andelar	2 034	93	-6	-	312	-283	-15	8	-92	-32	-50	1 969
- varav Life & Pensions	860	25	-48	-	103	-93	-15	4	-	-	-1	835
Tillgångar i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal	362	-	44	-	52	-8	-1	3	-	-	1	453
- varav Life & Pensions	362	-	44	-	52	-8	-1	3	-	-	1	453
Derivatinstrument (netto)	174	434	-49	-	-	-	-434	47	-10	-	-	162
Övriga tillgångar	35	-	-	-	-	-	-4	-	-	-	-	31
- varav Life & Pensions	34	-	-	-	-	-	-4	-	-	-	-	30
Förvaltningsfastigheter	1 585	49	-46	-	167	-188	-	-	-	-	-32	1 535
- varav Life & Pensions	1 578	49	-46	-	166	-182	-	-	-	-	-31	1 534
Emitterade värdepapper	2 232	652	-980	-4	189	-	-651	347	-4	-	-	1 781
Övriga skulder	2	-	-1	-	30	-	-	1	-	-	-	32

1) Omklassificering avseende konvertering av Visa C-aktier till Visa A-aktier.

Orealiserade vinster och förluster avser de tillgångar och skulder som innehas vid årets slut. Den främsta orsaken till överföringarna till och från nivå 3 under året är en uppdatering av reglerna för kategorisering av finansiella instrument i nivå 1, 2 och 3. Detta påverkade i huvudsak kategoriseringen av "Derivatinstrument", "Räntebärande värdepapper", "Aktier och andelar" och "Emitterade värdepapper" där volymen och

frekvensen i handeln för individuella instrument (ISIN) nu beaktas. Överföringar från en nivå till en annan anses ha skett i slutet av året. Vinster och förluster redovisade i resultaträkningen under året ingår i posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde" (se not K6). Tillgångar och skulder avseende derivatinstrument presenteras netto.

2019, mn euro	Vinster och förluster som redovisats i resultaträkningen under året			Redovisat i övrigt totalresultat	Köp/emissioner	Försäljningar	Avräkningar/likvider	Överföringar till nivå 3	Överföringar från nivå 3	Omklassificering ¹	Omräkningsdifferenser	31 dec 2019
	1 jan 2019	Realiserade	Orealiserade									
Räntebärande värdepapper	329	-1	8	-	14	-180	2	-	-	-	-	172
- varav Life & Pensions	4	-	9	-	-	-1	1	-	-	-	-	13
Aktier och andelar	1 697	123	51	-	358	-419	-19	169	-31	91	14	2 034
- varav Life & Pensions	916	42	-25	-	35	-221	-19	166	-31	-	-3	860
Tillgångar i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal	189	2	45	-	145	-22	2	1	-	-	-	362
- varav Life & Pensions	189	2	45	-	145	-22	2	1	-	-	-	362
Derivatinstrument (netto)	15	-121	200	-	-33	-	121	-	-8	-	-	174
Övriga tillgångar	74	-	-5	-	-	-	-33	-	-	-	-1	35
- varav Life & Pensions	40	-	-	-	-	-	-6	-	-	-	-	34
Förvaltningsfastigheter	1 607	2	39	-	103	-157	-	-	-	-10	1	1 585
- varav Life & Pensions	1 588	2	38	-	101	-145	-	-	-	-7	1	1 578
Emitterade värdepapper	2 627	54	-232	-8	422	-	-634	3	-	-	-	2 232
Övriga skulder	14	-	-	-	1	-13	-	-	-	-	-	2

1) Till följd av att Nordea Bank S.A inte längre konsolideras har Aktier och andelar i level 3 ökat med 91 mn euro och Förvaltningsfastigheter i level 3 minskat med 3 mn euro. Dessutom har förvaltningsfastigheter i level 3 till ett värde av 7 mn euro omklassificerats från Förvaltningsfastigheter till Materiella tillgångar.

K41. Tillgångar och skulder till verkligt värde, forts.

Orealiserade vinster och förluster avser de tillgångar och skulder som innehåses vid årets slut. Orsaken till överföringen från nivå 3 var att observerbara marknadsdata blev tillgängliga. Orsaken till överföringen till nivå 3 var att observerbara marknadsdata inte längre fanns tillgängliga. Överföringar från en nivå till en annan anses ha skett i slutet av året. Vinst och förluster redovisades i resultaträkningen under året ingår i posten "Nettoresultat av poster till verkligt värde" (se not K6). Tillgångar och skulder avseende derivatinstrument redovisas netto.

Processen för värdering till verkligt värde Finansiella instrument

Värderingsprocessen i Nordea utgörs av flera steg. Första steget är att ta fram medelpriset vid dagens slut. Det är affärsområdena som ansvarar för att fastställa korrekta priser för värderingsprocessen. Dessa priser är antingen internt fastställda av en tradingenhet eller inhämtade från externa källor. Värderingspriserna och värderingsmetoderna kontrolleras och testas därefter av en kontrollenhet i första försvarslinjen som är oberoende från de risktagande enheterna i front office. Allra viktigast i kontrollprocessen är den oberoende kontrollen av priser. Här kontrolleras riktigheten i värderingarna med hjälp av data från oberoende källor. Slutligen analyseras resultatet av värderingskontrollen och värderingarna, och eventuella noteringar eskaleras. Dessutom inkluderas justeringar för variationer i oberoende priskontroller i verkligt värde. Kontrollen av riktigheten i priser och andra parametrar utförs som minimum på månadsbasis och för många produkter dagligen. Information från tredje man, såsom prisnoteringar och annan prisinformation från mäklare, används som jämförelseuppgifter vid kontrollen. Jämförelseuppgifternas kvalitet bedöms regelbundet.

Justeringar till verkligt värde på portföljnivå och uppskjutna dag 1-resultat från nivå 3-transaktioner beräknas och rapporteras månadsvis. Den faktiska bedömningen av instrument i hierarkin för verkligt värde utförs kontinuerligt.

Specialiserade team inom enheten Balance Sheet Risk Control (BSRC) är ansvariga för att se över och oberoende bedömma de värderingar som utförs av affärsområdena. Dessa team är ansvariga för översyn av värderingar inom den andra försvarslinjen, med oberoende rapporteringsansvar till CRO och BAC.

Förvaltningsfastigheter

Huvuddelen av förvaltningsfastigheterna i Nordea innehåses av Nordea Liv och Pension (NLP). Förvaltningsfastigheterna i NLP värderas en gång i kvartalet av fastighetsavdelningarna i respektive bolag inom NLP, och arbetet utförs helt eller delvis av externa värderare. De avdelningar som använder sig av sina egna metoder jämför fastigheternas värdeförändringar med värderingar gjorda för liknande fastigheter av externa värderare. Värderingen presenteras för, och godkänns av, ledningen i respektive bolag. Finansdirektören i vart och ett av bolagen inom NLP godkänner de tillämpade metoderna och ansvarar för de värden som används. Principerna som tillämpas i samtliga bolag överensstämmer med de nationella tillsynsmyndigheternas bestämmelser, som i sin tur överensstämmer med internationella värderingsprinciper och IFRS.

Dessutom finns en Investment Operation Committee (IOC), som är ett gemensamt forum för frågor som rör värdering och redovisning av i NLP:s investeringsverksamhet. Bolagen inom NLP rapporterar regelbundet till IOC, och IOC rapporterar kvartalsvis till Nordeakoncernens Group Valuation Committee.

Förvaltningsfastigheterna i NLP fungerar som skuldtäckning gentemot försäkringstagarna i liv- och fondförsäkringsavtal samt i finansiella avtal, vilket innebär att effekten på Nordeas resultaträkning och eget kapital beror på återbäringsmedlen och återbäringsavtalen i det bolag som äger fastigheten.

K41. Tillgångar och skulder till verkligt värde, forts.

Värderingsmetoder och indata som används vid värderingen till verkligt värde i nivå 3

31 dec 2020, mn euro	Verkligt värde	Varav Life & Pensions ¹	Värderingsmetoder	Ej observerbara indata	Intervall för verkligt värde
Räntebärande värdepapper					
Offentliga institutioner	39	–	Diskonterade kassaflöden	Kreditspread	–4/4
Bolåneinstitut och andra kreditinstitut ²	687	63	Diskonterade kassaflöden	Kreditspread	–64/64
Företag	201	–	Diskonterade kassaflöden	Kreditspread	–20/20
Övrigt	4	4	Diskonterade kassaflöden	Kreditspread	–0/0
Summa	931	67			–88/88
Aktier och andelar					
Private equity-fonder	948	470	Andelsvärde ³		–104/104
Hedgefonder	81	79	Andelsvärde ³		–7/7
Kreditfonder	464	163	Andelsvärde/analytikerkonsensus ³		–40/40
Övriga fonder	199	115	Andelsvärde/fondkurser ³		–17/17
Övrigt ⁴	369	100	–		–31/31
Summa	2 061	927			–199/199
Derivatinstrument					
Räntederivat	274	–	Optionsmodell	Korrelationer Volatilitet	–10/10
Aktiederivat	–37	–	Optionsmodell	Korrelationer Volatilitet Utdelning	–10/7
Valutaderivat	88	–	Optionsmodell	Korrelationer Volatilitet	–0/0
Kreditderivat	–165	–	Kreditderivatmodell	Korrelationer Återvinningsgrad Volatilitet	–32/38
Övrigt	2	–	Optionsmodell	Korrelationer Volatilitet	–0/0
Summa	162	–			–52/55
Emitterade värdepapper					
Emitterade strukturerade obligationer	1 781	–	Kreditderivatmodell	Korrelationer Återvinningsgrad Volatilitet	–7/7
Summa	1 781	–			–7/7
Övrigt, netto					
Övriga tillgångar och Övriga skulder	–1	30	–	–	–1/1
Summa	–1	30			–1/1

1) Innehav i finansiella instrument utgör en stor del av livförsäkringsrörelsen, i syfte att fullgöra åtaganden i försäkringsavtal och finansiella avtal. Vinster och förluster hänförliga till dessa instrument allokteras nästan uteslutande till försäkringstagarna och påverkar därmed inte Nordeas eget kapital.

2) Varav 155 mn euro prissätts utifrån en kreditspread (skillnaden mellan diskonteringsräntan och LIBOR) på 1,45 procent, och en rimlig förändring av denna kreditspread skulle inte påverka det verkliga värdet med tanke på återköpsmöjligheten.

3) Verkligt värde baseras på kurser och andelsvärden som erhållits av externa leverantörer/förvaltare. Dessa kurser fastställs utifrån värdeutvecklingen i de underliggande tillgångarna. Den allra vanligaste värderingsmetoden för private equity-fonder hos

leverantörer/förvaltare överensstämmer med anvisningarna i International Private Equity and Venture Capital Valuation (IPEV), som utfärdats av Invest Europe (tidigare kallad EVCA). Ungefär 50 procent av innehavet i private equity-fonder justeras/värderas internt utifrån IPEV-anvisningarna. De redovisade värdena för dessa ligger i intervallet 3 till 100 procent jämfört med de värden som erhållits från leverantörer/förvaltare.

4) Varav 92 mn euro relateras till tillgångar i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal.

K41. Tillgångar och skulder till verkligt värde, forts.

Värderingsmetoder och indata som används vid värderingen till verkligt värde i nivå 3

31 dec 2019, mn euro	Verkligt värde	Varav Life & Pensions ¹	Värderingsmetoder	Ej observerbara indata	Intervall för verkligt värde
Räntebärande värdepapper					
Bolåneinstitut och andra kreditinstitut ²	164	9	Diskonterade kassaflöden	Kreditspread	–16/16
Företag	8	4	Diskonterade kassaflöden	Kreditspread	–0/0
Summa	172	13			–16/16
Aktier och andelar					
Private equity-fonder	833	489	Andelsvärde ³		–93/93
Hedgefonder	87	83	Andelsvärde ³		–8/8
Kreditfonder	421	167	Andelsvärde/analytikerkonsensus ³		–35/35
Övriga fonder	289	115	Andelsvärde/fondkurser ³		–26/26
Övrigt ⁴	460	62	–		–32/32
Summa	2 090	916			–194/194
Derivatives					
Räntederivat	265	–	Optionsmodell	Korrelationer Volatilitet	–31/35
Aktiederivat	–10	–	Optionsmodell	Korrelationer Volatilitet Utdelning	–6/3
Valutaderivat	–16	–	Optionsmodell	Korrelationer Volatilitet	–0/0
Kreditderivat	–69	–	Kreditderivatmodell	Korrelationer Återvinningsgrad Volatilitet	–24/26
Övrigt	4	–	Optionsmodell	Korrelationer Volatilitet	–0/0
Summa	174	–			–61/64
Emitterade värdepapper					
Emitterade strukturerade obligationer	2 232	–	Kreditderivatmodell	Korrelationer Återvinningsgrad Volatilitet	–11/11
Summa	2 232	–			–11/11
Övrigt, netto					
Övriga tillgångar och Övriga skulder	33	34			–4/4
Summa	33	34			–4/4

1) Innehav i finansiella instrument utgör en stor del av livförsäkringsrörelsen, i syfte att fullgöra åtaganden i försäkringsavtal och finansiella avtal. Vinster och förluster hänförliga till dessa instrument allokeras nästan uteslutande till försäkringstagarna och påverkar därmed inte Nordeas eget kapital.

2) Varav 155 mn euro prissätts utifrån en kreditspread (skillnaden mellan diskonteringsräntan och LIBOR) på 1,45 procent, och en rimlig förändring av denna kreditspread skulle inte påverka det verkliga värdet med tanke på återköpsmöjligheten.

3) Verkligt värde baseras på kurser och andelsvärden som erhållits av externa leverantörer/förvaltare. Dessa kurser fastställs utifrån värdeutvecklingen i de underliggande tillgångarna. Den allra vanligaste värderingsmetoden för private equity-fonder hos leverantörer/förvaltare överensstämmer med anvisningarna i International Private Equity and Venture Capital Valuation (IPEV), som utfärdats av Invest Europe (tidigare kallad EVCA). Ungefär 40 procent av innehavet i private equity-fonder justeras/värderas internt utifrån IPEV-anvisningarna. De redovisade värdena för dessa ligger i intervallet 3 till 100 procent jämfört med de värden som erhållits från leverantörer/förvaltare.

4) Varav 56 mn euro relateras till tillgångar i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal.

Tabellerna ovan visar, för varje tillgångs- och skuldclass som hänförs till nivå 3, det verkliga värdet, värderingsmetoderna som använts för beräkning av verkligt värde, väsentliga ej observerbara data som använts i värderingsmodellerna samt, för finansiella tillgångar och skulder, det verkliga värdets känslighet för förändringar i viktiga antaganden.

Kolumnen "intervall för verkligt värde" i tabellen ovan visar känsligheten i verkligt värde för nivå 3-instrument vid förändringar i viktiga antaganden. När exponeringen för en ej observerbar parameter kvittas mellan olika instrument redovisas endast nettoeffekten i tabellen. Redovisat intervall är sannolikt större än den faktiska osäkerheten i verkligt värde för dessa instrument, eftersom det i praktiken är osannolikt att

alla ej observerbara parametrar samtidigt skulle vara i utkan-
ten av sina intervall för rimligt möjliga alternativ. Redovis-
ningen är varken förutsäggande eller indikativ för framtida för-
ändringar i verkligt värde.

För att beräkna känsligheten (intervallet) i verkligt värde för derivat tillämpas en rad olika modeller för att fastställa ett osäkerhetsintervall kring det redovisade verkliga värdet. De olika modellerna är inriktade på olika aspekter av prissätt-
ningen av derivat. Två gemensamma komponenter i model-
lerna för derivatvärdering är volatiliteten i underliggande
riskfaktorer och korrelationen mellan de relevanta riskfakto-
rerna. Hänsyn tas till båda dessa genom att olika antaganden
om indata och/eller valet av modell tillämpas. Förutom dessa

K41. Tillgångar och skulder till verkligt värde, forts.

gemensamma faktorer omfattar analysen även ett antal faktorer som är specifika för tillgångsklassen, bland annat förväntad aktieutdelning, återvinningsantaganden för kreditderivat och inflationsförväntningar. Det verkliga värdet på derivat redovisas som nettot av tillgångar och skulder.

För att beräkna känsligheten (intervallet) i verkligt värde för aktier och andelar och räntebärande värdepapper ökades

och minskades det verkliga värdet med 2–10 procentenheter, beroende på osäkerheten i värderingen och underliggande antaganden. Större intervall tillämpas på instrument med större osäkerhet i värderingen jämfört med aktivt handlade instrument och underliggande osäkerheter i individuella antaganden.

Förvaltningsfastigheter

31 dec 2020, mn euro	Verkligt värde ¹	Varav Life & Pensions	Värderingsmetoder	Ej observerbara indata	Intervall för ej observerbara data	Vägt genomsnitt för ej observerbara data
Norge	657	657	Diskonterade kassaflöden ²	Marknadshyra - Kontor - Övriga Avkastingskrav - Kontor - Övriga	105–362 EUR/m ² 106–287 EUR/m ² 3,9 %–5,60 % 4,1 %–9,5 %	224 EUR/m ² 220 EUR/m ² 4,5 % 4,4 %
Finland ³	946	946	Diskonterade kassaflöden ²	Marknadshyra - Kommersiella - Kontor - Lägenheter - Övriga Avkastingskrav - Kommersiella - Kontor - Lägenheter - Övriga	138–228 EUR/m ² 123–468 EUR/m ² 189–300 EUR/m ² 225–282 EUR/m ² 5,75 %–7,25 % 3,25 %–8,25 % 3,25 %–4,75 % 4,5 %–6 %	183 EUR/m ² 296 EUR/m ² 245 EUR/m ² 254 EUR/m ² 6,5 % 5,8 % 4,0 % 5,3 %
Sverige	291	291	Diskonterade kassaflöden ²	Marknadshyra - Kommersiella - Kontor - Lägenheter - Övriga Avkastingskrav - Kommersiella - Kontor - Lägenheter - Övriga	68–217 EUR/m ² 251–251 EUR/m ² 176–188 EUR/m ² 69–69 EUR/m ² 4,75 %–7,10 % 4,65 %–4,65 % 3,67 %–3,80 % 6,53 %–6,53 %	125 EUR/m ² 251 EUR/m ² 181 EUR/m ² 69 EUR/m ² 5,5 % 4,7 % 3,8 % 6,5 %
Övriga	2	1	Diskonterade kassaflöden	–	–	–
Summa	1 896	1 895				

1) Fördelning baserad på de värderingsmetoder som används i olika länder.

2) Verkligt värde beräknas av externa värderare.

3) Varav 361 mn euro relateras till tillgångar i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal i Life.

K41. Tillgångar och skulder till verkligt värde, forts.

Förvaltningsfastigheter

31 dec 2019, mn euro	Verkligt värde ¹	Varav Life & Pensions	Värderingsmetoder	Ej observerbara indata	Intervall för ej observerbara data	Vägt genomsnitt för ej observerbara data
Norge	713	713	Diskonterade kassaflöden ²	Marknadshyra		
				- Kontor	110–401 EUR/m ²	280 EUR/m ²
				- Övriga	128 EUR/m ²	128 EUR/m ²
				Avkastingskrav		
				- Kontor	4,0 %–5,65 %	4,6 %
				- Övriga	6,5 %–9,5 %	7,1 %
Finland ³	933	933	Diskonterade kassaflöden ²	Marknadshyra		
				- Kommersiella	144–230 EUR/m ²	187 EUR/m ²
				- Kontor	189–306 EUR/m ²	296 EUR/m ²
				- Lägenheter	189–306 EUR/m ²	248 EUR/m ²
				- Övriga	231–291 EUR/m ²	261 EUR/m ²
				Avkastingskrav		
				- Kommersiella	5,75 %–7,25 %	6,5 %
				- Kontor	4,5 %–8,25 %	5,8 %
				- Lägenheter	3,25 %–4,75 %	4,0 %
				- Övriga	4,5 %–6 %	5,3 %
Sverige	238	238	Diskonterade kassaflöden ²	Marknadshyra		
				- Kommersiella	73–208 EUR/m ²	124 EUR/m ²
				- Kontor	226–231 EUR/m ²	229 EUR/m ²
				- Lägenheter	166–178 EUR/m ²	172 EUR/m ²
				- Övriga	65–66 EUR/m ²	65 EUR/m ²
				Avkastingskrav		
				- Kommersiella	5,10 %–6,75 %	5,8 %
				- Kontor	4,5 %–4,65 %	4,6 %
				- Lägenheter	3,73 %–4,30 %	3,9 %
				- Övriga	6,75 %–6,75 %	6,8 %
Övriga	7	–	Diskonterade kassaflöden	–	–	–
Summa	1 891	1 884				

1) Fördelning baserad på de värderingsmetoder som används i olika länder.

2) Verkligt värde beräknas av externa värderare.

3) Varav 306 mn euro relateras till tillgångar i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal i Life.

De väsentliga ej observerbara indata som används när förvaltningsfastigheterna värderas till verkligt värde är marknadshyra och avkastningskrav. Betydande höjningar (sänkningar) av marknadshyran eller avkastningskravet skulle, isolerat, resultera i en betydligt lägre (högre) verkligt värde.

Förändringar i uppskjutna dag 1-resultat

Transaktionspriset för finansiella instrument överensstämmer i vissa fall inte med verkligt värde vid första redovisningstillfället (enligt använd värderingsmodell). Skälet är huvudsakligen att transaktionspriset inte har kunnat fastställas på en aktiv marknad. Om väsentliga ej observerbara data används

i värderingsmetoden (nivå 3) redovisas det finansiella instrumentet till transaktionspriset, och den eventuella skillnaden mellan transaktionspriset och det verkliga värdet vid första redovisningstillfället, enligt använd värderingsmodell (dag 1-resultat), skjuts upp. För ytterligare information, se not K1 "Redovisningsprinciper". Tabellen nedan visar den totala skillnaden som kvarstår att periodisera i resultaträkningen vid periodens början och slut, samt en avstämning av hur detta skillnadsbelopp har förändrats under året (förändring i uppskjutna dag 1-resultat).

K41. Tillgångar och skulder till verkligt värde, forts.

Uppskjutna dag 1-resultat – derivat, netto

Mn euro	2020	2019
Belopp vid årets början	125	81
Uppskjutna resultat från nya transaktioner	125	85
Redovisat i resultaträkningen under året ¹	-177	-41
Belopp vid årets slut	73	125

1) Varav -10 mn euro (- mn euro) relateras till överföring av derivatinstrument från nivå 3 till nivå 2.

Finansiella tillgångar och skulder som inte redovisas till verkligt värde i balansräkningen

	31 dec 2020		31 dec 2019		
Mn euro	Redovisat värde	Verkligt värde	Redovisat värde	Verkligt värde	Nivå i hierarkin för verkligt värde
Tillgångar som inte redovisas till verkligt värde i balansräkningen					
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	32 955	32 955	35 509	35 509	3
Utlåning	261 754	269 422	257 360	260 090	3
Räntebärande värdepapper	3 293	3 548	3 489	3 606	1,2,3
Övriga tillgångar	1 425	1 425	1 079	1 079	3
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	292	292	339	339	3
Summa	299 719	307 642	297 776	300 623	
Skulder som inte redovisas till verkligt värde i balansräkningen					
Inlåning och skuldinstrument	329 311	330 297	334 417	335 162	3
Övriga skulder	3 515	3 515	3 409	3 409	3
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	222	222	215	215	3
Summa	333 048	334 034	338 041	338 786	

Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker

Verkligt värde på "Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker" antas, till följd av dess kortfristiga natur, vara samma som det redovisade värdet och hänförs därför till nivå 3 i hierarkin för verkligt värde.

Utlåning

Det verkliga värdet på "Utlåning till centralbanker", "Utlåning till kreditinstitut" och "Utlåning till allmänheten" har beräknats genom att diskontera de förväntade framtida kassaflödena med en antagen kundränta som skulle ha används på marknaden om lånen hade emitterats vid värderingstidpunkten. Den antagna kundräntan beräknas som referensräntan plus den genomsnittliga marginalen på nyutlåning i Personal Banking, Business Banking respektive Large Corporates & Institutions.

Värderingen till verkligt värde har hänförts till nivå 3 i hierarkin för verkligt värde.

Räntebärande värdepapper

Det verkliga värdet uppgår till 3 548 mn euro (3 606 mn euro), varav 136 mn euro (237 mn euro) har hänförts till nivå 1, 3 332 mn euro (3 369 mn euro) till nivå 2 samt 80 mn euro (- mn euro) till nivå 3 i hierarkin för verkligt värde. Värderingsprinciperna är desamma som för liknande instrument som redovisas till verkligt värde i balansräkningen.

Övriga tillgångar samt förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Balansposterna "Övriga tillgångar" och "Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter" utgörs av kortfristiga fordringar. Det verkliga värdet anses därför vara detsamma som det

redovisade värdet och har hänförts till nivå 3 i hierarkin för verkligt värde.

Inlåning och skuldinstrument

Det verkliga värdet på "Skulder till kreditinstitut", "In- och upplåning från allmänheten", "Emitterade värdepapper" och "Efterställda skulder" har beräknats som det redovisade värdet justerat för förändringar i verkligt värde gällande ränterisk och egen kreditrisk. Det verkliga värdet har hänförts till nivå 3 i hierarkin för verkligt värde. Förändringarna i verkligt värde hänförliga till ränterisk baseras på förändringar i berörda räntor jämfört med motsvarande nominell ränta i portföljerna. Förändringarna i verkligt värde hänförliga till kreditrisk beräknas som skillnaden mellan kreditspreaden i de nominella räntorna och aktuell kreditspread på marknaden. Beräkningen utförs på aggregerad nivå för all långfristig upplåning som redovisas under balansposterna "Emitterade värdepapper" och "Efterställda skulder". Eftersom den avtalade löptiden är kort för "Skulder till kreditinstitut" och "In- och upplåning från allmänheten" antas förändringarna i Nordeas egen kreditrisk hänförliga till dessa poster vara obetydliga. Detsamma gäller kortfristig upplåning som redovisas under balansposterna "Emitterade värdepapper" och "Efterställda skulder".

Övriga skulder samt upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Balansposterna "Övriga skulder" och "Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter" utgörs av kortfristiga skulder, huvudsakligen fondlikvidskulder. Det verkliga värdet anses därför vara detsamma som det redovisade värdet och har hänförts till nivå 3 i hierarkin för verkligt värde.

K42. Finansiella instrument som kvittats i balansräkningen eller omfattas av nettningsavtal

31 dec 2020, mn euro	Redovisade finansiella tillgångar ¹ , brutto	Redovisade finansiella skulder, brutto, som kvittats i balansräkningen	Netto-redovisat värde i balans-räkningen ²	Finansiella instrument som kvittats i balansräkningen eller omfattas av nettningsavtal			Nettobelopp
				Finansiella instrument	Erhållna finansiella säkerheter	Erhållna kontant-säkerheter	
Tillgångar							
Derivatinstrument	130 816	−86 082	44 734	−30 587	−	−10 603	3 544
Omvända återköpsavtal	25 529	−11 532	13 997	−	−13 997	−	0
Avtal om inlåning av värdepapper	4 292	−	4 292	−	−1 672	−	2 620
Marginalsäkerheter	685	−685	0	−	−	−	0
Summa	161 322	−98 299	63 023	−30 587	−15 669	−10 603	6 164

31 dec 2020, mn euro	Redovisade finansiella skulder ¹ , brutto	Redovisade finansiella tillgångar, brutto, som kvittats i balansräkningen	Netto-redovisat värde i balans-räkningen ²	Finansiella instrument som kvittats i balansräkningen eller omfattas av nettningsavtal			Nettobelopp
				Finansiella instrument	Lämnade finansiella säkerheter	Lämnade kontant-säkerheter	
Skulder							
Derivatinstrument	130 447	−83 792	46 655	−30 587	−	−6 134	9 934
Återköpsavtal	15 698	−11 532	4 166	−	−4 166	−	0
Avtal om utlåning av värdepapper	1 548	−	1 548	−	−1 548	−	0
Marginalsäkerheter	2 975	−2 975	0	−	−	−	0
Summa	150 668	−98 299	52 369	−30 587	−5 714	−6 134	9 934

1) Alla belopp har värderats till verkligt värde utom omvända återköpsavtal uppgående till 1 021 mn euro och återköpsavtal uppgående till 1 020 mn euro som har värderats till upplupet anskaffningsvärde.

2) Omvända återköpsavtal och avtal om inlåning av värdepapper har i balansräkningen klassificerats som "Utlåning till centralbanker", "Utlåning till kreditinstitut" eller "Utlåning till allmänheten". Återköpsavtal och avtal om utlåning av värdepapper har i balansräkningen klassificerats som "Skulder till kreditinstitut" eller "In- och upplåning från allmänheten".

31 dec 2019, mn euro	Redovisade finansiella tillgångar ¹ , brutto	Redovisade finansiella skulder, brutto, som kvittats i balansräkningen	Netto-redovisat värde i balans-räkningen ²	Finansiella instrument som kvittats i balansräkningen eller omfattas av nettningsavtal			Nettobelopp
				Finansiella instrument	Erhållna finansiella säkerheter	Erhållna kontant-säkerheter	
Tillgångar							
Derivatinstrument	126 040	−87 038	39 002	−27 317	−	−9 987	1 698
Omvända återköpsavtal	38 143	−9 965	28 178	−	−28 178	−	0
Avtal om inlåning av värdepapper	4 324	−	4 324	−	−3 223	−	1 101
Marginalsäkerheter	382	−382	0	−	−	−	0
Summa	168 889	−97 385	71 504	−27 317	−31 401	−9 987	2 799

31 dec 2019, mn euro	Redovisade finansiella skulder ¹ brutto	Redovisade finansiella tillgångar brutto som kvittats i balansräkningen	Netto-redovisat värde i balans-räkningen ²	Finansiella instrument som kvittats i balansräkningen eller omfattas av nettningsavtal			Nettobelopp
				Finansiella instrument	Lämnade finansiella säkerheter	Lämnade kontant-säkerheter	
Skulder							
Derivatinstrument	125 813	−84 423	41 390	−27 317	−	−4 676	9 397
Återköpsavtal	24 351	−9 965	14 386	−	−14 356	−	30
Avtal om utlåning av värdepapper	2 500	−	2 500	−	−2 500	−	0
Marginalsäkerheter	2 996	−2 997	0	−	−	−	0
Summa	155 660	−97 385	58 276	−27 317	−16 856	−4 676	9 427

1) Alla belopp har värderats till verkligt värde utom omvända återköpsavtal uppgående till 3 169 mn euro och återköpsavtal uppgående till 3 211 mn euro som har värderats till upplupet anskaffningsvärde.

2) Omvända återköpsavtal och avtal om inlåning av värdepapper har i balansräkningen klassificerats som "Utlåning till centralbanker", "Utlåning till kreditinstitut" eller "Utlåning till allmänheten". Återköpsavtal och avtal om utlåning av värdepapper har i balansräkningen klassificerats som "Skulder till kreditinstitut" eller "In- och upplåning från allmänheten".

K42. Finansiella instrument som kvittats i balansräkningen eller omfattas av nettningsavtal, forts.

Rättsligt bindande ramavtal om nettningsavtal eller liknande avtal

Finansiella instrument bruttoredo visas i balansräkningen men det innebär inte att dessa instrument inte omfattas av ramavtal för nettningsavtal eller liknande avtal. Normalt omfattas finansiella instrument (derivat, repor och värdepapperslån) av ramavtal för nettningsavtal, och Nordea skulle därmed tillåtas använda nettningsavtal i händelse av fallissemang och i beräkningen av motpartsrisk.

En närmare beskrivning av motpartsrisk, se avsnitt Motpartsrisk in not K2 "Risk- och likviditetshandling".

K43. Överförda tillgångar och erhållna säkerheter

Överförda tillgångar som fortsatt redovisas i balansräkningen samt hänförliga skulder

Tillgångar anses vara överförda från Nordea om Nordea antingen överför den kontraktssliga rättigheten att erhålla kassaflöden från tillgången eller behålla den rättigheten men har en kontraktsslig skyldighet att betala kassaflödena till ett eller flera företag.

Alla tillgångar som överförts redovisas fortsatt i balansräkningen om Nordeas exponering för förändringar i verkligt värde för tillgången kvarstår. Så är fallet vid återköpsavtal och värdepapperslån.

Återköpsavtal är en form av inlåning mot säkerhet där Nordea säljer värdepapper med ett avtal om att till ett fast pris återköpa dessa vid ett senare datum. Likvida medel som erhållits redovisas som inlåning (skuld). Värdepapper som har lämnats enligt återköpsavtal bokas inte bort från balansräkningen.

Utlåning av värdepapper är transaktioner där Nordea lånar ut innehavda värdepapper till en motpart och erhåller en avgift.

Eftersom både återköpsavtal och värdepapperslån innebär att värdepappren återlämnas till Nordea, kvarstår alla risker och rättigheter förknippade med de överförda instrumenten hos Nordea, även om de inte är tillgängliga för Nordea under den period då de är överförda. Motparten i transaktionen innehar värdepappren som säkerhet, men har inte någon rätt till andra tillgångar i Nordea.

De värdepapper som fortsatt redovisas i balansräkningen samt hänförliga skulder värderas till verkligt värde.

K43. Överförda tillgångar och erhållna säkerheter, forts.

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Återköpsavtal		
Räntebärande värdepapper	3 795	7 151
Summa	3 795	7 151

Skulder hänförliga till tillgångarna

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Återköpsavtal	3 815	7 150
Summa	3 815	7 150
Netto	-20	1

Erhållna säkerheter som kan säljas eller pantsättas på nytt

Nordea erhåller säkerheter enligt omvända återköpsavtal och avtal om värdepapperslån, vilka kan säljas eller pantsättas på nytt i enlighet med avtalsvillkoren. Transaktionerna genomförs enligt standardavtal som används av parterna på den finansiella marknaden. Vanligtvis så kräver avtalen ytterligare säkerheter om värdet på värdepapper sjunker under en förutbestäm nivå. Enligt standardavtalen för de flesta återköpsavtal så har mottagaren av säkerheten ovillkorlig rätt att sälja eller återpantsätta säkerheten förutsatt att likvärdiga värdepapper överförs vid likvidtillfället. Det verkliga värdet på erhållna säkerheter enligt omvända återköpsavtal och avtal om värdepapperslån upplyses om nedan. Nordea erhåller också säkerheter enligt andra avtal, vilka kan säljas eller pantsättas på nytt i enlighet med avtalsvillkoren. Dessa utgör i huvudsak säkerheter som erhålls enligt CSA-avtal i samband med derivattransaktioner.

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Omvända återköpsavtal		
Erhållna säkerheter som kan säljas eller pantsättas på nytt	24 458	36 218
- varav sålda eller pantsatta på nytt	11 709	15 791
Avtal om värdepapperslån		
Erhållna säkerheter som kan säljas eller pantsättas på nytt	3 177	5 680
- varav sålda eller pantsatta på nytt	712	2 612
Övriga avtal		
Erhållna säkerheter som kan säljas eller pantsättas på nytt	625	1 018
- varav sålda eller pantsatta på nytt	349	424
Summa	28 260	42 916

K44. Löptidsanalys för tillgångar och skulder

Förväntad löptid

Mn euro	Not	31 dec 2020 Förväntas återvinnas eller regleras:			31 dec 2019 Förväntas återvinnas eller regleras:		
		Inom 12 månader	Efter 12 månader	Summa	Inom 12 månader	Efter 12 månader	Summa
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker		32 955	–	32 955	35 509	–	35 509
Utlåning till centralbanker	K14	3 123	–	3 123	9 207	–	9 207
Utlåning till kreditinstitut	K14	2 599	524	3 123	7 632	887	8 519
Utlåning till allmänheten	K14	74 660	255 105	329 765	72 345	250 746	323 091
Räntebärande värdepapper	K15	12 501	50 008	62 509	20 021	44 909	64 930
Pantsatta finansiella instrument	K16	113	3 682	3 795	–	7 151	7 151
Aktier och andelar	K17	4 901	7 748	12 649	6 474	7 710	14 184
Tillgångar i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal	K18	27 492	8 992	36 484	22 371	8 428	30 799
Derivatinstrument	K19	8 296	36 474	44 770	7 097	32 014	39 111
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer		131	228	359	44	173	217
Aktier och andelar i intresseföretag och joint ventures	K20	–	555	555	–	572	572
Immateriella tillgångar	K21	5	3 766	3 771	4	3 691	3 695
Materiella tillgångar	K22	172	1 759	1 931	169	1 833	2 002
Förvaltningsfastigheter	K24	658	877	1 535	715	870	1 585
Uppskjutna skattefordringar	K12	16	390	406	23	464	487
Aktuella skattefordringar		300	–	300	362	–	362
Pensionstillgångar	K34	–	144	144	–	173	173
Övriga tillgångar	K25	13 281	68	13 349	11 944	599	12 543
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	K26	576	61	637	451	260	711
Summa tillgångar		181 779	370 381	552 160	194 368	360 480	554 848
Skulder till kreditinstitut	K27	16 310	7 629	23 939	32 117	187	32 304
In- och upplåning från allmänheten	K28	178 382	5 049	183 431	159 446	9 279	168 725
Inlåning i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal	K18	6 400	31 134	37 534	6 188	25 671	31 859
Skulder till försäkringstagare	K29	2 146	16 032	18 178	1 056	18 190	19 246
Emitterade värdepapper	K30	58 807	115 502	174 309	65 196	128 530	193 726
Derivatinstrument	K19	10 327	36 706	47 033	8 955	33 092	42 047
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer		1 903	705	2 608	1 521	497	2 018
Aktuella skatteskulder		300	5	305	742	–	742
Övriga skulder ¹⁾	K31	19 761	1 580	21 341	18 589	1 279	19 868
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	K32	1 394	10	1 404	1 471	5	1 476
Uppskjutna skatteskulder	K12	4	432	436	95	386	481
Avsättningar	K33	203	393	596	228	342	570
Pensionsskulder	K34	–	365	365	–	439	439
Efterställda skulder	K35	3 298	3 643	6 941	2 512	7 307	9 819
Summa skulder		299 235	219 185	518 420	298 116	225 204	523 320
1) Varav leasingsskulder		138	1 095	1 233	138	1 087	1 225

K44. Löptidsanalys för tillgångar och skulder, forts.

Avtalsenliga odiskonterade kassaflöden

31 dec 2020, mn euro	Högst 1 månad	1–3 månader	3–12 månader	1–2 år	2–5 år	5–10 år	Mer än 10 år	Summa
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker och utlåning till centralbanker	36 078	–	–	–	–	–	–	36 078
Utlåning till allmänheten	46 552	13 361	32 777	31 462	67 954	55 301	141 430	388 837
Utlåning till kreditinstitut	2 272	470	236	98	53	4	–	3 133
Räntebärande värdepapper	3 302	1 270	7 550	13 871	25 163	7 190	9 505	67 851
Övriga finansiella tillgångar förutom derivat	–	–	–	–	–	–	61 718	61 718
Summa finansiella tillgångar förutom derivat	88 204	15 101	40 563	45 431	93 170	62 495	212 653	557 617
In- och upplåning från allmänheten	180 419	645	2 311	55	25	4	1	183 460
Skulder till kreditinstitut	8 298	4 217	3 710	117	7 404	72	–	23 818
Emitterade värdepapper	8 990	12 097	36 132	32 039	54 088	11 571	27 483	182 400
- varav bankcertifikat (CD) och kommersiella papper (CP)	4 809	8 761	18 837	1 297	–	–	–	33 704
- varav säkerställda obligationer	3 274	1 261	13 918	23 706	43 228	7 204	27 324	119 915
- varav övriga obligationer	907	2 075	3 377	7 036	10 860	4 367	159	28 781
Efterställda skulder	–	897	2 659	1 020	1 499	1 687	282	8 044
Övriga finansiella skulder förutom derivat	94 787	9	110	132	253	282	511	96 084
Summa finansiella skulder förutom derivat	292 494	17 865	44 922	33 363	63 269	13 616	28 277	493 806
Derivatinstrument, kassainflöde	214 682	242 307	148 591	84 940	167 630	94 302	43 867	996 319
Derivatinstrument, kassautflöde	215 304	243 152	148 887	84 263	167 111	93 259	43 008	994 984
Derivatinstrument, netto kassaflöde	–622	–845	–296	677	519	1 043	859	1 335
Kreditåtaganden	88 791	–	–	–	–	–	–	88 791
Utställda garantier	18 323	–	–	–	–	–	–	18 323

31 Dec 2019, EURm	Högst 1 månad	1–3 månader	3–12 månader	1–2 år	2–5 år	5–10 år	Mer än 10 år	Summa
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker och utlåning till centralbanker	42 001	2 716	0	0	0	–	–	44 717
Utlåning till allmänheten	61 696	15 139	33 184	30 699	63 730	55 641	133 187	393 276
Utlåning till kreditinstitut	8 080	2 963	1 402	397	494	73	–	13 409
Räntebärande värdepapper	1 097	1 353	16 297	13 806	33 057	7 998	1 939	75 547
Övriga finansiella tillgångar förutom derivat	–	–	–	–	–	–	57 445	57 445
Summa finansiella tillgångar förutom derivat	112 874	22 171	50 883	44 902	97 281	63 712	192 571	584 394
In- och upplåning från allmänheten	164 609	1 695	3 959	1 134	1 224	1 501	968	175 090
Skulder till kreditinstitut	28 281	7 788	1 047	16	24	–	–	37 156
Emitterade värdepapper	22 343	11 958	40 453	27 117	66 091	17 370	18 013	203 345
- varav bankcertifikat (CD) och kommersiella papper (CP)	11 050	11 365	20 147	1 751	215	–	–	44 528
- varav säkerställda obligationer	9 664	333	12 850	19 362	54 022	11 755	17 852	125 838
- varav övriga obligationer	1 629	260	7 456	6 004	11 854	5 615	161	32 979
Efterställda skulder	0	1 497	1 332	3 655	2 263	2 230	281	11 258
Övriga finansiella skulder förutom derivat	83 211	9	107	128	271	258	526	84 510
Summa finansiella skulder förutom derivat	298 444	22 947	46 898	32 050	69 873	21 359	19 788	511 359
Derivatinstrument, kassainflöde	346 370	222 804	151 980	94 069	143 136	70 177	17 389	1 045 925
Derivatinstrument, kassautflöde	346 961	221 249	153 460	93 574	143 733	70 362	16 654	1 045 993
Derivatinstrument, netto kassaflöde	–591	1 555	–1 480	495	–597	–185	735	–68
Kreditåtaganden	75 330	–	–	–	–	–	–	75 330
Utställda garantier	16 646	–	–	–	–	–	–	16 646

Tabellen är baserad på avtalsenliga löptider. För derivat har förväntade in- och utflöden av kontanter redovisats för både derivattillgångar och derivatsskulder eftersom derivat hante-

ras netto. För kontraktuella leasingsskulder, se not K23 "Leasing". För ytterligare information om återstående löptider, se även not K2 "Risk- och likviditetshantering".

K45. Transaktioner med närstående

Informationen nedan presenteras ur Nordeas perspektiv, d v s den visar hur Nordeas siffror har påverkats av transaktioner med närstående parter.

Mn euro	Intresseföretag		Övriga närstående parter ¹	
	31 dec 2020	31 dec 2019	31 dec 2020	31 dec 2019
Tillgångar				
Utlåning	92	143	2	–
Räntebärande värdepapper	–	–	5	92
Derivatinstrument	1	3	109	51
Övriga tillgångar	3	66	6	41
Summa tillgångar	96	212	122	184
Skulder				
In- och upplåning	14	8	571	524
Derivatinstrument	12	8	16	10
Övriga skulder	–	–	0	2
Summa skulder	26	16	587	536
Poster utanför balansräkningen	0	21	5	5

Mn euro	Intresseföretag		Övriga närstående parter ¹	
	2020	2019	2020	2019
Räntenetto	1	1	0	2
Avgifts- och provisionsnetto	3	3	0	–
Nettoresultat av poster till verkligt värde	–3	5	13	–12
Övriga rörelseintäkter	–	1	–	–
Summa rörelsekostnader	0	0	0	–
Resultat före kreditförluster	1	10	13	–10

1) Aktieägare med betydande inflytande (inklusive dess dotterföretag) och nära anhöriga till nyckelpersoner i ledande positioner i Nordea, liksom bolag som kontrolleras eller gemensamt kontrolleras av nyckelpersoner i ledande positioner eller av nära anhöriga till dessa nyckelpersoner räknas som närstående parter till Nordea. Till denna grupp av närstående parter hör Sampo Abp, som har ett betydande inflytande över Nordea, och Sampo Abp:s dotterföretag. Nordeas skulder till Sampo Abp och dess dotterföretag utgörs främst av inlåning och långsiktiga placeringar i obligationer emitterade av Nordea. Transaktionerna med Sampo Abp och dess dotterföretag innefattar också flera pågående derivatkontrakt. Övriga närstående parter omfattar även Nordeas pensionsstiftelser.

Med undantag för ersättningar, vissa lån och andra åtaganden som avser nyckelpersoner i ledande ställning, görs alla transaktioner med närstående parter enligt samma kriterier och villkor som vid jämförbara transaktioner med externa parter i liknande ställning.

Ersättningar, utlåning och inlåning till nyckelpersoner i ledande positioner

Information om ersättningar, utlåning och lånelöften till samt inlåning från nyckelpersoner i ledande positioner återfinns i not K8 "Personalkostnader". Vissa övriga åtaganden gentemot nyckelpersoner i ledande positioner finns angivna i not K38 "Eventualförpliktelser".

K46. Andelar i strukturerade företag

Strukturerade företag är företag utformade så att rösträtt eller liknande rättigheter inte är den avgörande faktorn som bestämmer vem som kontrollerar företaget. Företagets verksamhet är normalt begränsad, med ett snävt och väldefinierat ändamål. Om Nordea kontrollerar ett sådant företag konsolideras det.

Konsoliderade strukturerade företag

Viking ABCP Conduit (Viking) har bildats med syftet att hantera fordringar och skulder i samband med värdepapperisering gentemot nordiska kunder. Viking handlar med fordringar från godkända säljare och finansierar köpen genom att antingen utfärda företagscertifikat via det etablerade programmet för värdepapperiserade företagscertifikat eller belasta tillgängliga likviditetsfaciliteter. Nordea tillhandahåller likviditetsfaciliteter om maximalt 857 mn euro (952 mn euro) varav 755 mn euro (871 mn euro) var utnyttjat vid årsskiftet. Tillgångarna i Viking uppgick vid årsskiftet till 821 mn euro (904 mn euro). Viking konsolideras eftersom det är nära sammankopplat med Nordeas verksamhet. Dessutom är Nordea exponerat för kreditrisk via likviditetsfaciliteten. Det finns inga betydande restriktioner för återbetalning av lån från Viking, förutom att betalningarna är beroende av i vilken takt Viking realiserar sina tillgångar.

AR Finance investerar i värdepapper säkerställda av kundfordringar. Nordea tillhandahåller likviditetsfaciliteter om maximalt 125 mn euro (125 mn euro), varav 81 mn euro (83 mn euro) var utnyttjat per årsskiftet. Företaget har tillgångar om 81 mn euro (84 mn euro) per årsskiftet.

Ikke konsoliderade strukturerade företag

För strukturerade företag där Nordea har andelar men saknar bestämmande inflytande lämnas upplysningar. För att anses ha intressen i ett sådant företag måste Nordea vara exponerat för volatilitet i avkastningen från innehavet i det strukturerade företaget. Värdepappersfonder är för närvarande de enda ikke konsoliderade strukturerade företag som Nordea har intressen i. Volatiliteten i avkastningen bedöms utifrån både erhållna avgifter och omvärdering av innehaven i fonderna.

Det finns flera sammanhang där Nordea investerar i värdepappersfonder:

- för försäkringstagares räkning i Nordea Life & Pensions
- för sparares räkning, där avkastningen är baserad på placeringen
- risksäkringar avseende exponeringar i strukturerade produkter till kunder
- illikvida investeringar i private equity- och kreditfonder.

Nordeas exponering för volatilitet i avkastningen redovisas brutto, men nettoexponeringen är betydligt mindre. Värdeförändringar i fondandelar förvärvade för fondförsäkringstagares och sparares räkning återspeglas i värdet på tillhörande skulder, och högsta nettoexponering för förluster är noll. Värdeförändringar i fondandelar som innehas för livförsäkringstagares räkning (traditionella livförsäkringsavtal) överförs till stor del till försäkringstagarna, men eftersom Nordea har lämnat garantier för vissa av dessa produkter är Nordea exponerat för värdeförändringarna.

K46. Andelar i strukturerade företag, forts.

Fondandelar förvärvade för att risksäkra exponeringar i strukturerade produkter ska minska exponeringarna, och i den mån säkringarna är effektiva, är Nordea inte exponerat för värdeförändringar.

Investeringar i illikvida private equity- och kreditfonder är en naturlig del i hanteringen av risker i Nordeas balansräkning. Den maximala förlusten i dessa fonder beräknas uppgå till 735 mn euro (600 mn euro), vilket motsvarar värdet av investeringarna i fonderna.

Nordeas intressen i icke konsoliderade strukturerade företag och eventuella tillhörande skulder framgår av tabellen nedan. Det redovisade värdet motsvarar den maximala exponeringen mot kreditförluster, före eventuella säkringar. Intäkter från dessa investeringar redovisas som "Nettoresultat från poster till verkligt värde".

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Tillgångar, redovisat värde:		
Andelar	10 085	10 899
Tillgångar i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal	33 232	26 653
Summa tillgångar	43 317	37 552
Skulder, redovisat värde:		
In- och upplåning från allmänheten	33 232	26 653
Skulder till försäkringstagare	9 294	10 171
Summa skulder	42 526	36 824
Poster utanför balansräkningen, nominellt belopp:		
Kreditåtaganden	0	0

Nordea har andelar i cirka 2 500 olika fonder som klassificeras som icke konsoliderade strukturerade företag, varav omkring 400 förvaltas av Nordea. Dessa har olika investeringsmandat och riskprofiler, allt från statsobligationsfonder med låg risk till aktiefonder med hävstång där risken är hög. Tillgångarna i fonder förvaltade av Nordea uppgår till 194 mdr euro (177 mdr euro). Alla fondinnehav finansieras genom insättningar från fondandelsägarna. Information om tillgångarna i fonder som inte förvaltas av Nordea anses inte vara relevant för förståelsen av de aktuella riskerna och redovisas därför inte.

Nordea har sponsrat två icke-konsoliderade strukturerade företag, Archean and Thulite, utan att för närvarande ha någon andel i dem. Nordea har etablerat företagen men har inget inflytande över dem, och betraktas därför som sponsor. Under 2020 genomförde Nordea en transaktion med Thulite, där Thulite utfärdade en garanti till förmån för Nordea. Nordea köpte även kreditskydd i form av ett CDS-kontrakt från Thulite under 2019. Nordea har inte redovisat några intäkter från Thulite under 2020 eller 2019. Den garanti som Archean har utfärdat till förmån för Nordea har avslutats under 2020. Nordea har inte erhållit någon ersättning från Archean under 2020 (18 mn euro 2019).

K47. Koncernstruktur

Specifikationen nedan omfattar moderbolaget inklusive filialer, större direktägda dotterbolag samt större dotterbolag till dessa direktägda dotterbolag.

Bolag	Säte	Ägarandel %	Röstandel %
Nordea Bank Abp	Helsingfors	E/T	E/T
Filial i Danmark	Köpenhamn	E/T	E/T
Filial i Estland	Tallinn	E/T	E/T
Filial i London	London	E/T	E/T
Filial i New York	New York	E/T	E/T
Filial i Norge	Oslo	E/T	E/T
Filial i Polen	Łódź	E/T	E/T
Filial i Shanghai	Shanghai	E/T	E/T
Filial i Singapore	Singapore	E/T	E/T
Filial i Sverige	Stockholm	E/T	E/T
Nordea Kredit RealKreditaktieselskab	Köpenhamn	100,0	100,0
Nordea Hypotek AB (publ)	Stockholm	100,0	100,0
Nordea Eiendomskreditt AS	Oslo	100,0	100,0
Nordea Mortgage Bank Plc	Helsingfors	100,0	100,0
Nordea Finance Finland Ltd	Helsingfors	100,0	100,0
Nordea Finans Danmark A/S	Høje Taastrup	100,0	100,0
Nordea Finans Sverige AB (publ)	Stockholm	100,0	100,0
Nordea Finans Norge AS	Oslo	100,0	100,0
Nordea Direct Bank ASA	Oslo	100,0	100,0
Nordea Direct Boligkreditt AS	Oslo	100,0	100,0
Nordea Finance Equipment AS	Oslo	100,0	100,0
LLC Promyshlennaya Kompaniya Vestkon ¹	Moskva	100,0	100,0
JSC Nordea Bank ¹	Moskva	100,0	100,0
Nordea Funds Ltd	Helsingfors	100,0	100,0
Nordea Asset Management Holding AB	Stockholm	100,0	100,0
Nordea Investment Funds S.A.	Luxemburg	100,0	100,0
Nordea Investment Management AB	Stockholm	100,0	100,0
Nordea Life Holding AB	Stockholm	100,0	100,0
Nordea Life Assurance Finland Ltd	Helsingfors	100,0	100,0
Livförsäkringsbolaget Nordea Liv Norge AS	Bergen	100,0	100,0
Nordea Livförsäkring Sverige AB (publ)	Stockholm	100,0	100,0

1) I december 2020 beslutade Nordea att lägga ner verksamheten i Ryssland. Den legala processen för att stänga ner dotterbolagen har påbörjats.

Det finns olika typer av begränsningar för hur Nordea kan få åtkomst till och överföra tillgångar inom koncernen:

- Utdelningar används för att överföra överskottskapital i NBABp:s dotterföretag till moderföretaget. Utdelningsbeloppet fastställs för varje företag utifrån utdelningsbara medel, kapitaltäckningsregler och nyckeltal, kapital- och affärsplanering, skattemässiga överväganden för aktuellt land samt koncerninterna riktlinjer. Tillsynsmässiga restriktioner kring utdelning, både allmänna och nationella, liksom beräknade förändringar i företagets kapitalkrav och riskexponeringsbelopp ingår i analysen inför utdelningsbeslut.
- Enligt kapitaltäckningsförordningen (CRR) ska kreditinstitut hålla likvida tillgångar, vars sammanlagda värde täcker likviditetsutflöden minus likviditetsinflöden under stressade förhållanden. Detta för att säkerställa att institutet upprätthåller tillräckliga likviditetsreserver. Det finns också nationella likviditetskrav som begränsar överföringen av kapital mellan företag.
- Koncernen har pantsatt tillgångar som säkerhet för åtaganden enligt återköpsavtal, transaktioner avseende värdepappersfinansiering, hypotekslån samt för beräkningen av marginalsäkerhet för OTC-derivat (skulder). Ytterligare information finns i noterna K36 och K37.
- För banker i resolution, vilket inte är aktuellt i Nordea på balansdagen, finns möjliga begränsningar eftersom tillsynsmyndigheterna skulle ha långtgående resolutionsverktyg till sitt förfogande om detta skulle behövas.
- Lagstadgade, avtalsbetingade och tillsynsmässiga krav liksom vetorätter i samband med minoritetsintressen kan begränsa koncernens förmåga att få åtkomst till och överföra tillgångar till eller från andra företag inom koncernen och reglera koncernens skulder. Eftersom koncernen inte hade några väsentliga minoritetsintressen på balansdagen, var det inte några vetorätter hänförliga till dessa som medförde betydande begränsningar.

K48. Förvärv

Förvärv av SG Finans AS

Den 1 oktober 2020 slutfördes förvärvet av 100 procent av aktierna i SG Finans AS (numera Nordea Finance Equipment AS). Nordea Finance Equipment AS har sitt säte i Norge och erbjuder finansiering av utrustning samt factoringlösningar. Bolaget har 350 anställda och bedriver verksamhet i Norge, Danmark och Sverige. Förvärvet av Nordea Finance Equipment AS stämmer väl överens med Nordeas prioritering att fokusera på sin kärnverksamhet i Norden. Affären stödjer Nordeas nya fas – att genomföra initiativ för ökade intäkter, optimera vår operativa effektivitet och skapa positiva kundupplevelser.

En preliminär köpeskilling på 604 mn euro betalades till Société Générale, och enligt aktuella beräkningar ska en ytterligare köpeskilling på 5 mn norska kronor (0 mn euro) betalas under första kvartalet 2021. Därutöver finns en villkorad ersättning om högst 200 mn norska kronor (19 mn euro, omräknat till avistakursen den 31 december 2020) som ska betalas om Nordea får tillstånd att använda IRK-modeller i Nordea Finance Equipment AS före 1 oktober 2021. Den preliminära allokeringen av köpeskillingen redovisas nedan.

Mn euro	1 okt 2020
Utlåning till allmänheten ¹	3 676
Interimsposter och övriga tillgångar	89
Inlåning från allmänheten	-2 988
Interimsposter och övriga skulder	-178
Förvärvade nettotillgångar	599
Förvärvspris, kontantreglerad	604
Förvärvspris, att betalas 2021	0
Villkorad köpeskilling	19
Förvärvskostnad	623
Övervärde	24
<i>Fördelning av övervärde:</i>	
Kundrelationer	8
Teknik	6
Uppskjuten skatteskuld	-5
Goodwill ²	15

1) Inklusive justering till verkligt värde på utlåning värderade till upplupet anskaffningsvärde.

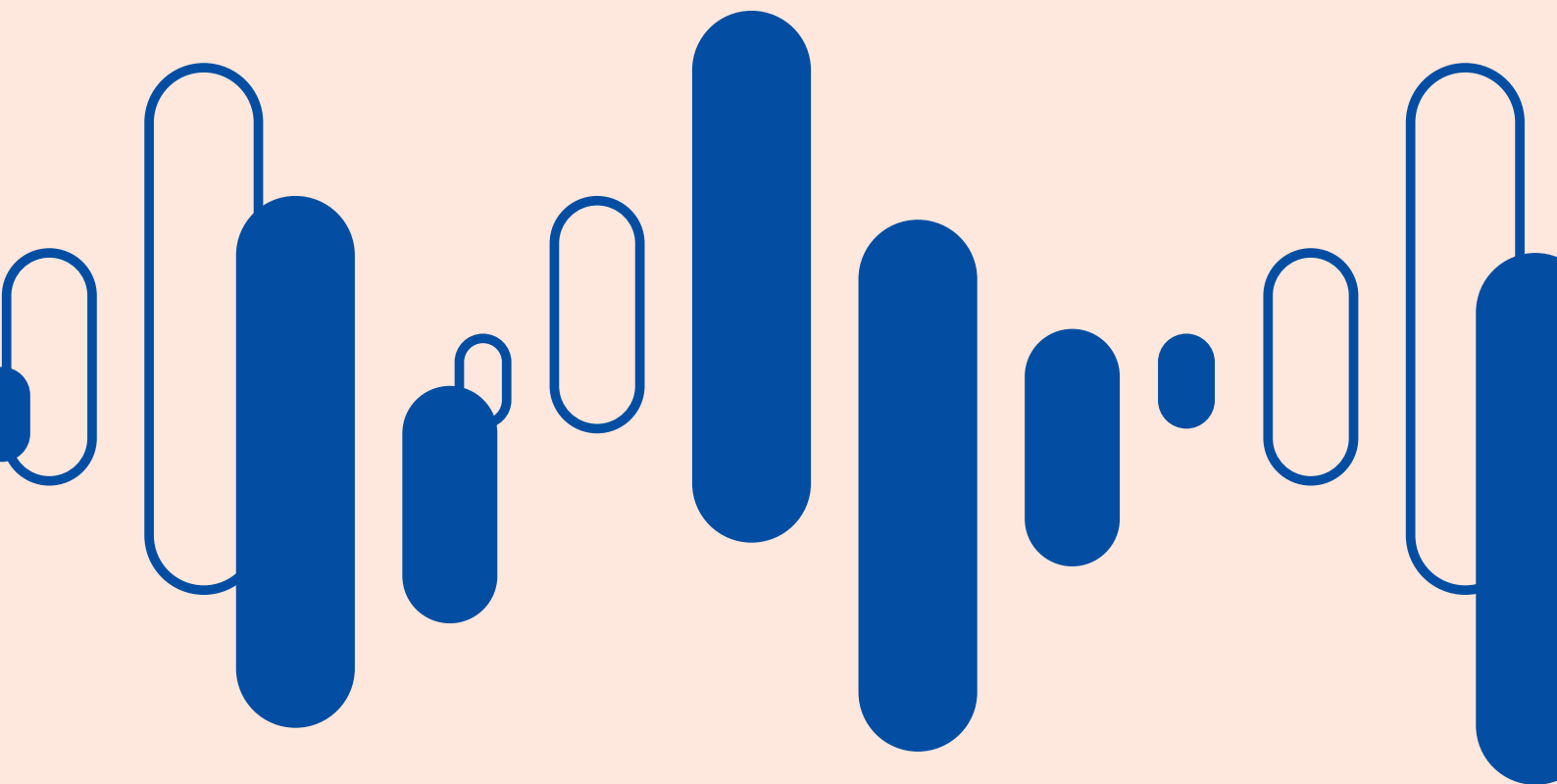
2) Goodwill förväntas inte vara skattemässigt avdragsgill.

Det verkliga värdet på utlåningen i tabellen ovan inkluderar reserver för de kontraktuella kassaflödena som inte förväntas betalas. Reserverna uppgick till 49 mn euro.

Nordea har identifierat två immateriella tillgångar i samband med förvärvet. Den ena avser kunderna och det förvärvade distributionsnätet, och den andra avser förvärvad teknik. Den kundrelaterade immateriella tillgången utgörs av förväntat resultat från förlängning och förnyelse av de avtal som förvärvats och som rör Nordea Finance Equipment befintliga relationer med kunder och distributörer. Den kundrelaterade immateriella tillgången skrivs av under tolv år, vilket speglar den takt i vilken kunderna kan förväntas lämna banken. Den teknikrelaterade immateriella tillgången utgörs av värdet på den befintliga IT-plattformen. Nordea planerar att fortsätta använda den även i framtiden och flytta över befintliga avtal till den nya plattformen. Utvecklingskostnaderna för denna har i hög grad kostnadsförts i bolaget och det finns nu ett övervärde, eftersom ersättningskostnaden är högre än det redovisade värdet. Den teknikrelaterade immateriella tillgången skrivs av under fem år. Goodwill avser huvudsakligen värdet på den sammanlagda personalstyrkan, som inte kan redovisas som en separat immateriell tillgång enligt IFRS 3. Denna goodwill förväntas ha en obegränsad nyttjandeperiod och skrivs därför inte av.

”Summa rörelseintäkter” för de tre månader bolaget konsolideras uppgick till 37 mn euro. ”Rörelseresultatet” för samma period uppgick till -15 mn euro inklusive omstruktureringskostnader. Motsvarande pro forma siffror om bolaget konsoliderats sedan den 1 januari 2020 var 140 mn euro respektive 27 mn euro.

Finansiella rapporter, moderföretaget

Innehåll

Finansiella rapporter

Resultaträkning	199
Balansräkning	200
Kassaflödesanalys	201

Noter till finansiella rapporter

Redovisningsprinciper

M1 Redovisningsprinciper	203
--------------------------	-----

Risk- och likviditetshantering

M2 Risk- och likviditetshantering	216
-----------------------------------	-----

Noter till resultaträkningen

M3 Segmentrapportering	234
M4 Räntenetto	236
M5 Avgifts- och provisionsnetto	236
M6 Nettoresultat av poster till verkligt värde, nettoresultat från säkringsinstrument och valutakursförändringar	237
M7 Intäkter från egetkapitalinstrument	237
M8 Övriga rörelseintäkter	237
M9 Personalkostnader	238
M10 Övriga administrationskostnader	244
M11 Övriga rörelsekostnader	244
M12 Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	244
M13 Kreditförluster, netto	245
M14 Skatter	246

Noter till balansräkningen

M15 Utlåning till kreditinstitut	246
M16 Utlåning och osäkra lånefordringar	247
M17 Räntebärande värdepapper	248
M18 Aktier och andelar	248
M19 Aktier och andelar i intresseföretag och joint ventures	248
M20 Aktier och andelar i koncernföretag	249
M21 Derivatinstrument och säkringsredovisning	250
M22 Immateriella tillgångar	254
M23 Materiella tillgångar	255
M24 Leasing	256
M25 Övriga tillgångar	256
M26 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	256
M27 Skulder till kreditinstitut och centralbanker	256
M28 In- och upplåning från allmänheten	256
M29 Emitterade värdepapper	256
M30 Övriga skulder	257
M31 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	257
M32 Avsättningar	257
M33 Pensionsförpliktelser	258
M34 Efterställda skulder	259
M35 Eget kapital	260
M36 För egna skulder ställda säkerheter	262
M37 Övriga ställda säkerheter	263
M38 Eventualförpliktelser	263

Övriga noter

M39 Åtaganden	264
M40 Klassificering av finansiella instrument	264
M41 Tillgångar och skulder till verkligt värde	267
M42 Tillgångar och skulder i EUR och utländska valuta	272
M43 Överförda tillgångar och erhållna säkerheter	272
M44 Löptidsanalys för tillgångar och skulder	273
M45 Transaktioner med närstående	274
M46 Kundtillgångar som förvaltas	275

Resultaträkning

Mn euro	Not	2020	2019
Rörelseintäkter			
Ränteintäkter		3 906	4 930
Räntekostnader		-1 390	-2 555
Räntenetto	M4	2 516	2 375
Avgifts- och provisionsintäkter		2 223	2 354
Avgifts- och provisionskostnader		-525	-545
Avgifts- och provisionsnetto	M5	1 698	1 809
Nettoresultat från värdepappershandel och valutahandel	M6	785	844
Nettoresultat av poster till verkligt värde som redovisats via fonden för verkligt värde	M6	13	77
Nettoresultat av säkringsredovisning	M6	-8	-31
Nettoresultat från förvaltningsfastigheter	M23	0	-1
Intäkter från egetkapitalinstrument	M7	1 681	1 746
Övriga rörelseintäkter	M8	483	581
Summa rörelseintäkter		7 168	7 400
Rörelsekostnader			
Personalkostnader	M9	-2 285	-2 544
Övriga administrationskostnader	M10	-799	-956
Övriga rörelsekostnader	M11	-593	-729
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	M12	-417	-1 128
Summa rörelsekostnader		-4 094	-5 357
Resultat före kreditförluster		3 074	2 043
Kreditförluster, netto	M13	-678	-464
Nedskrivning av övriga finansiella tillgångar	M13	-107	-16
Rörelseresultat		2 289	1 563
Skatt	M14	-325	-125
Periodens resultat		1 964	1 438

Balansräkning

Mn euro	Not	31 dec 2020	31 dec 2019
Tillgångar			
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker		32 380	33 483
Värdepapper belåningsbara i centralbanker	M17	67 748	61 218
Utlåning till kreditinstitut	M15	64 364	80 961
Utlåning till allmänheten	M16	135 873	144 077
Räntebärande värdepapper	M17	9 085	4 695
Aktier och andelar	M18	4 864	5 490
Aktier och andelar i intresseföretag och joint ventures	M19	90	87
Aktier och andelar i koncernföretag	M20	14 686	14 190
Derivatinstrument	M21	45 155	39 371
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer		85	71
Immateriella tillgångar	M22	1 785	1 749
Materiella tillgångar			
- Fastigheter och inventarier	M23	289	296
- Förvaltningsfastigheter	M23	1	2
Uppskjutna skattefordringar	M14	398	453
Aktuella skattefordringar		193	322
Pensionstillgångar	M33	142	172
Övriga tillgångar	M25	14 048	13 140
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	M26	1 012	1 202
Summa tillgångar		392 198	400 979
Skulder			
Skulder till kreditinstitut och centralbanken	M27	32 278	44 790
In- och upplåning från allmänheten	M28	190 649	175 286
Emitterade värdepapper	M29	60 745	77 770
Derivatinstrument	M21	48 552	43 311
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer		1 408	1 140
Aktuella skatteskulder		181	596
Övriga skulder	M30	19 537	18 094
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	M31	1 048	1 144
Uppskjutna skatteskulder	M14	0	14
Avsättningar	M32	638	645
Pensionsförpliktelser	M33	296	375
Efterställda skulder	M34	6 888	9 789
Summa skulder		362 220	372 954
Eget kapital			
Aktiekapital		4 050	4 050
Innehavare av övrigt primärkapital		748	748
Investerat fritt eget kapital		1 063	1 080
Övriga reserver		-258	-321
Balanserade vinstmedel		22 411	21 030
Periodens resultat		1 964	1 438
Summa eget kapital	M35	29 978	28 025
Summa skulder och eget kapital		392 198	400 979
Åtaganden utanför balansräkningen			
Åtaganden gemtemot tredje part för kunders räkning	M38		
- Garantier och säkerheter		48 007	48 534
- Övriga		1 024	1 120
Oåterkalleliga åtaganden gemtemot kund	M39		
- Åtaganden om återköp av värdepapper		-	-
- Övriga		90 398	75 549

Kassaflödesanalys

Mn euro	2020	2019
Den löpande verksamheten		
Rörelseresultat	2 289	1 563
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	890	2 240
Betalda inkomstskatter	-549	-362
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av den löpande verksamhetens tillgångar och skulder	2 630	3 441
Förändring av den löpande verksamhetens tillgångar		
Förändring av skuldebrev belåningsbara i centralbanker	681	-1 074
Förändring av utlåning till centralbanker	3 568	388
Förändring av utlåning till kreditinstitut	9 847	-15 292
Förändring av utlåning till allmänheten	6 957	9 699
Förändring av räntebärande värdepapper	-17 594	12 184
Förändring av pantsatta finansiella instrument	7 009	-3 717
Förändring av aktier och andelar	685	-326
Förändring av derivatinstrument, netto	-703	1 386
Förändring av förvaltningsfastigheter	1	3
Förändring av övriga tillgångar	-956	2 501
Förändring av den löpande verksamhetens skulder		
Förändring av skulder till kreditinstitut och centralbanker	-12 310	-6 589
Förändring av in- och upplåning från allmänheten	14 216	4 859
Förändring av emitterade värdepapper	-15 871	-4 854
Förändring av övriga skulder	1 369	-2 951
Kassaflöde från den löpande verksamheten	-471	-342
Investeringsverksamheten		
Investeringar av rörelser	-706	-1 190
Avyttring av rörelser	-	0
Investeringar i intresseföretag och joint ventures	-8	-26
Avyttring av intresseföretag	18	142
Förvärv av materiella tillgångar	-31	-48
Avyttring av materiella tillgångar	6	12
Förvärv av immateriella tillgångar	-403	-498
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-1 124	-1 608
Finansieringsverksamheten		
Emission/amortering av efterställda skulder	-2 901	632
Försäljning/återköp av egna aktier, inklusive förändringar i tradingportföljen	-16	29
Betald ränta på övrigt primärkapital	-26	-26
Övriga förändringar i eget kapital	61	-125
Utbetald utdelning	-	-2 788
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-2 882	-2 278
Årets kassaflöde	-4 477	-4 228
Likvida medel vid årets början	-39 645	-43 750
Omräkningsdifferens	-50	-123
Likvida medel vid årets slut	35 218	39 645
Förändring	-4 477	-4 228

Kassaflödesanalys, forts.

Kommentarer till kassaflödesanalysen

Kassaflödesanalysen visar in- och utbetalningar av likvida medel under året för den totala verksamheten. Nordea Bank Abp:s kassaflödesanalys har upprättats enligt den indirekta metoden, vilket innebär att rörelseresultatet har justerats för transaktioner som inte medfört in- eller utbetalningar, som t ex avskrivningar och kreditförluster. Redovisning av kassaflöden indelas i kategorierna löpande verksamhet, investeringsverksamhet och finansieringsverksamhet.

Den löpande verksamheten

Den löpande verksamheten utgörs av den huvudsakliga intäktsbringande verksamheten och kassaflödet härrör huvudsakligen från rörelseresultatet, justerat för poster som inte ingår i kassaflödet samt för betalda inkomstskatter. Justering för icke kassaflödespåverkande poster innefattar:

Mn euro	2020	2019
Av- och nedskrivningar	373	403
Kreditförluster	856	1 221
Orealiserade värdetförändringar	-588	178
Realisationsvinster / -förluster, netto	-11	-190
Förändring av upplupna kostnader / intäkter och avsättningar	-9	-23
Omräkningsdifferenser	71	-57
Övrigt	198	708
Summa	890	2 240

Förändring av den löpande verksamhetens tillgångar och skulder innefattar tillgångar och skulder som ingår i den normala affärsverksamheten, som t ex utlåning, inlåning och emitterade värdepapper. Förändringar i derivatinstrument redovisas netto.

I kassaflödet från löpande verksamhet ingår erhållen ränta och betald ränta med följande belopp:

Mn euro	2020	2019
Erhållen ränta	4 009	4 853
Betald ränta	-1 449	-2 613

Investeringsverksamheten

Investeringsverksamheten omfattar förvärv och avyttring av anläggningstillgångar, finansiella såväl som materiella och immateriella.

Finansieringsverksamheten

Finansieringsverksamheten utgörs av den verksamhet som medför förändringar i eget kapital och efterställda skulder, som t ex nyemission av aktier, utdelningar och emission/amortering av efterställda skulder.

Likvida medel

Följande poster ingår i likvida medel:

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	32 380	33 483
Utlåning till centralbanker betalbar vid anfordran	2 426	4 826
Utlåning till kreditinstitut, betalbar vid anfordran	412	1 336
Summa	35 218	39 645

Kassatillgångar omfattar lagliga betalningsmedel inklusive utländska sedlar och mynt. Tillgodohavanden hos centralbanker utgörs av tillgodohavanden på konton hos centralbanker och postgiron i myndighetsform, där följande förutsättningar är uppfyllda:

- centralbanken eller postgirot är hemmahörande i det land där institutet är etablerat
- tillgodohavandet kan disponeras fritt när som helst.

Utlåning till kreditinstitut, betalbar vid anfordran, utgörs av likvida tillgångar som inte representeras av obligationer och andra räntebärande värdepapper. Utlåning till centralbanker, betalbara vid anfordran inkluderar instrument som Nordea Bank Abp omedelbart har rätt att sälja tillbaka.

M1. Redovisningsprinciper

Innehåll för not M1

1. Grunder för redovisningen	203
2. Redovisningsprinciper och presentation.....	203
3. Redovisning av rörelseintäkter	203
4. Nedskrivning	204
5. Redovisning och bortbokning av finansiella instrument i balansräkningen	205
6. Omräkning av tillgångar och skulder i utländsk valuta	205
7. Säkringsredovisning	205
8. Fastställande av verkligt värde på finansiella instrument	207
9. Kassa och tillgodohavande hos centralbanker	207
10. Skuldebrev belåningsbara i centralbanker	207
11. Finansiella instrument	207
12. Utlåning till allmänheten/kreditinstitut	209
13. Leasing	211
14. Aktier och andelar i koncernföretag, intresseföretag och joint ventures	212
15. Immateriella tillgångar	212
16. Materiella tillgångar	212
17. Förvaltningsfastigheter	212
18. Tillgångar och inlåning i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal	212
19. Skatter	213
20. Ersättningar till anställda	213
21. Eget kapital	214
22. Avsättningar	214
23. Finansiella garantiavtal och kreditlöften	214
24. Aktierelaterade ersättningar	215
25. Transaktioner med närstående	215
26. Valutakurser	215

Nordea Bank Abp (organisationsnummer 2858394-9) är moderföretaget i Nordea gruppen. Nordea Bank Abp är ett aktiebolag registrerat enligt finsk rätt och med huvudkontor i Helsingfors på följande adress: Hamnbanegatan 5, FI-00020 Nordea, Helsingfors, Finland. Nordea Bank ABP:s stamaktier är noterade på Nasdaq Nordic, börserna i Helsingfors (i euro), Stockholm (i svenska kronor) och i Köpenhamn (i danska kronor) och Nordeas American Depositary Receipts (ADR) handlas i USA, i amerikanska dollar.

Den 24 februari 2021 godkände styrelsen årsredovisningen, som slutligt ska fastställas av den ordinarie bolagsstämman den 24 mars 2021.

1. Grunder för redovisningen

De finansiella rapporterna för Nordea Bank Abp upprättas i enlighet med finska bokföringslagen, finska kreditinstitutslagen, finska Finansministeriets förordning om bokslut och koncernredovisning i kreditinstitut och investeringsföretag samt finska Finansinspektionens föreskrifter.

Alla belopp redovisas i miljoner euro, om inget annat anges.

2. Redovisningsprinciper och presentation

Nedan beskrivs de nya redovisningskraven och deras inverkan på redovisningen.

Förändrad redovisning av handel med egna aktier

Förvärv av egna aktier redovisas från 1 januari 2020 som en minskning av "Investerat fritt eget kapital" och avyttring av egna aktier som en ökning av "Investerat fritt eget kapital". Den tidigare redovisningsprincipen var att redovisa förvärv och avyttringar under "Balanserade vinstmedel". Jämförelse-siffrorna har inte omräknats.

3. Redovisning av rörelseintäkter

Räntenetto

Ränteintäkter och räntekostnader beräknas och redovisas med tillämpning av effektivräntemetoden eller, om så anses lämpligt, med tillämpning av en metod som resulterar i en ränteintäkt eller räntekostnad som utgör en rimlig uppskattning av vad en beräkning grundad på effektivräntemetoden skulle ge. Effektivräntan innefattar avgifter som anses vara en integrerad del av effektivräntan för ett finansiellt instrument (vanligen avgifter erhållna som kompensation för risk). Effektivräntan motsvarar den ränta som används för att diskontera förväntade framtida kassaflöden till redovisat värde på den finansiella tillgången eller skulden.

Negativ ränta på skulder redovisas under posten "Ränteintäkter" och negativ ränta på tillgångar under posten "Räntekostnader". Under "Ränteintäkter" redovisar Nordea Bank Abp ränteintäkter från finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde eller till verkligt värde via verkligt värde-reserven. Denna rad innehåller även effekten av säkringsredovisning relaterad till dessa tillgångar.

Ränteintäkter och räntekostnader från finansiella instrument klassificeras, med nedanstående undantag, som "Räntenetto".

Ränteintäkter och räntekostnader hänförliga till balansposter redovisade till verkligt värde inom Markets klassificeras i resultaträkningen som "Nettoresultat av värdepappers- och valutahandel". Även räntan hänförlig till nettofinansieringen av verksamheten inom Markets redovisas under denna post.

Räntekomponenten i valutaswappar, och räntan som betalats och erhållits i ränteswappar samt förändringar i upplupen ränta, klassificeras som "Nettoresultat av värdepappers- och valutahandel", med undantag för derivat som innehas i säkringssyfte, samt ekonomiska säkringar av Nordea Bank Abp upplåning, där sådana komponenter klassificeras som "Räntenetto".

Avgifts- och provisionsnetto

Nordea Bank Abp har provisionsintäkter från olika typer av tjänster som tillhandahålls kunder och koncernföretag. Provisionsintäkter inom Asset Management och Life & Pensions kommer huvudsakligen från tjänster som tillhandahålls andra koncernföretag.

Hur provisionsintäkterna redovisas beror på i vilket syfte avgiften tas ut. Avgifter intäktsredovisas antingen i takt med att tjänsterna tillhandahålls eller i samband med att en betydande åtgärd verkställs. Erhållna avgifter från tjänster redovisas som intäkter i den period då tjänsterna tillhandahålls.

Avgifter i kategorierna Inlåningsprodukter, Courtage, värdepappersemissioner och företagsfinansiering, Depå- och emissionstjänster samt betalningsprovisioner redovisas både över tid och vid en viss tidpunkt, beroende på när åtagandena fullgörs. Courtage, värdepappersemissioner och företagsfinansiering är främst hänförliga till transaktioner i samband med rådgivning eller utförande av kundorder gällande värdepapper, där tjänsterna redovisas vid den tidpunkt då tjänsterna relaterade till transaktionen har slutförts. Betalningsprovisioner innefattar avgifter för cash management och betalningslösningar, vilka redovisas över tid samt transaktionsbaserade avgifter för tjänster som inrikes- och utlands-

M1. Redovisningsprinciper, forts.

betalningar, vilka redovisas vid en viss tidpunkt. Kortavgifter delas in i kategorierna förmedlingsavgifter, som redovisas vid en viss tidpunkt när kunden använder tjänsterna, och avgifter för kortinnehavare, som redovisas över tid eller vid en viss tidpunkt om avgiften är transaktionsbaserad.

Utlåningsavgifter som inte ingår i den effektiva räntan för ett finansiellt instrument redovisas vid en viss tidpunkt. Avgifter från syndikerade lån liksom andra transaktionsbaserade avgifter redovisas när åtagandet har fullgjorts, det vill säga när syndikeringen eller transaktionen har genomförts. Avgifter som erhålls i samband med bilaterala transaktioner redovisas normalt som en del av det finansiella instrumentets effektiva ränta.

Intäkter för utställda finansiella garantier samt kostnader för köpta finansiella garantier, fördelas över instrumentets löptid och klassificeras som "Avgifts- och provisionsintäkter" respektive "Avgifts- och provisionskostnader". Övriga avgiftsintäkter är normalt transaktionsbaserade.

För transaktionsbaserade tjänster som utförs vid en viss tidpunkt erhålls betalning omedelbart i samband med att tjänsterna utförs. För tjänster som utförs över tid gäller normalt en kortare period. Exempel på sådana tjänster är betalningstjänster som löper per månad eller kapitalförvaltnings-tjänster som löper per månad eller per kvartal. För tjänster som utförs över tid uppstår rätten till ersättning i slutet av varje period när åtagandena är fullgjorda och det är mycket sannolikt att ingen väsentlig återföring av ersättningen kommer att ske. För vissa tjänster med fast månadsavgift föreligger emellertid rätt att erhålla betalning i förskott. Kundfordringar redovisas som Övriga tillgångar medan ännu ej debiterade avgifter för uppfyllda prestationsåtaganden och avtalstillgångar redovisas som Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter. Kortfristiga förskott som erhållits, men där prestationsåtagandena ännu inte har uppfyllts, redovisas som Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter. Provisionskostnader är normalt transaktionsbaserade och redovisas i den period då tjänsterna erhålls.

Initiala kostnader för att få till stånd avtal redovisas som en tillgång och skrivs av om kostnaderna väntas kunna återvinnas.

Nettoresultat av värdepappers- och valutahandel

Realiserade och orealiserade vinster och förluster på finansiella instrument värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas under posten "Nettoresultat av värdepappers- och valutahandel". Realiserade och orealiserade vinster och förluster härstammar från:

- Aktier och andelar samt andra aktierelaterade instrument
- Räntebärande värdepapper och andra ränterelaterade instrument
- Övriga finansiella instrument, inklusive kreditderivat och råvaruinstrument/råvaruderivat
- Valutakursförändringar.

Nettoresultat av värdepappershandel

Räntetäkter och räntekostnader hänförliga till balansposter redovisade till verkligt värde inom Markets klassificeras i resultaträkningen som "Nettoresultat av värdepappershandel". Även räntan hänförlig till nettofinansieringen av verksamheten inom Markets redovisas under denna post.

Den här posten innefattar också realiserade vinster och förluster på finansiella instrument som värderats till upplupet anskaffningsvärde, till exempel erhållen ränteskillnadsersättning och realiserade vinster/förluster på återköp av egna skulder.

"Nettoresultat av värdepappershandel" innefattar också förluster från motpartsrisk i instrument som klassificerats i kategorin Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde

via resultaträkningen. Nedskrivningar avseende instrument i andra kategorier redovisas i posten "Kreditförluster, netto" eller i "Nedskrivning av övriga finansiella tillgångar" (se även avsnittet "Kreditförluster, netto" och "Nedskrivning av övriga finansiella tillgångar" nedan).

Erhållna utdelningar redovisas i resultaträkningen som "Nettoresultat av värdepappershandel" och klassificeras i noten som "Aktier och andelar samt andra aktierelaterade instrument". Intäkter redovisas i den period då rätten att erhålla utdelning fastställs.

Nettoresultat av valutahandel

Nettovinster och nettoförluster från valutahandel liksom de positiva och negativa valutakursdifferenser som uppkommer vid omräkning av tillgångar, skulder och kapitalbelopp i valutaswappar till euro redovisas som "Nettoresultat av valutahandel". Även periodens andel av vinster och förluster vid värdering av valutaterminer, valuta futures och valutaoptioner ingår i den här posten. Valutakursdifferenser som härrör från icke-monetära tillgångar som innehas för försäljning redovisas i verkligt värde-reserven under eget kapital.

Nettoresultat av värdepapper värderade till verkligt värde via verkligt värde-reserven

Den ineffektiva delen av säkringar av kassaflöden och nettoinvesteringar liksom omklassificerade vinster och förluster på finansiella instrument som klassificerats i kategorin Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via verkligt värde-reserven redovisas under "Nettoresultat av värdepapper värderade till verkligt värde via verkligt värde-reserven".

Nettoresultat av säkringsredovisning

Intäkter från säkringsredovisning beskrivs separat i avsnitt 7 "Säkringsredovisning".

Nettoresultat av förvaltningsfastigheter

Intäkter och kostnader från förvaltningsfastigheter, såsom hyresintäkter/-kostnader och realisationsvinster/-förluster, oavsett om fastigheten har värderats till verkligt värde eller till anskaffningsvärdet med avdrag för av- och nedskrivningar, redovisas under "Nettoresultat av förvaltningsfastigheter". Den här posten innefattar även resultatpåverkande poster enligt värderingsmetod (planenliga avskrivningar, nedskrivningar, återförda nedskrivningar eller förändringar i verkligt värde).

Inkomster från aktieinvesteringar

Erhållna utdelningar från annat än aktiehandel liksom koncernbidrag redovisas i resultaträkningen under "Intäkter från aktieinvesteringar". Intäkter redovisas i den period då rätten att erhålla utdelning fastställs.

Övriga rörelseintäkter och övriga kostnader

Nettoresultat från avyttring av aktier i koncernföretag, intresseföretag och joint ventures, nettoresultat från avyttring av materiella tillgångar liksom övriga rörelseintäkter som inte kan hänföras till någon annan intäktspost redovisas normalt när det är sannolikt att de förmåner som är kopplade till transaktionen tillfaller Nordea Bank Abp, och om de betydande riskerna och förmånerna har överförts till köparen (vanligtvis när transaktionerna har slutförts).

Resolutionsavgifter redovisas som "Övriga kostnader" i resultaträkningen.

4. Nedskrivning Kreditförluster

Nedskrivningar avseende finansiella tillgångar som klassificerats i kategorin Upplupet anskaffningsvärde (se avsnitt 11

M1. Redovisningsprinciper, forts.

”Finansiella instrument”) under balansposterna ”Utlåning till kreditinstitut” och ”Utlåning till allmänheten” redovisas som ”Kreditförluster, netto” i resultaträkningen, tillsammans med förluster från finansiella garantier. Förlusterna redovisas med avdrag för eventuella säkerheter eller andra kreditförstärkningar. Nordea Bank Abp:s redovisningsprinciper för beräkningen av nedskrivning av lån finns i avsnitt 12 ”Utlåning till allmänheten/kreditinstitut”.

Motparts förluster hänförliga till finansiella tillgångar som klassificerats i kategorin Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen, inklusive kreditderivat men exklusive lån som redovisas till verkligt värde enligt beskrivningen ovan, redovisas under ”Nettoresultat av värdepappershandel”.

Nedskrivning av andra finansiella tillgångar

Nedskrivning av innehav i räntebärande värdepapper som klassificerats i kategorin Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat (se avsnitt 11 ”Finansiella instrument”) samt nedskrivning av innehav i koncernföretag, intresseföretag och joint ventures redovisas i resultaträkningen under posten ”Nedskrivning av andra finansiella tillgångar”. Principerna för nedskrivning av finansiella tillgångar som klassificerats i kategorin Upplupet anskaffningsvärde beskrivs i avsnitt 11 ”Finansiella instrument” och 12 ”Utlåning till allmänheten/kreditinstitut”.

Nedskrivningar återförs om återvinningsvärdet ökar. Det redovisade värdet ökas då till återvinningsvärdet, men kan inte överstiga vad det redovisade värdet varit om en nedskrivning inte redovisats i första läget.

5. Redovisning och bortbokning av finansiella instrument i balansräkningen

Affärsgagsredovisning tillämpas vid redovisning och bortbokning av derivatinstrument, börsnoterade värdepapper och avistatransaktioner i utländsk valuta (och en tillgång eller skuld redovisas i balansräkningen under ”Övriga tillgångar” eller ”Övriga skulder” mellan affärsdagen och likviddagen). Övriga finansiella instrument redovisas i balansräkningen på likviddagen.

Finansiella tillgångar, andra än de för vilka affärsgagsredovisning tillämpas, bokas bort från balansräkningen när den avtalsenliga rätten till kassaflödet från de finansiella tillgångarna upphör att gälla eller överförs till annan part. Rätten till kassaflödet upphör att gälla eller överförs vanligen när motparten har uppfyllt sin del av avtalet genom att t.ex. betala tillbaka ett lån till Nordea Bank Abp, dvs. på likviddagen.

Lån och andra finansiella tillgångar där kassaflödena har justerats, eller som ingår i en rekonstruktion, bokas bort från balansräkningen, och ett nytt lån redovisas om villkoren för det nya lånet väsentligen skiljer sig från de tidigare villkoren. Normalt brukar detta ske om nuvärdet av kassaflödet från det nya lånet, diskonterat med den ursprungliga räntan, skiljer sig mer än 10 procent från nuvärdet av det återstående förväntade kassaflödet från det gamla lånet. Samma principer gäller för finansiella skulder. Villkoren anses även skilja sig väsentligt för finansiella tillgångar där det justerade kassaflödet endast utgörs av betalning av kapitalbelopp och ränta, medan detta inte var fallet för det ursprungliga kassaflödet och vice versa.

I vissa fall genomförs transaktioner där Nordea Bank Abp överför tillgångar som redovisas i balansräkningen, men samtidigt behåller antingen hela eller delar av riskerna och rättigheterna förknippade med de överförda tillgångarna. Om alla eller i stort sett alla risker och rättigheter behålls, bokas inte de överförda tillgångarna bort från balansräkningen.

Finansiella skulder bokas bort från balansräkningen när de upphör. Normalt sker detta när Nordea Bank Abp fullgör sin

del av avtalet, till exempel när Nordea Bank Abp återbetalar inlåningen till motparten, dvs. på likviddagen. Finansiella skulder där affärsgagsredovisning tillämpas bokas normalt bort och en skuld redovisas under ”Övriga skulder” i balansräkningen på affärsdagen.

För ytterligare information, se avsnitt 11 ”Finansiella instrument” (”Avtal om inlåning och utlåning av värdepapper” samt ”Återköpsavtal och omvända återköpsavtal”) och not M43 ”Överförda tillgångar och erhållna säkerheter”.

6. Omräkning av tillgångar och skulder i utländsk valuta

Nordea Bank Abp:s redovisning presenteras i euro. Med utländsk valuta avses annan valuta än euro. Transaktioner i utländsk valuta redovisas till transaktionsdagens kurs. Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta omräknas till balansdagens kurs.

Valutakursdifferenser som uppkommer vid reglering av transaktioner till kurser som avviker från dem på transaktionsdagen, liksom orealiserade omräkningsdifferenser på ej reglerade monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta, redovisas i resultaträkningen under posten ”Nettoresultat av värdepappers- och valutahandel”.

Valutaomräkning av utländska företag/filialer

De utländska filialernas tillgångar och skulder har omräknats till balansdagens kurs, medan poster i resultaträkningen omräknats till årets genomsnittskurs. Genomsnittskurserna beräknas utifrån dagliga växelkurser dividerat med antalet bankdagar under perioden. Omräkningsdifferenser redovisas i verkligt värde-reserven under eget kapital.

Eventuellt kvarstående eget kapital i utländska filialer omräknas till balansdagens kurs, och omräkningsdifferenser redovisas under eget kapital.

Information om de viktigaste valutakurserna finns i avsnitt 26 ”Valutakurser”.

7. Säkringsredovisning

Utifrån koncernens riskhanteringspolicy har Nordea identifierat ett antal riskkategorier och motsvarande säkringsstrategier med hjälp av derivatinstrument, enligt beskrivningen i not M2 ”Risk- och likviditetshandling” (marknadsriskavsnittet) och not M21 ”Derivatinstrument och säkringsredovisning”.

När ett säkringsförhållande uppfyller de angivna kriterierna för säkringsredovisning i IAS 39, använder Nordea Bank Abp två typer av säkringsredovisning:

- Säkring av verkligt värde
- Kassaflödessäkring.

Nordea Bank Abp har, efter policybeslut i enlighet med IFRS 9, valt att fortsätta tillämpa säkringsredovisning enligt EU:s ”carve out”-version av IAS 39.

”Carve out”-versionen möjliggör att en grupp av derivat (eller andelar därav) kan kombineras och användas som säkringsinstrument. Den eliminerar också några av begränsningarna med säkring av verkligt värde avseende säkring av inlåning och strategier för undersäkringar.

När säkringen ingås dokumenterar Nordea Bank Abp formellt hur säkringsförhållandet uppfyller kriterierna för säkringsredovisning, inklusive det ekonomiska förhållandet mellan den säkrade posten och säkringsinstrumentet, bland annat risktyp, riskhanteringsmål och strategi för risksäkring, samt vilken metod som kommer att användas för att förlöpande bedöma säkringsförhållandets effektivitet.

För att få tillämpa säkringsredovisning krävs att säkringen har en hög effektivitet. En säkring anses ha detta om det vid ingången och under säkringsens hela löptid kan förväntas att förändringar i verkligt värde på den säkrade posten, med

M1. Redovisningsprinciper, forts.

avseende på den säkrade risken, väsentligen neutraliseras av förändringar i verkligt värde på säkringsinstrumentet. Utfallet ska ligga inom intervallet 80–125 procent.

Transaktioner som genomförs i enlighet med Nordea Bank Abp:s säkringsmål, men som inte uppfyller kriterierna för säkringsredovisning, är ekonomiska säkringsförhållanden.

Säkring av verkligt värde

Säkring av verkligt värde tillämpas när derivat används för att risksäkra förändringar i verkligt värde på en redovisad tillgång eller skuld hänförlig till en specifik risk i enlighet med Nordeas riskhanteringspolicy, enligt beskrivningen i not M2 "Risk- och likviditetshantering" (marknadsriskavsnittet) och not M21 "Derivatinstrument och säkringsredovisning". Risken för förändringar i verkligt värde på tillgångar och skulder i Nordea Bank Abp:s redovisning härrör huvudsakligen från lånefordringar, värdepapper och inlåning med fast ränta, vilket ger upphov till ränterisk. Förändringar i verkligt värde på derivat liksom förändringar i verkligt värde på den säkrade posten, hänförliga till de risker som säkras, redovisas separat i resultaträkningen under posten "Nettoresultat av säkringsredovisning". Om säkringen är effektiv tar förändringen i verkligt värde på den säkrade posten och säkringsinstrumentet ut varandra.

Förändringarna i verkligt värde på den säkrade posten, hänförliga till riskerna säkrade med derivatinstrumentet, avspeglas i en justering av den säkrade postens redovisade värde som också redovisas i resultaträkningen. Förändringen i verkligt värde på de räntesäkrade posterna i en säkringsportfölj redovisas, i det fall de redovisas till upplupet anskaffningsvärde, i balansräkningen separerat från portföljen under posten "Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer" och i resultaträkningen under posten "Nettoresultat av säkringsredovisning".

I Nordea Bank Abp tillämpas säkring av verkligt värde huvudsakligen på portföljbasis. Eventuell ineffektiv del av säkringen redovisas i resultaträkningen under posten "Nettoresultat av säkringsredovisning".

Säkrade poster

En säkrad post i en säkring av verkligt värde kan vara en redovisad enskild tillgång eller skuld, ett oredovisat fast åtagande eller en del därav. Den säkrade posten kan också vara en grupp av tillgångar, skulder eller fasta åtaganden med likartade riskegenskaper. Säkrade poster utgörs i Nordea Bank Abp av både enskilda tillgångar eller skulder och portföljer av tillgångar och/eller skulder.

Säkringsinstrument

De säkringsinstrument som används i Nordea Bank Abp är huvudsakligen ränteswappar och valutaränteswappar, vilka alltid redovisas till verkligt värde.

Säkringens effektivitet

Vid bedömning i efterhand av säkringens effektivitet värderar Nordea Bank Abp säkringsinstrumentet till verkligt värde och jämför förändringen av detta värde med förändringen av verkligt värde på den säkrade posten. Mätning av effektiviteten görs på kumulativ basis.

Om säkringsförhållandet inte uppfyller kraven för säkringsredovisning avslutas säkringsredovisningen. För säkringar av verkligt värde värderas säkringsinstrumentet till verkligt värde via resultaträkningen och förändringen i verkligt värde på den säkrade posten, fram till den tidpunkt då säkringsförhållandet avslutas, resultatförs linjärt över den säkrade postens återstående löptid.

Ineffektiva säkringar kan bero på

- skillnader i tidpunkten för kassaflöden från den säkrade posten och säkringsinstrumentet

- användning av olika räntekurvor för diskontering av den säkrade posten och säkringsinstrumentet
- effekten av förändringar i Nordea Bank Abp:s eller en motparts kreditrisk på säkringsinstrumentets eller den säkrade postens verkliga värde
- skillnader i förväntad och faktisk förtidsinlösen av låneportföljen.

Kassaflödessäkring

I enlighet med Nordea riskhanteringspolicy, enligt beskrivningen i not M2 "Risk- och likviditetshantering" (marknadsriskavsnittet) och not M21 "Derivatinstrument och säkringsredovisning", tillämpar Nordea Bank Abp kassaflödessäkring för säkring av risk hänförlig till variationer i framtida räntebetalningar på instrument med rörlig ränta och för säkring av valutarisk. Den del av vinsten eller förlusten på säkringsinstrumentet som bedöms vara en effektiv säkring redovisas i reserven för kassaflödessäkringar under eget kapital. Den ineffektiva delen av vinsten eller förlusten på säkringsinstrumentet omklassificeras till resultaträkningen under posten "Nettoresultat av säkringsredovisning".

Vinster eller förluster på säkringsinstrument som redovisats i reserven för kassaflödessäkringar under eget kapital omklassificeras och redovisas i resultaträkningen i samma period som den säkrade posten påverkar resultaträkningen, normalt i den period när ränteintäkten eller räntekostnaden redovisas.

Säkrade poster

En säkrad post i en kassaflödessäkring kan vara högst sannolika kassaflöden från redovisade, eller framtida, tillgångar eller skulder som löper med rörlig ränta. Nordea Bank Abp tillämpar kassaflödessäkring vid säkring av valutarisk i framtida betalningar av ränta och kapitalbelopp i utländsk valuta och vid säkring av ränterisk i utlåning med rörlig ränta.

Säkringsinstrument

De säkringsinstrument som används i Nordea Bank Abp är huvudsakligen valutaränteswappar, vilka alltid redovisas till verkligt värde, där valutakomponenten hanteras som en kassaflödessäkring av valutarisk och räntekomponenten som en säkring av verkligt värde av ränterisk. Vid säkring av ränterisk i utlåning med rörlig ränta använder Nordea Bank Abp räntederivat som säkringsinstrument, vilka alltid redovisas till verkligt värde.

Säkringens effektivitet

Vid mätning i efterhand av kassaflödessäkringarnas effektivitet används den hypotetiska derivatmetoden, vilket innebär att förändringen i en perfekt hypotetisk swap anses motsvara nuvärdet av den ackumulerade förändringen i förväntade framtida kassaflöden från den säkrade transaktionen (valutakomponenten).

Om säkringsförhållandet inte uppfyller kraven för säkringsredovisning avslutas säkringsredovisningen. För kassaflödessäkringar redovisas förändringar i det orealiserade värdet på säkringsinstrumentet i resultaträkningen från och med det senaste tillfället då säkringen bedömdes vara effektiv. Den ackumulerade vinsten eller förlusten på säkringsinstrumentet, som sedan den period då säkringen bedömdes vara effektiv har redovisats i reserven för kassaflödessäkringar under eget kapital omklassificeras från eget kapital till "Nettoresultat av säkringsredovisning" i resultaträkningen om den förväntade transaktionen inte längre väntas inträffa.

Om den förväntade transaktionen inte längre är högst sannolik, men ändå förväntas inträffa, så kvarstår den ackumulerade vinsten eller förlusten på säkringsinstrumentet, som sedan den period då säkringen bedömdes vara effektiv har

M1. Redovisningsprinciper, forts.

redovisats i reserven för kassaflödessäkringar under eget kapital, i reserven för kassaflödessäkringar till dess transaktionen inträffar eller inte längre förväntas inträffa.

De möjliga källorna till ineffektivitet i kassaflödessäkringar är normalt desamma som i säkringar av verkligt värde (se ovan). För kassaflödessäkringar är emellertid risken för förtidsinlösen mindre relevant. Här orsakas säkringsineffektiviteten istället av förändringar i tidpunkten för och beloppen från prognostiserade framtida kassaflöden.

8. Fastställande av verkligt värde på finansiella instrument

Verkligt värde definieras som det pris som vid värderingstidpunkten skulle erhållas vid försäljning av en tillgång eller betalas vid överlåtelse av en skuld i en ordnad transaktion mellan marknadsaktörer under aktuella marknadsförhållanden på tillgångens eller skuldens huvudmarknad, eller, om en huvudmarknad saknas, på tillgångens eller skuldens mest fördelaktiga marknad.

Det bästa beviset på verkligt värde är förekomsten av publicerade prisnoteringar på en aktiv marknad och när sådana förekommer används de vid värderingen av finansiella tillgångar och finansiella skulder. En aktiv marknad för en tillgång eller skuld är en marknad där transaktioner för tillgången eller skulden inträffar tillräckligt ofta och med tillräcklig volym för att ge löpande prisinformation. Den absoluta nivån av likviditet och volym som krävs för att marknaden ska anses vara aktiv varierar med klasserna av instrument. För vissa klasser föreligger låg prisvolatilitet, även för instrument inom klasser där handelsfrekvensen är hög. För instrument i sådana klasser är likviditetskraven lägre och därmed är åldersgränsen för priserna som används för att fastställa verkligt värde högre.

Handelsfrekvensen och volymen övervakas regelbundet för att bedöma om marknaderna är aktiva eller inte. Nordea Bank Abp använder främst publicerade prisnoteringar för att fastställa verkligt värde på instrument som redovisas under följande balansposter:

- Skuldebrev belåningsbara i centralbanker
- Räntebärande värdepapper
- Aktier och andelar (noterade).
- Derivatinstrument (noterade).

Om noterade priser för ett finansiellt instrument inte representerar faktiska och regelbundet förekommande marknads-transaktioner, eller om noterade priser inte finns tillgängliga, fastställs det verkliga värdet med hjälp av lämplig värderingsmetod. Värderingsmetodens lämplighet, inklusive en bedömning av om noterade priser eller teoretiska priser ska användas, övervakas regelbundet.

Värderingsmetoderna kan variera från enkel analys av diskonterade kassaflöden till komplexa optionsvärderingsmodeller. Värderingsmodellerna har utformats så att observerbara marknadspriser och kurser används som indata i förekommande fall, men även ej observerbara modellparametrar kan användas. Värderingsteknikens lämplighet bedöms genom att mäta dess förmåga att träffa marknadspriser. Detta görs genom att jämföra beräknade priser med relevant jämförelsedata, t.ex. börskurser, motpartens värderingar eller konsensuspriser.

Nordea Bank Abp använder främst värderingsmetoder för att fastställa verkligt värde på instrument som redovisas under följande balansposter:

- Skuldebrev belåningsbara i centralbanker (när prisnoteringar på en aktiv marknad saknas)
- Räntebärande värdepapper (när prisnoteringar på en aktiv marknad saknas).
- Aktier och andelar (när prisnoteringar på en aktiv marknad saknas).
- Derivatinstrument (OTC-derivat).

För finansiella instrument där verkligt värde uppskattas med hjälp av en värderingsmetod undersöks om de variabler som använts i värderingsmodellen till övervägande del baserats på data från observerbara marknader. Med data från observerbara marknader avser Nordea Bank Abp data som kan inhämtas från allmänt tillgängliga externa källor och som bedöms utgöra realistiska marknadspriser. Vid användning av ej observerbara data, som har en betydande inverkan på värderingen, kan instrumentet vid första redovisningstillfället inte redovisas till det verkliga värde som beräknats via värderingsmetoden, och eventuella initiala vinster periodiseras därför i resultaträkningen över instrumentets löptid. De initiala vinsterna redovisas därefter direkt i resultaträkningen i det fall ej observerbara data blir observerbara.

I not M41 "Tillgångar och skulder till verkligt värde" återfinns en uppdelning av det verkliga värdet för finansiella instrument som tagits fram med hjälp av:

- instrumentets publicerade prisnoteringar på en aktiv marknad (nivå 1)
- värderingsmetod baserad på observerbara marknadsdata (nivå 2)
- värderingsmetod baserad på icke observerbara marknadsdata (nivå 3).

Värderingsmodellerna som Nordea Bank Abp använder överensstämmer med accepterade ekonomiska metoder för prissättning av finansiella instrument och tar hänsyn till alla faktorer som marknadsaktörer skulle beakta vid prissättning.

Varje ny värderingsmodell godkänns av modellriskkommittén (Model Risk Committee) och alla modeller granskas regelbundet.

Mer information finns i not M41 "Tillgångar och skulder till verkligt värde".

9. Kassa och tillgodohavande hos centralbanker

Kassatillgångar omfattar lagliga betalningsmedel inklusive utländska sedlar och mynt. Tillgodohavanden hos centralbanker utgörs av tillgodohavanden på konton hos centralbanker och postgiron i myndighetsform, där följande förutsättningar är uppfyllda:

- centralbanken eller postgirot är hemmahörande i det land där institutet är etablerat
- tillgodohavandet kan disponeras fritt när som helst.

10. Skuldebrev belåningsbara i centralbanker

Emitterade värdepapper som centralbanker godtar som säkerhet redovisas som "Skuldebrev belåningsbara i centralbanker". Det är värdepapprets egenskaper som avgör om den tillhör den här kategorin, inte det emitterande företags status.

Skuldebrev belåningsbara i centralbanker kan klassificeras som Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde, Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen eller Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat.

11. Finansiella instrument

Klassificering av finansiella instrument

Varje finansiellt instrument har klassificerats i någon av följande kategorier:

Finansiella tillgångar:

- Upplupet anskaffningsvärde
- Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen:
 - Obligatoriskt värderade till verkligt värde via resultaträkningen
 - Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen (verkligt värde-optionen)

M1. Redovisningsprinciper, forts.

- Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat (redovisas via verkligt värde-reserven under eget kapital).

Finansiella skulder:

- Upplupet anskaffningsvärde
- Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen:
 - Obligatoriskt värderade till verkligt värde via resultaträkningen
 - Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen (verkligt värde-optionen)

Klassificeringen av en finansiell tillgång bestäms utifrån affärsmodellen för den portfölj som instrumentet ingår i och huruvida kassaflödena endast utgör betalning av kapitalbelopp och ränta.

Finansiella tillgångar med kassaflöden som inte uteslutas av utlösande av betalning av kapitalbelopp och ränta värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Alla övriga tillgångar klassificeras utifrån affärsmodellen. Portföljinstrument som omfattas av en affärsmodell där avsikten är att behålla instrumenten och ta emot avtalade kassaflöden värderas till upplupet anskaffningsvärde. Instrument som omfattas av en affärsmodell där avsikten är både att behålla instrumenten för att samla in avtalade kassaflöden och att sälja instrumenten värderas till verkligt värde via verkligt värde-reserven under eget kapital. Finansiella tillgångar som omfattas av annan affärsmodell värderas till verkligt värde via resultaträkningen.

För att kunna bedöma affärsmodellen har Nordea Bank Abp delat in sina finansiella tillgångar i portföljer och underportföljer utifrån hur olika grupper av finansiella tillgångar förvaltas tillsammans för att uppnå ett visst affärs mål. I samband med fastställandet av rätt nivå för portföljen har hänsyn tagits till aktuell affärsområdesstruktur. Vid bedömningen av affärsmodell för respektive portfölj har Nordea Bank Abp analyserat syftet med de finansiella tillgångarna och exempelvis tidigare försäljningstrender och ersättning till ledningen.

Alla finansiella tillgångar och skulder redovisas till verkligt värde vid första redovisningstillfället. Klassificeringen av finansiella instrument i olika kategorier utgör grunden för hur varje finansiellt instrument efterföljande värderas i balansräkningen och hur förändringar i dess värde redovisas. I tabellen "Klassificering av finansiella instrument" i not M40, presenteras i vilka olika kategorier de finansiella instrumenten i Nordea Bank Abp:s balansräkning har klassificerats enligt IFRS 9.

Upplupet anskaffningsvärde

Finansiella tillgångar och skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde redovisas initialt i balansräkningen till verkligt värde, inklusive transaktionskostnader. Efter första redovisningstillfället värderas instrument i denna kategori till upplupet anskaffningsvärde. Vid värdering till upplupet anskaffningsvärde resultatförs skillnaden mellan anskaffningsvärdet och inlösenvärdet över den återstående löptiden med hjälp av effektivräntemetoden. Upplupet anskaffningsvärde definieras som det belopp till vilket den finansiella tillgången eller skulden värderas vid första redovisningstillfället, minus avbetalningar av kapitalbelopp, plus eller minus ackumulerade avskrivningar med tillämpning av effektivräntemetoden på eventuell skillnad mellan det ursprungliga beloppet och beloppet på förfallodagen och, för finansiella tillgångar, justerat för eventuell förlustreserv. För ytterligare information om effektivräntemetoden, se avsnitt 3 "Redovisning av rörelseintäkter", under rubriken "Räntenetto". Information om nedskrivningar enligt IFRS 9 finns i avsnitt 12 nedan.

Ränta på tillgångar och skulder i kategorin värderade till

upplupet anskaffningsvärde redovisas i resultaträkningen i posterna "Ränteintäkter" respektive "Räntekostnader".

Den här kategorin omfattar huvudsakligen all utlåning och inlåning, med undantag av omvända repor/repor och avtal om värdepapperslån inom Markets. Kategorin omfattar också efterställda skulder och emitterade värdepapper, med undantag för emitterade strukturerade obligationer inom Markets.

Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen värderas till verkligt värde exklusive transaktionskostnader. Alla värdeförändringar i dessa poster redovisas direkt i resultaträkningen under "Nettoresultat av värdepappers- och valutahandel".

Den här kategorin har två underkategorier: Obligatoriskt värderade till verkligt värde via resultaträkningen och Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen (verkligt värde-optionen)

Underkategorin Obligatoriskt värderade till verkligt värde via resultaträkningen innehåller huvudsakligen alla tillgångar inom Markets, tradingrelaterade skulder inom Markets, räntebärande värdepapper i del av likviditetsreserven, derivatinstrument, aktier samt finansiella tillgångar under "Tillgångar i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal". Inlåning i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal är avtal med kunder och försäkringstagare där all risk tas av försäkringstagarna. Inlåningsmedlen investeras i olika typer av finansiella tillgångar till förmån för kunderna och försäkringstagarna. Tillgångar i placeringsportföljer och fondförsäkringar redovisas på respektive rad i balansräkningen.

Även tillgångar i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal som inte obligatoriskt värderas till verkligt värde via resultaträkningen klassificeras i kategorin Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen för att undvika bristande överensstämmelse i redovisningen med motsvarande inlåning. Inlåningen i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal hanteras på basis av verkligt värde, och klassificeras också följaktligen i kategorin Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen. Värdet på denna inlåning är direkt kopplad till avtalens underliggande tillgångar, och förändringar får därmed ingen inverkan på den egna kreditrisken i dessa avtal.

Nordea Bank Abp tillämpar också verkligt värde-optionen på emitterade strukturerade obligationer inom Markets eftersom dessa instrument innehåller inbäddade derivat som inte är nära förknippade med värdavtalet. Förändringen i verkligt värde på dessa emitterade strukturerade obligationer redovisas i resultaträkningen, med undantag för förändringar i kreditrisken som redovisas via verkligt värde-reserven under eget kapital.

Ränteintäkter och räntekostnader hänförliga till balansposter redovisade till verkligt värde via resultaträkningen inom Markets klassificeras som "Nettoresultat av värdepappers- och valutahandel".

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat värderas till verkligt värde med tillägg för transaktionskostnader. Den här kategorin omfattar huvudsakligen räntebärande värdepapper i del av likviditetsreserven. Förändringar i verkligt värde, bortsett från räntor, valutakurseffekter och nedskrivningar, redovisas mot verkligt värde-reserven under eget kapital. Ränta redovisas i resultaträkningen i posten "Ränteintäkter", valutakurseffekter i posten "Nettoresultat av värdepappers- och valutahandel" och nedskrivningar i posten "Nedskrivning av övriga finansiella tillgångar". I

M1. Redovisningsprinciper, forts.

samband med avyttring av ett instrument omklassificeras de ackumulerade förändringarna i verkligt värde, som tidigare har redovisats i verkligt värde-reserven, från eget kapital till resultaträkningen under posten "Nettoresultat av värdepapper värderade till verkligt värde via verkligt värde-reserven". Information om nedskrivningar enligt IFRS 9 finns i avsnitt 12 nedan.

Sammansatta finansiella instrument

Sammansatta finansiella instrument är avtal som omfattar ett värdavtal och ett inbäddat derivat. Sådana kombinationer uppstår huvudsakligen i samband med emissioner av strukturerade skuldinstrument, såsom emitterade indexobligationer och lånefordringar med inbäddade räntekorridorer och räntetak.

Indexobligationer som har emitterats av Group Treasury anses utgöra en del av finansieringsverksamheten. Värdavtalet, nollkupongobligationen, värderas till upplupet anskaffningsvärde. Inbäddade derivat i sådana instrument särskiljs från värdavtalet och redovisas separat som derivat till verkligt värde om de ekonomiska egenskaperna och riskerna inte är nära förknippade med värdavtalets ekonomiska egenskaper och risker samt om det inbäddade derivatet uppfyller definitionen på ett derivat. Förändringar i verkligt värde på inbäddade derivat redovisas i resultaträkningen under posten "Nettoresultat av värdepappers- och valutahandel".

För strukturerade obligationer som har emitterats av Markets tillämpar Nordea Bank Abp verkligt värde-optionen, och hela det sammansatta instrumentet, värdavtalet och det inbäddade derivatet, värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Förändringar i verkligt värde redovisas i resultaträkningen under posten "Nettoresultat av värdepappers- och valutahandel" och i balansräkningen under "Emitterade värdepapper".

Avtal om inlåning och utlåning av värdepapper

Transaktioner avseende in- och utlåning av värdepapper innebär i allmänhet ställande av säkerhet. Om inte riskerna och rättigheterna förknippade med ägandet överförs, beaktas inte överföringen av värdepapper i balansräkningen. Utlånda värdepapper redovisas i not M43 "Överförda tillgångar och erhållna säkerheter" och värdepapper som pantsatts i samband med värdepapperslån redovisas i not M36 "För egna skulder ställda säkerheter".

Säkerheter i form av likvida medel (inlåning av värdepapper) som har lämnats till motparter redovisas i balansräkningen som "Utlåning till kreditinstitut" eller som "Utlåning till allmänheten". Säkerheter i form av likvida medel (utlåning av värdepapper) som har erhållits från motparter redovisas i balansräkningen som "Skulder till kreditinstitut och centralbanker" eller som "In- och upplåning från allmänheten".

Återköpsavtal och omvända återköpsavtal

Värdepapper som har lämnats enligt återköpsavtal och värdepapper som mottagits enligt omvända återköpsavtal bokas inte bort från respektive redovisas inte i balansräkningen.

Värdepapper som har lämnats enligt återköpsavtal redovisas i not M43 "Överförda tillgångar och erhållna säkerheter". Likvida medel som har erhållits enligt återköpsavtal redovisas i balansräkningen som "Skulder till kreditinstitut och centralbanker" eller som "In- och upplåning från allmänheten". Skulder som redovisats enligt återköpsavtal redovisas i not M43 "Överförda tillgångar och erhållna säkerheter".

Likvida medel som har lämnats enligt omvända återköpsavtal redovisas i balansräkningen som "Utlåning till kreditinstitut" eller som "Utlåning till allmänheten".

Försäljning av värdepapper som inte ägs av Nordea Bank

Abp definieras som blankning och redovisas som en trading-relaterad skuld (Sålda ej innehavda värdepapper) under "Övriga skulder" i balansräkningen. Blankningen täcks i allmänhet genom en transaktion avseende värdepappersfinansiering (SFT), oftast ett omvänt återköpsavtal eller andra typer av avtal om inlåning av värdepapper.

Derivatinstrument

Samtliga derivat redovisas i balansräkningen och värderas till verkligt värde. Derivat med positiva verkliga värden, inklusive upplupen ränta, redovisas på tillgångssidan under posten "Derivatinstrument". Derivat med negativa verkliga värden, inklusive upplupen ränta, redovisas på skuldsidan under posten "Derivatinstrument".

Realiserade och orealiserade vinster och förluster på derivat redovisas i resultaträkningen under posten "Nettoresultat av värdepappers- och valutahandel".

Kvittning av finansiella tillgångar och skulder

Nordea Bank Abp kvittar finansiella tillgångar och skulder i balansräkningen om laglig rätt till kvittning föreligger, i den löpande verksamheten och i händelse av fallissemang, konkurs och insolvens hos Nordea Bank Abp eller dess motparter, och om avsikten är att nettoreglera posterna eller avyttra tillgången samtidigt som skulden regleras.

Börsnoterade derivat bokas bort från balansräkningen på daglig basis när likvid betalas eller erhålls och instrumenten justeras till rådande marknadsvillkor. Derivat tillgångar, derivat skulder, kontantsäkerhetsfordringar och kontantsäkerhetsskulder gentemot centrala motparter för clearing kvittas i balansräkningen om transaktionsvalutan respektive den centrala motparten för clearing är densamma. Derivat tillgångar, derivat skulder, kontantsäkerhetsfordringar och kontantsäkerhetsskulder avseende bilaterala OTC-derivat kvittas däremot inte i balansräkningen.

Ut- och inlåning i repor och omvända repor som görs med en central motpart kvittas i balansräkningen om tillgångarna och skulderna avser samma centrala motpart, regleras i samma valuta och har samma löptid. Ut- och inlåning i repor och omvända repor som görs i enlighet med Global Master Repurchase Agreement (GMRA) kvittas i balansräkningen om tillgångarna och skulderna avser samma motpart, regleras i samma valuta, har samma löptid och regleras via samma institut.

Emitterade skuld- och eget kapital-instrument

Ett finansiellt instrument emitterat av Nordea Bank Abp klassificeras antingen som en finansiell skuld eller som eget kapital. Emitterade finansiella instrument klassificeras som en finansiell skuld om avtalsförhållandena innebär att Nordea Bank Abp har en befintlig förpliktelse att antingen erlagga kontanter eller annan finansiell tillgång, eller ett variabelt antal eget kapital-instrument, till innehavaren av instrumentet. Om så inte är fallet är instrumentet vanligtvis ett eget kapital-instrument och klassificeras som eget kapital, med avdrag för transaktionskostnader. För finansiella instrument som innehåller både en skuld- och en eget kapital-del, redovisas dessa delar separat.

12. Utlåning till allmänheten/kreditinstitut

Tillämpningsområde

Nedskrivning till följd av kreditrisk ska tillämpas för finansiella instrument som klassificerats i kategorin Upplupet anskaffningsvärde eller Verkligt värde via övrigt totalresultat. Här ingår tillgångar som redovisats i balansräkningen som "Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker", "Skuldebrev belåningsbara i centralbanker", "Utlåning till kreditinstitut",

M1. Redovisningsprinciper, forts.

”Utlåning till allmänheten” samt ”Räntebärande värdepapper”. Dessa balansposter innefattar också tillgångar som klassificerats i kategorin Verkligt värde via resultaträkningen, vilka inte omfattas av någon prövning av nedskrivningsbehov. För ytterligare information, se avsnitt 11 ovan och not M40 ”Klassificering av finansiella instrument”.

Åtaganden utanför balansräkningen, eventalförpliktelser och kreditåtaganden ska också prövas för nedskrivningsbehov.

Redovisning och presentation

Tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde redovisas brutto, med en separat reservering för förväntade kreditförluster om förlusten inte betraktas som definitiv. Reserverna presenteras netto i balansräkningen, men presenteras separat i not M16 ”Utlåning och osäkra lånefordringar”. Förändringar av reserveringar redovisas i resultaträkningen och presenteras som ”Kreditförluster, netto”.

Om nedskrivningen anses vara definitiv redovisas den som en konstaterad kreditförlust, och det redovisade värdet på lånet jämte tillhörande reservering för kreditförluster tas bort från balansräkningen. En nedskrivning anses vara definitiv när konkursansökan inges mot låntagaren och konkursförvaltare har presenterat den ekonomiska utgången av konkursförfarandet, eller när Nordea Bank Abp efterskänker sina fordringar genom rekonstruktion på antingen rättslig eller frivillig grund eller när Nordea Bank Abp av andra skäl bedömer återvinning av fordran som osannolik.

Avsättningar för poster utanför balansräkningen klassificeras som ”Avsättningar” i balansräkningen, med förändringar i avsättningar klassificerade som ”Kreditförluster, netto”. För ytterligare information, se not M32 ”Avsättningar”.

Tillgångar klassificerade som Verkligt värde via övrigt totalresultat redovisas till verkligt värde i balansräkningen. Nedskrivningar beräknade i enlighet med IFRS 9 redovisas i resultaträkningen och klassificeras som ”Nedskrivning av övriga finansiella tillgångar”. Eventuella justeringar till verkligt värde redovisas under eget kapital.

Prövning av nedskrivningsbehov

Nordea Bank Abp klassificerar alla lånefordringar i olika kategorier på individuell basis. Kategori 1 inkluderar tillgångar utan betydande ökning av kreditrisken sedan första redovisningstillfället, kategori 2 inkluderar tillgångar med betydande ökning av kreditrisken och kategori 3 inkluderar osäkra fordringar. Nordea Bank Abp följer upp om det finns indikationer på kreditförsämring (kategori 3) genom att identifiera händelser med negativ inverkan på beräknade framtida kassaflöden (förlusthändelse). Nordea Bank Abp tillämpar samma definition på fallissemang som i kapitaltäckningsförfordningen. Mer information om identifiering av förlusthändelser finns i not M2 ”Risk- och likviditetshantering”. Lånefordringar som inte har individuellt beräknade reserver ingår i prövningen av nedskrivningsbehovet baserat på statistiska modeller.

För lånefordringar med betydande värde där ett individuellt nedskrivningsbehov har identifierats beräknas nedskrivningsbeloppet på individuell nivå. Det redovisade värdet på lånefordringen jämförs med den nuvärdesberäknade summan av förväntade framtida kassaflöden. Om det redovisade värdet är högre redovisas skillnaden som en nedskrivningsförlust. De förväntade kassaflödena diskonteras med den ursprungliga effektiva räntan och innefattar verkligt värde för säkerheter och andra kreditförstärkningar. Nuvärdesberäkningen baseras på tre olika framåtblickande scenarier som är sannolikhetsviktade.

För lånefordringar som inte är betydande där ett individuellt nedskrivningsbehov har identifierats beräknas nedskrivningsbeloppet utifrån den kollektiva modell som beskrivs

nedan, men med hänsyn till att lånefordringarna redan är fallerade.

Prövning av nedskrivningsbehov för lån värderade enligt statistiska modeller

För lånefordringar där inget nedskrivningsbehov identifierades i den individuella prövningen används en kollektiv modell för beräkning av nedskrivningsbehov. Reserveringarna beräknas som lånefordringen vid fallissemang gånger sannolikheten för fallissemang gånger förlusten i händelse av fallissemang. För tillgångar i kategori 1 baseras beräkningen endast på de kommande 12 månaderna, medan den för tillgångar i kategori 2 och 3 baseras på tillgångens förväntade löptid.

Reserveringar för lånefordringar där det inte skett någon betydande ökning av kreditrisken sedan första redovisningstillfället baseras på förväntade kreditförluster under kommande 12 månader (kategori 1). Reserveringar för lånefordringar där det har skett en betydande ökning av kreditrisken sedan första redovisningstillfället, men där ingen nedskrivning har gjorts, baseras på förväntade kreditförluster under hela den återstående löptiden (kategori 2). Detta gäller även för osäkra fordringar som inte är betydande i kategori 3.

Nordea Bank Abp använder två olika modeller för att fastställa om det har skett en betydande ökning av kreditrisken eller inte. Förändringen i interna rating- och scoringuppgifter används för att fastställa om det skett en betydande ökning av kreditrisken eller inte. Interna rating-/scoringuppgifter används för att bedöma risken hos kunderna, och en försämrad rating/scoring för en kund tyder på att kreditrisken har ökat. Nordea Bank Abp har dragit slutsatsen att det inte är möjligt att beräkna sannolikheten för fallissemang (PD) vid kreditgivningen för den återstående löptiden utan bedömningar i efterhand av tillgångar som redan redovisas i balansräkningen vid övergången. Förändringar i PD för den återstående löptiden används som utlösande faktor för tillgångar redovisade efter övergången.

För tillgångar som bedöms utifrån PD för den återstående löptiden använder Nordea Bank Abp en blandning av absoluta och relativa förändringar i PD som kriterium för överföringen.

- Retail-kunder med ett ursprungligt tolv månaders PD under 1 procent:
Exponeringar med en relativ ökning av PD för den återstående löptiden med över 100 procent och en absolut ökning av tolv månaders PD över 45 punkter överförs till kategori 2.
- Retail-kunder med ett ursprungligt tolv månaders PD över eller lika med 1 procent:
Exponeringar med en relativ ökning av PD för den återstående löptiden med över 100 procent eller en absolut ökning av tolv månaders PD över 300 punkter överförs till kategori 2.
- Företags- och institutionella kunder med ett ursprungligt tolv månaders PD under 0,5 procent:
Exponeringar med en relativ ökning av PD för den återstående löptiden med över 150 procent och en absolut ökning av tolv månaders PD över 20 punkter överförs till kategori 2.
- Företags- och institutionella kunder med ett ursprungligt tolv månaders PD över eller lika med 0,5 procent:
Exponeringar med en relativ ökning av PD för den återstående löptiden med över 150 procent eller en absolut ökning av tolv månaders PD över 400 punkter överförs till kategori 2.

För tillgångar där rating- och scoringmodeller används kalibreras rating-/scoringförändringen för att matcha den betydande ökningen av kreditrisken utifrån PD för den återstående löptiden. Dessutom överförs kunder som omfattas av förmildrande kreditvillkor och kunder som är mer än 30 dagar

M1. Redovisningsprinciper, forts.

sena med sina betalningar till kategori 2, såvida inte ett nedskrivningsbehov redan har identifierats (kategori 3). Exponeringar som omfattas av förmildrande kreditvillkor kvarstår i kategori 2 under en provotid på 24 månader, från och med den tidpunkt då åtgärderna infördes. När exponeringarna efter provotidens slut återförs till kategori 1 hanteras de på samma sätt som andra exponeringar i kategori 1 i fråga om bedömningen av om det föreligger en väsentlig ökning av kreditrisken. Lånefordringar där kunderna är mer än 90 dagar sena med sina betalningar klassificeras normalt i kategori 3, men denna klassificering ändras om det finns bevis för att kunden inte har fallerat. Sådana lånefordringar klassificeras i kategori 2.

Nordea Bank Abp använder sig inte av undantaget "låg kreditrisk" i bankverksamheten.

Vid beräkningen av reserveringar, inklusive kategoriindelningen, används sannolikhetsviktad, framåtblickande information. Nordea Bank Abp använder tre makroekonomiska scenarier för att ta hänsyn till de icke-linjära aspekterna av förväntade kreditförluster. De olika scenarierna används för att justera de aktuella parametrarna för beräkning av förväntade kreditförluster, och ett sannolikhetsviktat genomsnitt av de förväntade förlusterna enligt respektive scenario redovisas som reserveringar. Modellen använder sig av data som samlats in före balansdagen, vilket innebär att Nordea Bank Abp måste identifiera händelser som påverkar reserveringarna efter datainsamlingen. Ledningen utvärderar dessa händelser och justerar reserveringarna, om detta bedöms nödvändigt.

Avskrivningar

Avskrivningar innebär att lån eller kundfordringar avförs från balansräkningen samtidigt som motsvarande kreditförlustreservering realiserar. När fordringar bedöms vara omöjliga att driva in ska de snarast möjligt skrivas av, oavsett om det rättsliga anspråket kvarstår eller inte. En avskrivning kan göras innan eventuella rättsliga åtgärder mot låntagaren, för att återvinna skulden, har slutförts. Även om en fordran som inte kan drivas in skrivs av eller avförs från balansräkningen har kunden en rättslig skyldighet att betala den utestående skulden. Vid bedömningen av huruvida osäkra lånefordringar kan återvinnas och om avskrivningar krävs, är det framför allt lånefordringar med följande egenskaper som står i fokus (listan är inte uttömmande):

- Lånefordringar där kunderna är mer än 90 dagar sena med betalningen. Om en lånefordring, eller del av den, efter den här bedömningen anses vara omöjlig att driva in, skrivs den av.
- Lånefordringar som omfattas av insolvensförfarande och har låg säkerhetstäckning.
- Lånefordringar där juridiska kostnader förväntas förbruka behållningen från konkursförfarandet, med låga återvinningsvärden som följd.
- Delavskrivning kan vara befogad när det finns rimliga ekonomiska belägg för att låntagaren inte kan återbetala hela beloppet, det vill säga en avsevärd del av skulden kan inte på rimliga grunder sägas vara återvinningsbar genom förmildrande kreditvillkor eller realisering av säkerheter.
- Rekonstruktionsfall

Diskonteringsränta

Diskonteringsräntan som används för värdering av osäkra lånefordringar motsvarar den ursprungliga effektiva räntan för lån hänförliga till en enskild kund eller, i förekommande fall, till en grupp av lånefordringar. Om så anses lämpligt kan diskonteringsräntan beräknas med en metod som resulterar i en nedskrivning som utgör en rimlig uppskattning av vad en beräkning grundad på effektivräntemetoden skulle ge.

Omstrukturerade lånefordringar och modifieringar

Med en omstrukturerad lånefordran avses i detta sammanhang en lånefordran där Nordea Bank Abp har beviljat låntagaren eftergifter till följd av dennes finansiella svårigheter och där dessa eftergifter har gett upphov till en kreditförlust för Nordea Bank Abp. Efter en omstrukturering betraktas lånefordran vanligen inte längre som osäker om åtagandena fullföljs i enlighet med de nya villkoren. I det fall en återvinning sker redovisas betalningen som en återvinning av kreditförluster.

Modifiering av de avtalsmässiga kassaflödena för lån till kunder med ekonomiska svårigheter (förmildrande kreditvillkor) minskar det redovisade lånebeloppet, brutto. Normalt är denna minskning mindre än den befintliga reserveringen, och ingen förlust redovisas i resultaträkningen till följd av modifiering. Om de är betydande, minskas bruttobeloppen (lån och reservering).

Tillgångar övertagna för skyddande av fordran

I en finansiell omstrukturering kan långgivaren komma att avstå från lånefordringar till förmån för låntagaren och i utbyte mot denna eftergift ta över tillgångar som lämnats som säkerhet för lånen, aktier som emitterats av låntagaren eller andra tillgångar. En tillgång övertagen för skyddande av fordran redovisas i balansräkningen tillsammans med liknande tillgångar som redan innehas av Nordea Bank Abp. En övertagen fastighet som inte innehas för eget utnyttjande redovisas till exempel tillsammans med andra förvaltningsfastigheter.

Alla tillgångar som övertagits för skyddande av fordran redovisas vid första redovisningstillfället till verkligt värde och eventuell skillnad mellan lånets redovisade värde och det verkliga värdet för den övertagna tillgången redovisas under posten "Kreditförluster, netto". Det verkliga värdet på redovisningsdagen blir tillgångens anskaffningsvärde eller upplupna anskaffningsvärde, beroende på vad som är tillämpligt. Under efterföljande perioder värderas tillgångar som övertagits för skyddande av fordran i enlighet med gällande värderingsprinciper för tillgångsslaget. Förvaltningsfastigheter värderas då till verkligt värde. Övertagna finansiella tillgångar klassificeras generellt i kategorin Verkligt värde via resultaträkningen och värderas till verkligt värde. Förändringar i verkligt värde redovisas i resultaträkningen under posten "Nettoresultat av värdepappers- och valutahandel".

Eventuella värdeförändringar, efter den övertagna tillgångens första redovisningstillfälle, redovisas i resultaträkningen i enlighet med principerna för presentation av tillgångsslaget. Posten "Kreditförluster, netto" i resultaträkningen påverkas följaktligen inte av nya värderingar av den övertagna tillgången efter första redovisningstillfället.

13. Leasing

Leasing

Leasing redovisas inte i Nordea Bank Abp:s balansräkning. Leasingavgifter redovisas som kostnader i resultaträkningen linjärt fördelade över leasingperioden, såvida inte något annat systematiskt sätt bättre återspeglar Nordea Bank Abp:s ekonomiska nytta över tiden. Leasingperioderna är normalt på mellan 3 och 25 år. Leasing är främst hänförlig till för verksamheten normala avtal avseende kontorslokaler. Framtida minimileaseavgifter för icke uppsägningsbara leasingavtal redovisas i not M24 "Leasing".

14. Aktier och andelar i koncernföretag, intresseföretag och joint ventures

Moderföretagets innehav och andelar i koncernföretag, intresseföretag och joint ventures redovisas till anskaffningsvärde. Alla innehav i koncernföretag, intresseföretag och joint

M1. Redovisningsprinciper, forts.

ventures provas per varje balansdag med avseende på indikationer om nedskrivningsbehov. Om sådana indikationer finns görs en analys för att bedöma huruvida de respektive innehavens redovisade värde är fullt återvinningsbart. Återvinningsvärdet är det högre av verkligt värde, efter avdrag för försäljningskostnader, och nyttjandevärdet. Eventuell nedskrivningskostnad beräknas som skillnaden mellan redovisat värde och återvinningsvärde och klassificeras i resultaträkningen som "Nedskrivning av övriga finansiella tillgångar".

Moderföretaget tillämpar säkring av verkligt värde för valutarisken relaterad till innehav i dotterföretag. Innehav i dotterföretag omvärderas per varje balansdag med avseende på den säkrade risken, med en motsvarande bokning under posten "Nettoresultat av värdepappers- och valutahandel". Förändringen i verkligt värde på säkringsinstrumenten redovisas också i resultaträkningen under "Nettoresultat av värdepappers- och valutahandel".

15. Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar är identifierbara, icke-monetära tillgångar som saknar fysisk beskaffenhet. Tillgångarna står under Nordea Bank Abp:s kontroll, vilket innebär att Nordea Bank Abp har möjlighet och rätt att erhålla de framtida ekonomiska fördelarna hänförliga till den underliggande tillgången. Nordea Bank Abp:s immateriella tillgångar utgörs främst av goodwill, IT-utvecklingsprojekt och programvaror.

Goodwill och immateriella tillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Dessa tillgångar skrivs av linjärt under nyttjandeperioden, vilken normalt är 5–10 år för goodwill och 3–5 år för IT-utvecklingsprojekt och programvaror, och i vissa fall för strategisk infrastruktur upp till maximalt 10 år. Nyttjandeperioden för tillgångar omprövas årligen. Av- och nedskrivningar av immateriella tillgångar redovisas i resultaträkningen under "Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar".

Goodwill redovisas normalt när Nordea Bank Abp förvärvar en tillgång eller verksamhet, eller i samband med fusion av ett dotterföretag.

IT-utvecklingsprojekt och programvaror

Kostnader hänförliga till underhåll av programvaror kostnadsförs löpande. Utgifter direkt hänförliga till större investeringar i utveckling av programvara redovisas som immateriella tillgångar om de förväntas generera framtida ekonomiska fördelar. Dessa utgifter omfattar personalkostnader för programutveckling och indirekta kostnader för att färdigställa tillgången för avsedd användning. Programkostnader omfattar också förvärvade programlicenser som inte är hänförliga till funktionen hos en materiell tillgång.

IT-utvecklingsprojekt som ännu inte tagits i bruk skrivs inte av, men provas årligen med avseende på eventuellt nedskrivningsbehov. Prövningen görs oftare om något tyder på att ett nedskrivningsbehov föreligger. Nedskrivningskostnaden beräknas som skillnaden mellan redovisat värde och återvinningsvärde.

Alla immateriella tillgångar med begränsad nyttjandeperiod, inklusive IT-utvecklingsprojekt som har tagits i bruk, provas per varje balansdag med avseende på indikationer på nedskrivningsbehov. Om sådana indikationer finns görs en analys för att bedöma huruvida de immateriella tillgångarnas redovisade värde är fullt återvinningsbart.

16. Materiella tillgångar

Materiella tillgångar omfattar fastigheter för egen användning, förbättringsutgifter på annans fastighet, IT-utrustning, möbler och annan utrustning. Materiella tillgångar redovisas

till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade av- och nedskrivningar. Anskaffningsvärdet för en materiell tillgång utgörs av dess inköpspris samt eventuella kostnader direkt hänförliga till att sätta tillgången i brukbart skick för avsedd användning. Om olika delar av samma materiella tillgång har olika nyttjandeperioder redovisas de som separata poster.

Materiella tillgångar skrivs av linjärt över den beräknade nyttjandeperioden. Den beräknade nyttjandeperioden för olika materiella tillgångar omprövas årligen. För närvarande används följande nyttjandeperioder:

Byggnader	30–75 år
Inventarier	3–5 år
Förbättrings- utgifter på annans fastighet	För förändringar inom byggnader det kortare av 10 år och återstående hyresperiod. För nybyggnation det kortare av redovisningsprinciperna för ägda byggnader och återstående hyresperiod. För fast inredning i leasade fastigheter gäller det kortare av 10–20 år och återstående hyresperiod.

Varje balansdag prövar Nordea Bank Abp om det finns indikationer på nedskrivningsbehov för en materiell tillgång. Om sådana indikationer finns görs en bedömning av tillgångens återvinningsvärde och eventuell nedskrivning görs.

Nedskrivningar återförs om återvinningsvärdet ökar. Det redovisade värdet ökas då till återvinningsvärdet, men kan inte överstiga vad det redovisade värdet varit om en nedskrivning inte redovisats i första läget.

17. Förvaltningsfastigheter

Förvaltningsfastigheter är huvudsakligen fastigheter som innehas i syfte att generera hyresinkomster och/eller värdestegring. Nordea Bank Abp använder verkligt värde-modellen för värdering av förvaltningsfastigheter. Bästa beviset på verkligt värde är normalt noterade priser på en aktiv marknad för liknande fastigheter med samma läge och i samma skick. Då noterade priser på en aktiv marknad oftast saknas, används även modeller baserade på diskonterade kassaflödesprognoser som bygger på tillförlitliga uppskattningar av framtida kassaflöden.

Driftsnetto, reavinster och reaförluster liksom justeringar till verkligt värde redovisas direkt i resultaträkningen som "Nettoresultat av förvaltningsfastigheter".

18. Tillgångar och inlåning i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal

Inlåning i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal är avtal med kunder och försäkringstagare där all risk tas av kunderna och försäkringstagarna. Inlåningsmedlen investeras i olika typer av finansiella tillgångar till förmån för kunderna och försäkringstagarna. Fondförsäkringsavtal inkluderar finansiella avtal utan garantier och som inte medför tillräcklig försäkringsrisk för att klassificeras som försäkringsavtal. Eftersom tillgångarna och skulderna juridiskt sett tillhör Nordea Bank Abp redovisas dessa i balansräkningen.

Inlåning i placeringsportföljer och fondförsäkringsavtal redovisas under respektive balanspost. Tillgångar och inlåning i dessa avtal redovisas och värderas till verkligt värde i enlighet med avsnitt 11 "Finansiella instrument" ovan.

19. Skatter

Posten "Skatt" i resultaträkningen omfattar aktuell och uppskjuten inkomstskatt. Inkomstskatten redovisas i resultaträkningen, såvida den inte avser poster som förs direkt mot eget

M1. Redovisningsprinciper, forts.

kapital. I dessa fall förs även skatten mot tillämplig post under eget kapital.

Aktuell skatt är den förväntade skattekostnaden på årets beskattningsbara inkomst, beräknad enligt beslutade eller i praktiken beslutade skattesatser per balansdagen, jämte justering av aktuell skatt från tidigare år.

Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder redovisas, i enlighet med balansräkningsmetoden, för temporära skillnader mellan redovisade respektive skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Uppskjutna skattefordringar redovisas för outnyttjade skattemässiga förluster och skatteavdrag.

Uppskjuten skatt beräknas enligt de skattesatser som väntas gälla för de temporära skillnaderna när de återförs, med utgångspunkt från antagna eller i praktiken antagna lagar per balansdagen. Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder diskonteras inte. Uppskjutna skattefordringar redovisas endast i den utsträckning det är sannolikt att framtida beskattningsbar vinst kommer att finnas tillgänglig, mot vilken temporära skillnader, underskottsavdrag och outnyttjade skatteavdrag kan utnyttjas. Uppskjutna skattefordringar granskas varje balansdag, och minskas i den mån det inte längre är sannolikt att avdragsrätten kan utnyttjas.

Nordea Bank Abp:s skattepositioner granskas regelbundet för att identifiera fall där berörda skattemyndigheter sannolikt inte godkänner behandlingen i skattedeklarationen. Osäkra skattepositioner beaktas var för sig eller som grupp, beroende på vilken metod som bäst förutser utfallet av osäkerheten. Vid en bedömning att skattemyndigheten sannolikt inte godtar en osäker skattemässig behandling, tar Nordea Bank Abp hänsyn till effekten av osäkerheten när beskattningsbar vinst (skattemässig förlust), skatteunderlag, outnyttjade skattemässiga förluster, outnyttjade skattekrediter eller skattesatser fastställs. Detta görs genom att använda antingen det mest sannolika beloppet eller det förväntade värdet, beroende på vilken metod som bäst förutser utfallet av osäkerheten. Osäker skattemässig behandling kan påverka både aktuell skatt och uppskjuten skatt.

Aktuella skattefordringar och aktuella skatteskulder kvittas när en legal rätt till kvittning föreligger, och Nordea Bank Abp avser att antingen nettoreglera dessa skatteposter eller återvinna skattefordran samtidigt som skatteskulden regleras. Uppskjutna skattefordringar och uppskjutna skatteskulder kvittas generellt i den mån det är legalt tillåtet att kvitta aktuella skattefordringar och aktuella skatteskulder.

20. Ersättningar till anställda

All form av ersättning från Nordea Bank Abp till anställda som kompensation för utförda tjänster utgör ersättning till anställda. Kortfristiga ersättningar till anställda ska regleras inom tolv månader efter utgången av den rapportperiod då tjänsterna utförts. Ersättningar efter avslutad anställning är ersättningar som kommer att betalas ut efter anställningens upphörande. Ersättningar efter avslutad anställning i Nordea Bank Abp omfattar endast pensioner. Avgångsvederlag blir normalt aktuellt när en anställning avslutas före pensionsdagen eller om en anställd accepterar ett erbjudande om frivillig avgång.

Kortfristiga ersättningar till anställda

Kortfristiga ersättningar till anställda består främst av fast och rörlig lön. Både fast och rörlig lön kostnadsförs i den period då de anställda utfört tjänster till Nordea Bank Abp. Nordea Bank Abp har även ställt ut aktierelaterade incitamentsprogram, vilka beskrivs vidare i avsnitt 24 "Aktierelaterade ersättningar".

För ytterligare information om kortfristiga ersättningar, se not M9 "Personalkostnader".

Ersättningar efter avslutad anställning Pensionsplaner

Nordea Bank Abp har olika pensionsplaner, både förmånsbestämda och avgiftsbestämda, i enlighet med nationell praxis och de villkor som gäller i de länder där Nordea Bank Abp verkar. Förmånsbestämda pensionsplaner används huvudsakligen i Sverige, Norge och Finland. De större förmånsbestämda pensionsplanerna är fonderade planer som täcks av tillgångar i pensionskassor/pensionsstiftelser. Om verkligt värde på förvaltningstillgångar hänförliga till en specifik pensionsplan är lägre än nuvärdet, brutto, av den förmånsbestämda förpliktelsen fastställt enligt Projected Unit Credit Method, redovisas nettobeloppet som en skuld ("Pensionsförpliktelser"). I det omvända fallet redovisas nettobeloppet som en tillgång ("Pensionstillgångar"). Icke-fonderade pensionsplaner redovisas som "Pensionsförpliktelser". Samtliga förmånsbestämda pensionsplaner är stängda för nya deltagare.

De flesta pensioner i Danmark, men även i andra länder, baseras på avgiftsbestämda pensionsplaner som inte medför något pensionsåtagande för Nordea Bank Abp.

Pensionskostnader

Förpliktelser enligt avgiftsbestämda pensionsplaner redovisas som en kostnad i den takt de intjänas genom att de anställda utför tjänster åt företaget och avgifterna för dessa tjänster förfaller till betalning. Nordeas Bank Abp nettoförpliktelse för förmånsbestämda pensionsplaner beräknas separat för varje plan genom en uppskattning av det ersättningsbelopp som de anställda har intjänat under innevarande period och tidigare perioder i utbyte mot sina tjänster. Ersättningsbeloppet diskonteras för att fastställa dess nuvärde. Aktuariella beräkningar, bland annat Projected Unit Credit Method, används för att fastställa nuvärdet av förmånsbestämda förpliktelser och kostnader hänförliga till dessa. Beräkningarna baseras på ett antal aktuariella och finansiella antaganden (se not M33 "Pensionsförpliktelser").

Vid beräkningen av förpliktelsens nuvärde och eventuella förvaltningstillgångars verkliga värde kan omvärderingseffekter uppstå, till följd av ändrade aktuariella antaganden och erfarenhetsmässiga avvikelser (verkligt utfall jämfört med antaganden). Dessa omvärderingseffekter redovisas direkt mot eget kapital via verkligt värde-reserven.

När beräkningen resulterar i ett överskott begränsas det redovisade värdet på tillgången till nuvärdet av framtida återbetalningar från eller minskade inbetalningar till planen.

Särskild löneskatt och socialförsäkringsavgifter beräknas och redovisas baserat på redovisat nettoöverskott eller nettounderskott per plan och ingår i balansräkningen som "Pensionsförpliktelser" eller "Pensionstillgångar".

Diskonteringsränta i förmånsbestämda planer

Diskonteringsräntan baseras på företagsobligationer med höga kreditbetyg, där en tillräckligt djup marknad existerar för sådana obligationer. Säkerställda hypoteksobligationer anses i detta sammanhang vara företagsobligationer. I länder där en dylik marknad inte existerar baseras diskonteringsräntan på statsobligationer. I Sverige, Norge och Danmark baseras diskonteringsräntan på hypoteksobligationer och i Finland på företagsobligationer. I Sverige, Norge och Danmark härleds spreaden på säkerställda hypoteksobligationer över swappkurvan från de mest likvida obligationerna med längre löptid och extrapoleras till samma duration som pensionskulden med hjälp av relevanta swappkurvor. I Finland extrapoleras spreaden i företagsobligationer över statsobligationer till samma duration som pensionsskulden med hjälp av statsobligationskurvan.

M1. Redovisningsprinciper, forts.

Avgångsvederlag

Som ovan nämnts blir avgångsvederlag normalt aktuellt när en anställning avslutas före pensionsdagen eller om en anställd accepterar ett erbjudande om frivillig avgång.

Avgångsvederlag utgår inte om medarbetaren ska fortsätta utföra sina tjänster och betalningen kan anses utgöra normal ersättning för dessa tjänster.

Avgångsvederlag kostnadsförs när Nordea Bank Abp har en skyldighet att göra betalningen. En skyldighet uppstår när det finns en formell plan som beslutats på lämplig organisatorisk nivå och när det inte finns en realistisk möjlighet för Nordea Bank Abp att dra sig ur, vilket normalt anses uppfyllt när planen har kommunicerats till berörda medarbetare eller deras representanter.

Avgångsvederlag kan innefatta både kortfristiga ersättningar, till exempel ett antal månadslöner, och ersättningar efter avslutad anställning, normalt i form av förtidspensionering. I not M9 "Personalkostnader" presenteras kortfristiga ersättningar som "Löner och arvoden" och ersättningar efter avslutad anställning som "Pensionskostnader".

21. Eget kapital

Innehavare av övrigt primärkapital

Nordea Bank Abp har emitterat eviga efterställda instrument där räntebetalningarna till innehavarna beslutats diskretionärt av Nordea Bank Abp och inte ackumuleras. Vissa av dessa instrument innefattar också ett krav på Nordea Bank Abp att betala ränta om instrumenten inte längre tillåts ingå i primärkapitalet. Om instrumentet innefattar ett krav på räntebetalning, beroende på om en framtida osäker händelse bortom både emittentens och innehavarens kontroll inträffar eller inte inträffar, ska instrumentet klassificeras som en finansiell skuld. Vilka efterställda skulder som får räknas in i primärkapitalet bestäms av tillsynsmyndigheterna och är därmed bortom Nordea Bank Abp:s och innehavarnas kontroll. Nordea Bank Abp klassificerar instrumenten som finansiella skulder. Instrument som inte omfattas av sådana klausuler klassificeras som eget kapital eftersom det inte finns något krav att Nordea Bank Abp ska betala ränta eller kapitalbelopp till innehavarna.

Nordea Bank Abp behandlar betalningar på finansiella instrument klassificerade som eget kapital (det vill säga primärkapitaltillskott) som vinstutdelning, och därför redovisas sådana betalningar som utdelningar.

Investerat fritt eget kapital

Investerat fritt eget kapital utgörs av teckningskursen för aktierna i Nordea Bank Abp:s aktie- eller nyemission som inte har redovisats under Aktiekapital. Avdrag görs för transaktionskostnader, netto efter skatt, i samband med emissionen. Även förvärv och avyttring av egna aktier redovisas inom "Investerat fritt eget kapital", för mer information se avsnitt 21 "Egna aktier".

Övriga reserver

Övriga reserver utgörs av omvärderingsreserven och verkligt värde-reserven.

Verkligt värde-reserven omfattar reserveringar för kassaflödessäkringar, värdering till verkligt värde av finansiella tillgångar som klassificerats i kategorin Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat, ackumulerade omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner, samt en reservering för omräkningsdifferenser.

Balanserade vinstmedel

Balanserade vinstmedel utgörs av ej utdelade vinstmedel från tidigare år.

Utdelning

Utdelningar till aktieägarna i Nordea Bank Abp:s aktieägare redovisas efter bolagsstämman godkännande som en skuld.

Egna aktier

Egna aktier redovisas inte som tillgångar. Förvärv av egna aktier redovisas som en minskning av "Investerat fritt eget kapital" och avyttring av egna aktier som en ökning av "Investerat fritt eget kapital". Även egna aktier i tradingportföljer klassificeras som egna aktier.

Kontrakt på Nordeaaktier som kan kontantavräknas, det vill säga derivat såsom optioner, warranter och motsvarande, redovisas antingen som finansiella tillgångar eller finansiella skulder.

22. Avsättningar

Avsättningar (som redovisas som en skuld) görs när Nordea Bank Abp har en aktuell förpliktelse (rättslig eller informell) till följd av en inträffad händelse om det är troligt (det vill säga mer sannolikt än inte) att ett utflöde av resurser som utgör ekonomiska fördelar kommer att krävas för att reglera förpliktelsen och att en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

Det belopp som redovisas som en avsättning är den bästa uppskattningen av kostnaden för att reglera den aktuella förpliktelsen vid rapportperiodens slut.

Avsättningar som avser ersättningar till anställda beskrivs närmare i avsnitt 20 och avsättningar för finansiella garantiavtal och kreditlöften beskrivs i avsnitt 23.

Eventualförpliktelser redovisas inte som skulder i balansräkningen utan presenteras i not M38, "Eventualförpliktelser", såvida inte sannolikheten för ett utflöde är ytterst liten. En eventualförpliktelse är en möjlig förpliktelse vars förekomst endast kommer att bekräftas av att en eller flera framtida händelser som inte helt ligger inom Nordea Bank Abp:s kontroll inträffar, eller en befintlig förpliktelse som inte redovisas eftersom det inte är sannolikt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen eller förpliktelsens storlek inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet.

23. Finansiella garantiavtal och kreditlöften

Erhållna premier i emitterade finansiella garantiavtal och kreditlöften redovisas vid första redovisningstillfället som förutbetalda intäkter i balansräkningen. Därefter värderas garantierna och de oåterkalleliga kreditlöften och redovisas i balansräkningen som en avsättning, till det högre av erhållen avgift minus avskrivning och ett belopp beräknat i enlighet med IFRS 9. Förändringar i avsättningar redovisas i resultaträkningen under posten "Kreditförluster, netto".

Som framgår av avsnitt 3 "Redovisning av rörelseintäkter" fördelas erhållna premier för finansiella garantiavtal över garantiperioden och redovisas i resultaträkningen som "Avgifts- och provisionsintäkter". Erhållna premier för kreditlöften fördelas normalt över åtagandeperioden. Garanti- och löftesbeloppen redovisas utanför balansräkningen netto efter avdrag för eventuella avsättningar. Finansiella garantier redovisas under posten "Eventualförpliktelser" och oåterkalleliga kreditlöften under posten "Åtaganden".

24. Aktierelaterade ersättningar

Program som regleras med eget kapital-instrument

Nordea Bank Abp har årligen ställt ut program där anställda som deltar i programmen tilldelas aktierelaterade rättigheter som regleras med eget kapital-instrument, dvs. rättigheter att vederlagsfritt erhålla aktier eller att förvärva aktier i Nordea Bank Abp till en väsentligt lägre kurs än den vid tilldelningstidpunkten.

M1. Redovisningsprinciper, forts.

Det verkliga värdet för dessa rättigheter vid tilldelningstidpunkten kostnadsförs linjärt över intjänandeperioden. Det verkliga värdet per rättighet beräknas vid tilldelningstillfället och omvärderas inte därefter. Intjänandeperioden är den period som de anställda måste förbli i tjänst hos Nordea Bank Abp för att kunna utnyttja sina rättigheter.

För rättigheter där resultatvillkoren inte är marknadsbaserade kostnadsförs ett belopp motsvarande det verkliga värdet per rättighet vid tilldelningstillfället, multiplicerat med den bästa uppskattningen av antalet rättigheter som slutligen kommer att intjänas, vilket omvärderas per varje balansdag. För rättigheter där resultatvillkoren är marknadsbaserade beräknas det samlade verkliga värdet som det verkliga värdet per rättighet, multiplicerat med det maximala antalet rättigheter vid tilldelningstidpunkten. Marknadsbaserade villkor tas hänsyn till när det verkliga värdet för aktierna som tilldelas ska beräknas. Om alla intjäningsvillkor (t.ex. servicevillkor) är uppfyllda, redovisar Nordea Bank Abp en kostnad för tilldelade aktier med marknadsvillkor oavsett om dessa marknadsvillkor är uppfyllda.

Sociala avgifter periodiseras också över intjänandeperioden. Avsättningen för sociala avgifter omvärderas vid varje balansdag för att säkerställa att den baseras på rättighetersnas verkliga värde på balansdagen.

För ytterligare information, se not M9 "Personalkostnader".

Kontantreglerade program

Enligt tillsynsmyndigheternas bestämmelser och allmänna riktlinjer i Norden Bank Abp måste Nordea Bank Abp skjuta upp betalningar av rörliga ersättningar, och detta gäller Nordeas Bank Abp:s incitamentprogram för utvalda chefer och nyckelpersoner (Executive Incentive Programme, EIP). De uppskjutna beloppen är i viss utsträckning beroende av Nordeas totalavkastning (Total Shareholders' Return, TSR) och dessa "program" klassificeras som aktierelaterade ersättningar som regleras med kontanter. Programmen är fullt intjänade när betalningarna av de rörliga ersättningarna för första gången redovisas som uppskjutna, och det verkliga värdet på förpliktelsen omvärderas under perioden baserat på Nordeas totalavkastning (TSR). Omvärderingarna redovisas, tillsammans med tillhörande sociala avgifter, i resultaträkningen under posten "Nettoresultat av värdepappers- och valutahandel".

För ytterligare information, se not M9 "Personalkostnader".

25. Transaktioner med närstående

Nordea Bank Abp definierar närstående parter enligt följande:

- koncernbolag
- intresseföretag och joint ventures
- nyckelpersoner i ledande positioner
- övriga närstående parter inklusive aktieägare med betydande inflytande.

Alla transaktioner med närstående görs enligt samma kriterier och villkor som vid jämförbara transaktioner med externa parter i liknade ställning, förutom utlåning till anställda såväl som vissa övriga åtaganden till nyckelpersoner i ledande positioner, se not M9 "Personalkostnader" och not M38 "Eventualförpliktelser".

Information om transaktioner mellan Nordea Bank Abp och dess dotterbolag, intresseföretag och joint ventures liksom med övriga närstående parter finns i not M45 "Transaktioner med närstående".

Koncernföretag

Med koncernföretag avses dotterföretagen till moderföretaget Nordea Bank Abp. Ytterligare information om företag som ägs av Nordea Bank Abp finns i not M20 "Aktier och andelar i koncernföretag".

Transaktioner mellan Nordea Bank Abp och dess dotterföretag görs enligt armslängdsprincipen, i enlighet med OECD:s krav gällande internprissättning.

Intresseföretag och joint ventures

Med intresseföretag och joint ventures avses moderföretaget Nordea Bank Abp:s intresseföretag och joint ventures.

Ytterligare information om intresseföretag och joint ventures finns i not M19 "Aktier och andelar i intresseföretag och joint ventures".

Nyckelpersoner i ledande positioner

Nyckelpersoner i ledande positioner i Nordea Bank Abp omfattar

- styrelsen
- koncernchefen (vd)
- koncernledningen

För information om ersättningar och pensioner till samt övriga transaktioner med dessa befattningshavare, se not M9 "Personalkostnader".

Övriga närstående parter

Övriga närstående parter utgörs av nära anhöriga till nyckelpersoner i ledande positioner. Övriga närstående parter utgörs också av företag som står under bestämmande inflytande (inklusive dess dotterföretag) av nyckelpersoner i ledande positioner i Nordea Bank Abp, liksom företag som står under bestämmande inflytande eller gementsamt kontrolleras av nära anhöriga till dessa nyckelpersoner. Övriga närstående parter omfattar även Nordeas pensionsstiftelser.

26. Valutakurser

	2020	2019
EUR 1 = svenska kronor		
Resultaträkning (genomsnitt)	10,4889	10,5848
Balansräkning (vid periodens slut)	10,0220	10,4563
EUR 1 = danska kronor		
Resultaträkning (genomsnitt)	7,4543	7,4661
Balansräkning (vid periodens slut)	7,4405	7,4717
EUR 1 = norska kronor		
Resultaträkning (genomsnitt)	10,7291	9,8499
Balansräkning (vid periodens slut)	10,4703	9,8463

M2. Risk- och likviditetshantering

Effekten av Covid-19 på Nordea Bank Abps risk- och likviditetshantering finns beskrivet i början av Not K2 "Risk- och likviditetshantering".

Ramverk för intern kontroll

För information om ramverket för intern kontroll se not K2, avsnitt "Ramverket för intern kontroll".

Styrande organ för risk-, likviditets- och kapitalhantering

För information om styrande organ för risk-, likviditets- och kapitalhantering se not K2, avsnitt "Styrande organ för risk-, likviditets- och kapitalhantering".

Styrning av riskhantering och regelefterlevnad

För information om styrning av riskhantering och regelefterlevnad se not K2, avsnitt "Styrning av riskhantering och regelefterlevnad".

Upplysningskrav enligt kapitaltäckningsförordningen – Nordea Bank Abp:s kapital- och riskhanteringsrapport 2020

Ytterligare upplysningar om risk- och kapitalhantering finns i Nordea Bank Abp:s kapital- och riskhanteringsrapport för 2020 (Capital and Risk Management Report 2020), i enlighet med kapitaltäckningsförordningen (CRR), som i sin tur bygger på Basel III-reglerna, utfärdade av Baselkommittén för banktillsyn. Rapporten finns tillgänglig på www.nordea.com.

Kreditriskhantering

För information om kreditriskhantering, definition och identifiering av kreditrisk samt begränsning av kreditrisken se not K2, avsnitt "Kreditriskhantering", "Definition och identifiering av kreditrisk" samt avsnitt "Begränsning av kreditrisken".

Fördelning av säkerheter

Fördelningen av säkerheter förblev i stort sett oförändrad under 2020, med huvuddelen av säkerheterna i bostadsfastigheter och kommersiella fastigheter. Andelarna för övriga fysiska säkerheter minskade något under 2020, medan andelen för fastigheter ökade med 2 procent.

Maximal exponering för kreditrisk

Mn euro	Not	31 dec 2020		31 dec 2019	
		Upplupet anskaffningsvärde och Verkligt värde via övrigt totalresultat	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen	Upplupet anskaffningsvärde och Verkligt värde via övrigt totalresultat	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen
Lån till centralbanker och kreditinstitut	M15, M16, M40	62 523	1 841	74 851	6 110
Lån till allmänheten	M16, M40	119 122	16 751	120 687	23 390
Räntebärande värdepapper	M17, M40	48 880	27 953	28 950	36 962
Derivat	M21, M40	0	45 155	–	39 371
Garantier/åtaganden, nominellt värde	M38, M39	138 405	–	124 083	–
Summa		368 930	91 700	348 571	105 833

Reserver för kreditrisk

Mn euro	Not	31 dec 2020	31 dec 2019
Lån till centralbanker och kreditinstitut	M16	4	14
Lån till allmänheten	M16	2 032	1 907
Räntebärande värdepapper värderade till verkligt värde över övrigt totalresultat eller upplupet anskaffningsvärde	M17	3	1
Garantier/åtaganden	M16, M32	283	208
Summa		2 322	2 130

Fördelning av säkerheter

	31 dec 2020	31 dec 2019 ¹
Finansiella säkerheter	2,5 %	2,5 %
Fordringar	0,8 %	0,8 %
Bostadsfastigheter	32,9 %	34,5 %
Affärsfastigheter	45,9 %	42,5 %
Övriga fysiska säkerheter	17,9 %	19,7 %
Summa	100,0 %	100,0 %

¹⁾ Jämförelsetalen för 2019 har omräknats sedan publiceringen av årsredovisningen för 2019.

Tillgångar övertagna för skyddande av fordran

Tabellen nedan visar övertagna tillgångar per tillgångsslag. Aktier och övriga andelar utgjorde 100 procent av de övertagna tillgångarna i slutet av december 2020. Övertagna tillgångar ligger sedan flera år på en låg nivå.

Tillgångar övertagna för skyddande av fordran¹

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Omsättningstillgångar, redovisat värde:		
Mark och byggnader	0	2
Aktier och övriga andelar	2	0
Summa	2	2

¹⁾ I enlighet med Nordea Bank Abp:s riktlinjer för egendom övertagen för skyddande av fordran, som följer bankrorelselagen i de länder där Nordea Bank Abp verkar. Tillgångar som används som säkerhet för lånet övertas normalt när kunden inte längre kan fullgöra sina skyldigheter gentemot Nordea Bank Abp. Övertagna tillgångar avyttras senast när full återvinning har uppnåtts.

Belåningsgrad

Belåningsgraden anses vara ett bra mått för att bedöma säkerhetens kvalitet. Den beräknas genom att dividera kreditexponeringen med säkerhetens marknadsvärde. Tabellen på nästa sida visar hypoteksexponeringar som omfattas av IRK-modeller, fördelade på olika intervall av belåningsgrad.

M2. Risk- och likviditetshantering, forts.

Belåningsgrad

Bolåneexponering mot privatkunder (retailportföljen)	31 dec 2020		31 dec 2019	
	Md euro	%	Md euro	%
<50 %	12,4	84,3	13,0	84,0
51–70 %	1,6	10,7	1,7	10,8
71–80 %	0,4	2,5	0,4	2,6
81–90 %	0,2	1,2	0,2	1,3
>90 %	0,2	1,3	0,2	1,3
Summa	14,8	100,0	15,5	100,0

Individuell och modellbaserad prövning av nedskrivningsbehov

För information om individuell och modellbaserad prövning av nedskrivningsbehov, individuella och modellbaserade reserveringar samt fallissemang, se not K2, avsnitt "Individuell och modellbaserad prövning av nedskrivningsbehov".

Förmildrande kreditvillkor

Förmildrande kreditvillkor innebär lättnader eller omstrukturering av kreditvillkoren till följd av att låntagaren har eller är på väg att få ekonomiska svårigheter. Avsikten med förmildrande kreditvillkor under en begränsad tidsperiod är att säkerställa full återbetalning av det utestående lånebeloppet. Exempel på lättnader i villkoren är förändringar i amorteringsprofil, återbetalningsplan, kundmarginal eller lättnader gällande finansiella kovenanter. Förmildrande kreditvillkor tillämpas på individuell basis, godkända enligt gällande befogenheter, med efterföljande prövning av nedskrivningsbehovet. Lån med förmildrande kreditvillkor kan vara antingen reglerade eller oreglerade. Avsättningar för individuella kreditförluster görs vid behov. Den 13 mars meddelade Nordea Bank Abp att man skulle erbjuda amorteringsfria perioder till följd av covid-19 i alla de nordiska länderna. Erbjudandet rik-

tade sig till privatkunder med bostadslån eller billån och till små och medelstora företag med tillfälliga likviditetsproblem till följd av covid-19-situationen. Nordea Bank Abp registrerade inte amorteringsfria perioder till följd av covid-19 som förmildrande kreditvillkor, och förde därmed inte automatiskt över dessa lån till kategori2, eftersom amorteringsuppehållen var tillfälliga och ränta fortfarande beräknades. Den 1 oktober 2020 avslutade Nordea Bank Abp alla tillfälliga ändringar i styrdokumentet för kreditrisk och återgick till de normala kreditprocesserna, inklusive rutinerna för registrering av förmildrande kreditvillkor, samtidigt som kunderna även i fortsättningsvis stöttas genom krisen. Det redovisade värdet på lån där Nordea Bank Abp har beviljat amorteringsfria perioder till följd av covid-19 uppgick i slutet av år 2020 till 4,6 md euro varav 86,8 % hörde till kategori 1, 11,5 % till kategori 2 och 1,7 % till kategori 3.

Lån med förmildrande åtgärder

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Lån med förmildrande åtgärder	2 200	2 678
- varav fallerade	1 464	1 907
Reserver för individuellt värderade osäkra lånefordringar och lån med förmildrande åtgärder	451	675
- varav fallerade	423	660

Nyckeltal	31 dec 2020	31 dec 2019
Andel lån med förmildrande åtgärder ¹	1 %	1 %
Täckningsgrad för lån med förmildrande åtgärder ²	20 %	25 %
- varav fallerade	29 %	35 %

1) Lån med förmildrande åtgärder/Lån före reserveringar.

2) Individuella reserver för lån med förmildrande åtgärder/Lån med förmildrande åtgärder.

Utlåning till allmänheten, värderad till upplupet anskaffningsvärde, geografisk fördelning¹

31 dec 2020, mn euro	Brutto			Avsättningar			Netto
	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	
Danmark	21 107	1 404	662	56	203	414	22 500
Finland	27 081	2 419	812	22	68	339	29 883
Norge	25 397	1 388	549	47	58	257	26 972
Sverige	24 464	1 347	288	26	65	139	25 869
Ryssland	221	163	1	1	0	0	384
USA	1 648	107	2	4	3	1	1 749
Övrigt	10 986	366	741	22	7	299	11 765
Summa	110 904	7 194	3 055	178	404	1 449	119 122

1) Utifrån kundens hemvist.

31 dec 2019, mn euro	Brutto			Avsättningar			Netto
	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	
Danmark	22 750	1 354	771	48	174	472	24 181
Finland	27 091	1 771	823	13	35	260	29 377
Norge	26 078	924	861	19	33	449	27 362
Sverige	22 385	680	355	9	33	183	23 195
Ryssland	490	0	44	0	0	40	494
USA	1 818	13	3	2	1	0	1 831
Övrigt	13 193	313	877	25	20	91	14 247
Summa	113 805	5 055	3 734	116	296	1 495	120 687

1) Utifrån kundens hemvist.

M2. Risk- och likviditetshantering, forts.

Utlåning till allmänheten, värderad till upplupet anskaffningsvärde och verkligt värde

31 dec 2020, mn euro	Danmark	Finland	Norge	Sverige ¹	Ryssland ¹	Utanför Norden ¹	Summa
Finansinstitut	4 347	3 364	1 906	8 236	–	724	18 577
Jordbruk	821	282	1 274	98	–	6	2 481
Grödor, odling och jakt	450	173	15	39	–	6	683
Djurhållning	343	104	6	58	–	–	511
Fiske och vattenbruk	28	5	1 253	1	–	0	1 287
Naturreсурser	64	806	668	468	85	230	2 321
Pappers- och skogsprodukter	55	580	61	416	–	77	1 189
Gruvdrift och kringverksamhet	4	130	17	3	–	–	154
Olje-, gas- och offshore-verksamhet	5	96	590	49	85	153	978
Konsument dagligvaror	1 049	634	315	487	–	59	2 544
Livsmedel och drycker	222	248	170	289	–	19	948
Hushålls- och hygienprodukter	36	52	87	11	–	1	187
Hälsovård	791	334	58	187	–	39	1 409
Konsument sällanköp och tjänster	680	1 857	784	2 484	–	123	5 928
Konsumentkapitalvaror	80	204	76	577	–	115	1 052
Media och underhållning	232	442	91	475	–	1	1 241
Detaljhandel	285	834	169	850	–	7	2 145
Flygresor	1	9	23	70	–	–	103
Logi och fritid	57	314	68	330	–	–	769
Telekomtjänster	25	54	357	182	–	–	618
Industri	4 412	4 827	6 735	5 536	602	365	22 477
Råvaror	125	278	128	274	389	9	1 203
Kapitalvaror	452	1 165	122	621	–	104	2 464
Producenttjänster	2 203	994	3 232	2 503	–	143	9 075
Byggindustri	222	1 112	2 613	490	–	37	4 474
Partihandel	1 112	800	285	1 227	164	19	3 607
Marktransport	102	192	151	109	49	52	655
IT-tjänster	196	286	204	312	–	1	999
Sjöfart	60	174	4 760	55	–	1 054	6 103
Varvsindustri	0	46	78	0	–	0	124
Sjötransport	33	46	4 594	44	–	1 054	5 771
Sjöfartstjänster	27	82	88	11	–	0	208
Samhällsnyttiga tjänster	712	2 266	1 115	2 342	0	2	6 437
El, vatten och gas	517	1 035	527	164	–	1	2 244
Kraftproduktion	82	1 157	496	84	–	1	1 820
Allmännyttiga företag	113	74	92	2 094	0	0	2 373
Fastighetsbolag	2 284	6 222	10 064	6 940	–	378	25 888
Kommersiella fastigheter	1 268	4 593	8 402	6 400	–	378	21 041
Bostadsfastigheter	1 016	1 629	1 662	540	–	–	4 847
Övriga branscher	166	414	0	203	–	0	783
Summa företagskunder	14 595	20 846	27 621	26 849	687	2 941	93 539
Bolån	–	5 803	4 054	0	–	–	9 857
Lån mot säkerhet	6 921	4 214	314	957	–	0	12 406
Lån utan säkerhet	852	394	131	2 156	–	–	3 533
Privatkunder	7 773	10 411	4 499	3 113	–	0	25 796
Offentlig sektor	1 101	415	20	2 848	–	–	4 384
Omvända repor	–	12 154	–	–	–	–	12 154
Utlåning till allmänheten per land	23 469	43 826	32 140	32 810	687	2 941	135 873
varav värderad till verkligt värde	–	12 441	18	4 292	–	–	16 751

1) Lån avseende Ryssland (687 mn euro) och Baltikum (482 mn euro) som bokförts i Sverige har flyttats till Ryssland och utanför Norden.

M2. Risk- och likviditetshantering, forts.

Utlåning till allmänheten, värderad till upplupet anskaffningsvärde och verkligt värde¹

31 dec 2019, mn euro	Danmark	Finland	Norge	Sverige ¹	Ryssland ¹	Utanför Norden ¹	Summa
Finansinstitut	4 929	3 788	1 993	7 323	220	644	18 897
Jordbruk	1 015	262	1 189	85	–	7	2 558
Grödor, odling och jakt	575	154	18	28	–	7	782
Djurhållning	408	102	8	56	–	–	574
Fiske och vattenbruk	32	6	1 163	1	–	–	1 202
Naturreсурser	514	582	933	566	362	389	3 346
Pappers- och skogsprodukter	62	404	77	487	–	69	1 099
Gruvdrift och kringverksamhet	3	108	12	9	186	–	318
Olje-, gas- och offshore-verksamhet	449	70	844	70	176	320	1 929
Konsument dagligvaror	1 021	602	460	568	–	84	2 735
Livsmedel och drycker	198	195	272	279	–	30	974
Hushålls- och hygienprodukter	42	51	95	17	–	2	207
Hälsovård	781	356	93	272	–	52	1 554
Konsument sällanköp och tjänster	748	1 810	889	2 746	–	177	6 370
Konsumentkapitalvaror	130	239	88	695	–	159	1 311
Media och underhållning	170	294	88	413	–	–	965
Detaljhandel	354	832	276	872	–	18	2 352
Flygresor	0	7	29	77	–	–	113
Logi och fritid	79	311	64	217	–	0	671
Telekomtjänster	15	127	344	472	–	–	958
Industri	4 778	4 373	6 540	5 998	365	627	22 681
Råvaror	168	314	214	324	302	5	1 327
Kapitalvaror	457	1 090	126	520	–	135	2 328
Producenttjänster	1 979	840	2 767	2 871	–	274	8 731
Byggindustri	427	784	2 708	517	–	60	4 496
Partihandel	1 437	761	321	1 227	0	53	3 799
Marktransport	127	168	278	156	63	93	885
IT-tjänster	183	416	126	383	–	7	1 115
Sjöfart	88	218	4 841	104	–	2 113	7 364
Varvsindustri	0	6	62	0	–	0	68
Sjötransport	58	136	4 692	94	–	2 113	7 093
Sjöfartstjänster	30	76	87	10	–	0	203
Samhällsnyttiga tjänster	245	1 737	940	3 047	0	56	6 025
El, vatten och gas	36	563	518	199	–	2	1 318
Kraftproduktion	90	1 101	396	174	–	54	1 815
Allmännyttiga företag	119	73	26	2 674	0	0	2 892
Fastighetsbolag	2 242	6 092	9 017	6 299	–	707	24 357
Kommersiella fastigheter	1 162	3 677	7 488	5 356	–	707	18 390
Bostadsfastigheter	1 080	2 415	1 529	943	–	–	5 967
Övriga branscher	181	20	0	94	–	0	295
Summa företagskunder	15 761	19 484	26 802	26 830	947	4 804	94 628
Bolån	–	6 271	4 528	0	–	–	10 799
Lån mot säkerhet	7 098	4 266	274	1 131	–	0	12 769
Lån utan säkerhet	941	435	208	2 161	–	0	3 745
Privatkunder	8 039	10 972	5 010	3 292	–	0	27 313
Offentlig sektor	1 131	1 090	28	832	–	–	3 081
Omvända repor	–	19 055	–	–	–	–	19 055
Utlåning till allmänheten per land	24 931	50 601	31 840	30 954	947	4 804	144 077
varav värderad till verkligt värde	–	19 055	6	4 329	–	–	23 390

1) Lån avseende Ryssland (947 mn euro) och Baltikum (960 mn euro) som bokförts i Sverige har flyttats till Ryssland och utanför Norden.

M2. Risk- och likviditetshantering, forts.

Utlåning till allmänheten, värderad till upplupet anskaffningsvärde, per bransch

31 dec 2020, mn euro	Brutto			Avsättningar			Netto	Kreditförluster, netto
	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3		
Finansinstitut	16 138	501	158	18	16	143	16 620	-24
Jordbruk	2 238	184	172	6	15	91	2 482	-1
Grödor, odling och jakt	603	67	42	2	7	20	683	1
Djurhållning	371	94	126	2	8	69	512	1
Fiske och vattenbruk	1 264	23	4	2	0	2	1 287	-3
Naturresurser	1 996	84	552	4	2	275	2 351	-118
Pappers- och skogsprodukter	1 136	45	28	3	2	16	1 188	-6
Gruvdrift och kringverksamhet	146	8	2	0	0	2	154	0
Olje-, gas- och offshore-verksamhet	714	31	522	1	0	257	1 009	-112
Konsument dagligvaror	2 402	158	13	3	20	6	2 544	-21
Livsmedel och drycker	903	49	3	1	5	2	947	-4
Hushålls- och hygienprodukter	135	52	4	0	2	2	187	-2
Hälsovård	1 364	57	6	2	13	2	1 410	-15
Konsument sällanköp och tjänster	5 193	712	190	12	37	118	5 928	-71
Konsumentkapitalvaror	882	161	59	1	8	41	1 052	-25
Media och underhållning	1 189	51	24	2	3	19	1 240	-13
Detaljhandel	1 816	312	82	3	22	40	2 145	-20
Flygresor	102	1	2	0	0	2	103	-1
Logi och fritid	589	181	22	2	4	16	770	-18
Telekomtjänster	615	6	1	4	0	0	618	6
Industri	20 494	1 667	511	45	101	225	22 301	-124
Råvaror	972	222	43	2	4	27	1 204	12
Kapitalvaror	2 222	217	88	3	10	50	2 464	-14
Producenttjänster	8 419	400	150	22	26	0	8 921	-22
Byggindustri	4 161	300	98	9	20	79	4 451	-46
Partihandel	3 243	364	78	6	31	41	3 607	-37
Marktransport	555	82	43	1	5	19	655	-10
IT-tjänster	922	82	11	2	5	9	999	-7
Sjöfart	5 442	345	553	16	8	225	6 091	-87
Varvsindustri	123	2	7	0	0	7	125	2
Sjötransport	5 111	343	546	16	8	218	5 758	-89
Sjöfartstjänster	208	0	0	0	0	0	208	0
Samhällsnyttiga tjänster	4 654	63	4	3	6	3	4 709	-8
El, vatten och gas	2 233	12	1	1	1	0	2 244	-2
Kraftproduktion	1 794	29	1	1	3	0	1 820	-3
Allmännyttiga företag	627	22	2	1	2	3	645	-3
Fastighetsbolag	24 395	1 287	243	31	31	109	25 754	-81
Övriga branscher	189	4	1	1	0	1	192	64
Summa företagskunder	83 141	5 005	2 397	139	236	1 196	88 972	-471
Bolån	9 167	516	218	2	6	35	9 858	-33
Lån mot säkerhet	11 254	1 075	302	23	65	168	12 375	-68
Lån utan säkerhet	3 120	472	101	15	97	48	3 533	-106
Privatkunder	23 541	2 063	621	40	168	251	25 766	-207
Offentlig sektor	4 223	126	37	-	-	2	4 384	0
Utlåning till allmänheten	110 905	7 194	3 055	179	404	1 449	119 122	-678
Utlåning till kreditinstitut och centralbanker	62 469	58	-	3	1	-	62 523	-
Summa	173 375	7 252	3 055	182	405	1 449	181 646	-678

M2. Risk- och likviditetshantering, forts.

Utlåning till allmänheten, värderad till upplupet anskaffningsvärde, per bransch

31 dec 2019, mn euro	Brutto			Avsättningar			Netto	Kreditförluster, netto
	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3		
Finansinstitut	16 776	279	126	9	20	57	17 095	-30
Jordbruk	2 293	144	280	3	18	137	2 559	-40
Grödor, odling och jakt	702	66	54	2	9	29	782	-17
Djurhållning	441	62	189	1	9	108	574	-23
Fiske och vattenbruk	1 150	16	37	0	0	0	1 203	0
Naturresurser	2 808	72	786	2	2	315	3 347	-132
Pappers- och skogsprodukter	1 034	52	31	1	2	14	1 100	-3
Gruvdrift och kringverksamhet	309	4	8	0	0	3	318	6
Olje-, gas- och offshore-verksamhet	1 465	16	747	1	0	298	1 929	-135
Konsument dagligvaror	2 630	93	29	2	4	11	2 735	4
Livsmedel och drycker	926	34	22	1	2	7	972	8
Hushålls- och hygienprodukter	183	23	4	0	1	2	207	-1
Hälsovård	1 521	36	3	1	1	2	1 556	-3
Konsument sällanköp och tjänster	5 894	428	175	5	27	97	6 368	-33
Konsumentkapitalvaror	1 184	110	45	1	6	22	1 310	-14
Media och underhållning	924	27	31	1	2	15	964	-8
Detaljhandel	2 143	189	84	2	16	46	2 352	-3
Flygresor	113	0	3	0	0	2	114	0
Logi och fritid	618	48	11	0	2	5	670	-2
Telekomtjänster	912	54	1	1	1	7	958	-6
Industri	21 301	1 060	680	19	62	349	22 611	-62
Råvaror	1 263	49	92	3	5	69	1 327	7
Kapitalvaror	2 170	138	101	1	8	72	2 328	-7
Producenttjänster	8 312	224	251	7	14	83	8 683	-35
Byggindustri	4 229	230	96	4	10	67	4 474	-10
Partihandel	3 470	300	85	3	19	34	3 799	-4
Marktransport	827	38	39	0	1	17	886	-5
IT-tjänster	1 030	81	16	1	5	7	1 114	-8
Sjöfart	6 776	160	703	24	22	229	7 364	-62
Varvsindustri	68	1	19	0	0	19	69	3
Sjötransport	6 505	158	684	24	22	210	7 091	-65
Sjöfartstjänster	203	1	0	0	0	0	204	0
Samhällsnyttiga tjänster	3 882	30	5	2	1	3	3 911	-3
El, vatten och gas	1 311	5	1	0	0	0	1 317	0
Kraftproduktion	1 803	14	1	1	0	1	1 816	1
Allmännyttiga företag	768	11	3	1	1	2	778	-4
Fastighetsbolag	23 434	729	215	14	14	80	24 270	-4
Övriga branscher	285	3	2	6	7	0	277	-9
Summa företagskunder	86 079	2 998	3 001	86	177	1 278	90 537	-371
Bolån	9 934	608	278	1	3	17	10 799	7
Lån mot säkerhet	11 440	966	347	17	45	166	12 525	-36
Lån utan säkerhet	3 273	478	108	12	68	34	3 745	-66
Privatkunder	24 647	2 052	733	30	116	217	27 069	-95
Offentlig sektor	3 079	4	0	0	2	0	3 081	-1
Utlåning till allmänheten	113 805	5 054	3 734	116	295	1 495	120 687	-467
Utlåning till kreditinstitut och centralbanker	74 818	47	-	3	1	10	74 851	3
Summa	188 623	5 101	3 734	119	296	1 505	195 538	-464

M2. Risk- och likviditetshantering, forts.

Osäkra lånefordringar (kategori 3), per land och bransch (inklusive lån till verkligt värde)

31 dec 2020, mn euro	Danmark	Finland	Norge	Sverige	Ryssland	Utanför Norden	Summa
Finansinstitut	113	32	1	12	–	–	158
Jordbruk	148	19	2	2	–	–	171
Grödor, odling och jakt	39	3	–	–	–	–	42
Djurhållning	109	13	1	2	–	–	125
Fiske och vattenbruk	0	3	1	–	–	–	4
Naturreсурser	14	15	252	0	–	271	552
Pappers- och skogsprodukter	14	13	1	0	–	–	28
Gruvdrift och kringverksamhet	0	2	–	–	–	–	2
Olje-, gas- och offshore-verksamhet	–	0	251	0	–	271	522
Konsument dagligvaror	3	7	1	2	–	–	13
Livsmedel och drycker	0	2	0	1	–	–	3
Hushålls- och hygienprodukter	2	1	1	0	–	–	4
Hälsovård	1	4	–	1	–	–	6
Konsument sällanköp och tjänster	51	83	4	52	–	–	190
Konsumentkapitalvaror	33	4	0	22	–	–	59
Media och underhållning	1	17	0	6	–	–	24
Detaljhandel	14	46	2	20	–	–	82
Flygresor	–	0	–	2	–	–	2
Logi och fritid	3	16	2	1	–	–	22
Telekomtjänster	0	0	–	1	–	–	1
Industri	154	192	62	103	–	–	511
Råvaror	1	41	–	1	–	–	43
Kapitalvaror	31	47	1	9	–	–	88
Producenttjänster	43	22	7	78	–	–	150
Byggindustri	35	48	9	6	–	–	98
Partihandel	37	22	12	7	–	–	78
Marktransport	1	8	33	1	–	–	43
IT-tjänster	6	4	–	1	–	–	11
Sjöfart	36	8	370	0	–	152	566
Varvsindustri	–	7	–	–	–	0	7
Sjötransport	36	1	370	–	–	152	559
Sjöfartstjänster	–	–	0	–	–	–	0
Samhällsnyttiga tjänster	1	2	0	2	–	–	5
El, vatten och gas	0	1	0	0	–	–	1
Kraftproduktion	0	0	–	1	–	–	1
Allmännyttiga företag	1	1	–	1	–	–	3
Fastighetsbolag	43	143	56	2	–	–	244
Övriga branscher	1	0	–	–	–	–	1
Summa företagskunder	564	501	748	175	–	423	2 411
Bolån	–	184	34	–	–	–	218
Lån mot säkerhet	166	130	2	3	–	–	301
Lån utan säkerhet	36	9	3	54	–	–	102
Privatkunder	202	323	39	57	–	–	621
Offentlig sektor	37	0	–	–	–	–	37
Summa osäkra fordringar	803	824	787	232	–	423	3 069
varav värderad till verkligt värde	–	–	14	–	–	–	14

M2. Risk- och likviditetshantering, forts.

Osäkra lånefordringar (kategori 3), per land och bransch (inklusive lån till verkligt värde)

31 dec 2019, mn euro	Danmark	Finland	Norge	Sverige	Ryssland	Utanför Norden	Summa
Finansinstitut	91	16	14	14	–	–	135
Jordbruk	229	14	37	0	–	–	280
Grödor, odling och jakt	52	2	0	–	–	–	54
Djurhållning	177	12	0	0	–	–	189
Fiske och vattenbruk	0	0	37	–	–	–	37
Naturreсурser	17	16	314	79	–	360	786
Pappers- och skogsprodukter	17	13	1	0	–	–	31
Gruvdrift och kringverksamhet	0	3	5	–	–	–	8
Olje-, gas- och offshore-verksamhet	–	–	308	79	–	360	747
Konsument dagligvaror	4	17	4	4	–	–	29
Livsmedel och drycker	0	14	4	4	–	–	22
Hushålls- och hygienprodukter	2	2	0	0	–	–	4
Hälsovård	2	1	0	0	–	–	3
Konsument sällanköp och tjänster	79	57	7	32	–	–	175
Konsumentkapitalvaror	37	5	0	3	–	–	45
Media och underhållning	1	21	1	8	–	–	31
Detaljhandel	38	24	4	18	–	–	84
Flygresor	0	0	–	2	–	–	2
Logi och fritid	3	7	2	0	–	–	12
Telekomtjänster	–	0	0	1	–	–	1
Industri	114	222	116	103	42	83	680
Råvaror	2	43	5	0	42	0	92
Kapitalvaror	17	70	1	13	–	–	101
Producenttjänster	24	17	52	78	–	80	251
Byggindustri	20	55	16	5	–	–	96
Partihandel	43	25	13	4	–	–	85
Marktransport	3	7	29	0	–	–	39
IT-tjänster	5	5	0	3	–	3	16
Sjöfart	47	6	405	0	–	245	703
Varvsindustri	–	6	13	–	–	0	19
Sjötransport	47	0	392	0	–	245	684
Sjöfartstjänster	0	–	–	–	–	–	0
Samhällsnyttiga tjänster	2	1	0	2	–	–	5
El, vatten och gas	0	0	0	0	–	–	0
Kraftproduktion	1	–	–	0	–	–	1
Allmännyttiga företag	1	1	0	2	–	–	4
Fastighetsbolag	60	95	58	2	–	–	215
Övriga branscher	2	–	–	–	–	–	2
Summa företagskunder	645	444	955	236	42	688	3 010
Bolån	–	232	47	–	–	–	279
Lån mot säkerhet	182	158	2	4	–	–	346
Lån utan säkerhet	39	9	6	54	–	–	108
Privatkunder	221	399	55	58	–	–	733
Offentlig sektor	0	–	–	–	–	–	0
Summa osäkra fordringar	866	843	1 010	294	42	688	3 743
varav värderad till verkligt värde	–	–	9	–	–	–	9

M2. Risk- och likviditetshantering, forts.

Utlåning till allmänheten, värderad till upplupet anskaffningsvärde

31 dec 2020, mn euro	Netto kreditförluster ¹	Kreditför-lustrela-tion, pkt	Osäkra lånefordringar kategori 3	Andel osäkra fordringar, pkt	Summa avsättningar	Avsättningar kategori 1	Avsättningar kategori 2	Avsättningar kategori 3	Reserveringskvot, %	Utlåning till värderad till upplupet anskaffningsvärde
Finansinstitut	24	15	158	94	177	18	16	143	91	16 620
Jordbruk	1	5	171	661	113	6	15	92	53	2 482
Grödor, odling och jakt	-1	-19	42	594	30	2	7	21	49	683
Djurhållning	-1	-18	125	2 126	79	2	8	69	55	512
Fiske och vattenbruk	3	26	4	28	4	2	0	2	50	1 287
Naturreсурser	118	499	552	2 099	280	3	3	274	50	2 351
Pappers- och skogsprodukter	6	53	28	234	21	2	3	16	57	1 188
Gruvdrift och kringverksamhet	0	28	2	115	2	0	0	2	109	154
Olje-, gas- och offshore-verksamhet	112	1 097	522	4 122	257	1	0	256	49	1 009
Konsument dagligvaror	21	84	13	50	29	3	20	6	54	2 544
Livsmedel och drycker	4	42	3	35	8	1	5	2	64	947
Hushålls- och hygienprodukter	2	132	4	201	4	0	2	2	60	187
Hälsovård	15	106	6	39	17	2	13	2	43	1 410
Konsument sällanköp och tjänster	71	120	190	311	167	12	37	118	62	5 928
Konsumentkapitalvaror	25	235	59	534	50	1	8	41	69	1 052
Media och underhållning	13	107	24	191	24	2	3	19	78	1 240
Detaljhandel	20	95	82	371	65	3	22	40	49	2 145
Flygresor	1	87	2	201	2	0	0	2	102	103
Logi och fritid	18	231	22	273	22	2	4	16	74	770
Telekomtjänster	-6	-92	1	15	4	4	0	0	44	618
Industri	124	55	511	226	371	45	101	225	44	22 301
Råvaror	-12	-97	43	344	33	2	4	27	64	1 204
Kapitalvaror	14	58	88	349	63	3	10	50	56	2 464
Producenttjänster	22	24	150	167	48	22	26	0	0	8 921
Byggindustri	46	104	98	215	108	9	20	79	80	4 451
Partihandel	37	102	78	212	78	6	31	41	52	3 607
Marktransport	10	151	43	633	25	1	5	19	45	655
IT-tjänster	7	66	11	113	16	2	5	9	78	999
Sjöfart	87	143	553	872	249	16	8	225	41	6 091
Varvsindustri	-2	-131	7	547	7	0	0	7	96	125
Sjötransport	89	154	546	909	242	16	8	218	40	5 758
Sjöfartstjänster	0	0	0	0	0	0	0	0	22	208
Samhällsnyttiga tjänster	8	17	4	9	11	3	5	3	85	4 709
El, vatten och gas	2	8	1	5	2	1	1	0	34	2 244
Kraftproduktion	3	15	1	4	3	1	2	0	40	1 820
Allmännyttiga företag	3	53	2	34	6	1	2	3	127	645
Fastighetsbolag	81	31	244	94	171	31	31	109	45	25 754
Övriga branscher	-64	-3 248	1	41	2	1	0	1	107	192
Summa företagskunder	471	53	2 397	265	1 570	138	236	1 196	50	88 972
Bolån	33	34	218	220	43	2	6	35	16	9 858
Lån mot säkerhet	68	55	301	239	256	23	65	168	56	12 375
Lån utan säkerhet	106	301	102	276	161	15	98	48	47	3 533
Privatkunder	207	80	621	237	460	40	169	251	40	25 766
Offentlig sektor	0	0	37	85	2	0	0	2	6	4 384
Utlåning till allmänheten	678	57	3 055	252	2 032	178	405	1 449	47	119 122
Utlåning till centralbanker och kreditinstitut	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

1) Inklusive reserveringar för exponeringar utanför balansräkningen.

M2. Risk- och likviditetshantering, forts.

Utlåning till allmänheten, värderad till upplupet anskaffningsvärde

31 dec 2019, mn euro	Netto kreditförluster ¹	Kreditför-lustrela-tion, pkt	Osäkra lånefordringar kategori 3	Andel osäkra fordringar, pkt	Summa avsättningar	Avsättningar kategori 1	Avsättningar kategori 2	Avsättningar kategori 3	Reserveringskvot, %	Utlåning till värderad till upplupet anskaffningsvärde
Finansinstitut	30	18	126	73	86	9	20	57	45	17 095
Jordbruk	40	157	280	1 031	159	3	19	137	49	2 559
Grödor, odling och jakt	17	221	54	657	40	2	9	29	54	782
Djurhållning	23	400	189	2 732	118	1	9	108	57	574
Fiske och vattenbruk	0	1	37	309	1	0	1	0	1	1 203
Naturreсурser	132	393	786	2 145	319	2	2	315	40	3 347
Pappers- och skogsprodukter	3	25	31	278	17	1	2	14	45	1 100
Gruvdrift och kringverksamhet	-6	-187	8	264	3	0	0	3	38	318
Olje-, gas- och offshore-verksamhet	135	698	747	3 352	299	1	0	298	40	1 929
Konsument dagligvaror	-4	-15	29	107	17	1	5	11	40	2 735
Livsmedel och drycker	-8	-83	22	224	10	1	2	7	37	972
Hushålls- och hygienprodukter	1	49	4	186	3	0	1	2	45	207
Hälsovård	3	19	3	22	4	0	2	2	53	1 556
Konsument sällanköp och tjänster	33	52	175	268	127	5	26	96	55	6 368
Konsumentkapitalvaror	14	105	45	337	29	1	6	22	49	1 310
Media och underhållning	8	79	31	317	17	1	1	15	47	964
Detaljhandel	3	12	84	346	63	2	16	45	54	2 352
Flygresor	0	27	3	253	2	0	0	2	67	114
Logi och fritid	2	34	11	161	7	0	2	5	42	670
Telekomtjänster	6	67	1	7	9	1	1	7	1 068	958
Industri	62	27	680	295	430	20	61	349	51	22 611
Råvaror	-7	-51	92	656	77	3	5	69	75	1 327
Kapitalvaror	7	28	101	421	81	1	8	72	71	2 328
Producenttjänster	35	40	251	286	104	7	14	83	33	8 683
Byggindustri	10	22	96	211	81	4	10	67	70	4 474
Partihandel	4	12	85	220	55	3	18	34	41	3 799
Marktransport	5	53	39	432	19	1	1	17	44	886
IT-tjänster	8	71	16	139	13	1	5	7	45	1 114
Sjöfart	62	83	703	920	275	23	22	230	33	7 364
Varvsindustri	-3	-387	19	2 165	19	0	0	19	99	69
Sjötransport	65	91	684	931	256	23	22	211	31	7 091
Sjöfartstjänster	0	-20	0	2	0	0	0	0	5	204
Samhällsnyttiga tjänster	3	7	5	12	6	2	1	3	58	3 911
El, vatten och gas	0	0	1	7	0	0	0	0	6	1 317
Kraftproduktion	-1	-4	1	4	2	1	0	1	69	1 816
Allmännyttiga företag	4	47	3	41	4	1	1	2	69	778
Fastighetsbolag	4	2	215	88	108	14	14	80	37	24 270
Övriga branscher	9	324	2	64	13	6	7	0	3	277
Summa företagskunder	371	41	3 001	326	1 540	85	177	1 278	43	90 537
Bolån	-7	-7	278	257	21	1	3	17	6	10 799
Lån mot säkerhet	36	28	347	272	228	17	45	166	48	12 525
Lån utan säkerhet	66	178	108	279	114	12	68	34	31	3 745
Privatkunder	95	35	733	267	363	30	116	217	30	27 069
Offentlig sektor	1	4	0	0	3	1	2	0	38	3 081
Utlåning till allmänheten	467	39	3 734	305	1 906	116	295	1 495	40	120 687
Utlåning till centralbanker och kreditinstitut	-3	-	-	-	-	-	-	-	-	-

1) Inklusive reserveringar för exponeringar utanför balansräkningen.

M2. Risk- och likviditetshantering, forts.

Kreditportfölj

Den samlade kreditriskexponeringen, inklusive poster i och utanför balansräkningen och exponeringar hänförliga till värdepapper, uppgick vid årsskiftet till 461 md euro (454 md euro förra året). Kreditrisk mäts, övervakas och delas upp på olika sätt. Utlåning i balans-räkningen består av utlåning till upplupet anskaffningsvärde och verkligt värde och utgör huvuddelen av kreditportföljen. Utlåning till upplupet anskaffningsvärde bildar underlag för osäkra lånefordringar, reserveringar och kreditförluster.

Kreditrisken i utlåningen mäts och redovisas som kapitalbeloppet av fordringar i balansräkningen, dvs utlåning till kreditinstitut och till allmänheten, och som ansvarsförbindelser och åtaganden gentemot kunder och motparter, netto efter reserveringar. Kreditriskexponeringen omfattar också risken hänförlig till derivatkontrakt och värdepappersfinansiering.

Nordea Bank Abp:s utlåning till allmänheten sjönk under 2020 med 5,7 procent, till 136 md euro (144 md euro). Den övergripande kreditkvaliteten är stabil, med hög kreditvärdighet bland kunderna. Till följd av Covid-19 krisen genomförs noggranna uppföljningar, men kreditkvaliteten förblev stabil under 2020, understödd av starka ekonomier i Norden och statligt stöd. Av utlåningen till allmänheten avsåg 68,8 procent (65,7 procent) företag, 8,9 procent (13,2 procent) omvända repor, 19,0 procent (19,0 procent) privatpersoner och 3,2 procent (2,1 procent) den offentliga sektorn. Utlåningen till centralbanker och kreditinstitut minskade och uppgick vid utgången av 2020 till 64 md euro (81 md euro).

Osäkra fordringar och nyckeltal

	2020	2019
Osäkra fordringar, brutto, upplupet anskaffningsvärde, mn euro	3 055	3 734
- varav reglerade	1 561	2 108
- varav oreglerade	1 494	1 626
Andel osäkra lånefordringar (kategori 3), brutto, punkter	166	189
Andel osäkra lånefordringar (kategori 3), netto, punkter	87	113
Kollektiva reserveringar i relation till utlåning i kategori 1 och 2, punkter	33	21
Total reserveringsgrad (kategori 1, 2 och 3), punkter	111	97
Reserver i relation till osäkra lånefordringar (kategori 3), %	47	40

För definitioner se 'Ordista' i Förvaltningsberättelsen

Kreditförluster och nyckeltal

	2020	2019
Kreditförluster, mn euro	678	464
Kreditförlustrelation netto, upplupet anskaffningsvärde, punkter	57	38
- varav kategori 3	35	30
- varav kategori 1 och 2	22	8
Kreditförlustrelation netto, inklusive hypotekslån till verkligt värde, punkter	57	38
Kreditförlustrelation netto, inklusive hypotekslån till verkligt värde, Personal Banking, punkter	32	37
Kreditförlustrelation netto, inklusive hypotekslån till verkligt värde, Business Banking, punkter	57	23
Kreditförlustrelation netto, inklusive hypotekslån till verkligt värde, Large Corporates & Institutions, punkter	63	57

Utlåning till företagskunder

Utlåningen till företagskunder uppgick vid utgången av 2020 till 94 md euro (95 md euro). Den bransch som ökade mest under året var Fastigheter, medan Sjöfart minskade mest. De två största branscherna (Fastigheter och Industri) svarar tillsammans för cirka 36 procent av den samlade utlåningen. Fastigheter är fortsatt den största branschen i Nordea Bank Abp:s kreditportfölj, med 26 md euro (24 md euro).

Som framgår av tabellen nedan är utlåningen till företagskunder väl diversifierad sett till lånens storlek. Cirka 55 procent (56 procent) av företagsutlåningen avser lån på upp till 50 mn euro per kund.

Utlåning till företagskunder, efter lånets storlek

Storlek i mn euro	31 dec 2020		31 dec 2019	
	Utlåning mn euro	%	Utlåning mn euro	%
0–10	27 735	26.2	29 832	26.2
11–50	30 814	29.2	33 762	29.7
51–100	19 096	18.1	20 399	17.9
101–250	20 719	19.6	20 709	18.2
251–500	3 515	3.3	3 829	3.4
501–	3 814	3.6	5 152	4.5
Summa	105 693	100.0	113 683	100.0

Utlåning till privatkunder

Utlåningen till privatkunder Utlåning till företagskunder, efter lånets storlek Utlåning till privatkunder Utlåningen till privatkunder minskade under 2020 till 26 md euro (27 md euro). Hypotekslånen minskade till 10 md euro (11 md euro) och konsumtionslånen minskade till 16 md euro (17 md euro). Hypotekslånens andel av utlåningen till privatkunder sjönk till 38 procent (40 procent).

Geografisk fördelning

Portföljen har en god geografisk fördelning, och inget land svarar för mer än 33 procent av utlåningen, baserat på var kundansvarig enhet är beläget. Övriga EU-länder utgör den största delen av utlåningen utanför Norden. Kunder i Norden står för 88 procent (86 procent) av Nordea Bank Abp:s utlåning till allmänheten.

Kundklassificering

Ett sätt att bedöma kreditkvaliteten är att analysera fördelningen mellan ratingklasserna för företagskunder och institut med rating, och mellan riskklasserna för privatkunder och små företagskunder med scoring, dvs. hushållsportföljen. Majoriteten av utlåningen till företag låg i ratingklass 4+ och 4. Majoriteten av privatkundsexponeringen återfinns i riskklass A+.

Lånekategorier

Kreditportföljen utgörs av två kategorier: lån värderade till upplupet anskaffningsvärde motsvarande 119 md euro och lån värderade till verkligt värde motsvarande 17 md euro. För ytterligare information om lån värderade till verkligt värde, se not M40. Lån värderade till upplupet anskaffningsvärde bildar underlag för osäkra lånefordringar, reserveringar och kreditförluster.

Osäkra lånefordringar (kategori 3)

De osäkra fordringarna, brutto i Nordea Bank Abp (upplupet anskaffningsvärde och verkligt värde), minskade till 3 055 mn euro (3 734 mn euro), vilket motsvarar 166 punkter av den samlade utlåningen. 51 procent av de osäkra fordringarna, brutto, utgörs av lån där kunderna fortfarande betalar (reglerade) och 49 procent är lån där kunderna ej betalar (oreglerade).

M2. Risk- och likviditetshantering, forts.

rade). Osäkra fordringar netto, efter reserveringar för fordringar i kategori 3, uppgick till 1 606 mn euro, vilket motsvarar 87 punkter av den samlade utlåningen. Reserverna för fordringar i kategori 3 uppgick till 1 449 mn euro. Reserverna för fordringar i kategori 1 och 2 uppgick till 587 mn euro. Den samlade reserveringskvoten var 47 procent, och för fordringar i kategori 1 och 2 var reserveringsgraden 33 punkter. Minskningen av osäkra fordringar avsåg huvudsakligen Naturresurser, Sjöfart och Industri. De portföljer som svarade för störst andel av de osäkra fordringarna var också Naturresurser, Sjöfart och Industri.

Förfallna lånefordringar

Förfallna lånefordringar (6 dagar eller mer) bland företagskunder uppgick till 395 mn euro, en minskning från 554 mn euro för ett år sedan, och förfallna lånefordringar bland privatkunder uppgick till 468 mn euro, en minskning från 687 mn euro för ett år sedan. Tabellen nedan visar förfallna lånefordringar (6 dagar eller mer), uppdelade på företags- och privatkunder. En förfallen lånefordran uppstår när borgenären inte erhåller återbetalning på ett lån på förfallodagen.

Mn euro	31 dec 2020		31 dec 2019	
	Företagskunder	Privatkunder	Företagskunder	Privatkunder
6–30 dagar	97	142	173	266
31–60 dagar	65	55	115	91
61–90 dagar	24	22	25	28
>90 dagar	209	249	241	302
Summa	395	468	554	687
Förfallna lån (inkl. osäkra lån) dividerat med utlåning till allmänheten efter reserver, %	0,4	1,8	0,4	2,5

Rating/scoring information för lån värderade till upplupet anskaffningsvärde

Mn euro Rating/scoring klass¹	Genomsnittligt PD (%)	Redovisat värde före reserver, 31 dec 2020				Avsättningar
		Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Summa	
7	0,00	6 825	0	–	6 825	0
6 / A	0,05	16 045	98	1	16 144	10
5 / B	0,19	32 240	179	1	32 420	38
4 / C	0,74	43 203	1 134	3	44 340	131
3 / D	5,31	8 139	2 924	24	11 087	156
2 / E	17,78	542	1 593	9	2 144	128
1 / F	37,31	270	801	25	1 096	100
Standardmetoden/Utan rating	0,00	3 448	377	197	4 022	80
0 (fallerade)	100	122	146	2 795	3 063	1 393
Intern	–	62 541	–	–	62 541	–
Summa		173 374	7 252	3 055	183 681	2 036

Mn euro Rating/scoring klass¹	Genomsnittligt PD (%)	Redovisat värde före reserver, 31 dec 2019				Avsättningar
		Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Summa	
7	0,00	7 820	3	–	7 823	2
6 / A	0,05	19 735	94	4	19 833	7
5 / B	0,18	35 175	300	42	35 517	26
4 / C	0,50	44 514	1 031	16	45 562	75
3 / D	6,20	9 220	1 782	49	11 051	110
2 / E	15,81	1 466	1 122	21	2 609	109
1 / F	37,84	572	677	35	1 284	81
Standardmetoden/Utan rating	0,02	1 466	21	0	1 487	13
0 (fallerade)	100	176	71	3 567	3 814	1 498
Intern	–	68 479	–	–	68 479	–
Summa		188 624	5 101	3 734	197 459	1 921

1) Kategori-indelningen och beräknade reserver för varje exponering baseras på situationen i slutet av oktober 2020 (oktober 2019), medan exponeringsbelopp och rating klasser baseras på situationen i slutet av december 2020 (december 2019). Vissa exponeringar som är fallerade enligt rating klasserna i slutet av december var inte fallerade i oktober, vilket reflekteras i kategori-indelningen.

M2. Risk- och likviditetshantering, forts.

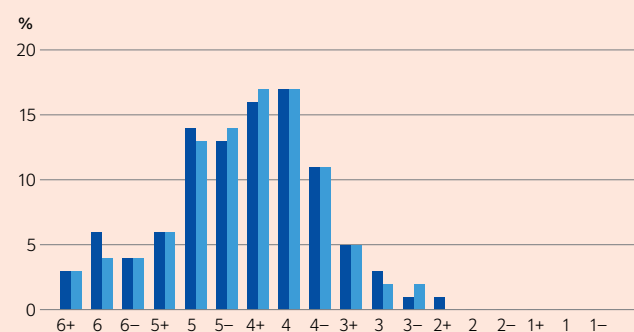
Rating/scoring information för garantier/åtaganden

Mn euro Rating/scoring klass	Nominella belopp 31 dec 2020				Avsättningar
	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Summa	
7	5 393	–	–	5 393	0
6 / A	17 927	59	0	17 986	8
5 / B	30 164	95	1	30 260	18
4 / C	25 565	1 335	1	26 901	51
3 / D	4 062	1 888	2	5 952	60
2 / E	53	692	4	749	42
1 / F	23	251	1	275	24
Standardmetoden/Utan rating	736	185	0	921	16
0 (fallerade)	–	–	548	548	64
Intern	49 419	–	–	49 419	–
Summa	133 342	4 505	557	138 404	283

Mn euro Rating/scoring klass	Nominella belopp 31 dec 2019				Avsättningar
	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Summa	
7	4 344	–	–	4 344	2
6 / A	13 803	5	0	13 808	4
5 / B	27 104	7	1	27 112	12
4 / C	22 823	1 536	2	24 361	23
3 / D	3 720	1 517	6	5 243	39
2 / E	339	368	5	712	18
1 / F	41	185	2	228	12
Standardmetoden/Utan rating	262	296	2	560	1
0 (fallerade)	–	–	576	576	97
Intern	47 139	–	–	47 139	–
Summa	119 575	3 914	594	124 083	208

Rating fördelning, IRK företagskunder¹

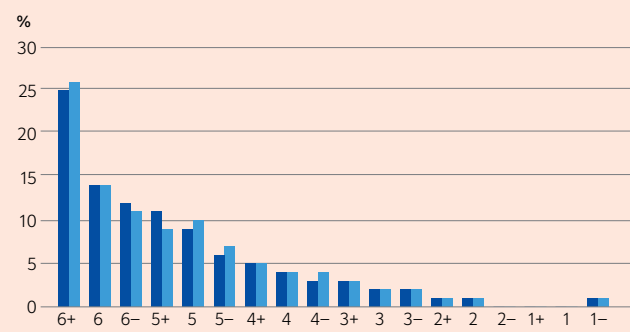
● 2019 ● 2020

1) Fallerade fordringar ingår inte i ratingfördelningen.

Fördelning mellan riskklasser, IRK privatkunder¹

● 2019 ● 2020

1) Fallerade fordringar ingår inte i fördelningen mellan riskklasser.

M2. Risk- och likviditetshantering, forts.

Redovisat värde för lån värderade till upplupet anskaffningsvärde, före reserver

Mn euro	Centralbanker och kreditinstitut				Allmänheten				Summa			
	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Summa	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Summa	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Summa
Ingående balans per 1 jan 2020¹	74 818	47	–	74 865	113 806	5 055	3 733	122 594	188 624	5 102	3 733	197 459
Nya eller förvärvade lånefordringar	12 631	1	–	12 632	26 364	799	800	27 963	38 995	800	800	40 595
Överföringar mellan kategori 1 och 2, netto	3	–3	–	0	–2 329	2 329	0	0	–2 326	2 326	0	0
Överföringar mellan kategori 2 och 3, netto	–	–	–	0	–	–10	10	0	0	–10	10	0
Överföringar mellan kategori 1 och 3, netto	5	–	–5	0	–148	–	148	0	–143	0	143	0
Återbetalda eller borttagna lånefordringar	–15 905	–20	–	–15 925	–29 505	–1 010	–900	–31 415	–45 410	–1 030	–900	–47 340
Bortskrivna lånefordringar	–	–	–	0	–	–	–447	–447	0	0	–447	–447
Övriga förändringar ¹	–8 871	33	5	–8 833	3 340	39	–280	3 099	–5 531	72	–275	–5 734
Valutakursdifferenser	–211	0	0	–211	–624	–8	–9	–641	–835	–8	–9	–852
Utgående balans per 31 dec 2020	62 470	58	0	62 528	110 904	7 194	3 055	121 153	173 374	7 252	3 055	183 681

1) Övriga förändringar är i huvudsak relaterade till kreditlöften från tidigare år.

Mn euro	Centralbanker och kreditinstitut				Allmänheten				Summa			
	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Summa	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Summa	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Summa
Ingående balans per 1 jan 2019	61 143	31	–	61 174	122 646	8 826	3 889	135 361	183 789	8 857	3 889	196 535
Nya eller förvärvade lånefordringar	17 980	0	–	17 980	24 068	424	301	24 793	42 048	424	301	42 773
Överföringar mellan kategori 1 och 2, netto	3	–2	–	1	513	–513	–	0	516	–515	0	1
Överföringar mellan kategori 2 och 3, netto	–	–	–	0	–	–102	102	0	0	–102	102	0
Överföringar mellan kategori 1 och 3, netto	2	–	–	2	–247	–	248	1	–245	0	248	3
Återbetalda eller borttagna lånefordringar	–7 362	–16	–	–7 378	–43 279	–2 824	–515	–46 618	–50 641	–2 840	–515	–53 996
Bortskrivna lånefordringar	–	–	–	0	–	–	–373	–373	0	0	–373	–373
Övriga förändringar ¹	3 052	34	–	3 086	10 105	–756	81	9 430	13 157	–722	81	12 516
Valutakursdifferenser	–	–	–	0	–	–	0	0	0	0	0	0
Utgående balans per 31 dec 2019¹	74 818	47	–	74 865	113 806	5 055	3 733	122 594	188 624	5 102	3 733	197 459

1) Övriga förändringar är i huvudsak relaterade till kreditlöften från tidigare år.

M2. Risk- och likviditetshantering, forts.

Förändring av reserver för lån värderade till upplupet anskaffningsvärde

Mn euro	Centralbanker och kreditinstitut				Allmänheten				Summa			
	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Summa	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Summa	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Summa
Ingående balans per 1 jan 2020	-4	0	-10	-14	-116	-296	-1 495	-1 907	-120	-296	-1 505	-1 921
Nya eller förvärvade lånefordringar	-1	0	0	-1	-43	-30	-13	-86	-44	-30	-13	-87
Överföringar från kategori 1 till kategori 2	0	0	-	0	6	-146	-	-140	6	-146	0	-140
Överföringar från kategori 1 till kategori 3	0	-	0	0	1	-	-88	-87	1	0	-88	-87
Överföringar från kategori 2 till kategori 1	0	0	-	0	-5	49	-	44	-5	49	0	44
Överföringar från kategori 2 till kategori 3	-	0	0	0	-	16	-81	-65	0	16	-81	-65
Överföringar från kategori 3 till kategori 1	-	-	0	0	-1	-	8	7	-1	0	8	7
Överföringar från kategori 3 till kategori 2	-	-1	0	-1	-	-12	66	54	0	-13	66	53
Förändringar i kreditrisk utan överföringar mellan kategorier	1	0	8	9	-31	-9	-239	-279	-30	-9	-231	-270
Återbetalda eller sålda lånefordringar	1	0	2	3	12	24	28	64	13	24	30	67
Bortskrivna lånefordringar med minskning av reserver	-	-	-	0	-	-	355	355	0	0	355	355
Förändringar till följd av uppdateringar i metodologi för beräkning, netto	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	0
Övriga förändringar	-	-	-	0	-	-	-	0	0	0	0	0
Valutakursdifferenser	0	0	0	0	-1	-1	10	8	-1	-1	10	8
Utgående balans per 31 dec 2020	-3	-1	0	-4	-178	-405	-1 449	-2 032	-181	-406	-1 449	-2 036

Mn euro	Centralbanker och kreditinstitut				Allmänheten				Summa			
	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Summa	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Summa	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Summa
Ingående balans per 1 jan 2019	-5	-7	-3	-15	-117	-232	-1 466	-1 815	-122	-239	-1 469	-1 830
Nya eller förvärvade lånefordringar	-1	0	-	-1	-12	-4	-	-16	-13	-4	0	-17
Överföringar från kategori 1 till kategori 2	0	0	-	0	5	-73	-	-68	5	-73	0	-68
Överföringar från kategori 1 till kategori 3	-	-	-	0	1	-	-72	-71	1	0	-72	-71
Överföringar från kategori 2 till kategori 1	0	0	-	0	-4	43	-	39	-4	43	0	39
Överföringar från kategori 2 till kategori 3	-	-	-	0	-	11	-173	-162	0	11	-173	-162
Överföringar från kategori 3 till kategori 1	-	-	-	0	-1	-	12	11	-1	0	12	11
Överföringar från kategori 3 till kategori 2	-	-	-	0	-	-4	23	19	0	-4	23	19
Förändringar i kreditrisk utan överföringar mellan kategorier	1	0	-5	-4	-3	-6	-114	-123	-2	-6	-119	-127
Återbetalda eller sålda lånefordringar	1	7	0	8	19	26	32	77	20	33	32	85
Bortskrivna lånefordringar med minskning av reserver	-	-	-	0	-	-	289	289	0	0	289	289
Förändringar till följd av uppdateringar i metodologi för beräkning, netto	-	-	-	-	-4	-57	-17	-78	-4	-57	-17	-78
Övriga förändringar	-	-	-	0	-	-	-	0	0	0	0	0
Valutakursdifferenser	0	0	-2	-2	0	0	-9	-9	0	0	-11	-11
Utgående balans per 31 dec 2019	-4	0	-10	-14	-116	-296	-1 495	-1 907	-120	-296	-1 505	-1 921

Tabellerna visar förändringar i exponering/avsättningar under året för varje kategori. Om en exponering överförs från kategori 1 till kategori 2, görs en återföring för kategori 1 och en ökning för kategori 2.

M2. Risk- och likviditetshantering, forts.

Förändring i avsättningar för garantier/åtaganden

Mn euro	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Summa
Ingående balans per 1 jan 2020	28	82	98	208
Nya eller förvärvade exponeringar	16	8	1	25
Överföringar från kategori 1 till kategori 2	-1	46	-	45
Överföringar från kategori 1 till kategori 3	0	-	1	1
Överföringar från kategori 2 till kategori 1	1	-19	-	-18
Överföringar från kategori 2 till kategori 3	-	-1	8	7
Överföringar från kategori 3 till kategori 1	0	-	-2	-2
Överföringar från kategori 3 till kategori 2	-	1	-7	-6
Förändringar i kreditrisk utan överföringar mellan kategorier	22	39	-21	40
Återbetalda eller sålda lånefordringar	-5	-4	0	-9
Bortskrivna lånefordringar med minskning av reserver	-	-	-9	-9
Valutakursdifferenser	0	1	0	1
Utgående balans per 31 dec 2020	61	153	69	283

Mn euro	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Summa
Ingående balans per 1 jan 2019	19	51	131	201
Nya eller förvärvade exponeringar	5	2	0	7
Överföringar från kategori 1 till kategori 2	-1	23	-	22
Överföringar från kategori 1 till kategori 3	0	-	2	2
Överföringar från kategori 2 till kategori 1	1	-9	-	-8
Överföringar från kategori 2 till kategori 3	-	0	3	3
Överföringar från kategori 3 till kategori 1	0	-	-1	-1
Överföringar från kategori 3 till kategori 2	-	0	-4	-4
Förändringar i kreditrisk utan överföringar mellan kategorier	7	18	-24	1
Återbetalda eller sålda lånefordringar	-3	-3	0	-6
Bortskrivna lånefordringar med minskning av reserver	-	-	-9	-9
Valutakursdifferenser	0	0	0	0
Utgående balans per 31 dec 2019	28	82	98	208

Kreditförluster

Kreditförlusterna för 2020 ökade till 678 mn euro (från 464 mn euro 2019). Det motsvarar en kreditförlustrelation på 57 punkter. De högre reserveringarna är i huvudsak relaterade till ledningens bedömning, huvudsakligen för att ta höjd för osäkerheten kring framtida kreditförluster till följd av covid-19. De individuella reserveringarna avsåg huvudsakligen Olje, -gas och offshore-verksamhet samt Sjöfart, främst till följd av förändrad säkerhetsvärdering.

M2. Risk- och likviditetshantering, forts.

Motpartskreditrisk

Motpartskreditrisken består i att Nordea Bank Abp:s motpart i ett valuta-, ränte-, råvaru-, aktie- eller kreditderivatkontrakt fallerar före förfallodagen och att Nordea Bank Abp vid den tidpunkten har en fordran på motparten. Motpartskreditrisk kan också finnas i återköpsavtal och andra transaktioner avseende värdepappersfinansiering. Den aktuella nettoexponeringen (efter nettningsavtal och säkerheter) uppgår till 7,3 md euro, varav 28 procent hänför sig till finansinstitut.

Marknadsrisk

För information om marknadsrisk, se not K2, avsnitt "Marknadsrisk".

Marknadsriskanalys

Marknadsrisken i Nordea Bank Abp:s handelslager redovisas i tabellen nedan.

Marknadsrisken (VaR) uppgick till ett genomsnittligt utnyttjande på 31,6 mn euro under 2020 (14,8 mn euro 2019), och drevs främst av ränterelaterat VaR. VaR med stressscenario uppgick till ett genomsnittligt utnyttjande på 46,7 mn euro, vilket är i nivå med 2019 (46,6 mn euro), främst hänförligt till ränterelaterat VaR och i viss mån kreditspreadrelaterat VaR. Högst VaR och VaR med stressscenario noterades under första kvartalet 2020. VaR och VaR med stressscenario påverkas främst av marknadsrisken i norra Europa och Norden.

Kapitalkravet vid ytterligare risk (IRC) var vid utgången av

2020 lägre än vid utgången av 2019, främst till följd av minskade fallissemangsvolymer. Lägst var exponeringen under andra kvartalet 2020, medan IRC var högst under första kvartalet 2020. Genomsnittligt IRC ökade med 4,4 mn euro jämfört med föregående år, framför allt till följd av ökad påverkan från förändringar i kreditkvaliteten.

Det samlade riskkapitalkravet (CRC) var vid utgången av 2020 något högre än vid utgången av 2019. Lägst var exponeringen under första kvartalet 2020, medan CRC var högst under andra kvartalet 2020 när covid-19-krisen bröt ut. Genomsnittligt CRC för 2020 ökade med 19,9 mn euro jämfört med 2019, till följd av den kraftiga uppgången när covid-19-krisen tog fart.

Strukturell räntenettorisik (SIIR)/ekonomiskt värde (EV)

Vid årets slut återfanns den största förlusten enligt de sex Basel-scenarierna för SIIR i Steepening Basel-scenariot, där det potentiella ränteintäktsbortfallet under ett år till följd av ränteförändringar uppgick till 655 mn euro (att jämföra med det sämsta intäktsbortfallet vid utgången av 2019 som var 1 030 mn euro, även då enligt Steepening Basel-scenariot). Nordea Bank Abp:s balansräkning är uppbyggd så att räntenettet skulle minska om de korta räntorna sjönk, samtidigt som de långa räntorna steg.

EV-risken för samtliga scenarier är för närvarande noll, tack vare den positiva effekten av räntegolv för tillgångar och skulder till följd av de låga/negativa räntorna.

Marknadsrisk i handelslagret¹

Mn euro	31 dec 2020	2020 högst	2020 lägst	2020 snitt
Samlad VaR	17	70	12	32
Ränterisk	18	60	12	29
Aktierisk	4	31	1	5
Kreditspreadrisk	12	54	4	13
Valutarisk	3	11	1	3
Inflationsrisk	3	4	2	3
Diversifieringseffekt	58	67	25	41
Samlad VaR, stressscenario	40	95	26	47
Kapitalkrav vid ytterligare risk (IRC)	18	40	12	21
Samlat riskkapitalkrav (CRC)	18	150	15	39

1) Aktiehändelserisken uppgick till 0,8 mn euro vid utgången av 2020.

Marknadsrisk i handelslagret¹

Mn euro	31 dec 2019	2019 högst	2019 lägst	2019 snitt
Samlad VaR	21	23	10	15
Ränterisk	18	21	8	14
Aktierisk	6	10	1	3
Kreditspreadrisk	4	11	3	5
Valutarisk	2	6	1	3
Inflationsrisk	2	3	1	2
Diversifieringseffekt	34	58	34	46
Samlad VaR, stressscenario	67	86	28	47
Kapitalkrav vid ytterligare risk (IRC)	21	41	7	16
Samlat riskkapitalkrav (CRC)	17	29	9	20

1) Aktiehändelserisken uppgick till 0,2 mn euro vid utgången av 2019.

M2. Risk- och likviditetshantering, forts.

Andra marknadsrisker – pensionsrisk

För information om andra marknadsrisker – pensionsrisk, se not K2, avsnitt "Andra marknadsrisker – pensionsrisk".

Operativ risk

För information om operativ risk, se not K2, avsnitt "Operativ risk".

Risk i den finansiella rapporteringen

För information om risk i den finansiella rapporteringen, se not K2, avsnitt "Risk i den finansiella rapporteringen".

Regelefterlevnadsrisk

För information om regelefterlevnadsrisk, se not K2, avsnitt "Regelefterlevnadsrisk".

Bekämpning av ekobrott

För information om bekämpning av ekobrott, se not K2, avsnitt "Bekämpning av ekobrott".

Hantering av regelefterlevnadsrisk

För information om hantering av regelefterlevnadsrisk, se not K2, avsnitt "Hantering av regelefterlevnadsrisk".

Hantering av likviditetsrisk

Nordea Bank Abp fortsatte under 2020 att dra nytta av sin väl avvägda hantering av likviditetsrisk, med en fortsatt diversifierad och stark finansieringsbas och en diversifierad likviditetsbuffert. Nordea Bank Abp hade en stark likviditetsposition under hela den period som präglades av covid-19-relaterad marknadsstress. Under 2020 emitterade Nordea Bank Abp cirka 15,0 md euro i långfristig skuld.

Nordea Bank Abp uppfyllde under hela 2020 kravet gällande likviditetstäckningsgrad (LCR) i alla valutor tillsammans. Nordea Bank Abp tog del av olika centralbanksfaciliteter på nationell nivå, bland annat ECB:s riktade långfristiga refinansieringstransaktioner (TLTRO), för att ännu bättre kunna stötta kunderna och tillgodose deras behov.

Definition och identifiering av likviditetsrisk

För information om definition och identifiering av likviditetsrisk, se not K2, avsnitt "Definition och identifiering av likviditetsrisk".

Ledningsprinciper och kontroll

För information om ledningsprinciper och kontroll, se not K2, avsnitt "Ledningsprinciper och kontroll".

Strategi för hantering av likviditetsrisk

För information om strategi för likviditetsriskhantering, se not K2, avsnitt "Strategi för hantering av likviditetsrisk".

Mätning av likviditetsrisk

För information om mätning av likviditetsrisk, se not K2, avsnitt "Mätning av likviditetsrisk".

Analys av likviditetsrisk

Nordea Bank Abp fortsätter att ha en tydlig och konservativ likviditetsriskprofil, med en stark upplåningsbas. Vid utgången av 2020 uppgick utnyttjad volym i certifikatsprogrammen till 33,7 md euro (44,3 md euro), med en genomsnittlig återstående löptid på 0,4 år (0,3 år). Volymen i de långfristiga programmen uppgick till 34,0 md euro (43,3 md euro), med en genomsnittlig återstående löptid på 2,8 år (2,7 år). Nordea Bank Abp:s finansieringskällor framgår av tabellen nedan.

Likviditetsriskpositionen förblev låg under hela 2020. Likviditetshorisonten under stress var >3 år i slutet av 2020 (>3 år i

slutet av 2019), med ett årsgenomsnitt på 856 dagar (858 dagar).

Årsgenomsnittet för finansieringsbehovet uppgick till +35,4 md euro (+28,8 md euro under 2019). Nordea Bank Abp:s likviditetsbuffert uppgick under 2020 till mellan 79,6 och 119,9 md euro (76,7 och 99,4 md euro), med ett genomsnitt på 94,6 md euro (86,6 md euro).

Den kombinerade likviditetstäckningsgraden (LCR), som mäter likviditetsrisken enligt Europeiska bankmyndighetens delegerade akt, uppgick till 139 procent för koncernen vid utgången av 2020 (157 procent), och årsgenomsnittet uppgick till 153 procent (182 procent). Vid utgången av 2020 uppgick LCR i euro till 234 procent (216 procent) och i dollar till 119 procent (146 procent). Årsgenomsnittet uppgick till 195 procent (187 procent) respektive 200 procent (188 procent). Vid utgången av 2020 uppgick NSFR till 95,3 procent.

Finansieringskällor

31 dec 2020			
Typ av skuld	Räntebas	Snitt löptid (år)	Mn euro
Skulder till kreditinstitut			32 278
- kortare än 3 månader	Euribor, etc.	0,1	21 157
- längre än 3 månader	Euribor, etc.	1,7	11 121
In- och upplåning från allmänheten			190 649
- Avistainlåning	Administrativ	0,0	174 835
- Övrig inlåning	Euribor, etc.	0,1	15 814
Emitterade värdepapper			60 745
- Bankcertificat	Euribor, etc.	0,4	23 426
- Företagscertifikat	Euribor, etc.	0,3	10 228
- Säkerställda hypoteksobligationer	Fast ränta, marknadsbaserad	0,0	0
- Övriga obligationslån	Fast ränta, marknadsbaserad	2,7	27 091
Derivatinstrument			48 552
Övriga icke räntebärande skulder			23 108
Efterställda skulder			6 888
- Förlagslån som ingår i supplementärt kapital	Fast ränta, marknadsbaserad	4,5	4 995
Eget kapital			1 893
Summa			29 978

Stabil nettofinansieringskvot (NSFR)

Md euro	31 dec 2020
Tillgänglig stabil finansiering	202
Behov av stabil finansiering	212
Stabil nettofinansiering	-10
Stabil nettofinansieringskvot (NSFR)¹	95,3 %

1) I enlighet med CRR II.

M3. Segmentrapportering

Rörelsesegment

Värdering av rörelsesegmentens prestation

Nordea Bank Abp granskar affärsverksamheten baserat på rörelsesegment på samma sätt som i koncernen. Värderingsprinciper och allokeringar mellan rörelsesegmenten följer den information som rapporteras till Group Leadership Team.

Identifiering av rörelsesegment

Nordeas huvudsakliga affärsområden – Personal Banking, Business Banking, Large Corporates & Institutions – har identifierats som rörelsesegment. Andra rörelsesegment som inte når upp till gränsvärdena ingår i Övriga rörelsesegment. Koncernfunktioner (och elimineringar), liksom resultat som inte i sin helhet allokteras till något av rörelsesegmenten, visas separat som avstämningsposter.

Personal Banking tar hand om Nordeas privatkunder. Personal Banking erbjuder kunderna ett heltäckande utbud av finansiella tjänster som tillgodoser deras vardagliga finansiella behov. Kunderna betjänas via internetbanken,

mobilbanken, telefon, onlinemöten och på Nordeas bankkontor. Affärsområdet innefattar rådgivning, kundservice, olika kundkanaler samt produktenheter, och har en gemensam strategi, verksamhetsmodell och styrning på samtliga marknader.

Business Banking betjänar, ger råd till och samarbetar med företagskunder för att tillgodose alla deras affärsbehov genom ett heltäckande utbud av tjänster, med bland annat betalningar, likviditetshantering, kort, hantering av rörelsekapital samt finansieringslösningar. Business Banking erbjuder även tjänster såsom betalningar, kort och finansiering till privatkunder.

Large Corporates & Institutions tillhandahåller finansiella lösningar till stora nordiska och internationella företag och institutionella kunder. Erbjudandet innefattar ett brett urval tjänster inom finansiering, likviditetshantering och betalningar, samt investment banking, kapitalmarknadsprodukter och värdepapperstjänster.

Resultaträkning

2020, mn euro	Personal Banking	Business Banking	Large Corporates & Institutions	Övriga rörelsesegment	Summa rörelsesegment	Avstämning	Summa
Räntenetto	628	822	855	115	2 420	96	2 516
Avgifts- och provisionsnetto	1 182	533	443	4	2 162	-464	1 698
Nettoresultat av poster till verkligt värde	88	255	464	4	811	-26	785
Övriga rörelseintäkter	198	53	1	16	268	1 901	2 169
Summa rörelseintäkter	2 096	1 663	1 763	139	5 661	1 507	7 168
Personalkostnader	-543	-313	-299	-162	-1 317	-968	-2 285
Övriga kostnader	-1 116	-597	-498	120	-2 091	699	-1 392
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-63	-16	-15	-2	-96	-321	-417
Summa rörelsekostnader	-1 722	-926	-812	-44	-3 504	-590	-4 094
Resultat före kreditförluster	374	737	951	95	2 157	917	3 074
Kreditförluster, netto	-171	-143	-267	-1	-582	-96	-678
Nedskrivning av övriga finansiella tillgångar	-	-	-	-	0	-107	-107
Rörelseresultat	203	594	684	94	1 575	714	2 289
Skatt	-	-	-	-	0	-325	-325
Årets resultat	203	594	684	94	1 575	389	1 964

Balansräkning 31 dec 2020, md euro

Utlåning till allmänheten	22	46	58	7	133	3	136
In- och upplåning från allmänheten	83	48	40	2	173	18	191

2019, mn euro	Personal Banking	Commercial & Business Banking	Wholesale Banking	Övriga rörelse-segment	Summa rörelse-segment	Avstämning	Summa
Räntenetto	788	731	742	-121	2 140	235	2 375
Avgifts- och provisionsnetto	1 220	560	439	-1	2 218	-409	1 809
Nettoresultat av poster till verkligt värde	172	203	296	161	832	12	844
Övriga rörelseintäkter	156	56	1	1 830	2 043	329	2 372
Summa rörelseintäkter	2 336	1 550	1 478	1 869	7 233	167	7 400
Personalkostnader	-588	-336	-332	-125	-1 381	-1 163	-2 544
Övriga kostnader	-1 224	-614	-479	56	-2 261	576	-1 685
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	-68	11	-11	-59	-127	-1 001	-1 128
Summa rörelsekostnader	-1 880	-939	-822	-128	-3 769	-1 588	-5 357
Resultat före kreditförluster	456	611	656	1 741	3 464	-1 421	2 043
Kreditförluster, netto	-139	-60	-258	1	-456	-8	-464
Nedskrivning av övriga finansiella tillgångar	-	-	-	-8	-8	-8	-16
Rörelseresultat	317	551	398	1 734	3 000	-1 437	1 563
Skatt	-	-	-	-	0	-125	-125
Årets resultat	317	551	398	1 734	3 000	-1 562	1 438

Balansräkning 31 dec 2019, md euro

Utlåning till allmänheten	24	46	68	6	144	0	144
In- och upplåning från allmänheten	76	40	36	8	160	15	175

Avstämning mellan summa rörelsessegment och finansiella rapporter

	Summa rörelseintäkter, mn euro	Rörelseresultat, mn euro	Utlåning till allmänheten, md euro	In- och upplåning från allmänheten, md euro
	2020	2020	31 dec 2020	31 dec 2020
Summa rörelsessegment	5 661	1 575	133	173
Elimineringar	1 507	714	3	18
Summa	7 168	2 289	136	191

	Summa rörelseintäkter, mn euro	Rörelseresultat, mn euro	Utlåning till allmänheten, md euro	In- och upplåning från allmänheten, md euro
	2019	2019	31 dec 2019	31 dec 2019
Summa rörelsessegment	7 233	3 000	144	160
Elimineringar	167	-1 437	0	15
Summa	7 400	1 563	144	175

Rörelseintäkter fördelade på produktgrupper

	Summa rörelseintäkter, mn euro	
Mn euro	2020	2019
Banking produkter	6 186	6 672
Kapitalmarknadsprodukter	982	728
Summa	7 168	7 400

Geografisk information

	Summa rörelseintäkter, mn euro		Tillgångar, md euro	
	2020	2019	31 dec 2020	31 dec 2019
Sverige	2 111	2 013	119	107
Finland	1 846	1 895	42	51
Norge	1 107	1 243	77	69
Danmark	1 711	1 877	134	137
Övriga	393	372	20	37
Summa	7 168	7 400	392	401

Banking produkter består av två olika produkttyper. Konto-produkter inkluderar kontobaserade produkter såsom lån, inlåning, kort och nätbanksjänster. Transaktionsprodukter består av kontanthantering, handel och projektfinansiering. Kapitalmarknadsprodukter innefattar finansiella instrument,

eller uppsättning av finansiella instrument, som är tillgängliga på den finansiella marknaden, såsom valutor, råvaror, aktier, obligationer etc.

Nordeas huvudsakliga geografiska marknad utgörs av de nordiska länderna.

M4. Räntenetto

Ränteintäkter

Mn euro	2020	2019
Ränteintäkter från användande av effektivräntemetoden	3 817	4 756
Övriga ränteintäkter	89	174
Summa ränteintäkter	3 906	4 930
Mn euro	2020	2019
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	38	64
Värdepapper belåningsbara i centralbanker	192	358
Utlåning till kreditinstitut	672	978
Utlåning till allmänheten	2 630	3 190
Räntebärande värdepapper	162	91
Derivatinstrument	-55	-11
Övriga ränteintäkter	267	260
Summa ränteintäkter	3 906	4 930
- varav negativ ränta på finansiella skulder	206	261

Räntekostnader

Mn euro	2020	2019
Skulder till kreditinstitut och centralbanker	-407	-570
In- och upplåning från allmänheten	-116	-433
Emitterade värdepapper	-797	-1 463
Derivatinstrument	296	351
Efterställda skulder	-336	-416
Övriga räntekostnader ¹	-30	-24
Summa räntekostnader	-1 390	-2 555
- varav negativ ränta på finansiella tillgångar	-341	-340
Räntenetto	2 516	2 375

1) Räntenettet från derivatinstrument, som värderas till verkligt värde och är kopplade till Nordea:s upplåning. Det kan ha både positiv och negativ påverkan på övriga räntekostnader, för mer information se not M1 "Redovisningsprinciper".

Ränta på osäkra lånefordringar utgjorde en obetydlig andel av ränteintäkter.

M5. Avgifts- och provisionsnetto

Mn euro	2020	2019
Provisioner från kapitalförvaltning	419	429
- varav intäkter	426	435
- varav kostnader	-7	-6
Provisioner från Livförsäkring & Pension	18	24
- varav intäkter	18	24
Inlåningsprodukter	27	23
- varav intäkter	27	23
Courtage, värdepappersemissioner och företagsfinansiering	204	158
- varav intäkter	374	368
- varav kostnader	-170	-210
Depå- och emissionstjänster	36	49
- varav intäkter	83	79
- varav kostnader	-47	-30
Betalningar	288	315
- varav intäkter	397	416
- varav kostnader	-109	-101
Kort	138	183
- varav intäkter	245	309
- varav kostnader	-107	-126
Utlåningsprodukter	333	330
- varav intäkter	337	336
- varav kostnader	-4	-6
Garantier och dokumentbetalningar	207	256
- varav intäkter	234	268
- varav kostnader	-27	-12
Övrigt	28	42
- varav intäkter	81	95
- varav kostnader	-53	-53
Summa	1 698	1 809

Avgifts- och provisionsintäkter från finansiella tillgångar och skulder som inte värderas till verkligt värde via resultaträkningen och som inte ingår i beräkningen av effektiv ränta uppgår till 364 mn euro (359 mn euro).

Avgifts- och provisionsintäkter från förvaltningsverksamhet som resulterar i innehav eller placering i tillgångar för kunders räkning och som inte ingår i beräkningen av effektiv ränta uppgår till 818 mn euro (827 mn euro). Motsvarande belopp för avgifts- och provisionskostnader är -224 mn euro (-247 mn euro).

M6. Nettoresultat av poster till verkligt värde, nettoresultat från säkringsinstrument och valutakursförändringar

Denna not innefattar specification till resultaträkningsposterna "Nettoresultat från värdepappershandel och valutahandel", "Nettoresultat av poster till verkligt värde som redovisas via fonden för verkligt värde" och "Nettoresultat av säkringsredovisning".

Mn euro	2020	2019
Nettoresultat av poster till verkligt värde, säkrings redovisning och valutahandel		
Aktierelaterade instrument¹	166	730
Varav realiserade	–38	110
Varav realiserade	204	620
Varav via fonden för verkligt värde	–2	1
Ränterelaterade instrument	468	–90
Varav realiserade	987	–460
Varav realiserade	–519	370
Varav via fonden för verkligt värde	13	77
Valutakursförändringar	184	147
Varav realiserade	2 155	–1 218
Varav realiserade	–1 971	1 365
Övriga finansiella instrument (inklusive krediter och råvaror)	–25	102
Varav realiserade	–319	133
Varav realiserade	294	–31
Summa	793	889
- varav finansiella instrument för handel	316	615
Varav realiserade	281	–63
Varav realiserade	35	678

1) Varav 38 mn euro (148 mn euro) är utdelning från trading aktier. Utdelning från aktier värderade till verkligt värde via Fonden för verkligt värde är 0 mn euro.

Mn euro	2020	2019
Nettoresultat från säkringsinstrument		
Finansiella instrument under säkringsredovisning	–8	2
Varav realiserade	–8	16
Varav realiserade	0	–14
Varav via fonden för verkligt värde	0	–14
Varav nettoresultat från säkringsinstrument	125	582
Varav realiserade	125	596
Varav realiserade	0	–14
Varav via fonden för verkligt värde	0	–14
Varav nettoresultat från säkrade poster	–133	–580
Varav realiserade	–133	–580
Varav realiserade	0	0

M7. Intäkter från egetkapitalinstrument

EURm	2020	2019
Utdelningar från koncernföretag	1 165	1 251
Utdelningar från intresseföretag och gemensamt styrda företag	3	0
Koncernbidrag	509	495
Utdelning från aktier värderade till verkligt värde via resultaträkningen, ej för handel	4	–
Summa	1 681	1 746

M8. Övriga rörelseintäkter

Mn euro	2020	2019
Vinster från försäljning av koncernföretag och intresseföretag	13	198
Intäkter från fastigheter	19	22
Övriga operationella tjänster	57	62
Övrigt	394	299
Summa	483	581

M9. Personalkostnader

Mn euro	2020	2019
Löner och arvoden (specifikation nedan) ¹	-1 808	-2 061
Pensionskostnader (specifikation nedan)	-240	-236
Sociala avgifter	-351	-405
Övriga personalkostnader ²	114	158
Summa	-2 285	-2 544
Löner och arvoden:		
Till ledande befattningshavare ³		
- Fast ersättning och förmåner	-12	-10
- Prestationsbaserad ersättning	-3	-2
Summa	-15	-12
Till övriga anställda	-1 793	-2 049
Summa	-1 808	-2 061

1) Avsättning för vinstandel 2020 uppgår till 25 mn euro (8 mn euro).

2) Inkluderat kapitalisering av IT projekt med 139 mn euro (166 mn euro).

3) Ledande befattningshavare inkluderar styrelse (inklusive suppleanter), koncernchef, vice koncernchef, vice verkställande direktörer och koncernledning i moderföretaget, samt styrelsen (inklusive suppleanter). Tidigare styrelseledamöter (inklusive suppleanter), koncernchefer, vice koncernchefer, verkställande direktörer samt vice verkställande direktörer, i moderbolaget och i rörelsedrivande dotterbolag, är också inkluderade. Ledande befattningshavare uppgår till 22 individer.

Pensionskostnader¹

Mn euro	2020	2019
Förmånsbestämda pensionsplaner (not M33)	-63	-30
Avgiftsbestämda pensionsplaner	-177	-206
Summa	-240	-236

1) Pensionskostnader avseende samtliga ledande befattningshavare, definierade i fotnot 3 ovan, uppgår till 2 mn euro (2 mn euro) och pensionsförpliktelser till 17 mn euro (17 mn euro).

Ersättningar till styrelse, koncernchef och koncernledning Styrelsearvode

Årsstämman 2020 fastställde styrelsens årsarvode enligt följande: ordföranden 300 000 euro, vice ordföranden 145 000 euro och övriga ledamöter 95 000 euro.

Därutöver utgår årsarvode för arbete i styrelsens drifts och hållbarhetskommitté, revisionskommitté och riskkommitté motsvarande 60 000 euro för kommittéernas ordförande och 30 000 euro för övriga ledamöter. Årsarvodet för arbete i styrelsens ersättningskommitté uppgår till 42 000 euro för kommitténs ordförande och 26 000 euro för övriga ledamöter.

Separat arvode betalas inte till styrelseledamöter som är anställda i Nordea Bank Abp.

Nordea Bank Abp betalar eller ersätter styrelseledamöterna för alla kostnader eller utgifter som hänför sig till eller uppstår med anledning av styrelseuppdraget. Detta inefattar till exempel resor, logistik och boende i samband med styrelsearbete. Eventuella förmåner har medräknats till skattepliktigt värde.

Per den 31 december 2020 förelåg inga åtaganden om avgångsvederlag, pension eller annan ersättning till styrelseledamöterna.

Ingen styrelseledamot har rörlig ersättning, och arbetstagar-representanter omfattas inte av tabellen uppe till höger.

Ersättning till styrelsen

Euro	2020	2019
Ordförande:		
Torbjörn Magnusson ⁵	345 500	267 000
Björn Wahlroos ¹	-	80 088
Vice ordförande:		
Kari Jordan ³	171 000	128 250
Lars G Nordström ¹	-	42 725
Övriga styrelseledamöter:		
Pernille Erenbjerg	155 000	146 638
Nigel Hinshelwood	185 000	181 300
Petra von Hoeken ³	155 000	116 250
Robin Lawther	125 000	134 750
Torbjörn Magnusson ⁵	-	30 388
John Maltby ³	155 000	116 250
Sarah Russell	155 000	151 400
Silvija Seres ¹	-	30 388
Birger Steen	185 000	173 900
Jonas Synnergren ⁴	116 250	-
Maria Varsellona ²	31 250	124 138
Summa	1 779 000	1 723 465

1) Avgick som styrelseledamot vid den ordinarie bolagsstämman 2019.

2) Avgick som styrelseledamot vid den ordinarie bolagsstämman 2020.

3) Ny styrelseledamot sedan ordinarie bolagsstämma 2019.

4) Ny styrelseledamot sedan ordinarie bolagsstämma 2020.

5) Vald till styrelseordförande från årsstämman 2019.

Ersättning till koncernchefen och koncernledningen

Styrelsens ersättningskommitté förbereder ändringar i ersättningsnivåerna och utfallet av Executive Incentive Programme (EIP), tilldelning av villkorade aktier från långsiktiga incitamentsprogram (LTIP) liksom andra ändringar i ersättningsavtalen för koncernchefen, tillförordnad vice vd och övriga medlemmar i koncernledningen, för beslut av styrelsen.

Presentationen av ersättningar i Ersättningsrapporten för styrande organ skiljer sig från presentationen och redovisningsprinciperna enligt IFRS som tillämpas för årsredovisningen, framför allt när det gäller LTIP.

Fast ersättning

Fast lön betalas i lokala valutor och omräknas till euro till årets genomsnittskurs. Den fasta lönen innefattar semesterersättning och biltillägg, i förekommande fall.

Förmånerna utgörs huvudsakligen av bil, skatterådgivnings och bostadsförmån. Förmåner har medräknats till det skattepliktiga värdet efter eventuellt löneavdrag.

Pensionskostnader utgörs av under året betalda pensionspremier i avgiftsbestämda pensionsplaner och under året intjänade pensionsrätter i förmånsbestämda pensionsplaner.

Av de totala pensionskostnaderna avser 1 647 421 euro (1 436 414 euro) avgiftsbestämda pensionsplaner. Betalningar till lagstadgade pensionssystem (framför allt TyEL i Finland) redovisas som del av sociala avgifter och har inte medräknats i tabellen nedan.

M9. Personalkostnader, forts.

Ersättning till koncernchefen och koncernledningen

Euro	Fast lön		Pensionskostnad Förmåns- och avgiftsbe- stämda planer		Förmåner		Summa fast ersättning	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019
Koncernchef:								
Frank Vang-Jensen	1 252 912	408 314	375 788	122 494	211 989	7 844	1 840 689	538 652
Casper von Koskull	–	958 339	–	74 620	–	50 509	–	1 083 468
Tillförordnad vice vd:								
Jussi Koskinen	462 771	131 729	–	–	23 172	4 414	485 943	136 143
Group COO och ställföreträdande koncernchef:								
Torsten Hagen Jørgensen	–	877 633	–	238 857	–	43 921	–	1 160 411
Koncernledning:								
9 (9) personer exklusive koncernchef och tillförordnad vice vd:	6 236 460	5 232 982	1 027 375	905 302	89 443	86 786	7 353 278	6 225 070
Summa	7 952 143	7 608 997	1 403 163	1 341 273	324 604	193 474	9 679 910	9 143 744
Tidigare koncernchef:								
Casper von Koskull ¹	1 398 528	417 852	108 646	35 026	29 974	18 649	1 537 148	471 527
Tidigare Group COO och ställföreträdande koncernchef:								
Torsten Hagen Jørgensen ¹	497 697	302 702	182 914	96 893	1 425	833	682 036	400 428
Summa	9 848 368	8 329 551	1 694 723	1 473 192	356 003	212 956	11 899 094	10 015 699

1) Siffrorna avser de belopp som betalats 2020, men kostnaden har täckts av avsättningar för avgångsvederlag som redovisades 2019.

Rörlig ersättning

EIP 2020 för koncernledningen grundas på specifika mål och har ett tak på högst 75 procent av den fasta grundlönen. 40 procent av utfallet från EIP 2020 betalas ut under 2021. Återstående 60 procent betalas ut i lika delar under en femårsperiod, med 12 procent överlåtelse per år. 50 procent av utfallet från EIP 2020 betalas på respektive överlåtelseidpunkt i form av Nordeaaktier (exklusive utdelning), som omfattas av en kvarhållandeperiod om 12 månader efter överlåtelseidpunkten. Utfallet från EIP 2020 har kostnadsförts i sin helhet under 2020.

Under 2020 beslutade styrelsen att införa ett långsiktigt incitamentsprogram (LTIP 2020–2022) för Nordeas koncernledning i enlighet med ersättningspolicyn för styrande organ som fastställdes genom en rådgivande omröstning på Nordeas ordinarie bolagsstämma 2020.

LTIP 2020–2022 har en treårig intjänandeperiod från 1 januari 2020 till 31 december 2022, och omfattas av uppskjutande- och kvarhållandeperioder. Den första andelen aktier för eventuell tilldelning överläts 2023, utifrån resultatkriterierna. Återstående aktier omfattas av en uppskjutandeperiod och överläts årligen i fem lika stora andelar under perioden 2024–2028. Varje aktieöverlåtelse omfattas av en kvarhållandeperiod om 12 månader.

Se avsnittet nedan för ytterligare information om LTIP 2020–2022.

LTIP 2012 hade i maj 2015 kostnadsförts i sin helhet. Samtliga aktier enligt LTIP 2012 är fullt intjänade och därmed inte

villkorade. Det fanns inga utestående aktier för dagens medlemmar av koncernledningen per den 31 december 2020.

Ersättning till koncernchef och tillförordnad vice vd Koncernchefen

Frank Vang-Jensen utsågs till koncernchef den 5 september 2019.

Koncernchefens ersättning under 2020 utgörs av fem komponenter: Fast lön, Executive Incentive Programme (EIP), LTIP 2020–2022, pensionspremier och förmåner.

Koncernchefens fasta årslön var fortsatt 1 250 000 euro från den 1 januari 2020. Den fasta lönen innefattar semesterersättning.

Koncernchefen omfattas av en avgiftsbestämd pensionsplan. Pensionspremierna uppgick till 30 procent av den fasta grundlönen.

Förmånerna utgjordes huvudsakligen av bilförmån samt bostads-, säkerhets- och reserelaterade förmåner liksom skattemässiga kostnader för bosättning i Finland och skatterådgivning, till ett värde av 211 989 euro.

EIP 2020 baserades på särskilda mål och kunde som högst uppgå till 75 procent av den fasta grundlönen. För 2020 blev utfallet från EIP 610 313 euro.

Den villkorade tilldelningen för 2020 enligt LTIP 2020–2022 uppgick till 45 882 euro.

Den intjänade ersättningen för 2020 uppgick för de fem komponenterna till 2 496 884 euro.

Koncernchefen måste behålla en stor andel av de tilldelade aktierna till dess att det samlade värdet motsvarar 100 pro-

M9. Personalkostnader, forts.

Rörlig ersättning

Euro	Executive Incentive Programme		LTIP villkorad tilldelning		Summa rörlig ersättning		Summa ersättning Fast och rörlig	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019
Koncernchef:								
Frank Vang-Jensen	610 313	158 416	45 882	–	656 195	158 416	2 496 884	697 068
Casper von Koskull	–	229 145	–	–	–	229 145	–	1 312 613
Tillförordnad vice vd:								
Jussi Koskinen	236 249	59 905	15 294	–	251 543	59 905	737 486	196 048
Group COO och ställföreträdande koncernchef:								
Torsten Hagen Jørgensen	–	214 972	–	–	–	214 972	–	1 375 383
Koncernledning:								
9 (9) personer exklusive koncernchef och tillförordnad vice vd:	2 318 494	1 454 983	137 646	–	2 456 140	1 454 983	9 809 418	7 680 053
Summa	3 165 056	2 117 421	198 822	–	3 363 878	2 117 421	13 043 788	11 261 165
Tidigare koncernchef:								
Casper von Koskull	–	109 470	–	–	–	109 470	1 537 148	580 997
Tidigare Group COO och ställföreträdande koncernchef:								
Torsten Hagen Jørgensen	–	–	–	–	–	–	682 036	400 428
Summa	3 165 056	2 226 891	198 822	–	3 363 878	2 226 891	15 262 972	12 242 590

cent av hans fasta bruttoårslön. Dessa aktier måste behållas till dess att koncernchefen lämnar sin befattning.

Tillförordnad vice vd

Jussi Koskinen utsågs till tillförordnad vice vice vd den 10 september 2019.

Tillförordnad vice vd:s ersättning utgörs av fem komponenter: Fast lön, Executive Incentive Programme (EIP), LTIP 2020–2022, finsk lagstadgad pensionsplan (redovisas som sociala avgifter) och förmåner.

Tillförordnad vice vd:s fasta årslön var fortsatt 450 000 euro, inklusive semesterersättning, från den 1 januari 2020.

Förmånerna för 2020 uppgick till 23 172 euro och utgjordes huvudsakligen av bilförmån.

EIP 2020 för koncernledningen baserades på särskilda mål och kunde som högst uppgå till 75 procent av den fasta grundlönen. För 2020 blev utfallet från EIP 236 249 euro.

Den villkorade tilldelningen för 2020 enligt LTIP 2020–2022 uppgick till 15 294 euro.

Tillförordnad vice vd omfattas av det lagstadgade finska pensionssystemet. Enligt de lagstadgade pensionsreglerna ska den del av utfallet från EIP 2020 för koncernledningen som betalas eller hålls inne under 2021 medräknas i pensionsgrundande lön.

Den intjänade ersättningen för 2020, som tillförordnad vice vd, uppgick för de fyra komponenterna (exklusive pensionsförmån) till 737 486 euro.

Tillförordnad vice vd måste behålla en stor andel av de tilldelade aktierna till dess att det samlade värdet motsvarar 100 procent av hans fasta bruttoårslön. Dessa aktier måste behållas till dess att tillförordnad vice vd lämnar sin befattning.

Ersättning till koncernledningen

Ersättning till övriga medlemmar i koncernledningen medräknas för den tid som de innehaft sin befattning och omfattats av EIP 2020. En medlem i koncernledningen lämnade Nordea den 30 april 2020. Tre nya medlemmar i koncernledningen utsågs den 1 augusti 2020, 15 oktober 2020 respektive 1 november 2020. Garanterad rörlig ersättning (rekryteringsbonus/utköp) har godkänts till ett värde av 1 500 000 euro.

Ersättningen till medlemmar i koncernledningen utgörs av fem komponenter: Fast lön, EIP 2020 för koncernledningen, LTIP 2020–2022, pensionspremier och förmåner.

EIP 2020 för koncernledningen baserades på specifika mål och kan uppgå till högst 75 procent av den fasta grundlönen för de medlemmar i koncernledningen som erbjuds LTIP 2020–2022 och 100 procent för övriga. För 2020 blev utfallet från EIP 2 318 494 euro.

Den villkorade tilldelningen för 2020 enligt LTIP 2020–2022 uppgick till 137 646 euro. Chief Risk Officer deltar inte i LTIP.

Varje medlem i koncernledningen måste behålla en stor andel av de tilldelade aktierna till dess att det samlade värdet motsvarar 100 procent av deras fasta bruttoårslön. Dessa aktier måste behållas till dess att personen lämnar sin befattning i koncernledningen.

Pensionsplanerna för de övriga nio medlemmarna i koncernledningen ser olika ut beroende på de nationella förhållandena. Pensionsplanerna är avgiftsbestämda eller en kombination av avgiftsbestämda och förmånsbestämda pensionsplaner.

Per den 31 december 2020 hade tre medlemmar pensionsplaner i enlighet med svenska kollektivavtal, BTP1 (avgiftsbestämd pension) och BTP2 (förmånsbestämd pension), med

M9. Personalkostnader, forts.

kompletterande avgiftsbestämda pensionsplaner utöver kollektivavtalet. Pensionspremierna uppgick sammanlagt till 30 procent av den fasta grundlönen.

En medlem hade en avgiftsbestämd pensionsplan i enlighet med dansk praxis. Pensionspremierna uppgick sammanlagt till 30 procent av den fasta grundlönen.

Tre medlemmar täcktes av det lagstadgade finska pensionssystemet (redovisat som sociala avgifter) och hade i tillägg en avgiftsbestämd pensionsplan motsvarande 8,5 % av den fasta grundlönen.

Två medlemmar saknar pensionsavtal med Nordea Bank Abp.

Ersättning till tidigare koncernchef och tidigare ställföreträdande koncernchef Tidigare koncernchefen

Casper von Koskull utsågs till koncernchef den 1 november 2015 och avgick den 5 september 2019. Den tidigare koncernchefens ersättning för 2020 utgjordes av tre komponenter: Fast lön, pensionspremier och förmåner (huvudsakligen av bil, skatterådgivnings och bostadsförmån).

Den tidigare koncernchefen täcktes av det lagstadgade finska pensionssystemet och hade i tillägg en avgiftsbestämd pensionsplan motsvarande 8,5 % av den fasta grundlönen.

Den intjänade ersättningen för 2020, som tidigare koncernchef, uppgick för de tre komponenterna till 1 537 148 euro (täcks av avsättning gjord 2019).

Tidigare Group COO och ställföreträdande koncernchefen

Torsten Hagen Jørgensen utsågs till Group COO och ställföreträdande koncernchef den 1 november 2015 och avgick den 10 september 2019. Ersättningen till tidigare Group COO och ställföreträdande koncernchef utgjordes av fast lön, pensionspremier och förmåner. Under uppsägningstiden hade tidigare Group COO och ställföreträdande koncernchefen en avgiftsbestämd pensionsplan och bilförmån.

Den intjänade ersättningen för 2020, som tidigare Group COO och ställföreträdande koncernchef, uppgick för de tre komponenterna till 682 036 euro (täcks av avsättning gjord 2019).

Uppskjuten rörlig ersättning i form av Nordeaaktier

En del av utfallet från EIP 2019 för koncernledningen har skjutits upp, med framtida betalning i form av Nordeaaktier. Antalet tilldelade och uppskjutna aktier per den 31 december 2020 framgår av tabellen nedan:

Nordeaaktier

	2020
Koncernchef	
Frank Vang-Jensen	19 425
Tillf. vice vd:	
Jussi Koskinen	11 704
Koncernledning:	
9 personer exkl. koncernchef och tillförordnad vice vd:	56 607
Summa	87 736
Tidigare koncernchef:	
Casper von Koskull	20 483
Tidigare Group COO och ställföreträdande koncernchef:	
Torsten Hagen Jørgensen	12 997
Summa	121 216

Pensionsförpliktelser

Pensionsplanerna är fonderade, vilket innebär att pensionsförpliktelserna täcks av förvaltningstillgångar vars verkliga värde i huvudsak motsvarar värdet av förpliktelserna.

Pensionsförpliktelserna (värdet av skulderna för förmånsbestämda pensionsplaner) påverkas av förändringar i aktuariella antaganden, och skillnaderna mellan åren kan vara betydande.

Redovisade pensionsförpliktelser motsvarar intjänade pensionsrätter beräknade med hjälp av förväntade lönenivåer vid pensionering.

Pensionsförpliktelserna har värderats per den 31 december 2020.

Euro	2020	2019
Koncernledningen:		
Värdet av pensionsförpliktelser gentemot tre svenska medlemmar i koncernledningen	1 137 129	1 004 303
Tidigare styrelseordföranden, koncernchefer och ställföreträdande koncernchefer		
Vesa Vainio ¹	4 932 945	5 118 594
Lars G Nordström	311 588	313 010
Casper von Koskull	427 026	399 536
Summa	6 808 688	6 835 443

1) Pensionsförpliktelserna härrör främst från förmånsbestämda pensionsrätter intjänade i, och finansierade av, de banker som bildat Nordea. Minskningen jämfört med 2019 beror huvudsakligen på utbetalningar under året.

Uppsägningstid och avgångsvederlag

I enlighet med anställningsavtalet har koncernchefen en uppsägningstid på 12 månader och Nordea Bank Abp en uppsägningstid på 12 månader. Koncernchefen har ett avgångsvederlag på 12 månaderslöner, vilket minskas av lön från eventuell annan anställning under dessa 12 månader.

Tillförordnade vice vd och nio medlemmar i koncernledningen har en uppsägningstid på 6 månader och Nordea Bank Abp en uppsägningstid på 12 månader. Ett avgångsvederlag på 12 månader lämnas, vilket minskas av lön från eventuell annan anställning under dessa 12 månader.

Inga åtaganden om avgångsvederlag gjordes gentemot medlemmarna i koncernledningen under 2020. Åtaganden om avgångsvederlag gentemot medlemmar i koncernledningen som gjordes och redovisades under 2019 uppgick till 2 427 212 euro.

Total ersättning som betalats 2020 under uppsägningstiden uppgick till 3 599 899 euro, varav 1 540 425 euro avsåg den tidigare koncernchefen. Betalningarna under uppsägningstiden har medräknats i relevanta fall i upplysningarna för 2020, men täcks av avsättningar som gjordes 2019 och redovisas därmed inte som en kostnad för 2020.

Skadeersättning

Nordea Bank Abp har åtagit sig att ersätta medlemmarna i koncernledningen för utgifter i samband med juridisk rådgivning för att försvara sig emot eller bestrida vissa stämningar eller utredningar från tredje part, dock med undantag för brott eller handlingar som begåtts uppsåtligt eller av grov oaktsamhet. Ersättningen för respektive medlem i koncernledningen kan som högst uppgå till totalt 37,5 mn euro, såvida inte styrelsen från fall till fall beslutar annat. Ersättning ges endast för sådant som annat försäkringsskydd inte täcker.

M9. Personalkostnader, forts.

Utlåning och inlåning till nyckelpersoner i ledande positioner

Utlåning till nyckelpersoner i ledande positioner, beskrivet i not M1 avsnitt 25 uppgår till 0 mn euro (2 mn euro) och ränteintäkter på dessa lån uppgår till 0 mn euro (0 mn euro). Inlåning från nyckelpersoner i ledande positioner uppgår till 14 mn euro (18 mn euro) och ränteintäkter på denna inlåning uppgår till 0 mn euro (0 mn euro). Kreditlöften till nyckelpersoner i ledande positioner uppgår till 0 mn euro (0 mn euro).

Nyckelpersoner i ledande positioner som är anställda av Nordea Bank Abp erhåller samma kreditvillkor som övriga anställda. I Finland motsvarar personalräntan Nordeas inlåningskostnad med en marginal på 30 punkter. I Danmark är personalräntan för lån rörlig och uppgick den 31 december 2020 till 2,25 procent. I Norge är personalräntan för lån rörlig och uppgick den 31 december 2020 till 1,15 procent. I Sverige är personalräntan på lån med fast eller rörlig ränta 215 punkter lägre än motsvarande ränta för externa kunder (med en nedre gräns på 50 punkter). Per idag finns en begränsning på 57 svenska prisbasbelopp, både för lån med fast ränta och för lån med rörlig ränta. Lån överstigande de fastslagna begränsningarna ges till samma villkor som för förmånskunder. Lån till familjemedlemmar till nyckelpersoner i ledande positioner och till nyckelpersoner i ledande positioner som ej är anställda av Nordea Bank Abp ges till normala marknadsvillkor.

Aktierelaterad ersättning

Nordea Bank Abp har flera program för rörlig ersättning till utvalda medarbetare i Nordea Bank Abp (deltagare). Villkoren i programmen skiljer sig åt beroende på målgrupp. Upplysningar om de aktierelaterade programmen finns nedan. Samtliga ersättningsprogram beskrivs också i avsnittet "Ersättningar" på sidan 63 i förvaltningsberättelsen och ytterligare upplysningar finns nedan.

Under 2020 införde Nordea Bank Abp ett långsiktigt incitamentsprogram (LTIP) för medlemmar i koncernledningen. Programmet regleras med eget kapital-instrument. För ytterligare information om det här programmet, se "Långfristigt incitamentsprogram 2020–2022" nedan.

Fram till 2018 använde sig Nordea Bank Abp av uppskjuten rörlig ersättning indexerad till Nordeaaktiens totalavkastning (TSR), exklusive utdelning. Utfallet från programmet betala-

des uteslutande i kontanter och den del som indexerades till Nordeas TSR redovisades som ett kontantreglerat aktierelaterat program. Från 2019 ändrades detta så att 50 procent av programmet betalas kontant och 50 procent regleras med Nordeaaktier, vilket innebär att den del som betalas i Nordeaaktier är ett aktierelaterat program som regleras med eget kapital-instrument.

Programmen för rörlig ersättning 2019 kostnadsfördes under 2019, där 20 mn euro avsåg kontant ersättning och 20 mn euro avsåg den aktierelaterade delen. Kostnaderna har under 2020 justerats ned till 14 mn euro för kontantdelen och 7 mn euro för den aktierelaterade delen. Under 2020 har deltagarna i dessa program erhållit 1 331 083 aktier i Nordea, vilket motsvarar 7 mn euro baserat på aktiekursen på tilldelningsdagen. Ytterligare 1 219 284 aktier tilldelades deltagarna men som uppskjuten ersättning. Dessa uppskjutna aktier hade ett verkligt värde på 6 mn euro baserat på aktiekursen på tilldelningsdagen.

Tabellen nedan visar samtliga program med aktierelaterade kostnader som redovisats under 2020, liksom jämförelsetal för 2019. Siffrorna för 2020 grundas på förväntat utfall 2020 och samtliga siffror är exklusive sociala avgifter. Kostnaden för 2020 grundas på ett antagande om antal aktier som kommer att tilldelas och omfattas av uppskjutanderegler med överlåtelse under de efterföljande åren.

Långsiktigt incitamentsprogram 2020–2022

För information om långsiktigt incitamentsprogram 2020–2022, se not K8, avsnitt 'Långsiktigt incitamentsprogram 2020–2022'.

Långsiktiga incitamentsprogram som löpt ut – 2011 och 2012

LTIP 2012 hade i maj 2015 kostnadsförts i sin helhet. Samtliga aktier enligt LTIP 2012 är fullt intjänade och därmed inte villkorade. 60 procent av de intjänade aktierna omfattades av uppskjutanderegler, med möjlighet till nedjustering av uppskjuten ersättning i enlighet med gällande föreskrifter, och tilldelades under en femårsperiod, med start i maj 2015. Den slutliga överlåtelsen av aktier gjordes i maj 2020, och vid utgången av 2020 fanns inga utestående aktier eller redovisade skulder.

Aktierelaterad ersättning

Intjänandeår	Eget kapital- eller kontantreglerade	Överlåtelseperiod	Kostnad 2020	Kostnad 2019	Skuld 31 dec 2020	Skuld 31 dec 2019	Utstående rättigheter
2020							
- LTIP	Eget kapitalreglerat	2023–2028	0	–	–	–	Ja ¹
- EIP	Eget kapitalreglerat	2021–2026	14	–	–	–	Ja ²
- Rörlig lönedel/bonus	Eget kapitalreglerat	2021–2026	–	–	–	–	Ja ²
- Utköp, etc.	Eget kapitalreglerat	2021–2022	–	–	–	–	Ja
2019							
- EIP	Eget kapitalreglerat	2021–2025	–13	20	–	–	Ja
- Rörlig lönedel/bonus	Eget kapitalreglerat	2021–2025	5	–	–	–	Ja
- Utköp, etc.	Eget kapitalreglerat	2021–2025	0	–	–	–	Ja
Tidigare år	Kontantreglerat	2021–2025	–4	–11	32	74	Nej
Summa			2	9	32	74	

1) Rättigheter tilldelas efter den treåriga resultatmättningsperiodens slut (2020–2022), under den efterföljande överlåtelseperioden (2023–2028).

2) Rättigheter tilldelas under 2021 utifrån resultatet för 2020.

M9. Personalkostnader, forts.

Långsiktiga incitamentsprogram som löpt ut – 2011 och 2012

	2020			2019		
	Matchningsaktie	Prestationsaktie I	Prestationsaktie II	Matchningsaktie	Prestationsaktie I	Prestationsaktie II
Rättigheter LTIP 2012						
Utestående vid årets början	27 281	81 843	27 281	49 608	148 824	49 608
Tilldelade ¹	–	–	–	4 954	14 862	4 954
Erhållna	–24 908	–74 345	–24 908	–27 281	–81 843	–27 281
Utestående vid årets slut²	2 373	7 120	2 373	27 281	81 843	27 281
Rättigheter LTIP 2011						
Utestående vid årets början	–	–	–	31 563	52 736	14 203
Tilldelade ¹	–	–	–	3 150	5 2634	1418
Erhållna	–	–	–	–34 713	–58 000	–15 621
Utestående vid årets slut²	–	–	–	–	–	–

1) Tilldelade rättigheter är kompensation för utdelning på den underliggande Nordeaaktien under året.

2) Tilldelningen av rättigheter sköts upp till följd av uppskjutande och kvarhållanderestriktioner enligt de nordiska finansinspektionerna regleringar. De uppskjutna rättigheterna har inte någon lösenkurs.

Aktierelaterade program för rörlig ersättning – andra än LTIP

För information om de program för rörlig ersättning som omfattade uppskjuten ersättning med indexerings till Nordeaaktiens totalavkastning (kontantreglerat program fram till 2018) och ersättning i form av aktier (eget kapital-reglerat program från 2019), se not K8, avsnitt "Aktierelaterade program för rörlig ersättning – andra än LTIP". Programmen klassificeras som: Executive Incentive Programme (EIP), rörlig lönedel (Variable Salary Part, VSP) och bonusprogram.

Tabellen nedan omfattar endast uppskjuten ersättning som indexerats med Nordeas TSR. EIP inkluderas från och med 2014, då uppskjuten. Ytterligare information om samtliga uppskjutna belopp finns i den separata rapport om ersättningar som publiceras på Nordeas hemsida (www.nordea.com).

Uppskjuten aktierelaterad ersättning

Mn euro	2020	2019
Vid årets början	65	77
Uppskjuten/intjänad under året	–	37
TSR-indexering under året	–3	–10
Utbetalningar under året	–34	–39
Omräkningsdifferenser	–	0
Vid årets slut	28	65

Ytterligare information om ersättningar

Förvaltningsberättelsen innehåller ett separat avsnitt om ersättningar, på sidan 63. Ytterligare information om ledande befattningshavare, risktagare med väsentlig inverkan och samtliga medarbetare på Nordea Bank Abp, publiceras i en separat rapport på nordea.com senast en vecka för den ordinarie bolagsstämman den 24 mars 2021.

Garantier och andra åtaganden utanför balansräkningen

Nordea Bank Abp har inte ställt några säkerheter för eller utfärdat några eventalförpliktelser till nyckelpersoner i ledande ställning eller till revisorer.

Styrelsen, koncernchefen och koncernledningen innehav av Nordea aktier

I slutet av år 2020 hade styrelsen ett innehav av Nordea aktier till ett antal av 173,968 (173 984) samt koncernchefen och koncernledningen till ett antal av 168 857 (110 380). Totalt uppgick antalet aktierna till 342 825 (284 364), 0,008 procent (0,007 procent) av totala antalet aktier. Nyckelpersoner i ledande positioner har inget innehav i aktieoptioner eller konvertibla skuldebrev emitterade av Nordea.

Medelantal anställda

	Summa		Män		Kvinnor	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019
Omräknat till heltidstjänster						
Finland	5 366	5 743	2 089	2 187	3 277	3 556
Sverige	5 634	6 112	2 763	3 006	2 871	3 106
Danmark	6 608	7 198	3 811	4 127	2 797	3 071
Norge	2 206	2 390	1 190	1 286	1 016	1 104
Polen	4 412	4 006	2 494	2 274	1 918	1 732
Övriga länder	841	715	319	277	522	438
Summa genomsnitt	25 067	26 164	12 666	13 157	12 401	13 007

Antal anställda

	31 dec 2020	31 dec 2019	Förändringar
Fast heltidanställda	23 282	23 164	118
Fast deltidanställda	1 179	1 342	–163
Visstidsanställda	372	1 455	–1 083
Totalt antal anställda (omräknat till heltidstjänster), vid årets slut	24 833	25 961	–201

Fördelning efter kön, ledande befattningshavare

I moderföretagets styrelse, styrelsemedlemmar utsedda av bolagsstämman, var 60 procent män och 40 procent kvinnor. Motsvarande siffror för Övriga ledande befattningshavare var 64 procent män och 36 procent kvinnor. Arbetstagarrepresentanter är exkluderade.

M10. Övriga administrations-kostnader

Mn euro	2020	2019
Övriga personal kostnader	-64	-85
Resekostnader	-12	-59
Informationsteknologi	-468	-502
Marknadsföring och representation	-33	-45
Porto-, transport-, telefon- och kontorskostnader	-46	-54
Övrigt ¹	-176	-211
Summa	-799	-956

1) Inkluderar arvoden och ersättning till revisorer enligt nedanstående fördelning.

Revisionsarvoden

Mn euro	2020	2019
PricewaterhouseCoopers		
Revisionsuppdrag	-6	-6
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	0	0
Övriga uppdrag ¹	-1	-1
Summa	-7	-7

1) Vilka avser övriga uppdrag 0,5 mn euro (0,5 mn euro) för PricewaterhouseCoopers Ab.

M11. Övriga rörelsekostnader

Mn euro	2020	2019
Hyres-, lokal- och fastighetskostnader	-293	-327
Avgifter till myndigheter ¹	-264	-261
Övrigt	-36	-141
Summa	-593	-729

1) Inkluderar resolutionsavgifter, tillsynsavgifter, bidrag till den gemensamma resolutionsnämnden och avgifter till Finansbranschens Centralförbund.

M12. Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar

Av- och nedskrivningar

Mn euro	2020	2019
Fastigheter och Inventarier (Not M23)		
Inventarier	-28	-61
Fastigheter	-1	-1
Summa	-29	-62
Immateriella tillgångar (Not M22)		
Goodwill	-60	-67
Programvara	-238	-238
Övriga immateriella tillgångar	-45	-31
Summa	-343	-336

Nedskrivningar

Mn euro	2020	2019
Fastigheter och inventarier (Not M23)		
Inventarier	0	-10
Fastigheter	-	0
Summa	0	-10

Nedskrivningar

Mn euro	2020	2019
Immateriella tillgångar (Not M22)		
Programvara	-45	-720
Övriga immateriella tillgångar	-	0
Summa	-45	-720
Summa av- och nedskrivningar	-417	-1 128

M13. Kreditförluster, netto

2020, mn euro	Utlåning till kreditinstitut ²	Utlåning till allmänheten ²	Poster utanför balansräkningen ³	Summa
Kreditförluster, netto kategori 1	1	-54	-32	-85
Kreditförluster, netto kategori 2	-1	-103	-69	-173
Kreditförluster, icke fallerade, netto	0	-157	-101	-258
Kategori 3, fallerade				
Kreditförluster, netto, individuellt värderade, modellbaserade ¹	2	-105	4	-99
Konstaterade kreditförluster	-	-447	-9	-456
Minskning av avsättningar som tagits i anspråk för att täcka konstaterade kreditförluster	-	355	9	364
Garantiersättning	-	0	-	0
Återföringar av tidigare konstaterade kreditförluster	0	26	-	26
Ny/ökad avsättning	-	-543	-30	-573
Återföring av avsättningar	-	273	45	318
Kreditförluster, fallerade, netto	2	-441	19	-420
Kreditförluster, netto	2	-598	-82	-678

2019, mn euro	Utlåning till kreditinstitut ²	Utlåning till allmänheten ²	Poster utanför balansräkningen ³	Summa
Kreditförluster, netto kategori 1	2	0	-8	-6
Kreditförluster, netto kategori 2	5	-64	-31	-90
Kreditförluster, icke fallerade, netto	7	-64	-39	-96
Kategori 3, fallerade				
Kreditförluster, netto, individuellt värderade, modellbaserade ¹	1	-11	2	-8
Konstaterade kreditförluster	-	-372	-9	-381
Minskning av avsättningar som tagits i anspråk för att täcka konstaterade kreditförluster	-	289	9	298
Garantiersättning	1	15	-	16
Återföringar av tidigare konstaterade kreditförluster	-	3	-	3
Ny/ökad avsättning	-	-513	-42	-555
Återföring av avsättningar	-	197	62	259
Kreditförluster, fallerade, netto	2	-392	22	-368
Kreditförluster, netto	9	-456	-17	-464

1) Inkluderar individuellt identifierade tillgångar där avsättningarna har beräknats med en statistisk modell.

2) Avsättningarna inkluderade i not M16 "Utlåning och osäkra lånefordringar".

3) Avsättningarna inkluderade i not M2 "Risk- och likviditetshantering".

Nedskrivning av övriga finansiella tillgångar

Mn euro	2020			2019		
	Kreditförluster netto från lån klassificerade till verkligt värde via fonden för verkligt värde	Nedskrivning av aktier och andelar i koncern- och intressebolag	Summa	Kreditförluster netto från lån klassificerade till verkligt värde via fonden för verkligt värde	Nedskrivning av aktier och andelar i koncern- och intressebolag	Summa
Kreditförluster netto, individuellt värderade	-1	-	-1	0	-	0
Avskrivningar	-	-106	-106	-	-16	-16
Summa	-1	-106	-107	0	-16	-16

M14. Skatter

Skattekostnad

Mn euro	2020	2019
Aktuell skatt	-300	-614
Uppskjuten skatt	-25	489
Summa	-325	-125

Skatten på rörelseresultat skiljer sig på följande sätt från det teoretiska belopp som kan beräknas med hjälp av skattesatsen i Finland:

Mn euro	2020	2019
Resultat före skatt	2 289	1 563
Skatt beräknad med en skattesats om 20,0 procent	-458	-313
Effekt av andra skattesatser i övriga länder	-35	-22
Ej skattepliktiga intäkter	259	301
Ej skattemässigt avdragsgilla kostnader	-61	-65
Skatter relaterade till tidigare perioder	41	-10
Utnyttjande och etablering av oredovisade skattefordringar	-67	-9
Övrigt	-4	-7
Skattekostnad	-325	-125
Genomsnittlig effektiv skattesats	14 %	8 %

Uppskjuten skatt

Mn euro	Uppskjutna skattefordringar		Uppskjutna skatteskulder	
	31 dec 2020	31 dec 2019	31 dec 2020	31 dec 2019
Skattemässiga underskott	119	105	-	-
Utlåning till allmänheten	60	57	23	12
Derivatinstrument	129	125	0	14
Materiella tillgångar	-	9	1	8
Immateriella tillgångar	-	-	80	69
Pensionstillgångar/förpliktelser	87	119	35	40
Skulder/avsättningar	115	146	0	-
Avräkningsbar utländsk skatt	249	225	267	193
Övrigt	49	2	4	13
Kvittning av uppskjutna skattefordringar och skulder	-410	-335	-410	-335
Summa¹	398	453	0	14

1) Uppskjutna skattefordringar bokade via fonden för verkligt värde uppgår till 64 mn euro (75 mn euro). Uppskjutna skatteskulder bokade via fonden för verkligt värde uppgår till 27mn euro (EUR 36 mn euro).

M15. Utlåning till kreditinstitut

Mn euro	Redovisat värde		Betalbara vid anfordran		Övriga	
	31 dec 2020	31 dec 2019	31 dec 2020	31 dec 2019	31 dec 2020	31 dec 2019
Centralbanker	3 121	9 159	2 426	4 826	695	4 333
Kreditinstitut	61 243	71 802	412	1 336	60 831	70 466
Summa	64 364	80 961	2 838	6 162	61 526	74 799

M16. Utlåning och osäkra lånefordringar

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Utlåning värderad till verkligt värde	18 592	29 500
Utlåning värderad till upplupet anskaffningsvärde som inte är osäkra (kategori 1 och 2)	180 626	193 725
Osäkra lånefordringar (kategori 3)	3 055	3 734
- varav reglerade	1 561	2 108
- varav oreglerade	1 494	1 626
Utlåning före reserver	202 273	226 959
- varav centralbanker	3 121	9 159
- varav kreditinstitut	61 247	71 816
Reserver för osäkra lånefordringar (kategori 3)	-1 449	-1 505
- varav reglerade	-680	-766
- varav oreglerade	-769	-739
Reserver för utlåning som inte är osäker (kategori 1 och 2)	-587	-416
Reserver	-2 036	-1 921
- varav centralbanker	0	0
- varav kreditinstitut	-4	-14
- varav till allmänheten	-2 032	-1 907
Utlåning , redovisat värde	200 237	225 038
Avsättningar gällande åtaganden utanför balansräkningen¹	-283	-208

1) Avsättningar gällande åtaganden utanför balansräkningen avser utlåning till allmänheten. För mera information se Not M32 "Avsättningar", "Garantier/åtaganden".

Utlåning till allmänheten

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Betalbara vid anfordran	6 575	7 531
Övriga	129 298	136 546
Summa	135 873	144 077
- varav efterställda skulder	913	1 266

31 dec 2020, mn euro	Lån före reserver	Reserver	Lån till redovisat värde
Icke-finansiella företag	18 222	-334	17 888
Finansiella företag (inkl. försäkringsföretag)	1 255	-2	1 253
Offentlig sektor	369	0	369
Hushåll	10 198	-82	10 116
Hushållens ideella organisationer	303	-3	300
Utlandet	107 561	-1 614	105 947
Summa	137 908	-2 035	135 873

31 dec 2019, mn euro	Lån före reserver	Reserver	Lån till redovisat värde
Icke-finansiella företag	16 483	-259	16 224
Finansiella företag (inkl. försäkringsföretag)	1 247	-1	1 246
Offentlig sektor	1 038	-1	1 037
Hushåll	10 684	-39	10 645
Hushållens ideella organisationer	299	-2	297
Utlandet	116 233	-1 605	114 628
Summa	145 984	-1 907	144 077

M17. Räntebärande värdepapper

Denna not innefattar både specificering av balansräkningsposterna "Räntebärande värdepapper" och "Skuldebrev belåningsbara i centralbanker".

Mn euro	Redovisat värde	
	31 dec 2020	31 dec 2019
Statliga och övriga offentliga samfund	16 538	20 208
- varav för handel	1 541	2 812
Banker och övriga finansiella institutioner	54 919	41 429
- varav för handel	8 228	11 232
Övrigt	5 376	4 276
- varav för handel	842	1 350
Summa	76 833	65 913
- varav statsskuldssamband belåningsbara i centralbanker	11 712	17 305
- varav övriga skuldebrev belåningsbara i centralbanker	56 036	43 913
- varav noterade	32 100	20 151
- varav onoterade	44 733	45 762
- varav efterställda fordringar	79	207

M18. Aktier och andelar

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Aktier värderade till verkligt värde via resultaträkningen	4 864	5 490
- varav noterade	3 647	4 318
- varav onoterade	1 217	1 172
Redovisat värde	4 864	5 490
- varav för handel	1 755	2 394
- varav under värdepapperslån	142	166
- varav i kreditinstitut	142	181

Inlånade aktier upp till ett belopp på 957 mn euro (1 522 mn euro) redovisas ej i balansräkningen och ingår därmed inte i siffrorna.

M19. Aktier och andelar i intresseföretag och joint ventures

Intresseföretag

	Organisationsnummer	Säte	Redovisat värde		Aktieinnehav, %
			2020, mn euro	2019, mn euro	
Eksportfinans ASA ¹	816521432	Oslo	42	42	23
Eiendomsverdi AS	881971682	Oslo	11	12	25
Suomen Luotto-osuuskunta	0201646-0	Helsingfors	3	3	27
Automatia Pankkiautomaatit Oy ^{1,2}	0974651-1	Helsingfors	–	5	–
Bankomat AB ¹	556817-9716	Stockholm	6	6	20
Mondido Payments AB	556960-7129	Stockholm	4	4	14
P27 Nordic Payments Platform AB ⁴	559198-9610	Stockholm	–	11	–
Nordic KYC Utility AB (renamed to Invidem AB) ⁴	559210-0779	Stockholm	–	2	–
Financial Transaction Services B.V. ^{1,3}	68914016	Amsterdam	5	–	15
Subaio ApS	37766585	Aalborg	2	2	25
Övriga			1	0	–
Summa			74	87	

Joint ventures

	Organisationsnummer	Säte	Redovisat värde		Aktieinnehav, %
			2020, mn euro	2019, mn euro	
Siirto Brand Oy ³	3102648-1	Helsingfors	1	–	50
Invidem AB (former Nordic KYC Utility AB) ^{1,4}	559210-0779	Stockholm	4	–	17
P27Nordic Payments Platform AB ⁴	559198-9610	Stockholm	11	–	17
Summa			16	–	

1) Klassificerad som CRR institut.

2) Sålts eller likviderats under år 2020.

3) Anskaffat under år 2020.

4) Omklassificerat till Joint ventures under året.

Alla aktier i intresseföretag och joint ventures är onoterade aktier.

M20. Aktier och andelar i koncernföretag

Specifikation

Denna specifikation omfattar alla direktägda koncernföretag.

	Organisationsnummer	Säte	Antal aktier	Redovisat värde 31 dec 2020, mn euro	Redovisat värde 31 dec 2019, mn euro	Ägarandel %	Röstandel %
Nordea Kredit RealKreditatieselskab ¹	15134275	Köpenhamn	17 172 500	2 950	2 950	100,0	100,0
Nordea Hypotek AB (publ) ¹	556091-5448	Stockholm	100 000	2 401	2 293	100,0	100,0
Nordea Eiendomskreditt AS ¹	971227222	Oslo	15 336 269	1 704	1 809	100,0	100,0
Fionia Asset Company A/S	31934745	Köpenhamn	148 742 586	1 185	1 185	100,0	100,0
Nordea Finans Finland Ab ¹	0112305-3	Helsingfors	1 000 000	1 067	1 067	100,0	100,0
Nordea Baltic AB	559220-4688	Stockholm	1 000	1 001	1 001	100,0	100,0
Nordea Hypoteksbank Abp ¹	2743219-6	Helsingfors	257 700 000	731	731	100,0	100,0
Nordea Life Holding AB	556742-3305	Stockholm	1 000	720	720	100,0	100,0
Nordea Direct ASA (former Gjensidige Bank ASA) ¹	990323429	Oslo	876 000	377	406	100,0	100,0
Nordea Finance Equipment AS ³	987664398	Oslo	9 360 750	635	–	100,0	100,0
LLC Promyshlennaya Kompaniya Vestkon	1027700034185	Moskva	4 601 942 680	225	317	100,0	100,0
Nordea Finans Norge AS	924507500	Oslo	63 000	647	686	100,0	100,0
Nordea Funds Ab	1737785-9	Helsingfors	3 350	385	385	100,0	100,0
Nordea Asset Management Holding AB	559104-3301	Stockholm	500	260	243	100,0	100,0
Nordea Finans Danmark A/S	89805910	Høje Taastrup	20 006	188	188	100,0	100,0
Nordea Finans Sverige AB (publ) ¹	556021-1475	Stockholm	1 000 000	116	114	100,0	100,0
Nordea Essendropsgate Eiendomsforvaltning AS	986610472	Oslo	7 500	34	38	100,0	100,0
Nordea Markets Holding Company INC	36-468-1723	New York	1 000	22	22	100,0	100,0
Nordic Baltic Holding (NBH) AB	556592-7950	Stockholm	1 000	21	20	100,0	100,0
Privatmegleren AS	986386661	Oslo	12 000 000	10	10	100,0	100,0
Tomteutvikling Norge AS	999222862	Oslo	300	2	2	100,0	100,0
Danbolig A/S	13186502	Köpenhamn	1	1	0	100,0	100,0
Structured Finance Servicer A/S	24606910	Köpenhamn	2	1	1	100,0	100,0
Nordea Hästen Fastighetsförvaltning AB	556653-6800	Stockholm	1 000	0	0	100,0	100,0
Nordea Putten Fastighetsförvaltning AB	556653-5257	Stockholm	1 000	0	0	100,0	100,0
Nordea do Brasil Representações Ltda ²	51.696.268/0001-40	São Paulo	116 215	–	0	–	–
First Card AS	963215371	Oslo	200	0	0	100,0	100,0
Bohemian Wrappsody AB	556847-8399	Stockholm	14 658 539	3	2	54,8	54,8
Nordea Vallila Fastighets Förvaltning Ab	1880368-8	Helsingfors	1 000	0	0	100,0	100,0
Total				14 686	14 190		

1) Kreditinstitut.

2) Bolaget såldes eller likviderades under år 2020.

3) Bolaget anskaffades under år 2020. För ytterligare information om anskaffningen av Nordea Finance Equipment AS (tidigare SG Finance AS) se koncernens not G48.

M21. Derivatinstrument och säkringsredovisning

Nordea använder derivatinstrument i handels- och riskhanterings syfte. Nordea kan ta positioner med förväntning om att göra en vinst på gynnsamma förändringar i aktie- eller valutakurser, räntor eller index. Handelsportföljen hanteras som handelsrisk i riskhanterings syfte. Derivatinstrument som innehåller i riskhanterings syfte innefattar dels säkringar som uppfyller kriterierna för säkringsredovisning, dels så kallade ekonomiska säkringar, som inte uppfyller kriterierna för säkringsredovisning. Tabellen nedan visar derivatinstrumentens verkliga värde och nominella belopp. De nominella beloppen anger utestående transaktionsvolym vid årets slut och ger inte någon indikation om vare sig marknadsrisk eller kreditrisk.

31 dec 2020, mn euro	Redovisat värde		Summa nom. belopp
	Positivt	Negativt	
Derivat som inte används för säkringsredovisning	43 282	47 292	6 740 543
Säkring av verkligt värde ¹	1 065	268	87 785
Kassaflödessäkringar ¹	808	992	24 222
Summa derivatinstrument	45 155	48 552	6 852 550

31 dec 2019, mn euro	Redovisat värde		Summa nom. belopp
	Positivt	Negativt	
Derivat som inte används för säkringsredovisning	37 213	42 956	6 723 544
Säkring av verkligt värde ¹	1 139	235	88 880
Kassaflödessäkringar ¹	1 019	120	22 253
Summa derivatinstrument	39 371	43 311	6 834 677

1) En del valutaränteswappar (CIRS) och ränteswappar (IRS) är uppdelade på säkring av verkligt värde samt kassaflödessäkringar och det nominella värdet är då inkluderat i båda raderna. Det totala nominella värdet på valutaränteswappar uppgår per 31 december 2020 till 25 385 mn euro (22 656 mn euro).

Derivat som inte används för säkringsredovisning

	Redovisat värde		Summa nom. belopp
31 dec 2020, mn euro	Positivt	Negativt	
Räntederivat			
Ränteswappar	23 138	24 057	3 680 797
FRAs	18	26	1 506 776
Terminer	23	23	133 420
Optioner	6 643	6 790	470 350
Övriga	–	–	–
Summa	29 822	30 896	5 791 343
- varav interna transaktioner	422	1 402	122 609
Aktiederivat			
Aktieswappar	227	201	9 989
Terminer	11	13	707
Optioner	142	518	6 890
Summa	380	732	17 586
- varav interna transaktioner	–	–	–
Valutaderivat			
Valuta- och ränteswappar	7 607	8 744	376 348
Valutaterminer	4 581	5 756	381 770
Optioner	197	115	16 668
Summa	12 385	14 615	774 786
- varav interna transaktioner	14	170	2 425
Övriga derivat			
Kreditderivat (CDS)	693	1 037	153 917
Råvaruderivat	0	0	2 833
Övriga derivat	2	12	78
Summa	695	1 049	156 828
- varav interna transaktioner	–	–	–
Summa derivat som inte används för säkringsredovisning	43 282	47 292	6 740 543
- varav interna transaktioner	436	1 527	125 034

	Redovisat värde		Summa nom. belopp
31 dec 2019, mn euro	Positivt	Negativt	
Räntederivat			
Ränteswappar	20 270	21 409	3 673 059
FRAs	7	17	1 352 921
Terminer	21	21	128 115
Optioner	5 484	6 069	405 963
Övriga	–	–	–
Summa	25 782	27 516	5 560 058
- varav interna transaktioner	258	1 088	107 383
Aktiederivat			
Aktieswappar	68	93	6 399
Terminer	1	2	725
Optioner	221	459	10 325
Summa	290	554	17 449
- varav interna transaktioner	0	–	–
Valutaderivat			
Valuta- och ränteswappar	5 757	8,216	420 943
Valutaterminer	4 272	5,518	561 716
Optioner	96	106	16 939
Summa	10 125	13 840	999 598
- varav interna transaktioner	15	186	2 778
Övriga derivat			
Kreditderivat (CDS)	1 011	1 026	140 992
Råvaruderivat	0	0	5 284
Övriga derivat	5	20	163
Summa	1 016	1 046	146 439
- varav interna transaktioner	–	–	–
Summa derivat som inte används för säkringsredovisning	37 213	42 956	6 723 544
- varav interna transaktioner	273	1 274	110 161

M21. Derivatinstrument och säkringsredovisning, forts.

Säkringsredovisning

Säkringsredovisningens styrdokument och strategi som används vid säkring av verkligt värde eller av kassaflödessäkring då man säkrar ränte- eller valutarisk i Nordea beskrivs mera ingående i kapitlet "Riskhantering", "Ränterisk" och "Valutarisk" i koncernnoten K19.

Ränterisk

Tabellen nedan visar ackumulerade justeringar av verkligt värde från fortlöpande säkringsförhållanden, oavsett om det under året har skett någon förändring av säkringsklassificering eller inte.

Säkrade poster

Mn euro	Ränterisk	
	2020	2019
Säkring av verkligt värde		
Redovisat värde för säkrade tillgångar ¹	35 299	31 248
- varav ackumulerade justeringar av säkring av verkligt värde ³	85	70
Redovisat värde för säkrade skulder ²	45 060	61 624
- varav ackumulerade justeringar av säkring av verkligt värde ³	1 408	1 140

1) Presenteras i balansräkningen under posterna Tillgodohavanden hos centralbanker, Skuldebrev belåningsbara i centralbanker, Utlåning till kreditinstitut, Utlåning till allmänheten, Räntebärande värdepapper och Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer.

2) Presenteras i balansräkningen under poster Skulder till kreditinstitut och centralbanker, In- och upplåning från allmänheten, Emitterade värdepapper och Förändring av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen

3) Varav allt är hänförligt till pågående säkringsportföljer avseende ränterisk.

Tabellen nedan innehåller upplysningar om vilka säkringsinstrument som ingår i balansposten Derivatinstrument:

Säkringsinstrument

	Redovisat värde		Summa nom. belopp
31 dec 2020, mn euro	Positivt	Negativt	
Säkring av verkligt värde			
Ränterisk	1 065	268	87 785
- varav interna transaktioner	–	–	–
	Redovisat värde		Summa nom. belopp
31 dec 2019, mn euro	Positivt	Negativt	
Säkring av verkligt värde			
Ränterisk	1 139	235	88 880
- varav interna transaktioner	7	48	3 544

Tabellen nedan visar förändringarna i verkligt värde för säkrade poster och förändringarna i verkligt värde för säkringsinstrumenten som används för redovisning av säkringsineffektivitet. Dessa förändringar redovisas i resultaträkningen under posten "Nettoresultat av säkringsredovisning".

Säkringsineffektivitet

Mn euro	Ränterisk	
	2020	2019
Säkring av verkligt värde		
Förändringar i verkligt värde för säkringsinstrument	124	595
Förändringar i verkligt värde för säkrade poster som används för redovisning av säkringsineffektivitet	-133	-580
Säkringsineffektivitet redovisad i resultaträkningen ¹	-9	15

1) Redovisat under posten Nettoresultat av säkringsredovisning.

Tabellen nedan innehåller upplysningar om säkringsinstrumenten liksom om utfallet från de kassaflödessäkringar som avser ränterisk, inklusive säkringsinstrumentens nominella och redovisade belopp samt de förändringar i verkligt värde som används för beräkning av säkringsineffektivitet, med uppgift om effektiv och ineffektiv del:

Säkringsinstrument

	Redovisat värde		Summa nom. belopp
31 dec 2020, mn euro	Positivt	Negativt	
Kassaflödessäkringar			
Ränterisk	10	0	1 310

	Redovisat värde		Summa nom. belopp
31 dec 2019, mn euro	Positivt	Negativt	
Kassaflödessäkringar			
Ränterisk	304	0	10 767

Tabellen nedan visar justeringar av verkligt värde från fortlöpande säkringsförhållanden, oavsett om det under året har skett någon förändring av säkringsklassificering eller inte.

Säkringsineffektivitet

Mn euro	Ränterisk	
	2020	2019
Kassaflödessäkringar		
Förändringar i verkligt värde för säkringsinstrument	2	-
Förändringar i verkligt värde för säkrade poster som används för redovisning av säkringsineffektivitet	-2	-
Säkringsineffektivitet redovisad i resultaträkningen ^{1, 2}	-	-
Vinster/förluster från säkringar som redovisats via fonden för verkligt värde	2	-

1) Redovisat under posten Nettoresultat av säkringsredovisning.

2) Vid upplysning av säkringsineffektivitet, har värderingsjusteringar (CVA, DVA och FVA) inte beaktats.

M21. Derivatinstrument och säkringsredovisning, forts.

Reserv för kassaflödessäkring

Mn euro	Ränterisk	
	2020	2019
Balans 1 jan	0	1
Värdeförändringar	2	–
Skatt på värdeförändringar	–1	–
Omklassificerat till resultaträkningen	–2	–1
Skatt på omklassificerat till resultaträkningen	0	0
Fonden för verkligt värde	0	–1
Totalt via reserv för kassaflödessäkringar	0	–1
Balans 31 dec	0	0
- varav fortlöpande säkringar för vilka säkringsredovisning tillämpas	0	0
- varav säkringsförhållanden för vilka säkringsredovisning inte längre tillämpas	–	–

Löptidsprofilen för Nordea Bank Abp:s säkringsinstrument som används för att säkra ränterisk (både säkring av verkligt värde och kassaflödessäkring) följer nedan:

Löptidsprofil för nominella belopp i säkringsinstrument

31 dec 2020, mn euro	Betalbara vid anfordran	Högst 3 månader	3–12 månader	1–5 år	Över 5 år	Summa
Instrument för säkring av ränterisk	–	8 331	10 282	48 385	22 097	89 095
Summa	–	8 331	10 282	48 385	22 097	89 095

31 dec 2019, mn euro	Betalbara vid anfordran	Högst 3 månader	3–12 månader	1–5 år	Över 5 år	Summa
Instrument för säkring av ränterisk	–	3 976	13 199	47 620	25 396	90 191
Summa	–	3 976	13 199	47 620	25 396	90 191

Genomsnittlig ränta för instrument som säkrar ränterisk

Den genomsnittliga räntan för det fasta benet av instrumentet som säkrar ränterisk är per 31 december 2020 1,06 % (0,92 %).

M21. Derivatinstrument och säkringsredovisning, forts.

Valutarisk

Tabellerna nedan innehåller uppgifter om säkringsinstrumenten liksom om utfallet från de säkringar av kassaflöden som avser valutarisk, inklusive säkringsinstrumentens nominella och redovisade belopp samt de förändringar i verkligt värde som används för beräkning av säkringsineffektivitet, med uppgift om effektiv och ineffektiv del.

Säkringsinstrument

	Redovisat värde		Summa nom. belopp
	Positivt	Negativt	
31 dec 2020, mn euro			
Kassaflödessäkringar			
Valutarisk	798	992	22 912
Summa derivat som används för säkringsredovisning	798	992	22 912

	Redovisat värde		Summa nom. belopp
	Positivt	Negativt	
31 dec 2019, mn euro			
Kassaflödessäkringar			
Valutarisk	715	120	11,486
Summa derivat som används för säkringsredovisning	715	120	11,486

Tabellen nedan visar ackumulerade justeringar av verkligt värde från fortlöpande säkringsförhållanden, oavsett om det under året har skett någon förändring av säkringens klassificering eller inte.

Säkringens ineffektivitet

Mn euro	Ränterisk	
	2020	2019
Kassaflödessäkringar		
Förändringar i verkligt värde för säkringsinstrument	-780	-26
Förändringar i verkligt värde för säkrade poster som används för redovisning av säkringsineffektivitet	780	26
Säkringsineffektivitet redovisad i resultaträkningen ^{1,2}		-
Vinster/förluster från säkringar som redovisats via fonden för verkligt värde	-780	-26

1) Redovisat under posten Nettoresultat av säkringsredovisning.

2) När upplysning lämnas om säkringsineffektivitet har inte värderingsjusteringarna CVA, DVA and FVA beaktats.

Reserv för kassaflödessäkring

Mn euro	Ränterisk	
	2020	2019
Kassaflödessäkringar		
Balans 1 jan	-36	-9
Värdeförändringar	-780	-26
Skatt på värdeförändringar	150	6
Omklassificerat till resultaträkningen	789	-9
Skatt på omklassificerat till resultaträkningen	-152	2
Fonden för verkligt värde	7	-27
Totalt via reserv för kassaflödessäkringar	7	-27
Balans 31 dec	-29	-36
- varav fortlöpande säkringar för vilka säkringsredovisning tillämpas	-29	-36
- varav säkringsförhållanden för vilka säkringsredovisning inte längre tillämpas	-	-

Löptidsprofil för nominella belopp i säkringsinstrument

31 dec 2020, mn euro	Betalbara vid anfordran	Högst 3 månader	3–12 månader	1–5 år	Över 5 år	Summa
Instrument för säkring av valutarisk	-	4 025	7 706	8 364	2 817	22 912
Summa	-	4 025	7 706	8 364	2 817	22 912

31 dec 2019, mn euro	Betalbara vid anfordran	Högst 3 månader	3–12 månader	1–5 år	Över 5 år	Summa
Instrument för säkring av valutarisk	-	108	4 478	13 115	3 243	20 944
Summa	-	108	4 478	13 115	3 243	20 944

Genomsnittliga kurser för instrumentet som säkrar valutarisk

De genomsnittliga framtida valutaväxlingskurserna för instrument som säkrar valutarisk per 31 december 2020 framgår av tabellen nedan.

31 dec 2020	NOK	SEK	USD	RUB
EUR	10,58	10,25	1,14	90,11

31 dec 2019	NOK	SEK	USD	RUB
EUR	10,08	10,68	1,10	71,53

M22. Immateriella tillgångar

Mn euro	Goodwill	Programvaror	Övriga immateriella tillgångar	Summa
Anskaffningsvärde 1 jan 2020	316	2 608	307	3 231
Årets inköp	0	337	67	404
Årets försäljningar/utrangeringar	-2	-575	0	-577
Årets överföringar/omklassificeringar	-	-	0	0
Omräkningsdifferenser	5	30	4	39
Anskaffningsvärde 31 dec 2020	319	2 400	378	3 097
Ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar 1 jan 2020	-191	-1 073	-218	-1 482
Ackumulerade avskrivningar på tillgångar som sålts/utrangerats	0	162	0	162
Årets avskrivningar enligt plan	-60	-239	-44	-343
Ackumulerade nedskrivningar på tillgångar som sålts/utrangerats	-	414	0	414
Nedskrivningar	-	-45	-	-45
Årets överföringar/omklassificeringar	-	-1	-	-1
Omräkningsdifferenser	-5	-8	-4	-17
Ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar 31 dec 2020	-256	-790	-266	-1 312
Redovisat värde 31 dec 2020	63	1 610	112	1 785

Mn euro	Goodwill	Programvaror	Övriga immateriella tillgångar	Summa
Anskaffningsvärde 1 jan 2019	318	2 652	228	3 198
Årets inköp	-	422	81	503
Årets försäljningar/utrangeringar	-	-440	-1	-441
Årets överföringar/omklassificeringar	-	-8	-	-8
Omräkningsdifferenser	-2	-18	-1	-21
Anskaffningsvärde 31 dec 2019	316	2 608	307	3 231
Ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar 1 jan 2019	-124	-553	-190	-867
Ackumulerade avskrivningar på tillgångar som sålts/utrangerats	-	198	1	199
Årets avskrivningar enligt plan	-67	-238	-31	-336
Ackumulerade nedskrivningar på tillgångar som sålts/utrangerats	-	242	-	242
Nedskrivningar	-	-720	-	-720
Årets överföringar/omklassificeringar	-	1	-	1
Omräkningsdifferenser	-	-3	2	-1
Ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar 31 dec 2019	-191	-1 073	-218	-1 482
Redovisat värde 31 dec 2019	125	1 535	89	1 749

M23. Materiella tillgångar

Properties and equipment

Mn euro	Inventarier	Fastigheter	Total
Anskaffningsvärde 1 jan 2020	977	6	983
Årets inköp	31	0	31
Årets försäljningar/utrangeringar	-57	-3	-60
Årets överföringar/omklassificeringar	0	0	0
Omräkningsdifferenser	0	-	0
Anskaffningsvärde 31 dec 2020	951	3	954
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 1 jan 2020	-684	-3	-687
Akkumulerade avskrivningar på tillgångar som sålts/utrangerats	42	1	44
Årets avskrivningar enligt plan	-29	0	-29
Akkumulerade nedskrivningar på tillgångar som sålts/utrangerats	8	0	8
Nedskrivningar			
Genom fusioner			
Årets överföringar/omklassificeringar	0	0	0
Omräkningsdifferenser	0	-	0
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 31 dec 2020	-663	-2	-665
Redovisat värde 31 dec 2020	288	1	289
- varav fastigheter i eget bruk		1	1

Mn euro	Inventarier	Fastigheter	Total
Anskaffningsvärde 1 jan 2019	978	3	981
Årets inköp	45	3	48
Årets försäljningar/utrangeringar	-31	0	-31
Årets överföringar/omklassificeringar	-12	-	-12
Omräkningsdifferenser	-3	0	-3
Anskaffningsvärde 31 dec 2019	977	6	983
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 1 jan 2019	-642	-1	-643
Akkumulerade avskrivningar på tillgångar som sålts/utrangerats	17	0	17
Årets avskrivningar enligt plan	-61	0	-61
Akkumulerade nedskrivningar på tillgångar som sålts/utrangerats	-	-	0
Nedskrivningar	-10	-	-10
Genom fusioner	-	-1	-1
Årets överföringar/omklassificeringar	10	0	10
Omräkningsdifferenser	2	-1	1
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 31 dec 2019	-684	-3	-687
Redovisat värde 31 dec 2019	293	3	296
- varav fastigheter i eget bruk		3	3

Förvaltningsfastigheter

Redovisat värde av Förvaltningsfastigheter vid årets slut var 1 mn euro (2 mn euro). Årets försäljningar var 1 mn euro (-). Belopp redovisade i resultaträkningen är oväsentliga.

Metoden som används vid beräkning av verkligt värde är avkastningsmetoden, baserad på interna modeller. Som ett

komplement till dessa värden, har värderingar även erhållits från oberoende värderingsmän på delar av förvaltningsfastigheterna.

Ca 75 % av förvaltningsfastigheterna har värderats med hjälp av interna modeller baserade på avkastningsmetoden. De resterande 25 % av förvaltningsfastigheterna har värderats med hjälp av externa oberoende värderingsmän.

M24. Leasing

Nordea Bank Abp som leasetagare

Framtida minimileaseavgifter för icke uppsägningsbara operationella leasingavtal uppgår till och fördelas enligt följande:

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Inom		
1 år	179	184
2 år	150	147
3 år	126	121
4 år	87	100
5 år	74	62
Senare år	897	770
Summa	1 513	1 384

Framtida minimileaseavgifter för icke uppsägningsbara avtal avseende objekt som vidareuthyrs uppgår till 9 mn euro (10mn).

Nordea verkar i hyrda utrymmen. Dessa utrymmen kan delas in i huvudkontor, bankfilialer och övriga kontrakt. Huvudkontorskontrakten i de olika nordiska länderna har vanligtvis en fast hyresperiod på 10–25 år. Vanligtvis har dessa kontrakt antingen förlängningsoptioner eller så fortsätter de automatiskt om man inte säger upp dem separat vid slutet av hyresperioden.

Bankfilialkontrakt har vanligen antingen en fast hyresperiod på 1–10 år eller så gäller de tills vidare med en rätt att säga upp kontraktet. Uppsägningstiden är vanligen 6–24 månader. Huvudprincipen är att fastighetskontrakten inte innehåller köpoptioner. Bilkontrakten har vanligtvis en fast hyresperiod på mindre än 5 år.

M25. Övriga tillgångar

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Betalningsförmedling	889	364
Fondlikvidfordringar	948	1 282
Ställda marginalsäkerheter relaterade till derivatinstrument	10 639	10 014
Övriga	1 572	1 480
Summa	14 048	13 140

M26. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Upplupna ränteintäkter	194	302
Övriga upplupna intäkter	253	260
Förutbetalda kostnader	565	640
Summa	1 012	1 202

M27. Skulder till kreditinstitut och centralbanker

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Centralbanker	15 610	11 409
Kreditinstitut	16 668	33 381
- varav betalbara på anfordran	5 896	7 572
- varav övriga	10 772	25 810
Summa	32 278	44 790

M28. In- och upplåning från allmänheten

Mn euro	Redovisat värde		Betalbara vid anfordran		Övriga	
	31 dec 2020	31 dec 2019	31 dec 2020	31 dec 2019	31 dec 2020	31 dec 2019
Inlåning ¹	189 282	172 988	174 835	149 071	14 447	23 917
Övriga skulder	1 367	2 298	–	–	1 367	2 298
Summa	190 649	175 286	174 835	149 071	15 814	26 215

1) Inlåning avseende individuellt pensionssparande (IPS) ingår också.

M29. Emitterade värdepapper

Mn euro	Börföringsvärde		Nominellt värde	
	31 dec 2020	31 dec 2019	31 dec 2020	31 dec 2019
Bankcertifikat	23 426	22 094	23 411	21 970
Företagscertifikat	10 228	22 192	10 224	22 217
Obligationer	27 051	33 445	26 890	33 044
Övriga	40	39	40	39
Summa	60 745	77 770	60 565	77 270
- varav nedskrivningsbara skulder enligt Lag om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag	2 651	2 732	2 641	2 726

M29. Emitterade värdepapper, forts.

Obligationer är överlåtbara skuldebrev som normalt ges ut inom ramen för ett emissionsprogram. Löptiden för en obligation kan vara allt från ungefär en månad upp till flera år. Obligationen visar att emittenten (låntagaren) har en skuld till investeraren (långgivaren). Investeraren har normalt rätt till en kontantbetalning från emittenten på förfallodagen. Under obligationens löptid görs vanligen kupongbetalningar vid fastställda tidpunkter, men en obligation kan också emitteras som en "nollkupongare" eller med andra villkor som avtalas mellan emittenten och investeraren. Obligationer brukar noteras för handel på en börs. Det finns prioriterade obligationer och efterställda obligationer. Om en emittent skulle fallera, ska emittenten betala innehavare av prioriterade obligationer och fullgöra alla sina skyldigheter till övriga fordringsägare innan eventuella betalningar avseende efterställda obligationer kan göras. En obligation kan vara säkerställd eller icke säkerställd.

Bankcertifikat (CD) är överlåtbara skuldebrev som visar att

emittenten har en skuld till investeraren och att investeraren har rätt till en kontantbetalning från emittenten på förfallodagen. Bankcertifikat ges inte ut inom ramen för något emissionsprogram och börsnoteras inte. Löptiden för ett bankcertifikat kan vara allt från en vecka upp till tre år eller längre. Bankcertifikat kan ges ut med eller utan kupongbetalningar. Bankcertifikat är icke säkerställda.

Företagscertifikat (CP) är överlåtbara skuldebrev som ges ut inom ramen för ett emissionsprogram. Löptiden för ett företagscertifikat kan vara från någon dag upp till ungefär ett år. Företagscertifikatet visar att emittenten har en skuld till investeraren och att investeraren har rätt till en kontantbetalning från emittenten på förfallodagen. Vanligen ges företagscertifikat ut som "nollkupongare", det vill säga utan kupongbetalningar under certifikatets löptid. Företagscertifikat brukar inte börsnoteras. Företagscertifikat är oftast icke säkerställda.

M30. Övriga skulder

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Fondlikvidskulder	1 078	817
Sålda ej innehavda värdepapper	8 103	9 111
Betalningsförmedlingsskulder	2 726	2 362
Leverantörsskulder	17	71
Erhållna marginalsäkerheter relaterade till derivatinstrument	6 134	4 676
Övriga	1 479	1 057
Summa	19 537	18 094

M31. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Upplupna kostnadsrätter	8	8
Övriga upplupna kostnader	867	988
Förutbetalda intäkter	173	148
Summa	1 048	1 144

M32. Avsättningar

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Omstruktureringskostnader	251	317
Garantier/åtaganden ¹	283	208
Övriga	104	120
varav AML relaterade avsättningar	95	95
Summa	638	645

1) För mer information avseende garantier/åtagande se not 2.

31 dec 2019, mn euro	Omstruktureringskostnader		Övrigt	
	2020	2019	2020	2019
Vid årets början	317	150	120	2
Nya avsättningar	74	262	10	119
Utnyttjat	-136	-100	-1	-1
Återfört	-3	0	-25	0
Omklassificeringar	0	7	0	0
Omräkningsdifferenser	-1	-2	0	0
Vid årets slut	251	317	104	120

Nya avsättningar för omstruktureringskostnader redovisades till 74 mn euro (262 mn euro). Den nya reserven 251 mn euro avser främst personal relaterade kostnader. Reserven är hänförlig till bankens nya affärsplan och inkluderar nya finansiella mål. Ungefär 167 mn euro av 355 mn euro avsättningar förväntas bli utnyttjad under 2021, men som för alla reserver finns en osäkerhet kring timing och belopp. Denna osäkerhet förväntas minska allt eftersom planen exekveras.

Nedskrivningar av individuellt värderade garantier och andra åtaganden uppgår till 283 mn euro (208 mn euro). Mer information om dessa reserver återfinns i not M2 "Risk- och likviditetshantering".

Utöver AML relaterade avsättningar, avser övriga avsättningar till största delen skyldigheter för lokaler.

M33. Pensionsförpliktelser

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Pensionstillgångar	142	172
Pensionsförpliktelser	296	375
Nettoskuld(-)/tillgång(+)	-154	-203

Nordea Bank Abp har både avgiftsbestämda och förmånsbestämda pensionsplaner. De större pensionsplanerna i respektive land är fonderade planer som täcks av tillgångar i pensionskassor/pensionsstiftelser.

Pensionsplanerna är uppbyggda i enlighet med nationella lagar och bestämmelser, nationell praxis och, i tillämpliga fall, kollektivavtal. Nordeas största förmånsbestämda pensionsplaner i Sverige, Norge och Finland grundas alla på slutlön och tjänsteår och ger pensionsförmåner utöver lagstadgade system. Samtliga förmånsbestämda planer är finansierade av arbetsgivaren och stängda för nya deltagare. Dessa erbjuds istället avgiftsbestämda pensionsplaner.

De förmånsbestämda planerna i Sverige erbjuds huvudsakligen i enlighet med kollektivavtal och följer bestämmelserna i Tryggandelagen. Förvaltningstillgångarna förvaltas i en fristående pensionsstiftelse. De förmånsbestämda planerna i Norge erbjuds i enlighet med Nordeas tjänstepensionsplan för Norge och följer Foretakspensionsloven (norsk tjänstepensionslag).

Även i Norge förvaltas förvaltningstillgångarna i en fristående pensionskassa. I Finland erbjuder Nordea extra pensionsförmåner utöver det lagstadgade systemet i enlighet med Nordeas tjänstepensionsplan för Finland, och den följer bestämmelserna i lagen om pension för arbetstagare. Förvaltningstillgångarna förvaltas normalt i en fristående pensionsstiftelse.

Lägsta fonderingskrav varierar för olika planer, men när kraven baseras på kollektivavtal eller interna riktlinjer gäller normalt att pensionsförpliktelserna, beräknade enligt nationella krav, ska vara helt täckta av förvaltningstillgångar eller av nationellt reglerade fonderingskrav/kapitalkrav. Vissa pensionsplaner omfattas inte av fonderingskrav och är vanligtvis ofonderade. Varje kvartal görs beräkningar för att säkerställa rätt nivå på framtida tillskott.

Förmånsbestämda planer kan påverka Nordea Bank Abp via förändringar i nuvärdet av nettoförpliktelserna och/eller förändringar i marknadsvärdet på förvaltningstillgångarna. Förändringar i förpliktelserna drivs huvudsakligen av förändrade antaganden gällande diskonteringsränta (räntor och kreditspreadar), löneökningar, personalomsättning och livslängd, samt relevanta erfarenhetsbaserade justeringar där faktiskt utfall avviker från antaganden.

Tillgångarna investeras i diversifierade portföljer, med innehav i obligationer som begränsar ränterisken i förpliktelserna och en rimlig andel reelltillgångar (inflationsskyddade) för att minska den långsiktiga inflationsrisken i skulderna.

Planer som omfattar flera arbetsgivare

2010 beslutade norska parlamentet att revidera AFP (Avtalefestet Pensjon) i Norge från 2011. Förändringen gav upphov till en ny förmånsbestämd pensionsplan som omfattar flera arbetsgivare. Då Nordeas andel av skulderna och pensionskostnaderna i planen inte är tillgängliga från Fellesordningen (administratören) kan inte planen beräknas som en förmånsbestämd plan. Det innebär att AFP-planen måste redovisas som en avgiftsbestämd plan i enlighet med IAS 19. Information om över- eller undervärden i planen finns inte tillgänglig.

AFP-planen ger berörda medarbetare ett livslångt tillägg till den normala pensionen från 62 års ålder. Enligt planen har medarbetarna också rätt att fortsätta arbeta samtidigt som de erhåller AFP, utan att detta påverkar deras pensionsrätter. Planen bygger på ett trepartssamarbete mellan arbetsgivarorganisationer, arbetstagarorganisationer och den norska staten. Staten täcker en tredjedel av pensionskostnaderna i AFP-planen, medan medlemsföretagen gemensamt täcker de återstående två tredjedelarna. Den premie som medlemsföretagen betalar till planen fastställs så att den täcker aktuella pensionskostnader och samtidigt bidrar till att bygga upp en pensionsfond. Syftet med pensionsfonden är att säkerställa förmågan att täcka förväntade framtida pensionsförpliktelser.

De anställda som uppfyller kraven för AFP är garanterade AFP-betalningar, oavsett arbetsgivarens betalningsförmåga. Detta innebär att de deltagande arbetsgivarna har gemensamt ansvar för två tredjedelar av pensionerna till de arbetstagare som vid var tidpunkt uppfyller kraven för AFP. Eventuellt underskott eller överskott vid avvecklingen av planen eller företags utträde ur planen har inte någon inverkan på Nordea.

Nyckelpersoner i ledande positioner

Nordea Bank Abp:s samlade pensionsförpliktelser gällande nyckelpersoner i ledande positioner uppgick vid årets slut till 7 mn euro (7 mn euro). Dessa åtaganden täcks till stor del av förvaltningstillgångar. Utförlig information om nyckelpersoner i ledande positioner återfinns i not M9 "Personalkostnader".

M34. Efterställda skulder

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Sekundärkapitallån	4 995	7 380
Primärkapitallån	1 893	2 409
Summa	6 888	9 789

Redovisat värde vid årets slut avseende förändringar i verkligt värde för den säkrade delen i efterställda skulder inkluderas i "Förändring i verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen" under "Skulder" och uppgår till 342 mn euro (274 mn euro).

Nyckelvillkoren för efterställda skulder specificeras nedan.

Förlagslån är efterställda i förhållande till övriga skulder. Daterade förlagslån berättigar innehavaren till betalning före innehavare av odaterade förlagslån och hybridkapitallån. Inom respektive grupp gäller lånen med lika rätt.

31 dec 2020, mn euro								
Klassificering i kapiteltäckning	Nominella belopp	Redovisat värde	Av vilket använts för kapiteltäckning	Ränte (kupong)	Ränte %	Valuta	Ursprunglig förfallodag	Den första valfritt inlösedatum
Supplementärkapitallån	1 000	1 002	999	Fast	Fast 1,00 %, till första inlösendagen, därefter fast 5-års mid swap +1,25 %	EUR	7 Sep 2026	7 Sep 2021
Supplementärkapitallån	750	772	36	Fast	4,00 %	EUR	29 Mar 2021	–
Supplementärkapitallån	300	300	299	Fast	Fast 1,00 %, till första inlösendagen, därefter fast 5-årig mid swap +1,30 %	EUR	27 Jun 2029	27 Jun 2024
Supplementärkapitallån	20 000	160	158	Fast till rörlig	Fast USD 3,75 %, till första inlösendagen, därefter rörlig 6-månaders japansk inläningsränta +1,20 %	JPY	4 Mar 2040	4 Mar 2035
Supplementärkapitallån	15 000	119	113	Fast	1,16 %	JPY	6 Okt 2025	–
Supplementärkapitallån	10 000	80	79	Fast till rörlig	Fast USD 3,84 %, till första inlösendagen, därefter rörlig 6-månaders japansk inläningsränta +1,20 %	JPY	12 Okt 2040	12 Okt 2035
Supplementärkapitallån	10 000	79	79	Fast till rörlig	Fast USD 4,51 % till inlösendagen, därefter rörlig ränta motsvarande 6-månaders japansk inläningsränta +1,10 %	JPY	26 Feb 2034	26 Feb 2029
Supplementärkapitallån	500	48	48	Rörlig	Rörlig 3-månaders NIBOR +1,40 %	NOK	26 Sep 2028	26 Sep 2023
Supplementärkapitallån	1 750	175	175	Rörlig	Rörlig 3-månaders STIBOR +1,40 %	SEK	26 Sep 2028	26 Sep 2023
Supplementärkapitallån	1 250	1 025	74	Fast	4,88 %	USD	13 Maj 2021	–
Supplementärkapitallån	1 000	823	280	Fast	4,25 %	USD	21 Sep 2022	–
Supplementärkapitallån	500	412	406	Fast	Fast 4,625 %, till första inlösendagen, därefter fast 5-årig mid swap +1,69 %	USD	13 Sep 2033	13 Sep 2028
Primärkapitallån	1 250	1 027	1 012	Fast	Fast 6,625 %, till första inlösendagen, därefter fast 5-årig US Treasury +4,11 %	USD	Ingen förfalldag	26 Mar 2026
Primärkapitallån	550	453	448	Fast	Fast 5,25 %, till första inlösendagen, därefter fast 5-årig mid swap +3,244 %	USD	Ingen förfalldag	13 Sep 2021
Primärkapitallån	500	413	406	Fast	Fast 6,125 %, till första inlösendagen, därefter fast 5-årig mid swap +3,388 %	USD	Ingen förfalldag	23 Sep 2024

M35. Eget kapital

Mn euro	Bundet eget kapital			Fritt eget kapital				Summa eget kapital
	Aktie-kapital ¹	Upp-skrivnings-fond	Fond för verkligt värde	Investerat fritt eget kapital	Övriga fria reserver	Balanserade vinstmedel	Innehavare av övrigt primär-kapital	
Balans per 1 jan 2020	4 050	-179	-142	1 080	2 762	19 706	748	28 025
Årets resultat	–	–	–	–	–	1 964	–	1 964
Valutakursdifferenser	–	5	-46	–	–	7	–	-34
Nettotillgångar i utländska verksamheter:								
Värdeförändringar, netto efter skatt	–	–	13	–	–	–	–	13
Värdering av finansiella tillgångar till verkligt värde:								
Värdeförändringar, netto efter skatt	–	–	40	–	–	–	–	40
Omklassificerat till resultaträkningen, netto efter skatt	–	–	6	–	–	–	–	6
Kassaflödessäkringar:³								
Värdeförändringar, netto efter skatt	–	–	-628	–	–	–	–	-628
Omklassificerat till resultaträkningen, netto efter skatt	–	–	635	–	–	–	–	635
Förändringar i egen kreditrisk hänförlig till skulder klassificerade som verkligt värde-optionen:								
Värdeförändringar, netto efter skatt	–	–	-6	–	–	-1	–	-7
Förmånsbestämda pensionsplaner:								
Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner, netto efter skatt	–	–	-1	–	–	–	–	-1
Aktierelaterade ersättningar	–	–	–	–	–	6	–	6
Betald ränta på övrigt primärkapital	–	–	–	–	–	-26	–	-26
Utdelning för 2019	–	–	–	–	–	–	–	–
Försäljning/Köp av egna aktier ²	–	–	–	-17	–	–	–	-17
Övriga förändringar	–	45	–	–	–	-43	–	2
Balans per 31 dec 2020	4 050	-129	-129	1 063	2 762	21 613	748	29 978

- 1) Aktiekapitalet uppgår till 4 049 951 919 euro vilket motsvarar det totala antalet aktier i bolaget. Nordea aktien har inget nominellt värde. Alla aktier är stamaktier och medför röst-rätt vilket motsvarar en röst per aktie på bolagsstämman. Nordea får inte rösta för innehav av egna aktier vid bolagsstämmor. Primärkapitallånet som emitterades 2019 konverteras automatiskt till aktier ifall Nordeas kärnprimärkapitalrelation på solo nivå eller på koncernnivå sjunker under en specifik för-utbestämd nivå. Nordea har inte emitterat några konvertibla företagslån med optioner som skulle medföra innehavarna rätt till aktier i Nordea. Den ordinarie bolagsstämman 2020 beslutade att Nordea före slutet av den ordinarie bolagsstämman 2021, kan överlåta egna aktier inom ramen för värdepappersrörelsen med avvikelse från aktieägarnas före-trädesrätt genom en riktad aktieemission. Antalet egna aktier som överläts får inte överstiga 175 000 000 aktier, vilket motsvarar ungefär 4.32 % av Nordeas aktier. För information om aktiebaserade incitamentsprogram se not M9 "Personal kostnader" och för information gällande styrelsens bemyndiganden se Finansiell översikt 2020, "Styrelsens bemyndi-ganden" i Förvaltningsberättelsen. Nordea hade cirka 575 000 registrerade aktieägare i slutet av år 2020. För tilläggsinformation se "Nordeaaktien och kreditbetyg" i Förvaltningsberättelsen.
- 2) Hänförs sig till förändring av egna aktier för ersättningsändamål, tradingportföljen och Nordeaaktier i de danska kundernas investeringsportföljer. Antalet egna aktier var 11.9 miljoner och anskaffningsvärdet var EUR 32.8m. Totala antalet egna aktier för ersättningsändamål var 8,2 miljoner. Mera information om egna aktier här under.
- 3) För mer detaljerad information, se not M21.

M35. Eget kapital, forts.

Mn euro	Bundet eget kapital			Fritt eget kapital				Summa eget kapital
	Aktie-kapital ¹	Upp-skrivnings-fond	Fond för verkligt värde	Investerat fritt eget kapital	Övriga fria reserver	Balanserade vinstmedel	Innehavare av övrigt primär-kapital	
Balans per 1 jan 2019	4 050	-154	4	1 080	2 762	20 990	750	29 482
Årets resultat	–	–	–	–	–	1 438	–	1 438
Valutakursdifferenser	–	-1	1	–	–	13	–	13
Nettotillgångar i utländska verksamheter:								
Värdeförändringar, netto efter skatt	–	–	7	–	–	–	–	7
Värdering av finansiella tillgångar till verkligt värde:								
Värdeförändringar, netto efter skatt	–	–	15	–	–	–	–	15
Omklassificerat till resultaträkningen , netto efter skatt	–	–	-28	–	–	–	–	-28
Kassaflödessäkringar: ³								
Värdeförändringar, netto efter skatt	–	–	-20	–	–	–	–	-20
Omklassificerat till resultaträkningen, netto efter skatt	–	–	-7	–	–	–	–	-7
Förändringar i egen kreditrisk hänförlig till skulder klassificerade som verkligt värde-optionen:								
Värdeförändringar, netto efter skatt	–	–	-13	–	–	8	–	-5
Förmånsbestämda pensionsplaner:								
Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner, netto efter skatt	–	–	-101	–	–	–	–	-101
Aktierelaterade ersättningar	–	–	–	–	–	19	–	19
Betald ränta på övrigt primärkapital	–	–	–	–	–	-26	–	-26
Utdelning för 2018	–	–	–	–	–	-2 788	–	-2 788
Försäljning/Köp av egna aktier ²	–	–	–	–	–	29	–	29
Övriga förändringar	–	-24	–	–	–	23	-2	-3
Balans per 31 dec 2019	4 050	-179	-142	1 080	2 762	19 706	748	28 025

- 1) Aktiekapitalet uppgår till 4 049 951 919 euro vilket motsvarar det totala antalet aktier i bolaget. Nordea aktien har inget nominellt värde. Alla aktier är stamaktier och medför röst-rätt vilket motsvarar en röst per aktie på bolagsstämman. Nordea får inte rösta för innehav av egna aktier vid bolagsstämmor. Primärkapitallånet som emitterades 2019 konverteras automatiskt till aktier ifall Nordeas kärnprimärkapitalrelation på solo nivå eller på koncernnivå sjunker under en specifik för-utbestämd nivå. Nordea har inte emitterat några konvertibla företagslån med optioner som skulle medföra innehavarna rätt till aktier i Nordea. Den ordinarie bolagsstämman 2019 beslutade att Nordea före slutet av den ordinarie bolagsstämman 2020, kan överlåta egna aktier inom ramen för värdepappersrörelsen med avvikelse från aktieägarnas före-trädesrätt genom en riktad aktieemission. Antalet egna aktier som överläts får inte överstiga 175 000 000 aktier, vilket motsvarar ungefär 4.32 % av Nordeas aktier. För information om aktiebaserade incitamentsprogram se not M9 "Personal kostnader" och för information gällande styrelsens bemyndiganden se Finansiell översikt 2019, "Styrelsens bemyndi-ganden" i Förvaltningsberättelsen.
- Nordea hade cirka 580 000 registrerade aktieägare i slutet av år 2019. För tilläggsinformation se "Nordeaaktien och kreditbetyg" i Förvaltningsberättelsen.
- 2) Hänförs sig till förändring av egna aktier relaterade till det Långsiktiga incitamentsprogrammet, tradingportföljen och Nordeaaktier i de danska kundernas investeringsportföljer. Antalet egna aktier var 10.8 miljoner och anskaffningsvärdet var EUR 20,7m. Totala antalet egna aktier relaterade till LTIP var 9,2 miljoner. Mera information om egna aktier här under.
- 3) För mer detaljerad information, se not M21.

M35. Eget kapital, forts.

Nordea aktier

Nordea Bank Abp har handlat mer egna aktier som en del av normala handelsaktiviteter som specificeras i tabellen under.

2020	Köp ¹			Försäljning ¹		
	Antal	Medelpris, eur	Summa, teur	Antal	Medelpris, eur	Summa, teur
Januari	4 891 751	7,47	-36 564	-4 463 853	7,34	32 783
Februari	3 002 508	7,88	-23 671	-3 469 350	7,95	27 587
Mars	24 444 922	5,93	-144 991	-22 138 975	5,80	128 472
April	9 204 341	5,51	-50 713	-11 289 482	5,27	59 546
Maj	8 542 460	6,16	-52 659	-7 082 289	5,99	42 426
Juni	6 908 486	6,79	-46 911	-6 875 187	6,68	45 960
Juli	4 654 673	6,70	-31 209	-4 442 325	6,71	29 798
Augusti	4 932 582	6,89	-33 963	-4 235 394	6,87	29 107
September	6 035 940	6,69	-40 371	-6 868 017	6,64	45 614
Oktober	7 678 003	7,08	-54 393	-8 063 751	7,00	56 424
November	10 192 236	7,27	-74 061	-9 646 370	7,29	70 320
December	5 904 917	6,94	-40 989	-5 717 366	6,99	39 978
	96 392 819		-630 496	-94 292 359		608 016

1) Exklusive Nordea aktier relaterade till värdepapperslån.

2019	Köp ¹			Försäljning ¹		
	Antal	Medelpris, eur	Summa, teur	Antal	Medelpris, eur	Summa, teur
Januari	3 487 706	7,60	26 501	-7 832 384	7,84	-61 403
Februari	39 285 904	7,96	312 907	-35 224 570	7,96	-280 388
Mars	12 772 686	7,76	99 105	-7 896 024	7,82	-61 754
April	3 098 196	7,24	22 424	-5 644 932	7,28	-41 109
Maj	6 787 443	6,79	46 088	-4 462 158	6,78	-30 244
Juni	6 898 312	6,47	44 649	-9 530 638	6,50	-61 987
Juli	10 603 125	6,39	67 705	-13 094 740	6,35	-83 213
Augusti	10 642 434	5,64	59 973	-10 639 438	5,74	-61 071
September	14 409 721	6,42	92 518	-16 055 708	6,30	-101 101
Oktober	9 782 867	6,63	64 882	-11 234 381	6,57	-73 860
November	10 592 249	6,62	70 087	-10 708 543	6,59	-70 554
December	5 824 278	6,76	39 362	-5 875 508	6,81	-39 990
	134 184 921		946 201	-138 199 024		-966 674

1) Exklusive Nordea aktier relaterade till värdepapperslån.

Transaktionerna har en obetydlig effekt på aktieinnehavet och rösträtten i Nordea Bank Abp. Vid 2020 års slut hade Nordea Bank Abp ett innehav av 11,9 (10,8) miljoner egna aktier (inklusive egna aktier för ersättningsändamål). Nordea aktien har inget nominellt värde.

M36. För egna skulder ställda säkerheter

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
För egna skulder ställda säkerheter		
Värdepapper m m ¹	24 207	26 114
Utlåning till allmänheten	0	0
Övriga ställda säkerheter	11 131	9 987
Summa	35 338	36 101

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Ovanstående säkerheter avser följande skulder		
Skulder till kreditinstitut	19 834	13 839
In- och upplåning från allmänheten	3 050	5 569
Derivat	10 854	4 676
Övriga skulder	231	277
Summa	33 969	24 361

1) Avser endast värdepapper som är redovisade i balansräkningen. Inlånade värdepapper och värdepapper förvärvade med återköpsklausuler redovisas ej i balansräkningen och ingår därmed inte i siffrorna. Upplysningar om sådana transaktioner finns i not M43 "Överförda tillgångar och erhållna säkerheter".

M36. För egna skulder ställda säkerheter, forts.

För egna skulder ställda säkerheter omfattar värdepapper som har pantsatts i samband med återköpsavtal och värdepapperslån. Transaktionerna genomförs enligt standardavtal som används av parterna på den finansiella marknaden. Motparter i dessa transaktioner är kreditinstitut och allmänheten. Transaktionerna är huvudsakligen kortfristiga med en löptid på mindre än tre månader.

Resterande del av övriga ställda säkerheter avser ett bankcertifikat som pantsatts av Nordea i enlighet med myndighetskrav.

Nordea Bank Abp har inte givit några panter eller inteckningar för Nordeas kunders räkning.

M37. Övriga ställda säkerheter

Tillgångar som redovisats i balansräkningen och pantsatts som säkerhet för annat än Nordeas Bank Abp:s skulder redovisas som "Övriga ställda säkerheter". Tillgångar som redovisats i balansräkningen och pantsatts som säkerhet för egna skulder redovisas i not M36 "För egna skulder ställda säkerheter". Inlånade värdepapper som därefter används som säkerhet redovisas i not M43 "Överförda tillgångar och erhållna säkerheter".

Övriga ställda säkerheter avser huvudsakligen värdepapper, däribland räntebärande värdepapper som pantsatts för betalningsreglering gentemot centralbanker och clearinginstitut. Värdet på dessa uppgick till 267 mn euro (20 mn

euro). Från 2020 redovisas endast säkerheter som avser över natten (ställda säkerheter för likviditet intradagslikviditeten omfattas inte). Jämförelsesiffrorna har räknats om. Ställda säkerheter för annat än bolagets egna skulder, till exempel för tredje mans räkning eller för bolagets egna eventalförpliktelser, redovisas också under denna post.

Ställda säkerheter för dotterbolags räkning uppgick till 0 mn euro (0 mn euro) samt för intressebolags räkning 0 mn euro (0 mn euro). Nordea Bank Abp har inte ställt några säkerheter för till nyckelpersoner i ledande ställning eller till revisorer.

M38. Eventalförpliktelser

Mn euro	31 dec 2020	varav för koncernföretagens räkning	31 dec 2019	varav för koncernföretagens räkning
Garantier				
- Kreditgarantier	31 722	28 209	33 758	31 009
- Övriga garantier	16 285	1 516	14 776	967
Rembuser	1 011	0	1 119	2
Övriga eventalförpliktelser	13	–	1	–
Summa	49 031	29 725	49 654	31 978
- varav för intressebolags räkning	–	–	–	–

Inom ramen för den normala affärsverksamheten utfärdar olika former av garantier till förmån för Nordea Bank Abp:s kunder. Kreditgarantier ges till kunder för att garantera åtaganden i andra kredit- och pensionsinstitut. Övriga garantier utgörs främst av kommersiella garantier såsom anbudsgarantier, garantier avseende förskottbetalningar, garantier under ansvarstiden och exportrelaterade garantier. Eventalförpliktelser omfattar också outnyttjade oåterkalleliga importrembuser och bekräftade exportrembuser. Dessa transaktioner ingår i Nordea Bank Abp:s tjänster och är till stöd för bankens kunder. Garantier och rembuser är poster utanför balansräkningen, såvida det inte föreligger behov av reservering för att täcka en sannolik kreditförlust som uppstår på grund av att bedömningen är att gottgörelse ej kommer att erhållas. I tabellen ovan inkluderas alla garantier, även sådana där sannolikheten för ett utflöde av resurser är ytterst liten.

Nordea Bank Abp har gentemot vissa personer åtagit sig att under vissa förutsättningar svara för eventuell betalningsskyldighet som har uppkommit mot dem i deras egenskap av verkställande direktörer eller styrelseledamöter i dotterbolag till Nordea Bank Abp.

Nordea Bank Abp har avtalat om att medlemmarna i koncernledningen ska hållas skadelösa för utgifter i samband med juridisk rådgivning för att försvara sig emot eller bestrida vissa stämningar eller utredningar från tredje part, dock med undantag för brott eller handlingar som begåtts uppsåtligt

eller av grov oaktamhet. Ersättningen för respektive medlem i koncernledningen kan som högst uppgå till 37,5 mn euro, såvida inte styrelsen från fall till fall beslutar annat. Ersättningen ges endast för sådant som annat försäkringsskydd inte täcker.

En begränsad andel av de anställda har rätt till avgångsvederlag om de avskedas före deras normala pensionsålder. För ytterligare upplysningar, se not M9 "Personalkostnader".

Nordea Bank Abp har inte utfärdat eventalförpliktelser till revisorer.

Tvister

Inom ramen för den normala affärsverksamheten är Nordea Bank Abp föremål för ett antal krav i civilrättsliga stämningar och tvister, varav de flesta rör relativt begränsade belopp. Ingen av de pågående tvisterna bedöms för närvarande komma att medföra någon väsentlig negativ effekt på Nordea Bank Abp eller dess finansiella ställning. Som tidigare meddelats räknar Nordea Bank Abp med böter i Danmark för tidigare svaga processer och rutiner för bekämpning av penningtvätt, och en avsättning har gjorts för pågående penningtvättsärenden. Nordea Bank Abp kan inte utesluta risken för böter som skulle kunna vara betydande. Se även not K2 "Risk och likviditetshantering" och not K33 "Avsättningar".

M39. Åtaganden

Mn euro	31 dec 2020	varav till förmån till koncernföretag	31 dec 2019	varav till förmån till koncernföretag
Kreditlöften	51 626	9 841	40 692	5 495
Outnyttjad räkningskredit	38 772	9 826	34 857	9 364
Summa	90 398	19 667	75 549	14 859
- varav till förmån till intresseföretag	–		21	

Omvända återköpsavtal redovisas i balansräkningen på likviddagen. Nordea har per 31 december 2020 tecknat omvända återköpsavtal som ännu inte har likvidavräknats och som därmed inte redovisas i balansräkningen. På likviddagen kommer dessa omvända återköpsavtal till största delen ersätta existerande omvända återköpsavtal som ännu inte bokats bort från balansräkningen per 31 december 2020.

Nettoeffekten i balansräkningen är begränsad. Dessa instrument har inte redovisats som åtaganden.

För ytterligare information, se not M1 "Redovisningsprinciper" avsnitt 23 om kreditåtaganden not M21 "Derivatinstrument och säkringsredovisning" om derivatinstrument not M43 "Överförda tillgångar och erhållna säkerheter" om omvända repor.

M40. Klassificering av finansiella instrument

Tillgångar

31 dec 2020 mn euro	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen					Summa
	Upplupet anskaffnings- värde (AC)	Obligatoriska	Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen (verkligt värdeoptionen)	Vekligt värde via övrigt totalresultat (FVOCI)	Icke finansiella tillgångar	
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	32 380	–	–	–	–	32 380
Utlåning till kreditinstitut	62 523	1 841	0	–	–	64 364
Utlåning till allmänheten	119 122	16 751	–	–	–	135 873
Räntebärande värdepapper ¹	16 118	27 953	0	32 762	–	76 833
Aktier och andelar	–	4 864	0	–	0	4 864
Aktier och andelar i intresseföretag och joint ventures	–	0	0	0	90	90
Aktier och andelar i koncernföretag	0	0	0	0	14 686	14 686
Derivatinstrument	–	45 155	0	0	–	45 155
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	85	0	0	0	0	85
Immateriella tillgångar	0	0	0	0	1 785	1 785
Fastigheter och inventarier	–	–	–	–	289	289
Förvaltningsfastigheter	–	–	–	–	1	1
Uppskjutna skattefordringar	–	–	–	–	398	398
Aktuella skattefordringar	–	–	–	–	193	193
Pensionstillgångar	–	–	–	–	142	142
Övriga tillgångar	1 312	11 248	–	–	1 488	14 048
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	759	0	0	0	253	1 012
Summa	232 299	107 813	0	32 762	19 324	392 198

1) Inkluderar balansräkningsposten "Skuldebrev belåningsbara i centralbanker" vars belopp uppgår till 67 748mn euro.

M40. Klassificering av finansiella instrument forts.**Skulder**

31 dec 2020 mn euro	Upplupet anskaffnings- värde (AC)	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen			Icke finansiella skulder	Summa
		Obligatoriska	Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen (verkligt värde- optionen)			
Skulder till kreditinstitut och centralbanker	29 409	2 869	0	–	–	32 278
In- och upplåning från allmänheten	183 387	2 841	4 421	0	0	190 649
Emitterade värdepapper	58 902	0	1 843	0	0	60 745
Derivatinstrument	–	48 552	0	–	–	48 552
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	1 408	–	–	0	0	1 408
Aktuella skatteskulder	–	–	–	181	181	181
Övriga skulder	3 336	14 756	0	1 445	19 537	19 537
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	182	–	–	867	1 048	1 048
Uppskjutna skatteskulder	–	–	–	0	0	0
Avsättningar	–	–	–	638	638	638
Pensionsförpliktelser	–	–	–	296	296	296
Efterställda skulder	6 888	–	–	0	6 888	6 888
Summa	283 511	69 017	6 264	3 427	362 220	

Tillgångar

31 dec 2019 mn euro	Upplupet anskaffnings- värde (AC)	Obligatoriska	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen			Icke finansiella tillgångar	Summa
			Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen (verkligt värdeoptionen)	Vekligt värde via övrigt totalresultat (FVOCI)			
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	33 483	–	–	–	–	–	33 483
Utlåning till kreditinstitut	74 851	6 110	0	–	–	–	80 961
Utlåning till allmänheten	120 687	23 390	–	–	–	–	144 077
Räntebärande värdepapper ¹	238	36 962	0	28 713	–	–	65 913
Aktier och andelar	–	5 490	0	–	0	0	5 490
Aktier och andelar i intresseföretag och joint ventures	–	–	–	–	87	87	87
Aktier och andelar i koncernföretag	–	–	–	–	14 190	14 190	14 190
Derivatinstrument	–	39 371	0	0	–	39 371	39 371
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	71	–	–	–	–	71	71
Immateriella tillgångar	–	–	–	–	1 749	1 749	1 749
Fastigheter och inventarier	–	–	–	–	296	296	296
Förvaltningsfastigheter	–	–	–	–	2	2	2
Uppskjutna skattefordringar	–	–	–	–	453	453	453
Aktuella skattefordringar	–	–	–	–	322	322	322
Pensionstillgångar	–	–	–	–	172	172	172
Övriga tillgångar	936	10 795	–	–	1 410	13 140	13 140
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	942	0	0	0	260	1 202	1 202
Summa	231 208	122 118	0	28 713	18 941	400 979	

1) Inkluderar balansräkningsposten "Skuldebrev belåningsbara i centralbanker" vars belopp uppgick till 61 218 mn euro.

M40. Klassificering av finansiella instrument, forts.**Skulder**

31 dec 2019 mn euro	Upplupet anskaffnings- värde (AC)	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen			Icke finansiella skulder	Summa
		Obligatoriska	Från början värderade till verkligt värde via resultaträkningen (verkligt värdeoptionen)			
Skulder till kreditinstitut och centralbanker	35 817	8 974	0	–		44 790
In- och upplåning från allmänheten	166 210	4 698	4 378	0		175 286
Emitterade värdepapper	74 989	0	2 781	0		77 770
Derivatinstrument	–	43 311	0	–		43 311
Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljer	1 140	–	–	0		1 140
Aktuella skatteskulder	–	–	–	596		596
Övriga skulder	3 263	14 154	0	677		18 094
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	156	–	–	988		1 144
Uppskjutna skatteskulder	–	–	–	14		14
Avsättningar	–	–	–	645		645
Pensionsförpliktelser	–	–	–	375		375
Efterställda skulder	9 789	–	–	0		9 789
Summa	291 364	71 137	7 158	3 294		372 954

**Finansiella skulder redan från början värderade till
verkligt värde (verkligt värde-optionen)**

2020 mn euro	Skulder där förändring i kreditrisk presenteras i fonden verkligt värde	Skulder där förändring i kreditrisk presenteras i resultaträkningen	Summa	2019 mn euro	Skulder där förändring i kreditrisk presenteras i fonden verkligt värde	Skulder där förändring i kreditrisk presenteras i resultaträkningen	Summa
Redovisat värde	1 843	4 421	6 264	Redovisat värde	2 781	4 378	7 158
Belopp att betala vid förfall	1 878	4 421	6 298	Belopp att betala vid förfall	2 781	4 378	7 158
Förändring i verkligt värde till följd av förändring i kreditrisk, under året	–6	0	–6	Förändring i verkligt värde till följd av förändring i kreditrisk, under året	–15	–	–15
Förändring i verkligt värde till följd av förändring i kreditrisk, ackumulerat	9	0	9	Förändring i verkligt värde till följd av förändring i kreditrisk, ackumulerat	–5	–	–5

Finansiella skulder som från början värderats till verkligt värde via resultaträkningen utgörs per 31 december 2020 av emitterade strukturerade obligationer i Markets verksamhet 1 843 mn euro (2 781 mn euro) och inlåning kopplad till avkastning på separata tillgångar 4 421 mn euro (4 378 mn euro). För emitterade strukturerade obligationer i Markets redovisas förändring i verkligt värde till följd av förändring i den egna kreditrisken via reserven för verkligt värde och Nordea Bank Abp beräknar förändringen i den egna kreditrisken utifrån förändringen i riskpremien på Nordeas upplåning

genom att anta att likviditetspremien för emissionen är konstant över tid. Förändring i riskpremien uppskattas genom att jämföra värdet på affärerna med hjälp av den ursprungliga riskpremien för upplåning vid emissionstidpunkten och den verkliga riskpremien för upplåning vid rapporteringstidpunkten. Denna modell bedöms ge den bästa uppskattningen av den egna kreditriskens inverkan.

M41. Tillgångar och skulder till verkligt värde

Verkligt värde på finansiella tillgångar och skulder

Mn euro	31 dec 2020		31 dec 2019	
	Redovisat värde	Verkligt värde	Redovisat värde	Verkligt värde
Finansiella tillgångar				
Kassa och tillgodohavanden i centralbanker	32 380	32 380	33 483	33 483
Utlåning till kreditinstitut	64 364	64 402	80 961	80 961
Utlåning till allmänheten ¹	135 958	138 757	144 148	144 415
Räntebärande värdepapper ^{2 4}	76 834	76 853	65 913	65 845
Aktier och andelar	4 864	4 864	5 490	5 490
Derivatinstrument	45 155	45 155	39 371	39 371
Övriga tillgångar	14 048	14 048	12 673	12 673
Summa	373 603	376 460	382 038	382 237

Mn euro	31 dec 2020		31 dec 2019	
	Redovisat värde	Verkligt värde	Redovisat värde	Verkligt värde
Finansiella skulder				
Skulder till kreditinstitut och centralbanker	32 278	32 278	44 790	44 790
In- och upplåning från allmänheten ³	192 057	192 057	176 426	176 426
Emitterade värdepapper	60 745	61 032	77 770	78 058
Derivatinstrument	48 552	48 552	43 311	43 311
Övriga skulder	18 274	18 274	17 573	17 573
Efterställda skulder	6 888	6 888	9 789	9 789
Summa	358 794	359 081	369 659	369 947

1) Inkluderar balansräkningsposterna "Utlåning till allmänheten" och "Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen".

2) Inkluderar balansräkningsposten "Skuldebrev belåningsbara i centralbanker" vars belopp uppgår till 67 748 mn euro (61 218mn euro).

3) Inkluderar balansräkningsposten "In- och upplåning från allmänheten" och "Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen".

4) Inkluderar balansräkningsposten "Värdepapper belåningsbara i centralbanker" vars belopp uppgår till 67 748 mn euro (61 218mn euro).

Verkligt värde på finansiella tillgångar och skulder

För information om värdering av poster redovisade till verkligt värde i balansräkningen, se not M1 och avsnittet "Fastställande av verkligt värde för poster som redovisats till verkligt

värde i balansräkningen" nedan. För information om värdering av poster som inte redovisats till verkligt värde i balansräkningen se avsnittet "Finansiella tillgångar och skulder som inte redovisas till verkligt värde i balansräkningen" nedan.

Tillgångar och skulder till verkligt värde i balansräkningen

Fördelning i hierarkin för verkligt värde

31 dec 2020 mn euro	Instrument med publicerade prisnoteringar på en aktiv marknad (nivå 1)	Värderingsmetod baserad på observerbara marknadsdata (nivå 2)	Värderingsmetod baserad på icke observerbara marknadsdata (nivå 3)	Summa
Tillgångar till verkligt värde i balansräkningen¹				
Utlåning till kreditinstitut	–	1 841	–	1 841
Utlåning till allmänheten ²	–	16 751	–	16 751
Räntebärande värdepapper ^{3,4}	32 100	27 737	879	60 716
Aktier och andelar	3 647	89	1 128	4 864
Derivatinstrument	54	43 318	1 784	45 155
Övriga tillgångar	10	11 238	0	11 248
Summa	35 811	100 974	3 791	140 576
Skulder till verkligt värde i balansräkningen¹				
Skulder till kreditinstitut och centralbanker	–	2 869	0	2 869
In- och upplåning från allmänheten ³	–	2 841	–	2 841
Emitterade värdepapper	–	338	1 505	1 843
Derivatinstrument	84	46 697	1 770	48 552
Övriga skulder	5 238	9 486	32	14 756
Summa	5 322	62 231	3 307	70 861

1) Samtliga poster värderas till verkligt värde vid slutet av varje rapportperiod.

2) Inkluderar balansräkningsposterna "Utlåning till allmänheten" och "Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen".

3) Varav 10 612 mn euro (17 570 mn euro) avser Pantsatta finansiella instrument.

4) Inkluderar balansräkningsposten "Värdepapper belåningsbara i centralbanker" vars belopp uppgår till 67 748 mn euro (61 218mn euro).

M41. Tillgångar och skulder till verkligt värde, forts.

Fördelning i hierarkin för verkligt värde, forts.

31 dec 2019 mn euro	Instrument med publicerade prisnoteringar på en aktiv marknad (nivå 1)	Värderings-metod baserad på observerbara marknadsdata (nivå 2)	Värderings-metod baserad på icke observerbara marknadsdata (nivå 3)	Summa
Tillgångar till verkligt värde i balansräkningen¹				
Utlåning till kreditinstitut	–	6 110	–	6 110
Utlåning till allmänheten ²	–	23 390	–	23 390
Räntebärande värdepapper ^{3, 4}	20 152	45 340	184	65 675
Aktier och andelar	4 318	3	1 169	5 490
Derivatinstrument	37	37 970	1 363	39 371
Övriga tillgångar	5	10 791	0	10 796
Summa	24 512	123 603	2 716	150 831
Skulder till verkligt värde i balansräkningen¹				
Skulder till kreditinstitut och centralbanker	0	8 974	–	8 974
In- och upplåning från allmänheten	–	9 076	–	9 076
Emitterade värdepapper	–	512	2 269	2 781
Derivatinstrument	59	42 026	1 226	43 311
Övriga skulder	3 587	10 566	2	14 154
Summa	3 646	71 153	3 496	78 295

1) Samtliga poster värderas till verkligt värde vid slutet av varje rapportperiod.

2) Inkluderar balansräkningsposterna "Utlåning till allmänheten" och "Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen".

3) Varav 10 612 mn euro (17 570 mn euro) avser Pantsatta finansiella instrument.

4) Inkluderar balansräkningsposten "Värdepapper belåningsbara i centralbanker" vars belopp uppgår till 67 748 mn euro (61 218 mn euro).

Fastställande av verkligt värde för poster som redovisats till verkligt värde i balansräkningen

För information om fastställande av verkligt värde för poster som redovisats till verkligt värde i balansräkningen, se not K41. Dock är inte avsnittet gällande lån och emitterade skuldebrev i dotterföretaget Nordea Kredit Realkreditaktieselskabet relevant i Nordea Bank Abp

Överföringar mellan nivå 1 och nivå 2

Nordea Bank Abp har under året också överfört räntebärande värdepapper (inklusive pantsatta finansiella instrument) till ett värde av 784 mn euro (4 197 mn euro) från nivå 1 till nivå 2 och 14 161 mn euro (701 mn euro) från nivå 2 till nivå 1 i verkligt

värde hierarkin. Nordea har också överfört derivatskulder till ett värde av 4 005 mn euro från nivå 2 till nivå 1. Därutöver har Nordea även överfört 10 426 (1 426 mn euro) från övriga skulder från nivå 1 till nivå 2 och 1 040 mn euro från nivå 2 till nivå 1. Huvudsakliga orsaken till överföringarna under året var en regeluppdatering för kategorisering av finansiella instrument till nivå 1,2 och 3. Denna uppdatering hade en betydande inverkan på kategoriseringen av "Räntebärande värdepapper och Emitterade värdepapper" handelsvolym och frekvens med individuella instrument (ISIN) nu tas i beaktande. Överföringen mellan nivåerna anses ha skett i slutet av rapporteringsperioden.

Förändringar i nivå 3

1 jan 2020, mn euro	Balans per 1 jan 2020	Vinst/förlust som redovisats till verkligt värde i resultaträkningen under året		Köp/emissioner	Försäljningar	Avräkningar/liqvider	Emissioner	Överföringar till nivå 3	Överföringar från nivå 3	Omräknings-diffenser	Balans per 31 dec 2020
		Realiserade	Orealiserade								
Räntebärande värdepapper	184	3	–1	643	–30	–3	–	384	–302	0	879
Aktier och andelar	1 169	67	43	208	–189	0	–	–29	–92	–49	1 128
Derivatinstrument (netto)	138	434	–132	0	0	–434	–	18	–10	0	14
Övriga tillgångar	0	0	0	0	0	0	–	0	0	0	0
Emitterade värdepapper	2 269	651	–993	0	0	–651	204	26	–1	0	1 506
Övriga skulder	2	0	–1	30	0	0	–	1	0	0	32

Orealiserade vinster och förluster avser de tillgångar och skulder som innehas vid årets slut. Huvudsakliga orsaken till överföringar in och ut från nivå 3 under året var en regeluppdatering för kategorisering av finansiella instrument till nivå 1,2 och 3. Detta hade främst inverkan på kategorisering av "Derivatinstrument", "Räntebärande värdepapper", "Aktier" och "Emitterade värdepapper" där handelsvolym och

frekvens med individuella instrument (ISIN) nu tas i beaktande. Överföringar mellan nivåerna anses ha skett i slutet av rapporteringsperioden. Vinster och förluster redovisade i resultaträkningen under perioden ingår i "Nettoresultat av poster till verkligt värde" (se not M6). Tillgångar och skulder avseende derivatinstrument redovisas netto.

M41. Tillgångar och skulder till verkligt värde, forts.

Förändringar i nivå 3, forts.

31 dec 2019, mn euro	Balans per 1 jan 2019	Vinst/förlust som redovisats till verkligt värde i resultaträkningen under året		Köp/ emissio- ner	Försälj- ningar	Avräk- ningar/ likvi- der	Emis- sioner	Överföringar till nivå 3	Överföringar från nivå 3	Omräknings- diffetenser	Balans per 31 dec 2019
		Realise- rade	Orealise- rade								
Räntebärande värdepapper	324	-1	0	30	-179	1	-	8	-	0	184
Aktier och andelar	775	80	78	322	-199	0	-	94	-	18	1 169
Derivatinstrument (netto)	-8	-121	153	0	0	121	-	0	-7	0	138
Övriga tillgångar	28	-	0	-	-	-28	-	-	-	0	0
Emitterade värdepapper	2 627	46	-232	-	-	-634	461	-	-	-	2 269
Övriga skulder	15	-	0	0	-14	-	-	-	-	0	2

Processen för värdering till verkligt värde

För information om processen för verkligt värde se not K41, avsnitt "Processen för värdering till verkligt värde".

Dock är inte kapitel 2 "Förvaltningsfastigheter" relevant

för Nordea Bank Abp eftersom största delen av förvaltningsfastigheterna i Nordea koncernen innehavs av dotterbolag. Innehavet av förvaltningsfastigheter i Nordea Bank Abp är obetydligt.

Värderingsmetoder och indata som används vid värderingen till verkligt värde i nivå 3

31 dec 2020, mn euro	Verkligt värde	Värderingsmetoder	Ej observerbara indata	Intervall för verkligt värde
Räntebärande värdepapper				
Offentliga institutioner	39	Diskonterade kassaflöden		-4/4
Hypoteksbankar och andra kreditinstitut ¹	639	Diskonterade kassaflöden	Kreditspread	-64/64
Företag	200	Diskonterade kassaflöden	Kreditspread	-20/20
Summa	879			
Aktier och andelar				
Onoterade aktier	192	Andelsvärde ²		-19/19
Private equity-fonder	479	Andelsvärde ²		-48/48
Hedgefonder	2	Andelsvärde ²		-0/0
Kreditfonder	300	Andelsvärde ²		-30/30
Övriga fonder	84	Andelsvärde ²		-17/17
Övrigt	155	Andelsvärde ²		-9/9
Summa	1 212			
Derivatinstrument				
Räntederivat	93	Optionsmodell	Korrelationer, volatilitet	-11/11
Aktiederivat	-3	Optionsmodell	Korrelationer, volatilitet, dividend	-14/11
Valutaderivat	88	Optionsmodell	Korrelationer, volatilitet	-0/0
Kreditderivat	-165	Kreditderivatmodell	Korrelationer, återvinningsgrad, volatilitet	-32/38
Övrigt	2	Optionsmodell	Korrelationer, volatilitet	-0/0
Summa	14			
Skulder till kreditinstitut och centralbanker				
Skulder till kreditinstitut och centralbanker	0	-		-0/0
Total	0			
Övriga tillgångar				
Inlåning kreditinstitut	0	-		-0/0
Total	0			
Emitterade värdepapper				
Emitterade strukturerade obligationer	1 505	Kreditderivatmodell	Korrelationer, återvinningsgrad, volatilitet	-8/8
Summa	1 505			
Övriga skulder	32	-		-3/3
Summa	32			

1) Varav 155 mn euro prissätts utifrån en kreditspread (skillnaden mellan diskonteringsräntan och LIBOR) på 1,45 procent, och en rimlig förändring av denna kreditspread skulle inte påverka det verkliga värdet med tanke på återköpsmöjligheten.

2) Verkligt värde baseras på kurser och andelsvärden som erhållits av externa leverantörer/förvaltare. Dessa kurser fastställs utifrån värdeutvecklingen i de underliggande tillgångarna. Den allra vanligaste värderingsmetoden för private equity-fonder hos leverantörer/förvaltare överensstämmer med anvisningarna i International Private Equity and Venture Capital Valuation (IPEV). De redovisade värdena för dessa ligger i intervallet 3 % till 100 % procnet jämfört med de värden som erhållits från leverantörer/förvaltare.

M41. Tillgångar och skulder till verkligt värde, forts.

31 dec 2019, mn euro	Verkligt värde	Värderingsmetoder	Ej observerbara indata	Intervall för verkligt värde
Räntebärande värdepapper				
Offentliga institutioner	0			
Hypoteksbanker och andra kreditinstitut ¹	180	Diskonterade kassaflöden	Kreditspread	–18/18
Företag	4	Diskonterade kassaflöden	Kreditspread	–0/0
Summa	184			
Aktier och andelar				
Onoterade aktier	391	Andelsvärde ²		–24/24
Private equity-fonder	344	Andelsvärde ²		–34/34
Hedgefonder	5	Andelsvärde ²		–0/0
Kreditfonder	254	Andelsvärde ²		–25/25
Övriga fonder	174	Andelsvärde ²		–17/17
Övrigt	1	–		–0/0
Summa	1 169			
Derivatinstrument				
Räntederivat	196	Optionsmodell	Korrelationer, volatilitet	–31/35
Aktiederivat	23	Optionsmodell	Korrelationer, volatilitet, dividend	–9/6
Valutaderivat	–16	Optionsmodell	Korrelationer, volatilitet	–0/0
Kreditderivat	–69	Kreditderivatmodell	Korrelationer, återvinningsgrad, volatilitet	–24/26
Övrigt	4	Optionsmodell	Korrelationer, volatilitet	–0/0
Summa	138			
Övriga tillgångar				
Kreditinstitut	0	–	Kreditspread	–0/0
Summa	0			
Emitterade värdepapper				
Emitterade strukturerade obligationer	2 269	Kreditderivatmodell	Korrelationer, återvinningsgrad, volatilitet	–11/11
Summa	2 269			
Övriga skulder	2	–		–0/0
Summa	2			

1) Varav 155 mn euro prissätts utifrån en kreditspread (skillnaden mellan diskonteringsräntan och LIBOR) på 1,45 procent, och en rimlig förändring av denna kreditspread skulle inte påverka det verkliga värdet med tanke på återköpsmöjligheten.

2) Verkligt värde baseras på kurser och andelsvärden som erhållits av externa leverantörer/förvaltare. Dessa kurser fastställs utifrån värdeutvecklingen i de underliggande tillgångarna. Den allra vanligaste värderingsmetoden för private equity-fonder hos leverantörer/förvaltare överensstämmer med anvisningarna i International Private Equity and Venture Capital Valuation (IPEV), som utfärdats av Invest Europe (tidigare kallad EVCA). Ungefär 40 procent av innehavet i private equity-fonder justeras/värderas internt utifrån IPEV-anvisningarna. De redovisade värdena för dessa ligger i intervallet 5 till 100 procent jämfört med de värden som erhållits från leverantörer/förvaltare.

Tabellerna ovan visar, för varje tillgångs- och skuldclass som hänförs till nivå 3, det verkliga värdet, värderingsmetoderna som använts för beräkning av verkligt värde, väsentliga ej observerbara data som använts i värderingsmodellerna samt, för finansiella tillgångar och skulder, det verkliga värdets känslighet för förändringar i viktiga antaganden.

Kolumnen "intervall för verkligt värde" i tabellen ovan visar känsligheten i verkligt värde för nivå 3-instrument vid förändringar i viktiga antaganden. När exponeringen för en ej observerbar parameter kvittas mellan olika instrument redovisas endast nettoeffekten i tabellen. Redovisat intervall är sannolikt större än den faktiska osäkerheten i verkligt värde för dessa instrument, eftersom det i praktiken är osannolikt att alla ej observerbara parametrar samtidigt skulle vara i utkanterna av sina intervall för rimligt möjliga alternativ. Redovisningen är varken förutsäggande eller indikativ för framtida förändringar i verkligt värde.

För att beräkna känsligheten (intervallet) i verkligt värde för derivat tillämpas en rad olika modeller för att fastställa ett osäkerhetsintervall kring det redovisade verkliga värdet. De

olika modellerna är inriktade på olika aspekter av prissättningen av derivat. Två gemensamma komponenter i modellerna för derivatvärdering är volatiliteten i underliggande riskfaktorer och korrelationen mellan de relevanta riskfaktorerna. Hänsyn tas till båda dessa genom att olika antaganden om indata och/eller valet av modell tillämpas. Förutom dessa gemensamma faktorer omfattar analysen även ett antal faktorer som är specifika för tillgångsklassen, bland annat förväntad aktieutdelning, återvinningsantaganden för kreditderivat och inflationsförväntningar. Det verkliga värdet på derivat redovisas som nettot av tillgångar och skulder.

För att beräkna känsligheten (intervallet) i verkligt värde för aktier och andelar och räntebärande värdepapper ökades och minskades det verkliga värdet med 2–10 procentenheter, beroende på osäkerheten i värderingen och underliggande antaganden. Större intervall tillämpas på instrument med större osäkerhet i värderingen jämfört med aktivt handlade instrument och underliggande osäkerheter i individuella antaganden.

M41. Tillgångar och skulder till verkligt värde, forts.

Förändringar i uppskjutna dag 1-resultat

För information om förändringar i uppskjutna dag 1-resultat, se not K41, avsnitt "Förändringar i uppskjutna dag 1-resultat" och M1 "Redovisningsprinciper".

Tabellen nedan visar den totala skillnaden som kvarstår att periodisera i resultaträkningen vid periodens början och slut, samt en avstämning av hur detta skillnadsbelopp har förändrats under året (förändring i uppskjutna dag 1-resultat)

Uppskjutna dag 1-resultat – derivat, netto

Mn euro	2020	2019
Belopp vid årets början	125	81
Uppskjutna resultat från nya transaktioner	125	85
Redovisat i resultaträkningen under året	-167	-41
Belopp vid årets slut	83	125

Finansiella tillgångar och skulder som inte redovisas till verkligt värde i balansräkningen

Mn euro	31 dec 2020		31 dec 2019		Nivå i hierarkin för verkligt värde
Tillgångar som inte redovisas till verkligt värde i balansräkningen	Redovisat värde	Verkligt värde	Redovisat värde	Verkligt värde	
Kassa och tillgodohavanden hos centralbanker	32 380	32 380	33 483	33 483	3
Utlåning till kreditinstitut	62 523	62 561	78 851	74 850	3
Utlåning till allmänheten ¹	119 206	122 006	120 758	121 025	3
Räntebärande värdepapper	16 118	16 138	238	170	1,2,3
Övriga tillgångar	1 312	1 312	936	936	3
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	759	759	942	942	3
Summa	232 299	235 155	231 208	231 406	
Skulder som inte redovisas till verkligt värde i balansräkningen					
Skulder till kreditinstitut	29 409	29 409	35 817	35 817	3
In- och upplåning från allmänheten ²	184 795	184 795	167 350	167 350	3
Emitterade värdepapper	58 902	59 189	74 989	75 277	3
Övriga skulder	3 336	3 336	3 263	3 263	3
Efterställda skulder	6 888	6 888	9 789	9 789	3
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	182	182	156	156	3
Summa	283 511	283 799	291 364	291 652	

1) Inkluderar balansräkningsposterna "Utlåning till allmänheten" och "Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen".

2) Inkluderar balansräkningsposten "In- och upplåning från allmänheten" och "Förändringar av verkligt värde för räntesäkrade poster i säkringsportföljen".

Finansiella tillgångar och skulder som inte redovisas till verkligt värde i balansräkningen

För information om finansiella tillgångar och skulder som inte redovisas till verkligt värde i balansräkningen, se avsnitt "Finansiella tillgångar och skulder som inte redovisas till verkligt värde i balansräkningen" Not K41.

Dock är verkligt värde på räntebärande värdepapper i Nordea Bank Abp 16 118 mn euro (238 mn euro) varav 136 mn euro (238 mn euro) är klassificerat i nivå 1 och 15 041 mn euro (0 mn euro) i nivå 2 samt 988 mn euro (0 mn euro) i nivå 3.

M42. Tillgångar och skulder i EUR och utländska valuta

31 dec 2020, mn euro	EUR	Utländska valutor	Total	Varav motpart inom samma koncern	Varav ägarintresse- företag
Utlåning till kreditinstitut	41 638	55 106	96 744	58 546	0
Utlåning till allmänheten	44 274	91 600	135 873	4 017	34
Räntebärande värdepapper ¹	15 287	61 547	76 834	20 058	0
Derivatinstrument	26 936	18 219	45 155	436	1
Övriga tillgångar	28 829	8 763	37 592	1 983	3
Summa tillgångar	156 964	235 234	392 198	85 041	38
Skulder till kreditinstitut och centralbanker	12 116	20 162	32 278	9 148	1
In- och utlåning från allmänheten	62 401	128 248	190 649	4 135	13
Emitterade värdepapper	23 868	36 877	60 745	150	0
Derivatinstrument	27 872	20 680	48 552	1 572	11
Övriga skulder	18 188	11 808	29 996	170	0
Summa skulder	144 445	217 775	362 220	15 175	26

31 dec 2019, mn euro	EUR	Utländska valutor	Total	Varav motpart inom samma koncern	Varav ägarintresse- företag
Utlåning till kreditinstitut	44 013	70 431	114 444	63 966	0
Utlåning till allmänheten	46 744	97 333	144 077	4 513	95
Räntebärande värdepapper ¹	7 737	58 176	65 913	3 535	0
Derivatinstrument	21 609	17 762	39 371	280	3
Övriga tillgångar	27 596	9 578	37 174	1 971	64
Summa tillgångar	147 699	253 280	400 979	74 266	162
Skulder till kreditinstitut och centralbanker	14 731	30 059	44 790	12 550	0
In- och utlåning från allmänheten	57 032	118 254	175 286	4 454	8
Emitterade värdepapper	25 666	52 104	77 770	215	0
Derivatinstrument	23 611	19 700	43 311	1 322	8
Övriga skulder	17 667	14 130	31 797	110	0
Summa skulder	138 707	234 247	372 954	18 651	16

1) Inkluderande skuldebrev belåningsbara i centralbanker 67 748 mn euro (61 218 mn euro).

M43. Överförda tillgångar och erhållna säkerheter

Överförda tillgångar som fortsatt redovisas i balansräkningen samt hänförliga skulder

Tillgångar anses vara överförda från Nordea om Nordea antingen överför den kontraktssliga rättigheten att erhålla kassaflöden från tillgången eller behålla den rättigheten men har en kontraktsslig skyldighet att betala kassaflödena till ett eller flera företag.

Alla tillgångar som överförts redovisas fortsatt i balansräkningen om Nordeas exponering för förändringar i verkligt värde för tillgången kvarstår. Så är fallet vid återköpsavtal och värdepapperslån.

Återköpsavtal är en form av inlåning mot säkerhet där Nordea säljer värdepapper med ett avtal om att till ett fast pris återköpa dessa vid ett senare datum. Likvida medel som erhållits redovisas som inlåning (skuld). Värdepapper som har lämnats enligt återköpsavtal bokas inte bort från balansräkningen.

Utlåning av värdepapper är transaktioner där Nordea lånar ut innehavda värdepapper till en motpart och erhåller en avgift.

Eftersom både återköpsavtal och värdepapperslån innebär att värdepappren återlämnas till Nordea, kvarstår alla risker och rättigheter förknippade med de överförda instrumenten hos Nordea, även om de inte är tillgängliga för Nordea under den period då de är överförda. Motparten i transaktionen

innehär värdepappren som säkerhet, men har inte någon rätt till andra tillgångar i Nordea.

De värdepapper som fortsatt redovisas i balansräkningen samt hänförliga skulder värderas till verkligt värde.

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Återköpsavtal¹		
Skuldebrev belåningsbara i centralbanker	246	1 704
Räntebärande värdepapper	10 296	15 866
Summa	10 542	17 570

1) Vid återköpsavtal och värdepapperslån överförs icke-kontanta tillgångar som säkerhet. Om den mottagande parten har rätt att sälja eller i sin tur pantsätta tillgången omklassificeras den i balansräkningen till posten Pantsatta finansiella instrument.

Skulder hänförliga till tillgångarna

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Återköpsavtal		
Skulder till kreditinstitut och centralbanker	265	1 704
In- och upplåning från allmänheten	10 296	12 492
Summa	10 561	14 196
Netto	-19	3 374

M43. Överförda tillgångar och erhållna säkerheter, forts.

Erhållna säkerheter som kan säljas eller pantsättas på nytt

Nordea erhåller säkerheter enligt omvända återköpsavtal och avtal om värdepapperslån, vilka kan säljas eller pantsättas på nytt i enlighet med avtalsvillkoren. Transaktionerna genomförs enligt standardavtal som används av parterna på den finansiella marknaden. Vanligtvis så kräver avtalen ytterligare säkerheter om värdet på värdepapper sjunker under en förutbestämd nivå. Enligt standardavtalen för de flesta återköpsavtal så har mottagaren av säkerheten ovillkorlig rätt att sälja eller återpantsätta säkerheten förutsatt att likvärdiga värdepapper överförs vid likvidtillfället. Det verkliga värdet på erhållna säkerheter enligt omvända återköpsavtal och avtal om värdepapperslån upplyses nedan. Nordea erhåller också säkerheter enligt andra avtal, vilka kan säljas eller pantsättas på nytt i enlighet med avtalsvillkoren. Dessa utgör i huvudsak säkerheter som erhålls enligt CSA-avtal i samband med derivattransaktioner.

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Omvända återköpsavtal		
Erhållna säkerheter som kan säljas eller pantsättas på nytt	24 458	36 218
- varav sålda eller pantsatta på nytt	11 708	15 791
Avtal om värdepapperslån		
Erhållna säkerheter som kan säljas eller pantsättas på nytt	3 319	5 680
- varav sålda eller pantsatta på nytt	793	2 612
Övriga avtal		
Erhållna säkerheter som kan säljas eller pantsättas på nytt	626	1 018
- varav sålda eller pantsatta på nytt	349	424
Summa	28 403	42 916

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Tillgångar relaterade till omvända återköpsavtal		
Utlåning till kreditinstitut	2 514	10 038
Utlåning till allmänheten	12 441	19 055
Summa	14 955	29 093

M44. Löptidsanalys för tillgångar och skulder

31 dec 2020, mn euro	Inom 3 månader	3–12 månader	1–5 år	5–10 år	Över 10 år	Summa
Skuldebrev belåningsbara i centralbanker	1 377	10 914	47 938	5 575	1 945	67 748
Utlåning till kreditinstitut	43 404	13 695	39 316	329	0	96 744
Utlåning till allmänheten	45 386	15 467	53 591	8 226	13 203	135 873
Räntebärande värdepapper	2 749	239	3 215	2 133	749	9 085
Derivatinstrument	5 076	3 198	6 782	9 564	20 535	45 155
Övriga tillgångar	20 089	72	2 493	1	14 938	37 593
Summa tillgångar	118 081	43 585	153 334	25 828	51 370	392 198
Skulder till kreditinstitut och centralbanker	20 454	4 295	7 525	4	0	32 278
In- och upplåning från allmänheten	184 293	1 296	4 834	226	0	190 649
Emitterade värdepapper	16 321	21 875	18 159	4 239	151	60 745
Efterställda skulder	773	2 482	1 875	1 521	237	6 888
Derivatinstrument	6 842	3 649	11 016	8 269	18 776	48 552
Övriga skulder	21 936	189	653	114	216	23 108
Summa skulder	250 619	33 786	44 062	14 373	19 380	362 220

M44. Maturity analysis for assets and liabilities, forts.

31 dec 2019, mn euro	Inom 3 månader	3–12 månader	1–5 år	5–10 år	Över 10 år	Summa
Skuldebrev belåningsbara i centralbanker	2 726	9 857	40 086	6 462	2 087	61 218
Utlåning till kreditinstitut	55 318	11 978	46 405	743	0	114 444
Utlåning till allmänheten	46 820	14 243	53 987	11 850	17 177	144 077
Räntebärande värdepapper	466	497	2 425	447	860	4 695
Derivatinstrument	4 460	2 652	6 519	7 847	17 893	39 371
Övriga tillgångar	19 237	39	3 062	31	14 805	37 174
Summa tillgångar	129 027	39 266	152 484	27 380	52 822	400 979
Skulder till kreditinstitut och centralbanker	43 572	521	137	560	0	44 790
In- och upplåning från allmänheten	163 491	2 505	4 828	1 085	3 377	175 286
Emitterade värdepapper	23 921	27 789	20 399	5 510	151	77 770
Efterställda skulder	1 377	1 135	5 251	1 780	246	9 789
Derivatinstrument	6 000	3 017	10 654	7 611	16 029	43 311
Övriga skulder	20 935	233	440	25	375	22 008
Summa skulder	259 296	35 200	41 709	16 571	20 178	372 954

M45. Transaktioner med närstående

Informationen nedan presenteras ur Nordea Bank Abp:s perspektiv, d.v.s. den visar hur Nordea Bank Abp:s siffror har påverkats av transaktioner med närstående parter. Mer information om definitioner, se not M1 "Redovisningsprinciper", avsnitt 25.

Mn euro	31 dec 2020			31 dec 2019		
	Koncernföretag	Intresseföretag och joint ventures	Övriga närstående parter ²	Koncernföretag	Intresseföretag och joint ventures	Övriga närstående parter ²
Tillgångar						
Skuldebrev belåningsbara i centralbanker	19 094	–	–	3 463	–	41
Utlåning till kreditinstitut	58 546	–	–	63 966	–	–
Utlåning till allmänheten	4 017	34	0	4 513	95	4
Räntebärande värdepapper	964	–	5	72	–	50
Aktier och andelar	–	–	–	–	–	4
Derivatinstrument	436	1	109	280	3	51
Övriga tillgångar	1 471	3	6	1 354	64	3
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	513	–	0	617	–	0
Summa tillgångar	85 041	38	120	74 265	162	153

Mn euro	31 dec 2020			31 dec 2019		
	Koncernföretag	Intresseföretag och joint ventures	Övriga närstående parter ²	Koncernföretag	Intresseföretag och joint ventures	Övriga närstående parter ²
Skulder						
Skulder till kreditinstitut och centralbanken	9 148	1	533	12 550	0	495
In- och upplåning från allmänheten	4 135	13	37	4 454	8	29
Emitterade värdepapper	150	–	–	215	–	–
Derivatinstrument	1 572	11	16	1 322	8	10
Övriga skulder	132	–	0	71	–	1
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	38	–	–	39	–	–
Avsättningar	0	3	–	0	0	–
Summa skulder	15 175	28	586	18 651	16	535
Poster utanför balansräkningen¹	190 711	147	1 783	267 922	336	1 284

M45. Transaktioner med närstående, forts.

Mn euro	2020			2019		
	Koncernföretag	Intresseföretag och joint ventures	Övriga närstående parter ²	Koncernföretag	Intresseföretag och joint ventures	Övriga närstående parter ²
Resultaträkning						
Ränteintäkter	321	1	2	395	2	2
Räntekostnader	-323	0	-2	-433	-1	0
Avgifts- och provisionsnetto	473	0	0	523	2	0
Nettoresultat av poster till verkligt värde	-169	-3	13	-58	8	-12
Övriga rörelseintäkter	427	-	0	351	6	0
Summa rörelsekostnader	-70	-	-	-71	0	-
Resultat innan kreditförluster	659	-2	13	707	17	-10

1) Inkluderande nominella värden på derivat.

2) Övriga närstående parter omfattas av aktieägare med betydande inflytande över Nordea Bank Abp, nära anhöriga till nyckelpersoner i ledande positioner i Nordea Bank Abp, samt bolag som kontrolleras av nyckelpersoner i ledande positioner i Nordea Bank Abp eller av nära anhöriga till dessa nyckelpersoner. Sampo Oyj inklusive dotterbolag till Sampo Oyj tillhör denna grupp av närstående parter med ett betydande inflytande på Nordea Bank Abp. Skulder till Sampo Oyj inklusive dess dotterbolag består huvudsakligen av inlåning och långfristiga investerings obligationer emitterade av Nordea. Transaktionerna med Sampo Oyj och dess övriga närstående parter inkludera ett antal pågående derivatkontrakt. Övriga närstående parter omfattar även Nordeas pensionsstiftelser. För ytterligare information se not M1 kapitel 25 "Transaktioner med närstående".

Med undantag för ersättningar, vissa lån och andra åtaganden som avser nyckelpersoner i ledande ställning, görs alla transaktioner med närstående parter enligt samma kriterier och villkor som vid jämförbara transaktioner med externa parter i liknande ställning.

Nyckelpersoner i ledande positioner

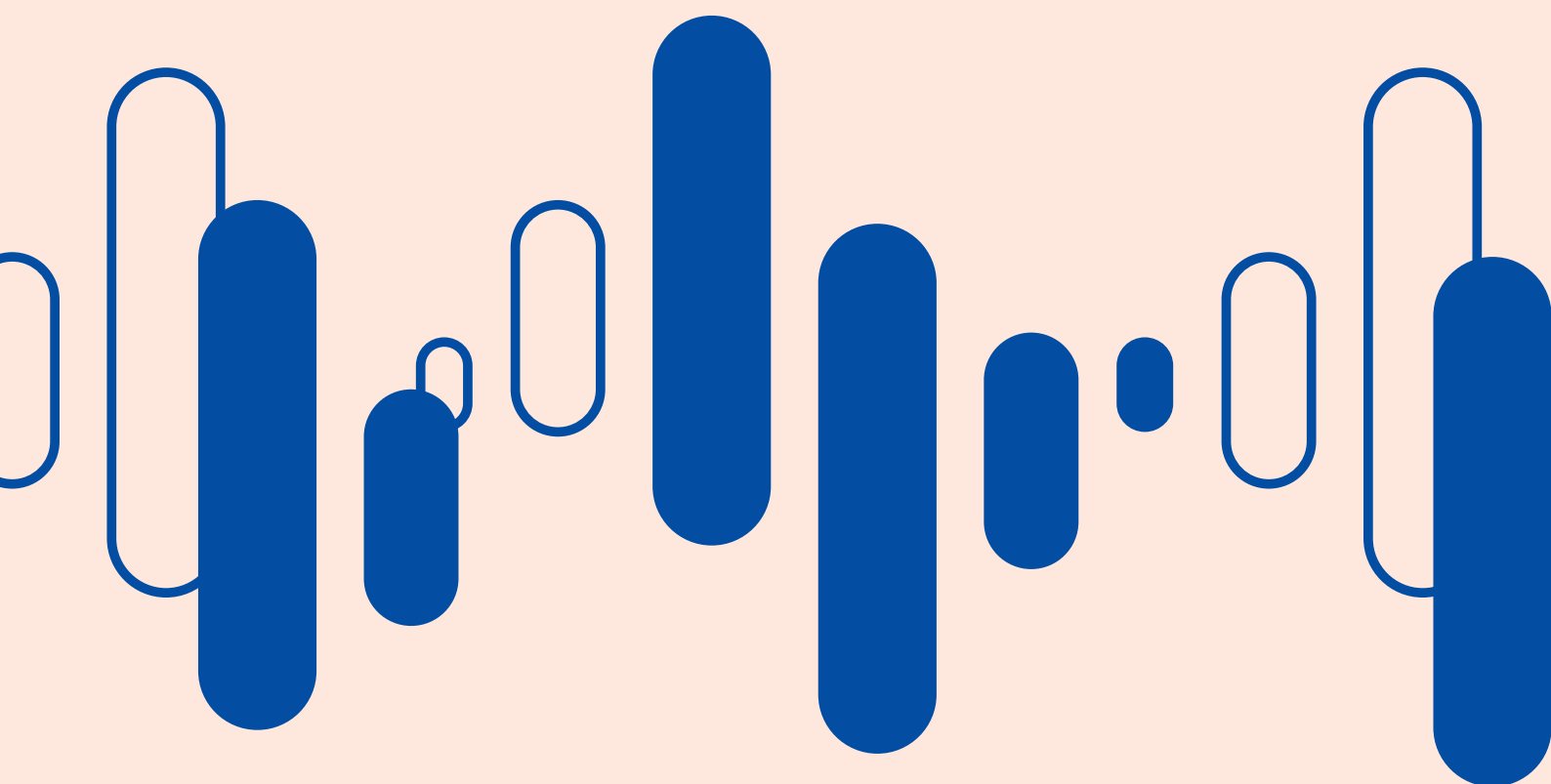
Information om ersättningar, utlåning och lånelöften till samt inlåning från nyckelpersoner i ledande positioner återfinns i not M9 "Personalkostnader". Vissa övriga åtaganden gentemot nyckelpersoner i ledande positioner finns angivna i not M38 "Eventualförpliktelser".

M46. Kundtillgångar som förvaltas

Mn euro	31 dec 2020	31 dec 2019
Kapitalförvaltning	103 969	96 345
Förvaltade tillgångar	770 071	711 134
Total	874 040	807 479

Kundernas långfristiga sparande (PS sparande) var 5 mn euro (4 mn euro) den 31 december 2020.

Totalsumman av PS investeringar är 72 mn euro (60 mn euro).

Undertecknande

Styrelsens förslag till vinstdisposition

Nordea Bank Abp:s utdelningsbara vinstmedel, inklusive årets resultat – efter avdrag för utdelningen som ska utbetalas den 1 mars 2021 (tidigast), baserat på balansräkningen för räkenskapsåret som avslutades 31 december 2019 och kapitaliserade utvecklingskostnader – uppgick till 19 694 163 764,90* euro och annat fritt eget kapital uppgick till 4 573 347 620,91 euro den 31 december 2020. Styrelsen föreslår att den ordinarie bolagsstämman, som hålls den 24 mars 2021, bemyndigar styrelsen att besluta om en utdelning på högst 0,72 euro per aktie. Utdelningen skulle betalas ut baserat på balansräkningen som fastställs för räkenskapsåret som avslutades den 31 december 2020, vid ett eller flera tillfällen. Bemyndigandet skulle vara giltigt fram till början av nästa ordinarie bolagsstämma.

Den samlade utdelningen, beräknad utifrån det högsta beloppet om 0,72 euro per aktie, exklusive utdelning för innehav av egna aktier, skulle då bli 2 907 097 050,96 euro** och betalas från balanserade vinstmedel. Efter den högsta utbetalningen av utdelning skulle 16 787 066 713,94 euro överföras i ny räkning som utdelningsbara balanserade vinstmedel.

Enligt styrelsens uppfattning skulle den föreslagna utdelningen inte äventyra Nordea Bank Abp:s solvens. Ytterligare information finns i avsnittet Förslag till vinstdisposition i förvaltningsberättelsen.

Undertecknande av bokslut och förvaltningsberättelse för 2020

Helsingfors, 24 februari 2021

Torbjörn Magnusson
Ordförande

Kari Jordan
Vice ordförande

Kari Ahola
Styrelseledamot¹

Dorrit Groth Brandt
Styrelseledamot¹

Pernille Erenbjerg
Styrelseledamot

Nigel Hinshelwood
Styrelseledamot

Petra van Hoeken
Styrelseledamot

Robin Lawther
Styrelseledamot

John Maltby
Styrelseledamot

Gerhard Olsson
Styrelseledamot¹

Sarah Russell
Styrelseledamot

Birger Steen
Styrelseledamot

Jonas Synnergren
Styrelseledamot

Frank Vang-Jensen
Verkställande direktör och koncernchef

Revisionsanteckning

Över utförd revision har idag avgetts berättelse.

Helsingfors, 26 februari 2021

PricewaterhouseCoopers Oy
Revisionssammanslutning

Jukka Paunonen
CGR

¹) Arbetstagarrepresentant

^{*}) Beräknad utifrån ett innehav av egna aktier om 12 317 126.

^{**}) Den totala utdelningen och beloppet som överförs i ny räkning som utdelningsbara balanserade vinstmedel efter utbetald utdelning justeras utifrån antalet egna aktier som innehas av Nordea Bank Abp på avstämningsdagen för utdelningen.

Revisionsberättelse

Till Nordea Bank Abp:s bolagsstämma

Revision av bokslutet

Uttalande

Enligt vår uppfattning

- ger koncernbokslutet en rättvisande bild av koncernens ekonomiska ställning och av resultatet av dess verksamhet och kassaflöden för året i enlighet med internationella redovisningsstandarder (IFRS), så som de antagits av EU
- ger bokslutet en rättvisande bild av moderbolagets ekonomiska ställning samt av resultatet av dess verksamhet i enlighet med i Finland ikraftvarande stadganden gällande upprättande av bokslut och det uppfyller de lagstadgade kraven.

Våra uttalanden i denna rapport är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som överlämnats till moderbolagets revisionsutskott.

Revisionens omfattning

Vi har utfört en revision av bokslutet för Nordea Bank Abp (fo-nummer 2858394-9) för räkenskapsperioden som slutar 31.12.2020. Bokslutet omfattar:

- koncernens balansräkning, resultaträkning, rapport över totalresultat, rapport över förändringarna i eget kapital, kassaflödesanalys och noter till bokslutet inklusive en sammanfattning av betydelsefulla redovisningsprinciper
- moderbolagets balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys och noter till bokslutet.

Grund för uttalandet

Vi har utfört vår revision i enlighet med god revisionssed i Finland. Vårt ansvar enligt god revisionssed beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar för revisionen av bokslutet.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Oberoende

Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernföretagen enligt de etiska kraven i Finland som gäller den av oss utförda revisionen och vi har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa.

Andra tjänster än revisionstjänster som tillhandahållits moderbolaget och koncernbolagen är enligt vår bästa kunskap och övertygelse i enlighet med bestämmelserna för dylika tjänster i Finland och vi har inte tillhandahållit förbjudna tjänster som avses i revisionsförrordningen 537/2014 artikel 5.1. De andra tjänster än revisionstjänster som vi tillhandahållit framgår ur not K9 Övriga administrationskostnader/Revisionsarvoden till koncernbokslutet.

Vår revisionsansats

Översikt

- För koncernbokslutet tillämpad väsentlighet: € 200 miljoner, som är 0,65 % av eget kapital.
- Revisionen av koncernbokslutet omfattar samtliga väsentliga koncernbolag och dessutom ett antal mindre koncernbolag i de nordiska länderna. Revisionen täcker merparten av intäkterna, tillgångarna och skulderna.
- Nedskrivning av lån till kunder.
- Värdering av finansiella instrument som innehas till verkligt värde.
- Aktuariella antaganden relaterade till affärsområdet Life.
- IT-system som stödjer processer för finansiell rapportering.

Vi utformade vår revision genom att fastställa väsentlighetsnivå och bedöma risken för väsentligt fel i bokslutet som helhet. Vi beaktade speciellt de områden där ledningen gjort subjektiva bedömningar. Sådana är till exempel betydande redovisningsmässiga uppskattningar som baserar sig på antaganden och prognoser om framtida händelser.

Väsentlighet

Revisionens omfattning och inriktning baserades på vår bedömning av väsentlighet. Revisionens mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida bokslutet som helhet innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Fel anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användarna fattar på basis av bokslutet.

Baserat på vårt professionella omdöme fastställde vi vissa kvantitativa gränsvärden för att bestämma den väsentlighetsnivå som tillämpats för koncernbokslutet som helhet. Med hjälp av dessa gränsvärden och kvalitativa överväganden fastställde vi revisionens inriktning och omfattning samt karaktär, tidpunkt och omfattning av våra granskningsåtgärder. Vidare användes väsentlighetsnivån för att bedöma effekten av enskilda och sammantagna felaktigheter på bokslutet som helhet.

Koncernens väsentlighet	€ 200 miljoner
Hur vi fastställt väsentligheten	0,65 % av eget kapital
Motivering av valet av väsentlighet	Vi valde eget kapital som referenspunkt eftersom detta enligt vår uppfattning är det nyckeltal som användarna för det mesta använder vid bedömning av koncernens kapitalresurser. Eget kapital är ett allmänt accepterat nyckeltal. Vi valde 0,65 %, som ligger inom ramen för gränsvärdena för accepterad kvantitativ väsentlighet i revisionsstandarderna.

Revisionens inriktning och omfattning

Vi beaktade koncernens struktur, bransch och redovisningsprocesser samt interna kontroller då vi utformade revisionens omfattning.

Vi fastställde vilken typ av arbete som krävdes i koncernbolagen av oss, i egenskap av det centrala koncernrevisionsteamet, eller av revisorer för koncernbolagen från andra företag inom PwC i enlighet med våra anvisningar. I de fall då arbetet utfördes av revisorer för koncernbolagen gav vi dem specifika anvisningar som inkluderade vår riskanalys, väsentlighet och metoderna för testning av de centraliserade systemen. Revision utfördes i de koncernbolag som ansågs vara väsentliga antingen på grund av sin väsentlighet som separat bolag eller till följd av bolagets specifika natur. Revisionen täcker majoriteten av koncernens intäkter, tillgångar och skulder.

Genom att vidta de nämnda åtgärderna hos koncernbolagen och vidta ytterligare åtgärder på koncernnivå har vi inhämtat tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för koncernen som helhet för att göra ett uttalande avseende koncernbokslutet.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för räkenskapsperiodens revision. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till bokslutet som helhet, men vi ger inga separata uttalanden om dessa områden.

Liksom vid alla revisioner beaktade vi också risken för att ledningen åsidosätter den interna kontrollen, och har bland annat övervägt om det finns belägg för systematiska avvikelser som givit upphov till risk för väsentliga felaktigheter till följd av oegentligheter.

Särskilt betydelsefullt område för koncernbokslutet**Hur vår revision beaktade det särskilt betydelsefulla området****Nedskrivning av lån till kunder**

Se not K1 till koncernbokslutet – Redovisnings-principer (Kritiska bedömningar och osäkerhet i uppskattningar), not K11 – Kreditförluster, netto och not K14 – Utlåning och osäkra lånefordringar.

Bedömningen av nedskrivning inkluderar kritiska bedömningar och uppskattningar. För individuellt bedömda lån ingår uppskattningar i bedömningen av huruvida en kredit-händelse har inträffat och vid bedömningen av storleken på nedskrivningen av lån till kunder.

Förväntade kreditförluster är beräknade som en funktion av sannolikheten för fallissemang, exponeringen vid fallissemang, förlusten vid fallissemang samt tidpunkten för fallissemang.

Nordea delar in lån i tre kategorier beroende på graden av kreditrisk eller förändring i kreditrisk för varje enskilt lån. För lån utan väsentlig ökning av kreditrisken, kategori 1, beräknas kreditförluster för förväntade fallissemang inom 12 månader. För lån med väsentlig ökning av kreditrisken, kategori 2, eller lån i fallissemang, kategori 3, beräknas kreditförluster för inträffade och förväntade fallissemang under lånets uppskattade löptid.

COVID-19 pandemin har påverkat ledningens bedömning av förväntade kreditförluster. För att kunna beakta osäkerheter inom nuvarande och framtida omgivning och för att reflektera alla relevanta riskfaktorer som inte inkluderats i Nordeas modellberäknade resultat, har ledningen utvecklat justeringar till modellen. Därtill redovisar Nordea justeringar till de modellberäknade förväntade kreditförlusterna för att ta hänsyn till begränsningar i nedskrivningsmodellen.

Detta utgör också ett särskilt betydelsefullt område för revisionen av moderbolagets årsredovisning.

Vår revision utfördes genom en kombination av testning av intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen och substansgranskning.

Vi har skapat en förståelse för processen för låneutgivning, kreditriskhanteringen och nedskrivning av utlåning till kunder.

Vi har haft ett särskilt fokus på uppdateringar av nedskrivningsmodellen och utvecklingen av kreditrisk för stora kunder.

Baserat på risk för individuellt bedömda lån har vi stickprovsvis testat dokumentation i kreditakter och bedömningen av kreditrisk.

För nedskrivningsmodeller har vi involverat våra modellexperter för att utvärdera metodiken, utmana underliggande antaganden och för att oberoende kontrollberäkna ett urval av av lån.

Vi har utvärderat lämpligheten i de antaganden samt kvaliteten av underliggande data som använts för ledningens bedömning av justeringar till de modellberäknade förväntade kreditförlusterna och granskat att dessa har godkänts enligt bolagets instruktioner.

Vi har granskat upplysningarna hänförliga till nedskrivning av lån.

Värdering av finansiella instrument som innehas till verkligt värde

Se not K1 till koncernboksutlåt – Redovisningsprinciper (Kritiska bedömningar och osäkerhet i uppskattningar), not K19 – Derivatinstrument och säkringsredovisning, not K40 – Klassificering av finansiella instrument och not K41 – Tillgångar och skulder till verkligt värde..

Med ökad volatilitet och makroekonomisk osäkerhet runt den kontinuerliga inverkan av den globala COVID-19 pandemin på ekonomisk aktivitet, fortsätter värdering av finansiella instrument att vara ett område med inneboende risk. I värderingen av finansiella instrument i Nivå 2 och Nivå 3 används observerbara respektive ej observerbara indata för återkommande beräkningar av verkligt värde. Betydande portföljer av finansiella instrument värderas baserat på modeller och vissa antaganden som inte är observerbara för tredje part.

Viktiga områden för värdering av finansiella instrument som innehas till verkligt värde är:

- riktlinjer och policys för modeller och värdering,
- interna kontroller av hierarkin för verkligt värde, justeringar av verkligt värde, pristester samt kontroll och styrning av modeller, och
- upplysningar om finansiella instrument.

Detta utgör också ett särskilt betydelsefullt område för revisionen av moderbolagets årsredovisning.

Vi bedömde utformningen och testade effektiviteten för kontrollerna avseende:

- identifiering, beräkning och övervakning av värderingen av finansiella instrument,
- justeringar av verkligt värde och oberoende prisverifiering,
- kontroll och styrning av modeller.

Vi granskade koncernens processer för oberoende prisverifiering, validering och godkännande av modeller. Därutöver testades kontroller av dataflöden och datainput för värdering samt koncernens styrnings- och rapporteringsprocesser.

För de värderingar som är beroende av ej observerbara indata eller som kräver en högre grad av bedömningar, utgick vi från de antaganden, metoder och modeller som koncernen använde. Vi gjorde dessutom en oberoende värdering av ett urval positioner.

När det gäller justeringar av verkligt värde, särskilt credit value adjustment, debt value adjustment och funding fair value adjustment (CVA, DVA och FFVA) bedömde vi den metod som använts, underliggande modeller samt koncernens antaganden och jämförde detta med vår kännedom om nuvarande praxis i branschen. Vi testade kontroller över datainput till de underliggande modellerna och testade ett urval av underliggande transaktioner.

Vi har granskat upplysningarna som hänför sig till värdering av finansiella instrument till verkligt värde.

Aktuariella antaganden relaterade till affärsområdet Life

Se not K1 till koncernboksutlåt – Redovisningsprinciper (Kritiska bedömningar och osäkerhet i uppskattningar) och not K29 – Skulder till försäkringstagare.

Värderingen av försäkringstekniska avsättningar innefattar bedömningar om osäkra framtida händelser. Värderingen baseras på modeller där väsentliga bedömningar tillämpas för att fastställa ekonomiska antaganden, aktuariella antaganden liksom antaganden om kundbeteenden. Förändringar i dessa antaganden kan väsentligt påverka värderingen av försäkringstekniska avsättningar.

Vi bedömde utformningen och testade effektiviteten för kontrollerna avseende processer för att beräkna försäkringstekniska avsättningar inom affärsområdet Life.

Vår granskning omfattade också bedömningar av tillämpade metoder, modeller och antagande som används i beräkningarna av avsättningarna. Vi har stickprovsvis utfört kontrollberäkningar av åtagandet med hjälp av PwC:s aktuarier.

IT-system som stödjer processer för finansiell rapportering

Ett väsentligt antal transaktioner hanteras inom koncernens finansiella rapportering vilken är starkt beroende av IT-system med stöd för automatisk redovisning och avstämning. För att säkerställa fullständiga och korrekta räkenskaper krävs att kontroller över behörigheter till program, programutveckling och programförändringar är ändamålsenligt utformade och fungerar effektivt.

Detta utgör också ett särskilt betydelsefullt område för revisionen av moderbolagets årsredovisning.

Vi bedömde utformningen och testade effektiviteten för de IT-system som är väsentliga för den finansiella rapporteringen. Vår granskning har omfattat åtkomst till program och data samt programutveckling och programförändringar.

För åtkomst till program och information omfattade vår granskning test av upplägg, borttag och övervakning av åtkomsträttigheter samt lämplig fördelning av arbetsuppgifter. Andra områden som testades omfattade övervakning av IT-system och kontroll över ändringar i IT-system.

Risker för väsentliga felaktigheter som avses i EU förordningens 537/2014 artikel 10.2c har inte identifierats i koncernbokslutet eller moderbolagets bokslut.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för bokslutet

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för upprättandet av bokslutet och för att koncernbokslutet ger en rättvisande bild enligt internationella redovisningsstandarder (IFRS), så som de antagits av EU och för att bokslutet ger en rättvisande bild i enlighet med i Finland ikraftvarande stadganden gällande upprättande av bokslut samt uppfyller de lagstadgade kraven. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta ett bokslut som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av bokslutet ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av moderbolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om man avser att likvidera moderbolaget eller koncernen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ än att göra något av dessa.

Revisorns ansvar för revisionen av bokslutet

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida bokslutet som helhet innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i bokslutet.

Som del av en revision enligt god revisionssed använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- Identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i bokslutet, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- Skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- Utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i ledningens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- Drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av bokslutet. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i bokslutet om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera vårt uttalande. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- Utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i bokslutet, däribland upplysningarna, och om bokslutet återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- Inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernbokslutet. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för vårt uttalande.

Vi kommunicerar med dem som har ansvar för bolagets styrning avseende, bland annat, revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den, samt betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat under revisionen.

Vi förser också dem som har ansvar för bolagets styrning med en bekräftelse om att vi har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och kommunicerar alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka vårt oberoende samt i tillämpliga fall tillhörande motåtgärder.

Av de frågor som kommuniceras med dem som har ansvar för bolagets styrning fastställer vi vilka frågor som varit de mest betydelsefulla för räkenskapsperiodens revision och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Vi beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan eller när, i ytterst sällsynta fall, vi bedömer att en fråga inte ska kommuniceras i revisionsberättelsen på grund av att de negativa konsekvenserna av att göra det rimligen skulle väntas vara större än allmänintresset av denna kommunikation.

Övriga rapporteringsskyldigheter

Uppgifter om revisionsuppdraget

I enlighet med avtalet om bolagsbildningen för Nordea Bank Abp har varit utsedda revisorer från och med den 21 september 2017. Vårt revisionsuppdrag gäller en hel period med oavbrutet åtagande under tre räkenskapsår.

Övrig information

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för den övriga informationen. Den övriga informationen omfattar verksamhetsberättelsen och informationen i årsredovisningen, men inkluderar inte bokslutet eller vår revisionsberättelse avseende dessa.

Vårt uttalande om bokslutet täcker inte övrig information.

Vår skyldighet är att läsa den övriga informationen i samband med revisionen av bokslutet och i samband med detta göra en bedömning av om det finns väsentliga motstridigheter mellan den övriga informationen och bokslutet eller den uppfattning vi har inhämtat under revisionen eller om den i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter. För verksamhetsberättelsens del är det ytterligare vår skyldighet att bedöma om verksamhetsberättelsen har upprättats enligt gällande bestämmelser om upprättande av verksamhetsberättelse.

Enligt vår uppfattning

- är uppgifterna i verksamhetsberättelsen och bokslutet enhetliga
- har verksamhetsberättelsen upprättats i enlighet med gällande bestämmelser om upprättande av verksamhetsberättelse.

Om vi utgående från vårt arbete på den övriga informationen, drar slutsatsen att det förekommer en väsentlig felaktighet i den övriga informationen, bör vi rapportera detta. Vi har ingenting att rapportera gällande detta.

Övriga uttalanden

Vi tillstyrker att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen. Styrelsens förslag till distribution av vinsten följer bestämmelserna i aktiebolagslagen. Vi tillstyrker att styrelsemedlemmarna och moderbolagets verkställande direktör beviljas ansvarsfrihet för den av oss granskade räkenskapsperioden.

Helsingfors 26 februari 2021

PricewaterhouseCoopers Oy
Revisionssammanslutning

Jukka Paunonen
CGR

Styrelse

Torbjörn Magnusson, ordförande

Magisterexamen och teknologie licentiatexamen
Styrelseledamot sedan 2018¹ och ordförande
sedan 2019
Född 1963
Nationalitet: Svensk
Andra uppdrag: Verkställande direktör och koncernchef
för Sampokkoncernen sedan 1 januari 2020
Styrelseordförande i If Skadeförsäkring
Holding AB (publ)
Styrelseledamot i Hastings Group Holdings plc

Tidigare befattningar:

2002–2019 Vd och koncernchef, If Skadeförsäkring Holding AB (publ)
2001–2002 Chef för Commercial Business Division,
If Skadeförsäkring Holding AB (publ)
1999–2001 Chef för Commercial Products, If Skadeförsäkring Holding AB (publ)
1998–1999 Chef för P&C Support, Försäkringsaktiebolaget Skandia
1996–1997 Chefcontroller, Försäkringsaktiebolaget Skandia
1995–1996 Chefaktuarie skadeförsäkring, Mercantile & General Insurance
1994–1995 Vice aktuarie skadeförsäkring, Mercantile & General Insurance
1990–1993 Aktuarie skadeförsäkring, Skandia International
1988–1989 Konsult, Arthur Andersen & Company

Aktieinnehav i Nordea: 13 968.²

Pernille Erenbjerg

Magisterexamen i ekonomi
Styrelseledamot sedan 2017¹
Född 1967
Nationalitet: Danska
Andra uppdrag: Styrelseledamot i Nordic Entertainment
Group AB (publ)
Styrelseledamot i Nordic Connectivity AB (privat)
(Global Connect)
Vice styrelseordförande, i Millicom International
Cellular SA (publ)
Vice styrelseordförande i Genmab A/S (publ)

Tidigare befattningar:

2015–2018 Vd och koncernchef, TDC A/S
2011–2015 Group Chief Financial Officer, TDC A/S
2003–2010 Flertal chefsbefattningar, TDC A/S
2002–2003 Partner, Deloitte Touche Tohmatsu
1987–2002 Revisor, Arthur Andersen

Aktieinnehav i Nordea: 0.²

Nigel Hinshelwood

HCIMA-examen i organisationsstyrning
Styrelseledamot sedan 2018¹
Född 1966
Nationalitet: Britt
Andra uppdrag: Styrelseledamot i Lloyd's Bank plc
Styrelseledamot i Bank of Scotland plc
Ledamot i Finance and Risk Committee,
i Business in the Community
Ledamot i Technology and Transformation Committee,
Lloyd's of London

Tidigare befattningar:

2018–2020 Ledamot i Franchise Board, Lloyd's of London
2016–2017 Chef Storbritannien och vice verkställande direktör, HSBC Bank plc
2015–2016 Group General Manager & Global Head of Operations,
HSBC Group Holdings
2011–2015 Group General Manager & Chief Operating Officer för
Europa, Mellanöstern och Afrika, HSBC Group Holdings
2010–2011 Global Head, HSBC Insurance Holdings
2008–2010 Global Chief Operating Officer, HSBC Group Holdings
2005–2007 Group Head of Programme Management and Business
Transformation, HSBC Group
2003–2005 Vice President & General Manager, Head of Global Banking and
Insurance Services, Asien och Stillahavsområdet, Unisys Corporation
2000–2003 Verkställande direktör, Sydostasien, och styrelseledamot Asien och
Stillahavsområdet, Cargemini
1997–2000 Partner, Ernst & Young
1996–1997 Försäljningschef Australien, Sequent Computer Systems
1990–1996 Chief Operating Officer Asien och Stillahavsområdet, samt
Head of Sales and Marketing, Policy Management Systems
Corporation

Aktieinnehav i Nordea: 0.²

Kari Jordan, vice ordförande

Magisterexamen i nationalekonomi
Styrelseledamot och vice ordförande sedan 2019¹
Född 1956
Nationalitet: Finländare
Andra uppdrag: Styrelseordförande i Outokumpu Oyj
Styrelseledamot i Nokian Tyres Plc
Styrelseledamot i ett flertal ideella organisationer, bl.a.
Finnish Business and Policy Forum EVA/ETLA

Tidigare befattningar:

2006–2018 Vd och koncernchef, Metsäkoncernen, tidigare Metsäliittokoncernen
2004–2017 Verkställande direktör och koncernchef, Metsäliitto Cooperative
1994–2004 Flertal chefsbefattningar, Nordeakoncernen
och dess juridiska föregångare
1987–1994 Medlem i högsta ledningen, OKOBANK
1986–1987 Vice President, Citicorp Investment Bank Limited
1981–1985 Flertal befattningar, Citibank Plc

Aktieinnehav i Nordea: 100 000.²

Petra van Hoeken

Magisterexamen i civilrätt
Styrelseledamot sedan 2019¹
Född 1961
Nationalitet: Nederländska
Andra uppdrag: Styrelseledamot i Oranje Fonds
Styrelseledamot i Nederlandse Waterschapsbank NV

Tidigare befattningar:

2019–2020 Medlem i Executive Committee och Chief risk officer, Intertrust Group
2018–2019 Styrelseledamot, De Lage Landen, DLL
2016–2019 Styrelseledamot, Utrecht-America Holdings, Inc
2016–2019 Medlem i Managing Board och Chief Risk Officer,
Coöperatieve Rabobank U.A.
2012–2016 Medlem i Managing Board och Chief Risk Officer, NIBC Bank NV
2008–2012 Chief Risk Officer EMEA, The Royal Bank of Scotland Plc
1986–2008 Flertal chefsbefattningar och andra befattningar,
ABN AMRO Bank NV, Amsterdam, Madrid, Singapore, Frankfurt och
New York

Aktieinnehav i Nordea: 0.²

Robin Lawther CBE

Kandidatexamen (Honours) i nationalekonomi,
magisterexamen i redovisning och finansiering
Styrelseledamot sedan 2014¹
Född 1961
Nationalitet: Amerikanska och brittiska
Andra uppdrag: Styrelseledamot i Ashurst LLP och
M&G Plc
Styrelseledamot i UK Government Investments

Tidigare befattningar:

2016–2020 Styrelseledamot i Oras Invest Ltd
2007–2011 Chef för Nordic Investment Bank, Storbritannien, J.P. Morgan
2005–2007 Chef för Mergers & Acquisitions Execution,
European Financial Institutions, Storbritannien, J.P. Morgan
2003–2005 Chef för Commercial Banking Group, Storbritannien, J.P. Morgan
1994–2005 Verkställande direktör för Financial Institutions Investment Banking,
Storbritannien, J.P. Morgan
1990–1993 Vice President för Mergers & Acquisitions, Storbritannien, J.P. Morgan
1985–1990 International Capital Markets, USA, J.P. Morgan

Aktieinnehav i Nordea: 50 000.²

John Maltby

Kandidatexamen i ingenjörsvetenskap (Honours)
Styrelseledamot sedan 2019¹
Född 1962
Nationalitet: Britt
Andra uppdrag: Styrelseordförande i Allica
Styrelseledamot i Simplyhealth Group
Styrelseledamot i National Citizens Service (NCS) Trust
Styrelseledamot i West Brom Building Society

Tidigare befattningar:

2018–2020 Styrelseordförande i Pepper Money (utsedd)
2015–2019 Styrelseledamot, Bank of Ireland UK
2012–2019 Styrelseordförande, Good Energy Group Plc
2015–2018 Styrelseledamot, Tandem Bank
2015–2017 Styrelseordförande, BlueStep Bank AS
2014–2014 Verkställande direktör, Williams & Glyn
2012–2013 Senior rådgivare, Corsair Capital
2007–2012 Group Director, Commercial, Lloyds Banking Group
2000–2007 Verkställande direktör, Kensington Group Plc
1998–2000 Executive Director, First National Group, Abbey National Plc
1994–1998 Verkställande direktör, Lombard Tricity, Natwest Group Plc
1992–1994 Deputy Director, Barclays Bank Plc
1989–1992 Managementkonsult, Price Waterhouse Consultancy
1983–1989 Manager, Andersen Consulting

Aktieinnehav i Nordea: 0.²

Birger Steen

MBA och magisterexamen i
industri teknik och datavetenskap
Styrelseledamot sedan 2015¹
Född 1966
Nationalitet: Norrman
Andra uppdrag: Principal, Summa Equity AB
Styrelseordförande i Nordic Semiconductor ASA och
Pagero AB
Styrelseledamot i Schibsted ASA
Medlem i kommissionen Norge mot 2025
Styrelseledamot i National Nordic Museum i Seattle, USA

Tidigare befattningar:

2010–2016 Verkställande direktör, Parallels, Inc.
2009–2010 Vice President, Worldwide SMB & Distribution,
Microsoft Corporation
2004–2009 General Manager, Microsoft Ryssland
2002–2004 General Manager, Microsoft Norge
2000–2002 Verkställande direktör, Scandinavia Online AS
1996–1999 Vice President, Business Development, Schibsted ASA
1993–1996 Konsult, McKinsey & Company
1992–1993 Oljehandlare och verkställande direktör, Norwegian Oil Trading AS

Aktieinnehav i Nordea: 10 000.²

Sarah Russell

Magisterexamen i tillämpad ekonomi och finans
Styrelseledamot sedan 2010¹
Född 1962
Nationalitet: Australiska
Andra uppdrag: Ledamot i Supervisory Board i
The Currency Exchange Fund NV
Ledamot i Supervisory Board, Ostrum Asset
Management, Paris, Frankrike

Tidigare befattningar:

2015–2019 Ledamot i Supervisory Board, Nederlandse Investeringsinstelling NV
2015–2019 Vice ordförande i Supervisory Board och ledamot i Appointment and
Compensation Committee, La Banque Postale Asset Management SA
2010–2019 Verkställande direktör, Aegon Asset Management Holdings BV
2006–2008 Senior Executive Vice President och verkställande direktör,
ABN AMRO Asset Management Holdings NV
2004–2005 Verkställande direktör och CFO för Wholesale Clients Business Unit,
ABN AMRO
2002–2004 Global chef för Financial Markets Research och Financial Markets
Infrastructure Support, samt medlem i Financial Markets Executive
Committee, ABN AMRO
2000–2002 Business Manager till Senior Executive Vice President för Global
Financial Markets, ABN AMRO
1998–2000 Director, chef för Corporate Sales, Australien och Nya Zeeland,
ABN AMRO
1997–1998 Director, chef för Commodities i Sydney, ABN AMRO
1994–1997 Associate Director och Director, Treasury Sales i Sydney, ABN AMRO
1981–1994 Flertal befattningar inom Financial Markets,
Toronto Dominion Australia Ltd

Aktieinnehav i Nordea: 0.²

Jonas Synnergren

Magisterexamen i nationalekonomi och företagsekonomi
Styrelseledamot sedan 2020
Född 1977
Nationalitet: Svensk
Andra uppdrag: Styrelseledamot i Veoneer Inc
Ledamot i nomineringskommittén, LM Ericsson AB
Senior partner i Cevian Capital AB
Chef för Cevian Capital AB:s verksamhet i Sverige.

Tidigare befattningar:

2012–2019 Styrelseledamot och ledamot i revisions- och riskkommittén,
Tieto Corporation
2015–2016 Ledamot i nomineringsrådet, Metso Corporation
2014–2015 Ordförande i nomineringsrådet, Metso Corporation
2010–2011 Ledamot i nomineringsrådet, Tieto Corporation
2006–2006 Tillförordnad verkställande direktör samt chef för investerarrelationer
och affärsutveckling, Svalan Konsortier AB
2000–2006 Flera olika uppdrag, senast Project Leader,
The Boston Consulting Group AB

Aktieinnehav i Nordea: 0.²

- 1) Anger när personen blev styrelseledamot i Nordeakoncernens moderföretag, oavsett om det var i Nordea Bank Abp, Nordea Bank AB (publ) eller annat företag.
- 2) Aktieinnehav per den 31 december 2020, innefattar även familjemedlemmars och närstående bolags eventuella innehav.

Arbetsgagarrepresentanter

Kari Ahola

Datanom (Institute of Information
Technology)
Styrelseledamot sedan 2006¹
(suppleant fram till 25 mars 2020)
Född 1960
Ordförande för fackföreningen Unio
Ordförande för Nordea Union Nousu
Aktieinnehav i Nordea: 0.²

Dorrit Groth Brandt

Finance Diploma Programme,
Finansrådet, och diverse andra
omfattande bankrelaterade
utbildningar under tiden i Nordea
Styrelseledamot sedan 2018¹
Född 1967
Ordförande för Finansförbundet
i Nordea
Aktieinnehav i Nordea: 605.²

Gerhard Olsson

MBA och kandidatexamen
i nationalekonomi
Styrelseledamot sedan 2016¹
Född 1978
Yrkesverksam i Nordea
Aktieinnehav i Nordea: 0.²

Hans Christian Riise

MBA
Styrelseledamot sedan 2013¹
Född 1961
Ledare för arbetsgagar-
representanterna
Aktieinnehav i Nordea: 0.²

Koncernledning

Frank Vang-Jensen

Verkställande direktör och koncernchef

Född 1967

Medlem i koncernledningen sedan 2018

Utbildning: Executive Programme, Harvard Business School, USA. Management Programme, INSEAD, Frankrike/Singapore. Organization & Leadership, Handelshögskolan i Köpenhamn, Danmark. Finance & Credit, Handelshögskolan i Köpenhamn, Danmark.

Aktieinnehav i Nordea: 96 303.¹

Tidigare befattningar:

- 2018–2019 Chef för Personal Banking, Nordea Bank Abp
- 2017–2018 Chef för Personal Banking Danmark, landschef och filialchef i Danmark, Nordea Bank Abp
- 2015–2016 Verkställande direktör och koncernchef, Svenska Handelsbanken AB
- 2014–2015 Chef för Handelsbanken Sverige, Svenska Handelsbanken AB
- 2007–2014 Verkställande direktör för Handelsbanken Danmark, Svenska Handelsbanken AB
- 2005–2007 Verkställande direktör, Stadshypotek AB
- 2001–2005 Regionchef, Handelsbanken Danmark
- 2001–2005 Kontorschef, Handelsbanken Köpenhamn City

Sara Mella

Chef för Personal Banking

Född 1967

Medlem i koncernledningen sedan 2019

Utbildning: Magisterexamen i nationalekonomi, Tammerfors universitet, Finland.

Strategic Leader, Nordea Leadership Pipeline, London Business School, Storbritannien. Inter Alpha Programme, INSEAD Fontainebleau, Frankrike. Orchestrating Winning Performance, IMD Lausanne, Schweiz. Riksomfattande försvarskurs, Finland.

Aktieinnehav i Nordea: 20 891.¹

Nina Arkilahti

Chef för Business Banking

Född 1967

Medlem i koncernledningen sedan 2020

Utbildning: Magisterexamen i samhällsvetenskap, Åbo universitet, Finland. Kandidatexamen i nationalekonomi och företagsekonomi, Handelshögskolan, Aalto-universitetet, Finland. Advanced Management Program, INSEAD, Frankrike.

Aktieinnehav i Nordea: 2 238.¹

Martin A Persson

Chef för Large Corporates & Institutions

Född 1975

Medlem i koncernledningen sedan 2016

Utbildning: Kandidatexamen i företagsekonomi med inriktning redovisning och finansiering, Stockholms universitet. Kandidatexamen i företagsekonomi, med inriktning redovisning och finansiering, Blekinge Tekniska Högskola. Kandidatexamen i företagsekonomi, med inriktning nationalekonomi, Lunds universitet.

Aktieinnehav i Nordea: 12 713.¹

Snorre Storset

Chef för Asset & Wealth Management

Född 1972

Medlem i koncernledningen sedan 2015

Utbildning: Magisterexamen i nationalekonomi och företagsekonomi, Norska handelshögskolan i Bergen, Norge.

Aktieinnehav i Nordea: 15 356.¹

Erik Ekman

Chef för Group Business Support

Född 1969

Medlem i koncernledningen sedan 2015

Utbildning: Doktorsexamen i nationalekonomi, Uppsala universitet, Sverige.

Aktieinnehav i Nordea: 8 137.¹

Matthew Elderfield

Chief Risk Officer

Född 1966

Medlem i koncernledningen sedan 2016

Utbildning: Corporate Finance Programme, London Business School, Storbritannien. Magisterexamen i internationella relationer, Trinity Hall, Cambridge University, Storbritannien. B.S. in Foreign Service, School of Foreign Service, Georgetown University, USA.

Aktieinnehav i Nordea: 5 333.¹

Christina Gadeberg

Chief People Officer

Född 1970

Medlem i koncernledningen sedan 2019

Utbildning: Diplomutbildning med inriktning finans, Finanssektorens Uddannelsescenter, samt HD-utbildning i administration, organisation och ledarskap, Copenhagen Business School, Danmark.

Aktieinnehav i Nordea: 3 530.¹

Jussi Koskinen

Chief Legal Officer

Född 1973

Medlem i koncernledningen sedan 2018

Utbildning: Magisterexamen i juridik (LLM), Åbo universitet, School of Law, Finland. Executive Education, Global Business Consortium, London Business School, Storbritannien. Gästforskare, Louis D Brandeis School of Law, University of Louisville, USA. Specialisering i marin juridik, Nordisk Institut for Sjørett, Oslo universitet, Norge.

Aktieinnehav i Nordea: 4 356.¹

Ulrika Romantschuk

Chef för Brand, Communication & Marketing

Född 1966

Medlem i koncernledningen sedan 2020

Utbildning: Kandidatexamen i samhällsvetenskap från Helsingfors universitet, Finland

Aktieinnehav i Nordea: 0.¹

Ian Smith

Chief Financial Officer

Född 1966

Medlem i koncernledningen sedan 2020

Utbildning: Masterexamen i nationalekonomi, Aberdeen University, Storbritannien

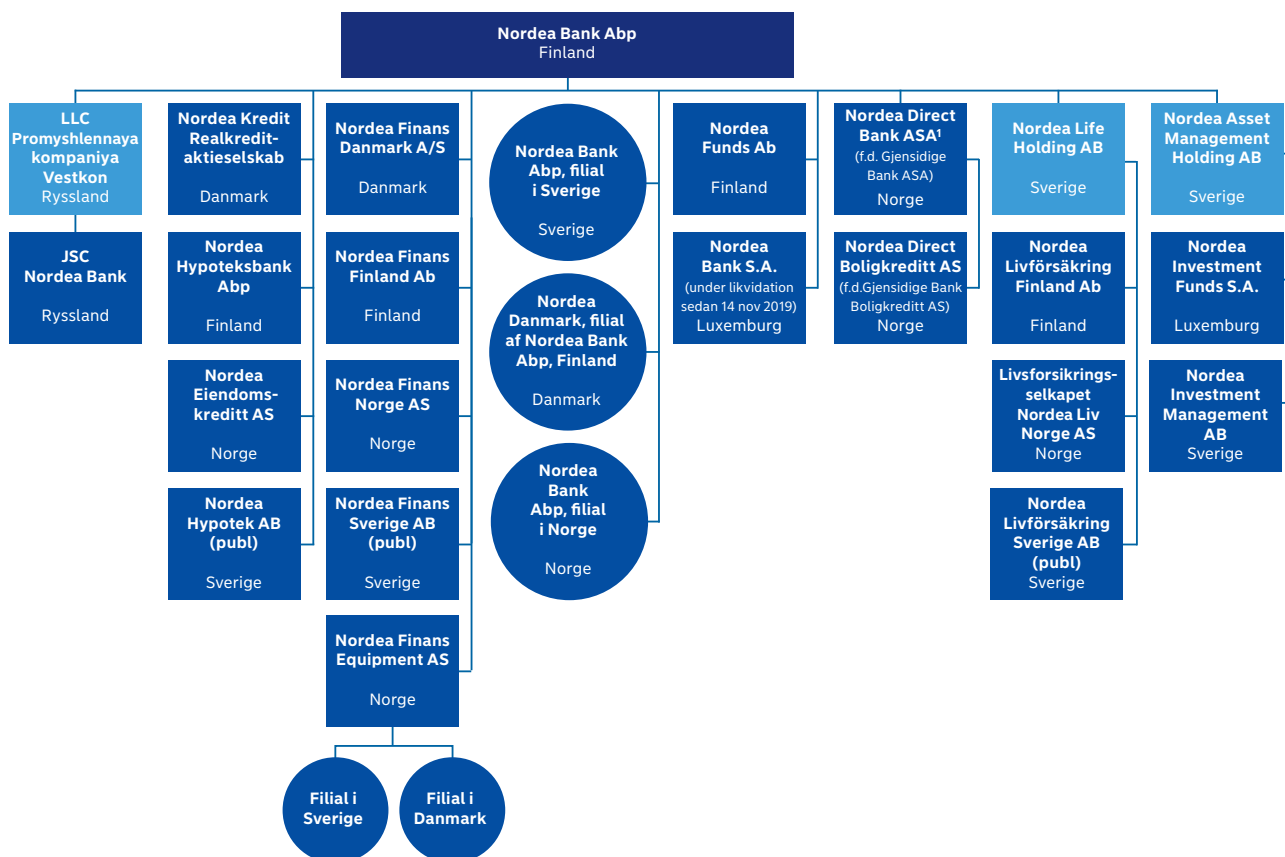
Auktoriserad revisor i Storbritannien (1992)

Aktieinnehav i Nordea: 0.¹

1) Aktieinnehav per den 31 december 2020. Innefattar även familjemedlemmars och närstående bolags eventuella innehav.

Huvudsaklig koncernstruktur

Per den 1 januari 2021

● Filial – Nordea Bank Abp har även filialer i Estland, Polen, London, New York, Shanghai och Singapore (filialen i Frankfurt stängdes i december 2020).

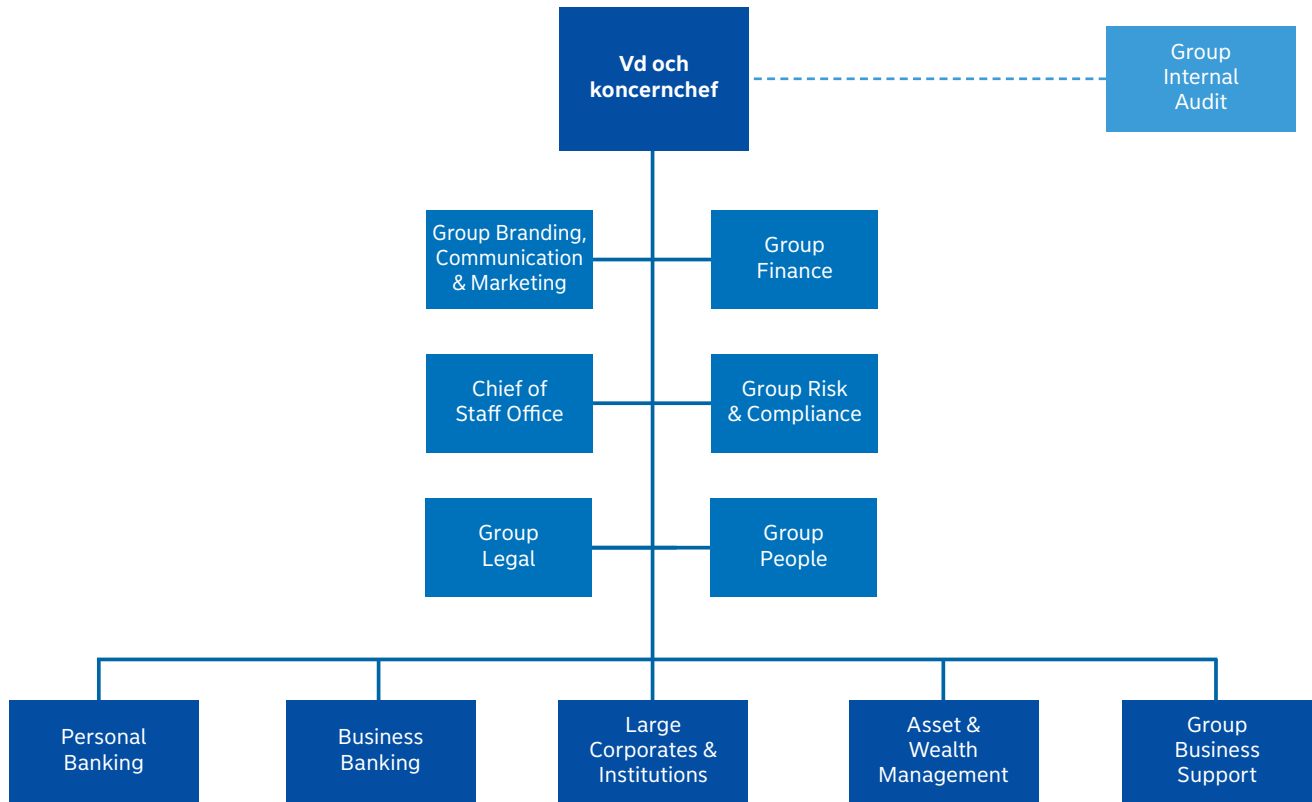
■ Bolag

■ Holdingbolag

1) Nordea Bank Abp och Nordea Direct Bank ASA (f.d. Gjensidige Bank ASA) undertecknade en fusionsplan den 12 juni 2019. Fusionen mellan Nordea Direct Bank ASA (f.d. Gjensidige Bank ASA) och Nordea Bank Abp väntas bli genomförd under första halvåret 2021. Genomförandet av fusionen förutsätter godkännande från berörda myndigheter.

Nordeas organisation

Per den 1 januari 2021

Ordinarie bolagsstämma 24 mars 2021

Nordeas ordinarie bolagsstämma 2021 hålls onsdagen den 24 mars 2021 klockan 14.00 lokal tid, på Nordeas huvudkontor på Hamnbanegatan 5, Helsingfors, Finland.

På grund av coronapandemin och för att säkerställa Nordeas aktieägars, medarbetares och andra intressenters välbefinnande och säkerhet har Nordeas styrelse beslutat om extraordinära mötesrutiner med stöd av den tillfälliga lagstiftning (677/2020) som trädde i kraft den 3 oktober 2020.

Deltagande och förhandsröstning

För att begränsa spridningen av covid-19, och i syfte att säkerställa Nordeas aktieägars, medarbetares och andra intressenters välbefinnande och säkerhet, kan aktieägare och deras ombud endast delta på stämman och utöva sina rättigheter genom att rösta på förhand samt genom att på förhand lägga fram motförslag och ställa frågor. Det är inte möjligt att närvara personligen på stämman.

Aktieägare som önskar utöva sina rättigheter på den ordinarie bolagsstämman ska vara införd i bolagets aktieägarförteckning som förs av Euroclear Finland Oy i Finland, Euroclear Sweden AB i Sverige eller VP Securities A/S i Danmark senast den 12 mars 2021.

Ytterligare information, tider och detaljerade instruktioner

för deltagare med aktier registrerade hos Euroclear Finland Oy i Finland, Euroclear Sweden AB i Sverige eller VP Securities A/S i Danmark, liksom innehavare av förvaltarregistrerade aktier, finns på webbplatsen www.nordea.com/sv/ordinarie-bolagsstaemma och i kallelsen till den ordinarie bolagsstämman.

Sändning på internet

Nordea arrangerar en separat sändning på internet efter den ordinarie bolagsstämman onsdagen den 24 mars 2021 klockan 16.00 lokal tid, där aktieägarna kan följa presentationerna av styrelseordförande samt vd och koncernchef. Där presenteras även de beslut som togs på ordinarie bolagsstämman. Aktieägare har också möjlighet att ställa frågor till ledande befattningshavare om teman i anslutning till ordinarie bolagsstämman. Sändningen på internet utgör inte en del av den ordinarie bolagsstämman. Därmed ska frågor som avses i 5 kap. 25 § i finska aktiebolagslagen ställas den ordinarie bolagsstämman på förhand i enlighet med beskrivningen i kallelsen. Mer information om sändningen och anvisningar om deltagande finns tillgängliga på Nordeas webbplats, nordea.com/sv/ordinarie-bolagsstaemma.

Finansiell kalender

Finansiell kalender 2021

Första dag för handel	
exklusive utdelning	19 februari
Avstämningsdag för utdelning, 0,07 euro	22 februari
Tidigaste utbetalning av utdelning, 0,07 euro	1 mars
Ordinarie bolagsstämma	24 mars
Delårsrapport, första kvartalet	29 april
Delårsrapport, andra kvartalet	21 juli
Delårsrapport, tredje kvartalet	21 oktober

Kontaktpersoner

Ian Smith, Group CFO

Investor Relations

Matti Ahokas, chef för investerarrelationer
 Carolina Brikho
 Maria Caneman
 Anna Gabrán
 Juho-Pekka Jääskeläinen
 Michel Karimunda
 Andreas Larsson
 Axel Malgerud
 Ilkka Ottoila

105 71 Stockholm, Sverige
 Tel.: +46 10 157 1000

Webbplats

Alla rapporter, pressmeddelanden och börsmeddelanden finns tillgängliga på internet, på adress nordea.com. Finansiella rapporter från Nordeakoncernen kan beställas på nätet och från Investor Relations.

Nordeas rapport om kapitaltäckning och riskhantering, i enlighet med upplysningskraven i Pelare III och EU:s kapitaltäckningsförordning, finns på nordea.com.

Årsredovisning 2020

Nordea Bank Abp är Nordeakoncernens moderföretag och har sitt säte i Helsingfors, Finland. Denna årsredovisning omfattar Nordea Bank Abp och avser verksamheten i Nordeakoncernen, vars koncernstruktur presenteras på sidan 288.

I årsredovisningen presenteras Nordeakoncernens resultaträkningar och andra finansiella data uttryckta i euro.

Originalversionen av årsredovisningen är på svenska. Det finns även en engelsk version. Vid bristande överensstämmelse mellan versionerna gäller den svenska versionen. Engelsk och svensk version av årsredovisningen finns tillgänglig på Aleksis Kivis gata 7, 00500 Helsingfors, samt på Nordeas webbplats, nordea.com.

Denna årsredovisning omfattar Nordea Bank Abp och avser verksamheten i Nordeakoncernen, vars koncernstruktur presenteras på sidan 288. Originalversionen av årsredovisningen är på svenska. Det finns även en engelsk version som kan erhållas på begäran.

I årsredovisningen presenteras Nordeakoncernens resultaträkningar och andra finansiella data uttryckta i euro.